Türkiye 100 yılı

Ekonomi gazeteciliğinde öncü

TİCARET

100

Ticaret Gazetesi'nin ücretsiz ekidir, para ile satılmaz

elmas group
LOGISTICS

29 EKİM

CUMHURİYETİMİZİN
100. YILI
KUTLU OLSUN

Cumhuriyetin 100. Yılında İlham Veren 100 Şirket Arasındayız!

En Büyük Eseri'ne Sahip Çıkmak Vazifemiz...

Tel: (+90 232) 843 90 50 - (+90 533) 651 42 96
E-Mail: info@tibetmakina.com
Web Sitesi: www.tibetmakina.com.tr

tibet
Makina Sanayi ve Tic.A.Ş.

İÇİNDEKİLER

Okumak istediğiniz sayfaya dokunun

4 100. Yılında Türkiye Cumhuriyeti Ekonomisi
18 Doğum günün kutlu olsun Türkiye Cumhuriyeti
20 İzmir, Türkiye Yüzyılı'nın kalkınma ivmesine güç katacak
22 Dr. Süleyman Elban "Cumhuriyet'imizin 100. yılı, özgürlüğün sembolü oldu"
24 Tunç Soyer "İkinci yüzyılı, barış ve demokrasiyle taçlandıracağız"
26 İzmir Ticaret Odası (İZTO)
27 Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO)
28 İzmir Ticaret Borsası (İTB)
30 İMEAK Deniz Ticaret Odası
32 Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği
32 Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği (EYMSİB)
33 Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği
33 Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği
34 Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği
34 Ege Maden İhracatçıları Birliği
36 Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği
36 Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği
37 Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği
37 Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği
38 İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
40 Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı (EGEV)
42 Batı Anadolu Sanayici ve İş İnsanları Dernekleri (BASİFED)
44 Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD)
46 Ege Genç İş İnsanları Derneği (EGİAD)
48 İzmir İş Kadınları Derneği (İZİKAD)
50 İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA)
51 Dr. Faruk GÜLER - ESBAŞ Yürütme Kurulu Başkanı,
52 Genç Liderler ve Girişimciler Derneği (JCI) Türkiye Başkanı
52 2023 Yılı JCI İzmir Başkanı

TARIM
54 Tarım, Türkiye ekonomisini kalkındırıyor
62 Tarımın geleceği sürdürülebilirliğe bağlı
68 Üretici örgütünün ortak markası; Tariş
72 İTTM, Türk tarımının Silikon Vadisi olacak
76 Cumhuriyet'in 100. yılında tarımın öncelik sırası yükseliyor
80 Röportaj: Ali Nail Kubalı

SANAYİ
86 Sanayiye yatırım, bağımsızlığın temeli oldu
90 Türkiye'nin kılcal damarları; KOBİ'ler
92 Güçlü gelecek için güçlü sanayileşme!
98 Türkiye'nin Rekabet Gücü Teknoloji İle Artacak
104 Serbest bölgelerin yıllık ticaret hacmi 32,8 milyar $
110 Ege'nin 37 şirketi Türkiye'nin en büyükleri arasında
112 Üretim yoksa kalkınma hayal
113 Avantaj ve dezavantajları ile Endüstri 4.0
118 Röportaj: Nedim Uysal

TİCARET HAYATI
122 Yüzyılın hedefi; hep daha ileriye!
124 Türkiye'nin ihracat hikayesi tarımla başladı
128 Türkiye'nin dışa açılan ilk kapısı: İzmir
130 "İkinci yüzyılda ihracatı önceliklendiren yeni bir ruh gerekiyor"
134 Türkiye Yüzyılı'na 'Milli Teknoloji Hamlesi'
136 İzmir ticaretinin mihenk taşları; Levanten Aileleri
140 Röportaj: Uğur Yüce

EĞİTİM
148 Türkiye'de eğitimi politika şekillendiriyor
150 Türkiye'nin en köklü üniversiteleri İzmir'de
154 Eğitimin ikinci yüzyılı teknoloji ile şekillenecek
156 Teknoparklar, Türkiye'nin geleceğine yön veriyor
158 Türkiye, eğitimde OECD ortalamasının üzerinde seyretti

160 Think Thank Türkiye'nin geleceğinde büyük rol oynayacak

SPOR
162 Cumhuriyet'in öğretileri sporda başarı getirdi
172 ÇAKIR DİLEK YUNAR: Cumhuriyet'im ve Ben

KENTLEŞME
174 Konut sorunlarına çözüm; Bölgesel Dönüşüm
178 "Türkiye'de fay yasası yürürlüğe girmeli"
180 3 aşamada Türkiye'nin deprem gerçeği
188 İzmir, ikinci yüzyılda 'dönüşecek'
192 Röportaj: Orhan Beşikçi

KÜLTÜR SANAT
196 Kültürden sanata uzanan toplum kılavuzu: Cumhuriyet
200 Sarper: Cumhuriyet'in ikinci yüzyılında gençler umut veren avantajımız

204 Türkiye İktisat Kongresi'ni Açış Söylevi İzmir
214 İkinci Yüzyılda Ekoloji ve Ekonomi Arasında Uyum Zamanı
220 SELÇUK KARAATA: 2123'ün Türkiye Cumhuriyeti ve Hayallerim

SEKTÖRLER
224 Otomotiv, ihracatta zirveyi koruyor
226 Kimyada 100. yıl hedefi; ihracatta birincilik
228 Tekstil, yüzde 60 kadın istihdamı oranıyla rekor kırıyor
230 Karabük'te başlayan serüven yeşil dönüşümle bütünleşecek
232 Makine üretimi dünyada daralıyor, Türkiye'de büyüyor
234 'Bacasız Sanayi' bölge ekonomisini kalkındırıyor
238 Savunma sanayii gücünü; inovasyon ve yerli teknolojiden alacak
242 Geleceğe ışık tutan teknoloji: Bilişim ve Yazılım
244 Türkiye, Orta Koridor'un lojistik üssü olacak
248 Limanlar bölgesel ekonomik kalkınmanın lokomotifi
251 Türkiye, sağlık turizminde ivme kazandı
254 Madencilik, cari açığı kapatmaya merhem olacak
256 Enerjide 2030 hedefi; üretimin %65'ini yenilenebilir kılmak
258 E-ticaretin küresel hacmi katlanarak artıyor
260 İnşaat sektörünün GSYİH payı %6,5'a yükseldi

262 Cumhuriyet'imizin 100 Yılı İçinde Paylaştığımız 82 Yıl

KÜNYE

KURUCUSU:
Süha Sükûti TÜKEL
NEŞRİYAT VE MATBAACILIK TİC. LTD. ŞTİ. ADINA SAHİBİ VE GENEL
YAYIN MÜDÜRÜ: Ahmet Sükûti TÜKEL
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Mehmet Cemal TÜKEL
SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ ve EDİTORİYAL YÖNETMEN: Seda GÖK
HABER MÜDÜRÜ: Seza Nur ALPDÜNDAR
REKLAM VE KURUMSAL İLETİŞİM MÜDÜRÜ: Aslı İZKUT ÖZBİLİR
HABER MERKEZİ: Yağmur ÖNGÜN, Gülcihan ALTINKAYA, Filiz EROL, Ensar ÇIRAK, Ecem ERDAL, Kübra CEYLAN, Berfin DURMAZ, Merve AĞRIÇ, Tunay AFYON, Esin ÖZDEMİR
GÖRSEL YÖNETMEN: Nefise YILDIZ TORUN
GÖRSEL TASARIM: Damla AKSAY, Çağdaş KAYMAK

www.ticaretgazetesi.com.tr
E-mail: info@ticaretgazetesi.com.tr
ticaretgazetesi ticaret_gazetesi Ticaret Gazetesi

9 Eylül Meydanı, Meydan Han No:13 Daire:701 Konak/İzmir
Tel: (0-232) 461 96 42- 461 96 45 Fax: (0-232) 484 87 80
TİCARET Gazetesi'nin ücretsiz yayınıdır.
BASKI TARİHİ: 2 KASIM 2023

HER ZAMAN NET OLDUĞUMUZ
BAZI KONULAR VAR.
YORGLASS
#trustedglobalsupplier
www.yorglass.com
/yorglass

100. Yılında Türkiye Cumhuriyeti Ekonomisi

AHMET S. TÜKEL

"Türkiye'nin tatbik ettiği devletçilik sistemi 19. asırdan beri sosyalizm nazariyatçılarının ileri sürdüğü fikirlerden alınarak tercüme edilmiş bir sistem değildir. Bu, Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş Türkiye'ye has bir sistemdir.

Bugün 29 Ekim 2023'de bir asrı deviren cumhuriyetimizin kuruluşundan itibaren ekonosine genel bir bakışı paylaşmak amacıyla bu yazıyı kaleme almayı düşündüm.

Cumhuriyet'in 29 Ekim'de kurulduğunu hepimiz biliyoruz. Ancak kuruluş öncesi ekonominin öneminin izlenecek yol haritasında ne kadar ciddi bir rol oynadığının en büyük göstergesi, kuruluştan dokuz ay önce, İzmir'in kurtuluşundan dört ay sonra "İzmir İktisat Kongresinin" yapılmış olmasıdır. Osmanlı'dan savaşlar sonrası devr alınan harap bir ekonomi, İstanbul ve İzmir dışında ne sanayi, ne sermaye sınıfı, ne altyapı ne de eğitimin mevcudiyeti, hemen hemen her şeyin ithal yoluyla temin edilmesi ve Anadolu'da büyük toprak sahiplerinin da sanayi burjuvazisini oluşturmaktan çok uzak bir durumda olmaları, ekonomik tablonun genel görüntüsünü teşkil etmekteydi.

İzmir İktisat Kongresi

Bu nedenle 17 Şubat 1923'te 1.135 kişinin katılımı ile toplanan İzmir İktisat Kongresi çok önemli bir yol haritasıdır. Açılış konuşmasında Mustafa Kemal ekonomi ile ilgili olarak şu ifadeyi kullanmıştı: "Siyasi, askeri muzafferiyetler ne kadar büyük olursa olsun iktisadi muzafferiyetle tetviç edilmezse (taçlandırılmazsa) husule gelen zaferler payidar (kalıcı) olamaz. Yeni Türkiye'mizin layık olduğu mertebeye isâl (ulaştırmak) için behemehâl (ne olursa olsun) iktisadiyatımıza birinci derecede ehemmiyet vermek mecburiyetindeyiz." Kongrede düzenlenen ve 12 maddeden

oluşan iktisadi bildiride özel girişimciliğin teşvik edildiği milli bir ekonomi oluşturulmasının gerekliliği ön plana çıkarılarak mevcut imkanlar ile yeni ekonomik hedefler belirilendi.

Temel olarak yerel kaynaklara dayalı bir ekonominin öngörülmekte olduğunu kararların ana noktalarını irdelediğimizde görebiliyoruz. Şöyle ki:

▪Hammaddesi yurt içinde yetişen veya yetiştirilen sanayi dalları kurulması
▪El işçiliğinden ve küçük imalattan hızla fabrikaya ve büyük işletmeye geçilmesi,
▪Devletin iktisadi bakış açısı olan bir organ haline gelmesi ve özel teşebbüs tarafından kurulamayan teşebbüslerin devletçe ele alınması
▪Özel teşebbüslere kredi sağlayacak bir banka kurulması
▪Dış rekabete dayanabilmek için sanayinin bir bütün olarak kurulması
▪Yabancıların kurdukları tekellerden kaçınılması
▪Sanayinin teşviki ve milli bankaların kurulması
▪Demiryolu inşaat programına hızla başlanması
▪İş erbabına amele değil işçi denilmesi
▪Sendika hakkının tanınması.

Yukarıda belirtildiği gibi, sermaye birikimi olmadığı için özel teşebbüs teşvik edilirken, ihtiyaç halinde kamu imkanlarının kullanılarak devletin gerekli alanlarda yatırım yapması esas alındı ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında da Meclisten bu yönde kararlar alındı.

Bu adımlar, siyasi bağımsızlık sonrası iktisadi bağımsızlığı kazanmanın bir zaruret oluşu fikrinden doğmuştu. 1923 - 1938 yılları arasında %7,5 oranında büyüme gösteren ekonomi dünya genelinde dikkat çekerken 1933 yılında Sümerbank'ın kurulması, Mevduatı Koruma Kanunu ile Ödünç Para Verme İşleri kanunları, 1930 yılında 1929 Dünya Ekonomik Buhranı sonrası Mecliste kabul edilen Türk Parasını Koruma Kanunu başlıca iktisadi olaylar olup, devlet 1933 yılında ilk kez faiz oranlarını belirlemeye başlamıştır.

1924 - 1929 yılları arasında ortalama %10,9 büyüyen ekonomi yanı sıra sanayi üretimi %8,5 oranında artmıştır. Ancak bu üretim kapasitesine yapılan ilave yatırımlardan çok, mevcut kapasitenin aktive edilmesi ile gerçekleştirilmiştir. 29 Ekim 1929'da, yani Cumhuriyet'in kuruluşunun 6. yılında ABD'de başlayan iktisadi kriz, Türkiye ekonomisini de etkilemiş, devletçi, müdahaleci ve korumacı politikalar devreye girmeye başlamıştır. Bu dönemde özel sektör girişimlerinin yeterli olmadığını düşünen CHP, 1931 yılında programına devletçiliği de almıştır. 1934 yılınn Kasım ayında TBMM kararı ile Atatürk soyadını alan Mustafa Kemal, bir yıl sonra yaptığı konuşmada devletçilik anlayışı ile ilgili görüşlerini şu cümlelerle ifade etmiştir:

"Türkiye'nin tatbik ettiği devletçilik sistemi 19. asırdan beri sosyalizm nazariyatçılarının ileri sürdüğü fikirlerden alınarak tercüme edilmiş bir sistem değildir. Bu, Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş Türkiye'ye has bir sistemdir. Devletçiliğin bizde manası şudur: Fertlerin hususi teşebbüslerini esas tutmak, fakat büyük bir milletin ve geniş bir memleketin bütün ihtiyaçlarını ve birçok şeylerin yapılmadığını göz önünde tutarak memleket iktisadiyatını devletin eline alması"dır.

Lozan Antlaşması

Ekonomik bağımsızlık istikametinde atılmış en önemli adımlardan birisi de şüphesiz Lozan Antlaşması'dır. İhtilaf Devletleri ve Türkiye arasında uzun süren müzakerelerden sonra, yine Cumhuriyet ilanından önce 24 Ağustos 1923'de TBMM tarafından onaylanan anlaşmanın ***başlıca ekonomik sonuçları şöyle sıralanabilir:***

▪ Anlaşma çerçevesinde düzenlenen ticaret sözleşmesi gereği yabancılara sağlanan bazı imtiyazlar sona erdi.
▪1916 tarihli Osmanlı Devleti'nin gümrük tarifelerinin 1929 yılına kadar uygulanması zorunluluğu getirildi.
▪Osmanlı İmparatorluğu kapitülasyonları her bakımdan kaldırıldı.
▪Denizlerde Türkiye'ye Kabotaj hakkı tanınması kabul edildi.
▪İtilaf Devletleri ile Türkiye karşılıklı olarak savaş tazminatlarından vazgeçti.
▪Osmanlı Devleti'nde ayrıcalık hakkı bulunan şirketlerin bu haklarının devam etmesine, Türkiye'nin bu ayrıcalıkları tanımaması durumunda ilgili şirketlere tazminat ödemesine karar verildi.
▪II. Abdülhamid döneminde Muharrem kararnamesi ile kurulan Düyûn-ı Umûmiye

1924 - 1929 yılları arasında ortalama %10,9 büyüyen ekonomi yanı sıra sanayi üretimi %8,5 oranında artmıştır. Ancak bu üretim kapasitesine yapılan ilave yatırımlardan çok, mevcut kapasitenin aktive edilmesi ile gerçekleştirilmiştir

idaresinin hukuki varlığı son buldu ve Türkiye maliyesinin bağımsızlığına gölge düşüren kurum fiilen sona erdi.

6 Ağustos 1924'de yürürlüğe giran Lozan Anlaşması ile dış borç, ödenmemiş taksit ve avanslar da dahil olmak üzere 161.603.833 lira Osmanlı İmparatorluğunun mirası üzerinde kurulan 14 devlet arasında paylaşıldı ve Türkiye'nin ödeyeceği borç tutarı 107.528.463 lira olarak belirlendi ve Osmanlı'nın borçlarının %62,5'ini üstlenen Türkiye bu borçları 1954 senesine kadar yapılan ödemelerle tasviye etti. Bu rakam 1928 senesi sonunda netleşmişti. Bir referans olması açısından o yılın GSYH'sinin 1.640 milyon lira olduğu düşünülürse bu rakam GSYH'nın %6'sına tekabül etmekte idi. O yılın döviz kuruyla yaklaşık 55 milyon dolara tekabül ediyordu. 1928 yılı ihracatımız 88,3 milyon dolar, ithalatımız 113,7 milyon dolar olup dış ticaret dengesi de 25,4 milyon dolar açık vermekteydi.

1929 Ekonomik Krizi

Dünya ekonomisindeki en büyük dalgalanmalardan biri ne tesadüf ki Cumhuriyet'in kuruluşunun 6. yılında 29 Ekim 1929'da ortaya çıkan ve "Büyük Buhran" olarak adlandırılan kriz idi. Yaklaşık 14 milyon nüfuslu ve ekonomisi büyük ölçüde tarıma dayalı Türkiye'de üretim geriledi, tarım ürünleri fiyatları aşırı değer kaybetti, keza TL de bu kayıplardan nasibini aldı. Ekonomi 1930-33 yılları arasında dört yıl üstüste sırasıyla %23,6; %12,4; %15,8 ve %2,8 daraldıktan sonra ancak 1934'de %6,8 büyüyebildi ve 1939 yılında buhran öncesi 2 milyarı geçmiş olan GSYH rakamını yakalayabildi. Ancak ilginç olan durum 1930 yılına kadar açık veren dış ticaretimizin 1930'dan başlayarak 1938 yılı hariç, 1947 yılına kadar fazla vermesiydi. 1928 yılında 88.2 milyon dolar olan ihracatımız 1933 yılında 58 milyon dolara, aynı yıllarda da 113,7 milyon dolar olan ithalatımız da 45 milyon dolara gerilemişti.

1930 yılında çıkarılan Türk Parasının Kıymetini Koruma Kanunu bu şartlar altında çıkarıldı ve aynı yıl Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kurularak bir anlamda onun görevlerini ifa etmekte olan Osmanlı Bankasının yetkilerine son verildi. Aynı zamanda ithalatı kısıtlayıcı tedbirlerin de alınmış olması ticaret dengesinin de artıya dönmesini sağladı. 1931'de de İktisadi Buhran Vergisi devreye girdi. Ücretlilerin maaşlarından %10 kesinti ile başlayan bu verginin kapsamı 1934'de genişletildi ve gelir vergisi mükelleflerinden de alınmaya başladı. Bunun yanı sıra ücretlilerden alınmaya başlayan Muvazene Vergisi de devreye girmişti. Bu iki vergi 1950 yılına kadar devam etti.

Bu müdahaleler sonucu Cumhuriyet'in kuruluşunda öngörülen, İzmir İktisat Kongresinin de maddelerinden biri olan özel kesime dayalı kalkınmayı hedefine ulaşacak ekonomik imkân ortadan kalktı. Denebilir ki buhran ile beraber özel kesime dayalı kalkınma anlayışı terkedildi ve devletçilik esaslı bir ekonomi modeli uygulanmaya başladı. CHP'nin devletçiliği ilkelerinden biri olarak kabul etmesi de bu gelişmeler sonucu ortaya çıktı. 1937 yılında bu ilkenin Anayasaya eklenmesi sonucu da devlet ekonomide yol gösterici ve emredici bir rol üstlendi.

Ekonomik kriz dış borç bulmanın da zorlaşmasına yol açmıştı. 1930 yılında Türkiye Cumhuriyeti ABD'den donanım alımında kullanılmak üzere 10 milyon dolar borç aldı. 1934 yılında Sovyetler Birliğinden alınan 8 milyon dolarlık borç ile Birinci Beş Yıllık Sanayi Planında yer alan fabrikaların bir kısmı yapıldı. 1938 yılında İngiltere'den alınan 16 milyon sterlinin 10 milyonu ile dış ödeme zorlukları gideriildi, geri kalan para da askeri amaçla kullanıldı. 1939 yılına gelindiğinde Türkiye'nin toplam dış borcu 236 milyon dolar idi. 1940 yılında İngiltere ve Fransa'dan 164 milyon doları 1942 yılında Almanya'dan 100 milyon mark kredi sağlandı. Bunun sonucu 1945 yılında dış borç tutarı 1945 yılında 439 milyon dolara yükseldi. Dış borcun o yıl 4,2 milyar dolar olan GSYH'ye oranı %10'u geçmişti. Bunun sonucu da ister istemez bir devalüasyonun olması idi.

Nİtekim 1946 yılında Recep Peker hükümeti 7 Eylül kararları olarak bilinen devalüasyon ile Türk lirasına %40'a yakın değer kaybettirildi. Bu 23 yıllık Cumhuıriyetin ilk devalüasyonu idi. Amaç dış ticaret dengesi sağlanarak üretimin

arttırılması idi. Ancak beklenenin aksine Liranın aşırı değer kaybı kamunun bütçe açığının artması, ihracatın azalması ve ithal ürünlere talep patlaması yaşanıldı. İhracat 1945 yılından 1950 yılına kadar 168,3 milyon dolardan 263,4 milyon dolara çıkarken, aynı dönemde ithalat 96,9 milyon dolardan 285,6 milyon dolara yükseldi. Dış ticaret açığımız da 1946 yılında günümüze kadar son kez 95,7 milyon dolar fazla verdi ve bir daha dış ticaret istatistiklerinde hiç bir zaman fazla vermiş bir dış ticaret dengesi göremedik.

1929 krizi ile beraber devletçilik sadece sanayi alanında kalmayarak her alanda uygulanmaya başladı. Bu çalışmaların bir kısmı da millileştirme yolu ile yapıldı. Lozan anlaşması kapsamında faaliyet gösteren demiryolu, liman, elektrik, havagazı, su, tranvay ve benzeri altyapı hizmetleri veren imtiyazlı şirketler devlet tarafından satın alındı.

1928'de Haydarpaşa Liman İşletmesi, 1934'te İstanbul Rıhtım İşletmesi, 1937'de Ereğli Limanı, Zonguldak Çatalağzı Demiryolu ve Kömür Madeni İşletmeleri, 1938'de İstanbul Üsküdar-Kadıköy Tramvay İşletmeleri satın alındı. 1936'da İstanbul Telefon Şirketi, 1938'de İzmir Telefon Şirketi devletleştirildi. Ankara-İzmir, Ankara-Sivas, Zonguldak-Adana gibi ticaret ve sanayinin yoğunlaştığı şehirler arasında ilk telefon bağlantısı 1937'de kuruldu.

1933'te Ekonomi Bakanlığına bağlı olarak "Petrol Arama ve İşletme İdaresi" ve "Altın Arama ve İşletme İdaresi" adıyla iki bağımsız kurum kuruldu. Daha sonra bu iki kurum 1935'te kurulan Maden Tetkik ve Arama Enstitüsüne bağlandı. 1935'te Etibank kuruldu. 1937'de temeli atılan Kardemir Karabük Demir Çelik Fabrikası 1939'da hizmete girdi. 1937'de ilk defa demir madeni Divriği'de bulundu ve 1939'da işletmeye alındı. 1939'da İETT İstanbul Belediyesine devredildi.

Planlı Ekonomi

1930 yılında düzenlenen Sanayi Kongresi'nde kalkınmanın gereğinin sanayileşme olduğu, sanayileşmenin bir zorunluluk olduğu ve bu yolla iktisadi bağımsızlığın sağlanabileceği görüşü benimsendi. 1930'da Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü Aras, 1932'de Başbakan İsmet İnönü başkanlığındaki bürokrasi kesiminden heyetlerin Sovyetler Birliği ve İtalya'ya düzenlediği geziler Türkiye'nin ekonomik, siyasal ve kültürel alanında etkili oldu. Bu dönemde Avrupa ülkeleri ve Sovyetler Birliği'nin uyguladığı planlama çalışmaları Türkiye'nin de ilgisini çekti. Avrupa'da uygulanmakta olan politikaların kapitalizmin sorunlarına yönelik olduğu, bu sebeple Sovyetlerin uyguladığı Birinci Beş Yıllık merkezi planlama ile kalkınma modelinin Türkiye'nin ekonomik yapısına ve ihtiyaçlarına daha yakın olduğu görüşü özellikle kadro hareketi içinde hakim oldu.

Türkiye'de planlama çalışmaları 1930'lu yıllarda devletçilik ilkesi kapsamında uygulamaya geçti. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı çalışmalarına 1932'de Sovyetler Birliğinden Orlof başkanlığında gelen bir heyet ile başlandı. Plan, makro ekonomik bir plan niteliği taşıyordu. Planın tek amacı sanayi sektörünün gelişmesini sağlayarak Türkiye'nin "kendine yeter" bir ekonomi hâline gelmesi olarak belirlenmişti. Plan kapsamında, dokuma (mensucat), madencilik (demir-çelik, bakır ve kükürt), kâğıt-karton (selüloz), kimya-seramik (cam, çimento) olmak üzere beş temel alanda 23 fabrika kurulması hedeflendi. Planı uygulama görevi 1933'te kurulan Sümerbank'a verildi. Ayrıca Türkiye İş Bankası da Şişecam ve Sömikok gibi yatırımların bir kısmını üstlendi. Uygulamada olduğu 1934-38 yılları arasında planın başarılı olduğu görüşü hakimdir. "Üç beyaz" olarak nitelenen dokuma, un ve şekerin üretimi için hafif sanayi gerçekleşti. 1929'da yüzde 9,6 olan sanayi sektörünün GSMH içindeki payı 1939'da yüzde 18'e yükseldi.

6 Ağustos 1924'de yürürlüğe giran Lozan Anlaşması ile dış borç, ödenmemiş taksit ve avanslar da dahil olmak üzere 161.603.833 lira Osmanlı İmparatorluğunun mirası üzerinde kurulan 14 devlet arasında paylaşıldı ve Türkiye'nin ödeyeceği borç tutarı 107.528.463 lira olarak belirlendi ve Osmanlı'nın borçlarının %62,5'ini üstlenen Türkiye bu borçları 1954 senesine kadar yapılan ödemelerle tasviye etti. Bu rakam 1928 senesi sonunda netleşmişti

11 Ocak 1942'de ilk olarak İstanbul'da, daha sonra Ankara olmak üzere ekmek karnesi uygulamasına geçildi. "Kara ekmek" olarak tanımlanan ekmek miktarları, kişilerin yaşına ve yaptığı işe göre belirlendi

Tarım sektörünün payı yüzde 51,6'dan yüzde 39'a geriledi. Bu dönemde sanayi kesiminin yıllık büyüne hızı yüzde 6,87, ekonominin büyüme hızı yüzde 6 oldu.

Birinci Beş Yıllık Kalkın Planı'nda sağlanan başarıya istinaden İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı çalışmalarına 1936'da başlandı. İkinci planın daha kapsamlı olması amaçlandı. Ara ve yatırım mallarının üretimine önem verildi. Birinci plana ilave olarak elektrik santralları, denizcilik gibi ek faaliyet alanlarına da planda yer verildi. Bu kez Sovyetler Birliği'nden değil İngiltere'den borç alınması öngörüldü. II. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla savaş koşullarının Türkiye'yi de etkilemesi nedeniyle ikinci beş yıllık plan kesintiye uğradı ve uygulanamadı.

Bu dönemin bir diğer önemli gelişmesi Refik Saydam Hükümetinin 1940 yılı başında mal kıtlığı ve haksız kazançları önlemek amacıyla Milli Koruma Kanununu çıkarması idi. Kanun Bakanlar kuruluna geniş yetkiler veriyordu. Tarım ürünü fiyatlarını belirleme, köylülerin ikamet ettikleri çevrede kamu yararına çalışma mecburiyeti, dört hektardan az toprağı olan çiftçinin bir çift öküzüne el koyma yetkisi, sanayi kuruluşlarının neyi ne kadar üretebileceği yetkisi verildi. Kanuna uymayanlar için özel Millii Koruma Mahkemeleri açıldı.

11 Ocak 1942'de ilk olarak İstanbul'da, daha sonra Ankara olmak üzere ekmek karnesi uygulamasına geçildi. "Kara ekmek" olarak tanımlanan ekmek miktarları, kişilerin yaşına ve yaptığı işe göre belirlendi. Günlük olarak, 7 yaşın altında olan çocuklar için 187,5 gram, yedi yaş üstü kişiler için 375 gram, ağır işlerde çalışanlar için 750 gram ekmek hakkı tanındı. Bu oranlar zaman içinde güncellendi. Ayrıca muhtaç kesimlerin ücretsiz ekmek alabileceği karneler de verildi.

Bir diğer uygulama 12 Kasım 1942 yılında yayınlanan Varlık Vergisi oldu. 16 ay yürürlükte kalan uygulama ile 315 mlyon lira vergi tahsil edildi. Bu tutarın yüzde 52'si gayrimüslimlere, yüzde 29'u müslümanlara, yüzde 19'u ecnebilere aitti. Kanunun uygulanması sırasında sabit bir vergi oranı belirlenmemesi, bu nedenle gayrimüslimlerden daha yüksek oranda vergi tahsil edilmesi, tahakkuk eden verginin taksit olmaksızın tek seferde tahsil edilmesi, peşin ödeyemeyen gayrimüslimlerin mallarını satışa çıkarılmasıyla bu malların piyasadan çok düşük değerde alıcı bulması, vergisini ödeyemeyen kişilerin Erzurum'un Aşkale ilçesindeki Aşkale Çalışma Kampı'nda zorunlu çalışmaya tabi tutulması, bu kanun ile ilgili günümüzde de irdelenen eleştiri konularıdır. Öte yandan Varlık Vergisi, ekonomide hedeflenen başarıyı göstermedi. Ülkede karaborsanın azalmasını sağlayamadı, enflasyon oranı düşmedi, ayrıca ekonomik güven ortamını zedeleyerek girişimciliği azalttı. Gayrimüslimlerin yatırımlarını yurt dışına yöneltmesine neden oldu.

Çok Partili Dönem

1946 yılında çok partili dönemin ilk seçiminden sonra özellikle ekonomide görünen başarısız uygulamalar sonucu daha liberal politikalar savunan Demokrat Parti iktidara geldi. Demokrat Partinin stratejisi devletçilik karşıtı bir politika izlemek ve sağlanan dış kaynaklarla tarımsal üretimin ve ihracatın artmasını hedefliyordu. Siyasi olarak da devletçilikten uzaklaşmış olmasını CHP'ye karşı bir eleştiri aracı olarak kullanmakta idi.

BOYALIK BEACH HOTEL
SPA & THERMAL RESORT
ÇEŞME

Yüz Yıllık Cumhuriyet, Yüz Yıllık Gurur!

1923'ten bugüne, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet'le özgürlüğe, birlikte adımlara ve aydınlık yarınlara yürüdük. 100 yılın ardında aynı coşku ve inançla, Cumhuriyetin ışığında geleceği şekillendiriyoruz.

Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun!

100 yıl

Rezervasyon ve Detaylı Bilgi
0 232 488 88 00

boyalikbeachcesme.com
/boyalikbeachhotelspacesme

BOYALIK BEACH HOTEL SPA &
THERMAL RESORT
Boyalık Mevkii, 3200 Sokak, No:1,
Çeşme, İzmir, Türkiye

Mayıs 2001'de Kemal Derviş'in açıkladığı "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı", IMF ile imzalanmış stand-by düzenlemesi ve Dünya Bankası kredileriyle desteklendi, üretimdeki düşüşün denetim altına alınmasında etkili oldu. IMF programında öngörülen yasal değişikliklerin çoğunun yapılması krizden çıkış çabalarına güven sağlamada yardımcı oldu. Yine bu yasal düzenlemelerden biri olan Merkez Bankası'na para istikrarını sağlamak ve araç bağımsızlığının sağlanması, ülkede makroekonomi politikalarının tasarlanması yöntemine daha büyük bir zenginlik kazandırdı

Ancak 50 yılında 22 milyon dolar olan dış ticaret açığı 54 seçim yılına gelindiğinde 143 milyon dolara yükselmiş ve dört yıllık dönemde toplam dış ticaret açığı 580 milyon doları geçmiş idi. 1954 yılında GSYH'da 5,7 milyar dolara ulaşmıştı. DP, Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, Petrol Yasası gibi kanunlarla yabancı sermayeyi çekerek sürdürülemez duruma gelen ödemeler dengesine çözüm yolları aradı ama bu çabalar sonuç vermedi.

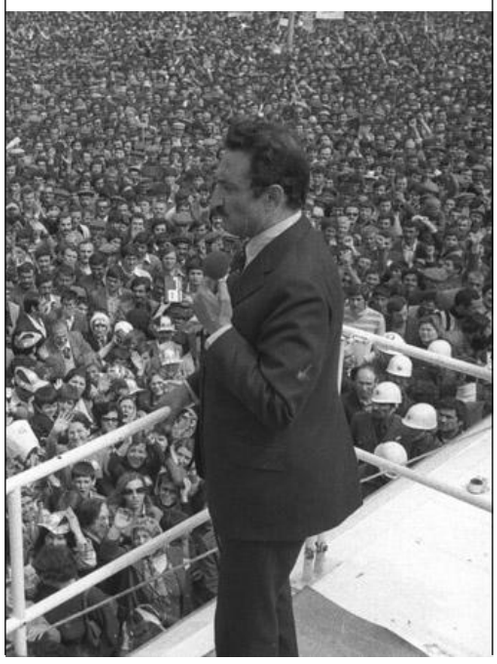
Çözüm arayışında bir diğer yaklaşım ithal ikameci politikaların benimsenmesi oldu Bu ekonomik yaklaşım 24 Ocak 1980 kararlarına kadar devam etti. Ne ilginçtir ki devletçiliği eleştirerek iktidara gelen Demokrat Parti, KİT olarak bilinen Kamu İktisadi Teşekkülü'nü kurarak bir başka tarz devletçiliği ülkeye getirmiş oldu. Yabancı para bulmak da gittikçe zorlaşıyordu. 1954 Yılında Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın ABD'ye yaptığı ziyaret esnasında gündeme getirdiği 300 milyon dolarlık kredi talebi reddedildi. ABD tarafından Türkiye'ye yapılan yardımlar 1955 ortasında 600 milyon doları geçmiş, askeri yardımlar da 1958 itibarıyla 1,7 milyar dolara ulaşmıştı. Bunun sonucu 1958 yılında bazı teminatlar verilerek borç ertelemesi anlaşması yapıldı ve ilk kez IMF ile Türk ekonomisi için üzerinde anlaşılan istikrar programı 4 Ağustos kararlarıyla gündeme geldi. Bu bir stand-by anlaşması değildi. Fakat borçların ödenemez hale gelmesi ile ertleme yoluna gidildi ve Cumhuriyet tarihinin ilk moratoryumu bu kapsamda ilan edildi ve Mali Islahat Kararları adı verilen tedbirler alındı.

DP'nin 10 yıllık iktidarı döneminde Türkiye'nin dış borcu 227 milyon dolardan 1.138 milyon dolara ulaştı. Toplam dış borç miktarı dört kat artmıştı. Ayrıca 4 Ağustos 1958'de iktisadi tedbirler kapsamında ekonomi ikinci kez büyük bir devalüasyonla karşı karşıya kaldı. 2.80 TL olan dolar bir gecede 9 TL'ye yükesltildi. %220'lik bir değer kaybına eşdeğer bu devalüasyon ekonomik temellerin de ciddi sarsılmasına neden oldu.

Faaliyet gösteren kuruluşlar KİT kapsamına alındı, ya da yeni KİT'ler kuruldu. PTT ve TCDD 1953'de KİT oldu. Toprak İskan İşleri Genel Müdürlüğü (1950), Denizcilik Bankası (1951), Et ve Süt Kurumu olan Et ve Balık Kurumu (1952), Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) (1954), Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) (1954), Devlet Malzeme Ofisi (DMO) (1954), Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü (1955), Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları (SEKA) (1955), Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) (1957), Erdemir (1960) kuruldu.

Özel sektör de aslında boş durmuyordu. Liberal politikalar sonucu Amerikan şirketleri başta olmak üzere yabancı sermaye Türkiye'de yatırım yapmaya başladı. Türk iş insanları da yabancı firmaların temsilciliklerini alarak bir kısım malları da Türkiye'de üreterek eonominin çarklarını döndüren faaliyetlerini hızlandırdılar. Örneğin Vehbi Koç, sahibi olduğu Otosan'ın Ford ortaklığı sonucu 1960 yılında ilk kamyon üretimini gerçekleştirdi. 1966'da Anadol'un seri üretimi başladı Yine Vehbi Koç'un 1955'de kurduğu Arçelik Türkiye'de ilk defa 1959'da çamaşır makinası, 1961'de de buzdolabı üretimini gerçekleştirdi.

Bu dönemin en önemli sayılacak gelişmelerinden bir tanesi nüfus dinamiğini de etkileyen köy- kent nüfus oranlarındaki değişim oldu. 1950'li yıllara kadar statik sayılabilecek bu durum 50-55 döneminden başlayarak yüksek şehirleşme oranlarıyla dikkat çekmeye

başladı. Sanayileşme, eğitim, sağlık ve altyapı hizmetlerinin yaygınlaşıp gelişmesi ve yüksek nüfus artış hızı geleneksel yaşam tarzlarının değişmesine ve kentleşmenin artmasına yol açtı. Cumhuriyet tarihinin en yüksek nüfus artış hızı 1960'da binde 28,5 ile gerçekleşti Köylerden kentlere göçün de etkisiyle 1960'lı yıllarda ülke nüfusu niceliik ve nitelik olarak değişmeye başladı. 1950'de nüfusun %75'i kırsal kesimde, %25'i kentlerde yaşarken, 1960'da %68,1 kırsal, %31,9 kentsel; 19702de %61,5 kırsal, %38,5 kentsel; 1980'de %56,1 kırsal, %43,7 kentsel; 1990'da %41 kırsal, %59 kentsel ve son olarak 2021 rakamlarına göre de %6,8 kırsal ve %93,2 kentsel nüfus yapısı oluşmuştur. Bu durum tabi ki kentsel alanlarda özellikle altyapı ihtiyacının adeta üstel oranda artması sonucunu doğurmuş, belediyelerin maddi külfetleri dolayısıyla artışın misli oranında yükselmiştir.

1960-1980 Dönemi

27 Mayıs 1960'da Silahlı Kuvvetler idareye el koyması Cumhuriyet tarihinde bambaşka bir sayfa açılmasına neden oluşturdu. Kuruluşundan 23 yıl sonra ilk defa çok partili sistem altında yapılan seçimden üç seçim sonra silahlı kuvvetler idareye müdahale etmişti. Bu konu hepimizin bildiği gibi daha sonra 1971'de ve 1980'de farklı şekilde de olsa tekrarlanmıştır. Ancak teselli bulunacak tek tarafı belki de sivil yönetime geçişin genelde hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesidir.

1960 askeri müdahalesinden sonra yeni yapılan Anayasa ile kısa zamanda sivil idareya geçen ülke yönetimi, DP döneminden kalan bir çok sorunla da karşı karşıya kalmıştı. Ülkede sürekli yükselen işsizliğe karşı 31 Ekim 1961'de Batı Almanya ile işgücü sözleşmesi imzalandı. Benzer sözleşmeler Avusturya, Belçika, Hollanda ile 1964'de, Fransa ile 1965'de ve İsveç ile 1967'de ikili anlaşmalar olarak imzalandı. Sanayileşen Avrupa ülkelerinin işçi ihtiyacının bir kısmı Türkiye'den karşılanırken, nüfus artışı ve yeterince yeni iş sahası açılamaması nedeniyle işsizlik kronik bir durum arzetmeye başlamıştı. 1962'de 985.000 olan işsiz sayısı 1967'de 1.440.000'e, 1971'de 1.552.000'e ve 1972'de 1.600.000'e yükselmişti. Ekonominin çarkları aslında beklenildiği şekilde dönmüyordu. 1960-70 arası ekonomi %5 civarında büyümüş, ancak dış ticaret dengesi artan bir hızla açık vermeye devam etmekte idi. 1960'da 147,5 milyon dolar olan açık 1970'de 359,1 milyon dolara çıkmış, 10 yıllık dış ticaret açığı 2.4 milyar dolara yükselmişti.

Çözüm arayışında olan Demirel hükümeti çareyi yine devalüasyonda buldu ve 10 Ağustos'ta yapılan devalüasyonla 9 lira olan dolar 15 liraya sabitlendi. Ancak bu sürüdürülebilir bir durum değildi nitekim döviz fiyatı ayarlamaları yılda bir kaç kez yapılmaya başlanmıştı. 1979 yılının Nisan ayında %30, 3 ay sonra da %88 oranında yapılan devalüasyonlar 70'li yılların sonunda ekonomik zorlukların başına enflasyonu da katmıştı.

Durum o kadar kontrolsüz hal almıştı ki 1975 yılında 15 TL olan dolar 1980'de 89,25TL'ye 1990'da 2.927 TL'ye, 2001 yılında da 618.000TL'ye yükselmişti. Bu rakamları telaffuz etmek bile, enflasyonun ne kadar yıpratıcı bir faktör olduğunu göstermek için yeterli olacaktır. Günümüze gelinceye kadar geçen zaman içinde iki önemli dönüm noktası bulunmaktadır. Birincisi 24 Ocak 1980 kararları, diğeri ise 2001 ekonomik krizidir. Başbakan Süleyman Demirel'in 1979 yılında Başbakanlık Müsteşarlığında göreve getirdiği Turgut Özal'ın hazırladığı istikrar programı 24 Ocak 1980'de kamuoyuna açıklandı. Ekonomik olarak yaşanan istikrarsızlığı gidermek amacıyla, üretimin azalması ve karaborsacılığın oluşması gibi nedenlerin ortadan kaldırılması için kamu harcamalarının sınırlandırılması, ücretlerin düşürülmesi, serbest döviz kuru gibi ekonomik önlemler alınması kararlaştırıldı. 24 Ocak kararları ile 1980 öncesi dönemde uygulanan ithal ikameci büyüme stratejisi terk edilerek, dışa açık büyüme stratejisi uygulamaya konuldu ve büyüme stratejisi, temel olarak, verimlilikte artış sağlamayı ve iktisadın rekabet gücünü artırmayı amaçladı. Bu çerçevede, piyasa ekonomisinin kurumsallaşması yönünde adımlar atıldı. Ana hatları ile:

- %32,7 oranında devalüasyon yapılarak günlük kur uygulamasına gidildi,
- Devletin ekonomideki payının küçültülmesi yönünde adımlar atıldı, tarım ürünleri destekleme alımları sınırlandırıldı,
- Gübre, enerji ve ulaştırma dışında sübvansiyonlar kaldırıldı,
- Dış ticaret serbestleştirildi, yabancı sermaye yatırımları teşvik edildi, kâr transferlerine kolaylık sağlandı,
- Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri desteklendi.
- İthalat kademeli olarak liberalize edildi, ihracat, vergi iadesi, düşük faizli kredi, imalatçı ithalatçılara ithal girdide gümrük muafiyeti, sektörlere göre farklılaşan teşvik sistemi uygulanmaya başladı.

Bu kararlar Türkiye'nin ve özellikle de Türk iş insanının bilhassa 1984 sonrası Turgut Özal Başbakanlığındaki döneminde yurt dışı ile ticareti hızlı bir şekilde arttırdıkları bir dönemin gelmesini sağladı. Ancak kronikleşmiş olan dış ticaret açığına bunun faydası olduğunu söylemek pek mümkün değil. 1980 yılında 4,999 milyar dolar olan açık, 1990'a gelindiğinde 9,342 milyar dolara yükselmişti. İhracatımız 4,5 misli artarak 2,9 milyardan 12,9 milyara çıkması, ithalatımızın ise 2,8 misli artarak 7,9 milyardan 22,3 milyara çıkması açığın daha da büyümesine ve ekonominin ihtar çanlarının başlamasına neden olmuştu.

2001 Ekonomik Krizi

Ülkemizde bazı çevrelerin "Kara Çarşamba" olarak adlandırdıkları bu ekonomik kriz, Milli Güvenlik Kurulu toplantısında Cumhurbaşkanı Sezer ile Başbakan Bülent Ecevit arasındaki tartışma sonucu oluşan anayasa kitapçığı krizinin bir anda tüm ülkeyi etkileyen bir krize dönüşmesidir. Yukarıda belirttiğim gibi Türkiye bir hiperenflasyon yaşamaktaydı ve bunun en ciddi göstergesi de döviz kurlarındaki yükseliş idi. Bu olay sonrası %7500'e kadar yükselen gecelik faizler bir şeylerin doğru gitmediğinin başka bir göstergesiydi. Dövize olan talep ciddi şekilde artmıştı ve Merkez Bankası 5 milyar dolar satış yapmasına rağmen piyasalar dengeye bir türlü oturamıyordu. Aslında 1999 yılında Türkiye IMF ile yaptığı stand-by

anlaşması ile 16 milyar dolar destek almış, enflasyonu düşürme programı adı altında yürütülen politikalarla ülkeye sermaya girişleri çoğalmaya başlamıştı. Ancak kamu bankalarının likidite ihtiyaçlarının karşılanamaması ödemeler sistemini kilitleyecek bpyutlara ulaşmıştı. Bunun üzerine TL'nin yabancı para birimleri karşısında değeri dalgalanmaya bırakıldı 670 bin lira olan dolar bir günde 1 milyon TL'yi aştı Yabancı bankalar vadesi gelmemiş kredilerini geri çağırmaya başlayınca bankalar arası piyasada faizler %6.200'e kadar yükseldi. Bu olayların yanı sıra Körfez Savaşı, 1994 krizi ve 1999 Marmara depremi de mali yönden devletin sıkışmasına yol açan olaylardı.

Mayıs 2001'de Kemal Derviş'in açıkladığı "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı", IMF ile imzalanmış stand-by düzenlemesi ve Dünya Bankası kredileriyle desteklendi, üretimdeki düşüşün denetim altına alınmasında etkili oldu. IMF programında öngörülen yasal değişikliklerin çoğunun yapılması krizden çıkış çabalarına güven sağlamada yardımcı oldu. Yine bu yasal düzenlemelerden biri olan Merkez Bankası'na para istikrarını sağlamak ve araç bağımsızlığının sağlanması, ülkede makroekonomi politikalarının tasarlanması yöntemine daha büyük bir zenginlik kazandırdı.

Ekonomi yönetiminin Kemal Derviş'e bırakılmasının ardından daha önce siyasi maliyetler yüzünden atılamayan pek çok adım peşi sıra atılmaya başlandı. TBMM'den "Derviş Kanunu" diye adlandırılan, ekonomi ile ilgili kanunlar geçirildi. Bu kanunların çoğu özelleştirmenin teşviki ve rekabetin arttırılması ile ilgiliydi. IMF, Dünya Bankası ve Derviş planı neticesinde kamuoyunda orta vadede ekonomik istikrarın yakalanabileceği inancı oluştu. Güçlü Ekonomiye Geçiş adı verilen programın da etkisiyle; 2001 yılının ilk altı ayında ihracat %13 arttı, turizm gelirlerinde gözle görülür bir iyileşme meydana geldi, dış ticaret açığında ve cari açıkta azalmalar oldu. Dış ticaret açığı 2.000 yılına göre azalnasının ancak 3 yıl sürdürebildi ve hiç bir zaman dış ticaretimiz maalesef fazla verecek bir performans gösteremedi.
Bu yazı içinde tablo olarak sadece dış ticaret verilerinin yer alması belki dikkatinizi çekmiştir. Bunun sabebi kanımca ekonomimizin belli aralıklarla krize sürüklenmesinin arkasında bu olgunun yattığıdır. Sermaye ve turizm gibi gelirlerin de dahil edildiğinde de cari açık veren bir ekonomi olmamız, bu açığın muhakkak bir şekilde finanse edilmesi zorunluluğu ekonominin çarkları arasına belli aralıklarla maalesef çomak sokmaktadır. Geçtiğimiz yıl dış ticaret açığının 109 milyar doları geçtiğini sizlere hatırlatmak isterim. Bu yıl da büyük olasılıkla 120 milyar doları aşacaktır. Cari açığımızı azaltacak diğer gelirlerin yeterli olamayacağı da kesin gibi gözükmektedir. 1 Ocak 2005 tarihinde de Türk Lirasından 6 sıfırın atılması sonucu Yeni Türk Lirası devreye girdi. 6 sıfır atılmadan önce 1.835.500 TL olan euro, 1,8355 YTL'ye, 1.348.600 TL olan dolar da 1,3486 Yeni TL'ye dönüştürüldü. Bu operasyon psikolojik olarak da etkili sonuçlar verdi diye düşünmek mümkün.

Bu arada enflasyonun unutulmaması gereken belki de en önemli ekonomik olgu olduğu yakın zamanlarda sanki unutulmaya başlandı. Güçlü Ekonomiye Geçiş programı, siyasi iktidar değişikliği olmuş olsa da çizilmiş olan prensiplere sadık kalınarak enflasyon konusunda da önemli başarıların elde edildiğini söylemek gerekir. Nitekim, 2000 yılında %39 olan TÜFE, 2001 yılında %68,5'a yükseldikten sonra 2002'de %29,7 ve 2003'de de %18,4'e geriledi. 2003 yılına enflasyon endekslemesinde değişikliğe gidildi ve hesaplamalar 2003 yılı endeksi 100 alınarak yapılmaya başlandı. 2011 yılında %4,9'a kadar gerileyen enflasyon, 2018'e kadar %10'un altında kaldı.
Ancak faiz - enflasyon ilişkisindeki sebep sonuç varsayımının faiz sebep olarak uygulanması sonucu döviz fiyatlarının gösterdiği oynaklık kontrol edilemeyince enflasyon 2022'de %36,08'e 2023'ün Eylül ayı itibarıyla da %61,53'e yükseldi. TUİK verilerine göre bir önceki yılın aynı ayına göre değişim olarak 2022'nin Ekim ayında TÜFE %85,51'e kadar yükseldi.

Türkiye ekonomisinin 2022'yi dengeli bir şekilde geçirdiğini söylemek kolay değil. Aksine herhalde belirsizliğin en üst seviyeye yükseldiği bir yıl olarak akıllarda kalacak. 2021'in Ekim sonunda başlayan ve faizlerin indirilmesi yönünde alınan kararla aşırı derecede yükselen döviz kurları bir anda ekonomide

Son10 yılın Aralık sonu enflasyonu	
2003	
2004	9,35
2005	7,72
2006	9,65
2007	8,39
2008	10,06
2009	6,53
2010	6,40
2011	10,45
2012	6,16
2013	7,40
2014	8,17
2015	8,81
2016	8,53
2017	11,92
2018	20,30
2019	11,84
2020	14,60
2021	36,08
2022	64,27

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILI KUTLU OLSUN

TÜRKİYE ÇELİK ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ

Türkiye'nin 1923 - 2022 yılları Dış Ticareti (000$)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
1923	50.790	86.872	-36.082	137.662
1924	82.435	100.462	-18.027	182.897
1925	102.700	128.953	-26.253	231.653
1926	96.437	121.411	-24.974	217.848
1927	80.749	107.752	-27.003	188.501
1928	88.278	113.710	-25.432	201.988
1929	74.827	123.558	-48.731	198.385
1930	71.380	69.540	1.840	140.920
1931	60.226	59.935	291	120.161
1932	47.972	40.718	7.254	88.690
1933	58.065	45.091	12.974	103.156
1934	73.007	68.761	4.246	141.768
1935	76.232	70.635	5.597	146.867
1936	93.670	73.619	20.051	167.289
1937	109.225	90.540	18.685	199.765
1938	115.019	118.899	-3.880	233.918
1939	99.647	92.498	7.149	192.145
1940	80.904	50.035	30.869	130.939
1941	91.056	55.349	35.707	146.405
1942	126.115	112.879	13.236	238.994
1943	196.734	155.340	41.394	352.074
1944	177.952	126.230	51.722	304.182
1945	168.264	96.969	71.295	265.233
1946	214.580	118.889	95.691	333.469
1947	223.301	244.644	-21.343	467.945
1948	196.799	275.053	-78.254	471.852
1949	247.825	290.220	-42.395	538.045
1950	263.424	285.664	-22.240	549.088
1951	314.082	402.086	-88.004	716.168
1952	362.914	555.920	-193.006	918.834
1953	396.061	532.533	-136.472	928.594
1954	334.924	478.359	-143.435	813.283
1955	313.346	497.637	-184.291	810.983
1956	304.990	407.340	-102.350	712.330
1957	345.217	397.125	-51.908	742.342
1958	247.271	315.098	-67.827	562.369
1959	353.799	469.982	-116.183	823.781
1960	320.731	468.186	-147.455	788.917
1961	346.740	507.205	-160.465	853.945
1962	381.197	619.447	-238.250	1.000.644
1963	368.087	687.616	-319.529	1.055.703
1964	410.771	537.229	-126.458	948.000
1965	463.738	571.953	-108.215	1.035.691
1966	490.508	718.269	-227.761	1.208.777
1967	522.334	684.669	-162.335	1.207.003
1968	496.419	763.659	-267.240	1.260.078
1969	536.834	801.236	-264.403	1.338.070
1970	588.476	947.604	-359.128	1.536.081
1971	676.602	1.170.840	-494.239	1.847.442
1972	884.969	1.562.550	-677.581	2.447.519

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
1973	1.317.083	2.086.216	-769.133	3.403.299
1974	1.532.182	3.777.501	-2.245.319	5.309.683
1975	1.401.075	4.738.558	-3.337.483	6.139.633
1976	1.960.214	5.128.647	-3.168.433	7.088.862
1977	1.753.026	5.796.278	-4.043.252	7.549.304
1978	2.288.163	4.599.025	-2.310.862	6.887.187
1979	2.261.195	5.069.432	-2.808.236	7.330.627
1980	2.910.122	7.909.364	-4.999.242	10.819.486
1981	4.702.934	8.933.374	-4.230.439	13.636.308
1982	5.745.973	8.842.665	-3.096.692	14.588.639
1983	5.727.834	9.235.002	-3.507.168	14.962.836
1984	7.133.604	10.757.032	-3.623.429	17.890.636
1985	7.958.010	11.343.376	-3.385.367	19.301.386
1986	7.456.726	11.104.771	-3.648.046	18.561.497
1987	10.190.049	14.157.807	-3.967.757	24.347.856
1988	11.662.024	14.335.398	-2.673.374	25.997.422
1989	11.624.692	15.792.143	-4.167.451	27.416.835
1990	12.959.288	22.302.126	-9.342.838	35.261.413
1991	13.593.462	21.047.014	-7.453.552	34.640.476
1992	14.714.629	22.871.055	-8.156.426	37.585.684
1993	15.345.067	29.428.370	-14.083.303	44.773.436
1994	18.105.872	23.270.019	-5.164.147	41.375.891
1995	21.637.041	35.709.011	-14.071.970	57.346.052
1996	23.224.465	43.626.642	-20.402.178	66.851.107
1997	26.261.072	48.558.721	-22.297.649	74.819.792
1998	26.973.952	45.921.392	-18.947.440	72.895.344
1999	26.587.225	40.671.272	-14.084.047	67.258.497
2000	27.774.906	54.502.821	-26.727.914	82.277.727
2001	31.334.216	41.399.083	-10.064.867	72.733.299
2002	36.059.089	51.553.797	-15.494.708	87.612.886
2003	47.252.836	69.339.692	-22.086.856	116.592.528
2004	63.167.153	97.539.766	-34.372.613	160.706.919
2005	73.476.408	116.774.151	-43.297.743	190.250.559
2006	85.534.676	139.576.174	-54.041.499	225.110.850
2007	107.271.750	170.062.715	-62.790.965	277.334.464
2008	132.027.196	201.963.574	-69.936.378	333.990.770
2009	102.142.613	140.928.421	-38.785.809	243.071.034
2010	113.883.219	185.544.332	-71.661.113	299.427.551
2011	134.906.869	240.841.676	-105.934.807	375.748.545
2012	152.461.737	236.545.141	-84.083.404	389.006.877
2013	161.480.915	260.822.803	-99.341.888	422.303.718
2014	166.504.862	251.142.429	-84.637.567	417.647.291
2015	150.982.114	213.619.211	-62.637.098	364.601.325
2016	149.246.999	202.189.242	-52.942.243	351.436.241
2017	164.494.619	238.715.128	-74.220.509	403.209.747
2018	177.168.756	231.152.483	-53.983.726	408.321.239
2019	180.832.722	210.345.203	-29.512.481	391.177.924
2020	169.637.755	219.516.807	-49.879.052	389.154.562
2021	225.291.385	271.424.473	-46.133.088	496.715.859
2022	254.201.009	363.708.915	-109.507.906	617.909.924

dengelerin altüst olması sonucunu doğurdu. 2021 Aralığında %13,58 ve Ocak'ta %11,10 artan TÜFE, aynı dönemlerde %19,08 ve %10,45 artan ÜFE aslında piyasaları altüst etti. Alınan tedbirlerde, önce döviz fiyatlarının yükselmesinin ihracatımızı arttıracağı ve dış ticaret açığı kapanınca cari açığın da kapanacağı öne sürüldü ama gelişmeler bu durumun tam aksini gösterdi. Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan geçici verilere göre 2021 yılında 225,2 milyar dolar olan ihracatımız %12,8 artarak 254,2 milyar dolara yükselirken, 271,4 milyar dolar olan ithalatımız %34,26 oranında artarak 363,7 milyar dolara yükseldi. Bunun sonucu ise 109,5 milyar dolar ile rekor dış ticaret açığı oluştu. Ekonomimizin yapısının ithalata bağımlı olması ve bunun kısa sürede değişmesinin mümkün olmaması, 2023 yılında da dış ticaret açığı vermemizin kaçınılmaz olduğuna işaret ediyor. Bu arada ithalatın da bütçeye önemli katkısı olduğunu belirtmekde fayda var. 2022 yılında ithalde alınan KDV rakamı bir yıl öncesine göre 224 milyardan 522 milyara yükselirken, bütçe gelirleri içindeki payı da %17,6'dan %20,4'e yükseldi. Ocak-Eylül 2023 döneminde ise ithalde alınan KDV 931,4 milyar liraya yükselerek gelir kalemlerinde birinci sırada bulunuyor.

Döviz fiyatının enflasyonist baskısının ne kadar etkili olduğunu biraz geç farkeden hükümet, bu konuda aldığı tedbirlerle bir şekilde kuru baskı altında tutmaya çalıştı ve çalışmakta. Kısaca KKM adı verilen Kur Korumalı Mevduat ile başlayan, daha sonra gerek ihracatçıların, gerekse de turizmcilerin getirdikleri dövizlerin %40'ının Merkez Bankası'na yatırılması zorunluluğunu uygulamaya geçiren, bankaların mudilerini döviz mevduatından caydırıp TL mevduata geçmelerini sağlamak için getirilen bazı kurallar, her ne kadar paramızın ne kadar konvertibl olduğu konusunda soru işaretleri yaratsa da, şimdilik döviz fiyatlarını belli bir seviyede tutmakta başarılı oldu. Nitekim örneğin doların fiyatı 2022 sonunda 2021'in son ayındaki seviyesine yakın bir düzeyde seyretmekte idi. Ama yıl içinde neredeyse 11 liraya kadar gerileyip sonra tekrar yükselerek bu durum gerçekleşti. Her ne kadar dövizin yükselmemesi müspet bir durum olsa da, ihracatımız için, özellikle de enflasyonun yüksek olduğu bir ortamda bu durum pek de müspet bir ortam oluşturdu diyemeyiz.

Bu tedbirlerin ötesinde, döviz mevduatının toplam mevduat içindeki payının azaltılması için de gayret sarfediliyor. Nitekim toplam döviz mevduatı bir ara 240 milyar dolara yaklaşmışken, bu günlerde 190 milyar dolar civarına gerilemiş bulunuyor. Son olarak TCMB tarafından bankalara gönderilen uygulama talimatı ile mevduatta TL payı hesaplamasına türev ve repoları da dahil ederek menkul kıymet tesisi yükümlülükleri genişletildi. Bankaların müşterileriyle vadede döviz alım işlemi içeren "finansal türev işlemler yapılarak menkul kıymet tesisine tabi yabancı para yükümlülüklerinin bilanço dışına çıkarılmasına neden olacak işlemler" de dahil edildi. Halen menkul kıymet tesis oranı ilgili mevduatlar için %10 seviyesinde ancak bu oranda TL payı yüksek olan bankalar için indirim uygulanabiliyor. Tersi durumda ise arttırım da yapılabiliyor.

TCMB'nin son olarak aldığı bir kararda da "Yurt içi yerleşik gerçek kişilerin bankalardaki, yurt içi yerleşik tüzel kişilerin ise 31/12/2021 ile 31/12/2022 tarihleri arasındaki herhangi bir tarihte bankalarda mevcut olan ABD doları, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesabı bakiyeleri, hesap sahibinin talep etmesi halinde dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilir."ifadesi yer alıyor. Görünen o ki TL'ye dönüş için düğmeye basılmış bulunuyor.

Seçim sonuçları da bir anlamda Hükümetin elini rahatlattı. Her ne kadar Cumhurbaşkanlığı seçimi rahat bir marj ile kazanılmamış olsa da sonuçta seçimin galibi Recep Tayyip Erdoğan olarak tescil edildi ve 2028 yılına kadar ülkenin yönetimi mevcut düzen içinde Cumhurbaşkanı tarafından sürdürülecek.

Cumhuriyet'in kuruluşunun belki de en önemli olayı Mayıs ayında yapılan seçimler idi. Ekonomik sıkıntıların yarattığı zorluklar muhalefetin kazanabilme olasılığını yükseltiyordu. 100. yıl nedeniyle hazırladığımız bu ekte seçim sonuçlarına da kısaca değinmeden geçemeyeceğim.

2. tura kalan Cumhurbaşkanı seçimlerinde toplam 27.120.915 oyun kullanıldığı KK'nın en fazla fark attığı 20 ilde KK, RTE'ye göre

1960 askeri müdahalesinden sonra yeni yapılan Anayasa ile kısa zamanda sivil idareya geçen ülke yönetimi, DP döneminden kalan bir çok sorunla da karşı karşıya kalmıştı. Ülkede sürekli yükselen işsizliğe karşı 31 Ekim 1961'de Batı Almanya ile işgücü sözleşmesi imzalandı

3.865.985 oy daha fazla almış. Buna mukabil RTE'nin en fazla fark attığı 20 ilde kullanılan 14.183.066 oyda RTE 4.485.570 oy daha fazla almış. 1. tura göre her iki adayın toplam oyu azalmış. 81 ile bakarsak 52 ilde RTE 21.901.518 toplam oy içinde 6.051.412 oy fazla oy alarak %63,82 oranıyla toplam 13.974.465 oy; KK ise 29 ilde 29.512.985 toplam oy içinde 4.086.789 fazla oy alarak %56,92 oranıyla toplam 16.799.887 oy almış ve aradaki fark genelde 1.964.623 oy RTE lehine tecelli etmiş.

Rakamlarda 2. turda RTE'nin kazandığı illerde 268.443 daha fazla oy kullanılırken, KK'nın kazandığı illerde 1.826.798 daha az oy kullanılmış gözükmekte. Yani sonuçta kullanılan oy sayısının daha az olduğu illerde Recep Tayyip Erdoğan'ın yarattığı oy farkının, oy kullanımının daha fazla olduğu illerde Kılıçdaroğlu'nun yarattığı oy farkından daha fazla olması neticesi ve yurt dışı oylarının da bu yönde sonuçlanması Recep Tayyip Erdoğan'ın seçimi kazanmasını sağlamıştır.

Bu sonuç aslında ekonomiyi zor duruma düşüren bir idareye tekrar onu düzeltebilme fırsatı vermesi açısından olumlu olarak değerlendirilebilir.

Nitekim, faiz konusunda ısrarlı tutumundan şimdilik vazgeçmiş olduğu anlaşılan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, ekonominin ve Merkez Bankasının başına getirdiği Mehmet Şimşek ve Hafize Gaye Erkan ile, Mehmet Şimşek'in ifadesiyle rasyonel politikalara geri dönmek için adımlar atılıyor. Nitekim Merkez Bankası %8,5 olan faizi %35'e yükseltmiş durumda. Bu yeterli olacak mı şimdilik belli değil. Bazı analizlerde ilginç değerlendirmeler ortaya çıkıyor. Mesela 10 Ekim itibarıyla satın paritesine göre TL'nin yaklaşık %10,41 kadar aşırı değerli olduğu tablolarda gözüküyor. Sözkonusu grafiğe göre 10 Ekim'de doların 30,53, Euro'nun ise 32,16 olması gerektiği çıkıyor. Bu belli bir süre devam eder ve enflasyonla mücadeleyi aşırı değerli kurlar üzeirnden yapma hatasına düşülürse eninde sonunda kuru patlamak da kaçınılmaz olur.

Tabi bu arada 2022 yılında finansal getiriler ne kadar kötü geçtiyse, finansal varlıkların büyümesi de o kadar iyi oldu. 2021'de 6,2 trilyon olarn finansal varlıkların toplamı 2022 sonunda 11,5 trilyon liraya yükseldi. Bu artış 2023 yılında da devam etti. Bunu da söylerken resmi rakamlara dayandığımızı belirtmek gerekir. Yani enflasyon 2022'yi %64,27 olarak bitirirken, finansal varlıkların %87,2 büyümesi güzel bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

Ekonomide milli gelir dağılımdaki durum da zaten sorunlu bir görünüm arzetmektedir. 2022 yılında ücretlerin milli gelirdeki payı %36'lar civarından %24'lere düşmüş bulunmaktadır. 2023'de yapılan asgari ücret zamları sonucu bu oran belki tekrar yükselerek %30'ların üzerine çıkış olabilir ancak bu konuda henüz elimizde bir veri mevcut değil.

Dış faktörlerin de etkisini bu arada unutmamak gerekir. 2022 ve 2023'ün ekonomiler için en önemli konusu şüphesiz enflasyon oldu. Pandemi döneminde yaratılmış olan para bolluğunun etkisini azaltmak amacıyla özellikle tüm batı ülkelerinde faiz oranlarını arttırarak enflasyonu dizginleme çalışmaları dikkat çekici bir şekilde ortaya çıkmaya başladı. Kaçınılmaz olarak ekonomik durgunluğu getirecek bu uygulama, enflasyonun yaratacağı yıpranma etkisinin batı ekonomileri tarafından ne kadar önemli addedildiğinin bir göstergesi.

Hedef, enflasyonu kontrol altına alıp toplumun geniş kesiminin fiyatların baskısından en kısa zamanda kurtulması. Bu yaklaşımın şüphesiz tüm dünyada talebin azalacağı bir ortam yaratacağı kesin. Dolayısıyla 2023 yılında da talep eğrisinin aşağıya doğru ineceği ve bunun da gerek ticaret hacminde, gerekse de ekonomik faaliyetlerde bir gerilemeye neden olacağını tahmin etmek doğru olacaktır.

Geçen yıl Ukrayna'da başlayan savaş, ABD ve Çin arasındaki soğukluk ve bunun iki ülke arasındaki ticareti azaltma ihtimalinin gittikçe yükselmesi; ülkemizdeki göçmen sayısının kontrol edilemez bir şekilde gelişmesi ve son olarak da İsrail-Gazze konusunun yarattığı belirsizlik muhakkak bizi de direkt etkileyecek ve ekonomimize zorluklar çıkarabilecek faktörler arasında yer alacaktır.

Sonuç olarak şunu söylemek mümkün: Serbest kur politikasına girdiğimiz 1980'den günümüze TL'nin sürekli olarak değer kaybetmesi ve bunun önüne geçilememesi bir anlamda uyguladığımız politikaların bir yerinde yanlışlık olduğunu göstermektedir. Kalkınmakta olan bir ülke olarak ithal mallarına muhtacız. Tabii kaynaklarımız, başta petrol ve doğalgaz gibi yerden fışkıran varlıklarımız olmadığı sürece de üretim seviyemizin yükseltilerek dengeyi sağlaması ve cari açığın kapatılması oldukça zor görülmektedir. Tarihi perspektif içinde olaylara baktığımızda, bir döngünün dışına çıkamadığımız ve belli aralıklarla ekonomimizin gelişimini engelleyen kaynak ihtiyacını kendimiz yaratmadığımız sürece bu durumun devam edeceği de kesin gibi gözükmektedir. T

TERBAY

100 YIL

29 EKİM 1923

"HER FABRİKA BİR KALEDİR"

CUMHURİYET BAYRAMIMIZ
KUTLU OLSUN!

1954'TEN BERİ...

www.terbay.com.tr

Doğum günün kutlu olsun Türkiye Cumhuriyeti

M. CEMAL TÜKEL
Ticaret Gazetesi
Yazı İşleri Müdürü

Gazi Mustafa Kemal bundan tam bir asır önce 29 Ekim 1923 günü; "Türkiye Devleti'nin yönetim şekli Cumhuriyet'dir, Türkiye Cumhuriyeti'ni tüm dünyaya ilan ediyoruz" diye Meclis kürsüsünden gürlediğinde halkın yüzde 90'ı Cumhuriyet'in ne olduğunu bile bilmiyordu. O güne kadar padişahın kulları olarak yaşamış olan halk, artık kendisinin efendisi olacağını ve kendi kaderini, kendi yolunu, kendisi tayin edeceğini de öğrenmiş oldu

1922 yılının son günlerine gelindiğinde büyük mücadeleler yaşanmış ve kazanılmış zaferler ile Anadolu'nun büyük bir bölümü düşman işgalinden kurtulmuş bir tablo ile karşı karşıdaydık.1920 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılması ile ilan edilen Türkiye Devleti; kazandığı savaşlar ile ülkesinin tekrar kurabilmesi yolunda büyük adımlar atmıştı. Kurtuluş savaşının muzaffer kahramanı, büyük asker Gazi Mustafa Kemal, 1923 yılının Türklerin ve dünya halklarının kaderinde çok şeyi değiştireceğini aslında çok iyi biliyordu.

Savaş alanlarında kazanılan zaferlerin taçlandırılmasının ve kalıcı olmasının ancak ekonomide kazanılacak zaferlerle olabileceğini çok iyi bilen Gazi Mustafa Kemal; 1923 yılına girer girmez daha Şubat ayının başında yıkıntıların arasından tekrar canlanmaya çalışan İzmir de, İktisat Kongresi'ni toplamış ve Türkiye'nin iktisadi gelişmesinin yol haritasını ortaya koymuştu. Yol haritasını ortaya koymanın tek başına yeterli olmayacağını; bunu sistematik olarak yapılacak değişiklikler ile hayata geçirmek gerektiğini Mustafa Kemal zaten yıllar önceden planlamıştı. Hala vatanın bazı bölümleri düşman çizmesi altında esaret çekmekteydi. Öncelikle İstanbul'un tekrar geri alınması ve Trakya bölgesindeki vatanın kurtarılması gerekiyordu.

Bu nedenle hızlı bir şekilde hareket eden Gazi Mustafa Kemal, 1923 temmuzunda İsviçrenin Lausanne şehrinde savaşarak yendiği devletler ile barış masasına oturdu ve Lozan Barış Antlaşması ile öncelikle Misak-ı Milli içinde kalan bugünkü vatan topraklarının sınırlarını belirledi ve işgal kuvvetlerinin İstanbul'dan ve Trakya'dan çekilmesini sağladı.

Şimdi sıra devletin yönetim biçimine gelmişti, O güne kadar Hanlar, Hakanlar. Sultanlar ve Padişahlar tarafından yönetilen Türk halkına; yep yeni bir yaklaşım getirmek gerekiyordu. Gazi Mustafa Kemal Türk halkının artık 'kendi kendini yönetmesini' öğrenmesi gerektiğini ve ancak kalkınmanın, büyümenin ve dünyadaki gelişmiş devletler seviyesine çıkmanın tek yolunun bu olduğunu çok iyi biliyordu.

29 Ekim 1923 günü Cumhuriyet ilan edildiğinde daha bir yıl önce savaştan çıkmış Anadolu'daki tablo içler acısı bir yıkından başka bir şey değildi. Ülkede okul yok, hastane yok, sanayi yok, fabrikalar yok şehirler yıkılmış, yakılmış; hatta birçok yerde devletin kendisi bile yoktu. İğneden ipliğe kadar her şeyin yurt dışında geldiği bir ortamda, sadece küçük bir tarım ekonomisiyle yaşamaya çalışan, savaşta insan gücünün çoğunu kaybetmiş bir halk vardı Anadolu'da. Halkın okuma yazma oranı inanılmayacak kadar düşük bir seviyedeydi.

Gazi Mustafa Kemal bundan tam bir asır önce 29 Ekim 1923 günü; "Türkiye Devleti'nin yönetim şekli Cumhuriyet'dir, Türkiye Cumhuriyeti'ni tüm dünyaya ilan ediyoruz" diye Meclis kürsüsünden gürlediğinde halkın yüzde 90'ı Cumhuriyet'in ne olduğunu bile bilmiyordu. O güne kadar padişahın kulları olarak yaşamış olan halk, artık kendisinin efendisi olacağını ve kendi kaderini, kendi yolunu, kendisi tayin edeceğini de öğrenmiş oldu.

Aslında Cumhuriyet'in ilanı arkadan gelecek devrimlerin başlangıcı ve en büyüğü idi. 1923 yılında başlayan değişim ve dönüşüm bugün yani yüzyıl sonra yaşadığımız Türkiye'nin sıfır noktasıydı.

Fakat devrimler ile parlayan ve hızlı bir gelişim içine giren bu Cumhuriyet; sadece Türk halkının değil, aynı zamanda dünyada yaşayan milyarların umudu, ışığı ve yol haritası oldu. Emperyalist güçlerin hükümranlığını tüm dünyada bozan bu değişimin faturasını hala ödemeye de devam ediyoruz..

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında bizi çok daha zorlu mücadelelrin beklediği çok iyi biliyoruz.
Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de söylediği gibi; Hepimizin Fani Vücudu Elbet Birgün Toprak Olacaktır. Türkiye Cumhuriyeti İlelebet Payidar Kalacaktır...

Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti, doğum günün kutlu olsun. T

securitas.com.tr

Güvenli bir yaşam arıyorsan...

Daha fazla
bilgi için
QR kodu okutun.

Biz buradayız.

Securitas

İzmir, Türkiye Yüzyılı'nın kalkınma ivmesine güç katacak

SEDA GÖK
Ticaret Gazetesi Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan bu yana Atatürk ilke ve inkılaplarının ışığında, milli ekonomi ilkesi çerçevesinde kalkınma modeli izlemiş, sanayi sektörünün gelişimiyle ekonomik alanda büyümüştür.

Türkiye'nin yeni bir ekonomik kalkınma hamlesiyle buluşması ise üretim, ihracat ve teknoloji odaklı ekonomi modelini tercih etmesiyle gerçekleşecek. Peki bunun için anahtar kelimeler neler?
Bu özel yayını hazırlarken ekip arkadaşlarımız kendi alanındaki birçok kanaat önderine mikrofon uzattı ve röportajlar yaptı. Sizlerin de ilerleyen sayfalarda keyifle okuyacağını düşündüğüm değerlendirmelerde gördük ki, elimizdeki avantajlarımızı çok daha iyi kullanmamız gerekiyor.
Türkiye sırtını döndüğü tarıma tekrardan yüzünü çevirmeli. Yüksek teknoloji ile tarımsal üretimi entegre etmenin yollarını aramalı.

Pek çok ülke siyasi, ekonomik, askeri ve sosyal krizlerin yol açtığı bir ateş çemberinden geçerken, Türkiye Yüzyılı vizyonuna odaklandı. Bu vizyon belirlenirken katılımcı bir anlayışla ve ekip ruhuyla hareket edilmesi gerekiyor.
Bu süreçte küresel ve bölgesel düzeydeki pek çok çalkantıya rağmen Türkiye, büyüme odaklı stratejisini koruyor.

Son dönemde art arda yaşadığımız deprem felaketi sürecinde dahi ekonomimiz, dünyada benzer afetlerle karşılaşan ülkelerdeki ekonomik daralmayı yaşamadan, oldukça süratli bir biçimde toparlanma çabası veriyor.

Böylece 2023 yılının ilk yarısında yüzde 3,9 oranında büyüyen Türkiye, OECD üyesi ülkeler arasında olumlu ayrışarak büyüme performansını kesintisiz 12 çeyreğe çıkardı.

Yılın ikinci yarısında ekonomimizin kesintisiz büyüme performansını sürdürerek yüzde 4,4 büyüme oranı ile yılı tamamlamasını bekliyoruz.
Ekonomimizde, istihdamda ve işgücüne katılımda görülen güçlü artış eğilimi de 2023 yılının ilk yarısında da devam etmiştir. Ancak enflasyon mücadelesinde daha keskin adımların atılması gerektiği aşikar...

Para politikalarıyla uyumlu maliye politikaları, gerçekleştirilen yapısal reformların desteği ve tedbirler ile orta vadede enflasyonun tek haneye indirilmesi hedefleniyor.
Geçtiğimiz günlerde açıklanan Orta Vadeli Programda 4 temel amaç ve 3 ana araç belirlendi.

4 temel amaç;
1. Deprem yaralarını sarmak ve afet riskini azaltmak
2. Enflasyonu orta vadede tek haneli rakamlara düşürmek
3. Üretim, ihracat, büyüme ve istihdam çerçevesinde büyümek ve istihdamı artırmak
4. Sosyal refah ve adaleti temin etmek.

Üç ana araç ise mali disiplinin sağlanması, para politikası ve yapısal dönüşümlerdir.

Değerli okuyucularımız, bütün bunların temelinde ise bürokratik ve hukuki öngörülebilirliği daha da güçlendirmek var. Bu saydıklarım gerek yerli gerekse doğrudan yabancı yatırımları ülkemize çekmenin olmaz ise olmazı durumunda...

İş dünyası devlet desteklerini gözden geçiren, yatırım yeri tahsisi sistemini güçlendiren, yatırım, ticaret ve finans alanında hukuki süreçleri kolaylaştıran bir yaklaşım bekliyor. Uluslararası normlara uygun, şeffaf ve öngörülebilir düzenlemelerin hayata geçirilmesi ivedilikle hayat bulması gerekiyor.

Bütün bunlara karşılık gelecekte daha fazla konuşacağımız başlıklar; yüksek teknoloji, yapay zeka ve sürdürülebilirlik... Bu bağlamda, çağımızda sürekli gelişen ileri teknolojilerde, dijital ve yeşil dönüşümde de geri kalmamak oldukça önemli.

Yarı iletken, elektrikli araç, batarya ve bunların değer zincirindeki kritik teknoloji ürünlerine yönelik yatırımları teşvik eden yaklaşımların daha da benimsenmesi isteniyor.

Elektronik, havacılık, savunma ve biyomedikal gibi stratejik sektörlerde ihtiyaç duyulan kritik malzeme ve bileşenlere yönelik çalışmalarda iş birliklerine büyük önem verilmesi gerekiyor.

Yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı önceleyen politikalarımızın odağına yeşil ve dijital dönüşümü içeren ikiz dönüşümü koyarak ürün ve hizmetlerimizin teknolojik kompozisyonunu iyileştirmek esas olmalı.

Politikalarla ortaya konulan hedefler, yapısal reformlar, iyileştirmelerin hepsinin odağında insan olmalı.
Aynı zamanda ihracat hedeflerimizden milli enerji vizyonumuza, Türkiye Yüzyılı hedeflerine, İzmir'den gelecek destek büyük önem taşıyor.

Cumhuriyet'in ekonomi alanındaki en önemli girişimlerinden biri olan İktisat Kongresi'nin ilk defa İzmir'de toplanmış olması tesadüf değil.

Kuvâ-yı Milliye şehri İzmir, sadece askeri zaferle gelen zaferlerin değil, aynı zamanda ekonomik özgürlüğün de sembolü konumunda.

Gelişmiş ulaştırma altyapısı ve coğrafi konumunun verdiği sayısız avantajları nedeniyle İzmir, tarihin her döneminde Avrupa ve Akdeniz'in en önemli ticaret merkezlerinden biri olma özelliğini sürdürmüştür ve sürdürmeye devam edecek.

İzmir; uygun iklim koşulları, tarihi ve doğal zenginlikleri ile her alanda yatırım cazibesini artıyor. Tarım başta olmak üzere turizm, otomotiv yan sanayi, kimyevi ürünler, tekstil, inşaat malzemeleri, elektrik-elektronik ve işlenmiş gıda başta olmak üzere üretim potansiyeli, lojistik avantajları ve altyapısıyla İzmir Türkiye Yüzyılı'nın kalkınma ivmesine güç katacak.
Bu vesile ile İzmir'in asırlık markalarıyla büyüdüğü ve yeni yüzyıla yön verdiği günleri birlikte yaşamak temennisiyle... **T**

YAŞASIN CUMHURİYET!

CÜMHURİYETİ
BİZ BÖYLE
KAZANDIK
100
YILDIR VE DAİMA
İYİ Kİ VARSIN CUMHURİYET!
NEMPORT
LİMAN İŞLETMELERİ

“Cumhuriyet’imizin 100. yılı, özgürlüğün sembolü oldu”

DR. SÜLEYMAN ELBAN
İzmir Valisi

“Bu emsalsiz var oluş destanını yazan her bir kahramanımızın temsil ettiği değerlere ve eşsiz mirasa, her daim bir arada olarak ve geleceği birlikte inşa ederek sahip çıkıyoruz.”

İzmir Valisi Dr. Süleyman Elban, “Cumhuriyet'imizin 100. Yılı, bu kutlu yıl, ülkemizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde gerçekleşen büyük bir dönüşümün ve özgürlüğün sembolü oldu. 29 Ekim 2023 tarihi, Türkiye Yüzyılı'nda, birlik ve beraberlik içinde olmanın, büyük bir mirası daha da ileriye taşımanın dönüm noktasıdır. Yüz yıl önceki azim ve inancı, kararlılıkla sürdüren ve ecdadından feyz alan aziz milletimiz, dünya sahnesinde hak ettiği yere ulaşmış, ülkemiz; köklü tarihi, zengin kültürü, güçlü ekonomisi ve demokratik değerleri ile uluslararası arenada söz sahibi oldu. Türkiye, dostluklarını ve iş birliğini günden güne, yıldan yıla yücelten bir ülke olarak, dünyanın beşten büyük olduğunu çoktan kanıtladı” dedi.

“Nice 100 yıllara, Türkiye Cumhuriyeti”

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılı'nı büyük kıvançla kutladıklarını söyleyen Dr. Elban, “Bu emsalsiz var oluş destanını yazan her bir kahramanımızın temsil ettiği değerlere ve eşsiz mirasa, her daim bir arada olarak ve geleceği birlikte inşa ederek sahip çıkıyoruz.
Bu kutlu yılı da geçmişteki kahramanlıkları yad etmek, gelecekteki hedeflerimize odaklanmak ve yeni nesillerimize daha iyi bir Türkiye bırakmanın öncü adımları olarak görüyoruz. 100. kuruluş yılında, birlik, beraberlik, adalet ve özgürlük ilkeleriyle dolu bir Türkiye vizyonuyla, sarsılmaz bir devlet-millet birlikteliğiyle ilerlemeye devam edeceğimize olan inancımızı yineliyor, Cumhuriyetimizin kurulmasında ve yükselmesinde payı olan başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere, tüm şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi şükranla ve minnetle yâd ediyor, tüm vatandaşlarımıza sağlık, mutluluk ve huzur dolu bir gelecek diliyorum. Nice 100 yıllara, Türkiye Cumhuriyeti!” ifadelerinde bulundu. T

Ustalık Eseri

Işıkkent Fabrikası Kerpeten-Montaj Hattında çalışan Mehmet Ali Usta'nın, 13 yılda alın teri ve emeğiyle şekillendirdiği çekici...

#cumhuriyetinanahtarı

Tüm ustalarımıza saygıyla

100 TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

izeltas.com.tr

IZELTAS®

“İkinci yüzyılı, barış ve demokrasiyle taçlandıracağız”

TUNÇ SOYER
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, 83 yıldır ekonominin ve finans dünyasının nabzını tutan Ticaret Gazetesi’nin, Cumhuriyet’in ikinci yüzyılında da bu değerli görevi sürdürdüğünü belirtti. Soyer, “Ülkemizde ne yazık ki ifade özgürlüğü ağır baskı altında. Yüzlerce basın mensubumuz yalnızca gerçeği söyledikleri için yargılanıyor. Mahkum ediliyor. Bu zor dönemde gazeteciliğin erdemlerinden asla taviz vermeyen, toplumumuzun sesi ve vicdanı olmaya devam eden bütün basın emekçileri bizim en değerli yol arkadaşlarımız. Ülkemizin cesur basın emekçileriyle omuz omuza yürümekten onur duyuyoruz. Hiç kimsenin şüphesi olmasın. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılını, barış ve demokrasiyle taçlandıracağız. Bu topraklardaki umudu hep birlikte büyüteceğiz. Ticaret Gazetesi, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında ülkemize tanıklık etmeye ve bize ayna tutmaya devam edecek” dedi. **T**

“Bu topraklardaki umudu hep birlikte büyüteceğiz. Ticaret Gazetesi, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında ülkemize tanıklık etmeye ve bize ayna tutmaya devam edecek”

Bu, dalından yeni kopmuş hali...

Siz, onu bir de evinde görün...

incir evi

100
NİCE 100 YILLARA

Halit Ziya Bulvarı No:72 (35210) İZMİR
Tel: 0232 483 71 20 - 483 15 61 • Faks: 0232 489 26 60
www.incirevi.com • dukkan@incirevi.com

İNCİR EVİ incirevi incirevi

“Cumhuriyet’in ilanı bir inkılap hareketi”

MAHMUT ÖZGENER
İzmir Ticaret Odası (İZTO)
Yönetim Kurulu Başkanı

Cumhuriyet’in 100. Yılı nedeniyle pek çok projeyi hayata geçireceklerini söyleyen İzmir Ticaret Odası (İZTO) Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener, “İzmir Valiliği’nin “Cumhuriyet’in 100. Yılında 100 Etkinlik” takviminde yer alan projelerimizden ilki, İzmir Gazeteciler Cemiyeti ile hazırladığımız 40 dakikalık “İzmir Basını Belgeseli”. Belgesel çalışmamızda, 1800’lü yıllardan başlayarak kentimizin basın tarihini çok kıymetli gazetecilerden dinleme fırsatı bulacağız. Öte yandan İzmir Ticaret Tarihi Müzemiz için hazırlanan “İzmir Ticaret Tarihi Müzesi Prestij Kitap Seti” de 100. Yıl projelerimiz arasında yer alacak. Bu kitap setinin içinde, uluslararası bilim insanlarının müzemizde bulunan eserlere yönelik incelemeleri olacak” dedi.

“100 Genç ile İş Hayatında 100 Dakika’ koçluk eğitimi, ‘100 Milyon Adımla 100 Öğrenciye Burs Projesi’ gibi birçok farklı organizasyon ile bu yılı taçlandırmayı hedefliyoruz”

Özgener, “Gençlerin mesleki gelişimine destek vermek üzere kentimizdeki üniversitelerde eğitim gören gençlerimize yönelik düzenlenecek panel aracılığıyla “100 Genç ile İş Hayatında 100 Dakika” koçluk eğitimi, “100 Milyon Adımla 100 Öğrenciye Burs Projesi” gibi birçok farklı organizasyon ile bu yılı taçlandırmayı hedefliyoruz. Cumhuriyet’in ilanı, uzun mücadeleler sonucunda özgürlüğünü kazanmış bir toplumun, geleceğe emin adımlarla yürümesini hedefleyen bir inkılap hareketi. Türk toplumunu çağdaşlaştırmayı amaçlayan, diğer yenileşme ve reformların da önünü açan bu adım, günümüz Türkiye’sini şekillendiren en temel değer” diye konuştu. T

“Kat edecek daha çok yolumuz var”

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, “Tam 100 yıl önce, 29 Ekim 1923’te tarihimize kazınan bu büyük devrim, eğitim ve bilim başta olmak üzere, pek çok alanda dünyanın gerisinde kalan, hasta adam olarak anılan milletimizi yeni bir kimlikle, küresel ligde hak ettiği yere taşıdı. Bu yeni Cumhuriyet kimliği; insanımıza eğitimden, adalete bilimden, kültür-sanata, insan haklarından, kadın-erkek eşitliğine ve çok daha fazlasına kadar, vatandaş ve toplum bilinci aşıladı. Yok oldu gözüyle bakılırken kısa süre içerisinde küllerinden doğan bu Cumhuriyet toplumu, başarılarıyla uzun yıllar tüm dünyanın örnek gösterdiği bir konuma erişti” dedi.

Toplumsal, politik, ekonomik ve kültürel boyutları ile Cumhuriyet’in 100. yılında tam anlamıyla istenen bir seviyede olmadığını aktaran Yorgancılar, “Daha yapacak çok işimiz, kat edecek çok yolumuz olduğu aşikar.

Ülkemizin bulunduğu coğrafya itibariyle enerji, milli savunma, tarım ve gıda gibi sektörler başta olmak üzere tam bağımsız, kendine yeten ve fazlasını sürdürülebilir biçimde ihraç edebilen, bu şekilde büyüme ve sürekli istihdam potansiyelini yaratabilmiş, üretime dayanan bir ekonomik şablona sahip olmak zorundayız. Özellikle enerji konusundaki dış kaynak bağımlılığımız, kronik bir cari açık durumunu ortaya çıkardığı gibi, uluslararası siyasi gelişmelere dayalı olarak maliyetleri oldukça değişken ve öngörülemez bir hale getirmek. Bunun önüne geçmenin tek yolu, en az kendimize yetecek ölçekte ihtiyaç duyduğumuz enerjiyi yerli kaynaklarla üretebilmek. Cumhuriyet’in 100. yılında en önemli vizyonlarımızdan biri, bu olmalı” diye konuştu. T

ENDER YORGANCILAR
Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı

“Ülkemizin bulunduğu coğrafya itibariyle enerji, milli savunma, tarım ve gıda gibi sektörler başta olmak üzere tam bağımsız, kendine yeten ve fazlasını sürdürülebilir biçimde ihraç edebilen, bu şekilde büyüme ve sürekli istihdam potansiyelini yaratabilmiş, üretime dayanan bir ekonomik şablona sahip olmak zorundayız”

“Cumhuriyet’in yolculuğu sıfır noktasından başladı”

IŞINSU KESTELLİ
İzmir Ticaret Borsası (İTB) Yönetim Kurulu Başkanı

Kestelli, “Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz. Türkiye yüzyılında hedefimiz milletimizi en geniş refah, vasıta ve kaynaklarına sahip kılmak; millî kültürümüzü, muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkarmak olmalı.”

İzmir Ticaret Borsası (İTB) Yönetim Kurulu Başkanı Işınsu Kestelli, Cumhuriyet’in yolculuğunun sıfır noktasından başladığını söyleyerek, “Az zamanda çok büyük işler yaptık. 1923 yılında nüfusumuz 13,4 milyon, okuma yazma oranı yüzde 8-9, kişi başına düşen milli gelir yaklaşık 710 dolardı. Nüfusun yüzde 75’i köylerde yaşıyordu. Çoğu yaşlı, kadın, çocuk ve gazilerden oluşuyordu. Ağır sanayi, hatta küçük sanayi bile pek yoktu. Tarım ilkel koşullarda yapılıyordu. Hiçbir hakka sahip olmayan, yüzlerce yıldır bir millet olarak değil tebaa olarak yaşamaya alışmış bir halk söz konusuydu. Ve 100 yılda özgüvenli, en büyük ticari partneri gelişmiş Avrupa Birliği ülkeleri olan, geleceğe umutla bakan bir ulus yaratıldı” dedi.

Kestelli, “Fakat yaptıklarımızı asla kâfi göremeyiz. Türkiye yüzyılında hedefimiz milletimizi en geniş refah, vasıta ve kaynaklarına sahip kılmak; millî kültürümüzü, muasır medeniyet seviyesinin üstüne çıkarmak olmalı. Bu da ancak ve ancak eğitimle, bilimle, eşitlikle, adaletle mümkün olabilir. İnanıyorum ki, güzel kentimiz İzmir, Türkiye yüzyılının inşasında geçmiş referanslarından aldığı güçle çok önemli bir yere sahip olacak. Yeter ki hep birlikte inanalım ve el birliğiyle Türkiye yüzyılını inşa edelim” diye konuştu. T

MenderesFabrics

Yaşam Konforunuzu Yükseltecek

Dış Mekan Kumaşlarımızla,
Yüksek Işık Haslığı ve
Uzun Süre Kullanım Garantisi Sunuyoruz.

menderesfabrics.com

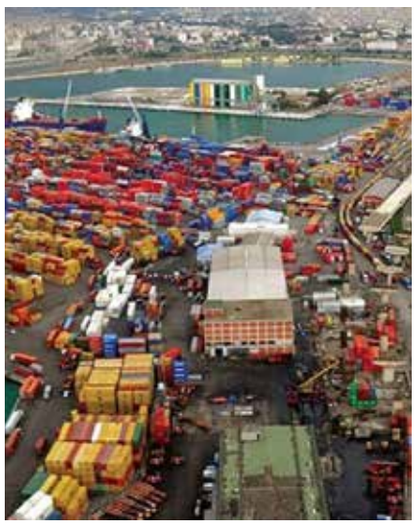
“Türk denizciliği, yeni bir devinim içine girmeli”

YUSUF ÖZTÜRK
İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

“Cumhuriyet, tarım ve madencilik gibi alanlarda kısıtlı kaynaklarla büyüme politikası izlerken, limanları devletleştirip geliştirerek, demiryolu yatırımlarını artırarak ve gemi inşa sanayini canlandırarak denizciliğe can suyu verdi”

İMEAK Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Öztürk, Cumhuriyet’in, 100 yılda Türk denizciliğinde önemli mesafeler alınmasını sağlayacak politikalar uyguladığını söyledi. Denizcilik sektöründeki değişim ve küresel rekabetin, Türk denizciliğinin mevcut durumla yetinemeyeceğini, yeni bir devinim içine girmesi gerektiğini söyleyen Öztürk, “Deniz ticaret filomuzu Yeşil Dönüşüme hazırlamak ve Türk bayraklı gemi sayımızı artırmak zorundayız. Türkiye, stratejik önemi olan Çanakkale ve İstanbul Boğazları ve dört denizi ile Asya ve Avrupa arasında doğal bir köprü oluyor. Demiryolu ve karayolu yatırımları, lojistik merkezler ve doğru planlama ile limanlarımızı sanayi bölgeleri ve küresel ulaşım ağları ile yakınlaştırıp, Anadolu’nun aktarma merkezi olma kabiliyetini artırmalıyız” dedi.

“Türkiye’de 180 liman ve iskele bulunuyor”

Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuyla yabancılara verilen imtiyazların kaldırılması sonucunda Türk denizciliğinin bağımsızlığına kavuştuğunu dile getiren Öztürk şunları söyledi: “1 Temmuz 1926 tarihinde yürürlüğe giren Kabotaj Kanunu ile ülkemiz karasularında taşımacılık yapma hakkının Türk vatandaşlarına verilmesi, denizciliğimiz için dönüm noktası oldu. Cumhuriyet, tarım ve madencilik gibi alanlarda kısıtlı kaynaklarla büyüme politikası izlerken, limanları devletleştirip geliştirerek, demiryolu yatırımlarını artırarak ve gemi inşa sanayini canlandırarak denizciliğe can suyu verdi. Türk armatörlerin milli ve yabancı bayraktaki gemi tonajı 2023 başı itibariyle 38 milyon 96 bin DWT’ye ulaştı. Ancak milli bayraktaki tonaj sadece 5,4 milyon DWT olurken, bu oran giderek azalıyor. Türkiye’de 180 liman ve iskele bulunuyor. Limanlarımızda elleçlenen her cins yük miktarı toplam 542 milyon tona ulaşt. Konteyner elleçlemeleri ise 12,5 milyon TEU oldu. Cumhuriyet’in kazanımları ile ülkemiz deniz turizminde önemli noktaları geldi. Kıyılarımızda 62 adet yat limanı bulunuyor. Mevcut denizde yat bağlama kapasitemiz 18 bin 545 adet oldu.” **T**

TOLKAR®

SMARTEX®

Teknolojik, Ekolojik, Ekonomik Farklar

Sektörün Yıldızları...

Teknolojik, Ekolojik, Ekonomik Farklar,

www.tolkar.com.tr

TÜRKİYE YÜZYILI

“Karbonsuzlaşmayı faaliyetlerimizin odak noktası haline getirdik”

YALÇIN ERTAN
Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği Başkanı Yalçın Ertan; demir, çelik ve demirdışı metaller sektörünün, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu ilk yıllardan itibaren önemli bir sanayide önemli bir yeri olduğunu söyledi. Karbonsuzlaşmanın önemine değinen Ertan şunları söyledi: “Günümüzde emisyon yoğun sektörlerden biri olan demir ve çelik sektörünün gündeminde Avrupa Birliği'nin karbon emisyonlarının azaltılması yönündeki çalışmaları, özellikle de Yeşil Mutabakat ve sınırda karbon düzenlenme mekanizması önemli bir yer tutuyor. 2026 yılı itibariyle Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizmasının uygulamaya geçecek olması nedeniyle; EDDMİB olarak faaliyetlerimizi planlarken, Yeşil Mutabakat, sürdürülebilirlik, temiz üretim, karbonsuzlaşma konularını stratejimizin ve faaliyetlerimizin odak noktası haline getirdik. Türkiye'nin ihracatta rekabetçi konumunu kaybetmemesi için karbonsuzlaşma konusunda güncel uygulamaları yakından takip ediyoruz.” Ertan, “Cumhuriyet'in ilanından sonra, Türkiye'nin sanayileşme ve modernleşme hedefleri doğrultusunda sektörde büyük yatırımlar yapıldı. Günümüzde Türkiye, demir, çelik, bakır, alüminyum gibi metallerin üretiminde ve ihracatında önemli bir oyuncu oldu. Bu sektörler, Türkiye'nin ekonomisine önemli katkılar sağlayarak istihdam yaratırken aynı zamanda ekonomik büyümesine ve dış ticaret dengesine olumlu katkılar sağlıyor. Ayrıca, bu sektörlerin teknolojik gelişmeleri ve uluslararası pazarlarda rekabetçi konumu sürekli olarak güçleniyor” dedi. T

“Tarım ve ihracat, ekonomiye katkıyı sağlayan iki etmen oldu”

HAYRETTİN UÇAK
Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği (EYMSİB) Yönetim Kurulu Başkanı Hayrettin Uçak

Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği (EYMSİB) Yönetim Kurulu Başkanı Hayrettin Uçak, Türkiye'nin iklim çeşitliliği ve coğrafi konumu sayesinde birçok tarım ürününün yetiştirilmesi için ideal bir ülke olduğunu belirtti. Türkiye'de meyve, sebze yetiştiriciliğinin yüzyıllardır sürdürülen bir gelenek olduğunu dile getiren Uçak, “Türk toprakları, üzümden, incire, domatesten, narenciyeye kadar birçok tarım ürününün en kaliteli ve verimli bir şekilde yetiştirilmesine imkan tanır. Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını kutlarken, ülkenin başarılarına bir göz atmak, gelecekteki hedefleri belirlemek için önemli. Tarım ve ihracat, Türk ekonomisinin büyümesine en başından beri en çok katkıyı sağlayan iki etmen oldu. Minimum ithal girdi kullanılarak, maksimum istihdam olanağı sunan sektör, Cumhuriyetimizin 100. yılında daha da güçlenmesi için büyük bir fırsat bulacak” dedi.

Uçak, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılının ülkenin geçmiş başarılarına bir saygı duruşu niteliğinde olduğunu ifade edere, “Aynı zamanda geleceğe olan güvenin ve umudun bir ifadesi olarak da görülmeli. Türkiye'nin yaş meyve, sebze ve mamulleri ihracatındaki başarısı, bu güvenin ve umudun bir yansıması ve gelecek yıllarda daha da parlak olacak. 190 ülkeye 1 milyar 700 milyon dolarlık mamul ihracatımız, 155 ülkeye 2 milyar 200 milyon dolarlık taze meyve sebze ihracatımız, uluslararası alanda tanınmış bir oyuncu haline gelmemizin bir kanıtı” diye ekledi. T

“Türkiye, kuru meyve sektöründe lider konumda”

MEHMET ALİ IŞIK
Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ali Işık, Türkiye'nin konumu ve coğrafyası ile sektörde dünya üretim ve ihracatında lider konumda olduğunu belirtti. Işık, “Üretiminde ve ihracatında dünya lideri olduğumuz; Türk kuru üzümü, Türk kuru inciri ve Türk kuru kayısısı dünya genelinde bilinen prestijli ve sağlıklı marka ürünlerimiz arasında yer alıyor. Ürünlerimizin kalitesi ve gıda güvenliği ile ülkemize ciddi döviz getirisi sağlayan sektörümüzde, firmalarımızın potansiyel ve hedef pazarlarda yapılacak tanıtım ve dijital pazarlama faaliyetleriyle uluslararası rekabet güçlerinin artırılması, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar devam ediyor” ifadelerinde bulundu.

Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere mevcut pazarlara ve diğer hedef ülkelere ihracatı artırma çalışmalarının devam ettiğini belirten Işık, “2024 yılında Turkish Dried Fruits URGE Projemiz ve TURQUALITY projemiz ile tanıtım ve markalaşma çalışmalarımıza hız kazandırılması hedefleniyor.

Yeni dönemde hedef ülkelerimiz olan Çin ve Hindistan'a ihracatımızı arttırmayı hedefliyoruz. İkincisi başlatılan, ‘Turkish Dried Fruits’ isimli UR-GE projemiz ile hedef pazarlarımıza yönelerek danışmanlık ve tanıtım faaliyetleri ile ihracatımızı sürdürülebilir bir şekilde arttırmayı hedefliyoruz. Turquality projelerimiz ile uluslararası pazarlarda Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi çalışmalarımız devam ediyor” dedi. T

“İhracat hedefine 2 milyar $ katkı sağlamak istiyoruz”

BEDRİ GİRİT
Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Cumhuriyet'in ilanından 14 yıl sonra kurulan ihracatçı birliklerinin Cumhuriyet'in 100. Yılında çalışmalarına devam ettiğini söyleyen Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Bedri Girit, “Su ürünleri ve hayvansal mamuller sektörü 2000'li yılların başından itibaren ihracatın yıldız sektörlerinden birisi haline geldi. 22 yıldır her yıl ihracatımızı artırarak 2022 yılı sonunda 4 milyar 66 milyon dolara ulaştık. 2023 yılı için ortaya koyduğumuz 3,5 milyar dolarlık ihracat hedefini bir yıl öncesinden geçmeyi başardık. 2026 yılı için 5 milyar dolar ihracat hedefliyoruz.

Birlik olarak ise bu hedefe 2 milyar dolar katkı sağlamak istiyoruz” dedi. Girit şu değerlendirmelerde bulundu: “Hem ülke hem de bölge olarak hedeflerimizi gerçekleştirmek için var gücümüzle çalışmalara devam ediyoruz. Eylül 2023 itibarıyla sektör toplam 2 milyar 582 milyon dolar ihracat gerçekleştirmiş olup, bunun yüzde 44'lük kısmı olan 1 milyar 152 milyon doları, birliğimiz tarafından gerçekleştirildi. Ülkemizin coğrafyasının sağladığı imkanlar sayesinde, su ürünlerinden, kanatlı eti ve yumurtaya, baldan süt ürünlerine insanlığın üç öğün beslenme ihtiyacına cevap veren bir ürün yelpazesine sahibiz.” T

“İkinci Yüzyıl’da büyümenin anahtarı ihracat olacak”

BURAK SERTBAŞ
Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (EHKİB) Yönetim Kurulu Başkanı

Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği (EHKİB) Başkanı Burak Sertbaş, bölgenin ve ülkenin ihracat potansiyelini geliştirmenin öncelikli hedef olduğunu ifade etti. Cumhuriyet'in ikinci yüzyılında büyümenin anahtarının ihracat olacağını söyleyen Sertbaş, “Bu doğrultuda katma değerli ihracat yapmanın, küresel rekabette rakiplerden bir adım öne geçmenin yolu tasarımdan geçiyor. Bugün sektörümüzün tasarım gücü sayesinde ülkemizin en katma değerli ihracat yapan sektörleri arasındayız. Cumhuriyetimizin 100. yılını geride bırakırken, ülkemizin ihracatının güçlenmesi, hazır giyim ve moda dünyasında prestijli bir konuma gelebilmesi ve aynı vizyonla yetişmiş gençlerimizi sektörümüze kazandırabilmek için üzerimize düşeni yapıyoruz ve yapmaya da devam edeceğiz” diye belirtti.

Cumhuriyet'in 100. yaşını coşkuyla karşıladıklarını aktaran Sertbaş, “Kurucumuz Mustafa Kemal Atatürk'ün ilham verici yolunda ilerlemeye devam ediyoruz. Sektör olarak 2023 yılında yaklaşık 15 milyar dolar ihracat gerçekleştirdik. Bu ihracatımızı 2 milyon kişi istihdam ederek sağlıyoruz. Bu 2 milyon kişide kadın istihdamı da diğer sektörlere göre en yüksek düzeyde. Hazır giyim ekosistemi 2 milyon çalışanı ve binlerce ihracatçısı ile büyük bir aile olarak Cumhuriyetimizin ihracat hedeflerine katkı koymak için çalışıyor. EHKİB olarak, bugün itibariyle yaklaşık 1000 kayıtlı üye firmamız için 1978 yılından beri hizmet veriyoruz” sözlerine yer verdi. T

“Maden sektörü ileriye dönük adımlar atmaya hazır”

İBRAHİM ALİMOĞLU
Ege Maden İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Ege Maden İhracatçıları Birliği Başkanı İbrahim Alimoğlu, Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana geçen 100 yıl boyunca, Türkiye maden sektöründe büyük adımlar atıldığını söyledi. Alimoğlu şu değerlendirmelerde bulundu: “Sektör olarak ekonomik açıdan ülke ekonomisine katkı sağlamaya devam ederken sürdürülebilir madencilik uygulamaları ve çevresel koruma önlemleri ile çevreye olan duyarlılığımızı da artırıyoruz. Gelecek nesillere temiz ve sağlıklı bir çevre bırakma taahhüdümüzü sürdürüyoruz. Bu zamana kadar maden sektörü olarak yaptıklarımız başlangıç. Türkiye'nin maden sektörü, daha büyük hedeflere ulaşmak için ileriye dönük adımlar atmaya hazır. Teknoloji ve yenilik, sektörün daha verimli ve sürdürülebilir hale gelmesine yardımcı olacak. Eğitim ve Ar-Ge yatırımları, madencilik endüstrisinde uluslararası arenada liderlik konumunu sürdürmemize katkıda bulunacak.”

Türkiye'de çıkarılan 80'e yakın maden ihracatın yanı sıra tüm sektörlerimize de girdi oluyor. Maden sektörü olarak 2022 yılında 6,5 milyar dolar ihracat gerçekleştirdik. İhracatımızın yaklaşık üçte biri doğal taş ihracatı idi. Genel ihracatımızda yakaladığımız ivmeyi maden sektörümüz de destekliyor. Ülkemizin maden sektöründeki uluslararası rekabet gücü giderek artıyor. Gerek miktar gerekse değer ve kalite olarak maden sektörü her geçen yıl büyüyor ve bu büyüme ekonomimize önemli katkılar sağlıyor. İstihdam yaratıyor, yatırım çekiyor ve ticaret dengesine olumlu etkilerde bulunuyor. T

KOSBİ

İzmir Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi

"Mobilyada dünyanın önde gelen ülkeleri arasındayız"

ALİ FUAT GÜRLE
Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Başkanı Ali Fuat Gürle, Türkiye'nin yeni bir ekonomik kalkınma hamlesiyle buluşmasının, ihracat odaklı yeni bir ekonomi modelini tercih etmesiyle gerçekleştiğini söyledi.
Mobilya ihracatında ilk 5'te yer almayı hedeflediklerini dile getiren Gürle şu değerlendirmelerde bulundu: Mobilya sektöründe hem el işçiliğinde hem de seri üretimde dünyanın önde gelen ülkeleri arasında yer alıyoruz. Birliğimiz iştigal sahasında yer alan Kekik Defne ve Adaçayı gibi ürünlerde dünya genelinde üretime hakim. Aynı şekilde mobilya sektöründe son 10 yılda ihracatımız 2,5 kat artarak 6 milyar dolara yaklaşmış bulunuyor. CSIL raporlarına göre Dünya mobilya ihracatında 8. Sırada yer alıyoruz.

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan bu yana Atatürk ilke ve inkılaplarının ışığında, milli ekonomi ilkesi çerçevesinde kalkınma modeli izlemiş, sanayi sektörünün gelişimiyle ekonomik büyüme kazandı.

Cumhuriyetimizin 100. Yılında geriye dönüp baktığımızda birlikte çok yol kat ettiğimizi görüyoruz. Dünyaya Türk ürün algısını en iyi şekilde tanıtmak için sektörlerimize yönelik sayısız proje ve yurt dışı pazarlama faaliyeti yaptık. Şimdi zaman, daha fazla yaratıcı fikrin ve teknolojinin ışığında, gelişime her zamankinden fazla önem vererek potansiyelimizi göstermeye geldi." T

"Deri sektörünün ortak hedefi marka değerini artırmak"

ERKAN ZANDAR
Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Erkan Zandar, yüksek kaliteli deri ürünleri ve özgün tasarımların artırılmasının katma değeri yükseltecek önemli adımlar olduğunu belirtti. Zandar, "Türkiye'nin yeni yüzyılda deri ve deri mamulleri ihracatı, sürdürülebilir üretim ve tasarım odaklı bir yaklaşım benimseyerek markalaşmanın ön planda olduğu yeni bir yaklaşıma sahip olacak. Ayrıca sürdürülebilir kaynak yönetimi ve çevre dostu üretim yöntemlerine odaklanarak uluslararası standartlara uyum sağlayarak marka değerimizi artırmak sektörün ortak hedefi. Yeni pazarlara açılım ve lojistik altyapının güçlendirilmesi Türkiye'nin deri ve deri mamulleri ihracatının büyümesine katkı sağlayacak. Teknolojiye yatırım yaparak dijitalleşmeyi desteklemek, pazarlama ve dağıtımı kolaylaştırarak uluslararası müşterilere ulaşımı artıracak. Güçlü küresel iş birlikleri ve markalaşma çabalarıyla Türk deri ve deri mamulleri endüstrisinin uluslararası alanda daha fazla tanınması ve tercih edilmesini hedefliyoruz" diye aktardı.

"Beşeri sermaye kilit unsur"

21. yüzyılın zorluklarının hiç olmadığı kadar rekabetçi olmayı gerektirdiğini söyleyen Zandar, "Tüm bu zorluklara karşı hazırlıklı olmak için daha fazla çaba sarf etmemiz önem arz ediyor. Küresel çapta çevre dostu ürünlere ve hizmetlere talep her geçen gün artıyor. İhracatçılarımızın yeşil teknoloji ve enerji verimliliği alanlarında yatırımlar yaparak sürdürülebilir bir geleceğe katkı sağlamaları ve tüm çalışmalarının odağına sürdürülebilirlik ve yeşil ekonomiyi almaları gerekiyor. 1990'lı yılların ortasında 20 milyar dolar olan ihracatımız geçtiğimiz yıl sonu itibariyle 254 milyar dolara ulaştı. Beşeri sermaye ülkemizi ileri taşıyacak en kilit unsur. Uluslararası iş dünyasında rekabet edebilir bir nesil eğitime önem veren politikalar ve nitelikli bir iş gücü ile mümkün olacak" dedi. T

"Yeni rekorlara imza atmak için çalışıyoruz"

MUHAMMET ÖZTÜRK
Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Muhammet Öztürk, 2022 yılının birlik tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarının alındığını aktardı. Öztürk, "Birlik olarak bir önceki yıla göre yüzde 47 oranında oldukça yüksek bir artışla 1 milyar dolar ihracat gerçekleştirdik ve Cumhuriyetimizin 100. Yılında yeni rekorlara imza atmak için olanca gücümüzle çalışıyoruz. Uluslararası ticarette geldiğimiz konum itibariyle, gıda güvenliğinin küresel düzeyde öneminin bilincinde olarak ülke genelinde sektör temsilcilerinin gücünü birleştirerek, Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri Sektör Kurulu bünyesinde yer alan 6 ihracatçı birliği ortak faaliyetler yürütüyor ve uluslararası pazarlarda konumumuzu kuvvetlendirmeyi ve sektörlerimizi daha etkin bir şekilde tanıtmayı hedefliyoruz" dedi. Bu yıl Türkiye Gıda Platformu çatısı altında Türkiye'nin en büyük gıda fuarı olan Worldfood İstanbul Fuarının organizasyonunda yer aldıklarını belirten Öztürk, "Her yıl İstanbul'da düzenlenen Worldfood Fuarını her sene daha çok katılımcı firma ve ziyaretçi ile büyütmeye devam etmekte ve fuarı dünyanın en önemli gıda fuarlarıyla aynı seviyeye yükseltmek için çaba gösteriyoruz. Bununla birlikte sektörün önde gelen uluslararası fuarlarına Sektör Kurulumuzca ortak çalışmalar yaparak daha güçlü bir şekilde katılım sağlama yönünde faaliyetlerimizi başlattık. Geniş kapsamlı projeler bazında ise Türk ürünlerinin yurtdışında daha etkin tanıtımını sağlayabilmek adına Ticaret Bakanlığı destekli Turquality projesi yürütmek adına çalışmalarımız devam ediyor" diye konuştu. T

"Cumhuriyet ile zeytin ve zeytinyağı üretimi arttı"

DAVUT ER
Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte Türkiye'nin, modern dünyanın kapılarını aralamış, birçok alanda büyük başarılara imza attığını belirten Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği Başkanı Davut Er, "Bu başarı hikayelerinden biri de zeytin ve zeytinyağı sektöründe yaşanan büyük atılım. Binlerce yıllık bir geçmişe sahip olan zeytin ve zeytinyağı, ülkemizin en değerli tarım ürünlerinden. Bu ürünler, sadece mutfaklarımızı zenginleştiren lezzetler sunmakla kalmayıp aynı zamanda sağlığımıza olan katkılarıyla da öne çıkıyor. Cumhuriyet döneminde, tarım politikalarına verilen önem ve çiftçilere sağlanan desteklerle birlikte zeytin ve zeytinyağı üretimi önemli ölçüde arttı. Türkiye, iklimi ve toprak yapısıyla zeytin yetiştirmek için ideal bir coğrafyaya sahip. Bu doğal avantajlarla birleşen modern tarım teknikleri ve üretim süreçlerindeki kalite standartları, Türk zeytin ve zeytinyağını dünya pazarında rekabetçi kıldı" diye ifade etti.

Türkiye'nin, dünyanın en büyük zeytin ve zeytinyağı üreticilerinden biri olarak ön plana çıktığını söyleyen Er, "Ege, Akdeniz ve Marmara bölgelerinde yetiştirilen zeytinler, özenle işlenerek Dünya sofralarını süslemekte ve yurtdışında tercih edilen markalar haline geliyor. Zeytin ve zeytinyağı sektöründeki bu büyük başarı, Türkiye'nin tarım potansiyelini ve üretim kalitesini gösteren bir örnek. Cumhuriyetimizin 100. yılında, zeytin ve zeytinyağı mirasımızı daha da ileri taşımak için ihracatçımıza ve çiftçimize yönelik desteklerin artırılması, modern tarım tekniklerinin benimsenmesi ve pazarlama faaliyetlerinin güçlendirilmesi, sektörün daha da büyümesine katkı sağlayacak" dedi. T

“Cumhuriyet, Türk ulusunun ortak değeri”

YALÇIN ATA
İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

“Bağımsızlığa ve hürriyete inanan atalarımızdan aldığımız bu yüce emaneti korumak, medeniyet yarışında bir adım ileri giderek yeni nesillere teslim etmek, Türk milletinin ortak sorumluluğu ve görevi”

Türk ulusunun, 29 Ekim'de Cumhuriyet'in 100. yılını coşkuyla kutlamaya hazırlandığını söyleyen İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Yalçın Ata, “Cumhuriyet, Türk milletinin sahip olduğu en anlamlı ortak değer. Bağımsızlığa ve hürriyete inanan atalarımızdan aldığımız bu yüce emaneti korumak, medeniyet yarışında bir adım ileri giderek yeni nesillere teslim etmek, Türk milletinin ortak sorumluluğu ve görevi. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de belirttiği gibi, karakterimize en uygun yönetim biçimi olan Cumhuriyet'in ilanının 100. yıldönümünü, İzmir Esnaf Teşkilatı'nın her ferdi gururla ve sevinçle kutlayacak. Kurtuluş Savaşı'nın ardından ilan edilen Cumhuriyet, en güzel yol haritamız, bu aziz topraklarda kardeşçe yaşayacağımızın ve demokrasiye sarılacağımızın ilanı” dedi.

“Esnaf, güçlü bir Türkiye için çalışacak”

Esnaf sanatkarların Türk toplumunda birlik ve beraberliğin en büyük güvencesi olduğunu aktaran Ata, “Sadece ekonomik anlamda değil, sosyal ve kültürel alanlarda da toplumda önemli işlevler üstlenen, halkın çoğunluğunu oluşturan esnaf sanatkarları, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da milletin kutsal değerlerine sahip çıkmaya devam edecek. Sosyal sorumluluğa sahip olan esnaf sanatkarları ve teşkilatları, Cumhuriyet'i de hassasiyet ve özenle koruyacak, ekonomik anlamda güçlü bir Türkiye için çalışmayı sürdürecek. Bu duygu ve düşüncelerle, İzmirli esnaf sanatkarlar ve teşkilatı adına Türkiye'nin bu güzel ve anlamlı gününü kutluyor, Türk ulusunun sevincini gönülden paylaşıyorum” diye konuştu.T

CBM Liman Hizmetleri Port Services

100

CUMHURİYETİMİZİN

100. yılı kutlu olsun

Dumlupınar Mah. Fevzi Çakmak Cd.
Derince / Kocaeli

cbm@cbmlimanhizmetleri.com.tr
+90 (262) 229 46 19

“İnovasyon ve teknolojiye odaklanarak geleceğe yürümeliyiz”

HASAN KÜÇÜKKURT
Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı (EGEV) Yönetim Kurulu Başkanı

“Pandemi ve Rusya Ukrayna Savaşı bize gösterdi ki bir ülkenin kendi kendine yetecek tarım ürününe sahip olması, ulusal bir politika olmalı. Tarım, Türkiye’nin temel direklerinden biri olarak ikinci yüzyılda da büyük bir rol oynayacak”

Bilim ve teknolojinin ikinci yüzyılın temel taşlarından biri olacağını belirten Ege Ekonomiyi Geliştirme Vakfı (EGEV) Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Küçükkurt, “Bu sayede Türkiye, küresel arenada rekabet edebilirliğini artırırken, sanayi ve üretim sektörlerinde yapılacak yatırımlar, istihdamı artırarak ekonomiyi güçlendirecek. Türkiye, endüstri 4.0’ın eskidiği, 5.0’ın konuşulduğu, her hedefin hızla dönüştüğü bilgi çağında Türkiye Yüzyılı ilkesinde zamanı yakalamak hatta onu geçmek zorunda. İnovasyon ve teknolojiye odaklanarak geleceğe yürümekten başka çaremiz yok” diye ifade etti.

Hedef; her alanda güçlü bir Türkiye

Üretimde, sanayide, teknolojide, tarımda ve tekstilde başarılı bir Türkiye hayal ettiklerini aktaran Küçükkurt, “Türkiye'nin ikinci yüzyılı, ülkemizin büyümesini, kalkınmasını ve refahını artırmaya yönelik büyük hedefleri de de önümüze koydu. Bu, sadece kendi insanlarımıza değil, aynı zamanda mirasını devraldığımız bu ülkenin kurucularına da bir borcumuz.

Pandemi ve Rusya Ukrayna Savaşı bize gösterdi ki bir ülkenin kendi kendine yetecek tarım ürününe sahip olması ulusal bir politika olmalı. Tarım, Türkiye'nin temel direklerinden biri olarak ikinci yüzyılda da büyük bir rol oynayacak, oynamalı. Sürdürülebilir tarım uygulamaları, verimliliği artıracak ve gıda güvenliği sağlarken, aynı zamanda çiftçilerimizin yaşam standartlarını yükseltecek ve kırsal bölgelerimizden kenti göçü engelleyerek tersine göçü teşvik edecek. Kısacası Türkiye'nin ikinci yüzyılı, birlik ve dayanışma içinde ilerleyeceğimiz bir dönem olacak” sözlerine yer verdi. T

MCG

AKARYAKIT - LOJİSTİK - İNŞAAT

HİZMETLERİMİZ

AKARYAKIT / İNŞAAT / LOJİSTİK

Horozgediği Mh, Sanayi Cd, No:41/2, Aliağa / İzmir
Tel. 0 232 600 86 86 **/ Faks.** 0 232 600 86 87
info@mcgas.com.tr / www.mcgas.com.tr

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILI KUTLU OLSUN

“Ekonomik projeksiyonlarda üretim esas alınmalı”

MEHMET ALİ KASALI
Batı Anadolu Sanayici ve İş İnsanları Dernekleri (BASİFED) Yönetim Kurulu Başkanı

“Ekonomide yıllardır söylenen ama bir türlü yapılamayan yapısal reformları hayata geçirebilirsek, yeni dönemde belirsizlikleri ortadan kaldırarak ülkemizin istikrarlı büyümesini sağlayabiliriz”

Piyasalarda sürdürülebilir güvenin tesis edilmesi şart olduğunu söyleyen Batı Anadolu Sanayici ve İş İnsanları Dernekleri (BASİFED) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Ali Kasalı, Cumhuriyet’in ikinci yüzyılında toplumu her alanda geriye götüren enflasyonun ülke gündeminden çıkarılması gerektiğini söyledi. Kasalı, “Ekonomide yıllardır söylenen ama bir türlü yapılamayan yapısal reformları hayata geçirebilirsek, yeni dönemde belirsizlikleri ortadan kaldırarak ülkemizin istikrarlı büyümesini sağlayabiliriz. Dengeli bir büyüme ile toplumun tüm kesimlerinin refahtan pay almasını sağlayıp, ikinci yüzyılda huzurlu, mutlu ve dünyada her alanda söz sahibi olan bir ülke haline gelebiliriz” dedi.

Nitelikli insan kaynağı sorunu büyüyor

Türkiye'deki eğitim sisteminin üretime dönük planlanmadığını aktaran Kasalı, “Her ilde birden fazla üniversite var ama bu üniversiteler iş dünyasının istediği niteliklerde insan kaynağı yetiştiremiyor. Oysa bize, tornacı, tekstilci, tarımda çalışacak insan lazım. Meslek liselerinin mutlaka ülkenin temel planlaması içinde olması gerekiyor. Devletin temel görevi ekonomiye yön vermek. Devlet ekonomiye nasıl yön verirse, ekonomi o tarafa doğru büyür. Nereyi teşvik ederseniz orası gelişir. Büyüyen ekonominiz cari açığı kapatmalı, üretimde katma değerinizi artırmalı. Türkiye obez büyümeyi tercih ettiği için cari açığını azaltamıyor. Ekonomik projeksiyonlarda her zaman üretim esas alınmalı. Üretimi ve yatırım yapmayı teşvik eden uygulamalar tercih edilmeli” sözlerine yer verdi. T

CUMHURİYETİMİZİN

100. Yılı

KUTLU OLSUN

Pratik Filo

pratikfilo.com

“Cumhuriyet’i ileri taşımak borcumuz ve sorumluluğumuz”

SİBEL ZORLU
Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı

“Bu eşsiz eseri korumak ve hep daha ileri taşımak, Kurtuluş Mücadelemizde canlarını hiçe sayan ve 100 yıllık tarihimiz boyunca bu uğurda yitirdiğimiz şehitlerimize borcumuz, gelecek nesillere karşı sorumluluğumuz”

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, tarihte eşine az rastlanır bir mücadelenin ardından Kurtuluş Savaşı’ndan zaferle çıkan Türk Milleti’nin, Cumhuriyet sayesinde yeniden ayağa kalkmayı başardığını söyledi. Zorlu, “Bu eşsiz eseri korumak ve hep daha ileri taşımak, Kurtuluş Mücadelemizde canlarını hiçe sayan ve 100 yıllık tarihimiz boyunca bu uğurda yitirdiğimiz şehitlerimize borcumuz, gelecek nesillere karşı sorumluluğumuz. Bugün, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün “en büyük eserim” diye nitelendirdiği Cumhuriyetimizin 100. yaşını kutlamanın gururunu ve mutluluğunu yaşıyoruz. Türk milletinin en değerli kazanımı olan Cumhuriyet, bu topraklar üzerinde yaşayan herkesi eşit birer yurttaş yaptı” diye konuştu.

“Cumhuriyet’in eseri olduğumuzu unutmayacağız”

ESİAD’ın temel taşının, Atatürk’ün çizdiği Türkiye Cumhuriyeti vizyonu ve çağdaş uygarlık hedefi olduğunu dile getiren Zorlu, “Bu sorumluluğu 31 yıldır en üst seviyede taşıyoruz ve taşımaya devam edeceğiz. Teknoloji odaklı yeşil, dijital ve toplumsal dönüşümü gerçekleştirerek, gelecek nesillere çağdaş medeniyet seviyesinin üzerine çıkmış bir Türkiye bırakmayı hedefliyoruz. Tüm dünyayı etkisi altına alan çeşitli sınamaların yaşandığı bir dönemde, Türk milletinin azim ve kararlılığının Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına damgasını vurması için daha fazla çalışmak zorundayız. Nasıl ki Cumhuriyet Atatürk’ün eseriyse, Cumhuriyet’in eseri olduğumuzu, gelecek nesillerimizin Cumhuriyet değerleriyle var olabileceklerini hiçbir zaman unutmayacağız” ifadelerine yer verdi. T

Atamızın bize armağanı olan Cumhuriyetimizin 100. yılını
gururla, coşkuyla, aşkla yürekten kutluyoruz.
Cumhuriyetimizin 100. Yılı Kutlu Olsun!
MÖVENPİCK
MÖVENPICK
HOTEL IZMIR
@movenpickizmir

“Önceliğimiz, attığımız adımları sürdürülebilir kılmak”

ALP AVNİ YELKENBİÇER
Ege Genç İş İnsanları Derneği (EGİAD) Yönetim Kurulu Başkanı

Ege Genç İş İnsanları Derneği (EGİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Alp Avni Yelkenbiçer, üye firmaların üretim esnekliği, nitelikli insan kaynağı ve yenilikçiliği teşvik eden Ar-Ge ekosistemi sayesinde Türk girişimciliğinde önemli başarılara imza attıklarını söyledi.
Bu başarılarla yetinmeyeceklerini aktaran Yelkenbiçer, “Türkiye'yi bir üst lige çıkarma, dünyanın en gelişmiş ekonomileri arasına sokma amacıyla EGİAD ve EGİAD Melekleri olarak tüm enerjimizle var olmaya çalışıyoruz.
Bu yolda temel önceliğimiz, attığımız adımları sürdürülebilir kılacak ekosistemi güçlendirmek oluyor. Her ülke, kendi alt yapısı ve planları doğrultusunda stratejik politikalar üretirken bizlerin de bu stratejilerin gerisinde kalması beklenemez. Küresel rekabet gücümüzü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığımızı temin edecek, kritik teknolojilerde atılımı sağlayacak politikalar geliştirmemiz en önemli çıkış noktamız olacak” dedi.

“Türkiye’yi bir üst lige çıkarma, dünyanın en gelişmiş ekonomileri arasına sokma amacıyla EGİAD ve EGİAD Melekleri olarak tüm enerjimizle var olmaya çalışıyoruz”

“Etkin bir STK olarak çalışma gayretindeyiz”

Eğitimde yapılan reformların, sanat ve edebiyat alanındaki ilerlemelerin Türkiye Cumhuriyeti'ni aydınlık bir yola soktuğunu dile getiren Yelkenbiçer, “Tüm bu dönüşümler ve reformlar ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin yüzüncü kuruluş yıldönümünde, ülkemizin gelişimini artıracak adımları atmak en önemli öncelik oldu. 100 yıl önce Kurtuluş Savaşı gibi zorlu bir süreç sonrası başlayan reformların bu yüzyılda da sıçrama tahtası gibi ülkeyi gelecek yüzyıla taşıması önem taşıyor. Bu amaç doğrultusunda, sanayi ve teknoloji alanlarında elde edilecek başarıların ne kadar hayati olduğunun bilinciyle öncelikle kentimiz sonra da ülkemiz için etkin bir STK olarak çalışma gayretinde olduk” ifadelerinde bulundu. T

EGE® ULAŞIM

100

Cumhuriyetin 100. yılı kutlu olsun

Nice 100 senelere...

7401 Sokak No:7 Kemalpaşa Mahallesi
Pınarbaşı Bornova / İZMİR

0232 459 08 59 0232 459 22 74

musteriiliskileri@egeulasim.com.tr

“İkinci yüzyıl kadınların yüzyılı olacak”

BETÜL SEZGİN
İzmir İş Kadınları Derneği (İZİKAD) Yönetim Kurulu Başkanı

“Türkiye, uluslararası arenada rekabet gücünü artırırken, sanayi ve üretim sektörlerine yapılacak yatırımlar ile yeni küresel ekonomik düzende fark yaratan ülkelerden biri olma imkanını yakalayacak”

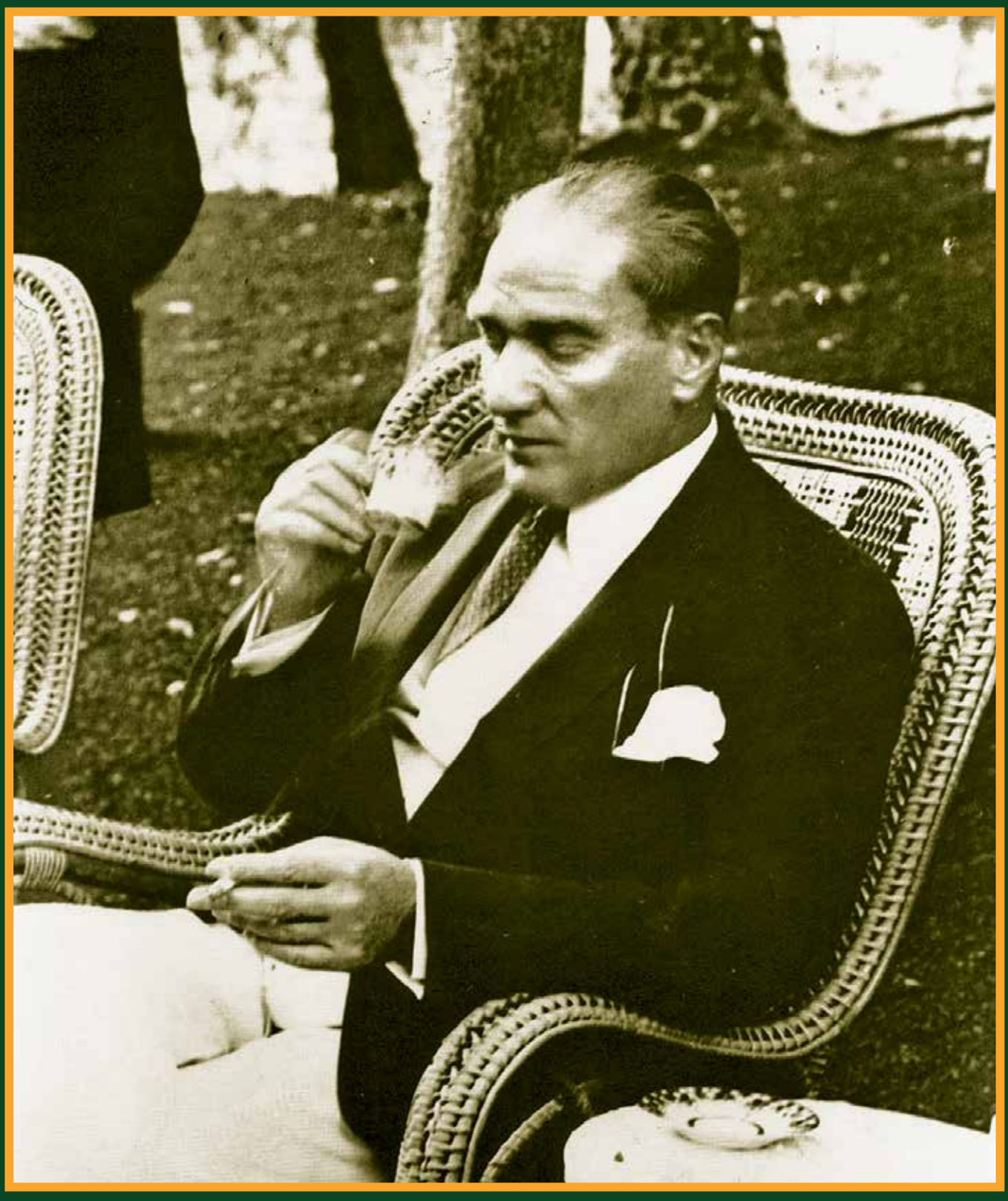

İzmir İş Kadınları Derneği (İZİKAD) Yönetim Kurulu Başkanı Betül Sezgin, Türkiye'nin ikinci yüzyılının, birlik ve dayanışma içinde ilerleyecek bir dönem olması gerektiğini ifade etti. Sezgin, “Değerlerimize ve tarihi mirasımıza bağlılığımızı koruyarak, yeni nesillere daha iyi bir gelecek bırakma kararlılığımızı sürdürmeliyiz. Türkiye'nin ikinci yüzyılı, ülkemizin büyümesi ve gelişmesi için bir fırsat ve aslında bir taahhüt. Bu dönemi, birlik içinde, bilim ve teknolojiyi öne çıkararak, kamusal alanda, iş yaşamında kadının daha görünür ve güçlü olduğu bir ülke yaratma kararlılığımızı koruyoruz. İkinci yüzyıl aynı zamanda kadınların yüzyılı olacak” diye konuştu.

“Tarım, ikinci yüzyılda büyük bir rol oynamalı”

Bilim ve teknolojinin, önümüzdeki yıllarda ülkelerin ve ekonomilerin temel taşlarından biri olmaya devam edeceğini aktaran Sezgin, “Bu yolda yürüyen Türkiye, uluslararası arenada rekabet gücünü artırırken, sanayi ve üretim sektörlerine yapılacak yatırımlar ile yeni küresel ekonomik düzende fark yaratan ülkelerden biri olma imkanını yakalayacak. Tarım, Türkiye'nin temel direklerinden biri olarak ikinci yüzyılda da büyük bir rol oynamalı. Sürdürülebilir tarım uygulamaları, verimliliği artırırken çiftçilerimizin yaşam standartlarını iyileştirerek gençlerin ‘kaçtığı’ değil ‘yöneldiği’ bir alan olmaya başlayacaktır, başlamak zorunda. Ekonomik istikrarı sağlamak ve yatırımları teşvik etmek, ikinci yüzyılda da önceliklerimiz arasında yer alıyor. Kadın olmadan kalkınma olamayacağını bu yüz yılda fark ettik. Kadın erkek hep alanda eşit ve adaletli olarak var olduklarında ülkenin de kaderi değişecek” sözlerine yer verdi. T

100

İlelebet payidar kalacak...

1924GÖNEN

Kahve • Çay

"İzmir ve limanların gelişimi arasında yakın ilişki var"

DR. MEHMET YAVUZ
İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) Genel Sekreteri

"Doğu ile Batı arasındaki ticaret koridorlarının yeniden şekillendiği günümüzde, liman ve limana erişen lojistik altyapı yatırımlarının bu gelişmelere göre yönlendirilmesi halinde İzmir'in yeniden Akdeniz'in en büyük ticaret limanı olmasının önünde hiçbir engel yok"

İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) Genel Sekreteri Dr. Mehmet Yavuz İZKA olarak yaptıkları çalışmalarda limanların gelişimi ile İzmir'in gelişmesi arasında yakın bir ilişki olduğunu gördüklerini söyledi. Dr. Yavuz, "Cumhuriyet'in 100. kuruluş yıldönümünü idrak ederken önümüzdeki Türkiye Yüzyılında, İzmir'in liman şehri olmanın getirdiği potansiyelini geçmiş yüzyıla kıyasla daha iyi değerlendirmesini hayal ediyoruz. Bu ilişkiyi tarihsel süreklilik içerisinde özellikle 17. yüzyıldan günümüze kadar olan dönemde çok güçlü bir şekilde gözlemliyoruz. Bu ilişkinin zirvesini ise, 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren görüyoruz" dedi.

İzmir'in o dönemde 'Levantın Başkenti' olarak Akdeniz'in en büyük ticaret limanı olduğunu belirten Dr. Yavuz, "20. yüzyılın sonlarına kadar ülkemizin en büyük ihracat limanı olma özelliğini koruyan İzmir, 21. yüzyılla birlikte rakiplerinin gösterdiği performansın gerisinde kalmış ve bu alanda giderek güç kaybetti. Bu durum, İzmir'in sahip olduğu potansiyeli tam anlamıyla ortaya koymasının önündeki en büyük kısıtı oluşturuyor. Doğu ile Batı arasındaki ticaret koridorlarının yeniden şekillendiği günümüzde, liman ve limana erişen lojistik altyapı yatırımlarının bu gelişmelere göre yönlendirilmesi halinde İzmir'in yeniden Akdeniz'in en büyük ticaret limanı olmasının önünde hiçbir engel yok" sözlerine yer verdi. T

İkinci Yüzyılda Yıldızı Parlayan Bir Türkiye

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşunda az gelişmiş bir tarım ülkesiyken, ilk yıllarında özel sektörü de destekleyen devletçilik uygulamalarını hayata geçirerek ekonomik bağımsızlığını önemli ölçüde kazanabilmiş bir ülke konumuna gelebildi. Genç Türkiye Cumhuriyeti, 1923 yılında 570 milyon Dolar GSMH'ya, 45 Dolarlık kişi başına düşen milli gelire sahip, 51 milyon Dolar ihracat ve 87 milyon Dolar ithalat gerçekleştiren bir ülkeydi. Cumhuriyet'in kurucu kadroları bu ekonomik şartlarda 17 Şubat - 4 Mart 1923 tarihleri arasında 1. Türkiye İktisat Kongresini İzmir'de toplayarak, ülkede ekonomik sistem olarak liberal kapitalizmin uygulanacağını dünyaya deklere etti. Yerli sanayinin korunması, imtiyazlı yabancı şirketlerin devletleştirilmesi, yabancı sermayenin ülkeye girişinin sağlanması, borsaların kurulması, Aşar Vergisinin kaldırılması, işçilere sendika kurmak da dahil çeşitli hakların tanınması gibi kararların da alındığı kongrede belirlenen yol haritası ile yön bulan ekonomik model 100. yılını tamamlıyor.

Ülkemizin sahip olduğu doğal zenginlikler, jeopolitik ve lojistik avantajları da dikkate alarak Türkiye'nin 100 yıllık süreçte ekonomik olarak başarılı olup olmadığı ayrı bir tartışma konusu, ancak uygulanan modelin Cumhuriyet'in ilk yıllarında ülkeyi içinde bulunduğu ekonomik çöküntüden kurtarıp, hızlı bir gelişme sağladığı kesin. Şöyle ki 1923'ten Atatürk'ün ebediyete uğurlandığı 1938 yılına kadar geçen 15 yıllık süre zarfında, GSMH ortalama yüzde 7,4, sanayi yüzde 9,6 ve tarım sektörü yüzde 7,6 oranlarında büyüme kaydetmiştir. Fiyatların her yıl ortalama yüzde 1.87 gerilediği bu dönemde TL, ABD Dolarına karşı ise yüzde 1.8 oranında değer kazanmıştır. (Türkiye Cumhuriyeti Dönemi Uygulanan İktisat Politikaları-Doç. Dr. Hüseyin Akyıldız, Doç. Dr. Ömer Eroğlu)

Türkiye Cumhuriyeti'nin, yaklaşık 100 yıl önce belirlediği yol haritası ile 15 yıllık bir sürede ulaştığı ekonomik göstergelerden etkilenmemek mümkün değil.

100 Yılda Nereden Nereye

Genç Cumhuriyet'in ekonomiyi miras olarak aldığında sahip olduğu ekonomik göstergeleri yukarıda aktarmıştık. Atatürk'ün önderliğinde kömür, çimento, şeker, tekstil, pamuk işleme, elektrik, uçak, ipek ve deri fabrikaları kurulmuş ve Cumhuriyet'in ilk 10 yılında, 'Dışarıdan aldıklarımızı şimdi kendimiz yapıyoruz' sloganıyla kurulan fabrikalar toplumsal refahının artmasına katkı sağlamıştır. Türkiye'nin kuruluşunda, içerdeki talebi karşılamak için başlattığı sanayi hamlesi büyümüş ve günümüzde sadece kendisi için üreten ülke olmaktan çıkararak, küresel pazara da ürünlerini satar konuma yükseltmiştir.

Türkiye, ekonomisini dönem dönem krizlerden kurtaramamış olsa da, günümüzde küresel ticaretten yaklaşık yüzde 1 oranında pay alan bir ekonomik seviyeye ulaştırabilmiştir.

Ülkemiz üreticileri küresel pazarda otomotiv ve otomobil parçaları gibi orta teknolojili sektörlerde uzmanlaşırken, asıl gelişmeyi sağlayacak olan yüksek teknolojili ürün grubunda ise istenen noktaya henüz uzaklar. Son 10 yılda yüksek teknolojili ürünlerin toplam ihracatımızdaki payı yüzde 3-4 bandından yukarıya çıkarılamamıştır. Oysa ülkemizdeki teknoloji ve bilgi birikimi, üretim altyapısı bu oranı yüzde 10 bandına çıkarabilme kapasitesine sahiptir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin, ikinci 100. yılında bu teknolojik gelişmeyi sağlayacak yeni bir yol haritası belirlemesi gerekiyor. IT teknolojisinde küresel yarışın içine dahil olmuş, Avrupa pazarı için güvenilir ve hızlı tedarikçisi olmak hedefiyle güçlü bir üretim altyapısı geliştirmiş ve teknolojik ürün ihracatını arttırmış, su kaynakları ve toprağın özelliğine uygun olarak tarımsal üretimini havza bazında planlamış ve yeşil ekonomiyi teşvik eden, iyi kurgulanmış bir vergi sistemini yerleştirmiş bir iktisat stratejisi ile Türkiye'nin yıldızını parlatmanın yol ve yöntemlerini geliştirmek zorundayız. İlhamını ekoloji, teknoloji ve ekonomi arasında bir uyum inşa etme çabasından alacak yeni bir iktisat stratejisi ile ülkemize hak ettiği refahın sağlanmasını umut ediyoruz. T

DR. FARUK GÜLER
ESBAŞ Yürütme Kurulu Başkanı
BASBAŞ Yönetim Kurulu
Başkan Yardımcısı
İZKA Yönetim Kurulu Üyesi

"Türkiye'nin yıldızını parlatmanın yol ve yöntemlerini geliştirmek zorundayız. İlhamını ekoloji, teknoloji ve ekonomi arasında bir uyum inşa etme çabasından alacak yeni bir iktisat stratejisi ile ülkemize hak ettiği refahın sağlanmasını umut ediyoruz"

JCI Türkiye ve Cumhuriyet

FATİH KATİPOĞLU
Genç Liderler ve Girişimciler Derneği (JCI) Türkiye Başkanı

Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana geçen bir yüzyılda, Türkiye'nin sayısız dönüm noktası, zorluk ve başarı hikayesi vardır. Ancak, ikinci yüzyılın başında, teknolojik devrimin ve genç liderlerin önemi hiç olmadığı kadar kritik bir noktaya gelmiştir.

Cumhuriyet'in ilk yüzyılında olduğu gibi, ikinci yüzyılında da gençlerin liderlik rolüne vurgu yapılması gerekmektedir. Gençler, toplumun dinamik bir parçasıdır ve yeni fikirleri, yenilikçi yaklaşımları ile topluma yön verirler. Bu nedenle, onların eğitimine, gelişimine ve liderlik potansiyeline yatırım yapmak, Türkiye'nin geleceğini şekillendirmede kritik bir öneme sahiptir. Teknolojik gelişmeler, toplumların evriminde büyük bir rol oynamaktadır. Bu gelişmeler, birçok fırsatı beraberinde getirse de, bazı zorlukları da ortaya çıkarmaktadır. Yeni teknolojiler, iş modellerini, eğitim sistemlerini ve hatta sosyal ilişkileri yeniden tanımlamaktadır. Bu değişikliklerin merkezinde gençler bulunmaktadır.

JCI Türkiye, gençlerin bu değişikliklere adapte olmalarını, liderlik becerilerini geliştirmelerini ve toplumlarına katkıda bulunmalarını sağlamak amacıyla kurulmuş bir organizasyondur. Cumhuriyet'in 2. yüzyılında da JCI Türkiye'nin misyonu, gençlerin liderlik yeteneklerini geliştirerek, sürdürülebilir bir gelecek için proaktif çözümler üretmelerine olanak tanımak olacaktır.

Bu yeni yüzyılda, Türkiye'nin karşı karşıya olduğu en büyük zorluklardan biri, hızla değişen teknolojik ortama uyum sağlamaktır. Ancak bu, aynı zamanda büyük bir fırsattır. Eğer gençler, teknolojik becerilerini ve liderlik yeteneklerini bir araya getirebilirse, Türkiye'nin bu yeni yüzyılda lider bir ülke olması mümkündür. JCI Türkiye, bu misyonu yerine getirebilmek için gençleri eğitim, mentorluk ve networking fırsatlarıyla desteklemektedir. Aynı zamanda, yerel topluluklarla işbirliği yaparak, gençlerin toplumlarında olumlu değişiklikler yapmalarına yardımcı olmaktadır.

Sonuç olarak, Cumhuriyet'in 2. yüzyılında, gençlerin liderlik rolü ve teknolojik gelişmelere adaptasyonu daha da kritik bir öneme sahip olacaktır. JCI Türkiye, bu yolda gençleri desteklemeye devam edecektir, çünkü gençlerin başarısı, Türkiye'nin başarısıdır. T

Atatürk'ün İzmir'ini Gelecek Yüzyıla Taşımak

BÜLENT KAHRAMAN
2023 Yılı JCI İzmir Başkanı

Mustafa Kemal Atatürk'ün İzmir'i gelecek yüzyıla taşıma hedefleri ve ilkeleri, Türkiye'nin genel modernleşme çabaları ile uyumlu olarak gelişmiştir. ***Atatürk, İzmir'i modern bir şehir olarak geliştirmek için belirli prensipleri benimsemiştir;***

1. Atatürk, laiklik ilkesini ön planda tutmuş ve eğitimi ulusal kalkınmanın anahtarı olarak görmüştür. İzmir'de eğitim kurumlarını desteklemiş, bilim ve teknolojiyi teşvik etmiştir.

2. İzmir'in ekonomik gelişimi için sanayi, ticaret ve tarım alanlarında yenilikçi projeleri teşvik etmiştir. Limanın modernizasyonu ve altyapının güçlendirilmesi, İzmir'in ekonomik büyümesine katkı sağlamıştır.

“Ey yükselen yeni nesil, istikbal sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak olan sizlersiniz!”

3. Atatürk, Türk kültürünün modernizasyonunu teşvik etmiş, sanat ve kültür alanında projeler desteklemiştir. İzmir'de tiyatro, müze ve sanat etkinlikleri teşvik edilmiştir.

4. İzmir'deki kamu hizmetlerinin düzenlenmesi ve modernizasyonu, kent halkının yaşam kalitesini artırmıştır. Altyapı, su temini, sağlık hizmetleri ve ulaşım gibi alanlarda önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

5. Atatürk, İzmir'in kendi kimliğini korumasını ve geliştirmesini desteklemiştir. Kentin tarihine ve kültürel mirasına saygı gösterilmiş, aynı zamanda modernizasyon hedeflenmiştir.

6. İzmir'in tarım potansiyelini değerlendirmek için çiftçilere destek verilmiş ve çevre koruma önlemleri alınmıştır.

Bu ilkelerin izlenmesi, İzmir'in gelecek yüzyıllara taşınmasına katkı sağlamıştır. Ancak şehrin sürdürülebilir kalkınması ve yaşanabilirliği için bu ilkelerin günümüz koşullarına uygun bir şekilde güncellenmesi ve uygulanması önemlidir. İzmir'i daha da sürdürülebilir, modern ve yaşanabilir bir kent olarak geliştirmek için kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları işbirliği yapmalıdır.

Sivil toplum kuruluşu demişken JCI İzmir'i gelecek yüzyıla taşımak için neler yapmalıyız?

Peki JCI nedir ?
JCI (Junior Chamber International), genç liderlerin kişisel gelişimlerini ve toplumsal sorumluluklarını artırmayı hedefleyen uluslararası bir sivil toplum örgütüdür.

İzmir'i gelecek yüzyıla hazırlarken JCI İzmir neler yapmalıdır ?
1. Genç Liderleri Yetiştirmek: Gençlerin liderlik potansiyellerini geliştirmek için eğitim ve mentorluk programları oluşturulabilir. Bu programlar, gençlerin liderlik becerilerini artırarak geleceğin liderleri olmalarına katkı sağlar.

2. Toplumsal Sorumluluk Projeleri: İzmir'in toplumsal sorunlarına odaklanan projeler geliştirerek şehirdeki yaşam kalitesini artırabiliriz. Bu projeler aracılığıyla çevre koruma, eğitim, sağlık, sosyal yardım ve daha pek çok alanda katkı sağlayabiliriz.

3. İşbirlikleri ve Ağ Oluşturmak: Diğer sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, iş dünyası ve akademik kuruluşlarla işbirlikleri kurarak İzmir'in geleceğini şekillendirmek için güç birliği yapabiliriz.

4. İnovasyon ve Teknoloji: Geleceğin şehirlerinin ihtiyaçlarına yanıt verebilmek için inovasyon ve teknolojiyi teşvik edebiliriz. Özellikle sürdürülebilir enerji, ulaşım, altyapı ve dijital dönüşüm konularında çalışmalar yapabiliriz.

5. Eğitim ve Bilinçlendirme: İzmir halkını gelecekteki değişikliklere hazırlamak için eğitim ve bilinçlendirme kampanyaları düzenleyebiliriz. Sürdürülebilir yaşam tarzları, çevre koruma ve diğer önemli konular hakkında farkındalık yaratmak önemlidir.

6. Kültürel ve Sanatsal Etkinlikler: Şehirdeki kültürel ve sanatsal etkinlikler aracılığıyla yerel kimliği güçlendirebilir ve İzmir'in kültürel mirasını gelecek kuşaklara aktarabiliriz.

7. Şeffaflık ve Katılım: Toplumun tüm kesimlerini projelerimizin tasarımı ve uygulanmasına dahil etmek önemlidir. Şeffaf bir yönetim anlayışı ve katılımcı bir yaklaşım, toplumun projelere daha fazla sahip olmasını sağlar.

Bu adımlar, JCI İzmir'in İzmir'i gelecek yüzyıla hazırlamak için izleyebileceği yolun yalnızca birkaç örneğidir. Şehir planlaması, sürdürülebilirlik ve toplum gelişimi uzun vadeli ve kapsamlı bir çaba gerektirir. Genç liderlerin, yerel yönetimlerin, iş dünyasının ve sivil toplumun bir araya gelerek İzmir'in geleceğini şekillendirmesi büyük önem taşır.

Cumhuriyet'in kuruluşunun 100.yıla yaklaştığımız şu günlerde Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözünü bir kez daha hatırlatmak istiyorum.

“Ey yükselen yeni nesil, istikbal sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak olan sizlersiniz!”

İlk yüzyılı Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve inkılaplarının ışık tutması ile geride bırakırken yeni yüzyıla ve sonraki yüzyıllara da Mustafa Kemal Atatürk'ün ilke ve inkılapları bizlerin yol haritası olacaktır. **T**

Toplumun gıda ihtiyacının karşılanmasının yanı sıra büyük bir kesimin istihdam edildiği tarım sektöründe yaşanan olumsuzluklar, gıda güvenliğini doğrudan tehdit ediyor

Tarım, Türkiye ekonomisini kalkındırıyor

Tarımsal üretimde dünya liderleri arasında yer alan Türkiye'de, tarım arazilerinin ve çevrenin korunması önemli gündemler arasında yer alıyor. Organik tarım, iyi tarım uygulamaları, tarımda akıllı teknolojilerin kullanılmasıyla gıda güvenliğinin sağlanması ve tarımsal sürdürülebilirlik sağlanmaya çalışılıyor

SEZA NUR ALPDÜNDAR - MERVE AĞRIÇ

Gelişmekte olan ülkelerin ekonomik kalkınmasında büyük rol oynayan tarımın önemi her geçen gün artıyor. Cumhuriyet'in kurulduğu ilk günden beri çeşitli politikalarla kalkındırılmaya çalışılan tarım, Türkiye'deki stratejik sektörlerin başında yer alıyor. Toplumun gıda ihtiyacının karşılanmasının yanı sıra büyük bir kesimin istihdam edildiği tarım sektöründe yaşanan olumsuzluklar, gıda güvenliğini tehdit ediyor. Son dönemde etkileri yoğun şekilde hissedilen iklim değişikliği; doğal kaynaklar, toprak, su, biyoçeşitlilik üzerinde büyük bir baskı oluşturuyor.

İklim değişikliğinin yanı sıra yaşanan nüfus artışı, kentleşme, Covid-19 gibi salgınlar ve Rusya-Ukrayna savaşı gibi krizler tarım ve gıda sektörüne doğrudan yansıyor. Son dönemde tarım arazilerinin ve çevrenin korunması önemli gündemler arasında yer alıyor. Dünyada ve Türkiye'de yaygınlaşan organik tarım, iyi tarım uygulamaları, tarımda akıllı teknolojilerin kullanılmasıyla gıda güvenliği ve tarımsal sürdürülebilirlik sağlanmaya çalışılıyor.

Tarımsal üretimde dünya liderleri arasında yer alan Türkiye'de mevsimsel koşullar nedeniyle çok çeşitli ürün yetiştirilebiliyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, Türkiye'nin 2022 yılı itibarıyla dünya genelinde sebze ve meyve üretiminden aldığı pay ortalama yüzde 33 seviyelerinde bulunuyor. Türkiye'nin temel gıda ürünlerine ham madde oluşturan ve yem sanayisine ile hayvancılığa girdi sağlayan tahıl ürünlerinde, en yoğun üretim hacmine sahip ülke olduğu görülüyor. Toplam alanın ortalama yüzde 79'u tahıl, kuru baklagiller, yağlı tohumlar, yumru kökler ve tekstil bitkileri toplamına ayrılırken bu alandan üretimin ortalama yüzde 52'sinin gerçekleştirdiği görülüyor.

TÜRKİYE'DE TARIMIN GSYH'DEKİ PAYI AZALIYOR

Türkiye Bankalar Birliği tarafından 2023 yılının haziran ayında yayımlanan Tarım Sektörü Raporu'na göre, tarımın Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH)'deki payı yıllar itibarıyla azaldı. Tarım sektörü 2022 yılında Türkiye GSYH'sının yüzde 5,8'ini oluşturdu.

Türkiye bu tarım GSYH oranı ile dünya ortalamasının üzerinde bulunuyor. Orta - yüksek gelir grubu ortalamasına yakınsamakla beraber dünyada 8. büyük tarımsal GSYH'ye sahip. 2021 yılında tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin toplam üretim değerinden aldığı pay yüzde 44 olurken, aynı dönemde meyvelerin toplam değerden aldığı pay yüzde 37 oldu. Sebzeler ise bitkisel üretim değerinin yüzde 19'unu oluşturdu. 2021 yılı verilerine göre, üretim değerleri içinde buğday yüzde 11 pay ile birinci olurken buğdayı yüzde 7 ile domates, yüzde 6 ile pamuk, yüzde 5 ile fındık izledi. Sebze ve meyve birim fiyatlarının tahıla göre yüksek olması üretim değerinden aldıkları payı yükseltti. Bitkisel üretim değerindeki artışlar yıllık enflasyon oranları ile karşılaştırıldığında; 2017 yılından itibaren büyüme oranının enflasyon oranının üzerinde gerçekleşti. 2017 - 2022 yılları arasında tarım alanlarında yüzde 0,4 oranında yıllık bileşik büyüme ile cüzi seviyede bir büyüme gözlenmekle beraber Dünya büyüme trendleri ile paralel seyretti. Aynı dönemde tarım arazileri toplam ülke yüzölçümünün yüzde 30'una tekabül etti. 2022 yılında tarım alanlarının yaklaşık yüzde 70'inin tahıl ve yem bitkilerine ayrıldığı görülürken nadasa bırakılan arazilerin toplamdan yüzde 3 pay aldığı görüldü. İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerinde ağırlıklı olarak tahıl ekimi yapıldığı görülürken özellikle Ege ve Akdeniz bölgelerinde meyve ve sebze ekiminin yoğun oldu.

Bitkisel üretimin 2023'te artacağı öngörülüyor

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan, TÜİK tarafından yayımlanan 2022 yılı Bitkisel Üretim İstatistiklerine göre, üretim miktarlarında, 2022 yılında bir önceki yıla göre tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde yüzde 14,6, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde yüzde 7,7 arttı. Sebzeler yüzde 0,5 azaldı. Buna göre, üretim miktarları 2022 yılında yaklaşık olarak tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde 70,2 milyon ton, sebzelerde 31,6 milyon ton, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde 26,8 milyon ton olarak gerçekleşti.

TÜİK tarafından yayımlanan 2023 Bitkisel Üretim 1.Tahmini verilerine göre, üretim miktarlarının, 2023 yılının ilk tahmininde bir önceki yıla göre tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde yüzde 4,8, sebzelerde yüzde 1,9, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde yüzde 0,3 artacağı tahmin edildi. Buna göre, 2023 yılı üretim miktarlarının yaklaşık olarak tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerde 73,6 milyon ton, sebzelerde 32,2 milyon ton, meyveler, içecek ve baharat bitkilerinde 26,9 milyon ton olarak gerçekleşeceği tahmin edildi.

Tahıl üretiminin 2023 yılında bir önceki yıla göre artacağı tahmin edildi

2022 yılı Bitkisel Üretim İstatistiklerine göre, tahıl ürünleri üretim miktarları 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 21,3 artarak yaklaşık 38,7 milyon ton oldu. Bir önceki yıla göre, buğday üretimi yüzde 11,9 artarak 19,8 milyon ton, mısır üretimi yüzde 25,9 artarak 8,5 milyon ton, arpa üretimi yüzde 47,8 artarak 8,5 milyon ton, çavdar üretimi yüzde 36,5 artarak 273 bin ton, yulaf üretimi yüzde 32,2 artarak 365 bin ton oldu. Baklagiller grubunda, nohut yüzde 22,1 artarak 580 bin ton, kuru fasulye yüzde 11,5 azalarak 270 bin ton, kırmızı mercimek yüzde 75,4 artarak 400 bin ton; yumru bitkilerden patates ise yüzde 2 artarak 5,2 milyon ton üretildi. Yağlı tohumlardan soya üretimi yüzde 14,8 azalarak 155 bin ton, ayçiçeği üretimi yüzde 5,6 artarak yaklaşık 2,6 milyon ton oldu. Tütün üretimi yüzde 15 artarak 82,3 bin ton, şeker pancarı üretimi ise yüzde 6,9 artarak 19 milyon ton olarak gerçekleşti.

2023 Bitkisel Üretim 1.Tahmini verilerine göre ise tahıl ürünleri üretim miktarlarının 2023 yılında bir önceki yıla göre yüzde 2,1 artarak yaklaşık 39,5 milyon ton olacağı tahmin edildi. Bir önceki yıla göre, buğday üretiminin yüzde 3,8 artarak 20,5 milyon ton, arpa üretiminin yüzde 1,2 artarak 8,6 milyon ton, çavdar üretiminin yüzde 4,4 artarak 285 bin ton, yulaf üretiminin yüzde 2,7 artarak 375 bin ton olacağı öngörüldü. Kuru baklagiller grubunda nohut, kuru fasulye ve kırmızı mercimek üretiminin sırasıyla 580 bin ton, 270 bin ton ve 400 bin ton olacağı tahmin edildi.

Yumru bitkilerden patatesin ise bir önceki yıla göre yüzde 5,8 artarak 5,5 milyon ton üretileceği tahmin edildi. Yağlı tohumlardan soya üretiminin yüzde 3,2 azalarak 150 bin ton, ayçiçeği üretiminin ise yaklaşık 2,6 milyon ton olacağı öngörüldü. Şeker pancarı üretiminin yüzde 13,2 artarak 21,5 milyon ton olarak gerçekleşeceği tahmin edildi.

Sebze üretiminin 2023 yılında bir önceki yıla göre artacağı tahmin edildi

Sebze ürünleri üretim miktarı 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 0,5 azalarak yaklaşık 31,6 milyon ton olarak gerçekleşti. Sebzeler grubunda üretim miktarlarına bakıldığında, hıyarda yüzde 2,6, havuçta yüzde 33,5, salçalık kapya biberde yüzde 2,5 artış olurken; domateste yüzde 0,7, karpuzda yüzde 2,1, kuru soğanda yüzde 6 azaldı. Meyveler, içecek ve baharat bitkileri üretim miktarı 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 7,7 artarak yaklaşık 26,8 milyon ton oldu. Meyveler grubunda üretim miktarlarına bakıldığında, bir önceki yıla göre elmada yüzde 7,2, üzümde yüzde 13,5, şeftali ve nektarin toplamında yüzde 13, erikte yüzde 4,9, çilekte yüzde 8,8 ve zeytinde yüzde 71,2 artış olduğu görüldü. Ayrıca incir üretimi yüzde 9,4, muz üretimi yüzde 12,9 arttı. Turunçgil meyvelerinden mandalina üretimi yüzde 2,5 artarken, portakal üretimi yüzde 24,1 ve limon üretimi yüzde 14,6 azaldı. Sert kabuklu meyvelerden fındık üretimi yüzde 11,8, Antep fıstığı üretimi yüzde 100,5 arttı.

Sebze ürünleri üretim miktarının 2023 yılında bir önceki yıla göre yüzde 1,9 artarak yaklaşık 32,2 milyon ton olacağı tahmin edildi. Sebzeler grubu ürünlerinden hıyarda yüzde 13,8, domateste yüzde 3,8, kuru soğanda yüzde 1,1 üretim artışı olurken, karpuzda yüzde 7,3, kavunda yüzde 9,3, sakız kabakta yüzde 2,6 üretim azalışı olacağı tahmin edildi. Meyveler, içecek ve baharat bitkileri üretim miktarının 2023 yılında bir önceki yıla göre yüzde 0,3 artarak yaklaşık 26,9 milyon ton olacağı tahmin edildi. Meyveler grubunda, bir önceki yıla göre elmada yüzde 1,3, zeytinde yüzde 25 üretim azalışı beklenirken, şeftali ve nektarin toplamında yüzde 7,8, kirazda yüzde 18,6, çilekte yüzde 1,6 üretim artışı olacağı öngörüldü. Turunçgil meyvelerinden mandalinada yüzde 12,6, portakalda yüzde 17,2, limonda yüzde 13,4 üretim artışı öngörüldü. Sert kabuklu meyvelerden fındıkta yüzde 4,6 üretim azalışı, Antep fıstığında yüzde 0,3 üretim artışı olacağı tahmin edildi. Muz üretiminde yüzde 7,2 azalış olacağı öngörüldü.

Süs bitkileri üretimi 2022'de yüzde 20,4 arttı

Süs bitkileri üretim miktarı 2022 yılında bir önceki yıla göre yüzde 20,4 arttı. Süs bitkileri üretimi içinde kesme çiçeklerin yüzde 68,2, diğer süs bitkilerinin ise yüzde 31,8'lik bir paya sahip oldu. Bir önceki yıla göre kesme çiçek üretimi yüzde 31,9, dış mekan süs bitkileri üretimi yüzde 3,6 artarken, iç mekan süs bitkileri üretimi yüzde 17,5 azaldı.

Atamızın izinde özgürce yaşayıp, özgürce üreteceğimiz nice yüzyıllara...

CUMHURİYET demek ÖZGÜRLÜK demek

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI KUTLU OLSUN

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

1989
TETA
TEKNİK TARIM

TÜRKİYE, KURU MEYVE SEKTÖRÜNÜ DOMİNE EDİYOR

Türkiye'nin üretim ve ihracatında dünya lideri olduğu çekirdeksiz kuru üzüm, kuru incir ve kuru kayısı, kuru meyve sektörünü domine ediyor. Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 2022/2023 Sezonu Çalışma Raporu ve Faaliyet Planına göre, 2022/23 sezonu Manisa, İzmir ve Denizli illeri toplamında 320 bin ton çekirdeksiz kuru üzüm rekoltesi tahmin edildi. 2022/23 sezonu Aydın ve İzmir illeri toplamında 91 bin ton çekirdeksiz kuru üzüm rekoltesi tahmin edildi. Malatya ilinde 2021 ürünü kuru kayısı rekoltesi 86 bin 39 ton, çevre illeri ile birlikte toplamda 94 bin 938 ton olarak tahmin edildi.

Türkiye'nin üretim ve ihracatta dünya lideri olduğu besleyici değeri yüksek gıdalar; çekirdeksiz kuru üzüm, kuru kayısı ve kuru incirden 2022/23 sezonunun geride kalan diliminde yüzde 5 artışla 1 milyar 103 milyon dolarlık ihracat geliri elde edildi. 2022/23 sezonu 1 Eylül 2022 tarihinde başlayan çekirdeksiz kuru üzüm ihracatı 110 ülkeye ulaştı ve toplam 426 milyon dolar olarak gerçekleşti. Kuru üzüm ihracatı miktar bazında yüzde 2 artarak 251 bin tona ulaştı. 1 Ağustos 2022-31 Temmuz 2023 tarihleri arasında toplam 80 bin ton kuru kayısı karşılığında yüzde 16'lık ivmeyle 435 milyon dolar döviz geliri elde edildi. 2021/22 sezonunda 4 bin 641 dolara ihraç edilen kuru kayısı, 2022/23 döneminde 5 bin 403 dolara alıcı buldu. Türkiye, 7 Ekim 2022-19 Ağustos 2023 tarihine kadar geçen süreçte toplam 67 bin 713 ton kuru inciri 121 ülkeye ihraç ederek, ihracatını toplam 241 milyon dolara taşıdı. Kuru incir ihracatı miktar bazında yüzde 6 artarken değer bazında yüzde 2 yükseliş gösterdi.

Türkiye, 2022-23 sezonunda en çok kayısıyı ABD'ye gönderdi. ABD'ye kuru kayısı ihracatı yüzde 26'lık artışla 72 milyon dolara yükseldi. Fransa yüzde 13 artışla 40 milyon dolarlık kuru kayısı ihracatıyla ikinci sırada yer alırken, Almanya yüzde 14 artışla 33 milyon dolarlık Türk kayısısı talep etti. Çekirdeksiz kuru üzüm ihracatında Birleşik Krallık 104 milyon dolarlık ihracatla zirvedeki yerini korurken, Almanya'ya 55 milyon dolarlık kuru üzüm ihraç edildi. Hollanda yüzde 25 artışla 50 milyon dolarlık kuru üzüm talebiyle üçüncü sırada yer buldu. ABD yüzde 23 artışla 38 milyon dolarlık kuru incir talebiyle öne çıkarken, Fransa'ya 28 milyon dolar, Almanya 27 milyon dolar kuru incir ihraç edildi. 2022/23 sezonunda kuru üzümde 450 milyon doları, kuru incirde ise 250 milyon doların Türkiye'ye kazandırılması hedefleniyor.

Türkiye'nin yaş meyve sebze ihracatı ilk 8 ayda yüzde 16 arttı

Türkiye'nin yaş meyve sebze ihracatı 2023 yılının ocak – ağustos döneminde yüzde 16'lık artışla 1 milyar 764 milyon dolardan 2 milyar 50 milyon dolara çıktı. Yaş meyve sektörünün 2023 yılının 8 aylık dönemindeki ihracatı ürünler bazında irdelendiğinde domates 351 milyon dolarlık tutarla kupa ası oldu. 2022 yılının ocak – ağustos döneminde 262 milyon dolarlık ihracat performansı ortaya koyan domates yüzde 34'lük ihracat artış hızı yakaladı. 2022 yılının ocak – ağustos döneminde 169 milyon dolar ihracat başarısı gönderen mandalina ihracatçıları, 2023 yılının aynı zaman aralığında ihracatlarını yüzde 36'lık artışla 229 milyon dolara taşıdı. 2023 yılında kiraz ihracatında başarılı bir sezon geride kaldı. Türkiye, 2022 yılının 8 aylık döneminde 134 milyon dolarlık kiraz ihracatına imza atarken, kiraz ihracatçıları 2023 yılının ocak – ağustos döneminde yüzde 60'lık ihracat artışıyla 214 milyon dolar dövizi Türkiye'ye kazandırdı.

Biber ihracatı yüzde 47'lik artışla 136 milyon dolardan 200 milyon dolara ilerlerken, şeftali ihracatı yatay bir seyirle 175 milyon dolar oldu. Türkiye limon ihracatından 164 milyon dolar, elma ihracatından 116 milyon dolar döviz gelirini hanesine yazdırdı. Taze kayısı ihracatı 58 milyon dolar olarak kayıtlara geçerken nar ve

kabak 53'er milyon dolarlık ihracatla listede ilk 10 ürün arasında kendilerine yer buldular.

Narenciye yaş meyve sebze ihracatından önemli pay sahibi

Türkiye genelinde 2020'de 1 milyon 802 bin ton narenciye ihraç ederken, 2021 yılında 1 milyon 963 bin ton, 2022'de ise 1 milyon 940 bin tona ulaştı. 2022 yılında 4 düşüşle 2 milyar 953 milyon dolarlık Türkiye geneli yaş meyve sebze ihracatında narenciyenin payı 30 olarak gerçekleşti. Ülkemiz narenciye üretiminde dünyada 8'inci, Avrupa'da 2'inci sırada yer alıyor. Narenciye ihracatımızın yüzde 70'ine yakınını gerçekleştirdiğimiz ana pazarlarımız Rusya'ya 2022 yılında 429 milyon dolar, Ukrayna'ya 84 milyon dolar, Irak'a 68 milyon dolar, Polonya'ya yüzde 33 artışla 46 milyon dolar, Romanya'ya 42 milyon dolarlık dışsatım gerçekleştirildi.

Yaş meyve sebzede en çok ihracat; Rusya, Almanya ve Romanya

Yaş meyve sebze sektörünün 2 milyar 50 milyon dolarlık ihracatında Rusya 588 milyon dolarlık payla açık ara en çok ihracat yapılan ülke olurken, Almanya yüzde 42'lik ihracat artışıyla 170 milyon dolardan 241 milyon dolara yükseldi ve zirve ortağı konumunu korudu. Türkiye, Romanya'ya 2022 yılı ocak – ağustos döneminde 136 milyon dolarlık taze meyve sebze ihraç etmişken, 2023 yılının aynı döneminde Romanya'ya taze meyve sebze ihracatımızı yüzde 46 yükselterek 196 milyon dolara taşıdık. Türkiye'nin 2 milyar 50 milyon dolarlık yaş meyve sebze ihracatının 202 milyon dolarlık dilimini Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği üyeleri gerçekleştirdi. Ege Bölgesi'nden yapılan ihracatta domates 51 milyon dolarlık tutarla zirvede yer alırken, kiraz ihracatı 49 milyon dolar oldu. Ege Bölgesi'nden yapılan yaş meyve sebze ihracatında üçüncü basamağın sahibi mandalina olurken, mandalina ihracatından 11, 4 milyon dolarlık döviz geliri elde edildi. Narenciye ürünlerinin Ege Bölgesi'ndeki rekoltesi 2022/23 sezonunda 412 bin 30 ton, 2021/22 sezonunda 361 bin 478 ton, 2020/21 sezonunda 434 bin 116 ton, 2019/20 sezonunda ise 442 bin 349 ton oldu.

Pamukta 2023/24 sezonunda 1 milyon tonun üzerinde rekolte bekleniyor

Türkiye'de stratejik ürünler arasında yer alan pamukta ekim alanları azaldı. Ulusal Pamuk Konseyi 2022 Pamuk Sektör Raporu'na göre, pamuk bilançosundaki olumsuzluklar nedeniyle gerileme eğilimine giren pamuk ekim alanları 2020/21 sezonundaki son kırk yılın en düşük değeri olan 359 bin ha seviyesinden sonra bilançodaki iyileşmeyle 2021/22 sezonunda 432 bin ha'a yükseldi. Aynı sezonda bilançonun daha da iyileşmesi sonucunda daha da artarak içinde 2022/23 sezonunda 550 bin ha'a çıktı. UPK'ya göre, 2023/24 sezonunda 750 bin tonluk pamuk üretimi bekleniyor. Geçtiğimiz yıldan devreden 350 bin ton ile toplam rekoltenin iç piyasayı doyurması öngörülüyor.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) verilerine göre, yılın ilk yarısında pamuk ihracatı yüzde 42 artarak, 85 bin tondan 120 bin tona çıktı. Türkiye pamuğunu ihraç eder hale geldi. Bu hızla devam ederse sene sonunda bu miktar 300 bin tonu bulması öngörülüyor. Bu, neredeyse ürettiğimiz pamuğun yarısını dışarı satmak anlamına geliyor.

Taze incir dünyanın dört bir yanına ihraç ediliyor

EİB verilerine göre, 2022 yılında Türkiye'nin taze incir ihracatından 58 milyon dolarlık döviz geliri elde etti. 2022'de 24 bin 16 ton taze inciri yaklaşık 60 ülkeye ihraç edildi. Taze incir ihracatının 45 milyon dolarlık büyük dilimi Bursa siyah incirinden elde edildi. Sarılop incirin ihracatı ise 12 milyon dolar oldu. 2023 yılında 100 milyon dolarlık taze incir ihracatı hedefleniyor.

Ege'nin önemli tarımsal ürünlerinden taze incir, başta Almanya, İngiltere, Hollanda, Fransa gibi Avrupa ülkeleri olmak üzere dünyanın dört bir yanına ihraç ediliyor. Türkiye, 2022 yılında 47 ülkeye Bursa siyahı taze incir ihraç ederken ilk sırada 17, 6 milyon dolarlık taleple Almanya yer aldı. Hollanda'ya 4, 2 milyon dolarlık Bursa siyahı ihraç edilirken, Avusturya 3, 4 milyon dolar, Birleşik Krallık 3, 3 milyon dolarlık taleple üçüncü sıraya adını yazdırdı. Sarılop ihracatında Rusya Federasyonu 4, 1 milyon dolarla zirvede yer alırken, Almanya'dan 3, 5 milyon dolarlık sarılop talebi geldi. Hong Kong ise 1 milyon dolarlık sarılop ithal ederek üçüncü ülke oldu. Sarılop ihraç edilen ülke sayısı 40 olarak kayıtlara geçti.

Türk zeytinyağı sektörü sınır tanımıyor

Dökme ve varilli zeytinyağı ihracatına temmuzda getirilen ihracat yasağıyla sarsılan Türk zeytinyağı sektörü, Türkiye 2022/23 sezonuna 50 bin ton zeytinyağı stokuyla girdi. Rekolte 421 bin ton olarak hesaplandı. Afrin'den gelen 30 bin ton zeytinyağı dikkate alındığında 501 bin ton bir zeytinyağı varlığı oluştu. Bu sezon 190 bin ton iç tüketim, 150 bin ton ihracatı olacağını öngördüğümüzde, yeni sezona 160 bin ton stokla gireceğiz. Türk zeytinyağı ihracatçıları olarak, 2022-23 sezonunun 8 aylık döneminde 124 bin 791 ton ihracat gerçekleştirdik. İhracatın aylık seyrinde zaten düşüş yaşanıyor. Sezon sonunda ihracatımız 150 bin ton seviyesinde kalacak.

EGE'NİN BEREKETLİ TOPRAKLARI TÜRK TARIMINI KALKINDIRIYOR

Ege Bölgesi'nin gözbebeği İzmir, sahip olduğu coğrafi ve topoğrafik avantajlar sayesinde yüzyıllardır dünyanın en tanınmış ticari merkezlerinden biri olarak karşımıza çıkıyor.

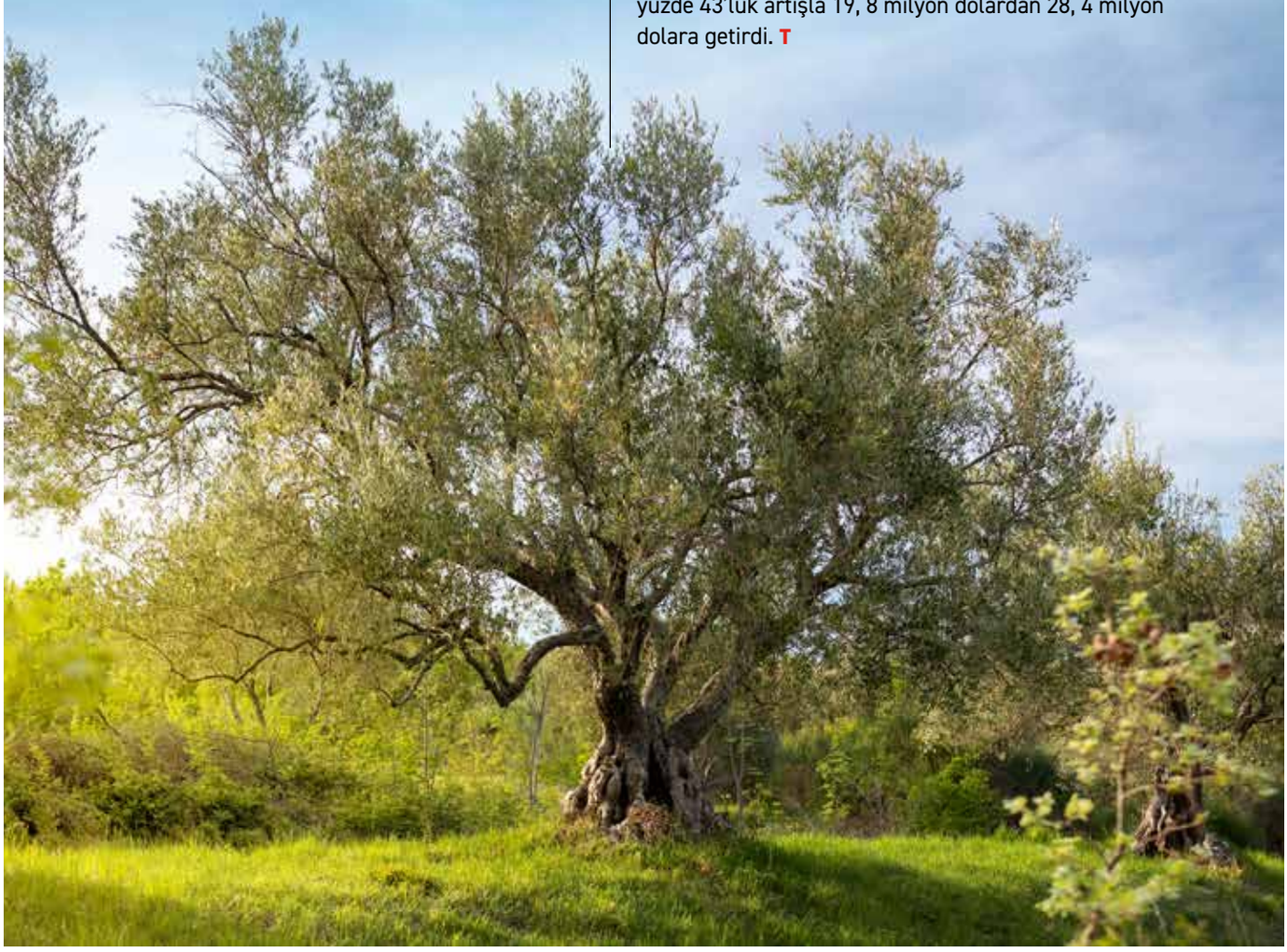
Tarımsal üretim alanında önemli bir merkez olma özelliğini de koruyan İzmir, Türkiye tarımında ön planda kalmayı başarıyor. İzmir'de, Bakırçay Havzası (Kuzey), Küçük Menderes Havzası (Güney), Karaburun Yarımadası (Batı) ve Gediz'in dışında Ergene gibi orta büyüklükte akarsuların suladığı doğu bölgeleri birbirinden farklı özellikler gösteriyor. Bu bölgelerin dağlık kesimleri, ovalık kesimleri, deniz kıyıları, vadiler ve rüzgârların etkileri İzmir'i farklı tarım ürünlerinin yetişmesi için uygun hale getiriyor. İzmir, çekirdeksiz üzüm, incir, pamuk, zeytin başta olmak üzere süs bitkileri, kiraz, kestane, tütün, patates, soğan, domates, silajlık mısır, sertifikalı fidan ve tohum üretiminde ön sıralarda bulunuyor.

İzmir, tarımsal üretimde olduğu kadar ithalat ve ihracat merkezi olarak öne çıkıyor. İzmir'de bulunan Alsancak Limanı, Aliağa Limanı, Çeşme Limanı, Dikili Limanı ve Adnan Menderes Havalimanı ile kenti lojistik açıdan önemli kılıyor.

Ege'de tarımsal ihracat yükseliş eğiliminde

Ege İhracatçı Birlikleri, ağustos ayında tarım ürünlerinde ihracatını yüzde 4'lük artırarak 552, 8 milyon dolardan 575, 9 milyon dolara çıkardı. Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği (EYMSİB) ağustos ayında ihracatta başarılı bir grafik ortaya koyarak ihracatını yüzde 8'lik artışla 99 milyon dolardan 106, 8 milyon dolara taşıdı. EYMSİB'in son 1 yıllık ihracatı da yüzde 8'lik artışla 1 milyar 317 milyon dolara yükseldi.

Ege İhracatçı Birlikleri verilerine göre, 2023 yılı Ağustos sonu tarihi itibariyle kuru incir, kuru üzüm ve kuru kayısının 2021/22 sezonunda 1 milyar 42 milyon dolar olan ihracatı, 2022/23 sezonunun aynı döneminde yüzde 5 artışla 1 milyar 103 milyon dolara yükseldi. Kuru kayısı ve çekirdeksiz kuru üzümde yeni sezona giren, kuru incirde yeni sezon hazırlıklarını sürdüren Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği ihracatını yüzde 17'lik artışla 58 milyon dolardan 68 milyon dolara taşıdı.
Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği ağustos ayında ihracat artış hızında kan kaybetse de ihracatını yüzde 43'lük artışla 19, 8 milyon dolardan 28, 4 milyon dolara getirdi. T

cumhuriyetimiz yüz yaşında, çok yaşa!

Özgörkey Holding

Sürdürülebilir tarım; gıda güvencesini koruyor ve toprağın verimliliğini artırıyor

Tarımın geleceği sürdürülebilirliğe bağlı

Sürdürülebilir tarımsal sulama yöntemleri, son yıllarda azalan su kaynakları ve iklim değişikliğinin etkisiyle giderek daha fazla önem kazanıyor. Geleneksel sulama yöntemleri yüksek miktarda su tüketirken, sürdürülebilir sulama yöntemleri, tarım faaliyetlerini sürdürmek için daha az su kullanmayı amaçlıyor

Gıda güvencesinin sağlanması için küresel gıda sisteminin sürdürülebilir olması önem taşıyor. Toprak kalitesini bozan geleneksel tarım uygulamaları, su kaynaklarının tükenmesine ve biyoçeşitlilik kaybına neden oluyor. Bu nedenle sürdürülebilir tarımsal üretim sistemleri doğal kaynakların korunması, çevre ve insan sağlığı açısından önem taşıyor. Sürdürülebilir tarımın ana başlıkları arasında, sürdürülebilir sulama yöntemleri, toprak yönetimi uygulamaları, iyi tarım uygulamaları, organik tarım, akıllı tarla izleme teknolojileri, dikey tarım, agrivoltaik tarım, hassas tarım ve kapalı tarım yer alıyor.

Türkiye'nin tarım sektöründe su çekimi %87,2

Tarım sektöründe su kaynaklarının doğru ve verimli kullanılması büyük önem taşıyor. Devlet Su İşleri

Genel Müdürlüğü, 2020 yılı Toplam Su Çekimi İçerisinde Tarımsal Su Çekimi verilerine göre, Türkiye'nin tarım sektöründe su çekimi oranı yüzde 87,2. Tarımsal üretimdeki su gereksiniminin giderek büyümesi, sanayideki asimetrik gelişmelerin devam etmesi, su kaynaklarının kirletilmesi ve nüfusun hızla artışı nedeniyle önümüzdeki 25 yıl içinde su kullanım miktarının 3 katına çıkacağı öngörülüyor.

Tatlı su kaynaklarının sınırlı oluşu, ekosistemin kendini yenileme hızının azalması ve insan müdahalesinin artması gibi faktörler, su kaynaklarının azalmasına neden oluyor. Tarım sektörü için hayati öneme sahip su kaynaklarının tarımsal faaliyetlerde doğru bir şekilde kullanılmaması, aşırı tüketimi ve zararlı kimyasallarla yüksek dozda kirletilmesi gibi bir çok yanlış uygulama ile ekosistemi tehdit ediyor.

Sürdürülebilir sulama yöntemleri, tasarruf sağlıyor

Sürdürülebilir tarımsal sulama yöntemleri, son yıllarda azalan su kaynakları ve iklim değişikliğinin etkisiyle giderek daha fazla önem kazanıyor. Geleneksel sulama yöntemleri yüksek miktarda su tüketirken, sürdürülebilir sulama yöntemleri, tarım faaliyetlerini sürdürmek için daha az su kullanmayı amaçlıyor. Sürdürülebilir tarım uygulamalarında gelişen teknolojiden yararlanılarak girdi ve zaman tasarrufu sağlanması hedefleniyor. Çiftçilerin sulama yöntemleri konusunda bilgilendirilmesi ve bu yöntemleri kullanmaya teşvik edilmesi gerekiyor. Tarımsal sulama ile optimum verim artışı elde etmek için suyun toprağa uygun bir şekilde ve ekonomik olarak verilmesi gerekiyor. Bu amacı gerçekleştirmek için, sulama yapılacak arazinin toprak özellikleri, sulama suyunun miktarı ve kalitesi, topografik durum, arazi şekli ve büyüklüğü, bitki türü, iklim özellikleri, sulama giderleri ve bölgenin sosyal ve kültürel özellikleri gibi faktörler göz önünde bulundurularak uygun bir sulama yöntemi seçilmesi önem taşıyor.

Etkin sulama yöntemlerinden damlama sulama yaparken, su bitkilerin kök bölgesine damla damla veriliyor. Bu yöntem, suyun israfını önler ve bitkilerin köklerine direkt olarak suyu ulaştırıyor. Damla sulama ayrıca toprağın tuz biriktirmesini de önlüyor, çünkü su direkt olarak köklere veriliyor. Diğer yöntemlerden biri olan yağmur hasadı, yağmur sularını toplamak ve daha sonra bitkilerin sulamasında kullanmak anlamına geliyor. Yoğun yağış dönemlerinde yağmur suları çiftlik havuzlarında toplanıyor ve kurak dönemlerde bitkilerin sulanması için kullanılıyor. Bu yöntem, yer altı su kaynaklarını koruyor ve su tasarrufu yaparken sürdürülebilir tarım uygulamaları için su maliyetlerini düşürüyor. Sulama yönetimiyle de suyun etkin ve verimli bir şekilde kullanımını sağlanıyor.Bu yöntem, tarım arazisindeki bitkilerin su ihtiyacını dikkate alır ve sadece ihtiyaç duyulan su miktarını kullanıyor. Sulama yönetimi suyun israfını önlüyor ve su kaynaklarının korunmasına yardımcı oluyor.

Toprak yönetimi uygulamaları, çiftçilerin yaşam kalitesini artırıyor

Sürdürülebilir tarımda toprak yönetimi uygulamaları, çiftçilikte kullanılan toprakları daha verimli, sağlıklı ve sürdürülebilir hale getirmek, doğal kaynakları korumak, toprak verimliliğini artırmak ve çiftçilerin yaşam kalitesini artırmak için tasarlandı. Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) sürdürülebilir çiftçilik sistemi koruyucu tarım ilkelerini esas almakta ve ekilebilir arazilerde verimliliği arttırırken aynı zamanda tahribata uğramış arazileri de iyileştirmeyi amaçlıyor.

Koruyucu tarım, toprak işlenmesinin en aza indirilmesi, toprağa mekanik müdahalelerin azaltılarak toprak işlenmeden, doğrudan ekime geçilmesini hedefliyor. Toprak yüzeyinde daimi organik örtü sağlanması, ekin kalıntıları ve/veya örtü bitkileri ile daimi toprak organik örtünün sağlanmasını amaçlıyor. Ürün çeşitliliğinin sağlanması, ekim nöbetine dahil edilen ürün deseninde çeşitlilik gerçekleştirilmesini sağlıyor.

İyi tarım ürünlerinin verimi yüksek

İyi tarım uygulamaları, topraktan tüketicinin sofrasına kadar uzanan bütün üretim ve pazarlama aşamalarını kapsıyor. İnsan sağlığına zararlı yöntemlerin kullanılmadığı, çevreyi kirletmeyen, üreticilerin refahının olumsuz etkilenmeyen ve bu işlemlerin denetlendiği tarımsal üretim şekli olarak tanımlanıyor.

Türkiye'de iyi tarım uygulamalarına Avrupalı büyük perakendecilerden gelen talep üzerine 2003 yılında GLOBALGAP sertifikalı tarımsal ürünler üretilmek amacıyla başlandı. Temel amacı ise çoğunluk Avrupa ülkelerine olan yaş sebze ve meyve ihracat miktarını arttırmak ve yeni pazarlar elde etmek. İyi tarım uygulamalarının üretim tonajı açısından en fazla uygulandığı bölgelerin arasında sırasıyla, Akdeniz, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri yer alıyor. İyi tarımın yapıldığı 63 il arasından en fazla yapıldığı iller Adana, Konya ve Şanlıurfa. Ege Bölgesi üretim alanı Güneydoğu Anadolu Bölgesi üretim alanlarının neredeyse beşte biri kadar olmasına rağmen birim alan başına elde edilen ürün miktarının daha fazla olması dikkat çekiyor. Bununla birlikte verimde iyi tarım ürünlerinin üretiminin Türkiye tarımsal üretim veriminden yüksek olduğu görülüyor.

Ege'de iyi tarım sertifikası alan ürünler; zeytin ve üzüm

Türkiye genelinde en fazla iyi tarım sertifikası alan ürünler; Antep fıstığı, zeytin, fındık, kayısı ve üzüm olarak sıralanıyor. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde Antep fıstığı, zeytin, kayısı; Ege Bölgesi'nde zeytin, üzüm; Akdeniz Bölgesi'nde turunçgiller, karpuz ve örtü altı sebzeler; Karadeniz Bölgesi'nde fındık ve çeltik; İç Anadolu Bölgesi'nde ise elma, kimyon, patates üretimi ağırlıklı olarak İyi Tarım Uygulamaları paralelinde yapılıyor.

Organik tarım, ihracat odaklı büyüyor

Organik tarım yöntemiyle, doğal kaynakların ve ekosistemin korunması hedefleniyor. Organik tarımla sentetik maddeler yerine organik maddeler kullanılıyor. Organik tarımın temel amacı, sağlıklı ve kaliteli ürünlerin üretilmesi yanı sıra toprak, su kaynakları, biyoçeşitlilik ve ekosistemlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması.

Türkiye'de ihracat odaklı uygulanmaya başlanan organik tarım, yıllar içerisinde alternatif bir tarım sistemi arayışı, ekolojik dengeye duyarlı ve üretimi benimseyen uygulamalara doğru yöneldi.

Organik tarım, toplam üretimden %1 pay alıyor

Türkiye'de 2021 yılında 39 bin üretici, 244 bin hektar organik tarım alanında 1,1 milyon ton organik tarım ürünü üretimi yaptı. Organik tarım, toplam üretiminin yüzde 1'ini oluşturuyor. Organik tarım üretiminin en fazla olduğu bölgeler sırasıyla; Ege Bölgesi, Doğu Anadolu ve İç Anadolu Bölgesi. Organik tarımın yapıldığı 76 il arasından en fazla yapıldığı iller; Aydın, Manisa ve Kars. İç Anadolu Bölgesi'nde organik tarım yapılan tarım alanları büyüklüğü nispeten az olsa da üretim miktarı oldukça yüksek ve birim alan başına 7,8 ton organik tarımsal ürün üretimi yapıldığı dikkat çekiyor. Diğer taraftan, Karadeniz Bölgesi'nde büyüklüğü fazla olan organik tarım alanlarında birim alan başına 2,2 ton organik tarımsal ürün üretildiği görülülüyor.

Türkiye genelinde üretilen organik tarım ürünleri incelendiğinde en çok zeytin üretildiği ve bu üretiminin yüzde 61'inin Aydın ilinde yapıldığı görülüyor. Zeytinin ardından buğday, üzüm, elma ve incir en çok üretilen organik ürünler olarak sıralanıyor. Organik üzüm üretiminin yüzde 90'ının Manisa ilinde yapıldığı dikkat çekiyor. Kars ve Ağrı illerinde ise buğday, arpa ve yonca üretiminin ağırlıklı olduğu, hayvancılık faaliyetlerinin yoğun olduğu bölgede organik hayvan yemi üretimi yapıldığı görülüyor. Niğde'de ise ağırlıklı olarak organik elma üretildiği dikkat çekiyor.

Akıllı tarla ı zleme teknolojileriyle önemli tespitler yapılıyor

Akıllı tarla izleme teknolojileriyle birlikte uydu görüntüleri kullanılarak tarla alanları yıl boyunca gözlemleniyor. Yapay zeka destekli algoritlamalar sayesinde tarım işletmelerine risklerini yönetiliyor, verimliliklerini ve karlılıklarını arttırmak için önemli tespitlerde bulunuluyor.

Dikey tarlalarda, ürün ve kalite kaybı riskleri ortadan kalkıyor

Dikey tarım, tarımsal araziler yerine nüfusun ve tüketimin yoğunlaştığı şehir merkezlerinde kurulan dikey tarlalar olarak tanımlanıyor. Bina, konteyner, ambar ve ev gibi kapalı ortamlarda güneşin yerine geçen suni ışıklandırma ile yapılıyor. Geleneksel açık tarım arazilerinin iklim değişikliği ve hava olaylarına ilişkin taşıdığı riskleri taşımayan dikey tarlalarda, ürün ve kalite kaybı riskleri büyük ölçüde ortadan kalkıyor. Dış etkenlere kapalı ortamlarda üretim yapılması ve su, ışık, nem, sıcaklık, rüzgar gibi faktörlerin tamamının üreticiler tarafından kontrol edilmesiyle riskler elimine ediliyor. Rekolte ve ürün kalitesinin çok daha isabetli olarak tahmin edilebilmesine, yıllık üretim ve kaynak kullanım planlamalarının doğru bir şekilde yapılabilmesine, hastalıklara hızlıca müdahale edilebilmesine ve zararların asgari düzeyde gerçekleştirilebilmesine olanak sağlıyor. Tarım alanlarının azalması ve nüfusun gelecekte artacak olan besin ihtiyacının karşılanmasının zorlaşması, birim alanda daha fazla ürün elde edilen dikey tarım uygulamalarının önemini ortaya koyuyor.

Agrivoltaik tarım, tarım üretimini sürdürmeyi amaçlıyor

Agrivoltaik tarım, tarım alanlarının güneş enerjisi panelleriyle birlikte kullanıldığı bir tarım uygulaması. Tarım arazilerindeki güneş enerjisi potansiyelini maksimum düzeye çıkarmayı ve aynı zamanda tarım üretimini sürdürmeyi amaçlıyor. Güneş enerjisi panelleri, tarım alanları üzerine hem bitkilerin büyümesini engellemeyecek hem de tarımsal makinaların kullanımını zorlaştırmayacak yüksekliğe monte ediliyor. Tarım faaliyetlerini etkilemeden güneş enerjisi üretiyor. Panellerin çiftlik

Hassas tarım, tarımsal üretimi optimize etmek için gelişmiş teknolojilerin kullanıldığı ve verimi artırmayı hedefleyen bir tarım tekniği. Sensörler, veri analitiği, yapay zeka ve otomasyon gibi teknolojiler kullanılarak bitki büyümesi, sulama, toprak nem, besin seviyeleri ve zararlı kontrolü gibi süreçler optimize ediliyor

evlerinin veya hayvan barınaklarının üzerine yerleştirilmesinin yanı sıra ve tarım arazisinin üzerinde yeterli bir yükseklikte konumlandırılarak enerji üretimi gerçekleştiriliyor. Böylelikle tarım arazilerinin çift yönlü kullanılmasını sağlanıyor. Güneş enerjisi panelleriyle birlikte tarım yapmak, tarımsal üretimi artırmak için ek enerji sağlarken, aynı zamanda bitkileri gölgede bırakarak su kaynaklarını korumaya yardımcı oluyor.

Hassas tarım, üretimi optimize ediyor

Hassas tarım, tarımsal üretimi optimize etmek için gelişmiş teknolojilerin kullanıldığı ve verimi artırmayı hedefleyen bir tarım tekniği. Sensörler, veri analitiği, yapay zeka ve otomasyon gibi teknolojiler kullanılarak bitki büyümesi, sulama, toprak nem, besin seviyeleri ve zararlı kontrolü gibi süreçler optimize ediliyor. Hollanda ve ABD dünyanın en önde gelen hassas tarım uygulayıcı ülkeleri arasında yer alıyor. ABD, büyük ölçekli tarım alanlarında kullanılan dronlar, otomatik sulama sistemleri ve hassas tarım ekipmanlarıyla dikkat çekiyor ve tarım verilerinin toplanması ve analizi konusunda da öncülük ediyor. İsrail su kaynaklarının kısıtlı olduğu bir bölgede olmasından dolayı hassas tarım teknolojilerinden damlama sulama sistemleri, sensor ağları gibi yenilikçi çözümlerin kullanılması ile tarımda yüksek verimlilik elde ediyor.

Kapalı tarım, kimyasalların kullanımını azaltıyor

Kapalı tarım, bitkilerin kontrol edilen bir ortamda yetiştirildiği bir tarım yöntemi. Bu yöntem, seralar, dikey çiftlikler, topraksız tarım sistemleri gibi kontrol edilen ortamlarda bitki yetiştirilirken bitkilerin yetiştirilmesi için gereken arazi, su, böcek ilacı ve diğer kimyasalların kullanımını azaltıyor. Kapalı tarım teknolojileri, çevresel faktörleri daha iyi kontrol etme, verimliliği artırma ve mevsim dışında sürekli üretim sağlama gibi avantajlar sunuyor. Hollanda yüksek teknolojili sera tarımı uygulamaları ile yüzölçümüne rağmen dünyada önemli tarımsal üretici ve ihracatçıları arasında sıralanıyor. Japonya ve Çin, sınırlı tarım alanlarının yanı sıra ve yüksek nüfus yoğunluğuna sahip olmalarından dolayı kapalı tarım teknolojilerine gıda güvenliğini sağlamak amacıyla büyük önem veriliyor. Büyük ölçekli sera tesislerinde dikey tarım sistemleri ve topraksız tarım uygulamalarıyla üretimde yüksek verimlilik ile çalışmalarını sürdürüyor. T

CUMHURİYETİMİZİN

100. YILI

Kutlu Olsun

MURAT ÇAY

LOJİSTİK

muratcaylojistik.com.tr

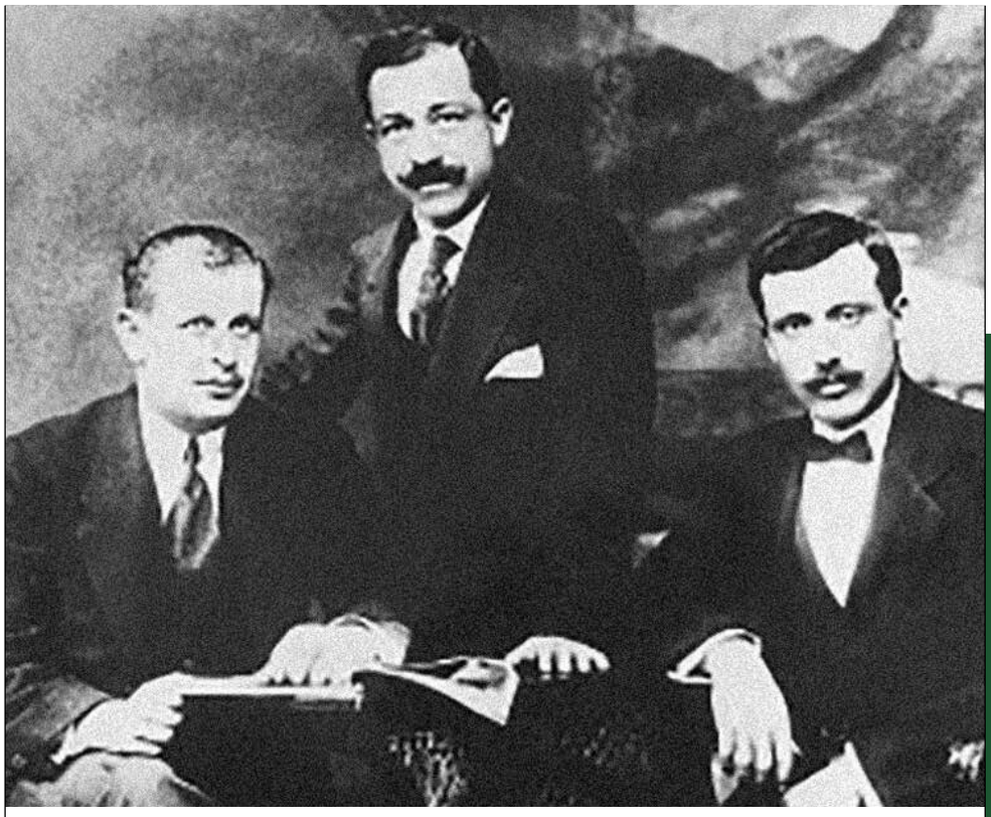
Türkiye'nin en büyük kooperatiflerinden biri olan Tariş, bugün 100'den fazla kooperatif ve 100 binin üzerinde ortak ile faaliyet gösteriyor

Üretici örgütünün ortak markası; Tariş

Tariş günümüzde, Tariş İncir Tarım Satış Kooperatifi, Tariş Üzüm Tarım Satış Kooperatifi, Tariş Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ve Tariş Pamuk Tarım Satış Kooperatifi olmak üzere 4 birlikten oluşuyor

İncir, Üzüm, Pamuk, Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri (Tariş)'in kuruluş hikayesi, 1912 yılında Aydın'da başlayan bir mücadeleye dayanıyor. O dönemde, ürünlerini düşük fiyatlara satarak mağdur olan Ege Bölgesi'nde incir üreticileri, olumsuzluklardan kurtulmanın tek yolunun, üreticiler arasında oluşturulacak kooperatif çatısı olduğunu düşünüyor. Olumsuzlukların giderilmesi ve İzmir Yemiş Çarşısı'nda kurulan tekelin kırılması amacıyla, 29 Ocak 1912'de Aydın Germencik'te, 4 Şubat 1912'de ise Aydın'da Egeli incir üreticilerinin gerçekleştirdiği üretici kongreleri ile Ege Bölgesi'nde Tarım Satış Kooperatiflerinin kuruluşuna gidilecek ilk adım atılıyor. Nazmi Topçuoğlu, Kazım Nuri Çörüş, Ahmet Sarı ve arkadaşları, 1913 yılında Milli Aydın Bankası'nın da desteğiyle 'Kooperatif Aydın İncir Müstahsilleri Anonim Şirketi'ni kuruyor. Ege Bölgesi'nde incir üreticilerini örgütleyen ilk kuruluş olan 'Kooperatif Aydın İncir Müstahsilleri Anonim Şirketi',

21 Ağustos 1915 tarihinde faaliyet göstermeye başlıyor. Bu tarih Tariş'in kuruluş günü olarak kabul ediliyor. Birlik, kuruluşundan itibaren hızlı bir büyüme kaydediyor. 1936 yılında 'Tarım Satış Kooperatifleri Birliği' adını alan Tariş, faaliyetlerini genişleterek zeytin, zeytinyağı, üzüm, nar, kuruyemiş gibi ürünlerin üretimi ve pazarlanmasına da başlıyor.

Tariş günümüzde Tariş İncir Tarım Satış Kooperatifi, Tariş Üzüm Tarım Satış Kooperatifi, Tariş Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği ve Tariş Pamuk Tarım Satış Kooperatifi olmak üzere 4 birlikten oluşuyor. Tariş, Ege Bölgesi'nde 7 ilde yaklaşık 100 binin üzerinde üretici ortağı, 106 kooperatifi ile dört ayrı üretici örgütünün ortak markası olmaya devam ediyor.

Tariş Üzüm Birliği'nin temeli 1931'de atıldı

1929 yılında yaşanan Dünya Ekonomik Bunalımı'nın etkisi ile meydana gelen üzüm fiyatlarındaki düşüşü durdurmak üzere, Manisa'da 1931 yılında kurulan Bağcılar Kooperatifi ile Tariş Üzüm Birliği'nin temeli atılıyor. Bir üretici kooperatifi olarak faaliyetine başlayan Bağcılar Kooperatifi, üzüm piyasasını düzenlemek amacıyla Türkiye İş ve Ziraat Bankası'nın ortaklaşa kurduğu Üzüm Kurumu Tariş Limited Şirketi ile 1938 yılında birleşerek Tariş Üzüm Birliği adını alıyor. Günümüzde ise birliğe bağlı olarak 13 Üzüm Tarım Satış Kooperatifi faaliyet gösteriyor. Bunlar; Alaşehir, Salihli, Sarıgöl, Kavaklıdere, Ahmetli, Yeşilyurt, Saruhanlı, Manisa, Turgutlu, Akhisar, Çobanisa, Buldan ve İzmir Menemen Kooperatifleri. Birliğe bağlı bu kooperatiflerin toplam 15 bin üretici ortağı bulunuyor.

Tariş Üzüm Birliği, üretici ortakları tarafından yetiştirilmiş sultaniye üzümleri, yüksek teknolojik donanıma sahip Entegre Üzüm İşletmesi'nde talebe göre işleyerek Tariş markası ve güvencesi ile tüketicinin beğenisine sunuyor. Tariş üzüm markası, çoğunluğu Avrupa Birliği ülkeleri İngiltere, İtalya, Hollanda, Fransa, İrlanda, Almanya olmak üzere, Avustralya, Tayvan, Kanada, Romanya ve Cezayir'e kadar ulaşıyor. Ülkemizin en köklü tarımsal kooperatiflerinden biri olan Tariş Üzüm Birliği, günümüzde ürettiği ve ihraç ettiği kuru üzüm ile Türkiye'nin en büyük çekirdeksiz kuru üzüm alıcısı ve ihracatçısı kuruluşlarından biri olarak faaliyet gösteriyor.

Tariş'in bünyesinde bulunan şirketler

Tariş'in bünyesinde 9 şirket bulunuyor. Bu şirketler; Tariş İplik Dokuma İç ve Dış Ticaret Anonim Şirketi, Tariş Pamuk Bitkisel Yağlar Alternatif Enerji Teknolojileri Akaryakıt Sanayi Ticaret Anonim Şirketi, Tariş Aydın Tekstil Anonim Şirketi, Tariş Oil Production Company SRL (Tariş Romanya), Tariş Pamuk Gayri Menkul Yatırım Danışmanı Anonim Şirketi, Tariş Yemta Yem Hayvancılık Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi, Tariş Ayma İç ve Dış Ticaret Anonim Şirketi, Tariş Sigorta Acenteliği ve Aracılık Hizmetleri Anonim Şirketi, Tariş Yağ Gıda, Yem, Ambalaj Temizlik Maddeleri ve Kimyasalları Tarım Sanayi İç ve Dış Ticaret Anonim Şirketi.

Tariş 1950 yılında 4 birliğe ayrıldı

Tariş'in kurulduğu yıllarda, Ege Bölgesi'nin tarımsal üretiminde son derece önemli bir yeri olan zeytinciliğin karşı karşıya bulunduğu en önemli sorun, ürünlerin üreticiyi tatmin edici koşullarla pazarlanmamasıydı. Ancak 1940'lara dek zeytincilikte üreticinin alın terini değerlendirebilecek nitelikte bir örgütlenmeye gidilememişti. Ayrıca buna bağlı olarak gerek elde edilen ürünlerin işlenmesini sağlayabilecek kapasitede tesislerin olmayışından kaynaklanan ürün kaybı, gerekse zeytinyağı fiyatlarının tamamen tüccarın insafına terkedilmiş olması gibi etkenler, zeytinciliği üreticiler için çekici bir uğraş alanı olmaktan alıkoyuyordu. Bu sorunları aşabilmenin tek yolu zeytinciliğin örgütlenmesinden geçiyordu. Bu amaçla 'İzmir İncir ve Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nin 27 Ekim 1941 yılında yapılan 103'üncü Yönetim Kurulu Toplantısında 'Zeytinyağının teşkilatlandırılmasına başlangıç olmak üzere şimdilik yalnız zeytinyağının ortak tali ürünleri arasına alınarak' değerlendirilmesi ve piyasadan da alım yapılarak ihraç edilmesi uygun görüldü. 1949 yılında zeytinyağının kooperatifleşmesinde yaşanan gelişmeler dışında en önemli yenilik İzmir İncir ve Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nin dört ana ürün üzerinden ayrı ayrı birliklere ayrılmış olmasıydı. Bu karardan sonra her birlik 1949-1950 iş yılından başlayarak tüm işlemlerini kendi hesabına aldı.

Zeytin ve Zeytinyağı Birliği alım-satımda öne çıktı

Birliklerin ayrıldığı 1949-1950 yılında Tariş Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği, 1 milyon 243 bin 992 kilogram alım yaparken, 1 milyon 78 bin 694 kilogram ürün satarak karşılığında 2 milyon 701 bin 236 TL sağlandı. Birliklerin ayrılma işlemleri 1949-1950 iş yılı içerisinde tamamlandı. Bu tarihten sonra incir, üzüm, pamuk, zeytin ve zeytinyağı birliklerinin her biri ayrı tüzel kişi olarak faaliyetlerini sürdürdü.

Tariş Pamuk, 4 birliğin en büyüğü

İzmir'de 1949 yılında kurulan İzmir Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği olarak ve 2005 yılından itibaren 'yağlı tohumlar'ı da iştigal konusuna dahil ediyor ve unvanını 'Tariş Pamuk ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği' olarak değiştiriyor. Ege Bölgesi'nde 7 ilde, 40 Kooperatif, 18 bini aşkın ortağı ile 29 çırçır fabrikasıyla faaliyet gösteren birlik, 4 Tariş birliğinin en büyüğü olarak karşımıza çıkıyor. Tariş Pamuk ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği, bitkisel yağ, yem, pazarlama ve sigorta alanlarında faaliyet gösteren bağlı ortaklıkları ile Türkiye'nin pamuk konusunda faaliyet gösteriyor. Birlik ortaklarının kütlü pamuk üretiminde; Kaliteli kimyevi gübre, zirai ilaç, motorin ve tohum gibi tarımsal üretim girdilerin temini, Ar-Ge ve teknik hizmet ve nakdi kredi desteği ile katkıda bulunuyor. Bölgede piyasa ve fiyat düzenleme fonksiyonu ile üreticinin mağduriyetini önleyerek tarımsal üretimin etkin, kaliteli ve verimli bir şekilde sürdürülebilirliğini sağlıyor. Birlik, bağlı kooperatifler aracılığıyla bölge kütlü pamuk rekoltesinin yaklaşık yüzde 40'ını alarak işlemekte ve pazara sunuyor. 560 bin ton/yıl kapasiteli çırçır tesisleri ile çırçır sanayisinde, 240 bin ton/yıl kapasiteli ham yağ tesisi ile bitkisel yağ sanayisinde ve 110 bin ton/yıl kapasiteli yem tesisi ile yem sanayisinde faaliyet gösteriyor. T

CUMHURİYET'İN

. Yılı

Kutlu Olsun

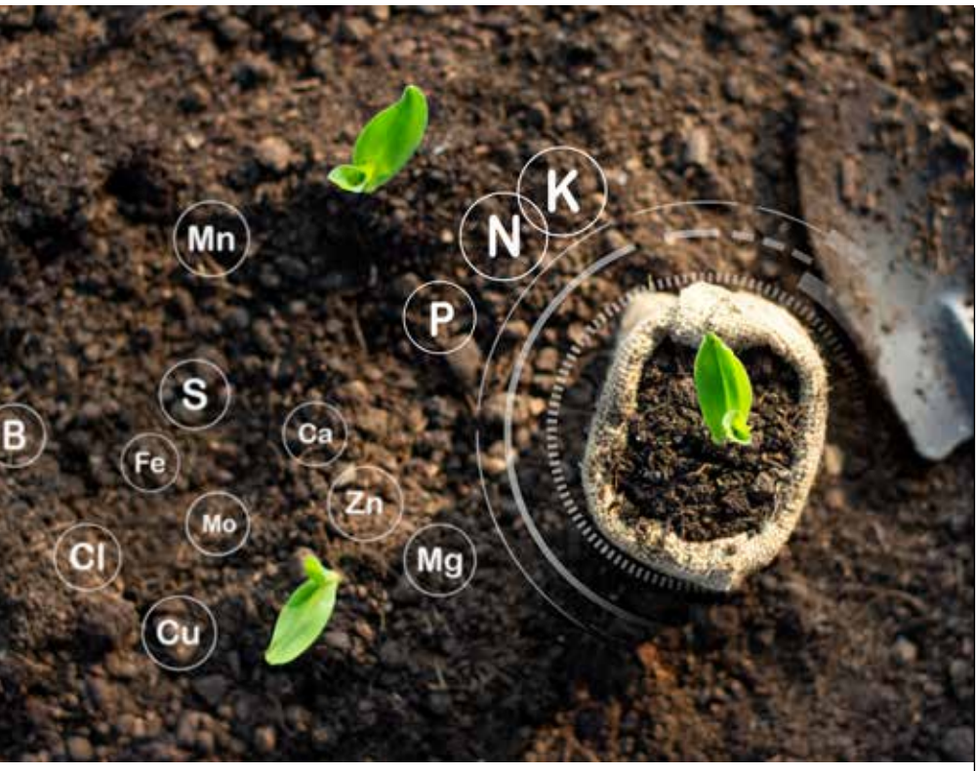
Cumhuriyetin değerlerini
önümüzdeki yüzlerce yıl daha taşıyacağız!
Biliyoruz ki bu "Yüz" sadece bir sayı değil.
Bu 100, yüzlerce yaşanmışlığın sembolü...
Özgürlük, mücadele, umut, barış,
demokrasi, bağımsızlık ve daha niceleri...

Atatürk'ün mirası Cumhuriyet,
daha nice yüzyıllar yolumuza ışık tutacak.

ESİAD
EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

İTB Yönetim Kurulu Başkanı Işınsu Kestelli: İTTM, Türk tarımının değişim ve dönüşümünde önemli bir kaldıraç işlevi görecek

İTTM, Türk tarımının Silikon Vadisi olacak

Kestelli, İTTM'nin tarımda yeni ve etkili teknolojiler geliştirilmesine öncülük edecek bir merkez olacağını dile getirdi

İzmir Ticaret Borsası (İTB) öncülüğünde, Tarım ve Orman Bakanlığı, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Yaşar Üniversitesi, İzmir Ticaret Odası, Ege Bölgesi Sanayi Odası, Ege İhracatçı Birlikleri, Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi ve İzmir Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ortaklığında, İzmir Kalkınma Ajansı güdümüyle hayata geçirilen İzmir Tarım Teknoloji Merkezi (İTTM) ile tarımın teknolojiyle buluşturulması hedefleniyor.

İTTM'nin tarımda Silikon Vadisi etkisi yaratacağına inandıklarını dile getiren İTB Yönetim Kurulu Başkanı Işınsu Kestelli, İTTM'nin tarım sektöründe ihtiyaçların doğru şekilde tespit edilebilmesi ve uygulanabilirliğinin analizi için teknoloji üreticileri ile tarımsal üreticilerin bir araya gelebileceği bağımsız bir ortam olduğunu aktardı.

"Türk tarımının sorunlarına kalıcı çözümler geliştirilebilecek"

Borsanın iki sene önce gelecek misyonunu "Tarımın servetini dönüştürmek" olarak tanımladığını belirten Kestelli, "Bu yaklaşımımızın bir ürünü olarak Ege Üniversitesi iş birliğiyle hazırladığımız "Türk Tarımının Global Entegrasyonu ve Tarım 4.0" raporu bize, tarımın daha

çok teknolojiye, daha çok bilime, finans kaynaklarına daha kolay erişime ve gençliğin enerjisine ihtiyacı olduğunu göstermişti. Bu da bizi yepyeni bir hedefe; tarımda Silikon Vadisi etkisi yaratacağına inandığımız İTTM'yi hayata geçirmeye yöneltti. Ülkemiz ve tarım sektörü için bir ilk olan İTTM, bilgi ve iletişim teknolojilerinin tarıma daha fazla katılımını destekleyerek sektörün sürdürülebilir, rekabetçi ve verimli hale gelmesine katkı sağlamak amacıyla kuruldu. İTTM, önemli bir potansiyele sahip tarımda değer zincirindeki kritik bağlantıyı sağlayarak, üretimde geleneksel yöntemleri kullanmayı sürdüren çiftçiler ile sınırlı tarımsal çözüm geliştirmiş yerel bilgi iletişim endüstrisi aktörlerini ortak paydada bir araya getirecek. Böylece, gelişmiş bilgi iletişim teknolojilerinin çiftçiler tarafından kullanılması teşvik edilecek, üretim verimini ve performanslarını iyileştirecek ve farkındalık çalışmalarıyla çevre kurallarına uymalarına vesile olacak. Türk tarımının sorunlarına ve ihtiyaçlarına yönelik kalıcı çözümler geliştirebilecek" diye konuştu.

Kestelli, "İTTM'nin odaklandığı ana konular arasında doğal kaynakların korunması, enerji sorunu, girdi optimizasyonu, gıda güvenliği ve güvencesi, karbon salımı, tarımsal üretim artışı ve tarımsal nüfusun gençleşmesi yer alıyor. Tüm bunlar tarımın ihtiyaç duyduğu sürdürülebilirliği sağlamada doğrudan etkili konular. İTTM ile tarımın sorunlarına yenilikçi çözümler aradığımız; bilgi ve iletişim sektörünün tarıma daha güçlü katılımını, entegrasyonunu ve tarımın dijital dönüşümünü desteklediğimiz bir tarım girişimciliği ekosistemini hayata geçirmekteyiz" dedi.

"İTTM, Türkiye'nin tarım temalı tematik Ar-Ge merkezi"

İTTM'nin Türkiye'nin tarım temalı tematik Ar-Ge merkezi ve teknoparkı olduğunu aktaran Kestelli, "Çiftçiyle tarımsal Ar-Ge yapacak girişimciyi, tarıma kafa yoran tüm şirketleri, finans kuruluşlarını, start-up'ları, akademisyenleri bir araya getirecek İTTM'de laboratuvar ve saha çalışmaları yapılacak. İTTM, tarımda bilişim teknolojileri kullanılarak üretilmiş veya üretilecek ürün ve hizmetlerin yani akıllı tarım uygulamalarının gerçek yaşam ortamında, gerçek kullanıcılar ve ürünler üzerinde test edilebileceği ve geliştirilebileceği tematik ve açık bir inovasyon ortamı sunuyor. Kısaca tarımda yeni ve etkili teknolojiler geliştirilmesine öncülük edecek bir merkezden söz ediyoruz. İTTM, tarım sektöründeki sorunlara bilişim temelli çözümlerin üretileceği bir ekosistem olacak. Bu çözümlerde tarımsal üretimde verimliliğin artmasına, maliyetlerin düşürülmesine ve kaynakların etkin kullanılmasına imkân sağlayacak, diğer taraftan küresel tarım piyasalarında rekabet gücümüzün artmasına da katkı sunacak" ifadelerinde bulundu.

"Üreticiler arasında ortak dil oluşturulacak"

Tarım teknolojilerinin geliştirilmesinde en büyük sıkıntının ortak dil olduğunu söyleyen Kestelli, "İTTM, tarımsal üretici ve teknoloji üreticileri arasında ortak dil oluşturulacağı bir merkez; ihtiyaçların doğru şekilde tespit edilebilmesi ve uygulanabilirliğinin analizi için teknoloji üreticileri ile tarımsal üreticilerin bir araya gelebileceği bağımsız bir ortam. İTTM, tarım teknolojilerinin geliştirilmesi için bir köprü görevi görecek, ara yüz olarak kuralları belirleyecek, paydaşlar arasında ortak bir dil oluşturacak, paydaşlar tarafından sahiplenilebilecek, tarım teknolojileri

"Cumhuriyet'in 100'üncü yılında tarım yeniden başrole taşınacak"

Cumhuriyet'in kurulup gelişmesinde tarımın lokomotif sektör olduğunu aktaran Kestelli, "Değişen dünya düzeni, artan nüfus ve talep Cumhuriyet'in 100'üncü yılında tarımı yeniden başrole taşıyacak. İzmir olarak bu alanda söyleyecek çok sözümüz, yapacak çok işimiz olduğuna inanıyoruz ve bu doğrultuda, el birliğiyle çalışıyoruz. İzmir Ticaret Borsası olarak 132 yıldır önceliğimiz tarımın verimliliğini ve tarıma dayalı ticaretin katma değerini yükseltmek. İTTM, İzmir Ticaret Borsası Eğitim, Kültür ve Sosyal Entegrasyon Vakfı (BORSAV), Gastronomi çalışmamız, İzmir'deki diğer oda ve borsalarla iş birliği içinde hayata geçirdiğimiz Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri ile Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Ege'nin bereketini başta ülkemiz, sonra da tüm insanlığın refahı için sürdürülebilir kılmaya devam edeceğiz" dedi.

ve girişimlerinin çekim merkezi ve tarım teknolojileri Ar-Ge üssü niteliğinde bir yapı olarak tasarlandı. Biz de İTTM ile ülke tarımının değişen şartlar ile uyum içerisinde sürdürülmesine, yeni ve etkili teknolojiler geliştirilmesine katkı sağlamak için çalışıyoruz" diye konuştu.

"Tarımda dijital dönüşüm süreci hızlanacak"

Tarımsal üretimi çevresel, ekonomik ve sosyal tüm açılardan sürdürülebilir kılmanın en temel önceliklerden birisi olduğunu belirten Kestelli, "Bu sürdürülebilirliğin sağlanması için tarımı yüksek teknoloji ile buluşturmak en öncelik vermemiz gereken konu. Bir taraftan kıt kaynaklarımızı daha etkin kullanacak teknolojileri geliştirmeliyiz, diğer taraftan bu teknolojilerin çiftçilere tanıtılarak kullanılmasını sağlamalıyız. İzmir Tarım Teknoloji Merkezi'ni bu çerçevede kurgulayarak geliştirdik. Türk tarımında teknolojik dönüşümü gerçekleştirmek için çalışıyoruz. Büyük emek, kaynak ve enerji verdiğimiz bu projenin, Türk tarımının değişim ve dönüşümünde önemli bir kaldıraç işlevi görmesini umut ediyoruz" diye konuştu.

İnsanoğlunun sağlıklı, güvenilir ve yeterli gıdaya ulaşabilmesi için üretim ve tedarik zincirlerini yeniden yapılandırılmasının artık tüm ülkelerin temel politika hedefleri arasında olduğunu dile getiren Kestelli, "İTTM güçlü ve alanında öncü kurumlardan oluşan ortaklık yapısı ile tarım teknolojileri alanında çalışan girişimcilere nitelikli bir araştırma altyapısı sunarken, ürünlerinin ticarileşmeleri için de uygun bir yatırım ortamı oluşturacak. Yeni nesil teknolojilerin tarımsal üretime katılmasını sağlayacak. Geliştirilecek yeni teknolojiler sayesinde üretimde verimlilik artarken, kaynakların daha etkin kullanılması sağlanacak, tarımın sürdürülebilirliğine hizmet edilecek. Hem üreticimiz hem tüccarımız hem de ülkemiz kazanacak. Üretimde verimliliği artırırken, su tüketiminde ve emek gücünde tasarrufu getirecek. İTTM'nin faaliyete geçmesiyle hükümetimizin de büyük önem verdiği tarımda dijital dönüşüm sürecinin hızlanacağına da inanıyoruz" ifadelerinde bulundu. T

La Capria Suite Hotel

ALAÇATI

SEÇKİN ET
STEAK HOUSE

info@lacapriasuitehotel.com www.lacapriasuitehotel.com

Yeni Mecidiye Mahallesi İnönü Caddesi No: 35 Alaçatı / İzmir Tel: +90 232 716 0822 Faks: +90 232 716 0775

İTB'de 1928 yılından beri faaliyet gösteren Süleyman Mehmet Oktav: Öncelik her zaman tarımsal üretim ve gıda bağımsızlığının sağlanması olmalı

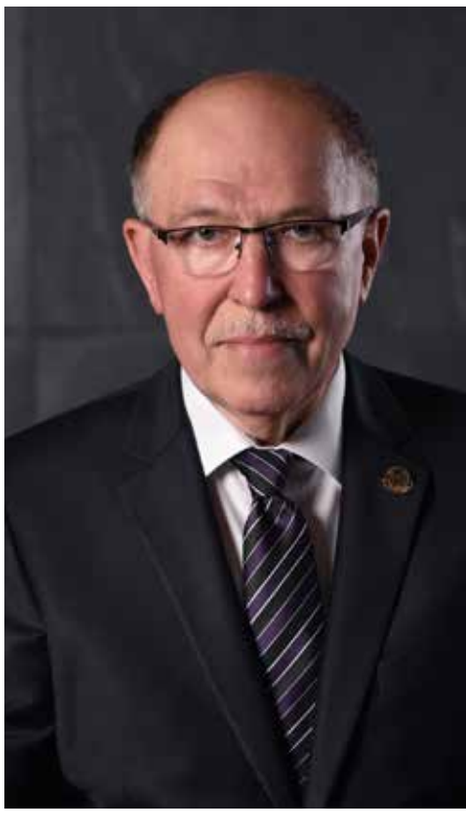
Cumhuriyet'in 100. yılında tarımın öncelik sırası yükseliyor

Oktav: Tarımda ikinci yüzyılımız daha efektif, daha bilinçli, teknoloji ile kola kola bir şekilde kendini durmadan yenileyebilen bir şekilde olmalı. Gıda ve sanayi kullanımı için yapılan tarımsal üretimde kendi kendine yetebilirlik her daim göz önünde bulundurulmalı, organik tarım yaygınlaştırılmalı. Üreticiler sadece tarlalarında değil, ayrıca işin sınıflarında olup her geçen gün kendilerini yenilemeli

Tarımsal üretime pamuk, susam, buğday gibi ürünlerle başlayan, 1928 yılından beri faaliyet gösteren Oktav Tarım Ürünleri Firması, ilerleyen yıllarda ticari faaliyetinin çoğunluğunu zeytinyağı olarak devam ettirdi. Şu an ağırlıklı ihracat olmak üzere, ambalajlı ve dökme zeytinyağı ticareti yapılan firmanın müstahsil ve tacir portföyü Gemlik'ten Nizip'e kadar uzanıyor. İzmir Ticaret Borsası (İTB)'de uzun yıllardır faaliyet gösteren Oktav Tarım Ürünleri Firması İnşaat San.

ve Tic. Ltd. Şti. Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Mehmet Oktav, pamuk ajanı ile 40 yılı aşkın süredir İTB'de işlem gerçekleştiriyor. Resmi olarak 12 Temmuz 1994 yılından beri Borsa üyesi olan Oktav, 40 sene önce Pamuk Korbeyi'nde simsarları eşliğinde alım-satımların yapıldığı günleri hatırlatarak, Borsada yıllardır gerçekleştirilen şeffaf ticaretin, ülkemizin yeni yüzyılında da sürdürüleceğini düşündüğünü ifade etti. Cumhuriyet'in 100. yılında tarımın öncelik sırasının yükseldiğini belirten Oktav, önümüzdeki yıllarda ülkemizin kendi kendine tamamen yeten, üretim fazlasının ise katma değerli bir şekilde ihracat yapılacağı bir dönem olacağı konusunda umudunu canlı tuttuğunu söyledi.

"Tarım, kalkınma için kritik"

Tarımın sadece ülkemiz için değil, dünya için de kalkınma konusunda en kritik konulardan biri olduğunu belirten Oktav, "Özellikle dünya nüfusunda son 100 yılda meydana gelen muazzam artış, beslenme ve sanayi başta olmak üzere tarımı en önemli ulusal konulardan biri haline getirdi. Ülkelerin kendi nüfuslarını beslemeleri, ihracat odaklı gelir kaynaklarının yaratılması, tekstil gibi hayati öneme sahip sektörlere ham madde üretilmesi, işlenmesi ve hazır mamul haline getirilmesi sürdürülebilirlik için de ayrı bir öneme sahip oldu. Özellikle ülkemiz gibi muazzam iklim özelliklerine sahip, hemen hemen tüm bitkisel ürünlerin üretilebildiği, bu ürünlere ait sanayi alt

yapısına sahip işletmelerin var olduğu ülkeler için ise tarım kimi zaman sanayinin de önünde yer alır oldu. Bahsi geçen konulardan dolayı tarım, ülkemiz için her anlamda kalkınmanın olmazsa olmazlarından. Her ne kadar son 50 senedir sanayi hamleleri, son 20 senedir hizmet sektörleri ile büyümeye çalışsak da öncelik her zaman tarımsal üretim ve bağımsızlığın sağlanması olmalı. İstihdam odaklı baktığımızda ise tarımın yeri ayrıca yadsınamaz bir gerçek. Cumhuriyetimizin 100. yılında tarımın öncelik sırasının yükseliyor olması, tarım sektörleri ile iştigal eden sanayici, tüccar ve işletmeleri umutlandırıyor. Önümüzdeki yıllarda ülkemizin kendi kendine tamamen yeter, üretim fazlasının ise katma değerli bir şekilde ihracat yapılacağı bir dönem olacağı konusunda umudumuzu her daim canlı tutmaktayız" diye konuştu.

"İlaçlama, ürün takibinde teknoloji büyük katkılar sağlıyor"

Mevcut tüm iş kollarının dijitalleştiğini belirten Oktav, "Tarımsal üretim zamanla dijitalleşmeden fazlasıyla nasibini almaya başardı. Bugün tarlaya mahsul ekilmeden önce, teknoloji sayesinde birçok önlem ve kapasite artışına katkı sağlayacak eylemler alınabiliyor. Özellikle ilaçlama, ürün takibi vs. konularında teknoloji çok büyük katkılar sağlıyor. Üreticilerimizin yeniye olan merakı, yeni neslin teknoloji kullanımındaki kabiliyeti işlerin geleceği için çok güzel. Pamuk, mısır, buğday gibi ürünlerin üretilmesinde hem bölgemizde hem de diğer bölgelerde bu yeni teknolojilerin kullanımını heyecan ile takip etmekteyiz. Diğer ürünlerin üretim, işleme ve lojistiğinde de önümüzdeki yıllarda teknoloji kullanımının artmaya devam edeceğini söyleyebiliriz" ifadelerinde bulundu.

"Ülkemiz organik ve iyi tarımda her geçen gün bilinçleniyor"

Dünyanın artık çoğu zaman standart değil, standart üstü ürünleri talep ettiğini aktaran Oktav, "Tarımsal ürünler için iyi tarım uygulamaları ve organik tarım çok önemli. Son 20 senede özellikle ihracat taleplerinin çoğu organik ürün çeşitlerine yönelik. Pamukta organik, zeytinyağında organik, kuru meyvede organik artık olmazsa olmazlardan. Pazarların ve çeşitlenmenin bu kadar yoğun olduğu, rekabetin her gün arttığı bir dönemde, ülkemiz bu çok önemli iki konuda da her geçen gün bilinçleniyor ve daha iyisine ulaşmak için gayret sarfediyor. Kazanç olarak da üreticiyi motive eden bu sistemlerin kamusal alanda da destekleniyor olması ayrıca takdire şayan bir durum" diye konuştu.

"Su, gübre ve ilaç kullanımlarında efektif olunmalı"

Küresel ısınmanın bu yüzyılın belki de en büyük problemi olduğunu belirten Oktav, "Uzun yıllar yanlış sürdürülen sanayi politikaları dünyayı bu konuda çok zora sokuyor. En büyük tesellimiz doğanın kendi kendini onarma kabiliyetine sahip olması. Bu anlamda tarımsal üretimde su, gübre ve ilaç kullanımlarının çok dikkatli ve efektif olması lazım. Aksi takdirde, önümüzdeki yıllarda ülkemizi çok büyük sıkıntılar bekleyebilir. Salma sulamadan ivedilikle vazgeçip damlama sistemleri yaygınlaştırılmalı, bunun yanında ekim sürecinde doğaya en az zararı verecek ilaç ve gübre tercihleri yaygınlaştırılmalı. Ayrıca, tarımsal sanayi küresel ısınmaya sebep olacak etkiler vermemeli.

Üreticilerimizin, sanayicilerimizin uzun nesiller boyunca işlerini yapabilmeleri için küresel ısınmaya sebep olacak davranış ve işlerden uzak durmaları gerekiyor" ifadelerinde bulundu.

Tarımda ikinci yüzyılın daha efektif, daha bilinçli, teknoloji ile kola kola bir şekilde kendini durmadan yenileyebilen bir şekilde olması gerektiğini aktaran Oktav, sözlerini şöyle sürdürdü: "Gıda ve sanayi kullanımı için yapılan tarımsal üretimde kendi kendine yetebilirlik her daim göz önünde bulundurulmalı, organik tarım yaygınlaştırılmalı. Üreticiler sadece tarlalarında değil, ayrıca işin sınıflarında olup her geçen gün kendilerini yenilemeli. Anadolu coğrafyası her daim bereketin sembolü oldu. Yeni yüzyılımızın, tarımın öneminin tüm paydaşlar tarafından daha iyi anlaşılacağı bir zaman dilimi olması diliyoruz." T

CUMHURİYETİMİZ 100 YAŞINDA!

Yüzümüz Gülüyorsa Hep
Senin Sayende...

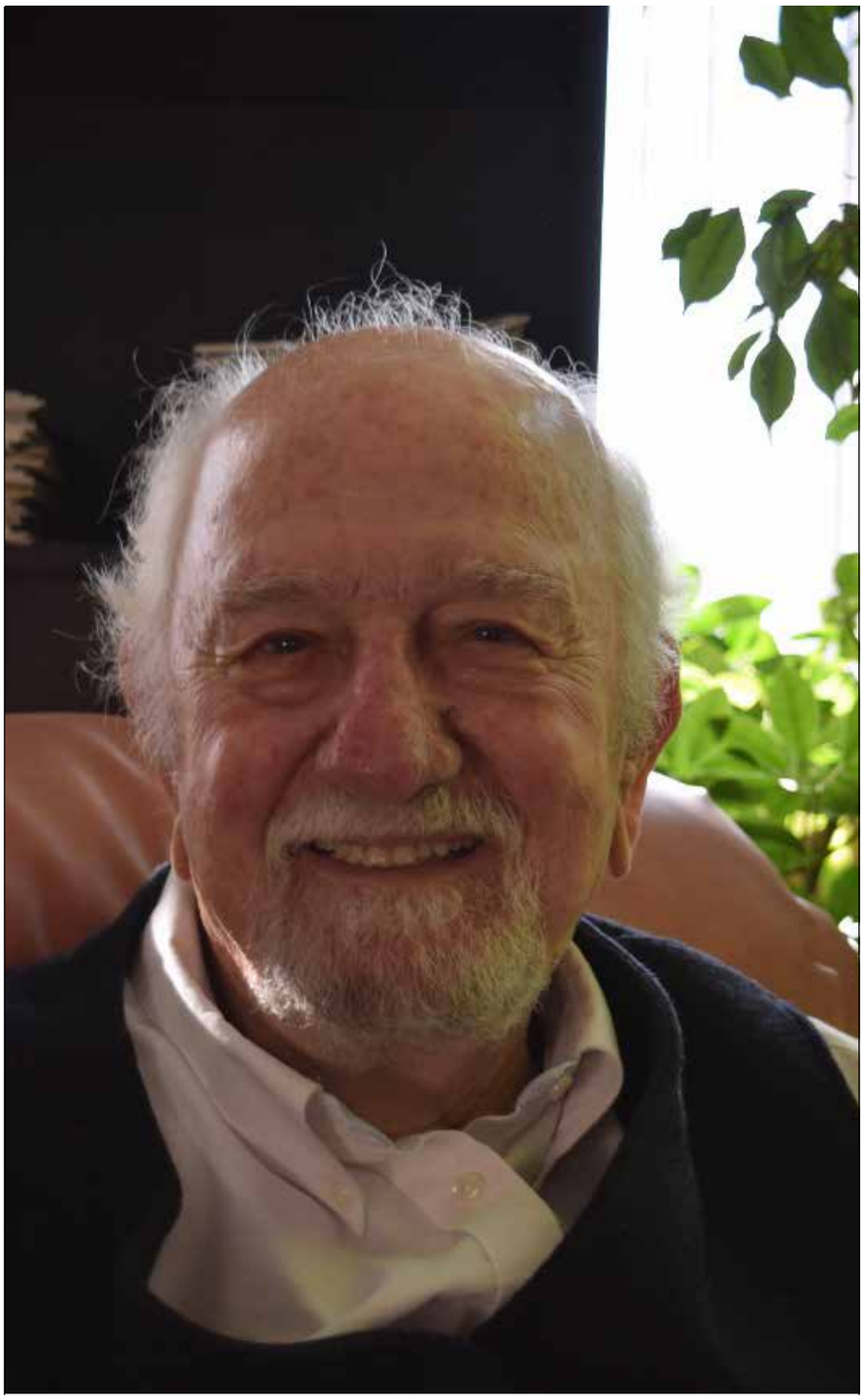
RE/MAX FLEX URLA

Adres:Yenikent Mh.75.Yıl Cumhuriyet cd.No:144/A URLA İZMİR
info@remax-flex-izm.com | 0 232 754 55 50

Duayen iktisatçı Ali Nail Kubalı, Cumhuriyet'in ikinci yüzyılına girerken atılması gereken adımları anlattı

Türkiye'nin geleceğini tarım ve sağlık belirleyecek

Atatürk, Osmanlı'nın kaçırdığı Rönesans, rasyonalizm, reform hareketlerini yapmaya çalışan bir liderdi. Cumhuriyet'in birinci yüzyılının Atatürk zamanındaki vizyonu, ekonomi derslerinde doktora seviyesinde okuduğumuz ve okuttuğumuz modele birebir uyuyor. Onun için de birinci yüzyıl Atatürk döneminde çok süratli ve çok iyi gitti, hızlı büyüdü

RÖPORTAJ: ENSAR ÇIRAK

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100 yıllık tarihi, değişen hükümetler ile birlikte değişen ekonomi politikalarını da beraberinde getirdi. Cumhuriyet'in ilk 60 yıllık döneminde devlet tekeli yoğunluklu olarak ön plana çıkarken, 1980'lerde Sümerbank'ın satılması ile özelleştirme furyası başladı. Bu süreçte Türkiye birden fazla askeri darbe ve ekonomik krizle baş etmek, dolar karşısında TL'nin değer kaybını önlemek için uğraş verdi. Biz de tüm bu süreci ve Cumhuriyet'in ikinci yüzyılına girerken Türkiye'nin ekonomideki yeni vizyonunun ne olması gerektiği konusunu NCM Danışmanlık'ın sahibi, duayen iktisatçı Ali Nail Kubalı ile konuştuk.

İstanbul Üniversitesi'nde İktisat tahsili aldıktan sonra ABD'de doktora ve öğretim üyeliği yapan, Türkiye'ye döndüğünde ise Yaşar Holding, Petkim, Garanti Bankası ve Vestel gibi köklü firmalarda üst düzey yöneticilikler yapan Kubalı, ikinci yüzyılda başarı için kritik sektörler olarak tarım, hizmet ve sağlığa işaret etti. Türkiye'nin, ihtiyacı olan dövizi karşılayamadan kalkınamayacağını vurgulayan Kubalı, tarımda verimliliği artırarak ekonomide mutlak üstünlüğün kurulabileceğine işaret etti. Kubalı, ülkeye zaman zaman giren spekülatif dövizin, yani sıcak paranın, kurulacak bir istikrar fonunda toplanıp ekonomik dengeleri bozmasının önlenmesi gerektiğini vurguladı.

"Atatürk'ün vizyonu ekonomi derslerinde okuttuğumuz modele birebir uyuyor"

Deneyimleriniz ışığında birinci yüzyılı nasıl değerlendirirsiniz?

Atatürk, Osmanlı'nın kaçırdığı Rönesans, rasyonalizm, reform hareketlerini yapmaya çalışan bir liderdi. Cumhuriyet'in birinci yüzyılının Atatürk zamanındaki vizyonu, ekonomi derslerinde doktora seviyesinde okuduğumuz ve okuttuğumuz modele birebir uyuyor. Onun için de birinci yüzyıl Atatürk döneminde çok süratli ve çok iyi gitti, hızlı büyüdü. Ama sonra o vizyon maalesef görülmedi, yüzeyselleşti. Türkiye kriz üzerine krizler yaşadı. Neden yaşadı? Çünkü Türkiye ya çağının gerisinde kaldı ya da kendi çağının önüne geçmeye çalıştı. Yani daha henüz tarım reformlarını yapmamış, kendine özgü kaynaklarını yeterince değerlendirmemişti. O kaynaklar ki Türkiye'nin ihracatını, döviz kazancını destekleyecekti. Döviz kazancı olmayan Türkiye'nin de yürüyebilmesine imkan yok. Çünkü sanayileşmeye yönelen bir programın mutlaka büyük miktarda yatırım malları ithalatı da yapması lazım. Dolayısı ile kalkınma hamlesinin başında ithalat ihtiyacı az, ihracat olanakları fazla olan tarım, tarıma dayalı sanayi, madencilik gibi sektörlere öncelik vermek lazım. Atatürk zamanında yapılan birinci ve ikinci sanayi programlarına bakın! Tarım, tekstil, dericilik (Ziraat bankası ve Sümerbank), madencilik (Etibank) vs. Hepsi Türkiye'ye dış ticaret üstünlüğü sağlayacak, az dövize ihtiyacı olan sektörler!

"Geçmiş krizleri anlayamadan ikinci yüzyıla geçiyoruz"

İkinci sanayi planı ikinci dünya harbinin patlaması ile uygulanamadı! 1950'de ilk defa hükümet değişti. Ama bir döviz darboğazından sonra değişti. Ve Demokrat parti planlı kalkınmayı terk etti!1960'da ihtilal oldu. Keza yeni bir döviz darboğazı, halkta infial yarattı. Çocuk ilaçları gelmiyordu ama kara borsada viski vardı. Halk böyle bir ortamda isyan etti. 1970'lerde 70 sente muhtaç kaldık, askeri müdahale oldu. 1980'lerde yine döviz darlığı oldu. 1994, 1998, 2000, 2001 krizleri hepsi döviz açıklarımızın dünyada bollaşan likidite, yani sıcak para ile kapatılması. Ve bu paranın ülkeye girerken dövizi ucuzlatıp ithalatı arttırması, ihracatı da zorlaştırması. Bu sıcak dövizi yöneten spekülatörlerin Türkiye'yi riskli

İzmir, tarım üzerinde baktığımızda çok güçlü bir şehir. Ve bu konuda da gerek Türkiye'ye gerekse batıda birçok noktada rol modeli olduk. Bunun dışında stratejik olarak odaklanması gereken, şehir özelinde odaklanması gereken sektörler neler olmalı?

Sektörlere bakalım. En az döviz kullanan, en yüksek döviz getirisi olan sektörler nedir? Tarımın yanında hizmet sektörleri. İkincisi sağlık sektörü. Üçüncüsü eğitim sektörü. Ondan sonra tabii ki temel ihtiyaçlarla ilgili, tarım mamullerini kullanan sektör. Biz tarımı sadece gıda olarak düşünüyoruz. Bu yanlış, şöyle etrafımıza bakın, hemen hemen her şey tarım mamulü. Yerde tahta var, pamuk var, yün var. Madenlerimiz var. O madenler üzerinde Ar-Ge yapsınlar, Türkiye bir tekel olacak. En büyük madene biz sahibiz. Turistik varlıklarımızı çok kötü bir şekilde harcıyoruz, doğru dürüst değerlendirmiyoruz.

Velhasıl istihdam çok önemli, en direk mesele. Eğer biz bu sektörlere girersek istihdam sağlanır. Üniversiteler de öyle, tıp da öyle, maden sektörü de öyle. Tarım, tarıma dayalı sanayi için de aynı şey geçerli. Sonuç olarak, bir ülke kendi ihtiyacı olan dövizi karşılayamadan kalkınamaz.

bulup ülkeyi aniden terk etmeleri ile patlayan krizler! İkinci yüzyılı anlamak için bunları anlamak lazım. Biz maalesef bu krizlerin neden olduğunu anlayamadan ikinci yüzyıla geçiyoruz. Türkiye dövizsiz kalıyor. Bu arada dünyada da büyük bir likidite, bilhassa dolar bolluğu başladı. Neden? Petrol krizi, ABD'nin dış ticaret açıkları

vermesi. Herkes dolar kabul ediyor diye bol miktarda para bastı, yılda 600 milyar dolar gibi dış ticaret açıkları verdi. Bu para bizim gibi ülkelerin piyasalarını alt üst etti.

İhracatı desteklemenin çok çeşitli yolları var. Akıllı bir kur politikası en kolay ve akılcı destekleme yoludur. Yani kuru bu sıcak paraya esir etmeyeceksin. Kurduğun istikrar fonu ile kuru ihracat-ithalat dengesini sağlayacak şekilde sen yöneteceksin

"Kemal Derviş'in amacı Türkiye'yi kalkındırmak değildi"

Bu paralar, batı ülkelerinin borsalarda ve ekonomilerinde belirsizlikler ve dengesizlikler yaratınca oyun sahası olarak ülkeleri seçti. Çünkü bizdeki borsaları istedikleri gibi manipüle ediyorlardı. Geliyor, yükseltiyor, yüksekken satıyor. Çökmeye başladığı zaman borsa yüksekken almış olan küçük yatırımcılar satamıyor ve batıyorlar Türkiye ekonomisi de batıyor. Bu tüm krizlerde birebir tekrarladı. Ders almadık! Ve biz bu durumlarda gittik, bu paraları Türkiye'ye getiren büyük para babalarının tamamen yönetiminde olan Dünya Bankası'ndan, IMF'den fon dilendik ve adam dilendik. Kemal Derviş de o ortamın adamıydı ve amaç katiyen Türkiye'yi kalkındırmak değildi. Amaç yabancılara olan bu borçları Türkiye'nin en kolay nasıl ödeyebileceğini bulmaktı.
Türkiye kalkındığı zaman, büyümeyi hızlandırdığı zaman döviz açığı verir. Neden? Çünkü yarı mamul ithal eder ve makine ithal eder. İthalatının büyük bir kısmı yarı mamullerdir. Küçülürken, dolayısıyla büyürken ithalat ihracattan hızlı büyür. Dış ticaret açığı verir. Küçülürken de ithalat ihracattan hızlı küçülür, dış ticaret açığı kapanır. O zaman bu adamlar sana para ödetmek için ne yapıyorlar? Ekonomini küçültmek için projeler yapıyorlar. Ne diyorlar? Harcamaları kısın, kemer sıkın. Devlet harcamalarını kesin, vergileri arttırın. Bütün bunlar ne yapıyor? Ekonomiyi sıkıştırıyor. Yaprak oynamıyor denilen piyasada biz kemer sıkıyoruz. Neden? Büyümeyi durdur ki ithalat düşsün, vergileri arttır ki devlet borç ödeyebilsin.

"Türkiye tekrar sıcak paraya muhtaç oldu"

Birinci yüzyılı, mükemmel ekonomi kurallarıyla Atatürk zamanında başlamış olan bir yüzyılı, ekonomi kurallarından tamamıyla uzaklaşarak bu gerçekleri, yani birinci sınıfta ekonomide okutulan gerçekleri görmeyerek ülkemizi krizlere soktuk. Bugünkü durum da aynı. Türkiye tekrar sıcak paraya muhtaç oldu. Vadesiz borçlar, yani sıcak para dediği yatırım değil. Sıcak paranın vadesi yok. Gelir, istediği zaman gider. Kim verir kararını? Trilyon dolarlar yöneten Blackstone gibi şirketler. Dolayısıyla biz Cumhuriyet'in ilk yüzyılının ikinci yarısını tamamıyla heba ettik. Sonra yanlış şeylere saplandık. İşte "CHP mahvetti ekonomiyi" gibi şeylere saplandık. "Ekmek karneyleydi" gibi. Ekmeği karneyle bulup yediğimiz zaman ben o yılları yaşadım. Karneyle ekmek bulup yediğimiz zaman Avrupa fare yiyordu.

Şimdi ikinci yüzyıla girerken beş yıllık planları bıraktık. Orta vadeli plan diye bir şey çıkarttık ortaya. Bir kaç tanesini inceledim ve şunu gördüm: Şimdi bu orta vadeli plan genelde eylül veya ekim ayında yayınlanıyor. Orta vadeli planın ilk kısmı, o yılın nasıl biteceğinin tahminidir. Ondan sonra birinci, ikinci, üçüncü yılların tahmini yapılır. Ben demiyorum üçüncü yılın tahmini tutmadı. Birinci yılın sonunun tahmini tutmadı. Büyüyecek diyor küçülüyor, küçülecek diyor büyüyor.

CUMHURİYET

#100YAŞINDA BİRGÜNEŞ

İLELEBET YAŞAYACAK!

Her doğan çocukla yeniden doğacak. Sönmez ateşi nesiller boyu kalplerde yanacak. Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür cumhuriyet gençleriyle o hep genç kalacak.

Cumhuriyetin 100'ü Türkiye'nin Aydınlık Yüzü

MEDICANA GRUP

CUMHURİYETİN YÜZÜNCÜ YILI!

Son olarak, kültür sanat özelinde ne dersiniz?

İzmir'de Agora, Tarihi Tiyatro ve Kadifekale çevresinde yapılmasını önerdiğim Batı Anadolu Medeniyetleri merkezi için hayalim, dünya çapında tanınmış radikal bir mimar tarafından 'monumental', abidevi bir bina yapılmasıydı. Gelen gemiler ve uçaklar ile bilhassa akşamüstü renk değiştirmesi, kızıl bir renk alması, içinde tarihi eserler olmasıydı. İspanya'da, Frank Gehry'nin Guggenheim müzesini inşaat esnasında yılda 5 milyon kişi ziyaret etmeye başladı. Ben St. Louis'te yaşarken St. Louis Gateway Arch inşa edildi, altına da on dönümlük bir kapalı alanda Amerikan Tarihi müzesi yapıldı. Ben bu radikallikte Tarih ve Medeniyet eserlerinin sadece İzmir'in değil ülkemizin de medeni dünyadaki yerini belirleyeceğini düşünüyorum.

Şimdi tutmadı ama iki sebepten tutmadı: birincisi devlet kendini başarılı göstermek istiyor. Başarılı göstermek için hızlı büyüdüğünü göstermek istiyor. Piyasa fiyatlarıyla milli gelir hesaplanıyor. Sonra enflasyona bölünüyor.

Enflasyon yüzde yüz, sen yüzde elliye bölüyorsun onu. Reel rakam yüksek çıkıyor tabii. Devletler arasında ilk yirminin içindeyken, ilk yirminin dışına düştük. Şimdi bu büyüme mi? Dövizi baskılıyorlar. Dövizi niye baskılarlar? Dövizin ucuz olması ihracatı baskılar. Çünkü TL pahalıdır, Türk malları pahalıdır. İthalat ucuzdur. İhracat artmıyor. İhracat yapsan istihdam sağlayacaksın. Niye baskılıyorsun? Çünkü sen ortaya çıkan reel geliri kura bölerek kişi başına döviz gelirini baskılıyorsun, yüksek gösteriyorsun, değil mi? Büyük rakamı daha küçük rakama bölersen sonuç büyük çıkar.

Ama başka bir sebep daha var. Amerika'nın az önce söylediğim büyük dış ticaret açıklarıyla, hani bugüne kadar görünmemiş dış ticaret açıklarıyla, dünyaya para pompalamasıyla, bu para geziyor. Bu para birkaç tane büyük şirketin elinde geziyor. Ve bu para, gezen para piyasalarda müthiş bir volatilite yaratıyor. Neden? Bugün şöyle etrafımıza bakalım, yediğimiz yemeğe bakalım. Hemen hemen her ürünün ham maddesi, yani ana maliyeti, borsalardan geliyor. Pamuk borsası var, iplik borsası var, domates salçası borsası var, çelik borsası var, her şeyin borsası var. O borsalar ise bu likiditenin spekülasyon yapmak üzere döndüğü borsalar. Bir bakıyorsun, ortada değişiklik yok ama petrol fiyatları fırlıyor. Ne daha fazla petrol tüketiliyor, ne daha az petrol üretiliyor. Cezayir'deki petrol kuyularından biri durmuş diyorlar. Dünya petrolün yüzde 5'ini üretmez diyorlar. Bu tamamen spekülatörlerin yaptığı bir şey.

Dolayısıyla bizim devlet planlama teşkilatında, dünyanın en iyi üniversitelerinden mezun genç iktisatçılarımız da bu tahmini yapamıyorlar. Dünyada da bu tahminler yapılamıyor. Bu matematik, yani ekonometri denilen tahminler yapmaya yarayan ekonometri bilimiyle bugün dalga geçiliyor. Çünkü hiçbir şey tahmin edilemiyor.

"Mevcut tarım alanlarını daha verimli kullanabiliriz"

Bu kadar belirsizliğin olduğu bir ortamda, ikinci yüzyılda yeni bir rota oluşturulurken, öncelik verilmesi gereken başlıklar nelerdir?

Çok gecikmiş olarak, çok ihmal edilmiş olarak, işe tarımdan başlamak lazım. Neden tarımdan başlamak lazım? Çünkü tarım bizim doğal olarak bildiğimiz bir konu. Tarımda hektar başına verimimizle, gelişmiş ülkelerin hektar başına verimi arasında büyük fark var. Bu bir potansiyel üretim. Biz tarım alanlarını büyütmesek de, mevcut tarım alanlarını daha verimli kullanabiliriz. Dolayısıyla ilk önce tarım, sonra tarıma dayalı sanayi ve döviz kullanmayıp döviz üreten sanayi. Bakılacak ölçü şu: 1 TL'lik üretim yapmak için ne kadar döviz kullanmak gerekli? 1 TL'lik üretim ne kadar ihracat yapar? İkinci ölçü de ihracatın ithalatı karşılama oranı. Burada kast edilen; ithalat için döviz lazım. Türkiye'nin 1994-98 arası bütün ekonomik krizlerinde, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 60'ın altına düştü. Yüzde 60'ın altına düşünce, Wall Street'te masalarında oturup önlerindeki bilgisayarlarına bakan genç finansçılar, "Bu ülke elden gidiyor, açık büyüdü. Biz portföyümüzün yüzde 20'sini Türkiye'den çekelim" diyor. Türkiye'den 3 milyar dolar, 5 milyar dolar çektiğin zaman Türkiye borsası tepetaklak olur.

"İstikrar Fonu'na ihtiyaç var"

Türkiye, ihracat diye tutturmalı mı?

Yüzde yüz. Biz tarımda biraz verimliliği artırsak mutlak üstünlüğümüz olur. Sanayide de küçülmüş olduğumuz için boş kapasite var. Boş kapasiteyi doldurmak için yapılan üretimde maliyetler çok azdır. Tam kapasiteye gidince ortalama maliyet de düşer. Bugün rekabet edemediğimiz mallarda rekabet ederiz. Bir de kuru doğru ayarlarsak, spekülatif giren çıkan parayı izole edersek, bir istikrar fonu kurarsak, yani stabilizasyon fonu.

Gelen sıcak parayı ithalatı desteklemek için kullanmayacaksın. Bu fonda döviz olarak tutacaksın. Döviz olarak para

kazanacaksın. Çin'in yaptığı gibi. Gidiyor Amerikan tahvilleri alıyor. Spekülatif, yani sıcak para olarak Döviz girişleri veya çıkışları olduğu zaman kurları, dolayısı ile ithalatı, ihracatı etkilemeyecek bu para. Kuru oynatmayacak. Girip çıkan spekülatif sıcak dövizler girerken bu fona girecek, çıkarken de bu fondan çıkacak Dolayısı ile ihracatın ve ithalatın kullandığı dövizlerin fiyatını etkilemeyecek, reel ekonomiyi de alt üst etmeyecek! Durur yani bu volatilite. İhracatı desteklemenin çok çeşitli yolları var. Akıllı bir kur politikası en kolay ve akılcı destekleme yoludur. Yani kuru bu sıcak paraya esir etmeyeceksin. Kurduğun istikrar fonu ile kuru ihracat-ithalat dengesini sağlayacak şekilde sen yöneteceksin.

Şimdi bir parantez açarak sanayicilere, iş adamlarına şunu öneriyorum: Siz işinize bakın. Borsadan kar etmeyi, spekülasyondan kar etmeyi, dövizden kar etmeyi bırakın. Özellikle hammaddelerinizi alırken spekülasyon yapmayın. Fiyat istikrarı sağlayan yöntemler var. Onlardan yararlanın. İşinize bakın, işinizi iyi yapın, işinizi doğru yapın. Uzun vadede, döviz spekülasyonunu profesyonel olarak dünya çapında yapanlar kazanır, siz kaybedersiniz.

Türkiye'nin göç politikası konusundaki tespitleriniz neler? Türkiye göç politikasını yönetirken nasıl bir stratejik hamle yapmalı?

O ülkelerde iş bulamayan, belki savaşla alakası olmayan, belki vatansever de olmayan ama iyi okumuş, Amerika'da, Avrupa'da okumuş, kendi iyi üniversitelerinde okumuş, çok sayıda genç var. Avrupa'nın Amerika'nın yaptığı gibi otur seç bunları. Biz seçtik mi hiç kimseyi? Halbuki seçilecek çok değerli insanlar var. Mesela bizim doktor ihtiyacımız var. O ülkelerden doktor gelebilir, doğru. Ama bakalım Avrupa doktor aldığı zaman, Amerika doktor aldığı zaman nasıl alıyor? Bunların üniversitesini tetkik ediyor, diplomalarını tetkik ediyor. Ondan sonra ciddi bir tıbbi sınavdan geçiriyor. Ve ihtiyacı kadar alıyor.

Biz bütün bunları yapmadığımız gibi, bu insanları, gelen insanları sokaklarda istediklerini yapar hale getiriyoruz. Çeteleşiyorlar. Bu dünyada da böyle olmuştur. ABD'de, Vietnam'dan dönen askerler de resmi asker olmalarına rağmen işsiz kaldıkları zaman, birleşip soygunlar yapmıştır. Dolayısıyla çok tehlikeli bir kapı açtık.

Göçmen alabiliriz ama nereye? Mesela sanayiyle konuşalım, hangi tür işçiyi bulamıyorlar? Bizde sanayi odaları bunu bir ankette ortaya çıkartırlar. Çünkü sanayiciyle konuşuyorlar, ne işsizliği, ben adam bulamıyorum diyor. Bulamıyorsun ama taleple arzın uyuşmamasından dolayı bu. Hangi sektörlerde, hangi tür işçi bulunmuyor? Bu hastanelere de sorulur. Ondan sonra üreticilere sorulur. Tarımda teknoloji transferine ihtiyaç var. O zaman belki gelişmiş ülkelerden de transfer etmek lazım.

"Döviz fazlası verecek sektörlerden yola çıkılmalı"

Bu noktada, ikinci yüzyılda da kalkınmamız tarımdan olacak diyebilir miyiz?

İlk önce tarımdan ne kastettiğimize ve ne anladığımıza bakalım. Tarım teknolojisi, topraksız tarım, yapay zeka ve dijitalleşme ile yapılan tarım. Bir de belki daha da önemli olarak, tarım ürünlerini girdi olarak kullanan, kimya, kozmetik, tekstil, dericilik, mobilya, halıcılık gibi çok sayıda sanayi. Bu sektörler döviz fazlası verecek sektörlerdir. Tabi esas olan, tüm döviz fazlası verecek sektörlerden yola çıkmak gerekir. Orda oluşacak döviz kaynağının ise özgün inovasyonlar, üstünlük sağlayacak teknolojiler yaratmak için gerekli yetkinliklerin geliştirilmesi için kullanılması amaçlanmalıdır. Başta eğitim, ar-ge, hukuk ve demokrasi kurumlarının geliştirilmesi. Tarım yolun başıdır ve önemlidir! T

Dövizi baskılıyorlar. Dövizi niye baskılarlar? Dövizin ucuz olması ihracatı baskılar. Çünkü TL pahalıdır, Türk malları pahalıdır. İthalat ucuzdur. İhracat artmıyor. İhracat yapsan istihdam sağlayacaksın. Niye baskılıyorsun? Çünkü sen ortaya çıkan reel geliri kura bölerek kişi başına döviz gelirini baskılıyorsun, yüksek gösteriyorsun, değil mi? Büyük rakamı daha küçük rakama bölersen sonuç büyük çıkar

Kalkınmanın önemli unsuru olarak görülen sanayinin gelişmesi için devletin teşvik ve desteğiyle farklı bölgelerde tesisler ve kurumlar açıldı

Sanayiye yatırım, bağımsızlığın temeli oldu

Türkiye Cumhuriyeti, milli bir anlayışla yürüttüğü ekonomik kalkınma çalışmaları sonucunda 46 fabrika kurarak ithalatı büyük oranda azaltma hedefinde ilerledi

SEDA GÖK -YAĞMUR ÖNGÜN
GÜLCİHAN ALTINKAYA -TUNAY AFYON
BERFİN DURMAZ

29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte Türkiye'yi muasır medeniyetler seviyesine ulaştırmak için her konuda başlayan yatırım ve faaliyetler sanayi alanında da oldu. Ülke ekonomisinin en dinamik ve üretken kesimi olan sanayiye yapılan her yatırım, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının temellerini attı. Kurtuluş Savaşı'ndan çıkmış, ekonomisi dışa bağımlı, sanayi devrimini ıskalamış ve üretemeyen bir Osmanlı'dan sadece 4 fabrika alan Türkiye Cumhuriyeti, milli bir anlayışla yürüttüğü ekonomik kalkınma çalışmaları sonucunda 46 fabrika kurarak ithalatı büyük oranda azaltma hedefinde ilerledi. Böylelikle Türkiye sanayisi, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün destekleriyle tekrar hareketlendi. Kalkınmanın önemli unsuru olarak görülen sanayinin gelişmesi için devletin teşvik ve desteğiyle farklı bölgelerde tesisler ve kurumlar açıldı.

İktisat Kongresi ile Serbest Ekonomi Politikası izlenmeye başlandı

İzmir'de 17 Şubat 1923 yılında toplanan I. İktisat Kongresi'nin ardından özel teşebbüsler ve sermayeye ile üretime yönelik destekler için kurumlar oluşturularak 'Serbest Ekonomi Politikası' izlenmeye başlandı. Bu sırada ülke genelinde1924 yılında Türkiye İş Bankası, 1925'de Sanayi ve Maadin Bankası, Ankara Orman Çiftliği, 1926'da Devlet İstatistik Enstitüsü kuruldu. 26 Kasım 1926 yılında Türkiye'nin ilk şeker fabrikası olan Alpullu ve 17 Aralık Uşak Şeker Fabrikaları açıldı. 1927'de Devlet Demiryolları ve Limanları İdare-i Umumiyesi, 1928'de Ankara Çimento Fabrikası kuruldu. 28 Mart 1927 yılında çıkarılan Teşvik-i Sanayi kanunuyla sanayiye olan destek daha da artmaya başladı. Ardından dünyada 1929 yılında başlayan ekonomik sıkıntılar genç Türkiye Cumhuriyeti'ni de etkiledi.

1933-1939 döneminde özel sektör yerine devletçilik politikasının uygulanması kararlaştırıldı. Devlet, isteği ve ihtiyacı doğrultusunda temel ihtiyaçlara yönelik tesisler kurma kararı aldı. Bu amaçla devlete dayalı sanayiyi oluşturmak için de 1934 yılında I. Beş Yıllık Sanayi Planı uygulanmaya başlandı. Türkiye'de 1939 yılına kadar ekonomiyi geliştirmek için tarım, sanayi ve ticaret anlamında yatırımlar yapıldı. Ancak 1939 yılında çıkan II. Dünya Savaşı'yla dünya genelinde ekonomiler zarar görmeye başladı. Türkiye savaşa girmese de savaşın etkilerini son derece etkili hissetti. Türkiye'de bunun sonucunda 1950 yılına kadar kendi içinde yaşadı.

II. Beş Yıllık Kalkınma Planıyla fabrikalar açıldı

1950 yılından itibaren Türkiye'de ve dünyada hız kazanan ve daha önce de denenmiş olan özel yatırımcıya yol açma ve destekleme kararları alınarak, 1960 yılına kadar sürecek olan II. Liberal döneme geçildi. Dünyada 'Marshall Yardımları' olarak bilinen yardımlardan ülkemize de kaynaklar sağlandı. Marshall yardımlarıyla tarımsal faaliyetler desteklense de savaşa dayalı oluşan ekonomik sıkıntılar ve ailelerde tarıma bağlı bir yetersizlik ortaya çıktı. Bu arada özellikle başta İstanbul olmak üzere Ankara, İzmir, Bursa ve Adana gibi merkezlere sanayi faaliyetlerinin de hız kazanmasıyla günümüzün sanayi şehirlerine bir göç hareketi başladı. 1963-1967 yıllarında I. Beş Yıllık kalkınma Planı yapıldı. Tarım dışında sanayiye ağırlık vererek sanayi yatırımlarına başlanmış ve çok kısa sürede Kütahya Azot Fabrikası, 1964'te Chrysler Sanayi Anonim Şirketi, 1965 Ereğli Demir Çelik işletmeleri 1965'de Arçelik Çayırova Tesisleri, 1967'de Northern Elektrik Telekominikasyon Şirketi kuruldu. 1968-1972 yılında uygulanan II. Beş Yıllık Kalkınma Planıyla da büyükşehirler dışında diğer illere de sanayi alanında Petro-kimya, çimento, makine, cam sanayilerine yatırım yapılması ve kırsal alanların desteklenmesi şeklinde politikalar izlendi. 1969'da İzmir Pirelli Fabrikası, 1970'de Çaycuma ve Aksu Kağıt Fabrikaları, 1971'de Dalaman Kağıt Fabrikası açıldı.

Üretim değeri, istihdam ve ihracat açısından ciddi büyüme gösteren Türk sanayisi 2020'de pandemiye rağmen 201,65 milyar dolarlık üretim gerçekleştirdi. Son 18 yılda ihracatını üç kattan fazla artıran sektör, kişi başına düşen üretim değerini de 15 bin 945 dolardan 34 bin 470 dolara yükseltti

Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu yeniden düzenlendi

1978-1984 yılında uygulanan IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı öncesinde Türkiye'de çıkan siyasal sıkıntılar nedeniyle bu planın amacı ve hedefleri belirlendi. Belirlenen yatırımlar ve hedeflerin gerçekleşmeyeceğini gören hükümet, 24 Ocak 1980 yılında sanayiye katkı sağlamak ve teşvik vermek amacıyla 24 Ocak Kararlarını aldı.

1984-1989 döneminde uygulanan V. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, halkın oyu ile iktidara gelen hükümet tarafından kalkınma konusu üzerinde duruldu ve hızlı ekonomik kalkınma hedeflendi. İthalat ve ihracata öncelik veren politika uygulamalarına geçildi. Yabancı sermayenin Türkiye'ye gelmesi ve sanayiye destek olması amacıyla Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu yeniden düzenlendi. 1990-1994 yıllarında uygulanan VI. Beş Yıllık Kalkınma planı icra edilerek özellikle sanayiye önem verildi. Sanayileşmenin, kalkınmanın temel kaynağı olduğu ve sanayinin döviz kazandıran ve rekabet ortamına girmede ki rolü ele alındı. Bu bakımdan uluslararası pazarlara açılmanın ülkenin menfaatine olacağı düşüncesi ağırlık kazandı. Küçük ölçekli sanayinin modern bir sanayiye dönüştürülmesi çalışmaları başladı.

OSB'lerin çoğaltılması öncelikli hedeflerden biri oldu

1996-2000 yıllarında uygulanan VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda bir önceki plan sonucu ortaya çıkan olumlu yükseliş gösteren sanayi üretim rakamlarında 1994 yılında karşılaşılan ekonomik krize rağmen yine de iyi hedefler ele alındı. Bu bakımdan kalkınmanın önemli unsuru olarak görülen sanayinin teşviki için ayrılan kaynakların ve bunların kontrolü üzerinde etkin olma temel amaç olarak görüldü. Ülkemizin bulunduğu konumuna ve potansiyeline bağlı olarak liberal ekonomi politikaları sanayiye rekabet gücü sağlayan unsur olarak görüldü. Sanayinin daha planlı ve verimli yapılabilmesi için sayısı az olan Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)'lerin çoğaltılması öncelikli hedeflerden biri oldu.

2001-2005 yıllarında uygulanan VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda sanayinin ham madde ve enerji ihtiyacının daha hızlı, güvenli ve ucuz olması için doğal kaynakların daha fazla kullanılması ele alındı. 2000 yılının öncesinde dünya ortalamasının üstünde büyüyen ülkemizde sanayi önemli bir lokomotif oldu. 2002'den sonra üretim gücü, altyapısı ve rekabet etme yeteneği sağlanan istikrarla artan Türk sanayisi teknolojik kapasiteyi ileri seviyeye taşıdı. Dünya sanayisinden aldığı payı yüzde 0,57'den yüzde 0,85'e çıkaran Türkiye'nin gelecek beş yılda bu oranı yüzde 1,2'nin üzerine taşıması ihtimal dahilinde oldu.

Üretim değeri açısından dünyada 15'inci sıraya yükseldi

Üretim değeri, istihdam ve ihracat açısından ciddi büyüme gösteren Türk sanayisi 2020'de pandemiye rağmen 201,65 milyar dolarlık üretim gerçekleştirdi. Son 18 yılda ihracatını üç kattan fazla artıran sektör, kişi başına düşen üretim değerini de 15 bin 945 dolardan 34 bin 470 dolara yükseltti. 2002'de istihdam edilen kişi başına düşen üretim değerinde dünya ortalamasının gerisinde yer alan Türk sanayisi 2020'de dünya ortalamasından yaklaşık yüzde 13 daha fazla üretim değeri elde eder hale geldi. Üretim değeri açısından dünyada 23'üncü sıradan 15'inci sıraya yükselen Türk sanayisi iyi bir performans göstererek küresel aktörler arasındaki yerini güçlendirdi.

"Türkiye, Endüstri 4.0 için kararlı"

21. yüzyılda ise teknolojik ilerleme sanayiyi yeni bir evreye doğru ilerlemeye başladı. Dördüncü Sanayi Devrimi olarak adlandırılan bu süreç insanlık tarihinde önemli bir etki bıraktı. Siber-fiziksel sistemler, gerçek dünya ile sanal dünyanın sensörler ve internet vasıtasıyla birbirine bağlanmasının yanı sıra yapay zeka ve makine öğrenmesi, büyük veri analizi, nanoteknoloji, insansız hava araçları, uzay havacılığı, hassas tıp ve otonom sistemler yeni nesil sanayi devrimi ve Endüstri 4.0 tanımlandı. Bu sistemlerle üretim süreçlerinin daha kolay kontrol edilmesi ve üretim zincirleri arasında güçlü bir iletişim kurulması hedefleniyor. Günümüzde Türkiye 2'nci sanayi devrimiyle 3'üncü arasında bir yerlerde üretim yapsa dahi ülkenin dev şirketleri ise Endüstri 4.0 konusunda çok kararlı olduğu görülüyor. Kaynak ve ekip sıkıntısı olmayan büyük şirketlerden KOBİ'leri de kapsayacak şekilde bir yayılma etkisi yarattığı taktirde bu devrime hazır bir Türkiye yaratılacağı öngörülüyor. T

Yapı Taşımızda

Cumhuriyet Var

YESMAR
MARBLE

www.yesmar.com.tr | info@yesmar.com.tr

Türkiye'nin çıkış yolu ihracattan geçtiğini vurgulayan Bezircilioğlu, KOBİ'lerin ihracata yönelik teşvik edilmesi, ihracat pazarlarına yönlendirilmesi gerektiğini belirtti

Türkiye'nin kılcal damarları; KOBİ'ler

Küçük ve orta ölçekli şirketlerin, işletmelerin varlığını sürdürebilmesi gerektiğini aktaran Bezircilioğlu, KOBİ ailelerinde ikinci nesillerin işlerine sahip çıkmaları için teşvik edilmesi gerektiğini dile getirdi

Ekonomik gelişimin önemli aktörlerinden olan KOBİ'ler, ülkenin sosyal dengesini ve istikrarı da sağlamada büyük rol oynuyor. Türkiye'nin de üyeleri arasında bulunduğu Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ülkelerindeki KOBİ'ler işletmelerin yüzde yüzde 85'lik kısmını oluştururken, istihdamın ise yüzde 70'ini kapsıyor. Dolayısıyla ülke ekonomilerinin güçlü ve sürdürülebilir olarak kalkınmasının yolu, KOBİ'lerin güçlendirilmesinden geçiyor. KOBİ'lerin Türkiye ekonomisinin kılcal damarları olduğunu söyleyen Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticiler Vakf (TOSYÖV) İzmir Destekleme Derneği Başkanı Sinan Bezircilioğlu, "Türkiye'deki işletmelerin yüzde 99,8'i KOBİ'lerden oluşuyor. Ayrıca toplam istihdamın yüzde 76, 7'sini bu işletmeler sağlıyor. Küçük ve orta ölçekli işletmeleri ne kadar kuvvetli olursa, Türkiye ekonomisi de o kadar kuvvetli olur. Bu nedenle sermayenin tüm piyasaya ve ekonomi aktörleri arasında daha dengeli bir şekilde dağılması, ticaret yapan işletmeler arasında çok büyük uçurumlar olmaması öncelikler arasında olmalı" dedi.

"KOBİ'ler ihracat yapmaya teşvik edilmeli"

KOBİ'lerin ihracata yönelik teşvik edilmesi, ihracat pazarlarına yönlendirilmesi gerektiğini belirten Bezircilioğlu, "Türkiye'nin çıkış yolu ihracattan geçiyor. Türkiye'yi bir kapalı sistem gibi düşünün, dış pazarlara ne kadar çok mal satarsa, dışarıdan ne kadar az mal alırsa, o kadar artı değer kaydedecek. Yine devlet desteği ile KOBİ'lerin ihracat pazarlığına yönlendirilmesiyle ilerleme kaydedilecektir. Tamamen dışarıya dönük bir destek olabilir. Yabancı dil, web sitesi desteğinin yanı sıra yurt dışı pazarlığa ulaşabilme noktasındaki uluslararası iş forumlarına ya da iş web sitelerine, business web sitelerine ulaşabilme noktasında destekler örnek olabilir. Her şeyden önce bu zihniyetin oturtulması gerekir" sözlerine yer verdi.

"KOBİ'ler ihracat ile daha fazla istihdam sağlayabilir"

KOBİ'lerin ihracata açılmasıyla daha fazla istihdam sağlayabileceklerini söyleyen Bezircilioğlu, "40 kişi çalıştıran bir KOBİ'de, doğru adımlarla,

doğru ihracat pazarlarıyla 100-150 çalışana sahip olabilir. Küçük sanayi dediğimiz bu kesimde yeni pazarlara açılmalarını sağlayacak, yeni üretim ya da ürettiklerini yeni pazarlarda satabilecek şekilde bir ortama kavuşturmaları gerekiyor" ifadesine yer verdi. Tüm Türkiye'ye 3-4 tane büyük firma hakim ve baskın olacağına, KOBİ'lerin daha fazla yer aldığı ortam olmasının daha değerli olacağını aktaran Bezircilioğlu, "Bu restauranttan, makineye kadar tüm sektörler için geçerli. Zincir ve büyük işletmeler çok ciddi katma değer ve istihdam sağlıyor. Ancak KOBİ'lerin en büyük sorunlarından biri zincir işletmelere karşı mücadelesi olmakta. Burada önemli olan sermaye güçlü tutmak, esnafı kuvvetli tutabilmek ve bu şekilde mücadeleyi sürdürmek. Fakat bu noktada devletin sübvansiyon gibi doğrudan ya da dolaylı yollarla destek olması şart" diye konuştu.

"KOBİ'lerde gelecek nesiller işlerine sahip çıkmalı"

KOBİ aileleri ikinci nesillerin işlerine sahip çıkmaları için teşvik edilmesi gerektiğini dile getiren Bezircilioğlu, "Orta ve büyük çaplı işler yapan KOBİ'lerde bile evlatları gidip belediyede ya da resmi kurumlarda bir yerde, üniversitede, akademide maaşlı sağlam bir işe girmeyi, babasının işini yürütmekten daha garanti görüyor. Bu bizim birazcık sermaye yapısında büyük yapılara doğru kaçışa neden oluyor. Yani küçük ve orta ölçekli şirketlerin, işletmelerin varlığını sürdürebilmesi gerekiyor. Çünkü KOBİ'ler gerçekten çok ciddi istihdam ve katma değer sağlıyor. Bu nedenle gençlerin işleri sürdürmesi için teşvik edilmesi gerekiyor. Türkiye'de ekonomik olarak kaos ve öngörülebilirlik olmadığı ve ileriyi göremediğimiz için ailelerin de çocuklarını daha sağlam işlere sevk etmesi, riskli görünen ticari ve işte bu üretim işlerine çok teşvik etmemeleri de bizim açımızdan çok büyük bir dezavantaj teşkil ediyor " ifadelerinde bulundu.

"Zamanında ödenen vergilerde indirim yapılabilir"

Devletin iş yapan ve katma değer üreten kesimle arasını iyi tutması gerektiğine değinen Bezircilioğlu, "Vergi, Türkiye'de kanayan yara. Zamanında ödenen vergilerde indirim yapılabilir. Çünkü vergisini ödeyemeyen işletmelerin yanı sıra kötü niyetli olanlar da var. Bilerek ve af çıkar düşüncesiyle vergisini ödemeyen işletmeler mevcut. Böylelikle ödemeyen daha karlı çıkıyor. Bu nedenle devletin bu duruma el atması gerekiyor. Bunun da en güzel yolu, zamanında vergisini ödeyenlere indirim yapılırsa, bu hem devletin vergi toplama tahsilat kabiliyetini arttırır hem de işletmelerde teşvik edici olabilir" dedi.

"KOBİ'lerin önü açılmalı"

Üreticinin şirket kurulumundan bürokrasisine, kapasite raporlarından kapasite arttırımına kadar her konuda bağlı oldukları sanayi ile ticaret odalarının elini taşın altına koymaları gerektiğini vurgulayan Bezircilioğlu, "Ülkeye katma değer sağlayan ve yarının belli olmadığı siyasi ve ekonomik olarak öngörülemeyen bir ülkede mücadele veren KOBİ'lere ve işletme sahiplerimize devletin daha bir sahip çıkmasını, daha bir teşvik etmesini ve bürokrasiyi azaltıp önünü açmasını bekleriz" diye konuştu.

"Gençler girişimciliğe yönlendirilmeli"

Hayata yeni atılan gençlerin girişimcilik konusunda yönlendirilmesinin önemli olduğunu belirten Bezircilioğlu, "Belediyeler ağzına kadar dolmuş istihdam deposu. Gereğinden fazla memur var. Oraya gerçekten işini yapacak insanlar alınmalı. Ama bu gençlerin de iş kurması için de desteğe ihtiyacı var. Yeni iş kuran birinin küçük bir bürosunun, ofisinin ya da dükkanının kirasının tamamı ya da önemli bir kısmını karşılanabilir. Piyasaya daha fazla serbest müteşebbis girişimcinin girmesini sağlayacak teşvikler ve önlemler almamız gerekiyor. Yoksa bu işsizlik ordusu artıyor. Üniversiteler çılgın sayıda mezun veriyor" ifadesine yer verdi.

"KOBİ'lerin sanayinin sürekliliğine katkıları büyük"

KOBİ'lerin ekonomi için her zaman önemli bir güç olduğunu aktaran Ege Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Derneği (EGEKOBİDER) Yönetim Kurulu Başkanı Yüksel Bilek, "Üretim; ekonominin büyümesi, sürekliliği ve toplumsal refahın en önemli unsurudur. KOBİ'ler; daha az yatırımla daha çok üretim ve ürün çeşitliliği sağlama, düşük yatırım maliyeti ile istihdam yaratma, talep değişikliklerine ve çeşitliliklerine kolay uyum gösterme, teknolojik yeniliklere yatkın olma, bölgeler arası dengeli kalkınmayı gerçekleştirme, bireysel tasarrufu teşvik etme, yönlendirme ve hareketlendirme, büyük sanayi işletmelerinin destekleyicisi ve tamamlayıcısı olma, politik ve sosyal bakımdan istikrar unsuru olarak, ekonominin temel taşlarından birini oluşturma özellikleri nedeni ile sanayinin gelişmesine ve sürekliliğine katkıları büyük" değerlendirmelerinde bulundu.

"Rekabet gücü artırılmalı"

Ülkenin küresel ekonomik sistemde güçlü bir rol üstlenebilmesi için KOBİ'lerin, rekabet gücünün artırılması gerektiğini vurgulayan Bilek, "Fason iş yapma modelinden çıkılarak verimlilikleri yükseltilmeli, uluslararası piyasalarla entegrasyon süreçleri doğru stratejilerle desteklenmeli, yatırım, üretim ve pazarlama alanında teknik bilgi ve danışmanlık hizmetleri sürekli şekilde sağlanmalı. KOBİ'lerin sorunlarının başında finansman kıtlığı ve nakit akış gelmekte. Bu sorunun çözümü ,yatırımların desteklenmesi için maliyeti düşük ,uzun vadeli kredi imkanları oluşturulmalı. KOBİ'ler hem ekonomik hem sosyal ve kültürel istikrarın oluşması konusundaki rolleri sebebi ile gelişen dünyaya uyum sağlayabilecek sürdürülebilir değişimi sağlamak durumunda" dedi.

Türkiye'de 2023 yılında kuruluş onayı alan 378 OSB'den 270'i faaliyetlerine devam ederken yapımı planlanan birçok OSB Türkiye sanayisinin geleceği için hedefleri yükseltiyor

Güçlü gelecek için güçlü sanayileşme!

OSB'ler Türkiye sanayisinin gelişmesine katkı sağlamaya devam ederken bir yandan da geri kalmış bölgelerde kalkınmayı teşvik ediyor

Sanayi çeşitliliği açısından bölgenin lider ülkesi olma yolunda ilerleyen Türkiye'de sanayi günümüzde Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'nın (GSYİH) yüzde 27'sini, ihracatın ise yaklaşık yüzde 93'ünü karşılıyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre; Türkiye'de faaliyet gösteren Organize Sanayi Bölgesi (OSB) 2002'de 192 iken, 2023'te kurulan 156 yeni OSB ile toplam sayı 378'e yükseldi. 2022 yılında 16 yeni OSB kuruldu. OSB kanunu çıktığından bu yana en fazla OSB'nin kurulduğu yıl 2022 oldu.

OSB'ler iki bakanlığın sorumluluğunda

Karma ve ihtisas OSB'ler kuruluş onayını Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan alırken, Tarıma Dayalı İhtisas OSB'lere (TDİOSB) ise Tarım ve Orman Bakanlığı onay veriyor. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı 344, Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı 34 OSB bulunuyor. Kuruluş onayı alan 378 OSB'nin 270'inde üretim gerçekleştirilirken 30'unda kamulaştırma yapılıyor. Onaylı OSB'lerin 38'i planlama aşamasında bulunuyor ve 40'ında altyapı hazırlığı devam ediyor.

2,5 milyon kişi istihdam ediliyor

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından kuruluş onayı verilerek faaliyete geçen OSB'lerde 2023 itibariyle doluluk oranı yüzde 83'e ulaştı. OSB'lerin tahsis dolulukları ise yüzde 90 seviyesinde bulunurken bu OSB'lerde 2,4 milyon kişi istihdam ediliyor. Tarım ve Orman Bakanlığına bağlı, altyapı inşaatları tamamlanan tarıma dayalı ihtisas OSB'lerde ise 5 binden fazla istihdam sağlanıyor.

Sanayileşme Cumhuriyetle yoğunluk kazandı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından paylaşılan bilgilere göre, 19. yüzyılın sonlarında sanayinin belirli bir plan dahilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesinin önemine bağlı olarak dünyada ilk örneğinin İngiltere'de görüldüğü OSB uygulamasına, 20. Yüzyılın başlarında başta ABD olmak üzere diğer gelişmiş ülkelerce de başlandı. İlk uygulamaların amacı sanayicilerin altyapılı arsa ihtiyaçlarının karşılanması yoluyla bu bölgeleri inşa eden özel firmaların kar elde etmeleri oldu. İkinci Dünya Savaşı'yla birlikte başlayan dönemde OSB'ler bir devlet yatırımı olarak uygulanmaya başladı ve az gelişmiş ülkelerde küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesi amacına hizmet eder bir biçimde düzenlendi. Türkiye'de sanayileşme çabaları Cumhuriyetle birlikte yoğunluk kazanarak ekonomik kalkınmanın ve yeni kazanılan siyasi bağımsızlığın temeli olarak görüldü. Sanayileşme Cumhuriyet'in ilk yıllarında özel kesimin girişimlerine bırakılmış ancak gerek mali gücünün yetersizliği gerekse deneyim yoksunluğu nedeniyle özel kesim bu görevi beklenen şekilde yerine getiremedi.

OSB uygulamalarına ilk olarak Bursa'da başlandı

İlk sanayileşme çabalarına müteakiben 1931 yılında uygulamaya konulan '1. Beş Yıllık Sanayi Planı' çerçevesinde sanayi alt yapısının oluşturulması çalışmalarına başlandı. 1. Sanayi Planı döneminde bütünüyle kamu girişimciliği ön planda tutulmuş Sümerbank, Etibank, Denizcilik Bankası gibi kuruluşlar faaliyete geçti. OSB Uygulamalarında bugün gelinen nokta; 1960 yılında

başlayan planlı kalkınma döneminde ise sanayinin 'lokomotif' sektör olduğu açıklıkla belirtilmiş, ekonomik dengenin kurulması, ekonomik ve toplumsal kalkınmanın birlikte gerçekleştirilmesi, belli bir hızda büyüme ve sanayileşmeye önem verilmesi gibi uzun vadeli hedefler belirlendi. Belirlenen hedefler doğrultusunda; ülkede sanayinin geliştirilmesi amacıyla uygulamaya konulan pek çok teşvik tedbirlerinden biri olan OSB uygulamalarına, ilk olarak 1962 yılında Bursa'da bir OSB kurulmasıyla başlandı.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verilerine göre, bugün itibariyle Bakanlığa sicil verilerek tüzel kişilik kazanan OSB sayısı 355'e ulaştı. Bu OSB'lerden 267 adedi faaliyette olup, 88 adedinde ise proje, kamulaştırma ve inşaat işlemleri devam ediyor. Faaliyette olan 267 OSB'den Bakanlığın kredi desteği ile bugüne kadar 172 adet OSB'nin altyapısını tamamlanarak sanayicilerin hizmetine sunuldu. Türkiye genelindeki OSB'lerde nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamak buralarda eğitim gören gençlerin istihdamını sağlamak amaçlarıyla,

91 adet Meslek Lisesi, 19 adet Meslek Yüksekokulu kuruldu.

En çok OSB Bursa'da, İzmir ikinci sırada

Türkiye'nin tüm illerinde kuruluş onayı verilen OSB'ler bulunuyor. Ardahan, Artvin, Hakkâri ve Muğla dışındaki 77 ildeki tüm OSB'lerde üretim gerçekleştiriliyor. Planlı sanayi üretiminin önemli bir kısmını faaliyette bulunan 16 OSB ile Bursa gerçekleştiriyor. Bursa'nın ardından İzmir, Kocaeli ve Tekirdağ'da 13'er OSB ile ikinci sırayı paylaşıyor. Ankara'da 10, İstanbul ve Konya'da 8'er, Afyonkarahisar ve Aydın'da 7'şer OSB bulunuyor.

Sanayileşmenin ilk adımı İzmir'de atıldı

Türkiye'nin sanayileşme adımlarının İzmir İktisat Kongresi'nde atılarak özel sektöre destek kararının alınmasından bu yana Cumhuriyet'in 100'üncü yılında güçlenerek devam etti. Cumhuriyet'in ilk yıllarında çıkan Sanayi Teşvik Kanunu ile sonraki yıllarda hazırlanan kalkınma planları sanayileşme sürecini hızlandırdı. Özel sektörün teşviki için ilk olarak Türkiye İş Bankası 1923'te, Sanayi ve Maadin Bankası 1924'te kuruldu. 1927'de gümrük vergi hammadde ve ulaşımda kolaylıklar sağlandı. Sektörlerin desteklenmesi ile sanayileşme de hız kazanmış oldu.

İzmir'deki OSB'ler

İzmir'de OSB kurulma süreci, 1976 yılında Atatürk OSB'nin kurulması ile başlayıp, bugün itibarıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 14 adet OSB kuruldu. Kurulan 14 adet OSB'nin 9'u karma, 1'i ihtisas, 2'si karma ve ihtisas, 1'i ise özel OSB olarak kuruldu. Karma OSB'lerde farklı sektörlerde faaliyet gösteren tesisler yer alırken, ihtisas OSB'lerde sadece aynı sektör grubunda ve bu sektör grubuna dahil alt sektörlerde faaliyet gösteren tesisler yer alıyor.

14 adet OSB'nin kapladığı toplam alan büyüklüğü 4 bin 533 hektar, yaratılan istihdam 101 bin 106 kişi, toplam parsel sayısı 3 bin 154 olurken, parsellerin 2 bin 294'ü dolu, 854'ü ise boş olarak yer alıyor. OSB'lerde toplam bin 574 fabrika üretim yaparken, 338 fabrikanın inşaatı devam ediyor. 332 firma inşaata başlamak amacıyla, yapı ruhsatı başvurusu için proje hazırlığı devam ediyor.

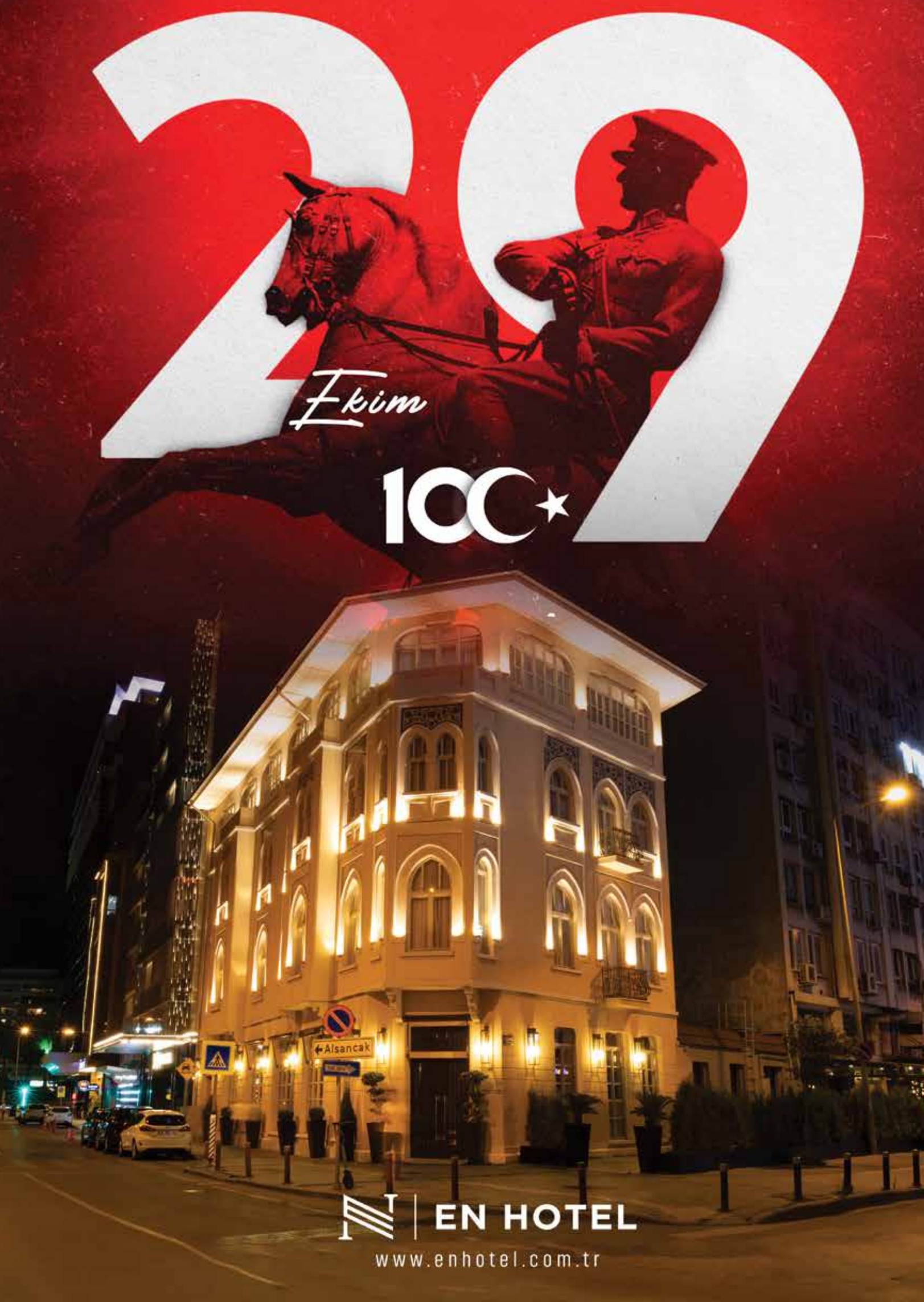
Türkiye'de bugüne kadar kurulan OSB sayısı 346 olurken, kurulan OSB'lerin kapladığı alan büyüklüğü 84 bin hektar, yaratılan istihdam ise 2 milyon 290 bin kişi olarak yer alıyor. Ülke toplamında OSB'lerin parsel doluluk oranı yüzde 57, İzmir'de ise yüzde 72 olup, bu oran ile İzmir parsel doluluk oranı itibarıyla, ülke ortalamasının üzerinde. OSB'lerde yaratılan istihdamın yüzde 4,5'i, fabrika sayısının yüzde 3'ü İzmir OSB'leri tarafından gerçekleşti.

ESBAŞ, İzmir ekonomisine katkı sağlıyor

İzmir'de Aliağa, Bornova, Çiğli, Gaziemir, Kemalpaşa, Menderes, Menemen ve Torbalı ilçeleri sanayi yatırımlarının yoğunlaştığı ilçeler olarak karşımıza çıkıyor. Gaziemir'de bulunan Ege Serbest Bölgesi (ESBAŞ) ile Menemen'de bulunan İzmir Serbest Bölgesi (İZBAŞ) kentin iki önemli serbest bölgesini oluşturuyor. Özellikle ESBAŞ, İzmir ekonomisine istihdam ve ihracat bakımından ciddi katkı sağlıyor. ESBAŞ 1990 yılından bu yana faaliyette olup günümüz itibariyle Avrupa'nın en başarılı serbest bölgelerinden birisi olarak gösteriliyor. İzmir'in Menemen ilçesi sınırlarında yer alan İzmir Serbest Bölgesi ise dünyanın en büyük on limanından birisi olacak Çandarlı Limanı'na da yakın bir mesafede yer alıyor. İzmir'deki sanayi tesislerinin büyük çoğunluğu OSB ve küçük sanayi sitelerinde barınıyor. Kentte birçok küçük sanayi sitesi bulunuyor.

Aliağa Bağyurdu Özel OSB parsel tahsis aşamasına geçmedi

Aliağa Kimya İhtisas ve Karma Organize Sanayi Bölgesi, Aliağa sınırları içinde 1997 yılında kuruldu. 922 hektar büyüklüğe sahip 45 fabrikanın üretim yaptığı bölgede; 67 fabrikanın inşaatı, 152 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam etmekte olup, üretim yapılan fabrikalarda toplam 8 bin 880 kişiye istihdam yaratıldı. Aliağa Bağyurdu Özel Organize Sanayi Bölgesi

29
Ekim
100
Alsancak
EN HOTEL
www.enhotel.com.tr

ise Aliağa sınırları içinde 2021 yılında, 135 hektar alanda kuruldu. İmar planı çalışması devam ettiğinden parsel tahsis aşamasına henüz geçmedi.

Atatürk Organize Sanayi Bölgesi, Çiğli sınırları içinde 1976 yılında kuruldu. 625 hektar büyüklüğe sahip fabrikanın üretim yaptığı Bölgede; adet fabrikanın inşaatı, 6 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam etmekte olup, üretim yapılan fabrikalarda yaklaşık 50 bin kişiye istihdam yaratıldı.

Bergama Organize Sanayi Bölgesi ise Bergama sınırları içinde 1997 yılında kuruldu. 179 hektar büyüklüğe sahip 2 fabrikanın üretim yaptığı Bölgede, 7 fabrikanın inşaatı, 47 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam ediyor. Üretim yapılan fabrikalarda toplam 856 kişiye istihdam sağlanıyor. Buca Ege Giyim Organize Sanayi Bölgesi, Buca sınırları içinde 2002 yılında kurulmuştur. 57 hektar büyüklüğe sahip 88 fabrikanın üretim yaptığı Bölgede, 33 fabrikanın inşaatı, 14 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam etmekte olup, üretim yapılan fabrikalarda toplam 5 bin 300 kişiye istihdam yaratılmıştır.

Kemalpaşa Bağyurdu OSB 146 hektar büyüklüğe sahip

İTOB Organize Sanayi Bölgesi Menderes sınırları içinde 2002 yılında kuruldu. 250 hektar büyüklüğe sahip 210 fabrikanın üretim yaptığı Bölgede, 112 fabrikanın inşaatı, 9 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam etmekte olup, üretim yapılan fabrikalarda toplam 6 bin 700 kişiye istihdam ediliyor. Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi, Kemalpaşa sınırları içinde 1992 yılında kuruldu. Bin 300 hektar büyüklüğe sahip 413 fabrikanın üretim yaptığı Bölgede, 44 fabrikanın inşaatı, 23 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam ederken, üretim yapılan fabrikalarda toplam 27 bin 400 kişiye istihdam sağlanıyor.

Kemalpaşa Bağyurdu Organize Sanayi Bölgesi Kemalpaşa'nın Bağyurdu Mahallesi sınırları içinde 2008 yılında

kuruldu. 146 hektar büyüklüğe sahip 22 fabrikanın üretim yaptığı bölgede, 13 fabrikanın inşaatı, 16 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam etmekte olup, üretim yapılan fabrikalarda toplam bin 350 kişiye istihdam yaratıldı.

Kınık OSB'de 22 fabrika üretim yapıyor

Kınık Organize Sanayi Bölgesi, Kınık sınırları içinde 1995 yılında kuruldu. 72 hektar büyüklüğe sahip 9 fabrikanın üretim yaptığı bölgede, 4 fabrikanın inşaatı, 28 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam ediyor. Üretim yapılan fabrikalarda toplam 415 kişiye istihdam sağlanıyor. Menemen Plastik İhtisas Organize Sanayi Bölgesi, Menemen sınırları içinde 2004 yılında kuruldu. 85 hektar büyüklüğe sahip 22 fabrikanın üretim yaptığı bölgede, 15 fabrikanın inşaatı, 2 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam ederken, üretim yapılan fabrikalarda toplam 2 bin 165 kişiye istihdam yaratıldı.

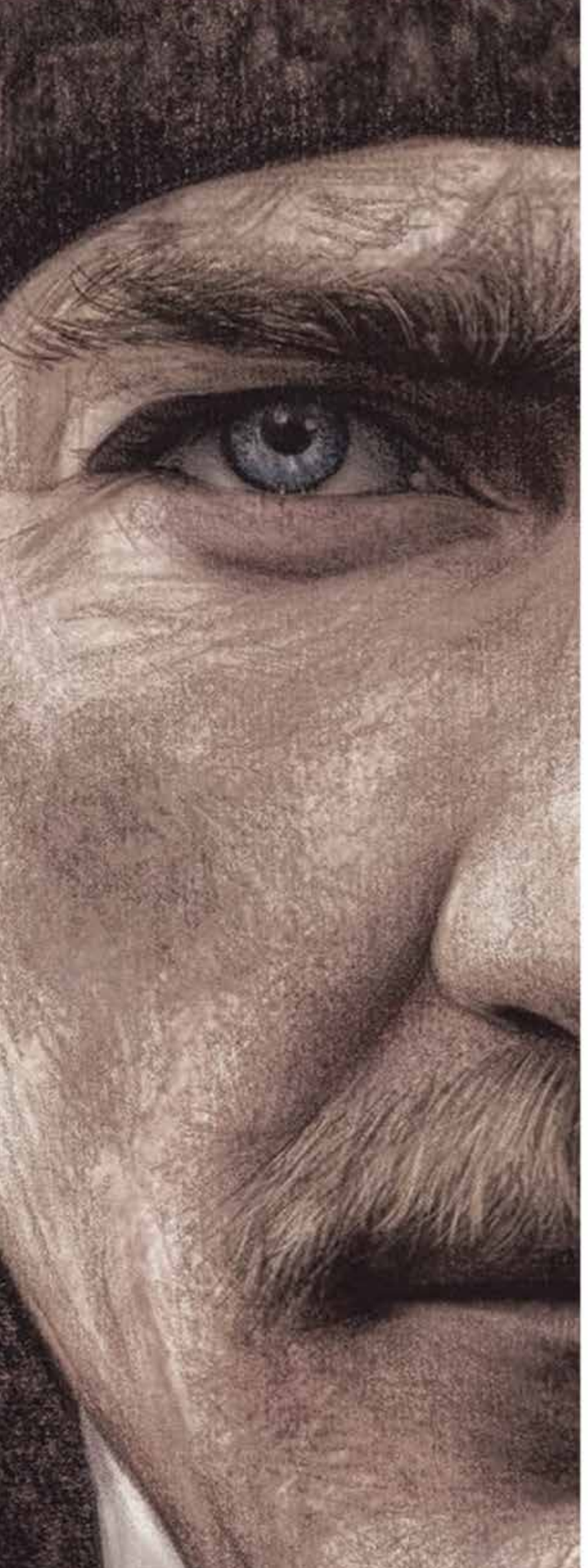
Ödemiş Organize Sanayi Bölgesi, Ödemiş sınırları içinde 1995 yılında kuruldu. 98 hektar büyüklüğe sahip 2 fabrikanın üretim yaptığı bölgede, 5 fabrikanın inşaatı, 29 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam etmekte olup, üretim yapılan fabrikalarda toplam 77 kişi istihdam ediliyor.

Pancar Organize Sanayi Bölgesi ise Torbalı Pancar Mahallesi sınırları içinde 2002 yılında kuruldu. 129 hektar büyüklüğe sahip 63 fabrikanın üretim yaptığı bölgede, 28 fabrikanın inşaatı, 3 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam etmekte olup, üretim yapılan fabrikalarda toplam 2 bin 100 kişiye istihdam yaratıldı.

Torbalı Karma ve Mobilya OSB, 328 kişiye istihdam sağlıyor

Tire Organize Sanayi Bölgesi ise Tire sınırları içinde 1993 yılında kurudu. 406 hektar büyüklüğe sahip 70 fabrikanın üretim yaptığı bölgede, 36 fabrikanın inşaatı, 3 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam ediyor. Üretim yapılan fabrikalarda toplam 4 bin 450 kişi istihdam ediliyor.

Torbalı sınırları içinde 2004 yılında kurulan Torbalı Karma ve Mobilya Organize Sanayi Bölgesi, 2021 yılında mevcut OSB alanına mobilya sektör grubunda ve bu sektör grubuna dahil alt sektörlerde faaliyet gösteren tesislerin yer alacağı "Mobilya alanı" ilave edildi. Toplam 129 hektar büyüklüğe sahip 21 fabrikanın üretim yaptığı karma kısmında 19 fabrikanın inşaatı, 1 fabrikanın da inşaata başlamak için yapı ruhsatı başvurusu devam etmekte olup, üretim yapılan fabrikalarda toplam 328 kişiye istihdam sağlanıyor. T

100
YILLIK
CUMHURİYET'İN
50
YILDIR
YARINLARIYIZ

#YarınlaraSözümüzVar

NORM HOLDİNG

Türkiye'nin Rekabet Gücü Teknoloji İle Artacak

Yeni stratejik planlarda; Türkiye'nin dünya ihracatından aldığı payı artırmak için yüksek katma değerli yapıya geçilmesi ve yüksek teknoloji sektörlerinin payının artırılması amaçlanıyor

HAZIRLAYAN: SEDA GÖK

Tarihsel gelişim süreci içerisinde ilk olarak tarım alanında başlayan rekabet gücü anlayışı, 18.yy'nin sonları ve 19.yy'nin başlarında yaşanan sanayi devrimiyle birlikte sanayi alanında kendini hissettiriyor. Günümüze gelindiğinde ise artan küreselleşme ve teknolojik yenilik hareketleri ülkeler arasındaki sınırları ortadan kaldırarak, gerek firma ve endüstri gerekse de ülke bazındaki rekabeti hiç olmadığı kadar artırdı. Rekabetin bu denli yoğun yaşandığı bir ortamda, geleneksel üretim sistemleri yerini bilgi odaklı, Ar-Ge ve yeniliğe dayalı yeni nesil üretim sistemlerine bıraktı. Üretim sistemlerinde yaşanan bu değişim, rekabetin de boyut değiştirmesine neden oldu.

Artık rekabet avantajının sağlanması için herhangi bir malı veya hizmeti daha düşük maliyetli üretebilmek tek başına yeterli olmayıp, verimlilik, kalite, hız ve esneklik gibi hususlar da büyük önem kazandı. Dolayısıyla günümüzde rekabet gücü anlayışı bilgi ve teknoloji alanında yaşanmakta. Buna göre, firmaların ve ülkelerin sürdürülebilir rekabet avantajı elde edebilmeleri için Ar-Ge ve inovasyona daha fazla kaynak ayırarak teknolojik değişime ayak uydurmaları gerekiyor.

Öte yandan dünyadaki küreselleşme rüzgârı ve değişen uluslararası dış ticaret yapısı, tüm ülkelerin kendilerine yeniden bir yol haritası çizmesine neden oldu. Uluslararası pazardan daha fazla pay almak için kıran kırana bir rekabet yaşanıyor. Bu süreçte teknoloji yoğun ve katma değeri yüksek ürünler üreterek ayakta kalma çabası dikkat çekiyor. Literatürde rekabetçiliğin anahtar kavramı, teknolojiye dayalı katma değer üretimi olarak tanımlanıyor. Bu kriter, ekonomideki "teknoloji-yoğunluğu" ile ölçülüyor.

Rekabetçiliğin ölçüsü olarak da orta ve yüksek teknolojili ürünler, teknoloji-yoğun ürün sayılıyor.

Cumhurbaşkanlığı Sistemi'ne geçmeden önceki adıyla Ekonomi Bakanlığının koordinasyonunda; Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin işbirliği içinde hazırladığı ortak rapor olan 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı'nın vizyonu; "2023 yılında 500 milyar dolar ihracata ulaşarak ülkemizin dünya ticaretinde lider ülkeler arasında yer alması" idi. Burada ana hedef; gelecekteki ticaret dünyasının taleplerine cevap verebilir ileri teknoloji ve AR-GE'ye dayalı esnek bir yapıya kavuşmak... Türkiye dünya pazarında otomotiv, makine, elektronik, beyaz eşya, demir-çelik, hazır giyim, cam, çimento, seramik gibi birçok sektörde önde gelen ülkeler arasında yerini alıyor.

Bugün 200'den fazla ülkeye yaklaşık 40 bin ihracatçıyla 20 bin çeşit ürün satıyoruz. Ancak bu ürünlerin bir kısmı kendi tasarımlarımız ve markalarımızdan ziyade montaja dayalı ve başkalarının marka ve tasarımları olan ürünlerden oluşuyor.

Kanaat önderleri; markalaşma ve özellikle ithalat yoluyla elde edilen ürünlerin iç pazarda üretiminin büyük önem taşıdığını bir kere daha vurguluyor. Türkiye'nin küresel düzeyde rekabet gücünü artırabilmesi için bilim, sanayi ve teknoloji alanında politika, strateji, plan ve programlar geliştirmesi ve uygulanmayı daha etkin hale getirmesi gerektiği düşüncesinde birleşen kanaat önderleri, bilimsel veriye dayalı çalışmaların özendirilmesini istiyorlar.

Yüksek katma değerli, ileri teknolojiye dayalı, verimli, çevreye duyarlı, dışa bağımlılığı azaltan, güvenli ve sürdürülebilir bir üretim yapısının oluşturulmasının önemine vurgu yapan kanaat önderleri, üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi, başta KOBİ'ler olmak üzere girişimciliğe, yenilikçiliğe ve AR-GE çalışmalarına verilen desteklerle, ülke sanayisinin teknolojik altyapısının güçlendirilmesi gerektiğini söylüyorlar. Kanaat önderleri, tüm bu gelişmelerle de Türkiye'nin rekabet gücünün artırılabileceğini belirtiyorlar.

Bugün Türkiye ihracatının yüzde 94'ünü imalat sanayi ürünlerinin oluşturduğu görülüyor. Bu payın yüzde 35'lik kısmını düşük teknolojili ürünler, yüzde 27'sini orta-düşük teknolojili ürünler, yüzde 29'unu orta-yüksek teknolojili ürünler ve sadece yüzde 3'ünü yüksek teknolojili ürünler oluşturuyor.

International Trade Center'ın ihracat verilerine göre yapılan hesaplamalarda ise dünya ihracatının yüzde 17'si düşük teknoloji, yüzde 21,08'i orta-düşük teknoloji, yüzde 30,01'i orta-yüksek teknoloji, yüzde 16,49'u yüksek teknoloji ve yüzde 15,42'si ise imalat sanayi dışı ürünler oluşturuyor.

Bu oranlara bakıldığında imalat sanayisinde, Türkiye'nin yüksek teknoloji ürünleri ihracatı dışında tüm teknoloji düzeylerinde dünya ortalamasını yakaladığı ve hatta geçtiği açıkça görülüyor. Yüksek teknolojili ürünler ihracatında da gerekli önlemler ve çabalarla ülkemizin bu oranı yükselteceği öngörülüyor.

Öte yandan Vollrath Endeksi'ne göre Türkiye'nin, imalat sanayi dışı ürünler dahil, ihracatını yaptığı bin 248 sektörün yüzde 31,41'inde (392 sektör) rekabetçi olduğu belirtiliyor. İmalat sanayi dışı ürünler hariç tutulduğunda ise bu oran yüzde 32,20 (353 sektör) oluyor.

Kişi Başına Düşen Gsyh'de Önemli Artış

Kişi başına düşen gayrisafi yurt içi hasıla(GSYH), uluslararası rekabet gücünü ölçme yöntemlerinden biri olarak kabul ediliyor. Türkiye, 2018 yılı için 80 milyonluk nüfusu ile 850 milyar dolar GSYH'ye sahip. Ayrıca ülkemizin kişi başına GSYH değeri 11 bin 500 dolar olarak belirlendi.

1982'den bu yana kapsamlı olarak bakıldığında; kişi başına GSYH'de önemli artışın kaydedildiğini söylemek mümkün. Kırılma noktası 2002 yılı kabul edildiğinde; Türkiye'nin 1982-2002 yılları arasında kişi başına GSYH'nin iki buçuk, 2002-2018 yılları arasında ise üç kat arttığı görülüyor.

Türkiye'nin de içinde bulunduğu "Gelişmekte Olan Ülkeler" grubu ile kıyaslandığında Türkiye, kişi başına GSYH açısından bakıldığında ilk sıralarda yer alıyor. Kişi başına GSYH değerinin ülkenin rekabet gücünün göstergesi olarak kullanılması durumunda; Türkiye'nin 'Gelişmekte Olan Ülkeler' grubuna göre, dünya ülkeleri arasında daha az rekabet gücüne sahip olduğu bir gerçek.

Kg Başına İhracatımız 1,57 Dolar

İhraç edilen ürünün birim fiyatı, ürünün bilgi ve yetenek (üretim teknolojisi, katma değer, tasarım özellikleri) içeriğini ve dolayısıyla rekabetçi avantajını göstermesi açısından önemli bir gösterge. Tüm sektörler genelinde ihracat birim fiyatları incelendiğinde, Türkiye ihracat birim fiyatı 2001'den 2016 yılına kadar dalgalı bir seyir gösterdi.

2014'te 1,59 dolar seviyesini gören kg başına ihracat, 2017'de 1,36 dolara düştü. Böylelikle son üç yılda ihracatın birim fiyatında yüzde 14,5 gerileme yaşanmış oldu.

Bu rakam 2023 itibariyle 1, 57 dolar olarak kayda geçti.

Kan Kaybedenler, Öne Çıkanlar

Mobilya, elektrik elektronik, hazır giyim, gemi ve yat ile mücevher kilogram başı ihracatta kan kaybeden sektörler

İmalat Sektörünün Gelişimi Cumhuriyet Dönemiyle Başlıyor

Dünya ticaretinin ve ona yön veren rekabet unsurlarının gelişimi ve değişimine baktığımızda, özellikle II. Dünya Savaşı'ndan 1970'li yıllara kadar olan zaman diliminde rekabet gücünün temel öğesinin, üretim üstünlüğü olduğu ve bunu gerçekleştirmek için de kitlesel üretim stratejilerinin geliştirildiğini görüyoruz. 1970'li yılların sonlarında maliyet yönlü rekabet dönemi başlarken, 1980'li yıllarda ise bu öğelere kalite boyutunun eklendiğini söyleyebiliriz. İçinde bulunduğumuz zaman dilimini de kapsayan ve özellikle 1990'lı yıllarla birlikte rekabet gücünün belirleyicileri ise esneklik, hız ve yenilikçilik (inovasyon) olarak karşımıza çıkıyor. Türk sanayisinin tarihsel gelişimi incelendiğinde, çok kısa sürede hızlı bir şekilde gelişip çeşitlendiği görülebilir. Cumhuriyet dönemiyle başlayan Türk imalat sanayisinin gelişimi, çeşitli ekonomik ve sosyal gelişmelerden etkilenerek şekillenmiş olup farklı dönemler altında şekillenerek günümüze kadar ulaşmış durumda. 1980 yılında neoliberal ekonomik görüş çerçevesinde inşa edilen dışa açık bir ekonomik büyüme modeli dahilinde dış ticaret politikalarının serbestleştirilmesiyle birlikte Türkiye ekonomisinde sanayi politikalarının yeniden yapılandığı bir döneme girildi. Türkiye bu dönemde 24 Ocak 1980 kararlarını alarak dünyadaki dönüşüme erken katılan bir ülke oldu. 24 Ocak 1980 kararları, ekonomide yapısal değişimleri içeren uzun vadeli önlemlerle kısa vadeli önlemleri bir arada içeriyor. Uzun vadeli değişim amaçlarının başında, kamu sektörünün ekonomideki öneminin azaltılması ve özel sektörün geliştirilmesi, serbest piyasa sisteminin işlerliğinin sağlanması yer alıyor. Kısa vadeli değişim amaçlarını ise dış ödeme güçlüklerine çözüm bulmak, ekonomide ithal ikamecilikten ihracata dönük sanayileşmeye geçişi sağlayıcı tedbirleri almak (devalüasyon, gerçekçi kur politikası, ihracat teşvikleri ve dış ticarette serbestleşmenin sağlanması) ve enflasyonu düşürmek oluşturuyor. Bu dönemde Türkiye'nin izlediği politika, literatürde çeşitli kaynaklarca ihracatın sürüklediği büyüme olarak da adlandırılabilir.

olarak öne çıkıyor. Buna karşın savunma sanayi, otomotiv ve tekstil ihracatında ise kilogram başına değerde artış gözleniyor.

Kanaat önderleri, Türkiye'nin imalat sanayi dış ticaret rekabet gücünün artırılabilmesi için öncelikle imalat sanayi ürünlerinin dünya toplam ihracatındaki payını ve toplam değerini artırması gerektiğini ifade ediyor. Üretimdeki yetkinliğin, "sadece üretim" amacından ziyade "üretimde mükemmeliyet, üretimde kalite ve üretimde yenilik" ilkeleriyle güçlendirilerek devam ettirilmesi gerektiğine dikkat çeken uzmanlar, gelişmekte olan ülkeler arasında yer alan ülkemizin kalkınması ve dış ticarette daha fazla söz sahibi olmasının dünyaya satış yapması açısından büyük önem taşıdığını anlatıyorlar.

Rekabet Gücü Teknolojiyle Artacak

Cumhurbaşkanlığının programında, Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünü ve dünya ihracatından aldığı payı artırmak için imalat sanayisinde dönüşüm gerçekleştirilerek yüksek katma değerli yapıya geçilmesi ve yüksek teknoloji sektörlerinin payının artırılması amaçlanıyor.

Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda, bilim, teknoloji, yenilik, imalat sanayi, girişimcilikle bilgi ve teknoloji alanlarındaki mevcut durum aktarıldı, bunlara yönelik hedefler sıralandı.

Buna göre, AR-GE ve yenilik politikasının temel amacı, teknoloji ve yenilik faaliyetlerinin özel sektör odaklı artırılarak faydaya dönüştürülmesine, yeniliğe dayalı bir ekosistem oluşturularak araştırma sonuçlarının ticarileştirilmesine ve markalaşmış teknoloji yoğun ürünlerle Türkiye'nin küresel ölçekte yüksek rekabet gücüne erişmesine katkı sunmak olarak belirlendi.

Yüksek Teknoloji Projelerine Destek

AR-GE faaliyetleri, öncelikli alanlarda oluşturulacak ortak hedefler çerçevesinde, ticarileştirmeyi de içerecek şekilde piyasa şartları gözetilerek desteklenecek.

Orta yüksek ve özellikle yüksek teknoloji yerli ürünlerin geliştirilmesine yönelik özel sektör ve üniversitelerin iş birliğiyle oluşturulacak teknoloji platformları aracılığıyla büyük çaplı projeler sübvanse edilecek.

Teknoloji Ticarileştirilecek

Katma değeri yüksek teknolojik ürünlerin geliştirilmesi ve markaların yaratılması amacıyla başta öncelikli sektörlerde olmak üzere ticarileştirme faaliyetleri desteklenecek.

Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünü ve dünya ihracatından aldığı payı artırmak için imalat sanayinde dönüşümü gerçekleştirerek yüksek katma değerli yapıya geçme ve yüksek teknoloji sektörlerinin payını artırma temel amaç olacak.

Çevre Dostu Teknolojiler Desteklenecek

Büyük ölçekli stratejik yatırımlara olan ihtiyacın sürdüğü kimya sektöründe, petrokimya, plastik, kompozit ve ileri malzeme gibi alanlarda yeni yatırımlar için lojistiği uygun yer tahsisi yapılarak kimya parklarının kurulması desteklenecek. Otomotiv sanayinde, tedarik zincirini kapsayan, tasarım, AR-GE, üretim ve satış pazarlama süreçleri bütününün yurt içinde geliştirilmesi sağlanarak katma değer yükseltilecek.

KOBİ'ler Dünyaya Açılacak

KOBİ'lerin AR-GE, yenilik ve ihracat kapasiteleri geliştirilerek uluslararasılaşma düzeyleri artırılacak. Girişim sermayesi, bireysel katılım sermayesi, kredi garanti fonu, mikro kredi uygulamaları ve sermaye piyasası imkanları geliştirilerek, yeni girişim ve KOBİ'lerin finansmana erişimi kolaylaştırılacak.

Otomasyon Ve Verimliliğin Rekabetteki Önemi

Üretimde verimlilik artışı için dünya üzerinde eğitimler, seminerler ve paneller düzenleniyor. Hatta ülkeler bile devlet politikalarının büyük bölümünü bu konuya ayırıyor. Verimliliği arttırmanın tek bir yolu var o da üretim öncesi, üretim safhası ve üretim sonrası gibi süreçlere tam anlamı ile hakim olabilmek. Bu süreçlerde kaçırılan veya ihmal edilen kısımlar olursa verimlilik kaybı yaşanıyor.

Bu kaybı önlemek için sürecinde her safhayı kontrol edecek yeni elemanlar istihdam etmek de büyük bir maddi külfet olacağından tüm bu süreçleri takip edebilmek adına otomasyon ön plana çıkıyor.

Üretim kadar, üretim öncesi ve sonrası süreçler de son derece önemli. Üretimden önce planlama kısmı kusursuz bir şekilde yapılmalı ve bu plan dahilinde üretime geçilmeli. Üretim süreci de büyük bir titizlikle takip edilmeli ve doğru verilerle analiz edilmeli. Üretim esnasında doğabilecek aksilikleri, çıkabilecek problemleri en minimum seviyeye indirmek daha verimli bir üretim gerçekleşmesini sağlar. Üretim sonrası süreçte de üretimin verimliliğini analiz etmek, fire oranını tespit etmek gibi hayati raporların elde edilebilmesi için otomasyon sistemi önem kazanıyor.

Türkiye Otomasyon İle 1980'li Yıllarda Tanıştı

Çağımızın vazgeçilmezi haline gelen teknolojinin otomasyon ayağı, sanayi dünyası için artık bir lüks olmaktan çıkıyor. İnsan emeğiyle yapılan ya da yapılamayacak olan işlerin makine kontrol vasıtasıyla gerçekleştirilmesi anlamına gelen otomasyon, makineleşmeye paralel olarak 1970'li yıllarda gündeme geldi.

Türkiye'de ise 1980'li yıllarda ortaya çıkan otomasyon endüstrisinin, günümüze gelene kadar bir evrim geçirdiğini söyleyebiliriz. Endüstriyel otomasyon sistemleriyle Türkiye'nin tanışması 1980'li yıllara uzanıyor. Bu yıllardan itibaren ürün tedarik eden, sistem kuran ve proje üreten şirketlerin sayısının artmasıyla birlikte endüstriyel otomasyon pazarı da giderek bir 'sektör' haline dönüştü.

Özellikle inşaat, demir çelik ve enerji yatırımlarındaki artışa paralel olarak 2008'e kadar büyüyen sektör, krizde hız kesmesine rağmen 2010'da yeniden büyüme trendine girdi. 2013 yılına gelene kadar büyüme hızını artıran sektör, gelecek için umut vaat ediyor.

Türkiye'de ve dünyada otomasyon sektörünün büyüklüğü tahminlere dayalı... Rakamsal bilginin dünya genelinde 250 milyar dolar olduğu söyleniyor. Türkiye için ise bu rakamın 10 milyar civarında olduğu öngörülüyor. Sektör temsilcileri, bu değerin gelecek yıllarda, 2053 hedeflerine paralel olarak mutlaka artacağına dikkat çekiyor.

Otomasyon sektörü, hem ürünler hem de uygulama alanları itibarıyla hızla gelişiyor. Sektörün gelecekte de bu hızını artırarak devam ettireceği öngörülüyor. Sektör temsilcileri, otomasyon sektörünün büyüyüp gelişebilmesi için ihtiyaç duyulan insan kaynağının yetiştirilmesi gerektiğine de dikkat çekiyor. Genç ve dinamik nüfusa sahip olan ülkemizin, teknik ve endüstri meslek liselerinde, meslek yüksekokullarında ve üniversitelerde uygulanan eğitim ve öğretim programlarının gözden geçirilmesini isteyen sektör temsilcileri, sistemin sadece bilen

Türkiye'nin En Rekabetçi Olduğu Sektörler

Teknoloji Düzeyi	Sektör	Açıklama
Düşük	Suni-sentetik devamsız elyaftan iplikler (perakende)	
Düşük	Dokunmuş halılar, yer kaplamaları (kilim, sumak, karaman vb.)	
Orta-Düşük	Demir/çelik çubuklar (sıcak haddeli, dövülmüş, burulmuş, çekilmiş)	
Orta-Düşük	Bakırdan ince, kalın, örme vb. halatlar (elektrik-izole hariç)	
Düşük	Buğday unu/mahlut unu	
Düşük	Meyve (kurutulmuş) 08. fasıldaki sert ve kabukluların karışımı	
Düşük	Havlu nevi bukleli mensucat (tufte edilmiş mensucat)	
Orta-Yüksek	Isıtması elektrikle olmayan demir-çelik radyatör, jeneratörler	
Düşük	Gipe iplikler, monofiller, şeritler, tırtıl iplikler vb	
Düşük	Yoğunluğu artırılmış ağaç (bloklar, levhalar, şeritler/profil halinde)	

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Kg Başına İhracat ($)	
2001	0,69
2002	0,69
2003	0,87
2004	1,00
2005	1,09
2006	1,21
2007	1,44
2008	1,54
2009	1,18
2010	1,20
2011	1,43
2012	1,48
2013	1,54
2014	1,59
2015	1,44
2016	1,37
2017	1,36
2018	1,28
2019	-
2020	1,1
2021	1,2
2022	1,44
2023	1,57

Kaynak: TÜİK

değil, bilen ve yapabilen yetkin insanı yetiştirecek şekilde düzenlenmesini istiyorlar.

Kamu, Otomasyona Önem Veriyor

Son dönemde kamu tarafında otomasyon sektörüne yapılan yatırımlar, otomasyonun önemini belirgin bir şekilde ortaya koyuyor. Global arenada proses otomasyonunda güçlü olan Türkiye'nin otomasyonda daha da güçlenmesi adına, makine sanayindeki standartların iyileştirilmesi ve makinelerin güvenlik sistemleri ile donatılması şart.

Otomasyon sistemlerinin ülkemize gelişi, Batılı ülkelere göre 10 yıl kadar geç olsa da Türkiye'nin son dönemde global pazara açılımının genişlemesi, ihracat hacminin, çeşidinin ve bölgelerinin çoğalması ile uluslararası rekabette söz sahibi olabilmek adına otomasyon sektöründeki durumunu olumluya doğru çeviriyor.

Otomasyon Ve Sanayi

Otomasyon teknolojileri uygulamalarının, sanayi sektörünün gelişmesine katkı sağlayacağına kesin gözüyle bakılıyor. Özellikle otomasyon sayesinde kalite, verim ve tedarik edebilme kabiliyetinin uluslararası rekabet için belirleyici rol oynayacağı düşünülüyor. Ayrıca, insan faktörünün de gelişmesine neden olacağı için, mevcut sistemlerin iyileştirilip geliştirilmesine de katkı sağlaması bekleniyor.

Otomasyonun maliyeti sektörden sektöre ve hangi seviyede yapıldığına bağlı olarak değişim gösteriyor. Örneğin boru hattı ile otomotiv sanayindeki otomasyon arasında ciddi farklar bulunuyor. Genelde bu çerçevede bakıldığında otomasyon maliyeti toplam yatırım maliyetinin yüzde 3'ü ile yüzde 15'i arasında değişim gösteriyor.

İlerleyen yıllarda özellikle akıllı süreçlerden akıllı işletmelere geçtikçe maliyetlerin yüzde 20'lerin üzerine çıkacağı tahmin ediliyor. Otomasyonun maliyeti aynı sektörde de basitten karmaşığa gidildikçe değişkenlik gösteriyor. Uygulamaya göre bir birimden beş birime kadar çıkabiliyor.

Dünya Standartları Otomasyonla Yakalanacak

Endüstriyel otomasyon sektörü, her tip üretim yapan sektöre doğrudan katkı sağlıyor. Otomasyon olmadan dünya standartlarının yakalanması mümkün olmadığı gibi bir işletmenin yaşayabilmesine imkânsız gözüyle bakılıyor. Türkiye'deki sanayinin otomasyona geçerek verimlilik artışını sağlayabileceğini belirten sektörün önde gelen temsilcileri, bu sayede mühendislik faaliyetlerinin de güçleneceğini ifade ediyor. Ancak standart makinelerin akıllı makinelere dönüştürülmesiyle sanayide ciddi bir büyüme beklenebileceği öngörüsünü yapan sektör aktörleri, bu sürecin otomasyon teknolojisi ile bağlantılı olduğunu dile getiriyor.

Üretimde kalite, verimlilik, tekrarlanabilirlik, insana saygılı üretim ve çevre koruması gibi küresel kavramları ancak otomasyon sistemi ile gerçekleştirmenin mümkün olduğuna dikkat çeken sektör yetkilileri, ülke yöneticilerinin yeni kalkınma hedeflerini belirlerken bu noktanın göz önüne alınmasının mutlak gerekli olduğunu vurguluyor.

Türkiye'nin Mühendislik Deneyimi İyi

Teknoloji içerik olarak karmaşık bir hal alırken, uygulama ve entegrasyon işlemleri giderek kolaylaşıyor. Otomasyon sistemleri bilgi ve beceri ihtiyacını azaltacak ölçüde basitleştirildi. Kurulum için temel mekanik ve elektrik bilgisine sahip olmak yeterli oluyor. Teknisyenler aldıkları temel eğitimle, kısa sürede en karmaşık sistemleri kurabilecek hale gelebiliyor.

Türkiye'nin makinecileri, hem çıkarmalı, hem eklemeli imalat yöntemleri konusunda çok sayıda AR-GE projesi yürütüyor. Türkiye ciddi bir mühendislik deneyimine sahip bir ülke. Mühendislik hizmetleri için alanında uzmanlaşmış yeterli sayıda entegratör firma bulunuyor. Ayrıca otomasyon konusunda tecrübeli teknisyen ve mühendislerin sayısı da her geçen gün artıyor. **T**

Türkiye'nin serbest bölgelerinde 2022 yılı sonu itibarıyla; 530'u yabancı, bin 521'i yerli olmak üzere toplam 2 bin 51 firma faaliyet gösteriyor

Serbest bölgelerin yıllık ticaret hacmi 32,8 milyar $

Serbest bölgeler; ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak geçiyor

Türkiye'de temel olarak ihracata dayalı yatırım ve üretimi teşvik etmek amacıyla 1987 yılından bu yana 19 serbest bölge faaliyet gösteriyor. Akdeniz kıyısında; Mersin Serbest Bölgesi (MESBAŞ), Antalya Serbest Bölgesi (ASBAŞ) ve Adana-Yumurtalık Serbest Bölgeleri (TAYSEB), Ege Bölgesi'nde; Ege Serbest Bölgesi (ESBAŞ), İzmir Serbest Bölgesi (İZBAŞ), Batı Anadolu Serbest Bölgesi (BASBAŞ) ve Denizli Serbest Bölgesi (DENSER) yer alıyor. Marmara Bölgesi'nde de İstanbul Atatürk Havalimanı (AHL), İstanbul Endüstri ve Ticaret (DESBAŞ), İstanbul Trakya (ISBAS), Avrupa (ASB), Kocaeli (KOSBAŞ), TÜBİTAK-MAM Teknoloji (MARTEK) ve Bursa Serbest Bölgeleri (BUSEB). Karadeniz kıyısında ise Trabzon (TRANBAŞ), Rize (RİZBAŞ) ve Samsun Serbest Bölgeleri (SASBAŞ) mevcut. Güneydoğu

Ticaret Bakanlığı'nın 2022 yılı Faaliyet Raporu'na göre, İzmir'deki serbest bölgelerin toplam ticaret hacmi 6,5 milyar dolara ulaşırken, iki serbest bölgeden toplam 3 milyar 27 milyon dolar ihracat yapıldı

Anadolu Bölgesi'nde; Gaziantep Serbest Bölgesi (GAZBAŞ), İç Anadolu Bölgesinde; Kayseri Serbest Bölgesi (KAYSER) faaliyete geçti.

Türkiye Cumhuriyeti (T.C.) Ticaret Bakanlığı'nın 2022 yılı Faaliyet Raporu'na göre, Türkiye'de bulunan 19 serbest bölgenin yıllık toplam ticaret hacmi, 2022 yılı sonu itibarıyla 32,8 milyar dolara ulaştı. Serbest bölgelerin üretim ve ihracat odaklı dönüşümü devam ettirilerek, serbest bölgelerden yapılan ihracat 2022 yılında toplam satışların yüzde 64'ünü oluşturdu. Ticaret hacmi içinde ilk sıralarda Ege, İstanbul İhtisas, Mersin, Avrupa, İstanbul Endüstri ve Ticaret, Bursa, Adana Yumurtalık, İstanbul Trakya, Kayseri ve Kocaeli Serbest Bölgeleri yer alıyor. 19 faal serbest bölgede 2022 yılı sonu itibarıyla; 530'u yabancı, bin 521'i yerli olmak üzere toplam 2 bin 51 firma faaliyet gösteriyor. 32,8 milyar dolar ticaret hacmi ile 91 bin 303 kişi istihdam sağlıyor. Serbest bölgelerde istihdam edilen kişi sayısı önceki yıla göre yüzde 7,1 oranında arttı. 2022 yılı sonu, serbest bölgelerdeki faaliyet ruhsatı sayısı; bin 30'u alım-satım, bin 209'u üretim ve 689'u diğer konularda olmak üzere toplam 2 bin 928 olarak gerçekleşti. Batı Anadolu Serbest Bölge Müdürlüğü yeni kurulduğu için bu verilere yer verilmiyor.

Uluslararası ticareti geliştiriyor

Serbest bölgeler; ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak geçiyor. Ülkemizde serbest bölgelerinin kuruluş amacının başında ihracata yönelik yatırımı ve üretimi teşvik etmek geliyor. 2'nci bir etken ise doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırarak, işletmeleri ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek.

Yeni istihdam olanaklarını yaratıyor

Serbest bölgelerin işlevleri; ülkeye yabancı sermaye ve teknolojilerin getirilmesine imkân sağlayacak uygun zemini oluşturuyor. Sanayicinin ihtiyaç duyduğu bazı ham madde ve ara malların kolaylıkla, istenilen miktarda ve zaman kaybı olmadan temin edilebiliyor. Sağlanan teşvik ve avantajlarla düşük maliyetli mal üretimi ve ihracı sağlıyor. Ülke dışından gelen malların transit olarak diğer ülkelere satımı gerçekleştiriliyor. Yeni istihdam olanaklarını yaratıyor ve ülkenin ihraç ürünlerinin ihracatını kolaylaştırarak hızlandırıyor.

BASBAŞ'ta orta ve yüksek teknoloji, yenilenebilir enerji ile katma değerli üretim yapan firmaların yoğunlaşması sağlanarak, bu firmaların ürettikleri ekonomik değerlerle Bergama, Kınık ve Dikili başta olmak üzere Kuzey Ege'de yüksek istihdam potansiyeli yaratması bekleniliyor

ESBAŞ'ın yıllık ticaret hacmi 5,3 milyar $

Serbest bölgeler alanında ön plana çıkan illerin başında İzmir geliyor. Ticaret Bakanlığı'nın 2022 yılı verilerine göre, İzmir'deki serbest bölgelerin toplam ticaret hacmi 6,5 milyar dolara ulaşırken, ESBAŞ ve İZBAŞ 'tan toplam 3 milyar 27 milyon dolar ihracat yapıldı.

"Gelecek yıl fabrika bacaları tütmeye başlayacak"

Yeni bir serbest bölgeyi Bergama'ya kurduklarını belirten ESBAŞ Yürütme Kurulu Başkanı ve BASBAŞ CEO'su Dr. Faruk Güler, "Batı Anadolu Serbest Bölgesi, Ege Serbest Bölgesi gibi sağlayacağı ekonomik aktivite ile İzmir ve ülke ekonomisine güç katacak. Özellikle bulunduğu Kuzey Ege'nin talihini değiştirecek. 18 Mart Çanakkale Köprüsü ile İstanbul'u by-pass ederek Avrupa'ya en kısa ve hızlı karayolu bağlantısına, Aliağa limanları ile deniz yolu bağlantısına sahip olan bölgenin elektrik, su ve telekomünikasyon altyapısı hazır. Bazı inşaatlar başladı. 2024 yılında bölgenin fabrika bacaları tütmeye başlayacak" dedi.

5G'Lİ serbest bölge olacak

BASBAŞ'ta 5G kullanılarak üretim yapılacak bir altyapının olacağını da sözlerine ekleyen Dr. Güler, Türkiye'de, serbest bölgeler içinde böyle bir altyapıya sahip ilk bölgenin BASBAŞ olacağını kaydetti. Bölgede sürdürülebilir ve çevre dostu bir anlayışı benimsediklerini söyleyen Dr. Güler, "Bu kadar büyük bir alanda bir konuda ihtisaslaşma imkânı yok. Biz sektörel anlamda değil ama ihracata yönelik, teknolojisi sürdürülebilir, çevreye zarar vermeyecek firmaları tercih edeceğiz. Bu açıdan bakarsak bir ihtisaslaşma olacak. İzmir'de yenilenebilir enerji hem kullanım açısından hem de kümelenme noktasında öne çıkıyor. O açıdan yenilenebilir enerji firmalarına burada öncelik vereceğiz" ifadelerine yer verdi.

Ege Serbest Bölgesi, 1990 yılından bu yana 'Yap-İşlet-Devret' modeliyle bir özel sektör kuruluşu olan ESBAŞ tarafından kurulup işletiliyor. ESBAŞ, İzmir'in Gaziemir ilçesinde 2,5 milyon metrekarelik bir alan üzerinde kuruldu. Bölge, Uluslararası Adnan Menderes Havalimanına 4, İzmir Limanına 12, otoyol ağlarına ise 1 kilometre mesafede. 2023 yılının Eylül ayı itibarıyla ESBAŞ'ta 188 firma faaliyet göstermekte ve yaklaşık 24 bin 218 kişiye istihdam sağlanılıyor. Bölgenin yıllık ticaret hacmi 5,3 milyar dolar, toplam ihracat hacmi ise 92,8 milyar dolara ulaştı.

Toplam istihdamın ve yatırımın 3'te 1'i Ege Serbest Bölgesi'nde

Ağırlıklı olarak üretim faaliyetlerinin gerçekleştiği ESBAŞ'ta elektronik, otomotiv yan sanayi, makine imalat ve montajı, havacılık ve savunma sanayi, tekstil ve gıda işleme olmak üzere pek çok farklı sektörde faaliyet gösteriyor. Kısacası Türkiye'deki 19 serbest bölgede yaratılan toplam istihdamın ve yatırımın 3'te 1'i Ege Serbest Bölgesi'nde bulunuyor. ESBAŞ'ın doluluk oranının yüzde 100'e ulaşması sonrasında 2016 yılının Ağustos ayında Bakanlar Kurulu kararı ile Ege Serbest Bölgesi'nin sınırları 300 bin metrekare ilave bir alanla genişletildi. Ege Serbest Bölge'nin genişlemesi için Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzası ile yayımlanan karar, 01 Mayıs 2023 tarihli Resmi gazete yayımlandı. Mevcut 2,5 milyon metrekarelik alana ilave olarak Gaziemir'in Zafer Mahallesi'ne doğru büyüyen serbest bölgeye, 122 bin 613 metrekare genişleme alanı verildi. Genişleme alanının yatırımcılara hazır hale getirilmesi ile yeni yatırımlara ve istihdama katkı sağlaması bekleniyor. Bölge, Türkiye'nin ekonomik gelişimine katkı sağlamaya, ihracatı artırmaya, yüksek katma değerli ürünler üreterek istihdama katkı sağlamaya devam ediyor.

Ege Serbest Bölgesi'nin ihracatında 2023 yılı temmuz rekoru %33

Önceki yılın aynı ayına göre Türkiye'nin ihracatının yüzde 8,4 oranında artığı temmuz ayında Ege Serbest Bölgesi, ihracatını yüzde 33 oranda rekor bir seviyede arttırdı. Yılın ocak-temmuz döneminde ise Türkiye'nin ihracatı neredeyse aynı kalırken Ege Serbest Bölgesi aynı dönemde ihracatını yüzde 14,3 arttırarak 1,5 milyar doların üzerine çıkardı. Türkiye'nin en yüksek ihracat rakamlarını gerçekleştiren Ege Serbest Bölgesi, 2023'ün ilk 7 ayında ticaret hacmini ve ihracatını rekor seviyede arttırdı. Geçen yılın ocak-temmuz döneminde 2,9 milyar dolar olan toplam ticaret hacmini 2023'ün aynı döneminde yaklaşık 302 milyon dolar arttırarak 3,2 milyar doların üzerine çıkaran Ege Serbest Bölgesi, kaydettiği büyümenin büyük bölümünü ihracat artışından sağladı. Temmuz ayı ihracatı önceki yıla göre yüzde 33 artışla 194 milyon doları aşarken, yılın 7 ayındaki ihracat toplamı ise 1 milyar 560 milyon doları buldu.

"Benim naciz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır, fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."

M. Kemal Atatürk

İAOSB
İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Cumhuriyetimizin 100. Yılı Kutlu Olsun

İZBAŞ'ta 6 bin kişi istihdam ediliyor

Ege Bölgesi'nin ekonomik gelişimine katkı sağlayan bir diğer serbest bölgesi ise İZBAŞ yer alıyor. Temelleri 1984 yılında İzmir Deri Sanayicileri Yapı Kooperatifi ile atıldı. İzmir Valiliği'nin, sektörün faaliyet alanına olan uygunluğu doğrultusundaki kararıyla, İzmir'in Menemen İlçesi Maltepe Köyü sınırları içindeki 162 hektarlık alan faaliyet için belirlendi. Kooperatif, 1988 yılında İzmir Organize Deri Sanayi Bölgesi statüsünü kazandı. Ticari hayatın ekonomik seyri doğrultusunda, Bakanlar Kurulu'nun 11 Ağustos 1997 tarih ve 97/9775 sayılı kararıyla İzmir Menemen Deri Serbest Bölgesi-İDESBAŞ kuruldu. 2011 yılında bölgenin artan potansiyeliyle, deri dışında farklı sektörlere de açılma yönünde bir adım atıldı. Bakanlar Kurulu'nun 28 Nisan 2011 tarih 27918 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2011/1649 sayılı kararıyla İzmir Serbest Bölgesi-İZBAŞ adını aldı.

1 milyon 620 bin metrekare üzerine kurulu olan İZBAŞ, toplam alanın 1 milyon 100 bin metrekaresi yatırım için tahsis edilebilen net alandan oluşuyor. Hali hazırda toplam alanın 960 bin metrekaresi tahsis edildi. Yatırım tahsis oranı yüzde 88 olarak gerçekleşti. Türkiye'nin düzenli ve istikrarlı büyüyen sanayi ve ticaret üssü İZBAŞ, 2021 yılını 892 milyon 570 bin dolarlık ticaret hacmi ile kapattı. 2022 yılında toplam 1.232.179.818,60 USD ticaret hacmine ulaştı. İZBAŞ 2023 yılı Haziran ayı itibarıyla; 171 yerli, 18 yabancı, 12 yerli ve yabancı ortaklıktan oluşan 201 firma faaliyet gösteriyor ve toplam 6 bin kişi istihdam ediyor. T

DERİ İMALATI SEKTÖREL DAĞILIMDA ÜST SIRADA

İZBAŞ'ta yatırım yapan sektörler şu şekilde sıralanıyor: Deri imalatı ve alım satımı, Deri İhtisas Gümrüğü olma avantajıyla sektörel dağılımda üst sırada olmakla birlikte; Kompozit Kanat, Kimyasal Üretim ve Ticaret, Gıda, Elektrik-Elektronik, Otomotiv, Plastik Boru Profil ve Plastikten Mamuller, Mermer/Seramik ve Doğal Taş, Asansör Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları, Tıbbi Malzeme/Medikal Marin, Tekstil, Makine, Metal.

"Hedefimiz ihracatta 535 milyon $ üzerine çıkmak"

İzmir'in 8 bin 500 yıllık tarihinin her döneminde üretimin, ticaretin ve ihracatın merkezi bir şehir olduğunu ifade eden İZBAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sevimli, "Dünyanın da en eski liman kentleri arasında yer alan İzmir, 4 milyonu aşan dinamik nüfusu, eğitimli ve aidiyeti yüksek işgücü; doğunun en batısında, batının en doğusunda konumlanan eşsiz kozmopolit kimliği ile vizyonu yüksek yatırımların adresi oldu. İZBAŞ bu vizyona sahip şirketlerin İzmir'deki en önemli adreslerinden biri olmanın gururunu yaşıyor. İşlem hacmini son 6 yılda 5 kattan fazla artırması, bölgemizin katma değeri yüksek yatırımların adresi olduğunun göstergesi olurken; 2022 yılında ulaştığımız yüzde 38'lik büyüme ve 535 milyon dolar ihracat seviyemizi çok daha yukarılara ulaştırmak için çalışmaktayız. Türkiye'nin en yüksek ölçekte katma değer yaratan serbest bölgeleri arasında yer alan İZBAŞ, Avrupa'nın en büyük rüzgar türbin kanadı fabrikasına ev sahipliği yapması ile yenilenebilir enerji sektörünün ekipman üretiminde bir kümelenme merkezi olma yolunda hızla ilerliyor. Bu enerjinin iş sonuçlarımıza yansımasıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılında 750 milyon dolar ihracat ve 1,5 milyar dolar işlem hacmiyle hedeflerimize ulaşacağımıza da inanıyoruz" dedi.

"Sürdürülebilir başarı için güçlü organizasyonumuzu yeniliyoruz"

Sevimli, bölgenin İzmir Alsancak ve Aliağa-Nemrut limanlarına eşit mesafede konumlanması, otoyol ve karayolu bağlantılarına yakınlığı, İzmir kent merkezine 30 dakika mesafedeki konumu ile hem şirketlere hem de çalışanlara eşsiz bir zaman yönetimi avantajı sunduğunu vurguladı. Kusursuz işleyen bir sistem olduğunu söyleyen Sevimli, "Yatırımcıların talep ve beklentilerini en iyi şekilde anlayıp hızlıca proaktif çözümler üretebilecek profesyonellerden oluşan güçlü bir yapılanmaya ve hizmet kadrosuna sahibiz. Yatırımcı şirketlerimizin en verimli şekilde çalışabilmesi ve üretimlerinde sürdürülebilir başarı yakalamaları için güçlü organizasyonumuzu sürekli yeniliyor ve geliştiriyoruz" ifadelerine yer verdi.

Yeni iş alanları yaratacak

BASBAŞ, ihracatı arttırmak, yeni iş alanları yaratmak ve yatırımları çoğaltmak için yerli ve yabancı sermayeye yatırım yapacağı yeni alanlar kazandırmak hedefiyle Türkiye'nin 19'uncu serbest bölgesini kurmak ve işletmek amacıyla 2017 yılından bu yana faaliyet gösteriyor. Yapılan uzun fizibilite çalışmaları sonucunda demir, kara ve deniz ulaşım bağlantılarının kesişme noktasında bulunan Bergama'nın yeni serbest bölge için en uygun yer olduğu tespit edildi. Fizibilite çalışmalarının T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından onaylanması üzerine, 19'uncu serbest bölgesi BASBAŞ adı ile Bergama'nın Aşağıkırıklar mevkiinde tespit edilen, yaklaşık 2,5 milyon metrekare büyüklüğündeki hazine arazisine kurulmasına karar verildi. 8 Eylül 2021 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararı ile de resmi onaylar tamamlanarak bölgeyi kurup, işletmek üzere BASBAŞ- Batı Anadolu Serbest Bölgesi Kurucu ve İşleticisi Anonim Şirketi yetkilendirildi.

Deniz yoluyla dünyaya bağlanıyor

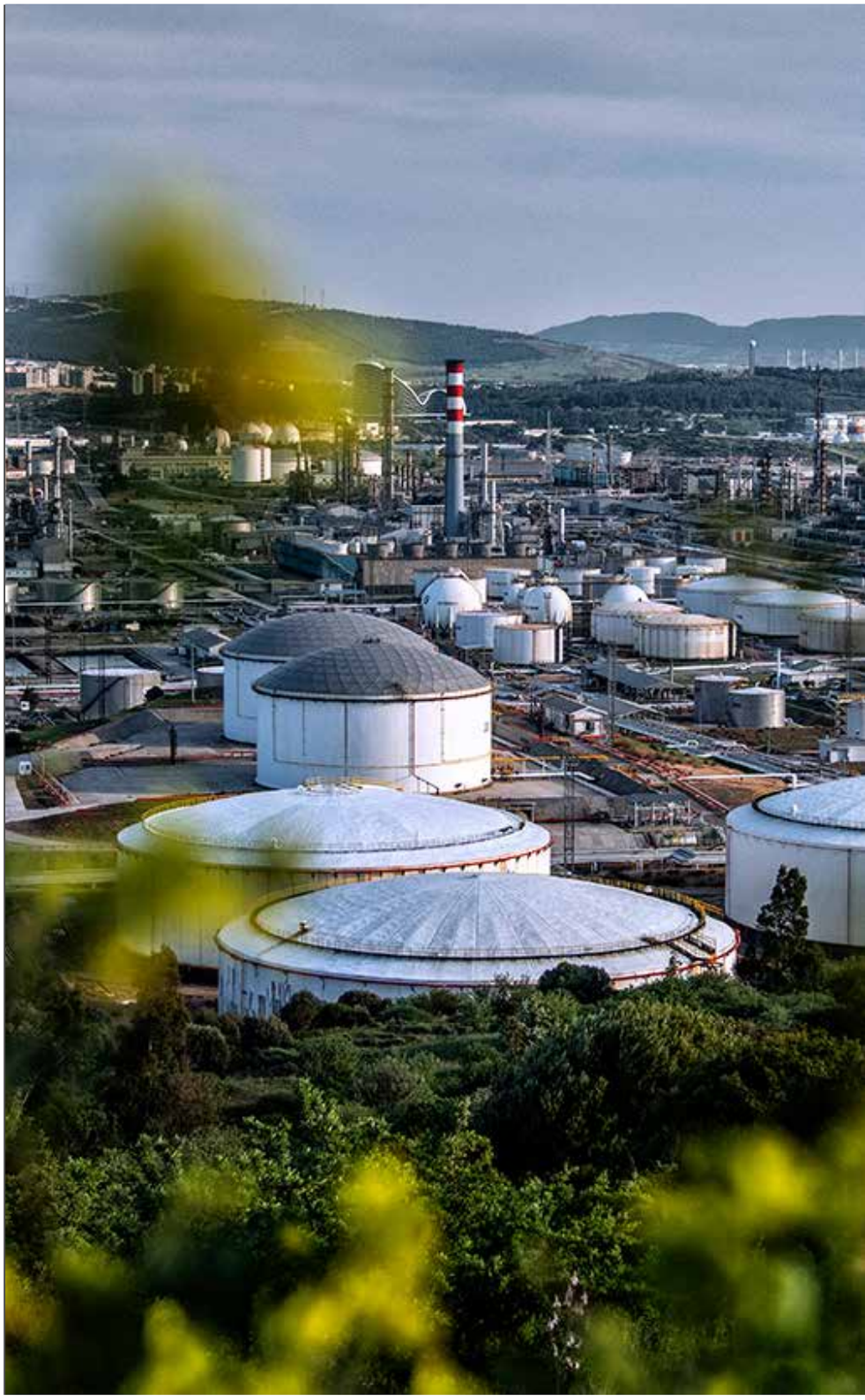
Çanakkale Köprüsü'nün hizmete girmesi ile Avrupa'ya en kısa ve hızlı karayolu bağlantısına kavuşan BASBAŞ, Aliağa Nemrut Koyu'ndaki limanlarla da deniz yoluyla dünyaya bağlanılıyor. Serbest bölgedeki firmalar Çandarlı'ya kurulacak Kuzey Ege Limanı'nın da bitmesi ile ürettikleri ürünleri, büyük hacimli transit konteyner gemileriyle global pazarlara ulaştırma konusunda çok büyük avantaj elde edecek. Bölgenin sunduğu lojistik olanaklarla uluslararası pazarlara hızlı sevkiyat imkanına kavuşan firmalar, aynı zamanda 4,4 milyon nüfuslu İzmir'in yanı sıra Ege ve Marmara Bölgeleri'nin gelişmiş üretim altyapısından yararlanarak üretimleri için ihtiyaç duydukları mal ve hizmet tedariğinde de rakiplerine göre avantaj sağlıyor. Tüm bu olanaklar BASBAŞ'ta üretim yapan firmalara hız ve kalite üstünlüğü sağlayarak, onlara uluslararası ticarette rekabet üstünlüğü sağlıyor.

BASBAŞ, 2 milyar $'ın üzerinde ihracat gerçekleştirmeyi hedefleniyor

BASBAŞ'ta orta ve yüksek teknoloji, yenilenebilir enerji ile katma değerli üretim yapan firmaların yoğunlaşması sağlanarak, bu firmaların ürettikleri ekonomik değerlerle Bergama, Kınık ve Dikili başta olmak üzere Kuzey Ege'de yüksek istihdam potansiyeli yaratması bekleniliyor. BASBAŞ tamamlandığında yaklaşık 200 fabrika faaliyet gösterecek. Bölge ekonomisine maksimum fayda sağlaması ve tam kapasiteye ulaştığında yaklaşık 20 bin kişiye doğrudan istihdam sağlaması, yıllık 4 milyar doların üzerinde ticaret hacmi ve 2 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirmesi hedefleniyor. Üretilecek ekonomik değerin İzmir ve ülke ekonomisini güçlendirirken, Kuzey Ege'nin ise talihini değiştirmesi bekleniliyor.

EBSO'ya kayıtlı 37 şirket Türkiye'nin ilk 500'ü arasında

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin en büyük şirketlerinin belirlendiği İSO 500 listesinde 2022 yılı verilerini açıkladı. İSO 500 listesinde önceki yılda olduğu gibi TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. zirvede yer aldı. Ege Bölgesi Sanayi Odası'na (EBSO) bağlı Star Rafineri A.Ş. 1 basamak atlayarak listenin 2'nci sırasına yükselirken, geçen yılın 2'ncisi Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. ise listenin 3'üncü sırasında yer aldı.

TUNAY AFYON

Listede 2'nci basamağın sahibi Star Rafineri

İstanbul Sanayi Odası'nın, 2022 yılına ait açıkladığı İSO 500 listesinde TÜPRAŞ zirvedeki yerini korudu. 2021 yılına ait listede Üretimden Satışlarda 136.793.346.358 TL gelir elde eden Tüpraş, net satışlarda ise 149 milyar 54 milyon 172 bin 327 TL'ye ulaşmayı başardı. Tüpraş, 2022 listesinde ise 418 milyar 386 milyon 97 bin 302 TL'lik üretimden satış geliri elde ederken net satışlarda ise 470 milyar 299 milyon 301 bin 457 TL'ye ulaştı. İSO 500 listesinin 2'nci sırasında yer alan Star Rafineri A.Ş. ise 2021'de 55 milyar 187 milyon 4 bin 901 TL'lik üretim satışı

gerçekleştirirken 2022'de üretim satışında 189 milyar 155 milyon 79 bin 778 TL'lik kazanca ulaştı. Star Rafineri A.Ş. net satışlardan 2021'de 55 milyar 948 milyon 713 bin 184 TL elde ederken 2022'de kazancını 189 milyar 155 milyon 79 bin 778 TL'ye yükseltti. 2022 listesinde 3'üncü sıraya gerileyen Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. 2021'de üretimden satışlarda 67 milyar 305 milyon 202 bin 746 TL elde ederken, bu sene ise 140 milyar 75 milyon 328 bin 659 TL'ye ulaştı. Ford Otomotiv net satışlarda 2021'de 71 milyar 677 milyon 859 bin 207 TL'lik kazanca ulaşırken bu yıl ise kazancı 151 milyar 302 milyon 52 bin 349 TL'ye çıktı.

EBSO'dan 37 şirket, Türkiye'nin en büyükleri arasında yer aldı

İstanbul Sanayi Odası'nın İSO 500 listesinde EBSO'ya bağlı 37 şirket yer aldı. Bu sene listenin 2'nci sırasına yükselen Star Rafineri, EBSO üyesi en başarılı şirket olurken Star Rafineri'yi Ege Bölgesi Sanayi Odası'na (EBSO) bağlı şirketlerden 25'inci sırada yer alan PETKİM Petrokimya Holding A.Ş., 42'nci basamaktaki İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş. ve 66'ncı sırada bulunan Abalıoğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş. takip etti. 84'üncü sırada kendine yer bulan Ravago Petrokimya Üretim A.Ş. ile listenin 92'nci sırasında bulunan Kocaer Çelik San. ve Tic. A.Ş. İSO 500 listesinin ilk 100 şirketi arasına girmeyi başardı.T

İSO 500'DEKİ EBSO'YA KAYITLI FİRMALAR 2022

Şirket	Üretimden Satışlar	Net Satışlar
2- Star Rafineri A.Ş.	189.155.079.778 TL	189.155.079.778 TL
25- PETKİM Petrokimya Holding A.Ş	28.812.448.172 TL	49.516.841.589 TL
42- İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.	19.172.449.303 TL	21.450.297.763 TL
66- Abalıoğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.	12.730.470.884 TL	14.487.142.035 TL
84- Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.	10.402.518.302 TL	10.555.409.206 TL
92- Kocaer Çelik San. ve Tic. A.Ş	8.960.116.694 TL	9.238.383.237 TL
101- Mondi Turkey Oluklu Mukavva Kağıt ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	8.445.506.090 TL	8.472.869.136 TL
122- JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.	7.250.013.008 TL	7.523.359.601 TL
131- BMC Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	6.990.693.816 TL	7.296.382.786 TL
134- Özkan Demir Çelik Sanayi A.Ş.	6.863.012.646 TL	7.315.982.127 TL
146- İzdemir Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	6.527.675.137 TL	9.089.857.545 TL
165- Pınar Süt Mamülleri Sanayi A.Ş.	6.006.442.081 TL	6.008.647.760 TL
174- CMS Jant ve Makina Sanayi A.Ş.	5.767.319.844 TL	6.254.724.753 TL
187- Polibak Plastik Film San. ve Tic. A.Ş	5.215.709.957 TL	5.241.947.548 TL
197- Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayi	4.947.868.403 TL	5.339.110.774 TL
245- DYO Boya Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	4.077.398.245 TL	4.222.034.663 TL
253- Ege Profil Tic. ve San. A.Ş.	3.888.792.376 TL	4.663.435.207 TL
256- Tukaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	3.857.204.535 TL	3.973.467.114 TL
268- Hugo Boss Tekstil Sanayii Ltd. Şti.	3.658.676.903 TL	3.658.676.903 TL
275- Akdeniz Chemson Kimya San. ve Tic. A.Ş.	3.605.538.916 TL	7.232.899.468 TL
277- CMS Jant Sanayi A.Ş.	3.589.090.577 TL	3.823.934.328 TL
282- Kansai Altan Boya San. ve Tic. A.Ş.	3.563.266.003 TL	3.574.618.490 TL
332- İmbat Madencilik Enerji Turizm San. ve Tic. A.Ş.	3.080.591.782 TL	3.298.868.787 TL
341- Er Yem Gıda Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	2.986.321.217 TL	3.713.951.837 TL
356- Üniteks Tekstil Gıda San. Dış Tic. A.Ş.	2.866.100.953 TL	4.875.261.815 TL
366- Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş.	2.771.857.082 TL	3.029.381.979 TL
372- Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri Ve Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.	2.722.994.183 TL	2.786.617.625 TL
381- Sun Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	2.639.756.509 TL	2.710.055.230 TL
384- Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	2.663.516.139 TL	3.946.070.819 TL
417- Cevher Jant Sanayi A.Ş.	2.455.766.787 TL	2.461.643.196 TL
424- Ege Endüstri ve Ticaret A.Ş.	2.411.178.104 TL	2.579.566.076 TL
431- Europap Tezol Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	2.392.261.474 TL	2.528.189.629 TL
438- TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	2.345.208.640 TL	2.521.482.520 TL
457- Bak Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	2.262.016.578 TL	2.299.053.505 TL
472- Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.	2.218.373.548 TL	2.248.365.916 TL
484- Pınar Entegre Et ve Un Sanayi A.Ş.	2.128.871.399 TL	2.142.121.642 TL
490- Agrobest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İmalat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	2.103.502.101 TL	2.263.502.014 TL

Üretimden satışlara' göre 100 büyük sanayi kuruluşu 2022 yılı sıralamasında Star Rafineri A.Ş'yi TÜPRAŞ ve Petkim A.Ş takip etti

Üretim yoksa kalkınma hayal

EBSO 100 Büyük Sanayi Kuruluşu 2022 yılı listesinde ilk 10'da sırasıyla PETKİM'in ardından; İzmir Demir Çelik, Abalıoğlu Yağ Sanayi, Philsa Philip Morris, Kocaer Haddecilik, Abalıoğlu Lezita, Ravago Petro Kimya ve JTI Tütün aldı

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) , bu yıl 41'inci kez açıklanan 'Üretimden Satışlara' göre 100 Büyük Sanayi Kuruluşu 2022 yılı listesini açıkladı. 'Üretimden satışlara' göre 100 büyük sanayi kuruluşu 2022 yılı sıralamasında, iki yıldır zirveye kurulan Star Rafineri A.Ş'yi bu yıl da liderliğini sürdürdüğü görüldü. Star Rafineri A.Ş'yi ise TÜPRAŞ ve Petkim A.Ş takip etti. İlk 10'da sırasıyla PETKİM'in ardından; İzmir Demir Çelik, Abalıoğlu Yağ Sanayi, Philsa Philip Morris, Kocaer Haddecilik, Abalıoğlu Lezita, Ravago Petro Kimya ve JTI Tütün aldı.

"Türk sanayicisinin zorluklarla mücadele etmesi umut veriyor"

100 firmanın performansını yorumlayan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Pandemi süreciyle birlikte; içerde ve dışarda Türk sanayi ürünlerine talebin artması, bunun da üretimi ve ihracatı olumlu etkilemesi, yüksek enflasyon, kur dalgalanmalarının etkisi ile iç talebin öne çekilmesi, konjonktürel olarak artan karlılığın verdiği imkanlar ve krediye ulaşımdaki güçlükler nedeniyle, firmaların öz kaynaklarını artırma gayreti içinde olmaları, pandemi ile başlayan hammadde teminindeki sorunlardan alınan dersler önem arz diyor.

Ayrıca ileriye dönük stok ihtiyacını artırması, cari kurlardaki artış nedeniyle, üretim ve ihracat artarken, ithalatın gerilemesi, geçmiş dönemlerdeki düşük karlılık artışına karşın anormal koşulların anormal sonuçlar doğurduğu 2022 yılında, karlardaki artışın finansal düzeltmeye imkan vermesi, böylesi bir konjonktürde ortaya çıkan yüksek performans, Türk sanayicisinin dinamik ve zorluklarla mücadele etme gücünü göstermesi açısından çok büyük umut veriyor" dedi.

Firmaların dış ticaret performanslarını değerlendiren Yorgancılar, "2022 yılı sadece ülkemiz için değil, bütün dünya için ekonomik şartların zor olduğu bir yıl oldu. 2023 de böyle olacak. Enflasyonun yüksek olduğu bir yılı geride bıraktık. Gelişmekte olan ülkeler enflasyonla karşılaşılınca bu durum fiyatlara yansıyor. Bu da imalat sanayiyi olumsuz etkileyen bir süreç. İçeride TL değer kaybetti. Ayrıca geçen sene ilk defa büyük bir cari açık oldu. Sürdürülebilir bir büyüme olması gerekiyor. İşsizliği ancak bu şekilde sağlayabiliriz. O yüzden yatırım şart. Üretim yoksa kalkınma hayaldir" diye konuştu. T

Bilişim teknolojileri ile tüm yaşamsal mekanizmaları bir arayı getirmeyi amaçlayan endüstri 4.0; nesnelerin interneti, internetin hizmetleri ve siber-fiziksel sistemler olmak üzere üç aşamadan oluşuyor

Avantaj ve dezavantajları ile Endüstri 4.0

Sanayi Devrimi'nin ardından yükselişe geçen makineleşme, hızlı üretimin yapıldığı toplumlar oluşturdu. Üretimin hızlanması için atılan adımlar insan gücünün yerini robotlara bırakmasına neden oldu

Takvimler 2011 yılını gösterdiğinde Almanya'da düzenlenen teknoloji fuarında 'Endüstri 4.0' kavramı ilk defa dile getirildi ve o tarihten sonra kavram tüm dünya tarafından konuşulmaya başlandı. Bazı kaynaklara göre 4'üncü sanayi devrimi olarak ifade edilen endüstri 4.0, bir Alman projesi olarak kayıtlara geçti. Dönemin Alman hükümeti tarafından, Avrupalı devletleri ekonomik anlamda zorlayan Çin'in üretim imkânlarına karşı bu projenin temelleri atıldı. O tarihten sonra Almanya, Japonya ve Amerika Birleşik Devletleri gibi gelişmiş ülkeler, Endüstri 4.0 hedefine yöneldi. Bilişim teknolojileri ile tüm yaşamsal mekanizmaları bir arayı getirmeyi amaçlayan endüstri 4.0; nesnelerin interneti, internetin hizmetleri ve siber-fiziksel sistemler olmak üzere üç aşamadan oluşuyor. Yeni dünya düzenini belirleyici özellikte olan endüstri 4.0 ile üretim ve yaşam alanlarının tamamı akıllı donanımlara sahip olacak.

Sanayi Devrimi'nden Endüstri 4.0'a gelen süreç

Teknolojik gelişmelerin en çok uygulandığı alanların başında endüstri geliyor. Su ve buhar enerjisi ile çalışan makinelerin, üretim alanında kullanılması ile 1'inci sanayi devrimine geçildi ve toplumlar daha hızlı üretim yapmaya başladı. Buhar makinesinin icadı ile Endüstri 1.0'ın temelleri atıldı. Endüstri 1.0 ile ifade edilen bu gelişmenin ardından, makineleşme çağında insan gücü gerektiren işlerde makine ile elde edilen güç kullanımı tercih edilirken 1870–1914 yılları arasını içeren Endüstri 2.0 döneminin en belirleyici özelliği ise buhar enerjisinden elektrik enerjisine yaşanan dönüşüm oldu. Sanayide ayrıca demirin yanında çelik ve diğer kimyasal maddeler de kullanılmaya başlanan dönemde Henry Ford'a ait "Model T" diye bilinen deri üretim sistemi öne çıkmaya başladı. Model T, her çalışanın üretim sürecinde yer edinmesiyle oluşan bir üretim şekli oldu. ABD'de yer alan Cincinnati'de kurulan mezbahalar ile Ford fabrikalarındaki montaj sahalarının elektrik vasıtasıyla hareket ettirildi. Bu doğrultuda daha hızlı gerçekleştirilirken seri üretim ile 2'nci sanayi devriminin yolu açıldı. 3'üncü Sanayi devrimi ise bilişim teknolojilerinin, otomasyonların ve yazılımların endüstride kullanılmasıyla gerçekleşti. Bu dönemde elektronik, bilgi teknolojiler ve internet kullanımı ile birlikte üretime otomasyon dahil oldu. Bu da şirketlerin küreselleşmesini sağladı.

Endüstri 4.0'ı oluşturan unsurlardan ilki nesnelerin interneti. Robot adı verilen makinelerin, birbirleri ile kablosuz iletişimini ifade eden kavram çerçevesinde her robot kendine ait iletişim adresine sahip ve bunlar çok hızlı şekilde birbirileri ile iletişim kurarak değişen üretim stratejisine ayak uydurabilecek özellikte

Endüstri 4.0'la zengin-fakir ülkelerin farkı daha da artacak

Sistemler birbiri ile bütünleşmiş şekilde faaliyet göstereceği Endüstri 4.0'ın en geç 20 yıl içinde tamamen uygulamaya geçeceği öngörülüyor. Söz konusu sistem, dünyada üretim ve tüketimi yeniden yapılandıracak, zengin ve fakir ülkeler arasındaki farkı daha da arttıracak. Endüstri 4.0'ın sonucu olarak da ülkeler arasındaki gelir dağılımında uçurumlar oluşacak. Şu an için endüstri 4.0 konusunda bilgi birikimi zayıf olmasına rağmen ülkeler kendi bünyelerinde buna yönelik araştırma birimleri oluşturdu. Mevcut sanayi imkanlarında durumları iyi olan firmaların hevessiz olması da gelişime zarar veriyor.

Robotların kullanımı işsizliğe neden olacak

Büyük şirketlerin büyük yatırımlarla yöneldiği Endüstri 4.0 organizasyonu; nesnelerin interneti, hizmetlerin interneti ve siber-fiziksel sistemlerden oluşuyor. Sistemlerin birbiriyle iletişim halinde olduğu Endüstri 4.0'da makinelerin birbiri ile iletişimi mümkün olacak ve veri analizini yapacak makineler, gerekli durumlarda insana haber verecek. Makinelerin birbirleri arasındaki iletişimi kablosuz olarak sensörler aracılığı ile gerçekleşecek. Makinelerin yapacağı tüm bu işlemlerle birlikte sistem daha az maliyetle çalışırken, daha hızlı üretim gerçekleştirecek ve insana göre daha az sorun ile işleyiş gerçekleştirecek. Endüstri 4.0'ın merkezinde robotlar yer alacak. Makineleri yöneten, verileri değerlendiren ve diğer üretim kararlarını alanların robotların olacağı sistemde, 'karanlık fabrikalar' olarak isimlendirilen ışıksız ve insansız üretim sahaları genişleyecek. Robotların yapacağı faaliyetlere ek olarak, üç boyutlu yazıcılar, Endüstri 4.0'ın başka bir unsuru olarak sistemde yer alacak. Bu yazıcılarla birlikte tüm ihtiyaçların basit bir dokunuşla evde üretilebilir hale

getirilmesi ile büyük firmalara bağlılığın ortadan kaldırılması hedefleniyor. Söz konusu bilgiler ışığında iş dünyasında, kolaylıkların olacağı bir tablo sunan Endüstri 4.0, tam anlamıyla faaliyete geçtiği zaman ise sosyal sorunları beraberinde getirecek. Bu durumun yaratacağı ilk ve en büyük sorun ise işsizlik.

Endüstri 4.0, nesnelerin ve hizmetlerin interneti ile gerçekleşecek

Endüstri 4.0'ı oluşturan unsurlardan ilki nesnelerin interneti. Robot adı verilen makinelerin, birbirleri ile kablosuz iletişimini ifade eden kavram çerçevesinde her robot kendine ait iletişim adresine sahip ve bunlar çok hızlı şekilde birbirileri ile iletişim kurarak değişen üretim stratejisine ayak uydurabilecek özellikte. Karar alma ve uygulama süreçleri oldukça kısa olan robotlarca veri analizlerini tüm birimlere derhal ulaştırmak mümkün. Unsurlardan ikincisi ise hizmetlerin interneti. Ortaya çıkacak olan yeni hizmet alanlarının oluşmasını ifade eden kavram, internet üzerinden hizmet verecek olan kişiler, hizmet alacak kişileri, bunların arasındaki ilişkiyi sağlayacak yazılımı ve hizmetlerin bütününü kapsıyor. E-posta hizmetleri, bulut sistemi gibi hizmetler 'hizmetlerin interneti' unsurunun örneklerini oluşturuyor. Endüstri 4.0 kavramını oluşturan son unsur da 'siber- fiziksel sistemler' kavramı. Bu kavram, sanal dünyanın bir kopyası olarak kendi kendini idare eden sensörleri vasıtasıyla işlemlerini gören sistemleri ifade ediyor.

Sistemler birbiri ile bütünleşmiş şekilde faaliyet göstereceği Endüstri 4.0'ın en geç 20 yıl içinde tamamen uygulamaya geçeceği öngörülüyor. Söz konusu sistem, dünyada üretim ve tüketimi yeniden yapılandıracak, zengin ve fakir ülkeler arasındaki farkı daha da arttıracak. Endüstri 4.0'ın sonucu olarak da ülkeler arasındaki gelir dağılımında uçurumlar oluşacak

Endüstri 4.0, 5 ilkeden oluşuyor

Endüstri 4.0, altyapı unsurlarının dışında temel olarak 5 ilke üzerine kurulu. İnsanlar ve robotlar arasındaki iletişimi ifade eden karşılıklı çalışabilirlik ilkesi insanlar, uzaktan makineleri kontrol edebilmekte iken, makineler de çözemedikleri bir problem ile karşılaştıklarında sistem yöneticisi olan insana haber verebilecek. Sanallaştırma ilkesi ile insan ile makineler arasındaki bağlantı mekandan bağımsız hale gelecek. Bir diğer ilke özerk yönetim ile akıllı fabrikalar içindeki makineler yani robotlar, olağan durumlar içerisinde veri analizlerine dayanmak suretiyle bir üretim kararını kendi başlarına alabilme özelliğine sahip olacak. Endüstri 4.0'ın diğer bir ilkesi ise gerçek-zamanlı yeteneği. Üretim verilere dayanan bu ilke ile veriler değiştiği zaman doğrudan üretime müdahale edilecek ve üretim yeniden şekillendirilecek. Endüstri 4.0'ın hizmet oryantasyonu ilkesi ile robotlara herkes anında ulaşabilecek. Endüstri 4.0'ı oluşturan son ilke modülerlik ise yeni akıllı fabrika sistemindeki değişikliklerin kolay olması anlamına geliyor. Üretimle ilgili plan değişikliği olduğunda basit bir program yardımı ile yeni üretim aşamasına ve tekniğine geçilebilmekte. Günümüzde fabrikanın ya da makinelerin toptan değiştirilmesi gerekiyor.

Endüstri 4.0'ın avantajları

Endüstri 4.0 sayesinde sistemler hızlı ve etkin bir üretim yapacak. Sistemler üzerindeki olası arızlar en kısa süre içerisinde tespit edilip eksikliği halledilebilecek. Verimlilik oranı oldukça yüksek olup sayıdan ziyade kalite odaklı üretim gerçekleşecek. Üretimde esneklik sayesinde basit işlemle teknikler değiştirilecek, ürünler üzerinde oynama yapılacak. Bu kadar olumlu gelişme karşısında maliyetler minimize edilecek, kocaman fabrikaların yerini küçük aletler alacak. Fabrikalar, evler uzaktan izlenebilecek ve uzaktan işlem yapılması mümkün olacak. T

DİKKAN'IN 45 YILLIK BAŞARI HİKAYESİ

İzmir merkezli tesislerinde endüstriyel ürün imalatı gerçekleştiren Dikkan şirketler grubu, uzun ve başarılı bir yolculuğun ardından 45. yılını gurur ve mutlulukla kutladı.

Yaklaşık yarım asır önce döküm ve vana üretimiyle başlayan yolculuk bugün, denizcilik, inşaat, enerji, otomotiv ve uzay endüstrilerinde gerek yurtiçi tesisleri gerekse yurtdışı iştirakleriyle Dikkan şirketler grubu olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

Dikkan, yıllar içinde iş stratejilerini güçlendirmek ve daha rekabetçi olmak için sürekli yeni hedefler belirlemiş ve azimle çalışmıştır. İzmir-Kemalpaşa Dikkan Vana entegre vana üretim ve Dikkan Metal döküm tesisi, yurtiçi ve yurtdışında önemli pazar payına hâkim Dikkan Brass&Bronze ve Avrupa'nın en büyük tesislerinden biri olan Işıksan Gemi Geri Dönüşüm Tesisleri ile birlikte tesisleşme ve kurumsallaşma adına gerçekleştirdiği çalışmaları tamamlamıştır.

Son yıllarda yaşanan küresel krizlere, pandemi kaynaklı olumsuzluklara ve ülkemizdeki ekonomik koşullara rağmen Dikkan, 6 kıtada 80 ülkeye ihracatını kesintisiz bir şekilde devam ettirerek, vazgeçilmez ve güvenilir bir dünya markası olduğunu kanıtlamıştır.

Bu başarının temelinde ne yatıyor?

Dikkan'ın başarısının temelinde ekibinin uyumu ve iş birliği olmuş ve bu uyumu sürdürmek için gereken çabayı her zaman göstermiştir. Ayrıca, istihdam sağlama konusundaki sorumluluğunu da yerine getirerek, topluma değer katmaya devam etmiştir. Yeni grup şirketi yapısıyla yönetimde mükemmelleşme sağlamış ve Dikkan Ar-Ge Merkezi'ni kurarak büyümeye istikrarlı şekilde devam etmiştir.

Günümüzde ise yenilikçi ve dinamik bakış açısı, mükemmel Ar-Ge ve inovasyon çalışmaları, kalite odaklı üretim ve hizmet anlayışı, Turquality ile kurumsallaşma yolculuğu, Türkiye'nin ilk 1000 ihracatçı listesinde olmasını sağlayan başarıları, bir ekipten öte aile olma bilinci ve farklılıkları güce dönüştürebilme yeteneğiyle Dikkan, 45 yılını gurur ve başarıyla geride bırakmıştır.

Gelecek vizyonu nedir?

Dikkan'ın üst düzey teknolojiyi kullanma konusundaki kararlılığı, ürünlerinin rekabetçi kalmasını sağlamış ve müşterilerinin ihtiyaçlarına daha iyi cevap vermesine olanak tanımıştır. Müşteri memnuniyeti önceliklendirilmiş, her zaman müşterilerin beklentilerini aşmak hedeflenmiştir.

Dikkan Group CEO ve İcra Kurulu Başkanı Sayın Dr. Fatih Mehmet Sancak, "Dikkan bundan sonraki süreçte, günümüz teknolojisine uygun olarak modern ve stratejik yönetim anlayışıyla, ortak akıl, çalışkanlık, saygınlık ve güvenilirlik olan temel ilkeleriyle, engel tanımadan, azimle çalışarak daha nice ülkelere Dikkan sancağını taşıyacak, herkes tarafından tercih edilen, sürdürülebilir bir marka olmanın gayreti içinde olacaktır. İlerlemeye ve sürekli gelişmeye olan inancını sürdürerek gelecekte daha büyük başarılar elde etmek, inovasyona daha fazla katkı sağlamak ve daha fazla istihdam yaratmak için çalışmaya devam edecektir." dedi.

Ayrıca, "Ailemizin sağlıklı bir şekilde büyüdüğünü ve sektörde vazgeçilmez, güvenilir bir dünya markası olma vizyonumuza daha da güçlenerek, emin adımlarla ilerlediğimizi bilmenizi isterim. Bu yolculuğumuzda, bugüne kadar şirketimize değer katan, siz emeği geçen herkese, gönülden teşekkürlerimi sunuyor, gururla ve başarıyla geçecek nice yıllar diliyorum." diyerek aile olma bilincinin önemini dile getirdi.

İletişim

Adres: İzmir Kemalpaşa Yolu, Hayıtlıkırmevkii No:30 Kemalpaşa-İzmir/Türkiye
Telefon: +90 232 877 17 14
Mail: marketing@dikkan.com

Birlikteliğimizin gücü 45 yaşında!

Dikkan ailesi olarak 45 yıl boyunca elde ettiğimiz **büyük başarıları** ve **anılarımızı** kutlamak için bir araya geldik!

Tüm ekibimizle birlikte, **45 yıllık tecrübemizin** gururunu yaşıyoruz.

Birlikte nice yıllara!

Dikkan®

45 years

Sanayi sektöründe 70'inci yılını tamamlayan ve sektör gelişiminin birçok evresini tecrübe eden Nedim Uysal, Türkiye'de sanayide teknolojinin ön plana alınması önerisinde bulundu

Türkiye'nin 'teknolojik sanayiye' ihtiyacı var

Nedim Uysal, ilk sanayi yolculuğuna Salihli Toprak Sanayide ile başladığını, günümüzde ise neredeyse tüm otomotiv markalarına ürün tedarik eden önemli bir şirket kurucusu olduğunu dile getirdi

RÖPORTAJ: YAĞMUR ÖNGÜN

Sanayi sektörü, ülkelerin refah seviyesini ve zenginliğini artırmanın yanı sıra istihdam sağlamada öncü rol oynuyor. Türkiye'de istihdam edilen nüfusun yaklaşık yüzde 25'i sanayi sektöründe bulunuyor. Cumhuriyet tarihinde, sanayileşme yolculuğuna şahitlik eden ve sıfırdan başlayarak bugün teknolojiyi takip eden öncü kişilerin tecrübeleri, girişimcilere yol gösteriyor. Sanayi sektöründe 70'inci yılını tamamlayan Norm Cıvata'nın Kurucusu ve Onursal Başkanı Nedim Uysal, bu yolculuğa Salihli Toprak Sanayisinde başladığını ve 1973 yılından itibaren neredeyse tüm otomotiv markalarına ürün tedarik eden önemli bir şirket kurucusu olduğunu dile getirdi.

Uysal, Türkiye'nin 'teknolojik sanayiye' ihtiyacı olduğunu söyleyerek, "Günümüzde yalnızca bilgisayarlarla çalışan birçok makine var. Bu teknolojileri Türkiye'ye getirmemiz ve burada üretmemiz lazım" dedi.

"Makineleri, satın almak yerine üretmek gerekiyor"

Sanayide yüksek paralar ödenen makinelerin, satın almak yerine üretilmesi gerektiğini belirten Uysal, "Dünyada neredeyse gitmediğim yer kalmadı. Oralarda gördüğüm şey, sürekli teknoloji üzerine yapılan çalışmalar oldu. Türkiye'nin de daha çok buna ihtiyacı var. Bütün üniversitelerin ve büyük şirketlerin teknoloji hususunda çalışmaları lazım. Ancak bunun için imkana ve desteğe ihtiyaç var. Her şirketin kendi bünyesi yetmeyebilir. Devletin de teşvikleri olması gerekiyor" diye konuştu. Norm Cıvata'nın teknolojide ilerlemesi için kendi imkanlarını kullandığını aktaran Uysal, "Sıfır hata makinesinin yazılımını Türkiye'de yapmayı düşünüp bunu yapabilecek kişiye ortaklık vererek yaptık" ifadesine yer verdi.

"Piyasada iki şey geçerli: Kalite ve Fiyat"

Uysal, "Rekabet edebilmek için bazı teşvikler önemli. Çünkü günümüzde piyasada iki şey geçerli: Kalite ve fiyat. Ürünlerin yüzde 70'ini dolarla alıyorum, bir kısmını ihraç ediyorum. Üretim yaparken çalışanlarımıza 'Kalite Mecburiyet' diyorum. İkinci husus olan fiyatı uygun tutmanın yolu da yine teknolojiden ve tecrübeli mühendislerden geçiyor. Modern makinalar hızlı üretim yapabiliyorlar" diye konuştu.

"Devamlı ekonomi için yatırım gerekiyor"

Başarı öyküsünün her adımında çalışmanın önemini vurgulayan Uysal, problemlere karşı çözümcü bir bakış açısıyla yaklaştığını aktardı. Uysal, "Devamlı ekonomi için yatırım gerekiyor. Makinelerle aram oldukça iyi ve sürekli yeni şeyler denemeye ve öğrenmeye çaba harcıyorum. Örneğin; üretimlerimizde kullandığımız yağ konusunu araştırarak, gemilerde kullanılan yüksek devirli santrifüjlerden faydalanarak yağları 20 adet filtreden geçirip tekrar kullanma imkanı sağladık" dedi.

'Önce Kalpleri Kazanacaksın' adlı kitap genç girişimcilere yol gösteriyor

Nedim Uysal'ın zorlu ve mücadele ile geçen yıllarından başarılara imza attığı tecrübelerine kadar birçok hikayenin yer aldığı 'Önce Kalpleri Kazanacaksın' adlı kitabı da genç girişimcilere yol gösterici nitelikte oluyor. Uysal'ın başarılarının yer aldığı kitapta, "Resmi tamamlayan anahtar sözcük 'çalışmaktır'. Nedim Uysal bıkmadan, hevesle, adeta oyun bahçesine giden bir çocuğun duyduğu mutlulukla 70 yıldır her sabah işine gidiyor. 'Onursal başkanlık' bir geri çekilmeyi sembolize etse de o işinden vazgeçmiyor" ifadelerinde bulunuldu.

"Nedim Uysal'ın hayat felsefesini sorduğumuzda sadece iki kelimeyle 'insanı sevmek' diye özetledi" cümlesinin yer aldığı kitapta, Uysal'ın her koşulda dürüst olunmasını, hep süreklilik peşinden gidilmesini istediği belirtiliyor. Kitapta, "Bir seferlik ticaretten para kazanabilirsiniz ama ilk önce müşterinin kalbini kazanın" sözlerine yer veriliyor.

"Mesleki eğitime, yatırım yapıyor"

14 yıl önce Almanya'ya makine almaya gittiğini ve orada çıraklık eğitimi ile karşılaştığını aktaran Uysal, "Şirkette genç çocuklar gördüm ve orada bir çıraklık okulu olduğunu öğrendim" dedi. Uysal, Türkiye'de de böyle bir okul kurmak için araştırmalara başladığını belirterek, "Bunun için bir yasa varmış ve okul kurmak mümkünmüş. Böylelikle 14 yıl önce hem Manisa Salihli'de hem de İzmir'de çıraklık okulu kurduk" sözlerine yer verdi. Çırak okulundan mezun ve şu anda çalışan 200'e yakın gencin olduğunu vurgulayan Uysal, " Amacım; Özel İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde olan yüksek zekalıları öğrencilerimize de destek olmak . Çünkü yaptığımız yatırımın yanında bu işi başaracak, çalışacak mühendisler ve elemanlar yetiştiriyoruz" ifadesine yer verdi. Mesleki eğitime önem veren ve "Gençlerin makineleri görmeleri tanımları ve bir fiil çalışmaları lazımé diyen Uysal, "Bu şekilde yetişen gençler teknolojiyi takip edip, görüp öğrenerek çalışıyorlar" dedi.

"Çalışarak öğrenen çocuk muvaffak oluyor"

Okuldan mezun olup çok başarılı olan birçok öğrenci öykülerine sahip olduğunu vurgulayan Uysal, "Örneğin; bir öğrencimizi Amerika'ya elektronik okumak için gönderdik. Bir öğrencimiz tam burslu Hacettepe Üniversitesi Yapayzeka bölümünü kazandı.

Mesleki eğitimini alan başarılı öğrencilere, teknolojik ilerleme kaydetmek için ihtiyacımız var. Bu öğrencilere elimizden geldiği kadarıyla destek olup arkalarında durmak gerekir. Böyle talebeleri, böyle çalışan beyinleri kaçırmamak lazım. Hacettepe Üniversitesi Yapayzeka bölümünü kazanan öğrencinin ailesiyle de tanıştım. Annesi öğretmendi ve 'Çalış' adlı bir kitabı vardı. O kitabı okuyan çocuk başarılı olur. Şimdi o kitaptan öğrencilere de dağıtıyorum. Çalışarak öğrenen çocuk muvaffak oluyor" sözlerine yer verdi.

"Dijitalleşme ön planda olmalı"

Tüm meslektaşlarına teknolojiyi takip etmelerini tavsiye eden Uysal, "Dijitalleşmenin ve inovasyonun ön planda olması gerekiyor. Elektriğin maliyetini azaltmak için bugünkü teknolojden güneş enerjisi, rüzgar enerjisini araştırıp faydanlanması lazım. Japonya'da çalışarak öğrenen ve o teknolojiyi kendi memleketlerine getiren Korelileri örnek verebiliriz. Şu an cıvata üretiminde Koreliler çok başarılı ve kaliteli, uygun fiyatlı ürünler ortaya çıkarabiliyorlar. Makinelerimin yaklaşık yüzde 65-70'i Kore ürünü oldu. Ben de kendi işimde aynı yoldan ilerlemeye çalışıyorum. Şu an her türlü ihtiyaç olan bağlantı elemanları üretmeye çalışıyoruz" değerlendirmesinde bulundu. Otomotiv sanayiden alınan geri dönüşlerin ve memnuniyet mesajlarının kendilerine ayrı bir haz verdiğini vurgulayan Uysal, "Polonya, Fransa, Almanya , Romanya ve Amerika da faaliyetlerimiz var. Ayrıca Almanya'da uzun yıllardan beri ofisimiz bulunmakta" dedi. T

TÜRKİYE YÜZYILI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

ATAMIZIN İLKELERİYLE GELECEĞE YÜRÜYORUZ!

Yaşasın Cumhuriyet

29 EKİM
CUMHURİYET BAYRAMIMIZIN 100. YILI
kutlu olsun

EBSO

GURURLA

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

Türkiye, kurulduğu günden bugüne ticaret başarısı ile dünyanın en genç Cumhuriyet'ini global sahnede liderliğe taşıma hedefinde emin adımlarla ilerliyor

Yüzyılın hedefi; hep daha ileriye!

Kuruluş yıllarında savaştan yeni çıkmış bir ülke olarak Türkiye ekonomisinin harap yıllarından bugüne bölgede lider olan bir hikayeye yolculuk...

GÜLCİHAN ALTINKAYA-ESİN ÖZDEMİR

Türkiye, İstanbul ve İzmir haricinde ne sanayi ne sermaye sınıfı ne altyapı ne de eğitim mevcut olduğu ilk yıllarında yapılan atılımlar ile ticari faaliyetlerini en üst seviyelere taşımaya 100'üncü yılda da devam ediyor. En basit ürünlerin bile ithal edilmek zorunda olduğu 1920'lerden, dünyaya ihracat yapan bir ülke olma yolunda Türkiye ticari hayatı global gelişmeleri takip eden ve uygulayan konumundan, gelişmelerin bizzat aktörü olmaya başladı.

Cumhuriyet'in ilk on beş yılında; Türkiye ilk yıllarında uyguladığı iktisadi devrimlerle, siyasi bağımsızlığının ardından iktisadi bağımsızlığını da kazanma yolunda önemli adımlar attı. 1923-1938 yılları arasında Türkiye ekonomisi yüzde 7,5 büyüyerek dünyanın en hızlı kalkınan ülkelerden biri oldu. 1933 yılında, Sümerbank'ın kurulması ve Mevduatı Koruma Kanunu ile Ödünç Para Verme İşleri Kanunlarının kabul edilmeleri başlıca iktisadi olaylar oldu. Devlet, bu tarihte ilk kez faiz oranlarını belirlemeye başladı. 1924-1929 arası yılda ortalama yüzde 10,9, sanayi üretim ise yüzde 8,5

oranında artış kaydetti. Bu sonuç, üretim kapasitesine yapılan ilavelerden çok, daha önce değerlendirilmeyen kapasite boşluklarının kullanılmasının bir sonucu oldu.

Günümüze gelindiğinde, bu gelişmelerin uzantısı olarak bazı iller ticaret şehirleri özelliği kazandı. Türkiye ticaret hayatının kalbinin attığı şehirlerin başında İstanbul, Bursa, İzmit, İzmir, Denizli, Adana, Gaziantep, Diyarbakır, Ankara, Konya, Kayseri, Samsun, Trabzon, Erzurum ve Malatya gibi iller geliyor. Bu merkezlerde ticaretin gelişmesinde, ulaşım yolları üzerinde bulunmalarının büyük etkisi oldu.

Yeni Türkiye ekonomisinin temelleri İzmir'de atıldı

17 Şubat 1923 tarihinde İzmir'de düzenlenen I. İktisat Kongresi'ndeki tablo ile, Kurtuluş Savaşı'ndan galip çıkan Türkiye, Osmanlı'dan devralınan borç yükü ile karşı karşıya, halkın büyük çoğunluğu fakir ve eğitimsiz, sanayisi yok denecek kadar az ve sermaye birikiminden yoksun, geri kalmış bir ülke konumundaydı. Kongre, Türkiye iktisadını yeniden inşa etmede büyük katkıları oldu. 1981 yılında düzenlenen II. İzmir İktisat Kongresi ise, iktisadi ve siyasi bunalımların gözlendiği, iktisadi olarak içe dönük sanayileşmenin yarattığı bunalımların biriktiği ve hemen ardından bu alanlarda büyük değişimlerin gözlendiği bir dönemde düzenlendi. 1992 yılında düzenlenen III. İzmir İktisat Kongresi, bu değişim ortasında olan ve coğrafi açıdan etrafında siyasi çalkalanmaların gözlendiği Türkiye için, iktisadi açıdan gelecek yüzyıla hazırlanmada, hedefleri belirlemede, kamu ve özel kesimin fikirlerini ortaya koymada önemli bir yere sahip oldu.

Dış ticaret hacmi artmaya devam ediyor

Türkiye'de, Cumhuriyet'in ilk yıllarında çok az olan dış ticaret hacmi, artan nüfus ve canlanan ekonomiye bağlı olarak artış gösterdi. 1980'li yıllara kadar Türkiye'de, dış ticaret hacmi düşük, ihracatta tarım ve maden ürünleri, ithalatta ise daha çok işlenmiş sanayi ürünleri önemliydi. 1980'li yıllardan sonra, dış ticaret hacmi arttı. İhracatta sanayi ürünlerinin payı yüzde 90'lara çıktı. İthalatta ise fabrika kuracak aletlerin, yatırım mallarının ve hammaddelerin oranı arttı.

Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) arasında 1996 yılından sonra imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması ile ülkemizin Avrupa'daki ülkelere yaptığı ihracatta önemli artışlar görüldü. 2011 yılında AB'de bulunan toplam 27 ülkeye ihracatımız 62,372 milyar dolar oldu. 2012 yılının ilk 5 ayı itibariyle Türkiye'nin AB'ye ihracatı 24,5 milyar dolara ulaşırken, ithalatı 35,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu dönemde Türkiye diğer ülkelere ihracatını da artırmaya çalıştı ve bu çabalar 2000 yılından sonra yoğunlaştı.

Dış ticarete dayalı büyüme modeli belirleyen Türkiye, 1980 sonrası önemli ilerlemeler kaydetti, ancak çeşitli finansal krizlerle de karşılaştı. Son 10 yılda ise Türkiye dış ticarette farklı ülkelerle ve ülke gruplarına yöneldi. Bu ülkeler ile ticaret hacmi, Batı ülkeleri ile yapılan ticarete kıyasla düşük olmakla birlikte giderek artan bir trend gösterdi.

Türkiye ihracatta 30'uncu sırada

2023 yılında 2 trilyon dolar GSYH ile 10'uncu büyük ekonomi olma hedefi paralelinde hazırlanan 2023 İhracat Stratejisi ve Eylem Planı ile 2023 için öngörülen 500 milyar dolarlık ihracat hedefi yakalanamadı. Ancak, Türkiye 2011-2021 döneminde dünya ihracat liginde 2 basamak yükselerek 30'uncu sıraya yerleşti. IMF'nin dünyanın en büyük ekonomileri 2023 raporuna göre Çin, ABD'ye çok yaklaştı. Türkiye ise dünyanın en büyük 19'uncu ekonomisi arasında yer aldı.

Türkiye'nin dış ticaret açığı eylülde 5 milyar $

Öte yandan Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan 2023 yılının eylül ayına ilişkin verilere göre; ihracat, eylülde geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 0,3 yükselerek 22 milyar 670 milyon dolara yükselirken ithalat yüzde 14,1 azalışla 27 milyar 658 milyon dolara düştü. Geçen ay dış ticaret hacmi yüzde 8,2 azalarak 50 milyar 328 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı bu dönemde yüzde 48,1 azalışla 4 milyar 988 milyon dolar olarak kayıtlara geçti. İhracatın ithalatı karşılama oranı, geçen ay yıllık bazda 11,8 puan artışla yüzde 82, enerji verileri hariç tutulduğunda 6 puan yükselişle yüzde 95,3, enerji ve altın verileri hariç tutulduğunda ise 1,3 puan artışla yüzde 102 olarak gerçekleşti.

Ocak-eylül döneminde ise geçen yılın aynı dönemine göre ihracat yüzde 0,3 azalışla 187 milyar 464 milyon dolara düştü. İthalat ise yüzde 1,3 artışla 274 milyar 755 milyon dolar olarak belirlendi. Söz konusu dönemde dış ticaret hacmi yüzde 0,6 artışla 462 milyar 219 milyon dolara ulaştı. Dış ticaret açığı ocak-eylül döneminde yüzde 5 artarak 87 milyar 291 milyon dolar oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı aynı dönemde yüzde 68,2 olarak hesaplandı.T

Cumhuriyet'in kurulduğu yıllardaki mevcut ekonomik düzen, çoğunlukla tarımsal faaliyetlere dayanıyordu

Türkiye'nin ihracat hikayesi tarımla başladı

Meyve, tütün ve pamuk ihracatı,1930 yılında toplam ihracatın yüzde 57,4'ünü oluşturdu

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yılları hem Türkiye hem de dış dünya için ekonomik ve politik olayların oldukça yoğun yaşandığı yıllardı. Ülkenin ekonomik yapısında büyük bir farklılaşma yaşanmadı. Mevcut ekonomik düzen, çoğunlukla tarımsal faaliyetlere dayanıyordu. Tarımsal ekonomiden sanayi ekonomisine geçiş fikri, ilk yıllardan itibaren gündemdeki yerini korudu ve ekonomik yapının buna göre düzenlenebilmesi için tarımsal ürünlerin işlendiği sanayi kollarının teşvik edilmesi düşünüldü. 1923 yılında 50,8 milyon dolar seviyesinde olan ihracat, 1924-1929 döneminde 74,8-102,7 milyon dolar arasında değişen rakamlara erişti. Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda, tarım ve sanayide yaşanan geri kalmışlık, ülkenin dış ticaret istatistiklerine de yansıdı.

Türkiye'de en çok ihraç edilen mallar, yaprak tütün ve üzümdü. İncir, fıstık, afyon da başlıca ihraç malları arasındaydı. 1930 yılında meyve, tütün ve pamuk ihracatı, toplam ihracatın yüzde 57,4'ünü oluşturdu. İtalya, İngiltere, Almanya ve Fransa, Türkiye'nin dış ticaretinde önde gelen ülkeleri meydana getiriyordu. Dört ülke, toplam ihracatın yüzde 61,5'ini gerçekleştirdi.

İkinci Dünya Savaşı, ihracatı olumsuz etkiledi

İkinci Dünya Savaşı, Türkiye'nin ihracatında büyük bir azalmaya yol açtı. İhracatın 1948 yılı fiyatlarıyla hesaplanan değeri, 1937-1939 yılları arasında ortalama 615 milyon TL'den 1940-1945 arasında yılda ortalama 348 milyon TL'ye indi. 1938'de 724 milyon TL olan ihracat değeri 1944'te 277 milyon TL'ye düştü. İhracat değeri 1945 yılından sonra tekrar genişlemeye başlasa da -1948 yılı fiyatlarıyla- 1950 yılında bile 1938'deki düzeyinin altında kaldı.

Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) verilerine göre, 1950 ve 1955'te en fazla mal ihraç edilen ülke Almanya olarak kaydedildi. Almanya'yı, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) takip etti. Almanya'nın payı 1950'de yüzde 21,1, 1955'te yüzde 15,5 oldu. ABD'nin payı ise 1950 yılında yüzde 16,9, 1955 yılında yüzde 15,5 olarak belirlendi.

Türkiye'nin ihracatı 1960'ta 321 milyon dolara yaklaştı

Uygulanan ekonomi politikaları nedeniyle, 1945-1960 yılları arasında tüketim mallarına ihtiyacın artması, bu mallardan bir kısmının yurt içinde nasıl üretilebileceğinin araştırılmasını sağladı. Yerli üretim, yüksek oranda yatırım mallarına ihtiyaç duyulmasına neden oldu. İç talebin hızla artmasıyla birlikte; bazı malların ihracı yasaklandı, serbest dövizle ödeme sistemine geçildi ve takas işlemlerinin hacmi daraltıldı. Dış ticaret dengesi, yeniden açık vermeye başladı. Hazırlanan yeni anayasa, 1960'ta uygulamaya konuldu. Bu anayasanın gereği olarak da Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) kuruldu. 1960 yılında dış ticarette dört ülke; ABD, Almanya, İngiltere ve İtalya önde gelen ülkeler arasında yer aldı. Mevcut dönemde Türkiye'nin ihracatı 321 milyon dolara yaklaştı. Dış ticaretteki görünüm, kalkınma planlarının uygulamaya konulduğu 1963 yılına kadar devam etti.

Kıbrıs Barış Harekatı, ülkelerin ihracat payı sıralamasını değiştirdi

"Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı" doğrultusunda, 1973-1977 yılları arasında sanayileşme ve dış kaynaklara bağımlılığı azaltacak tedbirlerin alınması hedeflendi. Bu plan döneminde ihracat 1,3-1,0 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. İhracata konu olan mal gruplarının başında, yüzde 22-25 arasındaki oranı ile "meyve ve sebzeler", meyve ve sebze ihracını her yıl değişen oranlarla "dokuma elyafı ve bunların atıkları" izledi. Diğer önemli ihraç ürünlerini "tütün ve tütün mamulleri" ile "tekstil iplikleri, kumaş,

şekil verilmiş dokumalar" oluşturdu. Bunların ihracattaki payı ise yüzde 10 seviyesindeydi. 1974'te gerçekleştirilen Kıbrıs Barış Harekatı, ihracatta önde gelen ülkelerin sıralamasında değişime neden oldu. İhracatta Almanya'nın payı yüzde 20'nin üzerindeyken, bunu yüzde 10 ile ABD, yüzde 6-7 ile İsviçre ve İtalya takip etti.

Döviz darboğazına '24 Ocak Kararları'

"Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı" ise 1979-1983 yılları arasında uygulanmak üzere hazırlandı. Bu kapsamda; ihracatta yıllık programlar ve dış ticaret rejimiyle satışı yasaklananlar dışında tüm malların satışına serbestlik getirilmesi, ihracatçı birliklerine üye olunması zorunluluğunun kaldırılması, miktar, fiyat ve kalite denetimi dışında bir denetimin yapılmaması, bürokratik işlemlerin azaltılması, yeni pazarların kazanılması ve ihracatın artırılması nedenleriyle tanıtıma önem verilmesi, ihracatçı sanayicilere satışlarıyla orantılı olarak daha fazla döviz tahsisi yapılması gibi önlemler düşünüldü. Ancak bu uygulamalar, Türkiye'nin yaşadığı ekonomik çöküşle, 1980 yılına kadar devam edebildi.

Aynı dönem, ekonomik istikrar tedbirleri paketi olarak görünen "24 Ocak Kararları" alındı. Bununla birlikte, dönem içinde ihracat 2,9 milyar dolardan 5,9 milyar dolara çıktı. İhracattaki en büyük payı, oranı gittikçe azalan ve yüzde 15,3-33,7 arasında değişen "meyve ve sebzeler", ardından yüzde 10-15 arasındaki paylarıyla "tekstil iplikleri, kumaş, şekil verilmiş dokumalar" aldı.

Almanya, 1990'larda da ihracattaki yerini korudu

İhracatın ve diğer döviz kazandırıcı işlemlerin teşvik edilmesiyle ödemeler dengesinde nispeten daha sağlıklı bir yapının ortaya çıktığı 1990-1994 yıllarında, Almanya yine en fazla ihracatın gerçekleştiği ülke olarak belirlendi. Almanya'nın ardından, yüzde 5-7 arasında değişen oranlarla; İtalya, ABD, İngiltere, Fransa ve Rusya Federasyonu geldi. Yüzde 25-28 oranındaki payları ile dikkat çeken "giyim eşyası ve bunların aksesuarları", yüzde 10 ile "meyve ve sebzeler, tekstil iplikleri, kumaş, şekil verilmiş dokumalar ile demir ve çelik" en çok ihraç edilen mal gruplarını oluşturdu.

Dünya ihracatından alınan pay, 2021'de ilk kez % 1'in üzerinde seyretti

Türkiye, 2000 yılında geldiğinde dünya ticaretindeki yerini sağlamlaştırmaya başladı. Dünya ihracatı 6,5 trilyon dolara çıkarken, Türkiye'nin ihracatı 27,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Böylece, dünya ihracatından alınan pay yüzde 0,43 seviyesine yükseldi. Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) yayımladığı verilere göre Türkiye, 2020'de de dünya ihracatından aldığı payı artırmayı sürdürdü. Ülke, 169,6 milyar dolarlık ihracatla 17,6 trilyon dolarlık dünya ihracatından aldığı payı rekor düzeyle, yüzde 0,96'ya yükseltti. DTÖ'nün ikinci çeyrek istatistiklerine göre de ülkenin ihracatı 2021 yılında 199,5 milyar dolar seviyesine çıktı. Türkiye, dünya ihracatı içindeki payını tarihinde ilk defa yüzde 1 seviyesinin üzerine çıkardı ve yüzde 1,01'e yükseltti.

İhracatın 2020 bilançosu, 169 milyar 482 milyon dolar

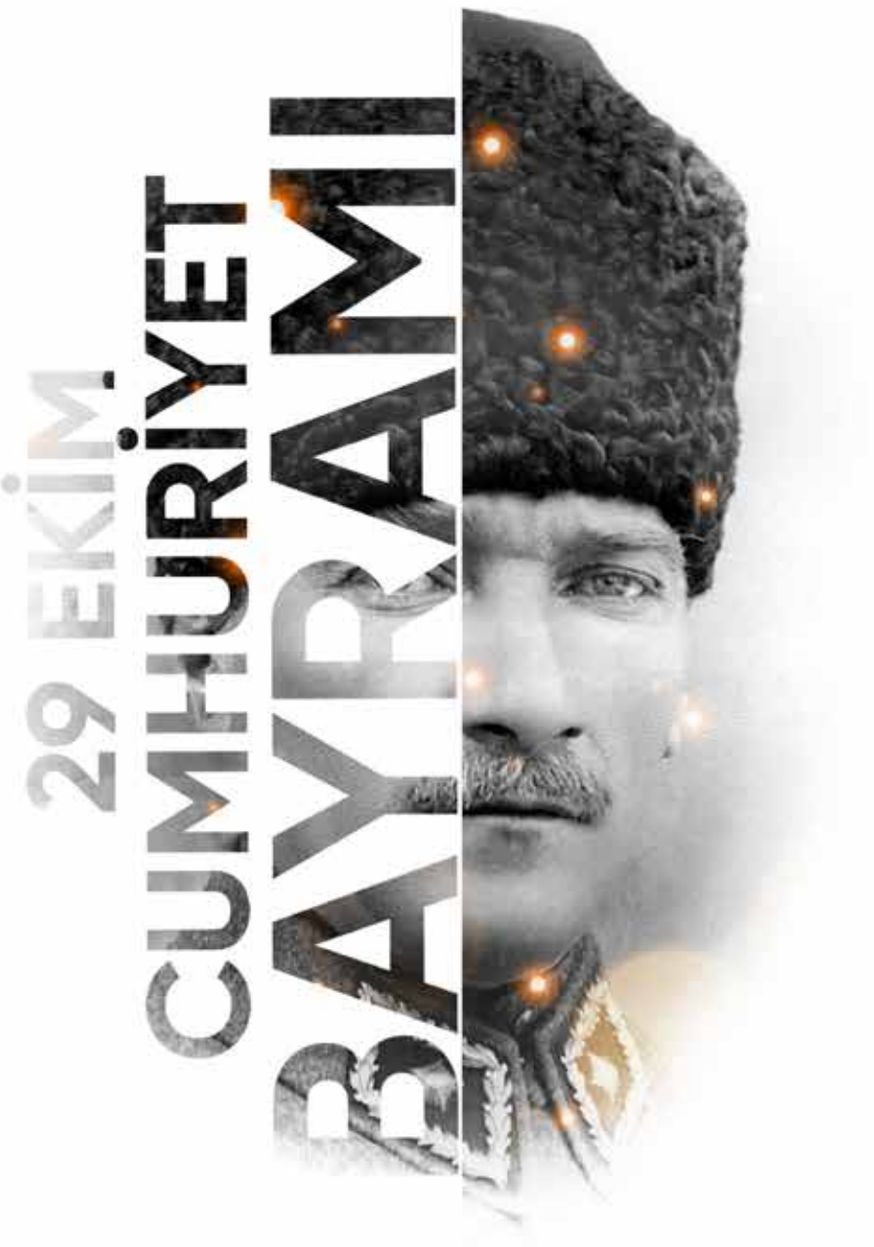
Ülkenin dış ticaret performansı, 2020 yılında salgının hızına paralel seyretti. Özellikle salgının ilk dalgasında başarılı süreç yönetimi ile öne çıkan Türkiye, salgının merkezinin Avrupa'ya kayması nedeniyle ihracatta dönemsel düşüşler gösterdi. Türkiye'nin toplam ihracatı ise 169 milyar 482 milyon dolarla, 2020 yıllık ihracat hedefi olan 165,9 milyar doların üzerinde gerçekleşti. Aynı yıl, ülkenin küresel mal ticaretindeki payı ilk kez yüzde 1'i aştı. Yıllık toplam ithalat tutarı 219,4 milyar dolar olarak gerçekleşirken, ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 77,2 oldu. 2021 yılında ise ihracat yüzde 33 artarak 225 milyar doların üzerine çıktı. Pandemiyle başlayan süreçte; küresel tedarik zincirlerinde yaşanan bozulma nedeniyle önce arz krizi, sonrasında biriken talebin etkisiyle lojistik krizi, takip eden süreçte emtia ve enerji krizleri görüldü.

İhracatta 2022 yılında rekor seviyeye ulaşıldı

Türkiye, 2022 yılında önemli bir başarı yakalayarak yüzde 5,6'lık bir büyüme rakamına ulaştı. Ülkenin yıllık büyümesine ihracatın katkısı 2,2 ve net mal ve hizmet ihracatın katkısı ise 0,6 oranında gerçekleşti. O nedenle büyümenin yarıya yakın kısmı ihracat kaynaklı gerçekleşti. Bir kez daha ihracatta rekor seviyeye ulaşarak dış ticaret performansında önemli bir başarı elde eden Türkiye, önceki yıla göre yüzde 12,8 artışla 254,2 milyar dolar ihracat seviyesine ulaştı. Bu rakam Türkiye için tüm zamanların en yüksek ihracat değerini ifade ediyor. T

Bizde 100 yıllık Cumhuriyet enerjisi var!

Asırlık enerjimizle aydınlık yarınlara taşıdığımız
Cumhuriyetimize nice 100 yıllar diliyoruz!

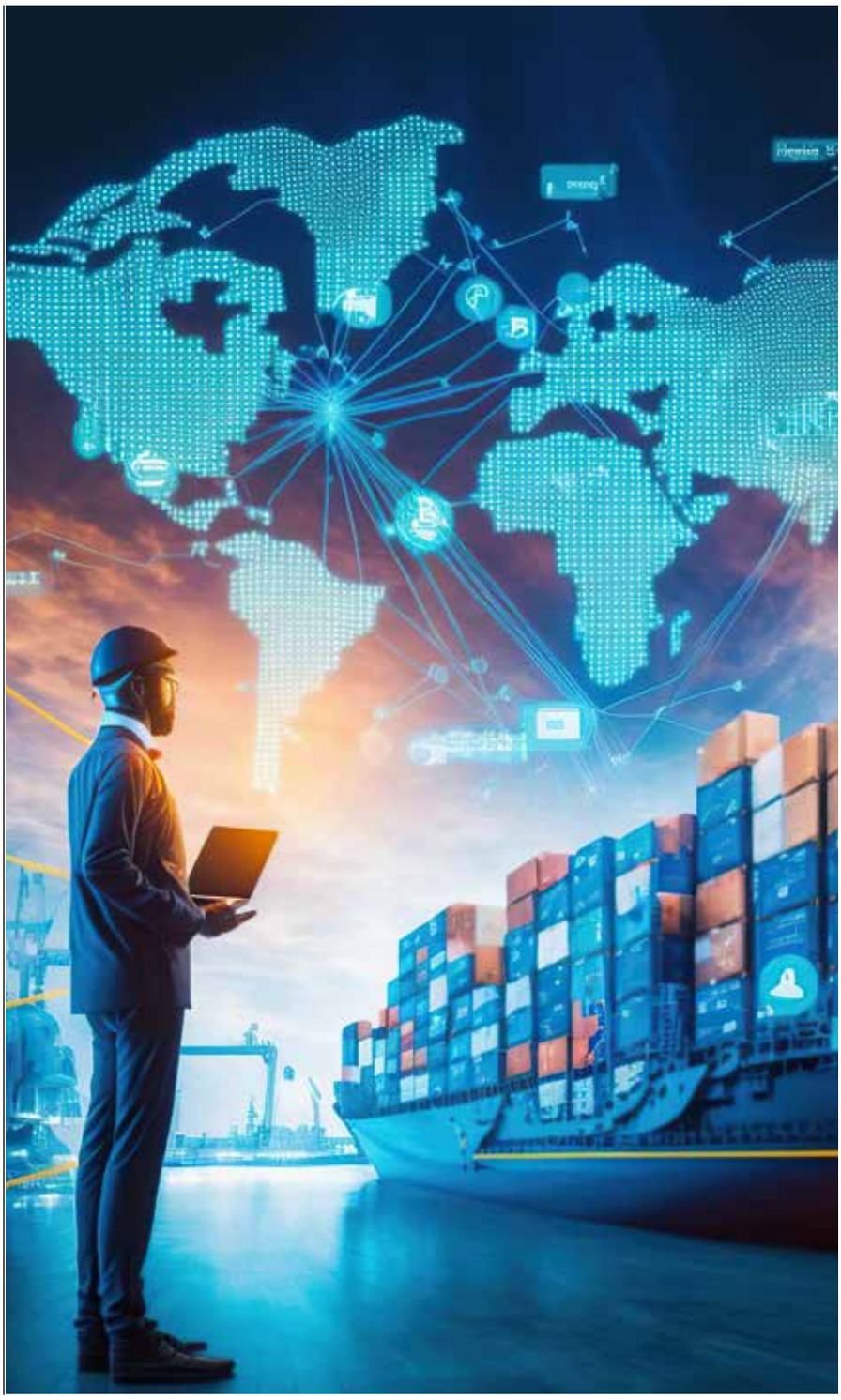
MİLLİ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Adm | Gdz

Türkiye'nin ekonomik evrimindeki rolü ile İzmir, 17 Şubat-4 Mart 1923 tarihleri arasında yürütülen İzmir İktisat Kongresi'nde, ülkenin dışa açılan kapılarından biri oldu

Türkiye'nin dışa açılan ilk kapısı: İzmir

Türkiye'nin en önemli ihracat merkezlerinden biri olan İzmir; teknoloji, savunma sanayii, hizmet sektörü gibi alanlarda gelişen işletmeler, kentin ihracat potansiyelini artırıyor

Ege Denizi'nin kıyısına konuşlanan İzmir, tarih boyunca zengin ticaret geleneği ve stratejik konumuyla, Anadolu'nun yaşadığı birçok değişime öncülük etti. Antik dönem ticaret yollarındaki önemi ve modern Türkiye'nin ekonomik evrimindeki rolü ile İzmir, 17 Şubat-4 Mart 1923 tarihleri arasında yürütülen İzmir İktisat Kongresi'nde, ülkenin dışa açılan kapılarından biri oldu. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, İzmir'e yaptığı bir ziyarette; sanayicilerden, işçilerden ve tüccar gruplarından, ihracatın çağdaş ülkelerdeki gibi istikrarlı bir şekilde geliştirilmesi ve ihracatçının korunması gibi pek çok öneriyi dinledi. Hükümete verdiği direktifte ihracatla ilgili önlemler alınmasını isteyen Atatürk, 04 Mart 1937 tarihinde yayımlanan ve Cumhurbaşkanı olarak onayladığı 6107 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile İhracatçı Birlikleri'nin kurulmasına olanak tanıdı.

İzmir, Ege Bölgesi'nde çoğu tarımsal ürünlerden oluşan dışsatım mallarının çıkış kapısıydı. Bölgenin ana ihraç malları ise; tütün, pamuk, incir, afyon, halı, arpa, meyan kökü, meşe palamudu, zeytin ve zeytinyağıydı.

Bu ürünler, İzmir çıkışlı toplam dışsatımın yüzde 92'sini oluşturdu. Hala Türkiye'nin en önemli ihracat merkezlerinden biri olan bu kent; teknoloji, savunma sanayii, hizmet sektörü gibi alanlarda gelişen işletmelerle, İzmir'in ihracat potansiyelini daha da artırıyor.

EİB'in 2023 ihracatı 12 milyar 179 milyon $

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) üyeleri 2023 yılının ilk sekiz aylık döneminde 12 milyar 179 milyon dolarlık ihracata imza attı. Son bir yıllık dönemde ise yüzde 1'lik artışla ihracatını 18 milyar 122 milyon dolara taşıdı. Ağustos ayında tarım ürünlerinde ihracatını yüzde 4'lük artışla 552, 8 milyon dolardan 575, 9 milyon dolara çıkaran EİB üyeleri, aynı ayda sanayi ürünleri ihracatında 847 milyon dolarlık, madencilik sektöründe ise; 99, 7 milyon dolarlık ihracat performansı ortaya koydu.

İzmir, Cumhuriyet'in kuruluş yıllarından itibaren Türkiye'nin en önemli ihracat merkezi oldu. Mustafa Kemal Atatürk'ün 4 Mart 1937 tarihinde "İhracatçı Birlikleri Kuruluş Kararnamesi'ni" imzalamasından sonra, 1939 yılında Türkiye'deki ilk ihracatçı birliği İzmir'de kuruldu. Bu durum Ege Bölgesi'nin ve İzmir'in Türkiye'nin ihracatında güçlü bir pozisyon almasını sağladı.

Kuruluş zamanından 1980'lere kadar yaptığı ihracatta çok büyük bir payı temsil eden İzmir'den, 1923'te 51 milyon dolar ihracatın, 43,4 milyon dolar gibi oldukça önemli bir bölümünü gerçekleştirdi. 1946 yılında ülkenin ihracatı 215 dolarken, söz konusu ihracatın 123,1 milyon doları İzmir'den yapıldı. 1970 yılında Türkiye'nin ihracatı 537 milyon dolar iken, İzmir'in ihracatı 200 milyon dolar seviyesinde olarak kaydedildi. Ülkenin ihracatında lider olan İzmir, 1980'e kadar mevcut yerini korumaya devam etti. 1980 sonrasında Türkiye'deki sanayileşme hamlesiyle ihracatın ağırlığının İstanbul'a kaymasına neden olsa da 2021 yılında şehir; Türkiye'ye 14 milyar 737 milyon dolar kazandı. T

Eskinazi, Türkiye'nin ikinci yüzyılında kalkınmasını sürdürmesi ve dünyanın 10 büyük ekonomisinden biri olabilmesi için ihracatın itici güç olacağını söyledi

"İkinci yüzyılda ihracatı önceliklendiren yeni bir ruh gerekiyor"

EİB Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi: İzmir, Cumhuriyetimizin kuruluşundan 1980'e kadar Türkiye'nin ihracatını domine etti. İzmir yıllık 17 milyar doları aşan ihracatıyla Türkiye'de en çok ihracat yapan ikinci il olma konumunu sürdürüyor

Türkiye Cumhuriyeti'nin günümüzde dünyanın 20 büyük ekonomisi arasında yerini aldığını söyleyen Eskinazi, "1923 yılında tamamına yakını tarım ürünlerinden oluşan 51 milyon dolarlık ihracatımız 100 yılın sonunda yaklaşık 5 bin katlık artışla sanayi ürünleri ağırlıklı bir desenle 255 milyar dolar seviyesine ulaştı

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılında muasır medeniyetler seviyesine ihracatla ulaşılacağını söyleyen Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, ikinci yüzyılda ihracatı önceliklendiren yeni bir ruh gerektiğini söyledi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Kuruluş Yıldönümü'nü kutlarken, hangi koşullarda Cumhuriyete sahip olunduğunun unutulmaması gerektiğini söyleyen Eskinazi, "Hasta adam olarak nitelendirilen Osmanlı İmparatorluğu'ndan genç, tüm dünya halklarına özgürlük noktasında ilham kaynağı olan Türkiye Cumhuriyeti'ne dönüşüm hiç kolay olmadı. Dünyadaki bilim ve teknolojik gelişmelerin uzağında kalan Osmanlı İmparatorluğu

16. Yüzyılının son çeyreğinden, 20. Yüzyılın başına geçen yaklaşık 350 yıllık süreçte sürekli kan kaybetti. 1699 yılında Karlofça Antlaşmasıyla; Macaristan, Erdel Prensliği, Ukrayna, Podolya, Mora ve Dalmaçya'yla başlayan, 19. ve 20. yüzyılda dünya genelindeki özgürlük hareketleriyle devam eden toprak kayıpları hasta adam olarak nitelendirilen Osmanlı İmparatorluğunun adeta bitkisel hayata girmesine yol açtı. Robert Schuman Merkezi'ne göre Osmanlı sadece 1. Dünya Savaşı'nda 772 bin gencini kaybetti. Bazı liselerimiz savaş yıllarında mezun veremediler" diye konuştu.

"Milletlerin kaderlerini tayin etme hakkı tüm dünyaya gösterildi"

Cumhuriyet'in kuruluş hikayesini anlatan Eskinazi, "Yoksulluk, umutsuzluk, imkansızlık, tükenmişlik içinde bir halkı olan Hasta adam olarak nitelendirilen Osmanlı İmparatorluğu'nun 1. Dünya Savaşı sonrasında topraklarını paylaşma hesabı yapan İngiltere, Fransa ve Yunanistan, yüzyılın dahisi olarak nitelendirilen Gazi Mustafa Kemal'i hesaba katmamışlardı. Bu kötü gidişe dur demek için 15 Mayıs 1919 tarihinde Yunanlıların İzmir'i işgaline ilk kurşunu atan Gazeteci Hasan Tahsin Kurtuluş mücadelemizin fitilini ateşlerken, Kurtuluş Savaşı için hazırlıklarını tamamlayan Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşları 19 Mayıs 1919 tarihinde Samsun'dan yaktıkları özgürlük ateşini 29 Ekim 2023 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuyla taçlandırdılar. Bu süreçte Gazi Mustafa Kemal'in liderliğinde insan üstü bir çaba gösteren Anadolu insanı az zamanda büyük bir iş başardı. Kadınıyla erkeğiyle, genciyle, yaşlısıyla Kurtuluş Savaşına büyük destek verdi" ifadelerinde bulundu.

Eskinazi, "Savaştan mutlak zafer ile ayrılmamız sömürge altındaki diğer ülkeler ve milletler için de bir feyz kaynağı ve büyük bir örnek oluşturdu. Başta Cezayir olmak üzere birçok ülke Mustafa Kemal Atatürk'ün başlattığı bağımsızlık mücadelesini örnek alarak kendi mücadelelerini başlatmış ve bağımsızlıklarını ilan etmişti. Milletlerin kaderlerini tayin etme hakkı da bir kez daha tüm dünyaya gösterilmişti" dedi.

"İzmir, Türkiye'nin ihracatını domine etti"

İzmir'in, İzmir Limanı'nın da pozitif katkısıyla tarih boyunca ihracat kenti olduğuna değinen Eskinazi, Cumhuriyetimizin kurulduğu 1923 yılında Türkiye'nin yaptığı 51 milyon dolarlık ihracata 42 milyon dolarlık katkı sağladı. Bu ihracatta öne çıkan ürünler; pamuk, kuru üzüm, kuru incir, zeytin, zeytinyağı, palamut, halı, arpa öne çıkan ürünler idi. İzmir, Cumhuriyetimizin kuruluşundan 1980'e kadar Türkiye'nin ihracatını domine etti. 1980 sonrasında sanayileşme hamlesiyle ihracatta İstanbul ihracatta liderliği eline alsa da İzmir hala yıllık 17 milyar doları aşan ihracatıyla Türkiye'de en çok ihracat yapan ikinci il konumunu sürdürüyor" dedi.

"Cumhuriyeti kurmak için yoğun bir mesai harcandı"

Eskinazi, 9 Eylül 1922 tarihinde İzmir'in kurtuluşu sonrasında yeni cumhuriyeti kurmak için yoğun bir mesai harcandığını belirterek, "Türk toplumunun Kurtuluş Savaşı'ndaki zaferinin ekonomik zaferlerle taçlanması için Cumhuriyet ilanından 8 ay önce Gazi Mustafa Kemal, ekonomide geleceğin ana stratejilerini oluşturmak için büyük bir hazırlığa girişti. İktisat Vekili Mahmut Esat'tan ekonominin tüm kesimlerini içine alacak büyük bir kongre organize edilmesini istedi. Askeri başarıların, iktisadi başarılarla taçlandırılması gerektiğine inanan, bu sayede güçlü bir devlet olacağımıza inanan Gazi Mustafa Kemal, çok iyi bir iktisadi program oluşması için sanayi ve ihracat kenti olan İzmir'i toplantı yeri olarak bizzat kendisi seçti" sözlerine yer verdi.

"İktisat Kongresi'nde alınan kararlar ihracatı tetikleyecek nitelikte"

Eskinazi, İzmir İktisat Kongresi'nde sanayinin ve ihracatın gelişimi için alınan kararları şöyle özetledi: "Yerli sanayi, yabancı mala karşı ağır gümrüklerle korunacak. Sanayiye gereken ara mallar gümrüksüz

girecektir. Yatırım için gelecek tesislerden gümrük alınmayacak. İç ihalelerde yerli malın fiyat farkı ithal ürüne göre yüzde 100'ü geçse bile yeri mal tercih edilecek. 5 dönüme kadar olan devlet arazileri, üzerinde tesis kuracak girişimcilere bedelsiz verilecek. Burada muafiyet Türk tebaasında olanlar olacak. Şirketlerde ise buna uyulması için hissenin yüzde 75'inin yerli olması yeterli olacak. Sanayi teşviki 5 yıl geçerli sayılacak. Bu süre bitince 25 yıl daha uzatılabilecek. Halk, memur ve askerlerin yerli mensucat kullanmaları sağlanacak. Sanayi eğitimine önem verilecek. Sanayi odaları kurulacak ve bu odaların üst kuruluşu olacak. Sanayiye kaynak aktaracak bankalar kurulacaktır. Bu girişim mevcut bankalardan hisse alınarak ve devletin de katkısı ile gerçekleşecek. Sanayi tesisi kurmaya uygun yerlere ve ülkenin doğal kaynaklarına ulaşım sağlanacak. Demiryolları yapılacak ve şoseler döşenecek. Emtia taşınması ucuz tarife ile sağlanacak."

İktisat Kongresi'nde alınan kararların büyük bölümünün ihracatı tetikleyecek nitelikte olduğunu söyleyen Eskinazi, "Sanayi teşvikleri, üretimin artırılmasına yönelik önlemler, demiryollarının ve limanların genişletilmesi, navlun indirimleri, ipotek karşılığı kredi, yurt dışında ticaret ataşeliklerinin kurulması, sigortacılığın geliştirilmesi, mamul ürün ihracatının teşviki bunların başında geliyor. Cumhuriyet'in ekonomi yönetimi, Atatürk'ten aldığı direktifle, 17 Şubat'ta yapılan İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararları yaşama geçirmekle işe başladı. Sanayi ve tarım alanında üretimi artıracak adımlar 1. Kalkınma Planı'nda yerini buldu" dedi.

"İhracatçı sayısı 110 bine ulaştı"

Türkiye Cumhuriyeti'nin günümüzde dünyanın 20 büyük ekonomisi arasında yerini aldığını söyleyen Eskinazi, "1923 yılında tamamına yakını tarım ürünlerinden oluşan 51 milyon dolarlık ihracatımız 100 yılın sonunda yaklaşık 5 bin katlık artışla sanayi ürünleri ağırlıklı bir desenle 255 milyar dolar seviyesine ulaştı. İhracatçı sayımız sürekli artarak bugün 110 bine ulaştı. Manisa ve Denizli Türkiye'de en çok ihracat yapan ilk 10 il arasında yer alıyorlar. Muğla 2022 yılında 1 milyar doların üzerinde ihracat yaparken, Balıkesir 2023 yılında ihracatta 1 milyar dolar barajını geçmek için var gücüyle çalışıyor. Ege Bölgesi olarak 2022 yılında 32 milyar dolar dövizi Türkiye'ye kazandırdık. İhracatımızın ithalatımızı karşılama oranı yüzde 142 seviyesinde yer alıyor" diye konuştu.

"İhracatta her yıl minimum %10 artış yakalamalıyız"

Ege Bölgesi'nin Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin İlk 1000 İhracatçı Listesi'nde 159 firma ile temsil edildiğini aktaran Eskinazi, "Cumhuriyet'in ilk yıllarında ihracatımızın deseninde tarım ürünleri ağırlıklı iken, günümüzde sanayi ürünleri ihracatımız öne çıkıyor. Hizmet sektörlerimiz ciddi bir döviz getirisi sağlıyor. Türkiye'nin ikinci yüzyılında da kalkınmasını sürdürmesi ve dünyanın 10 büyük ekonomisinden biri olabilmesi için ihracatın itici güç olacağına inanıyoruz. Cumhuriyetimizin ilk yıllarındaki ruhla ikinci yüzyıla odaklanmalıyız. İlk 10 ekonomi arasına girebilmemiz için ihracatla büyümeliyiz. İhracatta her yıl minimum yüzde 10 artış yakalamalıyız. Cumhuriyetimizin 100. Yıldönümünde maalesef bu hedefin uzağında kalacağız. Sonraki yıllarda bu hedefi yakalayabilmemiz için ihracatçıların çarklarının dönmesi, üretimin devamı için dünyadaki rakiplerimizle rekabetçiliğimizi koruyacak koşullarda enflasyona yenilmeyen döviz kuru, uygun vadeli finansman, ihracatçılarımıza kullandırılan devlet yardımlarının geçmiş yıllarda olduğu gibi döviz bazında kullandırılması gerekiyor" diye ifade etti.

"Sürdürülebilirlik ana ilkemiz olacak"

Teknolojinin baş döndürücü bir hızla geliştiğini söyleyen Eskinazi, "Önümüzdeki yüzyılda bu değişim daha da hızlanacak. Önümüzdeki 10 yılda günümüzdeki mesleklerin yüzde 30'u güncelliğini yitirirken, yeni meslekler iş hayatında öne çıkacak. Bugün doğan çocukların büyük çoğunluğu bugün var olmayan meslekleri yapar hale gelecek. Veri analizi her zamankinden daha kıymetli hale gelecek. Önümüzdeki süreçte ürünler ve hizmetler çeşitlenecek ama binlerce yıldır olduğu gibi önümüzdeki yüzyılda da ihracat devam edecek. EİB'in ilk kurulduğu yıllarda tarım sektörleri öndeyken günümüzde EİB'in ihracatında sanayi sektörleri öne geçmiş durumda. Temiz enerji, yazılım, geri dönüşüm, bilişim sistemleri, savunma teknolojileri, telekomünikasyon, mesleki eğitim, tasarım, tarım sektörlerimiz ikinci yüzyılda öne çıkacak" ifadelerine yer verdi.

Eskinazi, sözlerini şöyle noktaladı: "İhracatta geleneksel pazarlama yöntemlerimiz devam ederken dijital pazarlama yoğunlaşmamız gereken başlıklardan birisi olacak. Bugün konteynerlerle yaptığımız ihracatı önümüzdeki süreçte tüketicilere doğrudan yapar noktaya gelen adımları daha hızlı atacağız. Cumhuriyet'in ikinci yüzyılı yapay zekanın yüzyılı olacak. Tabii bütün bunları yaparken sürdürülebilirlik ana ilkemiz olacak." T

CUMHURİYETİMİZİN
1923
100
2023
YILI
KUTLU OLSUN
YÜZ YILDIR OLDUĞU GİBİ
YÜZLERCE YIL DAHA İZİNDEYİZ.
İZMİR TİCARET ODASI
1885

TİM'den '11. Kalkınma Planı ve İhracat Hedefleri' kapsamında hazırlanan rapora göre, 2023 yılı ihracat hedefi 226,6 milyar dolar olarak belirlendi

Türkiye Yüzyılı'na 'Milli Teknoloji Hamlesi'

Bakan Kacır: Milli Teknoloji Hamlesi hedeflerimiz doğrultusunda, savunma sanayiinin başrolde olduğu bir döneme tanıklık ediyoruz

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türkiye'yi yeni dönemde "yeni nesil elektrikli otomobil üssü" haline getirmeyi hedefliyor. "Milli Teknoloji Hamlesi" doğrultusunda yapılandırılan politikalar, ülkenin küresel rekabet gücünü artıracak, ekonomik ve teknolojik bağımsızlığını temin edecek kritik teknolojilerde atılım sağlayacak.

İkinci Yüzyıl Üretim Modeli ile ilgili değerlendirmelerde bulunan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Türkiye Yüzyılı'nı "Tam Bağımsız Türkiye" hedefinde "Milli Teknoloji Hamlesi" vizyonuyla inşa etmek için canla başla çalışacaklarına dikkat çekti. Bakan Kacır, "Bu yaklaşımın işaret fişeğini savunma sanayiinde yaktık. 'Milli Teknoloji Hamlesi' hedeflerimiz doğrultusunda, savunma sanayiinin başrolde olduğu bir dönüşüme tanıklık ediyoruz. Tarihin bize öğrettiği acı bir tecrübedir ki ateş çemberi içinde güvenli bir liman olan Türkiye'nin bekası, ancak savunma sanayiinde milli ve özgün teknolojiler geliştirerek mümkün. Güçlü siyasi irade ve istikrarlı devlet politikaları, milli ve özgün ürünleri önceleyen uzun dönemli tedarik planlaması ve ulusal AR-GE politikalarıyla desteklenen insan kaynağıyla, savunma sanayimiz yüksek teknolojili üretimin öncü sektörü oldu» diye konuştu.

Türkiye'nin gözü, yüksek katma değerli ürünlere çevrildi

Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) 2019-2023 dönemini kapsayan '11. Kalkınma Planı ve İhracat Hedefleri' kapsamında hazırlanan rapora göre, 2023 yılı ihracat hedefi 226,6 milyar dolar olarak belirlendi. İhracatın 2018-2023 arasındaki beş yıllık dönemde yüzde 35, yıllık ortalama değer olarak ise yüzde 6,2 artması bekleniyor. Plandaki ihracat hedeflerine ulaşılmasında pazarlara ilişkin hedefler konulurken, plan döneminde Avrupa Birliği (AB) ile Gümrük Birliği'nin güncellenmesine yönelik çalışmalar sürdürülecek. Bununla birlikte, yüksek katma değerli ve ileri teknoloji yoğunluklu ürünlerin payı da artırılacak. Orta yüksek teknolojili sanayilerin toplam ihracat içindeki payı yüzde 37,9'dan yüzde 46,3'e ve ileri teknoloji yoğunluklu sanayilerin toplam ihracat içindeki payı da yüzde 3,2'den yüzde 5,8'e çıkarılacak.

'İhracat Ana Planı', ihracat hedefleri için yol haritası olacak

İhracat hedeflerine ulaşılmasında yol haritası olabilmesi amacıyla 'İhracat Ana Planı' hazırlanacak. Uygulanacak bu plan, hedef pazar ve ürün odaklı bir yaklaşıma sahip olacak. Ayrıca, firmaların küresel değer zincirlerinin katma değer yaratan aşamalarına eklemlenmesini destekleyecek. Belirlenen bu amaç doğrultusunda firmaların; tasarım, ürün geliştirme ve markalaşma faaliyetleri desteklenmek suretiyle, ihraç edilen mal ve hizmetlerin katma değeri ve rekabet gücü artırılacak. Yine ihracatçılara yönelik pazara giriş eylem planları uygulamaya geçirilecek ve pazara giriş engelleri takip edilerek sorunların çözüme kavuşturulması desteklenecek. Eximbank'ın özsermayesi 10 milyar TL artırılacak

Kalkınma planı çerçevesinde, Eximbank'ın işlevleri de güçlendirilecek ve sanayiye yönelik programları güçlendirilerek öncelikli sektörlerin ihracat kapasiteleri geliştirilecek. Kredilerin yanı sıra özellikle sigorta/garanti programlarının özendirilmesi ve çeşitlendirilmesi yoluyla ihracat desteği artırılacak. Plan döneminde Eximbank'ın özsermayesi 10 milyar TL artırılarak, banka desteğinin Türkiye ihracatına oranı kademeli olarak yükseltilecek.

Eximbank tarafından ihracatçı firmaların ihracat alacakları ve ülkemizde üretilmeyen girdileri için kullanacakları vadeli işlem piyasası işlemlerine yönelik bir destek programı oluşturulacak.

Milli kurumların uluslararası konuma ulaşmaları sağlanacak

Milli Teknoloji Hamlesi vizyonunda, ihracatı destekleyen mevcut yapı içinde de iyileştirmeler yapılacak. Türk ihraç ürünlerinin üretim standardizasyonunun sertifikasyonunda milli kurumların uluslararası konuma ulaşmaları sağlanacak. Firmaların rekabet gücünü hızlı tedarik avantajıyla üst düzeye çıkarmak için 'Türkiye Ticaret Merkezleri', dağıtım ve depolama kanallarıyla bütünleşmiş bir yapıya kavuşturulacak. Ülke tanıtımı ve Türkiye markası için kullanılan fon ve kaynakların daha etkin kullanılması için farklı kurum ve kuruluşlarca harcanan kaynaklar konsolide edilerek yeni bir tanıtım stratejisi belirlenecek.

İhracatçılar için "Kolay İhracat Platformu" kurulacak

Kalkınma planının bir diğer ayağı ise ihracatçılar için geliştirilecek yeni bilgi platformları olacak. O nedenle, ihracatçıların küresel ticari verileri yakından takip edebilmelerini, devlet destekleri, potansiyel ürün ve pazarlar ile alıcı ülke uygulamaları hakkında bilgi edinmelerini sağlayacak, kapsamlı ve güncel verileri içeren dijital "Kolay İhracat Platformu" kurulacak. Yurt dışında gerçekleştirilen ticaret heyetlerine katılan firma bilgileri ile temas kurulan yabancı firma bilgilerini içeren veri tabanı kurulacak ve düzenli aralıklarla güncellenecek.

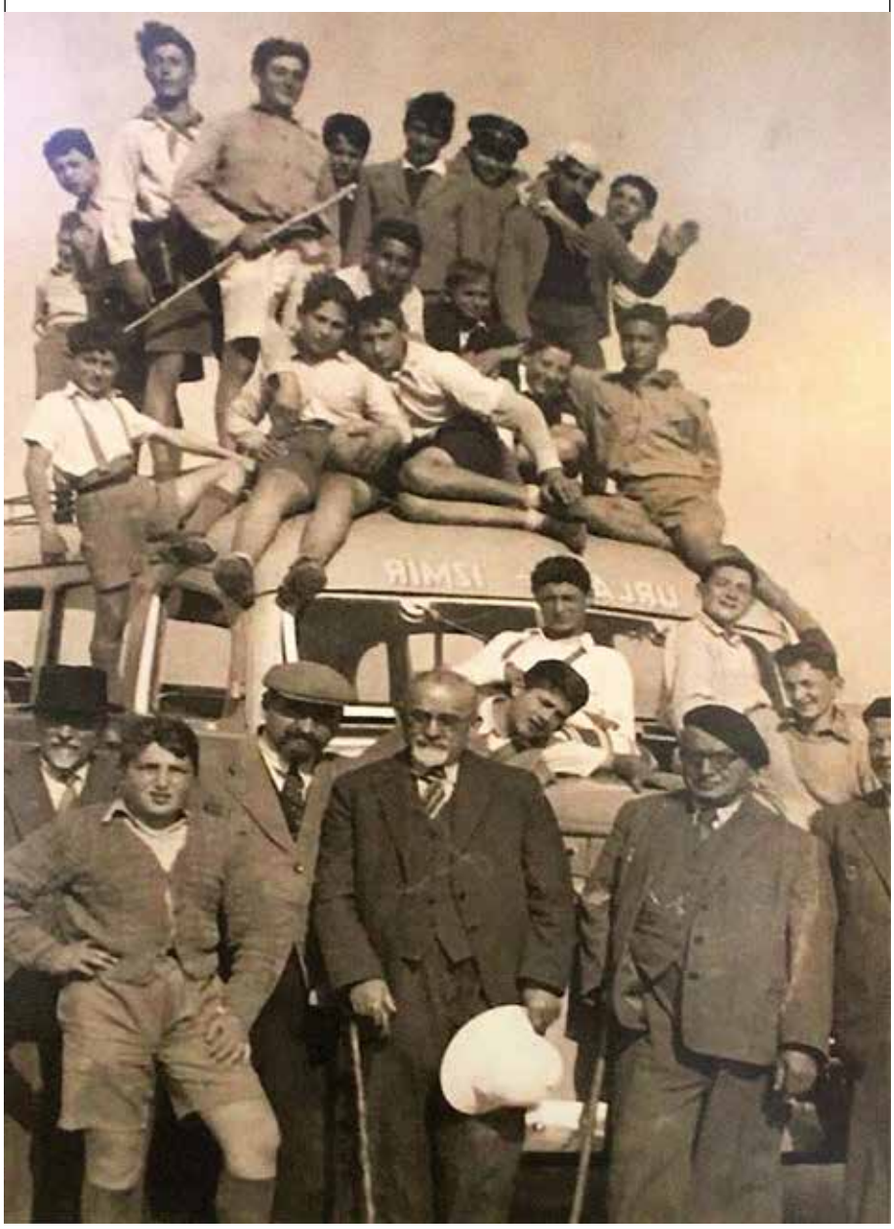
Dış ticaret hacmi artırılacak

İkinci Yüzyıl Üretim Modeli ile yeni serbest ticaret anlaşmaları müzakere edilecek ve yürürlükteki anlaşmaların kapsamının genişletilmesine yönelik çalışmalar yapılacak. Afrika açılımı çerçevesinde Afrika ülkeleri ile olan ilişkiler; diplomatik, ekonomik, ticari ve kültürel açıdan daha da güçlendirilecek. Bölge ülkeleri ile dış ticaret hacmi artırılacak. Ortadoğu bölgesinde yer alan ülkelerle de mevcut diplomatik, ekonomik, ticari ve kültürel ilişkiler güçlendirilecek; dış ticaret hacmi artırılacak. T

Cumhuriyet tarihi ve öncesinde de İzmir'in Türkiye'nin önemli ticaret kentlerinin başında gelmesinde Levanten Aileleri büyük rol oynadı

İzmir ticaretinin mihenk taşları; Levanten Aileleri

İzmir'de ilk belediyeyi kuran, ilk havagazı fabrikası, elektrik şirketi ve ilk demiryolu sistemini kuran Levanten Aileleri, bugün de ticaret ve kültür hayatına katkı veriyor

Türkiye Levantenleri terimi, özellikle Tanzimat Dönemi sonrası ticaretle uğraşmak maksadıyla Osmanlı İmparatorluğu'nun kıyı şehirlerine, başta Fransızlar ve İtalyanlar olmak üzere yerleşen Avrupalıların soyundan gelip, günümüzde Türkiye'de yaşayan Levantenleri ifade ediyor. Türkiye'deki tahmini nüfusları bin civarında olan Levantenler, kültürel olarak en yoğun İzmir'de varlık gösterirken, başta İstanbul ve Mersin olmak üzere kıyı şehirlerinde yaşamaya devam ediyorlar.

Levantenler, Osmanlı'ya göre batılı, Avrupalılara göre ise doğuludur görülür. Tanzimat sonrası Anadolu topraklarına yerleşmelerine ve ticaret yapmalarına olanak sağlanan bu azınlığın en çok tercih ettiği adres ise İzmir oldu. Levantenler, İzmir'e önemli ekonomik ve kültürel katkıda bulunuyor.

Levanten şehri İzmir

İzmir, özellikle 17 ve 19'uncu yüz yıllarda aktif olarak Levantenler'i ağırladı. Çeşitli araştırmalara göre; İzmir, 17'nci yüz yıldan sonra öteki Levant şehirlerinden çok daha hızla gelişmiş ve özellikle 17 ve 19'uncu yüzyıllar arsında en parlak dönemini yaşadı. Bu nedenle de İzmir'e gelen birçok gezgin, gezi notlarında İzmir'den; 'Levant'ın başşehri', 'Levant'ın en parlak ticaret şehri', 'Levant'ın en önemli ticaret merkezi', 'Levant'ın incisi', 'Anadolu kıyılarının Marsilyası', 'Küçük Asya'nın kıyısında bir Marsilya' diye bahsetmişlerdi.

Bu ilginin temelinde batı gezginlerinin şehirdeki ticari hareketliliği, çevrenin zenginliğini ve ticaretle uğraşanların ekonomik seviyelerini övgüyle anlatmaları yatıyor.

İlginin bir başka sebebi ise; 1856 yılında yabancılara mülk edinme hakkının verilmesi oldu. Bu ayrıcalık önemli miktarda yabancı nüfusun İzmir'e akmasını sağladı. 1847 de 15 bin kişi olan yabancı nüfus, 1880 de 50 bin kişiye ulaşmıştı. Bundan dolayı İzmir'e yerleşen Avrupalı tüccarlar, çerçiler, aracılar, komisyoncular, toptancılar hızla artmış ve şehir, ticari bir Levanten şehri oldu.

İzmir'de Fransız etkisi

Fransızların İzmir'in Levanten tarihindeki yeri daha kalıcı oldu. İzmir'in büyük dönüşüm geçirdiği 19'uncu yüz yılın başlarından itibaren Fransız etkisi görüldü. Bu etkinin temelini Fransız aileler oluşturdu. Bu aileler özellikle ticaret alanında çok ileri düzeylere gelmiş ve sonrasında ise şehrin çeşitli kurumlarında önemli makamlarda yöneticilik pozisyonunda bulundular. Hatta şehrin yönetiminde dahi siyasi bir aktör haline gelmişlerdir. Bunların başında LaFontaine, Whithal ve Giraud aileleri geliyor.

La Fontaine Ailesi

Ailenin ilk üyesi James La Fontaine, İngiltere'de iken Levant Kumpanyasının üyesidir. İzmir'de Edwards Hayes ile ortaklık kurarak, iş hayatını "Hayes La Fontaine and Co." isimli firmada sürdürür. Büyük oğul Charles Constantine, babası öldüğünde adı geçen firmanın büyük ortağı olur. Büyük oğul Charles, ortağı olduğu büyük firma 1852'de kapandıktan sonra, Trakya'da Pelion gümüş ve kurşun madenlerinde yöneticilik yapar. 1855'de Osmanlı Bankası'nın İzmir şubesi müdürlüğüne atanır. Charles daha sonra bu bankanın genel müdürü olur. Ve ailenin bu üst düzey yöneticilik serüveni diğer üyeleri tarafından farklı platformlarda devam eder. La Fontaineler bu gelişmelerden sonra Osmanlı topraklarında kök salmış ailelerden olmuşlardır.

Whithal Ailesi

Whithall ailesinin ilk üyesi, 1809 yılında bir İngiliz ticaret evi (Breed et Co.) tarafından İzmir'e gönderilen, Liverpollu tüccar Charlton Whithall'dur. Charlton, Graud evlerinden birini kiralayarak Bornova'ya yerleşti. Hemen arkasından kardeşi James ve diğer aile üyeleri geldi. Charlton Whithall, Jean Babtiste Giraud'un aile şirketi 'J.B ve Giraud et Cie'yi 16 yaşındaki oğlu Alexandre Giraud'a bırakarak vefat ettiği 1881 yılında, kendini İzmir'e gönderen İngiliz şirketinin de içinde yer aldığı La Societe C.Whithall Co. şirketini kurdu. Bu şirket zamanla Anadolu'nun en önemli ticaret evi hâline geldi. Whithall ailesi zamanla diğer Levanten ailelere de örnek oldu. Özellikle Fransa'dan birçok kişinin bu şirket aracılığıyla İzmir'e yerleşme imkânı buldukları biliniyor. Ancak Whithaller, devam eden süreçte diğer Levantenlerin çoğu gibi İzmir'de tutunamaz ve İzmir'i terk ettiler.

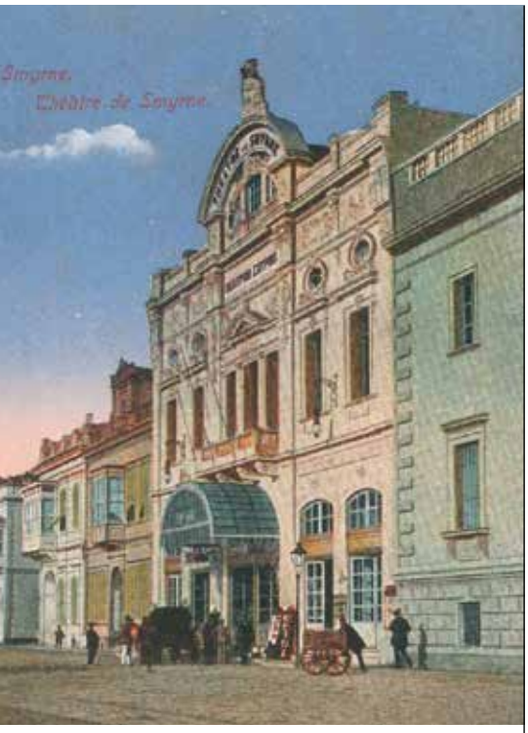

Levanten ailelerin tercihi; Bornova ve Buca

Cumhuriyet dönemi öncesi İzmir'e yerleşen Levantenler, özellikle Bornova, Buca semtlerini tercih etmişler, yaşantılarını ve ticari hayatlarını bu iki merkezden yürüttüler. Buca'ya yerleşenler, burayı bir sayfiye beldesi olarak görmüş, yeni mimari tarzları ile Buca'da önemli tarihi yapıların oluşmasını sağladı. İzmir'de genelde halı, incir, üzüm ve pamuk işiyle uğraşan Levantenler, daha sonra sanayiye yöneldi. Kurtuluş Savaşı döneminde mücadeleye destek veren Levantenlerin, Türk ordusunun birçok sanayi malzemesini temin ettikleri söyleniyor. Anadolu topraklarındaki yaşam ve ticaret hayatları Lozan Antlaşması'na kadar devam eden Levantenler'den, antlaşma sonrası kendilerine sağlanan ayrıcalıkları kaybedenler ülkelerine döndü. Ancak İzmir'de yaşayan Levantenlerin büyük çoğunluğu, Cumhuriyet döneminde de kentten ayrılmadı. Bugün İzmir'in ticaret ve kültür hayatına azımsanmayacak katkı koyuyorlar. İzmir'de ilk belediyeyi kuran, ilk havagazı fabrikası, elektrik şirketi ve ilk demiryolu sistemini kuran da yine onlar oldu.

Giraud Ailesi

İzmir'in köklü ailelerinden Fransız aile Giraudlar'ın tarihi; özel arşiv ve yaşayan aile üyeleri ile yapılan sözlü tarih çalışmasına göre, 1760'lı yıllarda İzmir'e yerleşen tüccar ve armatör Jean Babtiste Giraud ile başlamadı. Babtiste, daha sonraları kendi şirketini kurdu. 1780'li yılların sonlarına doğru, kendisi gibi İzmir'in banliyösü Bornova'da yaşayan Venedik Konsolosu Lukas Cortazzi'nin kızı ile evlendi. Giraud zamanla İzmir'in en zengin tüccarlarından birisi oldu. Bu ailelerin sadece İzmir'in değil Türkiye'nin de sanayi uygarlığına girişte büyük rol oynadıklarını görülür. Giraudların ekonomik alandaki etkileri daha çok tekstil alanında oldu.

Bu alanda birçok fabrikaları ve üretim tesisleri kurdular. Bunlardan bir tanesi olan İzmir Pamuklu Mensucatı T.A.Ş.'dir. Yine yün mensucatı konusunda da önemli söze sahiptirler. Bu başarıları onları, İzmir'de kalan nadir Levanten ailelerden birisi yaptı. Bugün sayıları çok azalmış olsa da Forbes, Aliberti, Arkas, Battalzi ailelerinin hâlâ ekonomik etkinliklerine devam ediyor.

Arkas Ailesi

Arkas Holding Yönetim Kurulu Başkanlığını üstlenen Lucien Arcas, 1945 yılında İzmir'de doğdu. İzmir Fransız St. Joseph Lisesi'ni bitiren Arcas'ın dedesinin 19. yüzyılda Anadolu'ya ticaret yapmaya gelen Fransa kökenli Levantenlerden olduğu biliniyor. Merkezi İzmir'de bulunan Arkas Holding ve ona bağlı 61 olan şirketlerinin ve genel müdürü olan Arkas, birçok kez Türkiye'nin gelir vergisi rekortmenleri listesinde yer aldı. Gabriel J. B. Arcas tarafından 1902 yılında ithalatçı olarak kurulan Arkas, 1944 yılında Lucien Gabriel Arcas'ın öncülüğüyle uluslararası taşımacılık alanında faaliyet göstermeye başladı. Lucien Arkas, sanata olan düşkünlüğüyle biliniyor ve İzmir'in Urla ve Konak ilçelerinde sanat merkezleri bulunuyor.

Baltazzi Ailesi

Şimdilerde Karavan Turizm İşletmesi'nin başında bulunan Alex Baltazzi'nin 1745 yılında Venedik'ten Anadolu'ya gelen ataları Osmanlı'nın ilk bankası olan "Dersaadet Bankası"nı kurmuş. "Şirket - i Hayriye"nin ilk gemilerini getirmiş. İki yüz yıl önce Hollanda'dan gelen Dutilh'lerin çocukları Karel ve Hendrik kardeşler, 16 yıl İzmir'in, 4 yıl Türkiye'nin vergi şampiyonu olmuş. Bu iki kardeş Dutilh Denizcilik İşletmesi'ni geçtiğimiz yıllar Anadolu Deniz Ticaret Şirketi'ne bırakarak iş hayatından ayrılmış.

Micaleff Ailesi

Micaleff Ailesi, İzmir'e 1860'lı yıllarda geldi. Ailenin zeytinyağı yolculuğu, 1938 yılında Anthony Micaleff'in zeytinyağı üretmesi ile başladı. Micaleff, Halkapınar'da kurduğu fabrikada, Türkiye'nin ilk markalı zeytinyağını üretti. 1945 yılında doğan Kristal markasının logosu da dedeleri Carmelo Micaleff'i Türkiye'ye getiren vapurdu. Anadolu'yu zeytinyağı ile tanıştıran Kristal Yağları, zeytinyağını piyasaya teneke ambalajla sunan ilk firma oldu. Teneke ambalajların üzerindeki vapur logosu nedeniyle "vapurlu yağ" olarak tanındı. Şirketi, Antony Micaleff'in ardından oğullarından Charles Micaleff yönetti. Charles Michaleff'in vefatından sonra bayrağı devralan Noel Micaleff, 2003 yılında şirkette çalışmaya başlayan yeğeni Christopher Dologh'u kendi yerine hazırladı. Şirket bu arada 2007 yılında ortak olduğu Arkas Holding'in gücünü de arkasına alarak yatırım ve üretim kapasitesini artırdı. Bugün 25'in üzerinde ülkeye zeytinyağı ihraç eden Kristal Yağları, 2018 yılında dünyanın en büyük zeytinyağı üreticisi olan İspanya'nın Valencia kentinde zeytinyağı şirketi kurup, orada üretim ve ihracata başladı. Valencia'daki üretimin başına da Kristal Yağları'nın Genel Müdürü Christopher Dologh geçti. T

İnci Holding, eşit haklar yönündeki uygulamalarını artırmayı hedefliyor

NEŞE GÖK
İnci Holding Yönetim Kurulu Başkanı

Grupta üst düzey kadın yönetici oranı yüzde 25 olarak kaydedildi. Yeni işe alınan kadın saha çalışanlarının sayısı 2022 yılında yüzde 19 artış gösterdi. Grup genelinde ise yeni işe alımlarda kadın istihdam oranının 2023 yılında yüzde 20-30 bandına çekilmesi hedefleniyor.

İnci Holding, sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarını içeren ikinci rapor olma özelliğini de taşıyan 2022 Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayınladı. Raporda, sürdürülebilirlik bakış açısını ve bu bakış açısı çerçevesinde gerçekleştirdikleri çalışmaları kapsadığını belirten İnci Holding Yönetim Kurulu Başkanı Neşe Gök, "Bulunduğumuz sektörlerdeki öncü şirketlerden biri olarak, hızla değişen dünyada yenilikçi bakış açımızla değişimin getirdiklerine yanıt veriyor, 'Yeni Nesiller' için sürdürülebilir bir dünyanın inşası için çalışıyoruz. Eşit iş, eşit haklar, eşitlik, çeşitlilik ve kapsayıcılığın küresel olarak geçerliliğine inanıyor ve bu yöndeki uygulamalarımızı pozitif yönde artırmayı hedefliyoruz. Gençlerin eğitim ve gelişimlerine katkı sunuyor, kendi geleceklerini tasarlayacak gençlerle ilgili tüm faaliyetlerimizde iletişim sağlamayı önemli buluyoruz. Tüm bunları 'çifte önemlilik' perspektifine göre 'kurumun etkisi' ve 'kuruma etkisi' açılarından değerlendirdik" dedi.

"Sürdürülebilirlik yolculuğumuzu hızla ileri taşıyoruz"

İnci Holding CEO'su ve Yönetim Kurulu Üyesi Zeki Şafak Ozan ise İnci Holding olarak, gelecek nesillere yaşanabilir bir dünya bırakma sorumluluklarının farkında olduklarını belirterek, "Bu bilinçle hareket etmeye devam ediyoruz. Yenilikçi çözümler ve ortaklık fırsatları aracılığıyla, sürdürülebilirlik yolculuğumuzu hızla ileri taşıyoruz. İnci Grubu olarak 2030 yılı için koyduğumuz karbon emisyonumuzu %50 mutlak azaltım hedefimizle uyumlu olarak, 2022 yılı itibarıyla karbon ayak izimizi %13, karbon emisyon yoğunluğumuzu ise %61,7 oranında azalttık. Gelecek için umut dolu bir şekilde ilerlemeye devam ederken, sürdürülebilirlik alanında daha da ilerlemek ve öncü bir rol oynamak için kararlılığımızı sürdürüyoruz" diye konuştu.

"Karbon emisyonu yüzde 13, atık miktarı yüzde 9 azaldı"

Sürdürülebilirlik önceliklerini 'Yeni Nesiller için Kurumsallaşmaya Yatırım', 'Yeni Nesiller için İnsana ve Topluma Yatırım', 'Yeni Nesiller için Sorumlu Üretim ve Sorumlu Tüketim', 'Yeni Nesiller için İnovasyona Yatırım' olarak belirleyen İnci Holding, 2022 yılında Toplam Sera Gazı Emisyonunu grup genelinde uyguladığı ve takip ettiği karbon aksiyon planları, global ortaklarıyla ortak politikaları ve üretim tesislerinin sahip olduğu I-Rec yenilenebilir Enerji Sertifikaları doğrultusunda 2021 yılına göre yüzde 13 azalttı. 2022 yılında İnci Grubu'nun geri dönüştürülebilir atık oranı yüzde 78 olarak gerçekleşti. Grubun toplam atık miktarı ise 2021 yılına göre yüzde 9 oranında azaldı.

"Kadın istihdam oranının yüzde 20-30 bandına çekilmesi hedefleniyor"

Grupta üst düzey kadın yönetici oranı yüzde 25 olarak kaydedildi. Yeni işe alınan kadın saha çalışanlarının sayısı 2022 yılında yüzde 19 artış gösterdi. Grup genelinde ise yeni işe alımlarda kadın istihdam oranının 2023 yılında yüzde 20-30 bandına çekilmesi hedefleniyor. Genç İnci Programı'nda istihdam edilen gençlerin sayısı 2021 yılına göre yüzde 87,5 artış gösterdi. Söz konusu artış ile Genç İnci Programı'na katılan gençlerin yüzde 83'ü grupta istihdam edildi. Ayrıca, kadın istihdamı oranı ise yüzde 40 ile 2021 yılına göre 2 puan arttı. Genç İnci istihdamı içerisinde kadın oranını her yıl yükseltmek grubun öncelikli hedefleri arasında yer alıyor. T

Kentimiz İzmir Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Yüce:
İzmir, bütün Uzak Doğu'nun Avrupa ve Kuzey Afrika için sıçrama tahtası olabilir

"Türkiye'nin Yeni Bir Hikayeye İhtiyacı Var"

Kentimiz İzmir Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Yüce, Türkiye ve İzmir ekonomisinin son 60 yılına farklı kurumlardaki sorumlulukları ile tanıklık etmiş önemli kanaat önderlerinden birisi...

RÖPORTAJ: SEDA GÖK

TİCARET Gazetesi'ni restore ettikleri ve eğitim-yönetim binası olarak kullandıkları 101 yıllık Tarihi İstiklal Okulu'nda ağırlayan Uğur Yüce ile ikinci yüzyılda sanayiden eğitime birçok alanda yapılması gerekenleri bütün yönleriyle konuştuk.

Birinci Yüzyıl'dan elimizdeki tecrübe başlıkları neler? İkinci Yüzyıl'da dönüşüm nasıl olmalı?
İkinci Yüzyıl ve Gelecek 100 Yıllık Perspektif özelinde olaya bakıldığında gerçekleri ortaya koymak, sonra da onun üzerine bir bina inşa etmek gerekiyor.

10 sene önce Sony'nin yapmış olduğu araştırma herkesi şaşırtmıştı. Sony'nin araştırması diyordu ki "2040'lı yıllarda gelecek olan nesillerin uygulayacağı mesleklerin yüzde 50'si henüz icat dilmedi" bugün herkes bu konuda mutabık.

Birincisi; daha nereye ve ne kadar gideceği bilinmeyen bir hedeften bahsediyoruz.

Yanlış hatırlamıyorsam ABD'de oğul Bush'un başkan olduğu dönemdeki başkan yardımcısı demişti ki "Bilmediklerimiz var bir de bilmediğimizi bilmediklerimiz var" bu ifade tarzı o zaman biraz yadırganmıştı. Şimdi artık hakikaten görüyoruz ki bir bilmediklerimiz bir de bilmediğimizi bilmediklerimiz var. Dolayısıyla olaylar bilinmezlik çağı içinde inanılmaz süratle ilerliyor ve gelişiyor.

Bunun en güzel örneklerinden birisi de son 6 aydır yoğun bir şekilde konuştuğumuz yapay zekâ ve yapay zekâ alanındaki gelişmeler ile ilgili ortaya çıkan programlar...Her ne kadar Michael Porter yaklaşımında olmasam da ortaya koyduğu önemli birtakım gerçekler var.

Nedir bu gerçekler?
"İki şeyi baz alacaksınız" diyor. Bunlardan bir tanesi; senin ülkenin bir takım mukayeseli üstünlükleri var mı? Bunları tespit ettikten sonra uluslararası alanda bir rekabet gücü var mı?

Göbeklitepe'ye kadar uzanan geçmişimiz var ve genlerimizde girişimcilik yeteneği var. O zaman ülke olarak her şeyden önce oturup planlama tekniklerimizi değiştirmemiz gerekiyor.

Mevcudu nasıl daha iyi yaparız yerine, aslında bizim ülke olarak ne gibi üstünlüklerimiz var ve bu üstünlüklerimizi nasıl rekabet gücüne dönüştürebiliriz? Bu sorunun cevabına mı odaklanmalıyız?
Şimdilerde "Sermaye, sermaye..." diyoruz. Aslında sermaye olarak baktığımız zaman hiç tartışılmayacak şekilde bunun maddi kısmı yani finansman sermayesi batıda. Aslında "Buna öncü olacağız" gibi hayaller kurmanın hiçbir anlamı yok.
Dönemin Ekonomi Bakanı Ali Babacan, 2000'li yıllardan itibaren başlayarak "İstanbul'u Ortadoğu'nun finans merkezi yapacağız" dedi. Buna siz karar veremezsiniz. Buna bu gücü elinde bulunduranlar karar verir.

Netice itibarıyla ne oldu?
Bu işin merkezi aslında ABD'dir. Londra tamamlayıcı gücüdür. Onlar Katar'ı seçtiler. Biz İstanbul'u Ortadoğu'nun finans merkezi yapamadık. Şimdi finans sermayesini hedef alamayız.

Peki bundan başka ne var?
Asya ve Afrika dururken; biz "ucuz emek" gibi birtakım başlıklarla aslında rekabet gücüne sahip olamayız.

O zaman geriye ne kalıyor?
Geriye aslında entelektüel sermaye kalıyor. Pek çok alanda aslında bizim insanımıza gerekli imkân ve fırsat yaratıldığı takdirde fevkalade başarılı olabileceğinin namütenahi kanıtları var. Aziz Sancar veya Kız Voleybol Takımı birer örnektir. Şimdilerde ise oyun programlarının yazılımında Türkiye dünya ikincisi konuma geldi. 10 sene sonra dünya birincisi olacak. Dünyanın geleceği her alanda yazılıma dayalı. Tabii ki bir takım matematiksel modellere dayandığı için ama özünde netice itibariyle bir bilgisayar programı.

Bilgisayar programlarından anlaşılıyor ki önümüzdeki 30-40 senede aslında yepyeni bir sanayi türünü yaratacak. Sanayi 4.0'dan bahsediyoruz ama Sanayi 4.0'ı artık dünya aşacak, Sanayi 5,0'a doğru gidiyor.

Türkiye olarak Endüstri 4.0'ı başarıyla tamamladık mı?
Hayır, biz daha Endüstri 2.5'tayız. Bir anım ile örnekleme yapmak isterim. Bu aslında eski Cumhurbaşkanı Rahmetli Turgut Özal'ın hakikaten en başarılı olduğu konulardan bir tanesidir. Türkiye'yi liberalize etmesi, 17 sayılı Türk Parası'nın Kıymetini Koruma Kanunu kaldırması, bunlar zaten 10-20 sene önce olması icap eden şeydi. O dönemin Türkiye PTT Genel Müdürü›nü çağırdı ve sordu "Biz iletişim alanında ne yapıyoruz?"

O da cevaben dedi ki, "Efendim işte biz şu anda Yugoslavların bir firmasıyla beraber iletişimde 3'üncü jenerasyonu yakalamak üzereyiz, bayağı bir mesafe katettik." Rahmetli Özal bunun üzerine "Bunun daha ilerisi yok mu?"

"Var ama dijital deniliyor, daha kendini kanıtlamadı, Amerika'da bile yok" cevabını aldı. Özal, "O zaman biz ona geçiyoruz" dedi.

Aile içi eğitim de bunun bir parçası. Ben okul dışı eğitim derken sadece çocukları kastetmiyorum. Ben burada anneleri de işin içine dahil ediyorum. Nitekim mesela bizim burada çocukları eğitime getiren annelerimize de aşağıdaki salonlarımızda ayrı eğitim veriyoruz. Onlara bir hayat görüş açısı da vermeye çalışıyoruz. Onların ufkunu açmaya çalışıyoruz. Türkiye'de okul dışı eğitim diye bir şey var

"Efendim işte biz burada çok yatırım yaptık, 100 milyon dolar harcadık" denilince cevabı "Sıfırdan dijital teknoloji üzerine kurulu iletişime geçin" dedi. Türkiye, bu sayede dünya iletişim sıralamasında 46'ncı sıradan 6'ncı sıraya çıktı. Bu kararlı tutumun en güzel örneğidir.

Çağ atlamak dediğimiz şey bu olsa gerek...
İşte bu çağ atlamak.

Tamam ama zaten ihtiyaç da bu değil mi?
Atatürk, "Muhasır medeniyetler seviyesini aşın" demiş. Muhasır medeniyetler seviyesini aşabilmeniz için önce o seviyeyi yakalamanız lazım ki geçesiniz. Yakalayamıyorsun çünkü o da inanılmaz bir gelişme içinde ve gelişimine devam ediyor.

O zaman sıçrama tahtalarına ihtiyacınız var.
Evet, bunu aşmak için sıçrama tahtalarına ihtiyacınız var.

Peki, bizde bu potansiyel var mı?
Evet, var. Bir başka örnek anlatayım. 15 sene kadar önce bir OECD Raporu'nda, belki biraz kaba benzetme ama çok gerçekçi diyor ki, "Dünyada traktörün üzerinden inip Mercedes›in koltuğuna oturma süreci en kısa olan ülke Türkiye›dir." Bunu sağlayan bizim Almanya'daki gurbetçilerimiz. Bu bir realite.

Bunun arkasında traktör kullanma kültürüyle adamın bir anda nerelere sıçramış olduğunu gösterisi yatıyor. Şimdilerde Almanya'daki üçüncü nesile bir bakın.

Bu kadar kısa zaman içinde Ankara veya İstanbul'u bile görmeden kalkıp Almanya'ya gitmiş olan insanların çocukları ve onların çocukları bugün Almanya'da işveren seviyesine geldiler. Bu başka bir şeyi kanıtlıyor.

Bizim insanımız kendisine gerekli imkân ve fırsat verildiği takdirde hakikaten gelişmesi ve başarılı olması son derece mümkün. Çünkü onun genlerinde bu mevcut. Öyle kodlanmış, evrimini o şekilde yaşamış. Şimdi biz gençleri bir dershaneye tıkıyoruz ve artık bütün dünyada herkesin kabul ettiği köhnemiş birtakım metotlarla sözde eğitiyoruz.

Böyle bir eğitim olamaz. Bu eğitimin hiçbir yararı olmadığını da biliyoruz. Başarıyı tesadüfe bırakmamak lazım. Bunu yapabilmek için eğitim sistemini tekrardan baştan oturup A'dan Z'ye revize etmek lazım.

Eğitim hamlesinde yeni bir hikâyeye mi ihtiyacımız var?
Kesinlikle. Çünkü ancak o zaman sizin hakikaten o entelektüel kapasiteniz artar. Entelektüel insan gücü sermayeniz artar. Zaten gelecekte en büyük ihtiyaç bu olacak. Sizin yenilikçi, yaratıcı ve tasarımcı nesiller yetiştirmeniz lazım. İnovasyon kelimesi aslında Türkçe'de içeriğini kaybetti. Aslında inovasyonda yenilikçilik, yaratıcılık ve tasarım var.

Yani çok trend bir kalıp olarak kullanarak içini mi boşalttık?
Hayır, bunu sadece biz yapmadık. Eğitime baktığınız zaman işte alt taraf insanlık tarihiyle mukayese ederseniz 200 sene önce PRusya'da başlayan bir eğitim sistemi bugün hala dünyada devam ediyor.

Bundan kaçan, bunu anlayan, bunu değiştirmeye çalışan ülkeler var. Türkiye'de bunlardan birisi olmak mecburiyetinde.

Türkiye bunlardan birisi olurken de aslında dünyanın geleceğini yani önümüzdeki 50, 100 yılı çok iyi

29 EKİM CUMHURİYET BAYRAMIMIZIN 100. YILI KUTLU OLSUN

"Efendiler yarın Cumhuriyet'i ilan ediyoruz"

diyeli tam 100 yıl geçti. Biz Cumhuriyet çocukları olarak ilelebet payidar kalacak Cumhuriyetimizin 100 yıllık bekçileriyiz. Onu ilelebet yaşatacak olan da bizim çocuklarımız.

Yaşasın Cumhuriyet, Yaşasın Türkiye!

BASİFED

EGE BEŞİKTAŞLI 2014

İZMİR

EGİAD

egikad ege iş kadınları derneği

EGOD 1995

ENSİA ENERJİ SANAYİCİLERİ & İŞ İNSANLARI DERNEĞİ

ESİAD EGE SANAYİCİLERİ VE İŞİNSANLARI DERNEĞİ

E.S.İ.A.D 1990 EGE SOĞUTMA SANAYİCİLERİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

Ege Yönetim Danışmanları Derneği

IKG İzmirli Kadın Girişimciler

İZMİR İŞ KADINLARI DERNEĞİ İZİKAD ASSOCIATION OF BUSINESS WOMEN IN IZMIR

İZSİAD

TÜSİAD

USAD ULUKENT SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

modelleyip nereye gidiyoruz, hangi meslekler ön plana çıkacak buna odaklanması gerekiyor. Dolayısıyla buna göre nasıl bir insan gücü yetiştirmem lazım, bunun sağlaması lazım. Bugün kazan bugün tüket! Böyle gitmez.
Tabii ki 85 milyon nüfusu olan bir ülkede emek yoğun sektörlere yatırım devam edecek. Tarım, turizm ve tekstil gibi... Çünkü bunlar varlığını koruyacak, mecbursunuz. Ama sadece bunlarla kalkınamazsınız. Bunlar aslında birer daralan spiral.

Neden?
O alanlarda kâr marjları çok düşük, katma değer yaratamıyorsunuz. Katma değer yaratamadığınız zaman zenginleşemiyorsunuz. Zenginleşemediğiniz zaman da o sizin sıçrama tahtalarınız yeteri kadar esnek olamıyor. Onun için de mutlak surette Türkiye'nin yenilikçi, yaratıcı ve tasarımcı nesiller yetiştirmesi lazım. Bu insanların teknoloji üretebiliyor olması gerekiyor. Bu milli bir meseledir. Friedman'ın dediği gibi "Dünya artık düz." Herkes herkesle interconnected.

Bu interconnected sistem için de Türklere ve Türkiye'ye eğer daha fazla pastadan bir pay almak istiyorsanız bunun yapılabilmesinin tek yolu, tekrar ediyorum, ne finanstadır ne ucuz emektedir. Kalkınmanın tek yolu eğitimdedir ve bunun temelinde sizin entelektüel sermayeniz yatıyor.

Bunu nasıl başarabiliriz?
Çok basit. Okul dışı eğitim diye bir şey var. Biz de zaten buradaki okulda onu yapmaya çalışıyoruz.

Aile içi eğitim burada nerede?
Aile içi eğitim de bunun bir parçası. Ben okul dışı eğitim derken sadece çocukları kastetmiyorum. Ben burada anneleri de işin içine dahil ediyorum. Nitekim mesela bizim burada çocukları eğitime getiren annelerimize de aşağıdaki salonlarımızda ayrı eğitim veriyoruz. Onlara bir hayat görüş açısı da vermeye çalışıyoruz. Onların ufkunu açmaya çalışıyoruz. Türkiye'de okul dışı eğitim diye bir şey var.

Ama bu okul dışı eğitimi şöyle düşünün; Türkiye›de mesela bir puzzle var. Bu puzzle'ın bazı parçaları muhteşem, pırıl pırıl o kadar güzel ki. Bunu çok başarılı yapanlar var. Fakat bütün parçaları bir araya getirdiğimizde ortaya bir kaos çıkıyor. Bunun mutlak surette sistematize edilmesi lazım. Aynı zamanda da bir bizim ülkemize özgü bir model kurmamız lazım. Bizim mukayeseli üstünlüklerimizi tespit etmemiz gerekiyor.

Rekabet güçlerine bakmamız ve buna göre bir plan ve program inşa etmemiz lazım. Çünkü bizim ne olursa olsun kaynaklarımız çok sınırlı. Bu sınırlı olan kaynaklarımızı optimize etmek mecburiyetindeyiz.

Yani böylesi bir süreçte sizin dediğiniz gibi bu sistematik yapı nasıl değişebilir?
Şöyle değişebilir. Bu iklim kuşağında yaşayan insanların temel özellikleri var. Bu temel özelliklerinden bir tanesi de gördüğüne inanması. Birisi cesaret edip İnegöl Köftecisi açıyor. Başarılı olduğu görülünce hemen yanına üç yeni köfteci açılıyor. Dolayısıyla biz dedik ki ilk önce bir pilot olarak Tarihi İstiklal Okulu'nu seçelim ve burada bir şey yapalım. İnsanlar gelsin görsün. Bunun yapılabildiğini görsünler. Bu en zor kısmı idi.

Şimdi bunu gördükten sonra herkes işin hakikaten bir ucundan tutmak ve yardım etmek istiyor. İkincisi bu işi kurumsallaştırmak ve sistematize etmek gerekiyor. Üçüncüsü bunun için güzel bir Türkiye modeli kurmamız lazım.

Uluslararası teknoloji geliştirme bölgesi kavramı aslında sadece ve sadece belirli bir takım yabancı şirketlere birtakım metrekareler kiralayıp oradan döviz geliri elde etmek olayı değil. Oraya gelecek olan bütün büyük şirketlerin, bizim mevcut şirketlerimiz ve üniversitelerimiz ile kaynaşması gerekiyor.
Bu sinerjiyi yarattığınızda orada artık 2x2 eşittir 4 etmiyor. O zaman 2, 4, 8, 16, 32 katsayısı ile gidiyor.
Bunu kurduğunuz takdirde sıçrama tahtaları oluşuyor ve ancak o zaman rötarı kapatarak önce yetişip sonra aşabilme imkanı oluyor

Tanyer

Bugün 85 milyon bir arada;
çağdaş, güvenli, huzurlu,
mutlu yuvalarda yaşıyorsak...

Temelleri sapasağlam Cumhuriyetimiz sayesinde.

100.yıl kutlu olsun.

İZKA hakikaten koşulsuz bir şekilde yardımcı oldu. İstanbul›da çok doğru bir şirket bulduk. Onlarla beraber bir çalışma başlattık.

Bu çalışma üç modüllü. Bu modüllerden birincisi dünya nereye gidiyor ve dünyada bu iş nasıl yapılıyor? İkincisi, biz Türkiye olarak ne yapıyoruz? İlgili bütün kurumların entegre bir şekilde süreci yönetmesi gerekiyor. İzmir›de Büyükşehir Belediyesi›nin programıyla Bornova›nınki farklı, Karşıyaka›nınki farklı. Birbirlerinden haberi yok. Bu olamaz. Bursa Büyükşehir Belediyesi ile Nilüfer Belediyesi farklı programlar uyguluyor. Hepsi bir ortak amaca hizmet etmiyor. Ondan sonra oturup bir sentez çalışmasıyla Türkiye'ye özgü model kurmak istiyoruz. Burada hiç kimsenin yaptığına herhangi bir şekilde engel olmak istemiyoruz.

Sadece istediğimiz şu; eğer birtakım yerlerde mükerrerlik varsa acaba onlar güçlerini birleştirebilirler mi? Birtakım yerlerde kaynak israfı varsa o kaynak israfı ortadan kaldırılabilir mi? Bu arada sadece göstermelik olarak yapılanlar elemine edilip bu işi hakikaten idealize etmiş ve ülke ile insanlık yararına hizmet edenler el ele verebilir mi? Ama ideallerin, hayallerin ve hedeflerin olmazsa hiçbir yere varamazsın. Dolayısıyla sabırlı olmak lazım.

Geçtiğimiz günlerde Terminal Şehir İzmir Raporu'nu dostlarımla paylaştım. Bu sefer ve ilk defa muazzam olumlu tepki aldım. Ben bunu 1988 senesinde dönemin Başbakanı Turgut Özal'a "Sayın Başbakanım yalvarırım İzmir'i serbest şehir yapın" ama o sadece serbest bölge özelinde baktı. İzmir bunun için çok müsait. Şimdi yeni bir fırsat var. Bilhassa bu Ukrayna ile Rusya arasında çıkan savaş nedeniyle rotayı bizim üzerimize doğru kaydırıyor. Ve biz şimdi bundan bu seferde yararlanamazsak üzücü olur.

İzmir, bütün Uzak Doğu'nun Avrupa ve Kuzey Afrika için bir sıçrama tahtası olabilir.

İzmir'i "Terminal Şehir" haline getirebilirsek önümüzde müthiş bir fırsat var.

Bizim bölgemiz üzerinde ön plana çıkacak sektörler peki hangileri olabilir? Terminal Şehir dediğiniz zaman

hangi sektörlerin olacağına siz karar veremezsiniz. Biri diğerinin yaşamasına mani değil. Bakın üretime dayalı sanayi dediğimiz sektörler başka, hizmet sektörleri başka. Bu bir hizmet sektörü. Ama burada başarılı olduğunuz takdirde o aslında gerçekleşmemiş olan Orta Doğu Finans Merkezi 10 yıl içinde kendiliğinden gerçekleşir. Siz sadece işi getirin, iklim oluşturun. Biz dünyanın en büyük 10 ekonomisinin içine girecekken 20'den 22'ye düştük. Türkiye geriye gidiyor.

İzmir birçok başlıkta aslında rol modeli olmuş durumda. İkinci Yüzyılda bu terminal şehir bir model ama bunun dışında sıçrama tahtası olabileceğimiz başlıklar neler olur şehir özelinde?
Uluslararası teknoloji geliştirme bölgesi kavramı aslında sadece ve sadece belirli bir takım yabancı şirketlere birtakım metrekareler kiralayıp oradan döviz geliri elde etmek olayı değil.

Oraya gelecek olan bütün büyük şirketlerin, bizim mevcut şirketlerimiz ve üniversitelerimiz ile kaynaşması gerekiyor. Bu sinerjiyi yarattığınızda orada artık 2x2 eşittir 4 etmiyor. O zaman 2, 4, 8, 16, 32 katsayısı ile gidiyor.

Bunu kurduğunuz takdirde sıçrama tahtaları oluşuyor ve ancak o zaman rötarı kapatarak önce yetişip sonra aşabilme imkanı oluyor.

Aslında Türkiye müthiş potansiyeli olan bir ülke. Yani dikkat edin, şu anda yaşadığımız kriz benim yaşadığım 19'uncu kriz. Bunun içinde çok büyükleri vardı. Bundan da daha büyükleri vardı, unutmayalım. Biz paramızdan 6 sıfır attık. Dolayısıyla bir türlü Türkiye'yi batıramadık. Batmayacak.

Neden?
Mesela işte diyoruz ki Türkiye'nin toplam borcu 470 milyar doları aştı, 500 milyar dolara gidiyor. İyi tamam, 500 milyar dolar borcumuz var. Borcu nereye kullandığın ne yaptığın ne ürettiğin ne kazanç sağladığın önemli. Hayır, Türkiye batmıyor.

Netice itibariyle eskiden biz diyorduk ki işte 500 gün içinde toparlanır, biz buradan çıkarız. Şimdi de diyoruz ki 1000 gün içinde çıkarız. Eskiden bir buçuk yıl diyorduk, şimdi üç yıl diyoruz.

Orta Vadeli Program o zaman Türkiye gerçeği ile ne kadar örtüşüyor?
Orta Vadeli Program'ın realiteyi tam yansıtmadığını düşünüyorum. Türkiye için belirlenen hedefler gerçekçi değil. Bu kadar uçurum olamaz. Normal ulaşabileceğinizi düşündüğünüz hedefin yüzde 10, yüzde 15 civarında daha üstünde hedefler koyabilirsiniz.
Ama siz ulaşabileceğiniz hedefin yüzde 100 üstünde hedefler koyarsanız bu sefer toplumda güvensizlik ve moral bozukluğu yaratırsınız.

Sanki o zaman yok ya demek ki biz yapamıyoruz, biz ulaşamıyoruz gibi. Halbuki bu doğru değil. Türkiye inanılmaz bir kalkınmanın içinde. Bu konuda yeni bir hikâyeye ihtiyacımız var.

Gerek güvenlik gerekse iklim krizi odaklı göç gerçeği ile karşı karşıyayız. Türkiye göç politikasını yönetirken nelere dikkat etmeli?
Şimdi göç bir ülkenin aslında fevkalade lehine de kullanılabilecek bir şey. Kullanan ülkeler de var. ABD gibi... Göçten korkmayacaksın. Göç asimile edilebildiği müddetçe aslında ülkenin lehinedir. Türkiye'nin asimile etme programları doğru ve sağlıklı değil.
İkincisi Türkiye asimile edeceğinden çok daha fazla bir göç aldı. Dolayısıyla burada önemli olan doğru ve sağlıklı bir göç politikasını yürütebilmektir. Bu politika sizi zenginleştirir.

Yani şimdi ülkeleri ülke yapan aslında belirli birtakım değerleridir. Değerler de çok zor oluşan ve zahmetle oluşan, emek isteyen, sabır isteyen şeyler. Türkiye bir değerler hazinesidir. Yeter ki iyi yönetilsin. T

Şimdilerde "Sermaye, sermaye..." diyoruz. Aslında sermaye olarak baktığımız zaman hiç tartışılmayacak şekilde bunun maddi kısmı yani finansman sermayesi batıda. Aslında "Buna öncü olacağız" gibi hayaller kurmanın hiçbir anlamı yok. Dönemin Ekonomi Bakanı Ali Babacan, 2000'li yıllardan itibaren başlayarak "İstanbul'u Ortadoğu'nun finans merkezi yapacağız" dedi. Buna siz karar veremezsiniz. Buna bu gücü elinde bulunduranlar karar verir

Cumhuriyet'in ilk yıllarında tek tip okul modeliyle kurgulanan eğitim günümüzde özel, vakıf ve devlet okulları çerçevesinde değişim gösterdi

Türkiye'de eğitimi politika şekillendiriyor

Toplumun geleceği, bireylerinin aldıkları eğitim üzerinden şekilleniyor. Toplum ve toplumun geleceği açısından hayati önem taşıyan eğitim, politikalar çerçevesinde belirleniyor

SEZA NUR ALPDÜNDAR - ESİN ÖZDEMİR

Toplumların değişiminde öncü kurumların başında yer alan eğitim, gelecek nesillerin ruh ve fikir dünyalarının şekillenmesinde, kültürün aktarımında önemli bir rol üstleniyor. Toplumsal bütünlüğün ve kültürel aktarımın devamı olan eğitim, toplumun geçmişi ve geleceği arasındaki devamlılığı sağlaması açısından da en önemli kurumların başında yer alıyor. Toplumun geleceği, bireylerinin aldıkları eğitim üzerinden şekilleniyor. Toplum ve toplumun geleceği açısından hayati önem taşıyan eğitim, belli politikalar çerçevesinde şekilleniyor.

Türkiye'de eğitim Cumhuriyet'in ilk yıllarından günümüze kadar politik bakış açılarına göre şekillendi. Cumhuriyet'in ilk yıllarında tek tip okul modeliyle kurgulanan eğitim günümüzde özel, vakıf ve devlet okulları çerçevesinde değişim gösterdi.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitim laikleştirildi

I. Dünya Savaşı ve ardından yaşanan Milli Mücadele döneminde, birçok öğretmen ve öğrenci cephede görev aldı. Yaşanan savaşlar ve ülkenin ekonomik durumu eğitimi derinden etkiledi. Cumhuriyet'in ilk yıllarında toplumun ancak yüzde 10 okur-yazar olduğu için, eğitime önem verildi. Mustafa Kemal Atatürk, bizzat Başöğretmen unvanı ile eline tebeşiri alarak, kara tahta başında halka ders vererek, kitlelerin eğitim düzeyinin yükselmesi için büyük çaba harcadı. Atatürk, bu hareketiyle öğretmen ve eğitimcilere manevi bir destek sağladı.

1924 yılında çıkarılan Tevhid-i Tedrisat (eğitim-öğretim birliği) kanunu ile eğitimde çok önemli reformlar gerçekleştirildi. Kanunla birlikte karma eğitime geçildi, medreseler kapatıldı ve ilköğretimin kız ve erkek tüm öğrencilere parasız ve zorunlu tutuldu. Lozan Anlaşması ile ülkedeki tüm yabancı okullar Maarif Vekâleti'ne bağlandı. Bu dönemde eğitim laikleştirildi ve demokratikleştirildi. Özellikle tarih ve dil konularında milli bir amaca yönelim oldu. Latin harfleri kabul edildi. Kadınların eğitimine önem verildi. Bu alanda büyük gelişme karma eğitime geçilmesi oldu.

İlk hükümetlerin eğitim politikalarında Türklük vurgusu

Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarında eğitim politikalarında, Cumhuriyet rejimini benimseyen, ülkenin ihtiyaç duyduğu alanda vatandaş yetiştirmek temel amaç oldu. Bu amaç ve hedefler doğrultusunda emir ve kararnameler yayımlandı. O dönemde Türklük duygusuna yoğun bir vurgu yapıldı. Mustafa Kemal Atatürk, öğretmenlere yaptığı konuşmalarda bu gaye ve hedeflerin eğitim sayesinde ve öğretmenlerin eliyle gerçekleştirilebileceğini vurguladı. Dünyada yankılanan milliyetçi söylemlere genç Cumhuriyet kayıtsız kalamamış, kurulan yeni devletin temelleri milliyetçi bir ideolojiye oturtulacağından ilk hükümetlerin eğitim politikaları sıklıkla Türklük vurgusu yapıldı.

1980 sonrasında eğitim-sermaye ilişkisi belirginleşti

Cumhuriyet'in ilk yıllarında yürürlüğe giren Tevhid-i Tedrisat kanunu ile karma ve tek tip okula geçme kararı alınmasından günümüze kadar olan sürede eğitim, politik bakış açılarına göre şekillendi. Eğitim sistemi Cumhuriyet'in ilk yıllarında, tek kültürlü, milliyetçi ve Cumhuriyet ideolojisine bağlı bireyler yetiştirmek amacıyla kurgulandı.

Çok partili dönemden sonra bu kavramların yanında maneviyat da eklendi. 1980'lerden sonra 'Türk-milliyetçi-dindar' şiarıyla eğitim programları hazırlandı. 1950'lerden sonraki liberal politikalar ve bu politikanın 1980'lerde hayata geçirilmesi ile eğitim sermaye ilişkisi bariz hale gelmeye başladı. Bu dönemden itibaren uygulamaya konan yeni-liberal ekonomi politikalarıyla ekonomik ve toplumsal yapı tamamen dış etkilere karşı korunmasız bırakıldı. Eğitim sistemi de bu etkilenmeden nasibini alarak eğitim kurumlarına kar getiren kurum olarak bakılmaya başlandı. Özel okul, dershane ve vakıf yükseköğretim kurumları devlet tarafından desteklenerek yaygınlık kazandı. T

Köy Enstitüleri eğitime damga vurdu

İsmail Hakkı Tonguç'un hem kuramcısı hem kurucusu olduğu Köy enstitüleri hiç şüphesiz Cumhuriyet tarihi eğitim politikaları açısından en önemli atılımlarından birisi. Köy Enstitüleri hem yetiştirme tarzı hem de yetiştirdiği öğrencileriyle bir döneme damgasını vurdu. Köylünün hem ekonomik hem de eğitim açısından kalkınması olarak hedeflenen Köy Enstitüleri, daha sonra kimilerince siyasete alet olduğundan, kimilerince de burjuvazinin çıkarlarıyla örtüşmeyeceğinden ötürü kapatıldı. Köy Enstitülerinin açılmasındaki diğer bir önemli neden de köy ilkokullarına öğretmen yetiştirme ihtiyacıydı. Genç Cumhuriyet'in niteliklerini bilimsel bir bilgiyle harmanlayarak köylünün kalkınması ve köy ilkokullarının öğretmen ihtiyacı karşılanmış olacaktı. Bu amaçla burada eğitim gören öğrencilere teoriden ziyade pratik eğitim verilerek hemen hemen her alanda eğitim görüldü. Köy enstitülerinin 1952 yılında kapatılmasının nedeni endüstri burjuvazisinin ve tüccarların güçlenmesi oldu.

Binlerce öğrenciye ev sahipliği yapan İzmir, modern eğitim anlayışına sahip üniversiteleriyle kaliteli eğitim ve çağdaş yerleşke olanakları sunuluyor

Türkiye'nin en köklü üniversiteleri İzmir'de

İzmir'de, 2023 itibarıyla 11 üniversite bulunuyor. Bunlardan 6'sı devlet ve 5'i vakıf üniversitesi olarak faaliyet gösteriyor

İzmir, zengin tarihi, kültürel mirası ve ekonomik potansiyeliyle, turistik bir destinasyon olmanın yanı sıra öğrenim merkezi olarak da ön plana çıkıyor. Binlerce öğrenciye ev sahipliği yapan İzmir, modern eğitim anlayışına sahip üniversiteleriyle kaliteli eğitim ve çağdaş yerleşke olanakları sunuluyor. Kentteki üniversiteler öğrencilere geniş bir alan yelpazesi sunarak, öğrencileri geleceğe hazırlıyor. Türkiye'nin en köklü üniversitelerine sahip İzmir'de, 2023 itibarıyla 11 üniversite bulunuyor. Bunlardan 6'sı devlet ve 5'i vakıf üniversitesi olarak faaliyet gösteriyor. İzmir, üniversitelerin yanı sıra köklü lise ve kolejleri ile de ön planda yer alıyor.

İzmir'de 6 devlet üniversitesi bulunuyor

İzmir'de 2023 yılı itibarıyla Ege Üniversitesi (EÜ), Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ), Katip Çelebi Üniversitesi (İKÇÜ), İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE), Bakırçay Üniversitesi ve İzmir Demokrasi Üniversitesi olmak üzere 6 devlet üniversitesi bulunuyor. İzmir'de köklü tarihleriyle eğitim veren okullarda her yıl başarılı öğrenciler yetiştiriliyor.

Yarım asırlık üniversite: EÜ

Türkiye'nin dördüncü üniversitesi olarak 1955 yılında İzmir'in Bornova

ilçesine kurulan Ege Üniversitesi (EÜ), yarım asırlık, köklü bir devlet üniversitesi. Eğitim ve kültürün odak noktasında yer alan EÜ; 'Araştırma Üniversitesi' unvanına sahip, 'Türkiye'nin ilk Kurumsal Tam Akreditasyon Belgesine' sahip ve 'Öğrencilerin Kariyer Gelişimini En Etkin Şekilde Destekleyen Üniversite' ödülünü alan ilk ve tek üniversite olarak faaliyetlerine devam ediyor.
Farklı tarihlerde birçok fakülte, enstitü ve yüksekokul açılan EÜ'de, 19 fakülte, 9 enstitü, 3 yüksekokul, 1 devlet Türk Musikisi Konservatuarı, 11 meslek yüksekokulu, 6 rektörlüğe bağlı bölüm ve 41 uygulama ve araştırma merkezi bulunuyor. Eğitim, kültür, spor ve sosyal hizmetler amacıyla kullanılan binalardan oluşan üniversite, en son teknoloji ile donatılmış modern bir kütüphane, açık ve kapalı yüzme havuzu, kapalı spor salonu, futbol, basketbol, mini-futbol, tenis kortları gibi spor tesisleri, sergi salonu ve kültür merkezi ile öğrencilerine hizmet veriyor.

DEÜ, kent üniversitesi olma rolünü üstleniyor

Eğitim kurumlarıyla sağlıktan ekonomiye, sanattan mühendisliğe geniş bir yelpazede yetiştirdiği ve yetiştireceği beyin gücünü Türkiye'ye kazandırarak toplumsal kalkınmaya katkıda bulunmayı amaç edinen Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ), 1982 yılında kuruldu. İzmir'in dinamik dokusunu yaşayan bir kent üniversitesi olan DEÜ, üniversitenin kuruluşunda yeni açılan Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Deniz İşletmeciliği ve Yönetimi Yüksekokulu, Eğitim Yüksekokulu, Sanat Eğitimi Yüksekokulu ile birlikte toplam 24 birimle eğitim-öğretim çalışmalarına başladı. Mevcut durumda 62 bin öğrenciye kucak açan üniversite, ülkenin en büyük örgün öğretim veren üniversitelerinden biri olarak yer alıyor.

Eğitim-öğretim faaliyetlerini kentin farklı yerleşim bölgelerinde sürdüren DEÜ'de, Türkçe ve İngilizcenin de olduğu iki dilde eğitim veriliyor. Üniversitede; 18 fakülte, 10 enstitü, 3 yüksekokul ve 6 meslek yüksekokulunun bulunduğu üniversitede, 2 bin 968 akademik personel çalışıyor.

İYTE, teknik üniversite modellerinde öncü

Özellikle teknolojik alanda üst düzeyde eğitim, öğretim ve araştırma yapma temel amacı ile kurulmuş bir devlet üniversitesi olmasıyla bilinen İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE), 1992 yılında kuruldu. İngilizce eğitim veren ve dünyada en gelişmiş teknik üniversite modellerinden biri olan yüksek teknoloji enstitülerinin ülkemizdeki tek örneği İYTE, 3 fakülte ve bir enstitüden oluşuyor.

İKÇÜ, ekol bir üniversite olma vizyonu taşıyor

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi (İKÇÜ), 2010 yılında 10 fakülte, 3 enstitü ve 1 yüksekokul olarak kuruldu. Kasım 2010 tarihinden itibaren Sağlık Bakanlığı'na bağlı İzmir Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde hizmet sunmaya başlayan Üniversite Rektörlüğü, Nisan 2011'de Çiğli Belediyesi Ek Hizmet Binasında hizmet verdi. Eylül 2011'de ise Balatçık Mahallesinde bulunan Çiğli Ana Yerleşkesine taşındı.

İzmir'in dördüncü devlet üniversitesi olarak kurulan İKÇÜ, adını 17'nci yüzyıl Osmanlı bilim insanı Kâtip Çelebi'den alıyor. İlk öğrencilerini 2011-2012 eğitim öğretim yılında kabul eden İKÇÜ'de mevcut durumda 14 fakülte, 3 enstitü, 1 yüksekokul, 2

meslek yüksekokulu, 21 uygulama ve araştırma merkezi ve 20 koordinatörlük bulunuyor. İKÇÜ, Çiğli Merkez Yerleşkesi yanında Çiğli Aydınlıkevler olmak üzere iki ayrı yerleşkede faaliyetlerini sürdürüyor. Toplam 19 bin 565 öğrencinin eğitim aldığı üniversitede, bin 130 akademik personel bulunuyor. Üniversitede faaliyetler, bilimsel araştırmalarla akademik dünyaya, yarattığı etkin fayda ile uluslararası topluma ilham veren ekol bir üniversite olma vizyonuyla yürütülüyor.

Bakırçay, teknogirişim üniversitesi olmayı hedefliyor

İzmir'in Menemen ilçesinde 2016 kurulan İzmir Bakırçay Üniversitesi, Türkiye'de yaşanan 15 Temmuz darbe girişimi sonrası 667 KHK ile kapatılan Gediz Üniversitesi sonrasında TBMM'nin aldığı karar ile kuruldu. Üniversite, ismini İzmir'de bulunan Bakırçay Vadisi'nden alıyor. 25 Ağustos 2020 tarihinde Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi ile afiliasyon protokolü imzalanmasıyla İzmir'in kuzeyine üçüncü basamak sağlık hizmeti sunuldu. Bu sayede üniversitenin Tıp Fakültesi, eğitim ve araştırma hastanesine sahip oldu. Bakırçay Üniversitesi'nde, 7 fakülte, 10 araştırma ve uygulama merkezi, 1 enstitü ve 1 yüksekokul bulunuyor.

Katma değeri yüksek teknoloji üretme ve uygulamada Türkiye'de öncü rol üstlenen ve bu alanda toplumun ihtiyaç duyduğu bilgili ve erdemli profesyonelleri yetiştirmeyi ilke edinen Bakırçay Üniversitesi, teknoloji alanında proje odaklı yapılanan, ekosistemiyle girişimciliği teşvik eden ve sürdürülebilir bir kurumsal yapıya sahip, saygın bir teknogirişim üniversitesi olmayı amaçlıyor.

İzmir Demokrasi, araştırma üniversitesi olmayı amaçlıyor

İzmir Demokrasi Üniversitesi Eylül 2016 tarihinde, 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında kapatılan İzmir Üniversitesi'nin yerine kuruldu. 10 Haziran 2020'de Sağlık Bakanlığı ile yapılan protokolle Buca Seyfi Demirsoy Eğitim ve Araştırma Hastanesi üniversitenin tıp fakültesi

ile ortak kullanılmaya başladı. Uluslararası tanınırlığa sahip seçkin bir araştırma üniversitesi olmayı amaçlayan üniversitede; 10 fakülte, 3 enstitü, 3 yüksekokul, 13 araştırma ve uygulama merkezi yer alıyor.

İzmir'de 5 vakıf üniversitesi faaliyet gösteriyor

İzmir'de 2023 yılı itibarıyla İzmir Ekonomi Üniversitesi (İEÜ), Yaşar Üniversitesi, İzmir Tınaztepe Üniversitesi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi ve İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu olmak üzere 5 vakıf üniversitesi bulunuyor. İzmir'deki vakıf üniversiteleri eğitimin yanı sıra kültürel etkinlikler, sosyal sorumluluk projeleri ve uluslararası deneyimler sunarak, öğrencileri çok yönlü bireyler olarak yetiştirmeyi amaçlıyor. Kentte bulunan 5 vakıf üniversitesi, zengin eğitim ortamıyla geleceğin liderlerini yetiştirmeye devam ediyor.

Ege Bölgesi'nin ilk vakıf üniversitesi; İEÜ

İzmir Ekonomi Üniversitesi, 2001 yılında Ege Bölgesi'nin ilk vakıf üniversitesi olma özelliğini taşıyarak kuruldu. 1 Temmuz 2001 tarihinde, dönemin İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Piriştina'nın desteğiyle şimdiki Balçova Kampüsü'ne taşınan İEÜ, eğitim serüvenine 288 öğrenci ile başladı. Gelişimini emin adımlarla sürdüren üniversitede Türkçe ve İngilizce olmak üzere, iki dilde eğitim veriliyor. Yıllık öğrenci sayısı 10 bin 642 olan İEÜ, 8 fakülte, 5 yüksekokul, 13 enstitüden oluşuyor.

Yaşar Üniversitesi'nde donanımlı bireyler yetişiyor

Bilim, sanat ve tasarım kültürünü benimseyen, yerel ve küresel anlamda toplumun gelişmesine katkıda bulunan; eğitim, araştırma ve hizmet üretme misyonunu benimseyen Yaşar Üniversitesi, Selçuk Yaşar Spor ve Eğitim Vakfı tarafından 2001 yılında kuruldu.

Akademik ve mesleki bilgiyle donanımlı, sosyal sorumluluk bilincine sahip, sanatsal duyarlılığı olan bireyler yetiştirebilmeyi hedefleyen üniversitede, bu amaç doğrultusunda 2 enstitü, 9 fakülte, 1 uygulamalı bilimler yüksekokulu, 2 meslek yüksekokulu ve 1 yabancı diller yüksekokulu bulunuyor.

İzmir Tınaztepe, tematik üniversite niteliği taşıyor

İzmir Tınaztepe Üniversitesi, bölgesinde sağlık alanında hizmet veren tematik bir üniversite olma niteliği taşıyor. 2018 yılında kurulan üniversite, 3 fakülte, 1 meslek yüksekokulu ve 1 lisansüstü eğitim enstitüsünden oluşuyor. İzmir Tınaztepe Üniversitesi; Tıp Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu akademik birimleri ve 2022-2023 akademik yılı itibarıyla eğitim öğretime başlayan Diş Hekimliği Fakültesi'nin yanı sıra İzmir Tınaztepe Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi ile de faaliyetini sürdürüyor.

İzmir Kavram MYO, meslek eğitimindeki boşluğu dolduruyor

İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu (MYO), meslek eğitimi alanında Türkiye'de var olan boşluğu doldurmak, nitelikli ara eleman ihtiyacını karşılamak ve Dikey Geçiş Sınavı (DGS) ile yükseköğretimin ileri aşamalarına geçişini sağlamak amacıyla faaliyet gösteriyor. 2008-2009 akademik yılında eğitim-öğretime başlayan üniversite; İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu Mütevelli Heyeti, Yüksekokul Müdürü, Yüksekokul Kurulu ve Yüksekokul Yönetim Kurulu aracılığı ile yönetiliyor.

Türkiye'deki ilk havacılık ve uzay ihtisas üniversitesi

Türkiye'deki ilk havacılık ve uzay ihtisas üniversitesi olmanın kendisine yüklemiş olduğu öncülük görevi ve sorumluluğun bilincinde olan Türk Hava Kurumu Üniversitesi, 2011-2012 akademik yılında Ankara ve İzmir'de bulunan kampüslerinde eğitim-öğretim hayatına başladı. Mevcut durumda üniversitede; 4 fakülte, 2 meslek yüksekokulu, 3 enstitü, 8 araştırma merkezi bulunuyor. T

İZMİR EKONOMİ
ÜNİVERSİTESİ

CUMHURİYETİMİZİN YÜZÜNCÜ YILI KUTLU OLSUN

NİCE YÜZ YILLARA

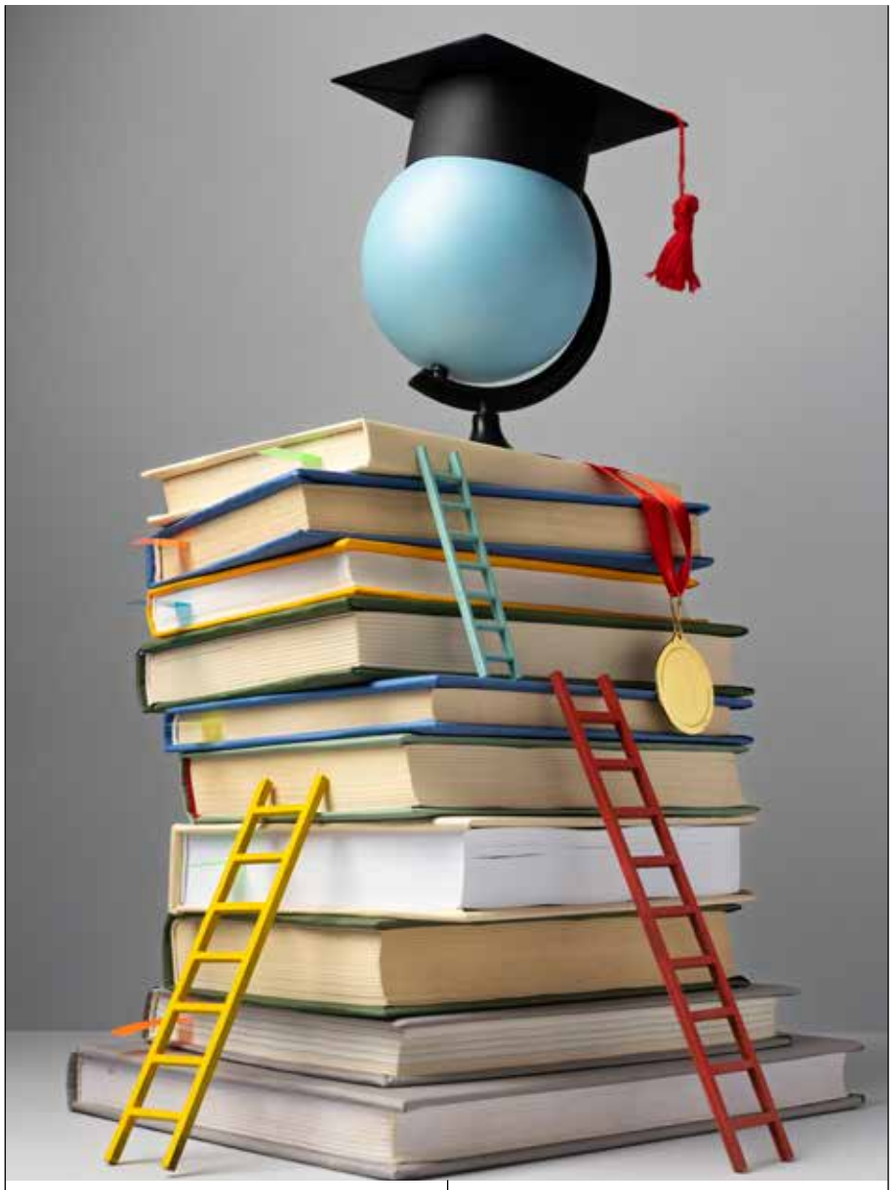
TÜRKİYE YÜZYILI | 100

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Öztürk, eğitim sisteminde oluşan veya çözülmesi gereken problemlerin toplum, bilim, teknoloji gibi alanlarındaki gelişim ve değişimini yakalamak veya gecikmekle doğru orantılı olduğunu belirtti

Eğitimin ikinci yüzyılı teknoloji ile şekillenecek

Öztürk, 12 bin 500 civarındaki özel okul sayısını, devam eden öğrenci sayılarıyla karşılaştırdığımızda orantılı bir hizmet verilmediği görülüyor. Çünkü halen özel okullardaki 3 milyon 800 bin dolayındaki öğrenci kapasitesinin yaklaşık yüzde 50'si maalesef atıl

Türkiye'de özel okullar, geleneksel okul anlayışından farklı olarak, Batılılaşmanın başlangıcı sayılan Tanzimat dönemiyle birlikte yabancı ve azınlıkların öncülüğünde gelişti. Yabancı ve azınlık özel okullarının, Türk eğitiminde yenileme ve niteliğin artmasında olumlu etkileri oldu. Cumhuriyet döneminde ilk Özel Türk Okulu 31 Ocak 1928 tarihinde Başbakan, bakanlar, milletvekilleri ve birçok eğitim mensubunun önderliğinde kurulan Türkiye Eğitim Derneği tarafından Ankara'da açılan Türkiye Eğitim Derneği (TED) özel okulu oldu. Sonraki yıllarda eğitime gönül veren girişimcilerin gayret ve özverili çabalarıyla gelişen Cumhuriyet Dönemi Özel Türk okulları başta İstanbul olmak üzere zaman içinde diğer illerde de açıldı.

Özel okulların eğitimde önemli görev üstlendiğini belirten Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk, "İkinci yüz yıla talep ve beklentilerimizden çok başta ekonomik gelişmelerin eğitim alanındaki teknolojik gelişmeleri yön vereceği kuşkusuz" dedi.

"Özel okullardaki öğrenci kapasitesinin yarısı atıl"

Resmi ve özel okullarda öğrenim gören 18 milyon öğrencisi bulunan ülkemizde eğitim verme çabası içindeki özel okul sektörünün oldukça önemli bir görev üstlendiğini belirten Öztürk, "Örgün eğitimimizin okulöncesi, ilkokul, ortaokul, ortaöğretim ve meslek liseleri alanlarında faaliyet gösteren özel okulların

eğitim sistemimize kazandırdığı katma değerin gelişip ve artarak devam etmesi için sektörümüz mümkün olan bütün imkânlarını kullanıyor" dedi.

Sektörün son 15 yıllık gelişiminin genel anlamda memnuniyet verici olduğunu dile getiren Öztürk, "Bu gelişmenin hedeflediğimiz ve arzuladığımız düzeye ulaştığını söylemek de henüz mümkün değil. Özellikle 12 bin 500 civarındaki özel okul sayısını, devam eden öğrenci sayılarıyla karşılaştırdığımızda orantılı bir hizmet verilmediği görülüyor. Çünkü halen özel okullardaki 3 milyon 800 bin dolayındaki öğrenci kapasitesinin yaklaşık yüzde 50'si maalesef atıl" diye konuştu.

"Özel okullarda yabancı dil derslerine önem veriliyor"

Özel okulların eğitim sistemine katkısını değerlendiren Öztürk, "Özel okullarda öğrencilere donanımlı laboratuvarlar, sosyal ve sportif alanlar, gerekli eğitim araç-gereçleri sunulmasının yanında, yabancı dil derslerine özel bir önem veriliyor. İngilizce birinci sırada olmakla birlikte, Almanca, Fransızca, İtalyanca İspanyolca gibi Avrupa ülkesi dillerinin yanı sıra Japonca, Çince, Rusça, Arapça dillerini tercih eden veya ikinci yabancı dil olarak öğretim veren özel okullar bulunuyor. Okul seçimlerinde öğrenci ve velilerinin bu seçenekler için tercihlerini de belirleyebilme olanağı var. Uygulanan programlara göre modern teknikler ve materyallerle öğrencilerine hizmet sunulması, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri verilmesi ve okul içi disiplinin sevgi saygı çerçevesinde verilen eğitim, öğrencinin kişiliğinin gelişmesine önemli katkılar kazandırıyor" diye konuştu.

"Dershanelerin okula dönüştürülmesi sektöre olumuz yansıdı"

Özel dershanelerin 2000'li yıllarda özel okula dönüşmesini değerlendiren Öztürk, "Dershanelerin özel okullara dönüştürülmesi, beklenmedik ve olağandışı gelişmelerin ortaya çıkmasından dolayı başvurulan bir uygulama olmasına rağmen özel okullar açısından, iyi etkileri olmayan bir gelişme. Bina standartları bakımından, eğitim programları ve bu

programların uygulamaları yönünden, haksız rekabet ortamı oluşturulması gibi olumsuz etkileri oldu. Ancak bunların günümüzde yeniden değerlendirilmesinin sektörümüze bir katkısı veya yaşanan sıkıntıları gidermeye bir faydası olmayacağından paylaşılacak fazla bir şey olmadığına inanıyorum. Ancak bu süreç sonunda az da olsa bu kurumların bazıları standartlara uygun yapılandırmalar yaptıklarını da belirtmek gerekir" ifadelerinde bulundu.

"Eğitim kalkınmanın temel ögesi"

Eğitimin her ülke için kalkınmanın, gelişmenin ve güçlenmenin temel ögesi olduğunu dile getiren Öztürk, "Eğitimi daha etkin hale getirmek, nitelikli ve geleceğin beklentilerini karşılayan bireylerle değişimi yakalayabilmek ve daha da önemlisi değişimi yönetebilmek, ancak eğitim anlayışının yenilenmesi ve geliştirilmesiyle mümkün. Bu bağlamda inşa ettiğimiz eğitim ortamında, eğitim verdiğimiz öğrencilerimizde farkındalığı yaratmak düşünen ve cesaretle yürüyen gençler yetiştirmek hedef ve kazanımlarımızın temelini oluşturmalı" dedi.

"Geleceğin eğitiminin öğrencinin okula uyum sağlamaya çalıştığı değil; öğrenimin her öğrenciye farklılaştırılmış eğitim sistemine geçişle mümkün olacak" diyen Öztürk, "Merkezinde öğretmenin bulunduğu gerçeği de asla göz ardı edilmemeli. Eğitim, öğretmen ile bütünleşen ve etkin sonuçlar alınan bir faaliyetler zinciridir. Bu bağlamda öğretmenlik, hayat boyu öğrenmeyi ve öğretmeyi kapsıyor. Doğruyu bulmak ve gelecek nesillere aktarmak görevi, öğretmenlerimize düşüyor. Öğretmenin öğrenmediği sistemde, aktif öğrenmenin gerçekleşmesi mümkün olamaz" diye konuştu. Öztürk, "Okullar öğretmenleri kadar iyidir düşüncesinden yola çıkarak okulların öğretmenlerine hak ettikleri ücretleri verebilmeleri ve hak ettikleri yaşam standardını sağlayabilmeleri de başlıca hedeflerimiz arasında" dedi.

"Eğitimin ekonomiyle doğrudan ilgili olduğu göz ardı edilmemeli"

Eğitim sisteminde oluşan veya çözülmesi gereken problemlerin toplum, bilim, teknoloji gibi alanlarındaki gelişim ve değişimini yakalamak veya gecikmekle doğru orantılı olduğunu belirten Öztürk, "Anlayışlar ve ihtiyaçlar sürekli değişebiliyor. Sorunların ortadan kaldırılması, eğitim sisteminin kendisini buna göre yenilemesi ve geliştirilmesiyle mümkün. Tabii ki eğitim hizmetinin ekonomi ile çok yakın ve doğrudan ilgili olan bir faaliyet alanı olduğu göz ardı edilmemeli" dedi.

Eğitimde esas olanın iyi insan, iyi yurttaş yetiştirmek olduğunu vurgulayan Öztürk, "Evrensel değerleri önemseyen, sorumluluk üstlenebilen, girişimci, akademik başarı düzeyi yüksek, Cumhuriyet değerlerine bağlı, ulusal ve moral değerleri özümsemiş aydın insan yetiştirmeyi ana hedef olarak görmemiz gerektiğine inanıyor ve okullarımızın bunu en etkin şekilde başaracağına güvenim tam.

İkinci yüzyılın ve aynı zamanda 2023-2024 öğretim yılı başında Bakanlığımızca yönetmeliklerde, ders dağıtım çizelgelerinde, ölçme değerlendirme esaslarında, okullardaki sınav uygulamaları gibi alanlarda bir dizi değişiklikler yapıldı. Yapılan bu düzenlemelerin ne ilk ne de son olacak. Dolayısıyla ikinci yüz yıla talep ve beklentilerimizden çok başta ekonomik gelişmelerin eğitim alanındaki teknolojik gelişmeleri yön vereceği kuşkusuz" diye konuştu. T

Teknoparklar, Türkiye'nin geleceğine yön veriyor

Bünyesindeki bilgi tabanlı şirketlerin, inovasyon ve rekabetçilik kültürünü destekleyerek toplumun zenginliğini artırmayı amaçlayan teknoparklar; üniversiteler, Ar-Ge kuruluşları, firmalar ve pazar arasında bilgi teknoloji akışını yönetip, teşvik ediyor

Teknoparklar, üniversite ve sanayi iş birliği çerçevesinde; ticari amaçlı, bilimsel ve/veya endüstriyel araştırma yapılan, katma değerli ürünlerin ortaya çıkartıldığı, bilgi ve teknoloji transferi gerçekleştirilen, Ar-Ge çalışmaları yapılarak yeni ürünlerin ve yeni teknolojilerin yürütüldüğü; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği, araştırma ve iş geliştirme ekosistemlerini ifade ediyor.

Küreselleşen dünya ekonomisinden büyük bir pay almak isteyen ülkeler, bilim ve teknoloji üretimlerine yatırım yapmayı tercih ediyor. Bünyesindeki bilgi tabanlı şirketlerin, inovasyon ve rekabetçilik kültürünü destekleyerek toplumun zenginliğini artırmayı amaçlayan teknoparklar; üniversiteler, Ar-Ge kuruluşları, firmalar ve pazar arasında bilgi teknoloji akışını yönetip, teşvik ediyor. Bilim ve teknoloji alanlarında yetişmiş insan gücünden yeni girişimciler yaratmayı amaçlayan teknoparklar, üniversite ve Ar-Ge kuruluşlarında birikmiş bilginin nitelikli girişimcilerin kurduğu teknoloji oryantasyonlu firmalar aracılığıyla ekonomik dönüşümünü sağlamayı hedefliyor.

Türkiye'deki ilk teknopark 1986'da faaliyete geçti

Türkiye'deki ilk teknopark uygulaması İstanbul Teknik Üniversitesi ile Ticaret Odası iş birliğiyle 1985 yılında başlatılmış ve 1986 yılında faaliyete geçmişti. Ardından 1988 yılında İzmir Teknopark, 1990 yılında ODTÜ Teknokent ve 1999 yılında TÜBİTAK-MAM Teknopark kuruldu. Teknoparkların oluşumu ile ilgili esas hareketlenme ise 1990'lı yıllarda yaşandı. KOSGEB'in 1990 yılında kurulması ve Teknoloji Geliştirme Merkezi'nin (TEKMER) faaliyete başlaması, bu sürecin daha da hızlanmasına neden oldu. Ancak teknoparkların tam olarak aktif hâle gelmesi 2001 yılından sonra gerçekleşti. 2001 yılında 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu ile teknoparklar Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB) adı altında yasal bir yapıya kavuştu.

Türkiye'deki teknopark sayısı TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve Ankara Bilim Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi ile birlikte 100'e ulaştı. Resmi Gazete'de yayımlanan 32269 sayılı kanuna göre, Ankara'nın Yenimahalle ilçesi Yuva Mahallesi'nde bulunan 9 bin 466 metrekarelik alan, Ankara Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi Ek Alanı, yine aynı ilçedeki 30 bin 206 metrekarelik alan da TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi olarak tespit edildi. T

İzmir, teknoparkların kurumsallaşmasında anahtar rol üstleniyor

Organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeler ve teknoloji geliştirme bölgesi ile yatırımcılara pek çok olanak tanıyan İzmir, Türkiye'de Üniversite-Sanayi İşbirliği'ni (ÜSİ) kurumsal olarak başlatan kent olma niteliğiyle, öncü şehir rolünü sürdürmeye devam ediyor. İzmir'de Teknopark İzmir, İzmir Bilimpark, Ege Teknopark ve DEPARK olmak üzere 4 teknopark bulunuyor.

Teknopark İzmir, ülke ekonomisine değerli bir katkı sunuyor

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) kampüsü içerisinde 2002 yılında kurulan Teknopark İzmir, faaliyetlerine 2004 yılında başladı. Hala bölgesinde bulunan Ar-Ge firmaları, kuluçka girişimcileri ve sürdürdüğü faaliyetlerle önemli aktörlerden birisi olarak yer alan Teknopark İzmir, kuruluşundan bu yana yürütülen toplam 2 bin 800'den fazla Ar-Ge, yazılım ve tasarım projesi, 200'ün üzerinde yerli ve yabancı Ar-Ge firması, bin 500'ün üzerinde Ar-Ge ve destek personeliyle gerçekleştirdiği toplam 165 milyon dolar üzeri ihracatı ve 3 milyar TL üzeri cirosu ile ülke ekonomisine değerli bir katkı sunuyor.

İzmir Bilimpark, İzmir'in önde gelen firmaları ile kuruldu

İzmir Bilimpark, 2010 yılı sonunda İzmir Ticaret Odası'nın Vergi Ödül Töreni sırasında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün'ün İzmir'de tarım ağırlıklı bir teknoparkın kurulması önerisiyle faaliyete geçti. İzmir Ekonomi Üniversitesi, İTOB Organize Sanayi Bölgesi, İzmir Ticaret Odası, Ege İhracatçılar Birliği, İzmir Ticaret Borsası gibi önemli kurum ve kuruluşların yer aldığı Kurucu Heyet tarafından yapılan çalışmalar sonucunda, İzmir'in önde gelen firmalarının da katılımı ile İzmir Bilim ve Teknoloji Park Anonim Şirketi, 30 Ocak 2013 tarihinde 16 ortaklı olarak kuruldu. İzmir'in Menderes ilçesindeki Tahtalı Barajı su havzasına ve verimli tarım topraklarına komşu olan İzmir Bilimpark; doğal, temiz, huzurlu ve sürdürülebilir bir çevre içerisinde çalışma imkanı sunuyor.

Ege Teknopark, yaşam bilimleri ve sağlığa öncelik veriyor

İzmir'in dördüncü Teknoloji Geliştirme Bölgesi olan Ege Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi 2014 tarihinde kuruldu. Ege Üniversitesi Rektörlüğü'nün yüzde 100 hisse sahibi olduğu Ege Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi'nin yönetimi ve işletmesinden sorumlu olan Ege Teknopark Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Anonim Şirketi 13 Kasım 2014 yılında tescil edildi. Kuruluş sürecinde yerel, ulusal ve uluslararası paydaşlar ile yapılan arama toplantıları sonucunda Yaşam Bilimleri ve Sağlık temasında öncelikli olarak faaliyetlerini sürdürmesi planlanan Ege Teknopark, 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren girişimci şirketlere yer tahsisi yapmaya başladı.

Ege Teknopark'ta, başta yaşam bilimleri ve sağlık alanları olmak üzere İzmir ve bölgede diğer paydaşlar ile işbirliği ve sinerji halinde çalışarak bölgenin Ar-Ge ve inovasyon potansiyelini artırarak katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesi ve nitelikli istihdamın artmasını hedefleniyor. Ege Teknopark'ın misyonu; üniversiteden Ar-Ge ve yenilik ekosistemi, altyapı ve akademik birimlerinin yetkinliğinden aldığı güç ile bölge sanayi kuruluşları, tüm paydaşlar ve çözüm ortakları ile işbirliği içinde, Ar-Ge, yenilikçilik ve girişimcilik ekosisteminde Yaşam Bilimleri ve Sağlık teması altında İzmir' de bir değişim yaratmak olarak tanımlanıyor.

DEPARK, Türkiye'nin ilk sağlık ihtisas teknoparkı

Sanayi, kamu kuruluşları, üniversiteler ve diğer araştırma altyapılarının aynı ortamda Ar-Ge ve inovasyon çalışmaları yürüttükleri, aralarında bilgi ve teknoloji transferi gerçekleştirdikleri, akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği bir ekosistem olan DEPARK, 2013 yılında kuruldu. Bugün 100'ün üzerinde Ar-Ge firmasına, bini aşkın Ar-Ge personeline ev sahipliği yapan DEPARK, Tınaztepe Yerleşkesi'nde bulunan Alfa ve Beta binalarından ve İnciraltı Yerleşkesi'nde bulunan Zeytin Binası ve Nar Kompleksi ile faaliyetlerine devam ediyor. 14 ortağı bulunan ve yüzde 77,33'lük hissesi Dokuz Eylül Üniversitesi'ne (DEÜ) ait olan DEPARK, Türkiye'nin ilk sağlık ihtisas teknoparkı olma özelliğini taşıyor.

OECD raporunda, son 10 yıl içerisinde 25-34 yaş aralığındaki yetişkinlerin eğitime katılımını en fazla artıran ülkenin Türkiye olduğu belirtildi

Türkiye, eğitimde OECD ortalamasının üzerinde seyretti

Eğitim sisteminin değerlendirildiği OECD raporunda, incelenen tüm alanlarda Türkiye'nin önemli başarı gösterdiği ve performansını büyük ölçüde artırdığı kaydedildi

Türkiye'nin eğitim sistemi, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) tarafından kapsamlı bir raporla değerlendirildi. Taking Stock of Education Reforms for Access and Quality in Türkiye başlıklı rapora göre, Türkiye'de 5-14 yaş aralığındaki okullaşma oranları, OECD ortalamalarının üzerine çıktı. Eğitime katılım, eğitimde fırsat eşitliği, eğitim sisteminin niteliği ve performansı başlıklarında değerlendirilen raporda, Türkiye'nin incelenen tüm alanlarda önemli başarı gösterdiği ve performansını büyük ölçüde artırdığına dikkat çekildi. Raporun son bölümünde ise iyileştirmenin sürdürülebilmesi için önerilere yer verildi.

Farklı yaş düzeylerinde eğitime katılım oranlarının zamanla değişiminin incelendiği bölüme göre Türkiye, 5-14 yaş aralığındaki yüzde 99'luk okullaşma oranıyla, yaklaşık yüzde 98 olan OECD ortalamalarının üzerinde seyretti. 3-4 yaş aralığındaki okullaşma oranları ise OECD ortalamasının altında kaldı. Bununla birlikte, Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB), 2022 yılında başlatılan 'Erken Çocukluk Eğitimi Seferberliği' kapsamında oluşturulan 6 bin yeni anaokulu kapasitesine vurgu yapıldı. Raporda, son 10 yıl içerisinde 25-34 yaş aralığındaki yetişkinlerin eğitime katılımını en fazla artıran ülkenin Türkiye olduğu kaydedildi.

İzmir, okullaşma göstergelerinde zirvede

Modern eğitim anlayışına sahip kurumlarıyla bilinen İzmir'de, net okullaşma oranı 2021/2022 Öğretim Yılı itibarıyla yüzde 93,35 ilkokul, yüzde 91,20 orta okul, yüzde 92,06 ortaöğretim (lise) olarak kaydedildi. İzmir Ticaret Odası (İZTO) tarafından hazırlanan Ekonomik Göstergelerle İzmir raporuna göre, derslik başına düşen öğrenci sayısı, ilköğretimde 25, ortaöğretimde ise 30 oldu. İzmir, tüm okullaşma göstergelerinde Türkiye ortalamasının üzerinde yer alıyor. Aynı dönemde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilkokulda 16, ortaokulda 13, ortaöğretim ise 15 olarak belirlendi.

Kız çocuklarının okullaşma oranı arttı

Türkiye'de, farklı yaş aralığındaki kızların okullaşma oranlarında tarihsel olarak erkeklerin gerisinde kaldığı bilgisine yer verilen 2023 OECD Raporu'nda, bu farkın 2013-2020 arasında istikrarlı bir şekilde daraldığı belirtildi. Bununla birlikte, kız çocukları arasında okullaşma oranlarını artırma ve eşit erişimi sağlama konusunda önemli ilerlemeler kaydedilirken; 'Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Teknik Destek Projesi' (ODAP) ile Türkiye'nin eğitime geçiş, okulu erken bırakma, devamsızlık ve sınıf tekrarı gibi sorunları odak noktası haline getirdiği belirtildi. Önleme, müdahale ve telafi tedbirlerinin uygulanmasını desteklemek için hazırlanan modelden bahsedilen raporda, projenin 14 ilde ve 50 okulda uygulanacağı kaydedildi. Bu kapsamda, her pilot okulda ODAP Okul Ekibi üyeleri tarafından erken okul terki riski altındaki öğrencilerin ailelerine yönelik olmak üzere ev ziyaretleri gerçekleştirilecek. Ziyaretler ise özellikle kız çocuklarının eğitim sisteminden ayrılma riskinin daha yüksek olduğu bölgelerdeki kız çocuklarına odaklanacak. T

TÜRKİYE Cumhuriyeti

Yaşında

EGE İHRACATÇI BİRLİKLERİ

Düşünce kuruluşu anlamına gelen 'think tank', yaptıkları araştırmalarla karar alıcıların politikasında etkili olmayı hedefliyor

Think tank, Türkiye'nin geleceğinde büyük rol oynayacak

Düşünce merkezlerinin geliştirilmesi ve bu konuda kariyer yapacak nitelikli insan sayısının artırılması, Türkiye geleceğine büyük bir katkı sağlayacak

YAĞMUR ÖNGÜN - ECEM ERDAL

Düşünce kuruluşu anlamına gelen 'think tank', yaptıkları araştırmalarla karar alıcıların politikasında etkili olmayı hedefliyor. Türkiye'nin geleceğinde büyük rol oynayacak düşünce kuruluşları, aynı zamanda halkı gündemde olan konuya göre bilinçlendirmeyi amaçlıyor. Ekonomik problemler başta olmak üzere daha pek çok konuda pürüzlerle karşılaşan Think tank kuruluşları, istediği amaca ulaşmakta zorluklar çekiyor. Türkiye içinde gerek kamudan gerekse özel sektörden bekledikleri desteği yeterince bulamayan düşünce kuruluşları hayatta kalabilmek, finansal sorunlarını aşabilmek için yurt dışından destek arayışına giriyor . Düşünce merkezlerinin geliştirilmesi ve bu konuda kariyer yapacak nitelikli insan sayısının artırılması, Türkiye geleceğine büyük bir katkı sağlayacak. Bu nedenle Türkiye gibi tarihsel ve coğrafi derinliği olan bir ülkede düşünce merkezlerinin sayısı ile niteliğinin yükseltilmesi ve bu düşünce kuruluşlarının ABD'ye benzer şekilde karar alma süreçlerinde söz sahibi olabilmeleri gerekli görülüyor.

Türkiye'de Think Tankler 'Fikir Sektörü' Haline Geldi

Think tank terimi ilk kez 20'nci yüzyılın başında, Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) 'akılcı yönetim' fikrinin egemen olduğu (1901-1917) dönemde ortaya çıktı. 1950 sonrasında Soğuk Savaş'ın başlamasıyla think tanklarde büyük artış oldu, ABD'de, think tanklar adeta bir endüstri haline dönüştü.

Türkiye'de ise 1960'lardan itibaren think tank ortaya çıktı, 1990'larda sayıları ciddi oranda arttı. 2000'li yıllar sonrasında önemli bir 'fikir sektörü' haline geldi. Ancak diğer modern toplumlara nazaran düşünce kuruluşlarının sayısı sınırlı kaldı. Bunun da en önemli sebebi ise Türkiye'nin bu güç unsuruyla geç bir tarihte tanışması oldu.

En Eski Düşünce Kuruluşu: Tesev

İlk Türk düşünce kuruluşunun hangisi olduğu ve başlangıç tarihinin ne olduğu konusunda uzlaşılamasa dahi 1960'lı yıllarda Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV) en eski düşünce kuruluşu olarak kabul edildi. 1990'lı yıllarda konuya ilgi artmaya başladı ve Genelkurmay Başkanlığı'ndan, sivil toplum örgütlerine kadar farklı kulvarlarda değişik düşünce kuruluşları kurulmaya başlandı.

21. Yüzyıl Türkiye'sinde ise işlenmiş bilgi ve analize gereksinim giderek arttı, bilginin işlendiği, analiz edildiği ve medya dahil farklı alıcılar için uygun formatlarda paketlenerek dağıtıldığı kurumlar olan düşünce kuruluşları önem kazanarak öne çıktı. Son yıllarda Dışişleri Bakanlığı bünyesinde kurulan araştırma merkezleri, bürokrat, akademisyen ve/veya nitelikli, konusunda uzman araştırmacılarla bünyesini kuvvetlendirmiş olan düşünce kuruluşları gibi yapılar, dış politika yapımında kendisinden görüş ve öneri alınan kuruluşlar haline gelmeye başladı. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, bir zihniyet dönüşümü içerisine girmiş, sürekli dile getirilen 'Küresel Köy: Dünya' kavramına uygun bir şekilde çok eksenli dış politika sisteminin desteklenmesi için araştırma merkezlerine, düşünce kuruluşlarına değer verir hale geldiği görülüyor. Foreign Affairs'ın 'think-tank indeksi'ne göre Türkiye'deki düşünce kuruluşu sayısı 21 olarak belirlendi.

Ancak, 2013 yılı itibarıyla Türkiye'de kurulu düşünce kuruluşları sayısı bu sayının çok üzerine çıktı. 2019 yılı itibarıyla, Türkiye'de 53 düşünce kuruluşu bulunmasının yanı sıra GGTTT İndekse göre içinde bulunduğu MENA bölgesinde Türkiye, İsrail ve İran'ın ardından en fazla düşünce kuruluşuna sahip 3'üncü ülke konumunda yer aldı.

Siyasal Sürecin Ayrılmaz Parçası

Dünya çapında yaklaşık 5 bin 550 adet düşünce kuruluşunun yaklaşık 170 ülkede faaliyette olduğu varsayılıyor. Bugün neredeyse her ülkede varlık gösteren bu kuruluşlar, birkaç milyon çalışana ve belirli bir entelektüel özgürlüğe sahip olduğu görülüyor.

Düşünce kuruluşları, güçleri ve etkileri dönemsel değişikliklere bağlı olarak değişmesine karşın, bilgi ile iktidar, bilim ile devlet arasında arabulucu, vekil veya köprü rol ve işlevi ile yerel ve küresel sistemin, politik, sosyal, ekonomik ve kültürel boyutlarında değişim meydana getiriyor. Düşünce kuruluş¬ları artık siyasi sistemlerin, belirli faaliyetleri ve örgütsel yapılanmaları gibi, çeşitli kademelerinde faaliyet gösteriyor. Siyasi manzaranın kalıcı bir parçası olan düşünce kuruluşları, birçok ülkede siyasal sürecin ayrılmaz bir parçası durumuna da konumlandırılıyor. T

Türkiye'deki Düşünce Kuruluşlarının Bütçesi Ortalama 445 Bin $

"Think Tank State of the Sector" raporuna göre; Türkiye'deki düşünce kuruluşlarının yayın verilerine bakıldığında ortalamanın yıllık 9 olduğu görülür. Bu anlamda düşünce kuruluşlarımız en alt yüzdelik dilim olan yüzde 40'ın içinde yer alarak 33 olan dünya ortalamasının altında kalıyor. Bütçelerine veya finansal durumlarına göre incelendiğinde, yüzde 30 düşünce kuruluşlarının bütçeleri 500 bin dolardan daha az olurken, yüzde 44'ü ise 500 bin–10 milyon dolar arasında bütçeye sahip. Yüzde 27 düşünce kuruluşunun ise 10 milyon doların üstünde bütçesi bulunuyor. Bölgelere göre incelendiğinde ise benzer bulgular karşımıza çıkıyor. Kuzey Amerika'daki kuruluşların yüzde 50'si 10 milyon doların üstünde bütçeye sahipken Batı Avrupa'da bu oran yüzde 32. Bütçe anlamında en olumsuz tabloya Afrika bölgesindeki kuruluşlar sahip. Afrika'daki düşünce kuruluşlarının yüzde 55'i 500 bin dolardan daha az bütçeye sahip olurken, Türkiye'deki düşünce kuruluşları 445 bin dolar ortalamayla bu anlamda en alt yüzde de yer alıyor.

Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte sporda büyük bir atılım gerçekleştirildi, gençlerin potansiyelini en üst seviyelere taşımanın yolları arandı

Cumhuriyet'in öğretileri sporda başarı getirdi

Geçmişi 19'uncu yüzyıla dayanan İzmir'deki spor faaliyetleri çok sayıda etkinliğe ve başarılı sporculara sahne oldu. Türkiye'de ilk futbol maçının 1870'te oynandığı İzmir'de Türkiye coğrafyasında ilk futbol kulübü de 1890'da İzmir'de 'Football Club Smyrna' (İzmir Futbol Kulübü) adı ile kurulurken, İzmir'deki spor faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen ilk koşu 1894 yılında gerçekleştirildi

ENSAR ÇIRAK - TUNAY AFYON

İnsanın ortaya çıkışıyla eş zamana tarihlenebilecek olan spor, günümüzdeki boyutuna ulaşana kadar birçok değişime ve gelişime uğradı. Avcı-toplayıcı toplulukların kendilerine av olarak belirledikleri hayvanları zapt etme uğraşısı zamanla evrimleşerek yerini koşu, cirit atma ve güreş gibi spor dallarına bıraktı. Tarih boyunca kimi ülkeler spesifik sporlarda takım olarak öne çıkarken, kimi ülkeler de yetiştirdikleri sporcularla olimpiyatlara ve başka uluslararası spor organizasyonlarına damga vurdu. Türkiye'de ise temelleri Osmanlı'nın son yıllarında atılmaya başlanan modern sporda, Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte büyük bir atılım gerçekleştirilerek ülkenin gençlerinin potansiyelini en üst seviyelere taşımanın yolları arandı. Bu süreçte ilk yüzyıl boyunca farklı cemiyetler, birlikler ve federasyonlar kurularak dönemin şartlarına ayak sağlanmaya çalışıldı. Cumhuriyet'in 100'üncü yılında gelinen noktada ise neredeyse tüm paydaşlar Türkiye'nin bir spor ülkesine dönüştüğünde hemfikirler.

Cumhuriyet'in ilk 100 yılında Türkiye'nin spor ve sporcu kenti: İzmir

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk 100 yıllık sürecinde İzmir, Türk spor tarihinde önemli bir yere sahip. Bu süreçte kurulan spor kulüpleri, yetiştirilen sporcular ve düzenlenen spor etkinlikleri ile İzmir, gelişmiş spor kültürüne sahip kent olarak dikkat çekiyor. Ege'nin incisi İzmir, geçmişten günümüze spor alanında yaşanan gelişimlerle Türk sporuna katkı sağladı. Cumhuriyet'in 100 yıllık sürecinde ülke ve dünya çapında başarılı spor kulüplerinin

çıkış noktası olan İzmir, spora da nitelikli isimler kazandıran şehir olmayı başardı.

Türkiye'de birçok spor faaliyeti ilk kez İzmir'de hayat buldu

Geçmişi 19'uncu yüzyıla dayanan İzmir'deki spor faaliyetleri çok sayıda etkinliğe ve başarılı sporculara sahne oldu. Türkiye'de ilk futbol maçının 1870'te oynandığı İzmir'de Türkiye coğrafyasında ilk futbol kulübü de 1890'da İzmir'de 'Football Club Smyrna' (İzmir Futbol Kulübü) adı ile kurulurken, İzmir'deki spor faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen ilk koşu 1894 yılında gerçekleştirildi. Türkiye'deki ilk bisiklet yarışı ise 15 Mayıs 1895'te İzmir'de düzenlenirken Türkiye'deki ilk at yarışına 1900'de İzmir'de imza atılırken, geçmişteki golf ve tenis sporlarının da aynı dönemlerde ilk kez İzmir'de oynandığı görülmektedir. İzmir'deki ilk spor faaliyetleri bu şekilde gerçekleştirilirken zaman içinde spora büyük ilgi gösterilmiş ve yapılan yatırımlarla Türkiye Cumhuriyet'inin ilk 100 yılında İzmir'in spor kulüpleri ve yetiştirilen sporcular Türkiye ve dünyada önemli başarılara imza atarak ilkleri gerçekleştirdi.

İzmir'in ilk spor kulübü olarak Karşıyaka Spor Kulübü kuruldu

Türk spor tarihine bakıldığında İzmir'deki spor faaliyetleri kapsamında kurulan ilk spor kulübü, Karşıyaka Spor Kulübü'dür. İttihat ve Terakki Partisi'nin İkinci Meşrutiyet'i ilan ettiği 1908 yılında Türkiye'de futbol, genellikle yabancıların oynadığı bir oyun olması nedeni ile Kadızade Zühtü Işıl, Kadızade Raşit, Süreyya İplikçi, Refik Civelek, Osman Nuri ve Örnekköylü Hüseyin'in aralarında bulunduğu 6 Karşıyakalı isim sporu Türklere kazandırma amacı ile çalışmalara başladı ve 1 Kasım 1912'de Karşıyaka Türk Mümarese-i Bedeniyye Terakki Kulübü'nü yani bugünkü adıyla Karşıyaka Spor Kulübü'nü İzmir'in ilk spor kulübü olarak kurdular. Yeşil-kırmızılı kulübün kurulamasının ardından 1914'te Altay'ın kuruluşuna kadar geçen sürede Karşıyaka Spor Kulübü İzmir'deki tek Türk spor kulübü oldu.

Karşıyaka Spor Kulübü, İzmir'de yeni Türk spor kulüplerinin kurulmasına da etki etti ve kısa sürede İzmir'de yeni Türk kulüpleri hayat buldu. 1912 yılında Karşıyaka Spor Kulübü'nün kurulmasını ardından 1914'te Altay Spor Kulübü ile 1925'te de Göztepe Spor Kulübü kuruldu ve bu 3 kulüp Cumhuriyet'in 100 yıllık sürecinde elde ettikleri başarılarla kentteki spor gelişiminde öncü olmayı başardı. İzmir'de 9 Eylül 1923 tarihinde kurulan İzmirspor, yine aynı yıl kurulan Altınordu Futbol Kulübü ve 1928 yılında kurulan Bucaspor Kulübü de diğer takımlar gibi kentin spor kültürüne katkıda bulunarak İzmir'in spor tarihinde önemli yere sahip oldu.

Kulüplerin elde ettiği başarılar

Zühtü Işıl öncülüğünde 1912'de kurulan Karşıyaka Spor Kulübü, farklı branşlarda başarılı bir geçmişe sahip. Futbolda günümüzdeki 1'inci ligde 1969-70, 1986-87, 1991-92, 1994-95 sezonlarında şampiyonluğa ulaşan yeşil-kırmızılı ekip, basketbol

branşında da önemli başarılara imza attı. Erkek basketbol takımı ile günümüz Basketbol Süper Ligi tarihinde, 1986-87 sezonunda ilk şampiyonluğunu yaşayan Karşıyaka Spor Kulübü, 2014-15 sezonunda bir kez daha mutlu sona ulaştı. Göztepe Spor Kulübü ise futbolda 1959'dan 1976-77 sezonuna kadar günümüz Süper Lig'inde mücadele ettikten sonra alt liglerde yer aldı., 1969-70 sezonunda UEFA Kupa Galipleri Kupası'nda Çeyrek Final'e kadar yükselen sarı-kırmızılılar Avrupa'da bunu başaran ilk Türk takımı olma özelliğine sahip. Göztepe, aynı sezonda ise Türkiye Kupası ile Süper Kupa'yı da kazandı. Son olarak 2017-18 sezonunda yeniden Süper Lig'de mücadele eden sarı-kırmızılılar, 5 sezon geçirdiği lige 2021-22 sezonunun sonunda veda etti.

6 Ocak 1914'te Altay İdman Yurdu adıyla kurulan Altay Spor Kulübü, İzmir Futbol Ligi'nde ezeli rakipleri Altınordu'nun 6, Göztepe ile İzmirspor'un 5 ve Karşıyaka'nın 4 şampiyonluğuna karşı kazandığı 1923-24, 1924-25, 1927-28, 1928-29, 1930-31, 1933-34, 1936-37, 1940-41, 1945-46, 1947-48, 1950-51, 1953-54, 1956-57 ve 1957-58 sezonlarında kazandığı 14 şampiyonlukla İzmir futbolunun en büyük kulübü olmayı başardı. Futbolda İzmir'in en başarılı takımı olmasına rağmen 1980'li yılların başında kötü dönemler geçiren Altay, 1982-83 sezonunda ligde yer aldığı 25'inci sezonunda ilk kez küme düştü ancak 1983-84 sezonunda 1'inci Ligde elde ettiği şampiyonlukla bir sezon sonra tekrar Süper Lig'e çıktı. 1990'lı yılların sonunda İzmir takımlarını vuran krizden Altay da etkilendi ve siyah-beyazlı takım, 1999-2000 sezonunda küme düştü. 2001-02 sezonunda 1'inci Lig'de 3'üncü kez Şampiyon olarak Süper Lige yükselen Altay, 2010-11 sezonunda 1'inci Lig'den 2'nci Lig'e, 2014-15 sezonunda da 3'üncü Lig'e kadar gerileyen Altay, 2016-17 sezonunda bulunduğu ligde grubunu 2'nci sırada tamamladı ve 2'nci Lig için Play-Off oynayan final maçında

Kocaelispor'u penaltılarla yenerek Altay, 2. Lig'e yükseldi.

Düzenlediği organizasyonlarla spor kentine dönüşen İzmir

İzmir'de spor kültürü geçen zamanla gelişirken, yapılan spor yatırımları ile spor organizasyonları düzenlendi. Tarihsel süreçte, 1967 Avrupa Erkekler Voleybol Şampiyonası'nın grup maçlarının bir kısmı İzmir'de oynandı.

O organizasyonun ardından 1971 Akdeniz Oyunları da İzmir'de düzenlendi. 2004 yılına gelindiğinde de Dünya Üniversiteler Yelken Şampiyonası İzmir'de gerçekleştirildi. Takvimler 7 Ağustos 2005'i gösterdiğinde Dünya Üniversite Yaz Oyunları organizasyonu İzmir'in ev sahipliğinde başladı ve etkinlik 22 Ağustos'a kadar İzmirli sporseverlerle buluştu. Eylül 2005'te, Avrupa Kadınlar Basketbol Şampiyonası eleme müsabakaları da İzmir'de düzenlendi. 2006'da Avrupa Eskrim Şampiyonası, FIBA 20 Yaş Altı Avrupa Basketbol Şampiyonası, Voleybol Erkekler Avrupa Ligi final karşılaşmaları, 2007'de Dünya Salon Okçuluk Şampiyonası, 2009'da Avrupa Erkekler CEV Challenge Kupası Dörtlü Maçları ile Avrupa Erkekler Voleybol Şampiyonası İzmir'de düzenlendi.

Kentte yapılan spor yatırımları devam etmiş ve 2010'da, FIBA Dünya Basketbol Şampiyonası D Grubu maçları, 2011'de Avrupa Takımlar Şampiyonası 1'inci Lig yarışmaları, 2012'de IIHF Kadınlar Buz Hokeyi Dünya Şampiyonası elemeleri, 2013'te erkekler basketbolunda EuroChallenge Dörtlü Final'i ile Erkekler 21 Yaş Altı Dünya Voleybol Şampiyonası, organizasyonlarına İzmir ev sahipliği yaptı. Eylül 2014'te Dünya Ritmik Jimnastik Şampiyonası'na, İzmir ev sahipliği yaparken, Ekim 2015'te Dünya Dama Şampiyonası maçları, Haziran 2016'da Voleybol Dünya Ligi Kıtalararası Tur 2'nci Grup maçları gibi çok sayıda spor organizasyonu İzmir'de sporseverlerle buluştu.

METİN OKTAY

Metin Oktay, Çağlar Söyüncü, Cansu Özbay, Yasemin Ecem ve daha niceleri...

Cumhuriyet'in ilk 100 yılında İzmir'de faaliyet gösteren kulüpler kadar İzmirli sporcular da kendi branşlarında önemli başarılara imza atarak isimlerini ulusal ve uluslararası platformlarda duyurmayı başardı. Öncü branş futbolda çok sayıda İzmirli oyuncu gösterdiği performans ile Türkiye'nin önemli kulüplerine transfer olmayı başardı. 1936 yılında İzmir'in Karşıyaka ilçesinde doğan Metin Oktay, futbol kariyerine 1952 yılında, İzmir'in yerel takımlarından Damlacıkspor'da başladı ve 1954-55 sezonunda İzmirspor'a transfer olarak profesyonel kariyerine adım attı. İzmirspor formasıyla İzmir Profesyonel Ligi'nde 1954-55 sezonunda 17 golle gol kralı olan Oktay, 1 Temmuz 1955'te Galatasaray'la 5 yıllığına anlaştı. Galatasaray'da farklı 2 dönemde toplam 12 sezon oynayan Oktay, Avrupa'da ise İtalya'nın Palermo takımının formasını giydi. Metin Oktay, 1965'te "Taçsız Kral" isimli filmde başrol oynamasının ardından, futbol dünyasında bu isimle anılmaya başladı. 1949'da İzmir'in Çeşme ilçesinde doğan Mustafa Denizli ise, 1965 yılında lisanslı sporcusu olduğu Altay'dan Milli Takım'a giden ilk oyuncu oldu. 1983'te transfer olduğu Galatasaray'da 1 sezonun ardından oyunculuk kariyerini noktaladı. Teknik direktörlükte Fenerbahçe, Galatasaray ve Beşiktaş'ta görev alan Denizli, 3 büyük takımla da Süper Lig şampiyonluğu yaşadı.

İzmir'den Avrupa'ya uzanan kariyer yolculuğu

İzmir'in futbolda öne çıkan oyuncularından biri de 1996 yılında doğan Çağlar Söyüncü. Futbola Menemen Belediyespor'da başlayan Söyüncü, Bucaspor Başkanı Seyit Mehmet Özkan tarafından Bucaspor'a ve Özkan'ın Altınordu Başkanlığı'na geçmesiyle beraber Altınordu'ya transfer oldu. Altınordu'da oynarken Milli Takımların Alt Yaş kategorilerinde de forma giyen Söyüncü Avrupa'da ilk transferini Alman Freiburg takımına gerçekleştirdi. Almanya'daki 2 sezonun ardından İngiltere'den Leicester City kadrosuna dahil olan Söyüncü, 2023 yılı yaz transfer döneminde İspanyol kulübü Atletico Madrid'e transfer oldu.

Çağlar Söyüncü gibi İzmir futbolunda adını duyuran bir diğer isim de Okay Yokuşlu oldu. Futbolla 8 yaşında Karşıyaka Spor Kulübü altyapısında tanışan 1994 doğumlu Yokuşlu, 2004 yılında Altay ile lisanslı futbolcu olarak kariyerine başladı. Altay A takımına 2010'da imzaladığı

profesyonel sözleşme ile adım atan Yokuşu, Altay A takımında geçirdiği 2 sezonun ardından Kayserispor'a transfer oldu, Kayserispor'dan başka Trabzonspor forması da giyen genç oyuncu İspanya'nın Celta Vigo ekibiyle 2018'de anlaşarak yurtdışına transfer gerçekleştirdi. İngiltere'den West Bromwich Albion ile İspanya'dan Getafe ekiplerinde kiralık oynayan Yokuşlu, 2022 yılında ise West Bromwich Albion'da 2'nci dönemine başladı.

Basketbolda Avrupa Kupası sahibi 2 İzmirli

Futbol branşının dışında İzmir'de çeşitli branşlarda başarılı sporcular yetişmiş ve büyük başarılar kazanmışlardır. İzmir'de futbol kadar ilgi gören basketbol ve voleybol da Türk sporuna kaliteli oyuncular kazandırdı. Basketbolda öne çıkan İzmirli sporculardan biri Hüseyin Beşok'tur. 1975 doğumlu olan Beşok, 1996'da eski adıyla Efes Pilsen, günümüzdeki Anadolu Efes Spor Kulübü'nün, Avrupa'da Koraç Kupası'nı kazanan takım kadrosunda yer aldı. Beşok, kariyerinde 2001-2007 yılları arasında Maccabi Tel Aviv, Asvel, UNICS Kazan, Le Mans gibi takımlarda da oynadı.

İzmir'in basketbola kazandırdığı başka önemli isim de Birsel Vardarlı'dır. Türkiye'de kadın basketbolunun simge isimlerinden olmayı başaran 1984 doğumlu Birsel Vardarlı, kariyeri boyunca 6 Türkiye Kadınlar Basketbol Ligi, 4 Türkiye Kupası, 5 Cumhurbaşkanlığı Kupası kazandı ve birçok kez en değerli kadın oyuncu oldu. Fenerbahçe Kadın Basketbol Takımı ile kaldırmadık kupa bırakmayan Vardarlı, milli takım formasıyla da birçok ilki başardı. Kulüp ve milli takımlar düzeyinde neredeyse tüm başarılarda katkı veren Vardarlı İzmir'den yetişen en büyük kadın basketbolcu olarak dikkat çekiyor.

İzmirli genç sporcular Türkiye'nin en büyük kulüplerinde

Kadın sporculardan İzmir menşeli olan bir başka sporcu da Milli Voleybolcu Cansu Özbay'dır.

CANSU ÖZBAY

1996 yılında İzmir'de dünyaya gelen Cansu Özbay, profesyonelliğe ilk olarak 2011'de Göztepe Spor Kulübü'yle başladı. Cansu, 2012'de bir diğer İzmir kulübü Arkas'a dahil oldu. 2014'e kadar Arkas forması giyen Cansu, Beşiktaş'a transfer olarak Sultanlar Ligi'ne adım attı. Sultanlar Ligi'nde Beşiktaş ve Nilüfer Belediyespor formaları giyen Cansu, Türk voleybolunun en büyük kulüplerinden Vakıfbank Spor Kulübü'ne 2016 yılında dahil oldu. A Milli Kadın Voleybol takımının da en önemli isimlerinden olan Cansu, 2023 yılında Milli Takım ile Voleybol Milletler Ligi ve Avrupa Şampiyonası'nda altın madalya kazanmayı başardı.

1996'da İzmir'de gözlerini açan basketbolcu Egemen Güven ise spora Karşıyaka Spor Kulübü altyapısında başladı. Profesyonel kariyerine de yeşil-kırmızılılarda başlayan Egemen 2013-2019 yılları arasında Pınar Karşıyaka forması giydi ve sonrasında Ankara ekibi Türk Telekom'a transfer oldu. Türk Telekom'un ardından Afyon Belediyespor ve Bursaspor forması giyen Egemen, 2022'de Anadolu Efes'e dahil oldu. Egemen, 16 ve 18 yaş genç millî takımları ile 2012 Litvanya, 2013 Letonya ve 2014 Türkiye turnuvalarında 3 altın madalya kazanan takımın kadrosunda yer aldı. 2014 FIBA Avrupa 18 Yaş Altı Şampiyonasında

YASEMİN ECEM

maç başına 13,8 sayı, 6,9 ribaund, 1,8 blok ortalamaları ile turnuvanın En Değerli Oyuncusu (MVP) ödülünü almaya hak kazanan Egemen, turnuvanın en iyi beşinde yer aldı.

İzmir okçuluk ve eskrimde de başarı ile temsil ediliyor

Popülerlikte öne çıkan bu üç branşın dışında farklı branşlarla ilgilenen İzmirli sporcular da önemli başarılara imza attı. Okçuluk sporunda İzmir'i ve Türkiye'yi temsil eden Yasemin Ecem Anagöz de onlardan biri. 1998 yılında İzmir'de dünyaya gelen Yasemin Ecem, okçuluk sporuna 2011 yılında başladı. Uluslararası okçuluk kariyerine ise 2013 yılında adım atan ve aynı zamanda Göztepe Spor Kulübü'nün de sporcusu olan milli okçu, 14 yaşına kadar farklı yaş gruplarında milli forma giydi. 2014 Avrupa Gençler ve Yıldızlar Açık Hava Okçuluk Şampiyonası'nda, Mete Gazoz'la birlikte karışık takım olarak Avrupa şampiyonluğunu elde eden Yasemin Ecem, Arjantin'de gerçekleşen 2017 Dünya Gençler Okçuluk Şampiyonası'nda karışık takım klasik yay kategorisinde yine Mete Gazoz ile beraber dünya üçüncüsü oldu.

İzmir'in sporcu kazandırdığı bir başka spor da eskrim oldu. Kılıçla dövüş sanatına dayanan bir temele sahip eskrim sporunda Deniz Selin Ünlüdağ İzmir'in temsilcisi durumunda. İzmir Büyükşehir Belediyesi Gençlik ve Spor Kulübü'nde kariyerini sürdüren 2001 doğumlu Deniz Selin, 2017'de 23 Yaş Altı Avrupa Eskrim Şampiyonası'nda Türkiye Kadın Millî takımı ile altın madalya kazandı ve 2018 yılında Rusya'nın Soçi kentinde gerçekleşen Yıldızlar ve Gençler Avrupa Eskrim Şampiyonası'nda kadınlar kılıç kategorisinde Avrupa şampiyonluğunu Türkiye'ye getiren isim oldu.

Artistik Jimnastik branşının İzmirli öncüleri: Ferhat Arıcan ve İbrahim Çolak

İzmirli sporcular 2 branşta daha öne çıkmayı başardı. Bunlardan biri olan jimnastik branşında Ferhat Arıcan ve İbrahim Çolak, uluslararası arenada isimlerini duyurdu. Temmuz 1993 doğumlu olan Ferhat Arıcan jimnastik sporuna 10 yaşında başladı. Singapur'da düzenlenen 2010 Gençlik Olimpiyatları'nda gümüş madalya kazanan Ferhat, 2013 yılında Mersin'de düzenlenen Akdeniz Oyunları'nda paralel bar kategorisinde bronz madalyanın sahibi oldu. 2008 yılında paralel aleti, 2013'te atlama masasında ve 2014 yılında Çin'de yapılan 45'inci Artistik Jimnastik Dünya Şampiyonası'nda Türkiye adına artistik jimnastikte madalya kazanan ilk sporcu olarak tarihe geçti.

İBRAHİM ÇOLAK

Ocak 1995 doğumlu olan İbrahim Çolak 2002 ile 2012 yılları arasında kulüpler ve okullar arası İzmir ve Türkiye şampiyonlukları yaşadı. Sporla ilgilendiği ilk yıllarda elde ettiği bu başarılarla, gelecekte elde edeceği başarılara giden yolun taşlarını döşeyen İbrahim, 2010 İstanbul Boğaziçi turnuvasında halka aletinde 1'inci olurken, paralel aletinde ve 2011 Portekiz gençler turnuvasında podyumu 2'nci basamağında yer aldı. 2013 Mersin Türkiye Şampiyonası'nda 2'nciliği elde eden İbrahim Çolak, 2019 Dünya Jimnastik Şampiyonası'nda altın madalya kazanma başarısı gösterdi.

Cumhuriyet'in ilk olimpiyat deneyimi: 1924 Paris Olimpiyatları

Dünyanın en büyük uluslararası spor organizasyonu olan olimpiyatlara Türkiye Cumhuriyeti resmi olarak ilk defa 1924 yılında Paris'te katıldı. Kurtuluş Savaşı sonrasında diplomatik yalnızlıktan kurtulma ve tanınma mücadelesi veren Cumhuriyet, olimpiyatları iyi bir propaganda aracı olarak gördü. Türkiye milli olimpiyat komitesi, dönemin kıt kaynaklarına rağmen ödenek ayırarak futbol, güreş, halter, atletizm, eskrim ve bisiklet dallarında 40 sporcusunu Paris'e gönderdi. Yoğun ve uzun programla üç ay süren olimpiyatlara 44 ülkeden 3089 sporcunun katıldı. Paris'te Amerikalı sporcular ön plana çıkarken Türk milli takımı kayda değer bir başarı elde edemedi. Ancak Kurtuluş Savaşı'ndan yeni çıkan Türkiye Cumhuriyeti'nin böyle büyük bir uluslararası organizasyonda ilk defa yer alması halk için bir moral kaynağı oldu. Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte Türkiye'nin dünyanın diğer ülkeleriyle yarışabileceği ve Türk bayrağını dünyaya tanıtma fikri, oyunlardaki başarısızlığı gölgede bıraktı.

İlk altın madalya Berlin'de geldi

Türkiye, Paris Olimpiyatları'ndan sonra 1928 Amsterdam Olimpiyatları'na 20 futbolcu, 4 eskrimci, 4 bisikletçi, 5 atlet ve 1 halterci olmak üzere yine toplam 40 erkek sporcu ile katılım sağladı. Ancak bu oyunlarda da madalya

gelmedi. 1932 Los Angeles Olimpiyatları'na katılım ise dünyada yaşanan ekonomik depresyon nedeniyle Türkiye açısından mümkün olmadı. Cumhuriyet tarihindeki ilk olimpiyat madalyaları ise bir sonraki oyunlarda, 1936 Berlin Olimpiyatları'nda kazanıldı. Türkiye'nin 2'si kadın olmak üzere 59 sporcu ile yer aldığı oyunlarda Ahmet Kireççi, 79 kilogram serbest güreşte bronz madalyaya sahip olurken, serbest stilde güreşen Yaşar Erkan ise aldığı birincilik ile Türkiye olimpiyat tarihindeki ilk altın madalyayı kazandı.

1936 Berlin Olimpiyatları'ndan günümüze kadar olan zaman dilimine bakıldığında ise Türkiye adına 75 sporcu 101 olimpiyat madalyası kazandı. Bunların 41'ini altın, 27'sini gümüş ve 36'sını bronz oluşturdu. 2020 Tokyo Olimpiyatları'na kadar Türkiye adına kazanılan toplam 93 madalyanın tamamı atletizm, boks, güreş, halter, judo ve tekvando branşlarından geldi. Tokyo'da bu spor dallarına okçuluk, artistik jimnastik ve karate de eklendi.

Halkevleri'nin 'spor şubeleri' ile beden eğitimine ilgi hedeflendi

Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurulan Halkevleri de Mustafa Kemal Atatürk'ün tavsiye ve telkinleri ile spor faaliyetlerinde çeşitli çalışmalar yaptı. Örgütün tüzüğünde sporla ilgili bölümlerinde "Spor ve bütün beden hareketleri gençlik terbiyesinin ve millî terbiyenin vazgeçilmeyecek olan aslî ve mühim bir rüknüdür. Bu sebeple Türk gençliğinde ve Türk halkında spora ve beden hareketlerine sevgi ve alâka uyandırılmalı, bunlar bir kitle hareketi, millî bir faaliyet hâline getirilmelidir" vurgusu yapıldı.

Sporun Türkiye'de geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için 'Spor Şubeleri' açan Halkevleri, gençliğin spor ve beden eğitimine karşı ilgisini uyandırmayı hedefledi. Halkevlerinin yaptığı çalışmalarla güreş sporunun hayat kaynağı olan köylerde yeniden bu sporu

FİLENİN SULTANLARI, CUMHURİYET'İN KADINLARI; VOLEYBOLDA DÜNYANIN EN İYİSİ ONLAR

Futbol ve basketbol gibi rakip spor dallarına kıyasla voleybolun tarihi çok da eskiye dayanmıyor. 20'nci yüzyılın başlarında ABD'de ortaya çıkan bu spor ile Türkiyeli sporcular Cumhuriyet'in ilanından kısa bir süre önce, 1919 yılında buluştular. Bu buluşmanın Türkiye adına getirdiği sonuç ise Avrupa ve Dünya Şampiyonluğu oldu. 100 yıllık altyapı çalışmalarının ve kulüp düzeyinde gelen nice başarıların ardından Türkiye Kadın Millî Voleybol Takımı, namı diğer Filenin Sultanları, 2023'e yani Cumhuriyet'in 100'üncü yılına damgasını vurdu. Sultanlar önce ABD'de, voleybolun çıktığı ülkede, Voleybol Kadınlar Uluslar Ligi finalinde Çin'i setlerde 3-1 geçerek dünya şampiyonluğuna uzandı.

Aradan daha 1 ay geçmeden bu kez Avrupa şampiyonası için Almanya'nın yolunu tutan dünya şampiyonu Sultanlar, bu turnuvada da tarih yazdılar. Gruplarını namağlup tamamlayan Türkiye Kadın Millî Voleybol Takımı, final turları için Belçika'ya geçerek ev sahibi Belçika, Polonya ve İtalya gibi güçlü rakiplerini eledi ve finale yükseldi. Finalde ise voleybol dünyasının devlerinden, Dünya Kadınlar Voleybol Şampiyonası'nın son şampiyonu Sırbistan ile eşleşen Filenin Sultanları, kıran kırana geçen bir mücadelenin ardından maçı 3-2 kazanarak Avrupa'nın da en büyüğü olduğunu kanıtladı. Böylece, Cumhuriyet'in hayata dahil ettiği ve yükselmelerine olanak sağladığı kadınlar, Türkiye'nin dünya spor arenasında en büyük temsilcilerinden birisine dönüştüler.

İkinci yüzyılda futbol dünyası Türkiye'de buluşacak

Daha önce birçok kez çeşitli sporlar için uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapan Türkiye, Cumhuriyet'in ikinci yüzyılında tarihinde ilk defa Avrupa Futbol Şampiyonası'nı düzenleyecek. İtalya ile ortaklaşa düzenlenecek olan 2032 Avrupa Futbol Şampiyonası (EURO 2032) ile son yıllarda futbol özelinde stadyum, altyapı tesisi gibi ülkenin dört bir yanındaki ciddi yatırımların da karşılığı alınacak. Bu önemli organizasyona ev sahipliği yapılacak olmasını değerlendiren Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak da Türk futbolu ve sporu için önemli bir sürecin başlangıcı olduğunu söyledi.

Spor tesisleri açısından ortaya konan sürecin önemine vurgu yapan Bak, Türkiye, spor tesislerinde yaptığı yatırımların sonuçlarını görmeye başlıyor. Özellikle Avrupa'nın en yeni statlarına sahip bir ülkeyiz. Türk futbolu, sporu için önemli bir süreç başlamış oluyor. Biz şimdiden hazırız ama bu süreç içinde de talep edilenleri yerine getireceğiz. Türk futbolu için önemli bir sayfa açılmış oldu" dedi.

yaymak, yaşatmak ve kalkındırmak en önemli vazife olarak görüldü. Boks ve eskrim gibi sporlarında yine ülkedeki spor çeşitliliğini arttırmak maksadıyla yapılmasının önemi belirtildi. Ancak, boks malzemesinin pahalı olması, Türkiye'de o dönem imal edilmemesi ve ilgilenenlerin az sayıda olması, bu sporların gelişmesi için sıkı bir çalışmanın yapılması gerektiğini gösterdi. Bunların gelişmesi için uzman antrenörler getirilmesi ve yetiştirilmesi büyük önem taşıdı. Halkevleri bu dönemde, çalışmalarının toplu ve verimli olmalarını temin etmek amacıyla mahalli kulüpleri çatısı altında toplayarak çalışmalarını organize etti ve federe edilmeye değer kulüpler hâline getirdi.

Yine Cumhuriyet'in ilk yıllarında su sporlarının geliştirilmesi için Üçüncü Umumî Müfettişliği kuruldu. Mıntıka dâhilinde yer alan Artvin, Rize, Trabzon, Erzurum, Erzincan gibi illerde Tahsin Uzer'in genel müfettişliği döneminde bölgedeki kulüplerin teşkil edilmesine yönelik çalışmalar hız kazandı.

'Türkkuşu', havacılık sporlarına teşvik etti

Diğer taraftan, havacılık sporlarını da gençlere tanıtmak, sevdirmek ve uğraşmalarını için teşvik etmek maksadıyla 1925'te Türk Tayyare Cemiyeti kuruldu. Ayrıca belirtilen bu hedeflerin dışında millî savunmaya destek olunması da hedeflendi. Havacılık faaliyetlerini geliştirmek ve topluma yaymak amacıyla 1932'de Vecihi Hürkuş tarafından Sivil Tayyare Okulu da açıldı. Okul, 1935'te sivil havacılığı geliştirmek maksadıyla, bizzat Atatürk tarafından 'Türkkuşu' sivil havacılık okulu olarak faaliyetlerine başladı. Türk Hava Kurumu'nun planör eğitim faaliyetlerine de bu dönemde ağırlık verildi. 1935'te Ankara Ergazi ve Etimesgut'ta, planör eğitim alanları inşa edildi.

Dönemin gelişen teknolojisi otomobil unutulmadı

Atatürk'ün ilgi ve teşvikiyle Cumhuriyet döneminde gelişme kaydeden bir diğer spor dalı ise otomobil sporları oldu. 1932'de 'Türkiye Seyyahîn Cemiyeti' olarak faaliyetlerine başlayan dernek, 'Türkiye Turing Kulübü' ve sonrasında 'Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu' olarak faaliyetlerini sürdürdü.

Voleybol, hentbol, tenis ve basketbol gibi ilgiyi oldukça hak eden diğer sporlar da 1935'te tek bir yerde, Spor Oyunları Federasyonu çatısı altında toplandı. Bu süreçte 1933 yılından itibaren Kızılay Gençlik Kamplarının kurulmasıyla birlikte, sporun sağlıklı bir toplum yaratma misyonunu gerçekleştirmek amacı doğrultusunda önemli bir adım daha atıldı.

'Beden terbiyesi' üzerine nitelik çalışmaları yoğunluk kazandı

Cumhuriyet'in ilk yıllarında sporda başarı için kulüp düzeyinde kurulan ittifakların yanı sıra eğitim düzeyinde de çeşitli çalışmalar yapıldı. O dönem 'beden terbiyesi' olarak bilinen derslerin niteliğinin artırılması için fikir yürütülürken, beden eğitiminde öğretmen ihtiyacını gidermek ve batının metotları hakkında fikir sahibi olabilmek için Milli Eğitim Bakanlığı, 1925'de yurtdışına öğrenci gönderdi. Hükümet, sonrasında ise 1933'de Alman spor insanı Carl Diem'i ülkeye davet ederek beden terbiyesi ile sporun geliştirilmesi konusunda bir rapor hazırlamasını istedi. Diğer taraftan, aynı yıl içerisinde spor teşkilat yapılarının araştırılması amacıyla Sovyetler Birliği'ne bir heyet gönderildi.

Kulüpler düzeyinde ilk birlik: Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı

Kuruluşu, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez uluslararası müsabakalara katılım sağlanan döneme denk gelen Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (1922-1936), dönemin önde gelen spor kulüplerinin kendi inisiyatifleriyle kurdukları bir yapı olarak gün yüzüne çıktı. Sporda örgütlenme girişimi ilk olarak futbol kulüplerinden gelse de TİCİ, bünyesine atletizm ve güreş federasyonlarını da katarak çok sporlu yapıda ve ülke düzeyinde örgütlenerek o dönemde özerk spor yönetimi anlayışını ortaya koydu. Mıntıka idman heyetinden oluşan taşra teşkilatına da sahip TİCİ, her ne kadar ademi merkeziyetçi bir yapıya sahip olsa da kuruluşunun

üzerinden 2 yılın geçmesinin ardından 1924'de bakanlar kurulu kararı ile kamu yararına çalışan kuruluşlardan sayılarak devlet yardımı almaya başladı.

Sporda milli ruhu kamçılayacağı, milli temsil arzusuyla sporcuyu motive edeceği düşüncesiyle yola çıkan TİCİ'nin kuruluş amaçlarından birisini de gençlerin maddi ve manevi yönden sağlam, sıhhatli, vatanına bağlı olarak yetişmelerini sağlayarak, askere ve yurt müdafaasına hazır bulunmalarını temin etmek oluşturdu. TİCİ'nin faaliyette olduğu dönemde atletizm, voleybol, tenis, yelken gibi daha önceki dönemlerde Türk sporunda yer almayan spor branşlarının önemi artarken, bu sporlara yönelik yatırımlara imza atıldı. Ayrıca, bu dönemde spora ve sporculara teşvik de devam etti. TBMM'nin kayıtlarına göre, 1934'deki oturumda devletin 5 milyon 220 bin TL olan yıllık bütçesinin 50 bin TL'lik bölümü müsabakalara katılmak ve sporcuları teşvik etmek üzere ödenek olarak spor teşkilâtlarına ayrıldı.

TİCİ'nin, dönemin Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ile bağlarını kuvvetlendirmek ve İttifak'tan gelen talep üzerine çalışma düzeninin en iyi şekilde sağlanması amacıyla, 1929'da TİCİ tüzüğünde önemli değişikliklere gidildi. Değişiklik ile birlikte 'sporda devletçilik' anlayışının giderek güçlenmesi sonucunda, 1936'da TİCİ'nin faaliyetlerine son verilerek yerine Türk Spor Kurumu kuruldu ve CHP'nin çatısı altına alındı.

Sporda yönetim şeması 1938'de değişti

Yine benzer dönemde, 1938 yılında yürürlüğe giren 3530 sayılı yasa ile kurulan Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, 1986'ya kadar uzun yıllar boyunca faaliyette kalarak sporda karar mercii oldu. Devletin bu dönemde Müdürlükten en önemli beklentisini ise Türkiye'deki spor gücünün batılı ülkeler ile arasındaki açığı kapatması oluşturdu. 1938 senesinde Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Kanunu'nun yürürlüğe koyulmasıyla birlikte sporda yönetim şeması kayda değer biçimde farklılık kazandı.

Ülkedeki spor federasyonları söz konusu kanun neticesinde organizasyonlarını, ismi konu olan kuruluşa bağlı olarak devam ettirmeye başladı. Ancak bu süreçte profesyonel sporculuk terimi herhangi bir yasal boyut kazanamadı. Söz konusu düzenleme amatör sporculuğa dair

dizayn edildi. Yine de belli bir süre sonra mevcut problemler nihayete erdirilerek 1951 yılında profesyonel futbol bir resmiyet kazandı. 1986'da ise Müdürlük, yeni yasa ile tüzükte bir takım yeni adımlar atarak Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü adını aldı.

2000'li yıllarda yeniden yapılanma geldi

Yaklaşık 20 yıllık bir sürecin ardından ise Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü'nün yerine 1989'da Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü kuruldu. 1990'lı yıllarda sporda önemli başarılar yakalayan Türkiye, 2000'lere gelindiğinde bu başarıyı sürdürmekte zorluk çekti. Hem tesisleşmede, hem sporcu yeterliliğini karşılamada, hem de maddi imkanlara yönelik atılan adımlar; yerine ülke sporunu nasıl organize edilebileceği ve devamlığın nasıl sağlanabileceği sorularına cevap aranır oldu. Bu nedenle pek çok sporcu kampları ve uğraşları iptal edildi. Ayrıca, Ulusal ve Uluslararası organizasyonlara katılmama kararı alındı. Söz konusu olumsuzlukların neticesinde spor kulüpleri ile doğrudan ilgili olarak, 1999 ve 2008 Spor Şuraları Komisyonları, mevcut yasanın Türk sporunun ihtiyaçlarına cevap vermediği görüşüyle, kulüplerin Dernekler Kanunundan ayrı bir yasaya tabi olmaları gereğini belirtti.
Bu doğrultuda, 2005 yılındaki genelge ile spor kulüplerine yönelik yönetmelik oluşturuldu. Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği kapsamında değerlemeye alınan yönetmelikte Gençlik Kulüpleri, Spor Kulüpleri, Gençlik ve Spor Kulüpleri ve İhtisas Spor Kulüpleri başlıkları odak olarak alındı. Ayrıca, Türkiye'de spor yönetimi bakanlık düzeyinde Gençlik ve Spor Bakanlığı, müdürlük düzeyinde ise Spor Genel Müdürlüğü ve bu kurumlara bağlı özerk ve yarı özerk federasyonlar olarak teşkilatlandı. Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ise bu süreçte özerk bir yapı olarak diğerlerinden ayrıştı.

İlk kez 2011'de bakanlık kuruldu

Sporun ilk defa bakanlık düzeyinde yönetilmesi, 1960'ların sonlarındaki İkinci Demirel Hükümeti'nde gerçekleşti. Türkiye'nin ilk Gençlik

ve Spor Bakanı İsmet Sezgin'di. Ancak ilk kez spora dair bir bakanlığın kurulması 2011 yılına rastladı. Bakanlar Kurulu kararı ile Türkiye'de sporu geliştirmek ve uluslararası niteliğin devamlılığını sağlamak ve uygulanması planlanan spor politikalarından sorumlu tutulmak amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı inşa edildi. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı kuruluşlar olarak faaliyetine devam eden Spor Genel Müdürlüğü ise merkez ve taşra teşkilatı olarak yeniden yapılandı. Yeniden yapılanma sürecinde Gençlik ve Spor İl ve İlçe Müdürlükleri, Spor Genel Müdürlüğü'nün taşradaki faaliyetlerini organize ederek halka ulaşmasını sağlamayı amaçladı.

Söz konusu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için de yerel yönetimlerin bir sene evvel ki kazançlarının yüzde birini gençlik ve spor il müdürlükleri kasasına yönlendirmeleri ve kazanım sağlanan maddiyatın sorumlu olunan yönetim alanında sporun her türlü tesis ve organizasyonları için harcanması planlandı. Bu bağlamda spor sektöründe her türlü araç gereç, materyal, malzeme, üretim, istihdam ve performans ürünleri açısından yenilikçi bir bakış açısıyla teknolojik ve dijital gelişmelere önem verildi.

Takım sporlarında başarı peş peşe geldi

Türkiye Millî Futbol Takımı, Cumhuriyet tarihi boyunca boy gösterdiği uluslararası turnuvalarda iddiasını ortaya koymaktan ve kazanma arzusunu sergilemekten çekinmedi. Futbolun en büyük sahnesi Dünya Kupası'nda ilk kez 1950'de temsil edilmeye hak kazanan Ay Yıldızlılar, bu turnuvaya finansal sorunlar yüzünden katılamasa da bir sonraki Dünya Kupası'nda yer almayı başardı. Devam eden yıllarda bir süre aynı başarıyı sürdüremeyen milli takım, 1990'lara gelindiğinde yeniden hayat buldu. 1996'da ilk kez Avrupa Futbol Şampiyonası'na katılan A Milliler, bu başarıyı 2000 yılında da tekrar etti. EURO 2000 ile birlikte ay yıldızlı takım tarihinde ilk kez bir uluslararası turnuvada çeyrek finale çıktı.

Futboldaki bu altın jenerasyon, 2002 Dünya Kupası ile birlikte tarih yazdı. Japonya ve Güney Kore ortaklığında düzenlenen turnuvada A Millî Takım, Güney Kore'yi 3-2 yenerek dünya üçüncüsü oldu. Bir müddet sonra benzer başarı Avrupa'da geldi. Türkiye, 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası'nda tarihinde ilk kez yarı final görerek son dörde kalmayı başardı. Kulüpler düzeyinde en büyük başarı ise Galatasaray ile 2000 yılında geldi. O zamanlar Şampiyonlar Ligi'nden sonra Avrupa'daki en büyük ikinci kulüp turnuvası olan UEFA Kupası'nda sarı-kırmızılılar, finalde İngiliz devi Arsenal'i devirerek kupaya uzandı. Galatasaray'ın o dönemdeki kadrosu, 2002 Dünya Kupası'nda da kritik rol oynadı.

BİRSEL VARDAR

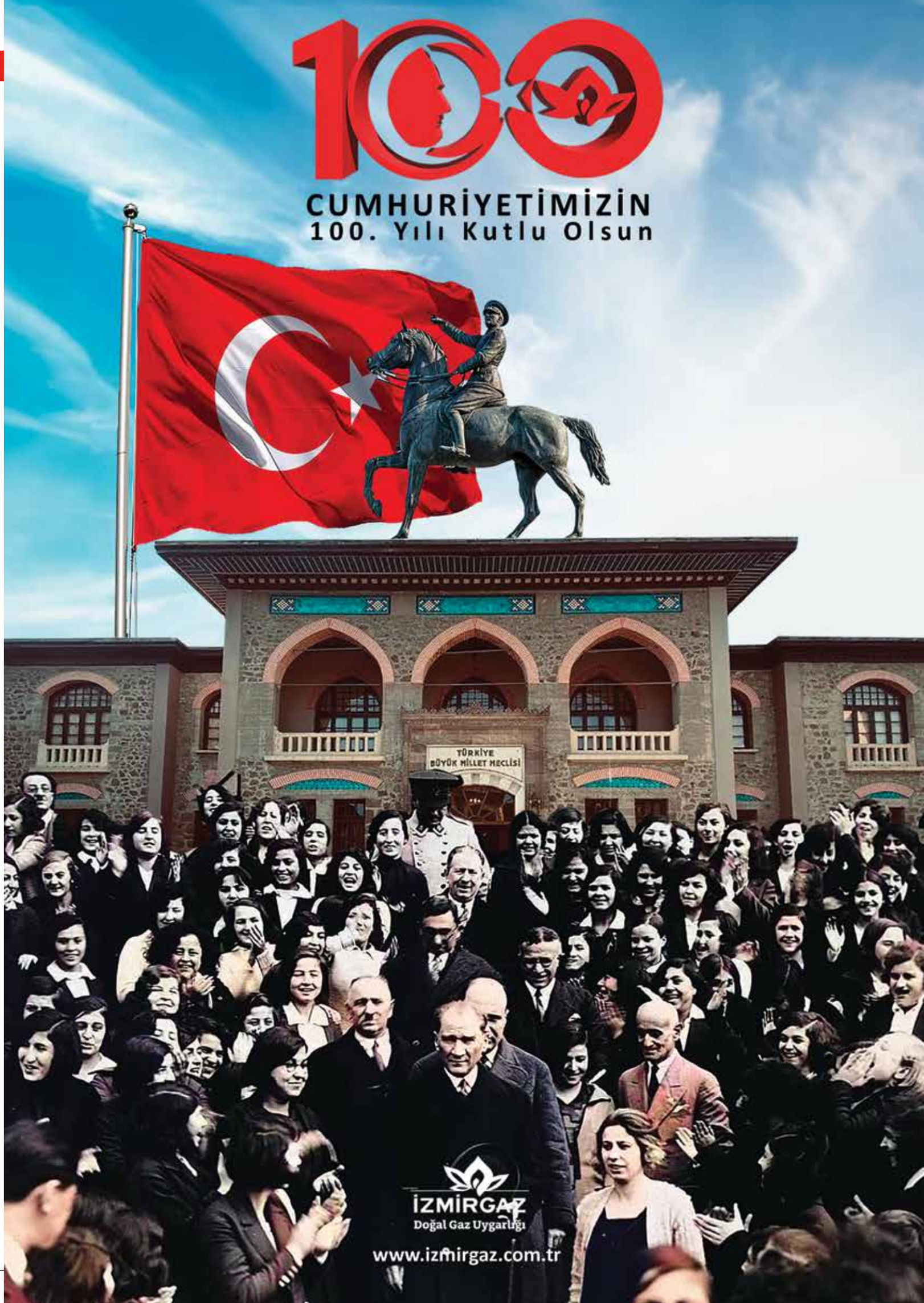
Türk takımları basketbolda doludizgin

Dünya çapında ünlü bir diğer branş olan basketbolda da son yıllarda ciddi başarılara ulaşıldı. Türkiye'de düzenlenen 2010 Dünya Basketbol Şampiyonası'nda '12 Dev Adam', ev sahibi olmanın da verdiği özgüven duygusuyla tarihinde ilk kez finale çıktı. Her ne kadar finalde ABD'ye kaybedilse de o dönemde gençlerin basketbol sevgisini arşınlayan dünya ikinciliği, Türkiye'de basketbolun hak ettiği ilgiyi daha fazla almasını sağladı.

EGEMEN GÜVEN

2017 yılına gelindiğinde basketbolda en büyük başarılardan biri elde edildi. Fenerbahçe erkek basketbol takımı, Avrupa basketbolunun kulüpler bazındaki en büyük organizasyonu olan Euroleague'de, Yunan devi Olympiakos'u devirerek kupaya uzandı. Fenerbahçe ile ilk kez bir Türk takımı bu kupayı kazanmış oldu. Bir diğer basketbol takımı Anadolu Efes ise Fenerbahçe'nin açtığı yolu daha da kazıyarak üst üste iki sezon Euroleague şampiyonu oldu. Türk takımlarının Avrupa basketbolundaki başarısı da böylece perçinlendi. T

100
CUMHURİYETİMİZİN
100. Yılı Kutlu Olsun
TÜRKİYE
BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İZMİRGAZ
Doğal Gaz Uygarlığı
www.izmirgaz.com.tr

CUMHURİYET'im ve BEN

ÇAKIR DİLEK YUNAR
TİCARET Gazetesi Yazarı
Profesyonel Koç, Yönetici Mentoru, Kurumsal Eğitmen

Yeni Pencereler köşemizi bu defa zamanın ruhundan hareketle gelin birlikte Cumhuriyet'imize açalım. Bu pencereden, Cumhuriyet'im ve Ben başlığında, Cumhuriyet'imize, onunla olan ilişkimize ve kendimize bakalım, öz değerlendirme yapalım. Okuyana, dünyamıza iyi ve güzel yansıması olsun niyetimle, keyifle okumanızı diliyorum

Cumhuriyet ile ne zaman tanıştınız?

Birinci Sınıfta 23 Nisan şiirimle tanıştım. Örgü saçlarım, beyaz-kırmızı annemin örgüsü kıyafetim, kırmızı ayakkabılarımın içindeyken, yüreğim kanatlanmış uçuyordu. Şiirimi okuyup kalabalığı selamlayıp kürsüden indiğimde, trampetlerin sesi ve bayrakların arasından dönerken düşüp oturuvermiştim yere. Güneş ışığının süzüldüğü al bayrakların gölgesinde oturmak, kırmızının yansımasını almak, alandan yayılan coşkuyla dolmak küçük bedenim için sarsıcıydı.
Ya siz, ne zaman ve nasıl tanıştınız? Hatırlayın o günü ve sizde bıraktığı izleri...

Cumhuriyet ile nasıl bir ilişkiniz var?

Tanışıklık sonrası ilişkiniz nasıl devam etti? Cumhuriyet bayramlarını nasıl yaşadınız? Hiç fener alayına katıldınız mı? Büyüklerinizi tv karşısında kutlamalarda ayağa kalkıp selam çaktığını, gözlerinden yaşlar süzülerek resmi geçitte gibi yürüdüğünü hiç gördünüz mü? Ya Anıtkabir'e gittiniz mi? Kaç kere? Bayrak konvoyuna katıldınız mı? Başka neler yaptınız? Nasıl deneyimler yaşadınız?
Cumhuriyet'in 50.yıl kutlamaları için oğlumla birlikte Ankara'ya gitmiştim.
O günü hiç unutamam. Gün, gece boyu süren muazzam törenleri. Coştuğumuz, taştığımız, birbirimize sarıldığımız, ağladığımız, bağıra bağıra marşlar söylediğimiz, göğsümüz dimdik yürüdüğümüz CUMHURİYET'in anlam ve önemi ile dolu bir gündü.

Cumhuriyet ile aranızdaki ilişkiyi neye benzetirsiniz?

Aklıma şunlar geldi; kaynaktan kana kana su içmeye benzer. İçtikçe içesiniz gelir. Kırlarda kuşlar, kelebekler eşliğinde neşe ile yürümeye benzer. Sokak lambalarımızın altından eve gitmeye benzer...
Siz nelere benzetirsiniz?
Her ilişki özen ve emek ister!
Cumhuriyet'le ilişkimize ne kadar

özen gösteriyoruz, emek veriyoruz? Benzettiklerinize bakıp, bu sorunun yanıtını keşfedebilirsiniz.

Cumhuriyet için bugüne kadar ne yaptınız? Sen, ben, biz ne yaptık?

Cumhuriyet 100 yaşında. Ya sen kaç yaşındasın değerli okur? Yaşın Cumhuriyet'in yüzde kaçı?
Cumhuriyet için bu yaşa kadar neler yaptın? Yaptığın en iyi şey neydi?

Ve bugün...

İnsanımızın genel olarak mutsuz ve karamsar olduğu, yurt dışına gitme istek ve eylemlerinin arttığı, pek çok açıdan uygarca yaşamın zorlaştığı, bolca "Bu kadarı da olmaz" dediğimiz dönemlerden geçiyoruz. Hepimiz uygarca yaşam istiyoruz. Buna dair fikir üretiyor, konuşuyor ve çoktandır bekliyoruz. Pardon, neyi bekliyoruz?

Sokakta, evde, işimizde, kentimizde, memleketimizde neyin ne yönde

değişeceğini benim, senin, bizim yaptıklarımız, gayretimiz belirleyecek. Sen, ben, biz olmadan hiçbir konuda değişim olmayacak. Değişimin hangi yönde ve ne kadar olacağını her birimizin yaptıkları belirleyecek.

Böyle zamanlarda toplum okumuş yazmışlarından, sivil toplum ve siyaset aktörlerinden çok şey bekliyor. En çok onlardan umut arıyor, umut bekliyor. Oysa umut biziz!

Bizim çok umudumuz var. Çünkü...

Cumhuriyet'i yoktan var eden Atatürk için umutsuz durum yoksa, bizim için de umutsuz durum yoktur. Cumhuriyet mirasımız NUTUK'ta her şey söylenmiş, yazılmış, cihana kaydedilmiş. Ve Cumhuriyet'in her birimize hediye ettiği yurttaş kimliğimiz var. Bir kimliği dimdik ayakta tutan vizyonu, gelecek hayalidir. Sonra da bu vizyona doğru harekete geçmesi ve kararlılıkla devam etmesidir.

Nasıl bir yeni yüzyıl istiyoruz?

Hayal ettiğiniz yeni yüzyılı tanımlayacak 10 kavram/değer seçecek olsanız bunlar neler olurdu?
Benim gönlümden geçenler; adalet, etik, bilim, sanat, nezaket, barış...
Bu kavramları deneyimlediğimiz yeni yüzyıl nasıl olurdu? Hayal edelim, bir an için oraya ışınlanıp, orada yaşayalım. Öyle bir yeni yüzyılın gecesine yatalım, sabahına uyanalım, doya doya yaşayalım...Canımız çektikçe bu hayalimize gidip deneyimleyip, dünyamıza getirelim.
Sonra da her akşam başımızı yastığa koymadan minik bir öz değerlendirme yapalım; bugün ben ne kadar adaletli, eşitlikten yana, etik...davrandım. Hayalimdeki yeni yüzyıl için bugün ne yaptım?
Yarın ne yapmam iyi olur? gibi...

Yeni yüzyılda nasıl ilerleyeceğiz?

Nedenimiz ne kadar güçlü ise nasılını da bulup ve yapabiliriz. O halde nasılına gitmeden önce nedenini

soralım kendimize. Neden yukarıda tanımladığınız, hayal ettiğiniz gibi bir yeni yüzyıl istiyoruz? Şimdi sıralayalım nedenlerimizi;

Çünkü insanca yaşamak istiyoruz, çünkü bunu hak ediyoruz, çünkü mutlu ve huzurlu yaşamak istiyoruz, çünkü muasır medeniyet, çağdaş uygarlıktır hedefimiz, çünkü Atamıza, atalarımıza, çocuklarımıza, gençlerimize, kendimize borçluyuz...

Yeterince güçlü nedenleri sıraladıktan sonra nasılına geçebiliriz.

■Ötekileştirenlere rağmen yeniden ve daha kuvvetli BİZ olarak,
■Önyargılarımızı yenip, uzlaşma kültürü geliştirerek,
■Liyakat esaslı referanslarımızı iyi seçip, kutup yıldızlarımızı rehber alıp, onların yolundan ilerleyerek,
■Bütün bunlar için daha fazla okuyup, daha fazla öğrenerek,
■Her zaman bilim ve irfan(kültür) dan yana olarak,
■Fayda ve değerler odaklı bir yaşam seçerek,
■Toplumun nüvesi ailedir. Ailemizden başlayıp, komşumuzda, mahallemizde, şehrimizde, ülkemizde, dünya ile bağlantımızı güçlendirerek,
■ İş birliği ve dayanışmada destan yazarak,
■Yurttaş kimliğimizi güçlendirip, toplumsal kararlara ve süreçlere katılarak,
■Cumhuriyet'in yeni çağı için bolca hayaller kurup, sonra da bu hayalleri gerçekleştirmek üzere rol alıp, disiplinle çalışarak,
■Vizyonumuzla örtüşen sivil toplum örgütlerinde, inisiyatif ve platformlarda aktif görevler alarak.

Cumhuriyet'imizin kurucusu Atatürk diyor ki (*); "İnsanlar daima yüksek, temiz, kutsal amaçlara yürümelidirler. Bu hareket şeklidir ki insan olanın vicdanını, beynini ve bütün insani kavramını tatmin eder." Yeni yüzyılda, yüksek, temiz, kutsal amaçlara yürüyeceğiz el ele! Bunu biz, el ele yapacağız!
Çok yaşa Cumhuriyet'imiz! **T**

(*) Atatürk'ün Etik Mirası/Hikmet Özdemir

Kamu yararını dikkate almayan politikaların sonucunda başta büyükşehirlerde olmak üzere ülkenin dört bir tarafında barınma sorunu büyüyor

Konut sorunlarına çözüm; Bölgesel Dönüşüm

Türkiye'de son dönemlerde hızlı nüfus artışı, kırsal kesimden kentlere göç ve yoksulluk kentlerin plansız ve denetimsiz büyümesine neden oluyor. 1950 yılında ülkede nüfusun yüzde 25'i kentlerde yaşarken, bu oran 2023 yılı itibariyle yüzde 75'i aşıyor. Türkiye'de yanlış kentleşme, deprem sonrası anlık gelişen olaylarda büyük ölçekli hasarların ortaya çıkmasına neden olabiliyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne (İzBB) bağlı Kentsel Dönüşüm Dairesi Başkanlığı, kentsel dönüşüm projeleri çerçevesinde çalışmalarıyla öne çıkıyor. Başkanlık, kentleşmeye karşı yerleşik alanlarda, kentleşme ilkelerine, üst ölçek planlara, kentin imar planlarına ve bina inşa yönetmeliklerine uygun yapılar ve tüm altyapıları yıkarak fen ve sanat kurallarına uygun olarak yeniden yapıyor

FİLİZ EROL - KÜBRA CEYLAN

Hızla yükselen döviz kurları ve enflasyonla birlikte alım gücü düşerken, ülkede konut sorunu büyümeye devam ediyor. Son yıllarda konut fiyatı ve kira bedellerinde yaşanan artışlar çalışanların ücretlerine yapılan zamların oldukça üstünde gerçekleşti. Eylül ayı 2023 verilerine göre ortalama yıllık kira artış oranı İstanbul'da yüzde 105,13, Ankara'da yüzde 187,66, İzmir'de ise yüzde 134,25 oldu. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın 2023 Temmuz ayında yayımladığı raporda; bir önceki yılın aynı ayına göre konut fiyatları İstanbul, Ankara ve İzmir'de sırasıyla yüzde 82,7, 105,2 ve 97,1 oranlarında artış gösterdiği belirtiliyor.

Yapılan yeni binaların konut sorununu çözmeyeceğini vurgulayan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi tarafından yapılan çalışmada, "Yeni konut alanları yaratmak yerine hazırda bulunan ve depreme dayanıksız yapıların tespit edilerek şehircilik bilimi referans alınarak toplumcu/kamucu bir anlayışla bu alanların bölgesel olarak dönüştürülmesi olacak" sözlerine yer verildi.

Meta haline gelen konut, piyasaya karşı savunmasız kalıyor

Konuta ilişkin yaşanan krizlerin temelinde, konutun temel barınma ihtiyacını karşılamaktan ziyade, yatırım aracına dönüştürülmesinin yer aldığını belirten TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi yetkilileri, "Bugün bir taşınmazın edinilmesinde kullanım değerinden çok, değer artışı ve yüksek kira beklentileri yatıyor. Toplumun geneline sirayet eden bu bakış açısı, uygulanan politikalar aracılığıyla konutu bir meta haline getirerek kullanım ve değişim değerini serbest piyasanın acımasız dinamiklerine karşı savunmasız bırakıyor" dedi.

Son yıllarda başta büyükşehirler olmak üzere birçok kentte barınma krizinin yaşandığını ifade edilen çalışmada, "Yaşanılan depremler, ülkemizde var olan barınma krizini daha da derinleştirdi. Bu sorun sermayenin uzun vadeli talep ve beklentileri doğrultusunda yıllardır uygulanan kamu yararını dikkate almayan politikaların sonucunda başta büyükşehirlerde olmak üzere ülkenin dört bir tarafında yakıcı bir şekilde etkisini gösteriyor. Öğrencilerin büyükşehirlerde yaşadığı yurt sorunu ve ülkenin özellikle tatil bölgelerinde görev yapan kamu emekçilerinin artan kira bedellerini karşılayamamaları nedeniyle zorunlu olarak tayin veya ek kira yardımı talep etmeleri bu sorunun en görünür örnekleri olarak karşımıza çıkıyor" ifadeleri kullanıldı.

"Yeni konutlar üretmek barınma sorununu çözmeyecek"

TOKİ veya özel sektör eliyle yeni konutlar üreterek arzı artırmanın da barınma sorununu çözmeyeceğini vurgulayan TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi yöneticileri, "Halihazırdaki fiyatlara göre ödeme gücü olmayan, konuta erişemeyen alt ve orta gelir grubu için yeni konutlar bir şey ifade etmiyor. Burada yapılması gereken en önemli müdahale, yeni konut alanları yaratmak yerine hazırda bulunan ve depreme dayanıksız yapıların tespit edilerek şehircilik bilimi referans alınarak toplumcu/kamucu bir anlayışla bu alanların bölgesel olarak dönüştürülmesi olacak" değerlendirmelerinde bulundu.

"Barınma krizi tek bir yasal düzenlemeyle çözülemez"

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi'nin çalışmasında şu sözlere yer verildi: "Artan kira fiyatlarını 'dengelemek' amacıyla geçen yıl uygulamaya konulan ve bu yıl da süresi uzatılan yüzde 25 kira artış sınırı çözüm olmak yerine bütün ev sahipleri ve kiracıların gergin bir yıl geçirmesine neden oluyor. Ülkemizde ağır bir şekilde yaşanan barınma krizini tek bir yasal düzenlemeyle çözmenin mümkün olmadığı açık. Konutu yatırım aracına dönüştüren politikalardan vazgeçilmeden, bir yasal düzenlemeyle kira artışına bir sınır koymak, geçici ve göstermelik bir önlem olmaktan öteye gidemez."

"Türkiye imar afları yüzünden bedeller ödüyor"

Türkiye'nin 'imar afları' yüzünden ağır bedeller ödediğini ve ödemeye devam ettiğini vurgulayan TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi yetkilileri, "Bu hukuksuz düzenlemeler, en ufak bir deprem, yağmur, salgın gibi durumların afete dönüşmesine ve can kayıplarına neden olarak çok daha acı ve hayati sonuçlar ortaya çıkarıyor. Daha açık bir ifadeyle yasal düzenlemelerle yapılan imar afları sonucunda; herhangi bir mühendislik hizmeti almamış, mevcut plan kararları ve imar mevzuatına aykırı olan yapılar, vatandaşın can güvenliği yok sayılarak 'yasal' hale getirildi" dedi.

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi çalışmada, şu sözlere yer verdi: "2018 yılında yasalaşan imar affı ile devlet, vatandaşı teknik hizmet almamış, sağlıksız yapılarda yaşamaya teşvik etmiş, mevzuata aykırı yapılaşmayı açıkça yasallaştırıp, özendirdi. Kaçak yapıda oluşacak herhangi bir olumsuz durumda vatandaşın göreceği zarardan sorumlu tutulmamak için aynı yasal düzenlemeye 'Yapının depreme dayanıklılığı hususu malikin sorumluluğundadır' şeklinde hüküm eklendi. Ancak imar affına yönelik düzenlemenin altında imzası bulunan tüm siyasiler, kaçak yapılar nedeniyle yaşanan ve bundan sonra yaşanacak can kayıplarından ve kamu zararından birinci derecede sorumlular."

"İzmir'in yapı stoğunda sıkıntı var"

İzmir'in yapı stoğunu değerlendiren oda yetkilileri, "30 Ekim 2020 tarihinde ve konumu İzmir'e uzak bir noktada gerçekleşen deprem İzmir'de 117 vatandaşın kaybedilmesine, farklı düzeylerde olmak üzere yaklaşık 80 bin bağımsız bölümün etkilenmesine neden oldu. 2018 yılında İmar Kanunu'nda yapılan düzenleme sonucunda dönemin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından yapılan açıklamaya göre ülke genelinde yaklaşık 10 milyon yapının imar affından faydalandığı, yine basında çıkan haberlere göre İzmir'de ise yaklaşık 812 bin başvurunun yapıldığı ortaya çıkıyor. Söz konusu verilerden de anlaşılacağı üzere İzmir'in yapı stoğunun oldukça problemli olduğu görülüyor" ifadelerine yer verdi.

"Afet sonrası binaların yeniden yapılması serbest piyasaya bırakıldı"

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi tarafından, şu değerlendirilmelerde bulunuldu: "Yaşanan her afet sonrası karar vericilerin yapılmış hatalardan gereken dersleri çıkartması gerekirken, 30 Ekim'deki depremden bir kaç gün sonra şehircilik ve yer bilimleri bütünüyle yok sayılarak hiçbir araştırma yapılmadan, Bakanlık tarafından, yıkılan binaların yerine zemin+5 katlı binaların yapılması, yerel yönetimler tarafından ise planlama disiplini tamamen devre dışı bırakılarak, inşaat alanı ve yoğunluk artışlarıyla kente müdahalelerde bulunulması yönünde kararlar alındı. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre, konut hakkının sağlanması ve gerekli tedbirlerin alınması, devletin sorumluluğundadır. Ancak, merkez ve yerel yönetimler tarafından yapılan uygulamalar, afet sonrasında hasar alan binaların yıkılıp yeniden yapılması, serbest piyasanın işleyişine bırakılmış, mali gücü olanlar ile olmayanlar arasında bir ayrım yapıldı. Mali nedenlerle konutunu dönüştüremeyen vatandaşlar yaşanması muhtemel bir depremde ölüme terk edildi."

"Barınma, kentin yoksul kesimleri için ulaşılamaz hale geldi. 2002 sonrası başlayan kentleşme ve kentsel dönüşüm pratikleri bu süreci besleyecek doğrultuda ilerliyor. 'Yatırıma' uygun, rant değeri yüksek olan alanlar kentleşmeye/ kentsel dönüşüme konu oluyor

Depremden sonra İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından başlatılan mikro bölgeleme etüt çalışmaları ve İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ile yapı stoğunun durum tespitine ilişkin yapılan çalışmaları önemli bulduklarını belirten TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi yöneticileri, tüm bu çalışmaların plan kararlarına altlık teşkil etmesi beklenirken, bu çalışmaları anlamsız kılacak ve planlamayı devre dışı bırakacak biçimde idarelerce plan ve plan değişiklikleri yolu ile yapılmakta olan inşaat alanının ve yoğunluk artışlarını tehlikeli bulduklarını vurguladı.

"Vatandaşı ömür boyu borçlandırmayan bir yaklaşım gerekiyor"

Kategorik olarak kentsel dönüşüme karşı olmayı doğru bulmadıklarını ifade eden TMMOB Şehir Plancıları Odası, "Ama yurttaşın barınma ihtiyacı, sağlıklı bir kentte yaşam hakkı yerine yatırımcının karının merkeze alındığı kentsel dönüşüm

yaklaşımı, önümüze mücadele edilmesi gereken örnekleri çıkardı. Kapsamlı analizler doğrultusunda belirlenmiş risk alanlarının önceliklendirilerek kentin üst ölçekli plan kararlarına uyumlu bir şekilde müdahale biçimlerinin tarif edildiği, sosyal ve teknik altyapının nüfus öngörüsü doğrultusunda yeterli hale getirildiği, dönüşüm sürecinde vatandaşı ömür boyu borçlandırmaya dayanmayan kamucu bir dönüşüm yaklaşımını önemsiyor ve bekliyoruz. Barınma hakkının temel bir insan hakkı olduğundan hareketle, herkesin insanca yaşayabileceği konutun ve kentsel yaşamın toplumcu ve kamucu politikalar olmadan hayata geçemeyeceği açık ve yaşanılan son depremler bunu bize gösterdi" diye belirtti.

İzmir, liman ve tarihi kent kimliğini gökdelenlerle kaybediyor

Kent silüetinin, kentin uzaktan algılanarak; kent kimliğinin belirlenmesinde önemli bir kavram olduğunu dile getiren TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi yetkilileri, "Bu anlamda İzmir'in geçmişten gelen liman kenti ve tarihi kent kimliği de gökdelenlerle birlikte kaybolmaya başladı. Kuşkusuz plan bütününde belirli alanlarda plana altlık oluşturacak analiz ve sentezler sonucunda şehircilik ilkeleri, planlama esasları ve kamu yararı dikkate alınarak yüksek yapıların planlanması mümkün. Ancak mevcut örnekler dikkate alındığında bir bütünün parçasından kopuk belirli kesimlere rant sağlayan, ulaşım ve altyapıya yük bindirerek kamu kaynaklarının yok olmasına neden olan, kentin tarihi ve kültürel mirasın olumsuz etkilenmesine neden olacak iş ve işlemlere merkezi ve yerel yönetimlerce devam edildiğini görüyoruz" açıklamalarında bulundu.

"Barınma, kentin yoksul kesimleri için ulaşılamaz hale geldi"

Son yıllarda konutların, barınma ihtiyacını karşılayan bir taşınmaz olmak yerine daha fazla kira veya satış getirisi beklenen bir yatırım aracı olduğunu aktarılan çalışmada, "Barınma, kentin yoksul kesimleri için ulaşılamaz hale geldi. 2002 sonrası başlayan kentleşme ve kentsel dönüşüm pratikleri bu süreci besleyecek doğrultuda ilerliyor. 'Yatırıma' uygun, rant değeri yüksek olan alanlar kentleşmeye/kentsel dönüşüme konu oluyor. Dolayısıyla ülkemizde kentsel dönüşüm, yatırımcısının karından bağımsız ele alınmadı. Belirlenen riskli alanların gerçekten kentin öncelikli risk alanları arasında olup olmadıkları tartışmalı bir durum. Birçok örnekte görüldüğü üzere bu alanlar rantın biriktiği ve biriken rantın sermayeye transferinin sağlandığı alanlar olarak ortaya çıkıyor" ifadeleri kullanıldı.

"Kentsel dönüşüm, kentlere yeni yükler getiriyor"

Kentsel dönüşümün, mevcut piyasa mekanizması içerisinde ele alınmakta olup bölgede yaşayan yurttaşların borçlandırılmasına dayandığını belirten TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi yöneticileri, "Bu nedenle borçlanmanın da belli bir kesim için ve belli bir düzeyde karşılanabilir olması amacıyla yatırımcının karını artıran bir biçimde plan kararları karşımıza çıkıyor. Bölgede yaşayan yurttaşların ihtiyacına yönelik değil, daha fazla nüfusun barınmasını sağlayacak ve dolayısıyla yatırımcısının karını artıracak nitelikte plan kararları ile dönüşüm sağlanmaya çalışılıyor. Konut fazlası üretimine dayalı bu yaklaşım barınma krizini besleyecek doğrultuda ilerlemekte kentlere yeni yükler getiriyor. Bunun bir örneğini Karabağlar ilçesindeki bakanlığın yetki alanındaki kentsel dönüşüm alanının 1'inci Etap çalışması kapsamında yapılan kapalı konut siteleri olarak vermek mümkün. Bölgedeki yeni konutlar kentsel dönüşüm alanında yaşayan hak sahipleri için yapılmadı ve piyasa mekanizmaları içinde satıldı" diye konuştu. T

DEÜ Deprem Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Hasan Sözbilir, kentlerin önemli bir bölümünün diri faylar üzerinde kurulu olduğunu ifade etti

"Türkiye'de fay yasası yürürlüğe girmeli"

Mevcut yapı-bina stokunun depreme dayanıklı hale getirmek gerektiğini vurgulayan Prof. Dr. Sözbilir, "Kentsel dönüşüm kapsamında ya binayı güçlendireceğiz ya da güçlendiremiyorsak yıkacağız" dedi

Dünyada önemli bir jeopolitik konuma sahip olan Türkiye, aynı zamanda en etkili deprem kuşağı üzerinde yer alıyor. Türkiye'de nüfusun yüzde 95'i deprem riski taşıyan bölgelerde yaşıyor. Büyük sanayi merkezlerinin yüzde 98'inin ve barajların yüzde 93'ü deprem bölgelerinde bulunuyor.

Türkiye'nin fay zengini bir ülke olduğunu dile getiren Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Deprem Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Hasan Sözbilir, kentlerin önemli bir bölümünün diri faylar üzerinde kurulu olduğunu ifade etti. Prof. Dr. Sözbilir, "Yerleşim öncesinde fayın geçtiği yerleri bulmak ve yakın gelecekte deprem üretmesi beklenen fay zonlarında yapılaşmadan sakınmak gerekiyor. Bu nedenle Türkiye'de fay yasasının bir an önce çıkması gerekiyor" diye konuştu

"İnsanoğlu faylardan uzak yerlerde yaşayamaz"

Fay hatları üzerine yapılan konutlar hakkında değerlendirmede bulunan Prof. Dr. Sözbilir, "Türkiye fay zengini bir ülke. Böyle olunca kentlerimizin önemli bir bölümü diri faylar üzerinde kurulu. Aslında insanoğlu faylardan uzak yerlerde yaşayamaz. Çünkü soğuk ve sıcak sular fay boyunca yeryüzüne gelir. Dağ ile ovanın sınırını fay oluşturur. İnsanlar da bu sınır boyunca yerleşirler. Burada önemli olan nokta, yerleşim öncesinde fayın geçtiği yerleri bulmak ve yakın gelecekte deprem üretmesi beklenen fay zonlarında yapılaşmadan sakınmaktır. Bu nedenle Türkiye'de fay yasasının bir an önce çıkması gerekiyor" diye konuştu.

"Mühendislerin yetkin hale getirilmesi gerekiyor"

Deprem bilinci ve kentleşmeyle ilgili önemli noktalara değinen Prof. Dr. Sözbilir, Kahramanmaraş depremi sırasında yıkılan 7 bin 298 binanın çoğunun depreme dayanıksız olması sebebiyle yıkıldığını belirtti. Prof. Dr. Sözbilir, bu durumun deprem sonrasında ortaya çıkmasının ardından Türkiye'de inşaat sektörünün görevinin depreme dayanıklı bina yapılması, aynı yapılan binaları depreme uygun şekilde tasarlamak ve depremde yıkılmaması için güvenliği sağlamak olduğunu söyledi. Prof. Dr. Sözbilir, bunun için yetkin inşaat mühendislerinin yetiştirilmesi, lisansüstü eğitim veya hizmet içi eğitim yoluyla mühendislerin yetkin hale getirilmesi gerekiyor" diye ekledi.

"Alanında uzman ve yetkin mühendisler yetiştireceğiz"

Olası depremler önceliğin konut sağlamlığı olduğunu ifade eden Prof. Dr. Sözbilir, "Öncelikle mevcut yapı-bina stokunu depreme dayanıklı hale getirmek gerekiyor. Kentsel dönüşüm kapsamında ya binayı güçlendireceğiz ya da güçlendiremiyorsak yıkacağız. Yeni binaları inşa etmeden önce, binanın oturacağı zemini iyi tanıyacağız. Zeminin deprem sırasındaki davranışını deprem olmadan önce jeolojik ve jeofiziksel yöntemler kullanarak tanıyacağız. Daha sonra buna göre statik projeyi çizip, deprem yönetmeliğine uygun olacak şekilde binayı inşa edeceğiz. Toplumu deprem konusunda sürekli bilinçlendireceğiz. Zeminin deprem sırasındaki sismik davranışını tanımlayabilen ve statik proje çizebilen uzman/yetkin mühendisler yetiştireceğiz" dedi.

Olası depremler önceliğin konut sağlamlığı olduğunu ifade eden Prof. Dr. Sözbilir, "Öncelikle mevcut yapı-bina stokunu depreme dayanıklı hale getirmek gerekiyor. Kentsel dönüşüm kapsamında ya binayı güçlendireceğiz ya da güçlendiremiyorsak yıkacağız

"Yıkımın nedeni cahillik"

Depremin ağır hasar yaratmasındaki temel nedenin cahillik olduğunu söyleyen Prof. Dr. Sözbilir sözlerini şöyle sürdürdü: "Depremin ağır hasar yaratmasındaki temel neden cahil, bilgisiz, bilinçsiz ve yetkin olmayan insanların attıkları imzalardır. Bunlar yanlış yer seçimi, hatalı projeler, inşaat sırasındaki işçilik hataları, malzemeden çalma vb. gibi ağır hasara giden yolu açan ana nedenler."

Çarpık kentleşme hakkında konuşan Prof. Dr. Sözbilir, yaşanan depremlerin bir örnek olduğunu vurgulayarak, bu konudan ders çıkarılması gerektiğini savundu. Prof. Dr. Sözbilir, "Çarpık kentleşme hem deprem sırasında çok sayıda can ve mal kaybına neden olur, hem de depremden sonraki arama kurtarma çalışmalarındaki başarı düzeyini önemli ölçüde düşürür. Bu kapsamda Türkiye'nin bir sonraki yıkıcı deprem gelmeden önce düzeltilmesi gereken en büyük sorunlarından biri de çarpık kentleşmedir" diye konuştu. T

İzmir Mimarlar Odası yetkilileri, Türkiye'de inşa edilen yapıların, Türkiye Bina Deprem Yönetmeliğine göre, şiddetli depremlerde hasar alsa bile ayakta kalarak can kaybına yol açmayacak şekilde hem düşey hem de yatay yükler hesaba katılarak tasarlanmasının zorunlu olduğunu söyledi

3 aşamada Türkiye'nin deprem gerçeği

Kahramanmaraş'ta yaşanan depremin hasarının büyük ölçekte etkili olmasındaki asıl nedenlerinin imar affı, yanlış kentleşme ve bilinçsiz kentleşme olduğunu söyleyen İzmir Mimarlar Odası Şubesi yetkilileri, depremin büyük hasar yaratmasında imar affı, yanlış kentleşme ve bilinçsiz planlama gibi etkenlerin belirleyici olduğunu vurguladı. Yıkılan binalarda müteahhitlerin hatalı olabileceği etmenini değerlendiren yetkililer, bu durumu sadece müteahhitlerin sorumluluğuna indirgemenin hatalı olacağını, yaşanan yıkımda imar affının da etkisinin büyük olduğunu ifade etti

Gelişen teknoloji ve bilimle birlikte, doğal afetlere karşı daha dirençli ve sürdürülebilir bir dünya inşa etme çabaları giderek önem kazanıyor. Depremler, özellikle mimarlık ve çevre mühendisliği, disiplinlerini bir araya getirerek, güvenli ve dayanıklı yapılar inşa etme konusunda kritik bir rol oynamaktadır. Türkiye'de son zamanlarda yaşanan depremler, yeryüzündeki levha hareketleri nedeniyle ortaya çıkan doğal afetlerdir ve bu olaylar sadece binaları değil, aynı zamanda çevresel dengeyi de etkiler. Mimarlar, bu zorluğa estetik ve fonksiyonel açıdan çözümler üreterek, depremlerin etkilerini en aza indirme amacı güderler. Ancak, bu süreç sadece mimarlığın değil, aynı zamanda çevre mühendisliğinin de dahil olduğu çok disiplinli bir çaba gerektirir.

Kahramanmaraş'ta yaşanan ve 11 çevre ili etkisi altına alan 2 büyük depremin ardından depremin Türkiye'ye yansıttığı olumsuzluğun maliyetinin oldukça yüksek olduğunu belirten Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Bu depremlerde 50 binden fazla canımızı toprağa verdik. Depremin vurduğu 11 ilimizde 872 bin bağımsız bölümün olduğu 311 bin bina kullanılamaz hale geldi. İş yerleri, tarım alanları, ticarethaneler, fabrikalar zarar gördü. 14 milyon insanımız depremin olumsuz etkilerini bizzat yaşadı" dedi. Deprem sonrası ulaşılan verilerde, Kahramanmaraş merkezli depremin ardından hayatını kaybeden kişi sayısın 50 bin 96, yaralanan kişi sayısı ise 107 bin 204 oldu.

Türkiye'de yaşanan depremlerin büyük ölçekte ağır hasarlar bırakmasındaki en temel nedenler arasında imar affının yer aldığını ileri süren İzmir Mimarlar Odası Şubesi, " Yaşanan yıkımda kesinlikle imar affının da etkisi bulunmaktadır. Çünkü o binaların büyük bölümü mimarlık ve mühendislik hizmeti almamış, ilk aşamada ruhsatlı olarak inşa edilenlerin hepsi de başta hesaba katılmayan katlar ve dolayısıyla yükler eklenerek, statik yapıları değiştirilerek depremde yıkılmaya aday hale gelmişlerdir. Ne yazık ki vatandaşlarımız kendi elleriyle imar barışına başvurarak ayıplı binalarını geçici olarak da olsa aklama yolunu seçmişler ve bu yıkımlara maruz kalmışlar ya da bu binaları sattıkları başkalarını maruz bırakmışlardır" diye belirtti.

"Sürecin başındaki hatalardan birisi de fay hatlarını imara açmak"

Türkiye'de olası büyük bir deprem felaketinin yaşanması sonucunda ülkede bulunan konutların dayanıksızlığının altında diğer temel nedenin yanlış yerlere ev yapılması olduğunu belirten İzmir Mimarlar Odası Şubesi, "Yapı üretme işinde pek çok aktör ve etken bulunmaktadır. Sadece müteahhitlerden kaynaklandığını söylemek hatalı olur. Doğru kurgulanmamış ve doğru denetlenmeyen bir sistemde doğru bir yapılaşma olması beklenemez. Binaların yıkılmasındaki en büyük temelin binalar sadece bir sebeple de, pek çok faktörün birleşimi sebebiyle de depreme dayanıksız olabilir. Dere yataklarının, sulak alanların, fay hatlarının imara açılması, sürecin başındaki hatalardan biridir" anlatımında bulundu.

Türkiye'de binaların deprem yönetmeliğine uygun şekilde projelendirildiğini ifade eden İzmir Mimarlar Odası Şube yetkilileri, "Türkiye'deki binalar statik açıdan Türkiye Bina Deprem Yönetmeliğine göre, şiddetli depremlerde hasar alsa bile ayakta kalarak can kaybına yol açmayacak şekilde hem düşey hem de yatay yükler hesaba katılarak tasarlanıyor. Zeminden taşıyıcı sisteme kadar nitelikli mühendislik hizmeti almış ve projesine uygun olarak inşa edilmiş binaların ayakta kalma şansı elbette ki daha fazla olacaktır" dedi.

Türkiye'de yapı denetimi sırasında usullere uygun denetim yapılmadığını ifade eden yetkililer, "Ülkemizde yapılar 3194 sayılı İmar Kanunu ve 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu olmak üzere iki temel kanun çerçevesinde projelendirilmekte ve inşa edilmektedir. 3194 sayılı İmar Kanunu günümüz şehircilik, planlama, yapı üretim ve denetim hizmetinin ihtiyaçlarına yanıt veremez ve ulusal afet mevzuatıyla da kopuk bir durumdadır. 1999 Marmara Depremlerinden sonra bu sürecin iyileştirilmesi amacıyla çıkarılan 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkındaki Kanunun 20 yılı aşkın süredir yapılan uygulama

Türkiye'de son zamanlarda yaşanan depremler, yeryüzündeki levha hareketleri nedeniyle ortaya çıkan doğal afetlerdir ve bu olaylar sadece binaları değil, aynı zamanda çevresel dengeyi de etkiler. Mimarlar, bu zorluğa estetik ve fonksiyonel açıdan çözümler üreterek, depremlerin etkilerini en aza indirme amacı güderler

sonuçlarına bakıldığında, bunun da arzu edilen sonuçları üretmediği, yapı üretim ve denetim süreçlerinin kâğıt üzerinde kaldığı görülmektedir" dedi

"Her türlü zemine bina yapılabilir"

Zemin yapılarının imar planlarına işlenmesinin çok önemli ve gerekli olduğunu söyleyen İzmir Mimarlar Odası Şubesi, belediyeler tarafından bu alanda halihazırda yürütülmekte olan bu çalışmalar olduğunu ve bir an önce tamamlanması gerektiğini vurguladı. Şube yetkilileri ayrıca; "Bitirilmiş çalışmalar uyarınca İzmir'deki imar durumlarına "önlemli alan" ibareleri eklenmekte olduğunu görüyoruz. Bu parsellerde zemin iyileştirmesi yapılmadan inşaata başlanması söz konusu olamaz. Her türlü zemine bina yapılabilir ama bahsettiğimiz alanlara bina yapılması maliyeti ve riskleri arttıracağından şehir planlarımızda sakınımlı bölgeler oluşturulması gereklidir. Üstelik İzmir gibi sahil şehirlerinde küresel ısınmanın yaratacağı deniz suyu seviyelerindeki yükselmeler için de projeler geliştirilmeli ve vakit kaybetmeden uygulanmalıdır" diye ekledi.

"Yeni bina da depreme dayanıksız olabilir"

6 Şubat'ta yaşanan deprem felaketinde kamuoyunda 'yıkılan binaların çoğunluğunun 2010 yılı sonrasında yapıldığı tespit edildi' türünde çıkan haberleri değerlendiren oda yetkilileri, "Son dönemde yaşanan depremler sonrasında yönetmeliklerin daha da kısıtlı kurallar koyması ve gelişen yapım teknolojileri sebebiyle durumun tam tersi olması beklenirken, denetlemenin gerektiği şekilde yapılmaması, yer seçimlerinden başlayan hatalar zinciri sebebiyle en yeni bina da depreme dayanıksız olabilir. Bu yüzden yıkım sebebini yapım yılına, binanın yaşına bağlamak çok sağlıklı olmaz" açıklamasında bulundu.

TMMOB'un deprem raporu

Depreme dayanım açısından yapının uyması gereken koşullar hakkında TMMOB'un deprem raporunda dikkat çeken yetkililer, "Hasar görebilirlik, yapısal hasar riskinin doğrudan insana bağlı olan ana unsurudur. Bu bağlamda, içinde yaşayacağımız veya çalışacağımız binamızın yapısal hasar riskini en aza indirmek için, binamızın bulunduğu yerdeki deprem tehlikesini göz önüne alarak binamızın taşıyıcı sistemini, depremde hasar görebilme olasılığı, yani hasar görebilirliği en az olacak şekilde projelendirmemiz ve inşa etmemiz gerekir" önerisinde bulundu.

Aynı raporun devamında TMMOB tarafından deprem yaşanan illerimizde yapılan araştırmalar neticesinde yapıların dört temel nedenden dolayı yıkıldığını ifade eden yetkililer, bunları 'Binanın oturduğu zemin birimlerinin niteliğinden kaynaklanan sorunlar, binanın taşıyıcı sisteminden kaynaklanan sorunlar, binada kullanılan malzeme ve işçilikten kaynaklanan sorunlar, yapı üretim süreçlerinin denetiminden/denetimsizliğinden kaynaklanan sorunlar' olarak sıraladı. T

29 EKİM 1923-2023

SONSUZA KADAR CUMHURİYET SONSUZA KADAR ATATÜRK

CUMHURİYETİMİZ 100 yaşında

Abdül BATUR
Mimar
Konak Belediye Başkanı

Dönüşüm artık çok yakın

KONAK Belediyesi'nin Gültepe ve Beştepeler bölgelerini kapsayan imar planı revizyon çalışmaları tamamlandı. Titizlikle hazırlanan kentsel dönüşüm projesi ile Konak'ın 50 yıllık çarpık yapılaşma sorunu çözüme kavuşacak.

Projelerin yüzde doksanı tamamlandı

"KONAK'TA yapacak daha çok işimiz var"

OZ kaynaklarını şeffaf ve verimli bir yönetim anlayışıyla yatırıma dönüştüren Konak Belediyesi, biten projelerini ardı ardına vatandaşın hizmetine sunarken, yapımı devam eden projelerini de en hızlı şekilde tamamlamayı hedefliyor. 2019'da yapılan yerel seçimler öncesi sözünü verdikleri projelerin yüzde 90'ını hayata geçirdiklerini dile getiren Konak Belediye Başkanı Abdül Batur, dört buçuk yılda Konak'ın ihtiyacı olan noktalarda yatırımlar yaptıklarını söyledi. Batur, "Yerel seçimler öncesi söz verdiğimiz projeleri bir bir hayata geçirdik. Tüm vatandaşlarımızı kapsayan, en doğru, en etkili projeleri hazırlamaya özen gösterdik. Projelerimizi de çok yakında tamamlayacağız. Konak'a değer katmaya devam edeceğiz. Konak'ta yapacak daha çok işimiz var" dedi.

"KONAK'I GELECEĞE TAŞIYORUZ"

HİZMET dönemine 2019 yılında "Birlikte Konak" anlayışıyla başladığını belirten Batur, 4 buçuk yıllık hizmet döneminde dayanışmayı büyüttüğünü, kaynakları verimli kullanarak yatırımları çoğalttıklarını kaydetti. Konaklılar için en iyisini ve en güzelini gerçekleştirmeyi hedeflediklerini söyleyen Batur, "Aldığımız görevin, üstlendiğimiz sorumluluğun bilinciyle işimize sımsıkı sarıldık. İhtiyacı olana el uzatan, derdi olanı dinleyen bir belediye olduk. 'Kente saygı, kentliye hizmet' inancıyla, 7'den 70'e tüm hemşehrilerimize ayrım yapmaksızın kucak açtık, açmaya devam ediyoruz. Ekiplerimizle yorulmadan, şikâyet etmeden doğru işler üretmeyi sürdürüyor, Konak'ı geleceğe taşıyoruz" diye konuştu.

İş garantili istihdam projesine gençlerden büyük ilgi

KONAK Belediyesi'nin AB hibe destekli 'Konak İş Eğitim Merkezi Projesi gençlerden büyük ilgi görüyor. İlk etap eğitimleri kapsamında 18-29 yaş aralığındaki 60 gence yaklaşık 800 saat eğitim veriliyor. Gençler eğitim süreci sonunda mesleki yeterlilik belgesi alacak ve Eğitim sertifikalarının ise Avrupa sınırları içinde uluslararası geçerliliği olacak. Ustalık belgelerini alan gençler başta Norm Holding bünyesindeki firmalar olmak üzere sanayi alanında hizmet üreten firmalarda staj yapabilecek ve buralarda iş imkânlarını değerlendirebilecek. Konak Belediyesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi ve NORM Holding ortaklığında yürütülen projede yeni başvurular ilk eğitim sürecinin tamamlanmasıyla start alacak.

Kentsel dönüşüm başlıyor

KONAK'ta çarpık yapılaşmaya ilk neşter Gültepe ve Beştepeler bölgesinde atılacak. Yerinde kentsel dönüşümün yapılacağı bu iki bölgenin imar planı revizyon çalışmaları tamamlandı. 50 yıldır ihmal edilmiş, hep görmezden gelinmiş, çarpık yapılaşma Konak Belediyesi'nin titizlikle hazırlanan imar planları ile çözüme kavuşacak. Başkan Batur, İzmir'in kaderini değiştirecek kentsel dönüşüm projesinde imza sürecine geldiklerini çok yakında ilk kazmayı vuracaklarını söyledi.

Yardım elimizi uzattık

DÖRT buçuk yıldır "Birlikte Konak" diyen ve sosyal belediyecilik anlayışıyla hizmet veren, kadın, çocuk, engelli ve sosyo-ekonomik alanda ihtiyaç sahibi vatandaşlara pozitif ayrımcılığı ilke edinen Konak Belediyesi her yıl on binlerce Konak'lıya yardım eli uzatıyor veya yardım eli uzatanlara köprü oluyor.

ENGELSİZ YAŞAM KÖYÜ UMUT OLDU

KONAK Engelsiz Yaşam Köyü onlarca özel hayata dokunuyor. 3-18 yaş arası ve çocuklara özel eğitim, rehabilitasyon ve fizyoterapi hizmeti sunan merkezde ileri yaştaki kursiyerler için de resim, müzik, seramik, bilgisayar, drama, kokulu mum, taş boyama, ahşap boyama, takı tasarımı gibi hobi ve meslek edinimi için el sanatları atölyeleri düzenleniyor.

MİMARLAR KOMİSYONU: İZMİR DEPREM MASTER PLANI YENİLENMELİDİR

Mimarlar Odası Komisyonu tarafından deprem süreciyle ilgili görüşler şöyle özetlenebilir: "Deprem yaşanmadan önce tüm kentlerimizdeki kültürel miras niteliğindeki binaların rölöve projeleri hazırlanmalı ve arşivlenmeli, modern mimari mirasımıza ait nitelikli yapıların da aynı şekilde tescillenmeleri sağlanmalıdır.

Depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlamanın, üretmenin, deprem hasarları ve can kayıplarının azaltılmasının bilinen tek yolu, mühendis, mimar ve şehir plancılığı hizmetlerinin eksiksiz bir şekilde uygulanmasıdır. Denetimsiz ve kaçak yapılaşma ile etkin mücadele mekanizmaları kurulmalı, şikâyete dayalı olarak işleyen sistem değişmelidir. Hasar görmüş yapısını yenilemek isteyenler için destekler ile teşvik ve kredi imkanları oluşturulmalıdır. İmar barışı adı altında ruhsatlandırılan tüm ruhsatlar için ilave statik inceleme talep edilmelidir. Mevcut yapı denetim sistemi, zeminle ilgili mühendislik çalışmalarının arazi denetimlerini de kapsamalıdır. 2011 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla uygulamaya konulan 'Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı' geciktirilmeden uygulamaya konulmalıdır. İzmir Deprem Master Planı yenilenmelidir. Tüm paydaşlarla birlikte il genelinde öncelikli risk grubunda yer alan yapıların belirlenerek, bu yapıların güçlendirilmesi veya yıkılıp yeniden yapılması sağlanmalıdır. Yapı tasarım, üretim ve denetim süreçlerinde TMMOB'a bağlı meslek odalarını devre dışı bırakan uygulamalara son verilmelidir." Çevre mühendisleri, özellikle deprem mühendisliği alanında uzmanlaşarak, binaların depreme dayanıklı olması için tasarım ve yapı malzemeleri konusunda önemli bir uzmanlık sunuyor. Bu uzmanlık, kentsel planlama süreçlerine katılarak, deprem riskinin azaltılması için uygun konumlandırma ve yapılaşma stratejilerini belirlemeye yönelik önemli bir araç haline geliyor. Sürdürülebilir inşaat ve depreme dayanıklı yapılar konusundaki çalışmalar, çevre mühendislerinin öncülüğünde gerçekleşiyor. Yenilenebilir enerji kaynakları, enerji verimliliği ve çevre dostu malzemelerle ilgili uzmanlık, çevre mühendislerinin depreme dayanıklı ve sürdürülebilir altyapılar oluşturmasına katkı sağlıyor."

"Yapılan eksiklikler acı gerçeği önümüze çıkardı"

Çevre mühendisleri aynı zamanda toplumu deprem riski konusunda bilinçlendirmek ve hazırlıklı olmalarını sağlamak konusunda da önemli bir rol oynuyorlar. Eğitim kampanyaları, acil durum planları ve toplumların depremle başa çıkma becerilerini geliştirmeye yönelik çabalar, çevre mühendislerinin toplumlarına hizmet etme şeklinin bir parçası olarak öne çıkıyor. Çevre mühendisleri, gelecek nesiller için daha güvenli bir çevre bırakma misyonu doğrultusunda, sürdürülebilirlik, toplumsal bilinçlendirme ve depreme dayanıklı altyapıların geliştirilmesi gibi alanlarda çalışarak önemli bir katkı sağlıyor. Önceki dönem TMMOB Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Helil İnay Kınay Türkiye'de yaşanan depremler hakkında, "Bir deprem ülkesi olduğumuz gerçeğine rağmen yaşadığımız onca deprem ve yıkımda aynı hatalar, kentleşme yanlışları, deprem öncesi, sırası ve sonrasında yapılması gereken çalışmaların eksikliği, deprem sonrasında yürütülen yeni yerleşim alanları ve planlamalarında bile aynı hataların göz göre göre yapılması 6 Şubat depreminde en acı gerçeği ile karşımıza çıktı" diye konuştu.

"Onca deprem aynı hatalar"

Türkiye'deki yaşanan depremlerin hasar boyutları hakkında konuşan Kınay, "Bir deprem ülkesi olarak depremler ve diğer afetler yaşamımızın bir parçası olarak her zaman hazırlıklı olmamız gereken riskler olarak karşımızda duruyor. Kentler, yerleşim alanları, sağlıklı bir planlama ile kentsel altyapı, uygulama ve denetim sürecinin yürüdüğü, kentin günlük yaşamının dışında afetlere karşı da gerekli alan ve altyapı planlamalarının yapıldığı, kentin altyapısı, fiziksel koşulları ve kent bileşenlerinin, kentte yaşayanların afete karşı davranış biçimleri ile toplumsal olarak hazır olması gereken canlı

birer yaşam alanı. Dirençli kent, dirençli toplum kavramı ile son dönemlerde sık sık karşımıza çıkan kavramlar aslında sağlıklı sürdürülebilir bir kentleşmeyi tanımlıyor. Sözler ve planlamalarda bu niyetler belirtilmesine rağmen ülkemizde kentleşme ve planlama sürecine baktığımızda; bilim, mühendislik ve planlamadan uzak, yaşam alanlarını yok eden, ranta odaklı, kamusal denetimin olmadığı bir uygulama biçimi karşımızda duruyor biz bunun sonuçlarını sağlıksız kentlerde sağlıksız bir yaşam biçimini sürdürmek zorunda kalarak öderken, deprem ve afetlerde bu sürecin bedeli ve faturası çok ağır olarak karşımıza çıkıyor" ifadelerini kullandı.

"Yapılan hatalar afetin büyüklüğünü ve kayıplığı arttırıyor"

Doğa olaylarının afete dönüşmemesi için her zaman uzman kişiler ile birlikte hareket edilmesi gerektiğini savunan Kınay, "Deprem tartışmalarında zemin ve yapı odaklı olarak değerlendirmelerin yoğun olduğu süreçte afeti ve sonrasında yürütülen çalışmalarda depremin çevresel etkileri ve bunların yarattığı kısa, orta, uzun vadeli çevre ve halk sağlığı riskleri ne yazık ki konuşulmuyor. Oysa afet anı ve sonrasında çevresel riskler doğru yönetilemezse; depremden canını kurtarabilmiş vatandaşlarımızın, bölgedeki hava, su toprak kalitesinin olumsuzlukları ile çok daha büyük kayıplara yol açan bir süreci açmış oluyoruz. Doğa olaylarının afete dönüşmemesi için bilim, mühendislik, kamu, toplum ve doğa yararı kapsamında planlama, uygulama ve denetimlerin yapılması en önemli aşama olarak karşımıza çıkıyor. Bu süreçlerde yapılan hata ve eksikliklerin büyüklüğü afetler ile karşılaştığımızda oluşan kayıpları da arttırıyor" diye ekledi.

"Bina enkazları çevre ve halk sağlığı sorunlarına yol açıyor"

Deprem bölgesinde yıkılan, enkaz halinde duran binaların insan ve çevre sağlığına büyük ölçekte zarar vereceğini belirten Kınay, "Depremde yıkılan binalar ile birlikte oluşan çok büyük miktardaki enkaz atığı, barındırdığı kimyasallar, yapılarda bulunan enkaza karışan tehlikeli maddeler ile birlikte bütünü ile bir tehlikeli atık sorunu. Binaların yapım yılı ve kullanılan malzemelere bağlı olarak karşımıza çıkan asbest sorunu daha da büyütüyor. Enkazın yönetimi, kaldırılması, taşınması, depolanacağı alanlar, ayrıştırılması gibi çalışmaların bütünü de çevresel riskler olarak karşımıza çıkıyor. Atıkların kontrolsüz taşınması ve depolanması ile toprak, su ve hava kirliliğine yol açan, tarım, orman, korunması gereken alanları tahrip eden uygulamalar geri dönüşü olmayan çevre ve halk sağlığı sorunlarına yol açıyor" diyerek, "Bir taraftan afet bölgesinde yaşamın getirdiği sorunlar, diğer taraftan yıkım atıkları ve enkaz kaldırma çalışmaları kapsamında oluşan sorunların çözümü için gerekli teknik önlemlerin alınması, bölgede bulunanların koruyucu maske eldiven gibi sağlık güvenlik ekipmanlarına sahip olması gerekiyor. Ne yazık ki gördüğümüz görüntüler bu önlemlerin yetersiz kaldığını ve bundan sonraki süreç için de sağlık sorunlarının ortaya çıkacağını gösteriyor" ifadelerini kullandı.

"Çevresel riskler afetin en önemli sorunu"

Depremin yarattığı hasar bir yana deprem sonrası yaşanan durumun da olası daha büyük riskleri içinde

barındırdığını ifade eden Kınay, "Deprem anında toplu yıkımlar ile birlikte depremin yarattığı çevresel riskler ve tehditler afetin en önemli sorunu. Yapıların yaşı, yapımında ve varsa yalıtımında kullanılan malzemeler, kullanıcıları tarafından yapı içinde/üzerinde kullanılan kimyasallar (üretim, temizlik, bakım vb) aydınlatma armatürlerinin tipi gibi unsurlar yapıların yıkılması ile atmosfere yayılarak hava kirliliğine neden oluyor. Yapılan araştırmalar, yapı çökmelerinin ve yıkımlarının yaşandığı bölgelerde yüksek konsantrasyonda radon, asbest, cıva, sülfür, klor gibi solunması sakıncalı gazların varlığını ortaya koyuyor. Bu nedenle sarsıntı sonrası oluşacak toz ve gaz kirliliğine karşı arama-kurtarma ekipleri dışındaki kişilerin yıkılan yapılara yaklaştırılmaması, ekiplerin arama-kurtarma sürecinde tam donanımlı ekipmanla çalışmaları, yıkıntıların temizlenmesi aşamasında ise yeniden toz ve gaz yayılımının olacağı hesaba katılarak etkilenim bölgesi hesaplanarak görevliler dışındaki kişilerin alandan uzak tutulması ve kirli havayı solumalarına engel olunması gerekiyor. Deprem sonrasında arama kurtarma ve enkaz kaldırma çalışmaları sırasında alanda koruyucu güvenlik ekipmanına sahip, eğitim almış uzman personel dışında kişilerin bulunmaması gerekiyor. Bu faaliyetlerin oluşturduğu toz ve içerisindeki çeşitli kimyasallar çalışma alanı ve etkilenim bölgesinde bulunan kişilerin sağlık güvenliği için de riskler oluşturuyor" sözlerine yer verdi.

"Yıkım sırasında özel maskeler kullanılmalı"

Depremin ardından enkaz ve ağır hasarlı binaların yıkım ve taşınması sırasında etrafa yaydığı toz v.b kimyasalların insanlar üzerinde birden fazla sağlık sorunlarına davetiye çıkartabileceğini söyleyen Kınay, "Deprem ve sonrasında yıkım kaynaklı asbest ve diğer toksik kimyasal gazları içeren tozun solunması ile kanser başta olmak üzere ciddi sağlık problemleri ile karşı karşıya kalabilir. Bu nedenle bölgede toza karşı yüksek koruyucu özelliği bulunan FFP2 ve FFP3 türü maskelerin kullanılması gerekiyor" dedi.

Deprem bölgesi olarak anılan ülkemizde afet toplanma alanlarının azlığı ve deprem sırasında ulaşılmazlığı hakkında konuşan Kınay, "Tüm bu sürece baktığımızda kentlerimizde deprem sonrası yaşamımızı sürdürebileceğimi toplanma ve barınma alanların olmadığı gerçeği ile karşı karşıyayız. Yeşil alanların bile yok denecek kadar az olduğu kentlerimizde, betonlaşan kentler ile birlikte toplanma alanı olarak tanımlanan alanların sağlık, çevre, gıda vb. ihtiyaçlar için gerekli altyapıya sahip olmadığını aslında bu amaca hizmet edemeyeceğini biliyoruz. İzmir dahil kentlerimizdeki toplanma ve barınma alanı olarak belirlenen alanların sayısındaki azalma, bu alanların giderek avm ve diğer yapılaşma sürecine yenik düşmesi, afet anında ayakta kalabilme şanımızı da giderek azaltıyor" şeklinde konuştu.

"Alınmayan dersler ile günümüz kentlerinde daha büyük yaralar açıyor"

Son yıllarda ülkemizde yaşanan depremlerin hasar boyutlarının oldukça büyük olduğunu ve yaşadığımız zor dönemlerden bir ders çıkarılması gerektiğini söyleyen Kınay, sözlerini şöyle sürdürdü: "Dünyanın var oluşundan beri milyonlarca yıldır devam eden süreçte doğa olayları, iklim değişikliği, depremler, afetler yaşanmış, Kentler, medeniyetler yıkılmış, yok olmuş, yeniden kurulmuş. Dünden bugüne baktığımızda doğa olaylarının afete dönüşmesi ile ilgili sorumlunun da insan eli ile yürütülen politika ve uygulamalar olduğunu görüyoruz. Geçmişten bugüne doğa olayları kaynaklı afetler, alınan alınmayan dersler ile günümüz kentlerinde daha büyük yaralar açıyor. Depremler, doğal afetler büyük kayıplara dönüşürken, sanayiden, madenciliğe, kentleşmeye tüm alanlarda ormansızlaşmadan, yaşam alanlarının kaybına giden yolda çevre sorunlarını politikadan, ekonomiden, adaletten, emekten, toplumsal sorunlardan, yaşamın kendisinden ayırmak mümkün değil. Depremler bilim, planlama ve kamu yararına uygulamalar ile yönetilebilir, etkisi azaltılabilir doğa olayları. Bu bakış açısından uzak politika ve uygulamalar ise yaşadığımız tüm depremlerde olduğu gibi afete dönüşüyor. Yaşamımızı, dünümüzü, geleceğimizi elimizden alıyor. Yaşamın, çevrenin, yaşamdan, adaletten, eşitlikten, emekten, ekonomiden, toplumsal süreçlerden yana politikalar ve uygulamalara, kamudan yana, güçlü bir kamusal denetime ihtiyacımız var. Bu sürecin içerisinde tüm bileşenleri ile değerlendirilmesi, bütünsel planlanması, liyakat ve uzmanlıkla sürecin yürütülmesi halinde dirençli hale gelebiliriz."

29 EKİM 1923

YÜZÜMÜZ HEP SANA DÖNÜK YOLUMUZ DAİMA AYDINLIK!

CUMHURİYETİMİZİN **100.YILI**
KUTLU OLSUN!

ÇEŞME BELEDİYESİ

M.EKREM ORAN
Çeşme Belediye Başkanı

İzmir'de tüm büyük kentler gibi gecekondular ve kent ile bütünleşmeyen sağlıksız dokuların oluşmasından olumsuz yönde etkilendi. Cumhuriyet'in ilk yüzyılında İzmir, önemli bir kentsel dönüşüm sürecine girdi

İzmir, ikinci yüzyılda 'dönüşecek'

İzmir'de yürütülen kentsel dönüşüm projeleri arasında Uzundere Kentsel Dönüşüm Projesi, Örnekköy Kentsel Dönüşüm Projesi, Ege Mahallesi Kentsel Dönüşüm Projesi ve Aktepe - Emrez Kentsel Dönüşüm Projeleri yer alıyor

Ülkede sanayileşme ile hızlanan kentleşme süreci sonrasında, kontrol dışı yaşanan büyüme ve artan nüfusun barınma ihtiyacının ekonomik ve teknik altyapı eksiklikleri nedeniyle karşılanamaması sonucunda gecekondular ve kent ile bütünleşmeyen sağlıksız dokular oluştu. İzmir'de tüm büyük kentler gibi bu süreçten olumsuz yönde etkilendi. Cumhuriyet'in ilk yüzyılında İzmir, önemli bir kentsel dönüşüm sürecine girdi. Bu süreç, şehrin deprem riskini azaltmak, altyapı sorunlarını çözmek ve çarpık kentleşmeyi önlemek amacıyla yürütülüyor. Coğrafyası ve liman kenti olması açısından sürekli göç alarak büyüyen kent, 1984'te çıkarılan 2972 sayılı kanun ve 195 sayılı kanun hükmünde kararname sonucu Ankara ve İstanbul gibi büyükşehir unvanını kazandı.

Projeler, fen ve sanat kurallarına uygun yapılıyor

Kentsel dönüşüm projeleri çerçevesinde İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne

(İzBB) bağlı Kentsel Dönüşüm Dairesi Başkanlığı, bu alandaki çalışmalarıyla öne çıkıyor. Başkanlık, kentleşmeye karşı yerleşik alanlarda, kentleşme ilkelerine, üst ölçek planlara, kentin imar planlarına ve bina inşa yönetmeliklerine uymadan şekillenen yapılaşmanın bulunduğu alanlarda bulunan yapılar ve tüm altyapıları yıkarak fen ve sanat kurallarına uygun olarak yeniden yapıyor.

İzmir'de kentsel dönüşüm, 1950'li yıllarda hız kazandı

İzmir'de kentsel dönüşümün ilk adımları, 1923 yılında atıldı. Bu dönemde, şehrin önemli bir kısmı, Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'nın yıkıntıları altında kaldı. Şehrin yeniden inşası için bir dizi proje başlatıldı. Bu projeler kapsamında, riskli yapılar yıkılarak yerine yeni ve güvenli yapılar inşa edildi. Ayrıca, altyapı hizmetleri iyileştirildi ve çarpık kentleşmenin önüne geçilmeye çalışıldı.

İzmir'de kentsel dönüşüm, 1950'li yıllarda hız kazanarak bu dönemde, şehrin nüfusu hızla arttı ve şehirleşme hızlandı. Bu durum, altyapı sorunlarını ve çarpık kentleşmeyi daha da önemli hale getirdi. 1950'li yıllardan itibaren, İzmir'de kentsel dönüşüm projelerine ağırlık verildi. Bu projeler kapsamında, şehrin birçok bölgesinde kentsel dönüşüm çalışmaları yürütüldü. Bu çalışmalar, şehrin deprem riskini azaltmaya, altyapı sorunlarını çözmeye ve çarpık kentleşmeyi önlemeye katkı sağladı. İzmir'de kentsel dönüşüm, 2000'li yıllarda da devam ederek bu dönemde, şehrin deprem riski, altyapı sorunları ve çarpık kentleşme, kentsel dönüşümün en önemli gündem maddeleri haline geldi. 2000'li yıllardan itibaren, İzmir Büyükşehir Belediyesi, kentsel dönüşüm konusunda önemli çalışmalar yürüttü.

Nüfusun artması ile çarpık kentleşme üst seviyelere çıktı

İzmir'de kentsel dönüşümün seyri, Cumhuriyet'in kuruluşundan 1950'li yıllara kadar kentin yeniden inşası ve altyapı sorunlarının çözümüne ayrıldı. Bu süreci takip eden 50 yıllık zaman diliminde ise şehrin nüfusunun artması ile çarpık kentleşmenin boyutu üst seviyelere çıktı. Özellikle 1999 Marmara Depremi'nden sonra ise günümüze kadar gelinen noktada deprem riskinin azaltılması, şehrin altyapı sorunlarının çözülmesi ve çarpık kentleşmenin önlenmesi için çalışmalar yürütüldü.

İzmir'de 4 projenin birinci etabı tamamlandı

Bu noktada İzmir'de yürütülen kentsel dönüşüm projeleri arasında Uzundere Kentsel Dönüşüm Projesi, Örnekköy Kentsel Dönüşüm Projesi, Ege Mahallesi Kentsel Dönüşüm Projesi ve Aktepe - Emrez Kentsel Dönüşüm Projeleri yer alıyor.

Konak'ta Uzundere Mahallesi'nde yürütülen proje, 293 yapıda 713 bağımsız birimin yıkılmasını ve yerine 1422 konut inşa edilmesini kapsıyor. Birinci etabı tamamlanan projede ikinci ve üçüncü etap çalışmaları devam ediyor. Örnekköy Kentsel Dönüşüm Projesi ise Karşıyaka ilçesindeki Örnekköy Mahallesi'ni kapsıyor. Yürütülen bu proje, 327 yapıda 887 bağımsız birimin yıkılmasını ve yerine 1512 konut inşa edilmesini kapsıyor. Birinci etabı tamamlanan projede, ikinci ve üçüncü etap çalışmaları devam ediyor.

Ege Mahallesi Kentsel Dönüşüm Projesi; Konak ilçesindeki Ege Mahallesi'nde yürütülen proje, 250 yapıda 625 bağımsız birimin yıkılmasını ve yerine 1250 konut inşa edilmesini kapsıyor. Projenin birinci etabı tamamlanmış, ikinci ve üçüncü etap çalışmaları devam ediyor.
Aktepe - Emrez Kentsel Dönüşüm Projesi: Gaziemir ilçesindeki Aktepe ve Emrez Mahalleleri'nde yürütülen proje, 270 yapıda 710 bağımsız birimin yıkılmasını ve yerine 1420 konut inşa edilmesini kapsıyor. Projenin birinci etabı tamamlanmış, ikinci ve üçüncü etap çalışmaları devam ediyor.

İzBB'nin deprem araştırmaları aralıksız sürüyor

İzmir'de 30 Ekim 2020'de meydana gelen ve 117 kişinin yaşamını yitirdiği depremin ardından Türkiye'nin en kapsamlı deprem araştırmaları ve risk azaltma projelerini başlatan İzmir Büyükşehir Belediyesi (İzBB) tarafından çalışmaların aralıksız sürdüğü aktarıldı. Depremsellik araştırması ve zemin davranış modelinin çıkartılması için İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, ODTÜ ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, yapı envanteri çalışması için İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ile protokol imzalayan

İzmir'de kentsel dönüşüm, 1950'li yıllarda hız kazanarak bu dönemde, şehrin nüfusu hızla arttı ve şehirleşme hızlandı. Bu durum, altyapı sorunlarını ve çarpık kentleşmeyi daha da önemli hale getirdi. 1950'li yıllardan itibaren, İzmir'de kentsel dönüşüm projelerine ağırlık verildi

Büyükşehir Belediyesi hem fay ve zemin hem de yapılarla ilgili kapsamlı bir çalışma yürütüldüğü belirtildi. Bayraklı'da 31 bin 146 yapının kimlik belgesinin hazırlandığı ve Bornova'da 62 bin yapının incelemesi ile kenti etkilemesi düşünülen fay hatlarına ve zemine yönelik kapsamlı araştırmanın da sürdüğü açıklandı.

Diri faylar haritalandırılıyor

Kenti etkileme riski taşıyan deniz ve karadaki fay hatlarını incelemek ve tsunami tehlikesini modellemek için başlatılan çalışmalar sayesinde İzmir'in depremselliği ile ilgili somut ve net bilgilere ulaşılacak. İzmir'de 100 kilometre yarıçapında belirlenen alan üzerindeki tüm diri fayların haritalandırılacağı çalışmayla, İzmir'in gelecekteki afet güvenli mekansal planlama ve yapılaşma yol haritası belirlenecek.

Fay zonlarına yönelik deprem üretme potansiyeli belirlenecek

Karada 100 kilometre yarıçaplı alanda faylarla ilgili çalışma yapan uzmanlar, Narlıdere, Seferihisar, Bergama, Kemalpaşa, Urla, Konak, Bornova, Menderes, Foça, Menemen, Aliağa ile Turgutlu, Soma, Şehzadeler ve Akhisar'da hendekler kazarak örnekler aldı; proje alanındaki diğer ilçelerde de bu yöndeki çalışmalar devam ediyor. Karadaki deprem araştırmalarında bütün dünyada kullanılan hendekli paleosismolojik sistem kullanılıyor. Alınan örnekler incelendikten sonra, bu fay zonlarına yönelik deprem üretme potansiyelleri ortaya konulacak.

Depremsellik araştırmasının 2024'te tamamlanması hedefleniyor

Karadaki araştırmaların yanı sıra İzmir kıyılarında denizde 37 noktada sondaj yapılarak tabandan örnekler alınıyor. ODTÜ Deniz Paleosismolojisi Araştırma ekibi, Körfez'de sondaj çalışmalarını sürdürüyor. Böylece sadece eski depremlerin izleri değil, tsunamilerin ve deniz tabanındaki gevşek malzeme içinde gelişen eski heyelanların izleri de takip edilebilecek. Sondaj çalışmaları tamamlandığında fayların geçmişte ürettiği depremlerle ilgili bilgi elde edip, gelecekte üreteceği depremler hakkında sağlıklı öngörülerde bulunmak mümkün olabilecek.10 üniversiteden 43 bilim insanı ve 18 uzman mühendisin yer aldığı depremsellik araştırmasının 2024'te tamamlanması hedefleniyor.

Toplam 12 bin hektarlık alanda mikrobölgeleme etüt çalışmaları yürütülüyor

Fayların incelendiği depremsellik araştırması sürerken zemin yapısı ile zemin davranış özelliklerinin modellenmesi de Bornova'dan başlatıldı. İlçede 50 bin metrelik sondaj kuyuları açıldı. Deprem dalgalarının hareketini anlamak amacıyla bin 565 noktada ölçüm yapılıyor. Çalışmalar tamamlandığında ilçedeki her türlü afet riski göz önüne alınarak yerleşime uygunluğu değerlendirilecek. Proje kapsamında Bayraklı, Bornova ve Konak sınırları içerisinde toplam 12 bin hektarlık alanda mikrobölgeleme etüt çalışmaları yürütülüyor.

Bayraklı'da 31 bin 146 yapı incelendi

Yapı envanteri çalışması kapsamında ise Bayraklı'da 31 bin 146 yapı incelendi. Sahada yapılan sokak taramasıyla proje verileri irdelendi, analizlerden elde edilen beton dayanımı verileri ile bütünleştirildi. Envanter çalışması kapsamında kentlilerin yaşadıkları binalar hakkında en kapsamlı bilgiye erişimini sağlayan bina kimlik belgesi sistemi de geliştirildi. Böylelikle belediyeye resmi başvuru yapmaksızın bina ile ilgili ruhsat, mimari proje, toplanma alanı ve benzeri bilgilerine doğrudan erişim sağlandı.

İzmir'deki 903 bin 803 yapı incelenecek

Yapı envanteri Bayraklı'nın ardından Bornova'da başlatıldı. Ekipler, 62 bin yapının incelenmesi için çalışmalara yoğun şekilde devam ediyor. Yapı envanteri çalışmaları ve bina kimlik belgesi sistemi Bayraklı ve Bornova'nın ardından İzmir'in tamamındaki 903 bin 803 yapıya yaygınlaştırılacak.

İzmir Büyükşehir Belediyesi aynı zamanda Çiğli'de Türkiye'nin en kapsamlı yapı ve zemin laboratuvarını kurdu. Çiğli'deki Egeşehir Laboratuvarı gerek deprem ve zemin gerekse yapı araştırmalarında ihtiyaç duyulan deney ve analizlerin uluslararası standartlarda yapılabilmesi için önem taşıyor. **T**

CUMHURİYETİMİZİN 100. YAŞI KUTLU OLSUN

DR. MUSTAFA İduğ
BORNOVA BELEDİYE BAŞKANI

Cumhuriyet'in 100. yılında Bornova yatırımlarla gelişiyor

Bornova Belediyesi, ilçenin sanayi, ticaret, eğitim ve tarımdaki tarihi geçmişinin bilinciyle bu alanlarda kent ve ülkeye daha çok katkıda bulunacak hizmet ve yatırımlarını bir bir hayata geçiriyor.

Bornova Belediye Başkanı Dr. Mustafa İduğ, "Kurumlar arası işbirliği çalışmalarımızla hem yol haritamızı birlikte şekillendirdik, hem de süreci birilkte yönettik. Üniversite yerel yönetim işbirliği projeleriyle; kentimizi başta çevrenin korunması olmak üzere pek çok konuda ileri taşıyoruz. Spor tesislerinden, asfalt üretim tesisine, atalık tohumların Türkiye genelinde ücretsiz dağıtılmasından meslek kuruluşlarıyla işbirliği içinde yaptığımız İstihdam Fuarı'na kadar her noktada iş birliğini koruduk. Bornova, İzmir ekonomisinin bel kemiğini oluşturan çok sayıda sanayi kuruluşu ve ticari işletmeyi de bünyesinde barındırıyor. Göreve gelirken sözümüz Bornova'yı büyütmekti. Cumhuriyet'in 100. yılında bu perspektifle hayatın her alanında yürüttüğümüz çalışmamız devam edecek" dedi.

Son kuruşa kadar tasarruf

Bornova Belediyesi'nin halkın parasını son kuruşuna kadar değerlendirdiğini ve tasarruf anlayışıyla çalıştığını söyleyen Bornova Belediye Başkanı Dr. Mustafa İduğ, "Sosyal demokrat yapıda bir iş insanı olarak, bütçemizi oluşturan halkın parasını her zaman çok dikkatli kullandık. Planlama, kaynak yönetimi ve tasarruftan ödün vermedik. Bu sayede Bornova Belediyesi hem aksatmadan yatırım yapan, hem de hiç borcu olmayan, kasasında parası olan bir belediye olarak öne çıktı. Aynı anlayışla Bornovamızı yatırım ve hizmetlerle buluşturmaya devam edeceğiz" dedi. Sadece 2022 yılında 131 milyon liralık yatırım yaptıklarını söyleyen Başkan İduğ, 2023 yılı yatırım miktarının 250 milyon lirayı bulacağını söyledi.

Araçlar satın alındı tasarruf başladı

Bornova Belediyesi Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında, tasarrufla elde edilen özkaynaklarla hayata geçirilen büyük yatırımların öncülüğünü üstleniyor. Bornova Belediye Başkanı Dr. Mustafa İduğ, göreve geldiği 2019 yılında ilk iş olarak özellikle Temizlik İşleri Müdürlüğü ve Fen İşleri Müdürlüğü bünyesinde kullanılan iş makinesi ve araçların kiralanması uygulamasını terk ederek satın alma yoluna gitmiş, bu sayede kiralama bedeli tutarındaki kaynakla araçların sahibi olunmuştu.

Atalık tohumlar Türkiye'ye dağıtılıyor

Bornova Belediyesi, hibrit tohumların tarım alanlarında büyük bir hakimiyet kurmaya başladığı son yıllarda insanların doğal hayata ve doğal gıdalara yönelimlerini desteklemek için büyük bir atalık tohum hareketini başlattı. Türkiye'ye örnek olan atalım tohum projesi kapsamında milyonlarca atalık tohum Bornova ve İzmir'in yanı sıra Türkiye'nin her yerine ücretsiz olarak dağıtıldı. Bornova Belediyesi bu hizmetini sürekli hale getirmek amacıyla yerel tohum bahçeleri oluşturuyor. Bunun yanında Bornova Misket Üzümü ve Bornova Kınalı Bamyası'nın coğrafi işaret tescilini de alan Bornova Belediyesi, atalık tohumlarla üretilen ürünlerde "tohumdan tezgaha tarımsal destek" projesiyle çiftçilerin yanında oluyor.

Bornova'nın sanayi potansiyeli artıyor

Büyük sanayi kuruluşlarının yer aldığı Bornova'da, kapasiteleri daha düşük olan ancak binlerce aracın tamir ve bakımının yapılmasından, geri dönüşüm gibi alanlardaki faaliyetleriyle atıkların ekonomiye kazandırılmasına ve ayakkabı üretimine kadar pek çok önemli alanda hizmet veren sanayi sitelerinin sorunlarının çözülmesi ve ekonomik büyümelerinin sağlanması konusunda verilen destekler Bornova Belediyesi'nin önemli faaliyet alanlarından birini oluşturuyor.

İzmir'de yılların ihmaline uğrayan kültürel mirasın korunması için yapılan çalışmaların artırılması gerektiğini aktaran Beşikçi, çöküntü ilan edilen alanlara daha çok ilgi gösterilmesi gerektiğini söyledi

"İzmir'deki kültürel miras korunmalı"

İşlevini kaybetmiş mekanlara yeni fonksiyonlar verirken dikkatli olunması gerektiğini vurgulayan Beşikçi, "Konut olarak tasarlanmış yapıların depo ve atölye olması tarihi yapıların ömrünü azaltırken; yangın ve diğer nedenlerle yok olmasına neden olabiliyor" dedi

RÖPORTAJ: SEZA NUR ALPDÜNDAR

İzmir; Doğu Akdeniz'in merkezi, Ege'nin incisi... Homeros, İzmir'i 'gök kubbenin altındaki en güzel şehir' olarak betimliyor. Aristo ise İskender'e "Görmezsen eksik kalırsın" diyerek şehrin önemini vurguluyor. Victor Hugo'nun da bir 'prenses'e benzettiği İzmir, farklı kültürlerin, yaşam tarzlarının, inançların binlerce yıldır bir arada barış içinde yaşadığı kavimler kapısı olarak biliniyor.

Ticaret ve liman kenti olma özelliği taşıyan İzmir, kuruluşundan bugüne bu özelliğini hiç kaybetmemiş. Bu özelliği sayesinde farklı kültürler İzmir'de harmanlanan olgusu kentin mimari dokusuna sinmiş. İzmir'in tarihi evlerinin kimisi restore edilmiş,

kimisi kafe, kimisi otel olmuş kimisi de yıkılmaya yüz tutmuş. Bir zamanlar İzmirlileri bir araya toplayan tarihi sinemalar yıkılmış, hamamlar kapanmış, çeşmeler harap olmuş, tarihi yapılar fonksiyonlarını kaybetmiş.

İzmir'in Konak ilçesine bağlı Basmane'de bulunan, arkeopark olmayı bekleyen Altınpark Kazı Alanı'nda bir araya geldiğimiz Kent Gözlemcisi Orhan Beşikçi, İzmir'in eski yerleşim alanlarında bulunan tarihi yapıların durumunu değerlendirdi. Bölgede bulunan kültürel mirasın özellikle farklı dönemlerin izini taşıyan İzmir mimarisinin istenilen şekilde korunamadığını söyleyen Beşikçi, korumanın mahalle ya da semt bazında bütün kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının birlikteliğiyle yapılması gerektiğini aktardı.

"Basmane kültürel mirasa ev sahipliği yapıyor"

Basmane'de bulunan Anafartalar Caddesi, İzmir'in bilinen en eski caddesi... Anafartalar Caddesi'nin belli güzergahlarının antik dönemden beri faal durumda olduğunu aktaran Beşikçi, "Fevzi Paşa Bulvarı, diğer cadde ve bulvarlar 1930'lu yılların sonunda açıldı. Anafartalar Caddesi üzerinde bulunan kültürel miras gerçekten çok zengin. Cadde üzerinde bulunan Basmane Garı, Çorakkapı Camii, Hacı Veli Camii, Hatuniye Camii, Hasan Hoca Camii, Şadırvanaltı Camii, Başdurak Camii ve Kemeraltı camileri, hamam ve konaklar, karakollar, oteller, hanlar, sebiller, kortijolar, fırınlar, ticarethaneler, arkeopark olmayı bekleyen Altınpark Kazı Alanı, caddeyle kesişen sokak ve mahallelerde karşımıza çıkan ve eski İzmir'den yadigâr diğer sürpriz yapıları sayabiliriz" diye konuştu.

Basmane'nin Helenistik dönemden günümüze, medeniyetlerin inşa ettiği yeraltı ve üstü zenginliklere ev sahipliği yaptığını belirten Beşikçi, "Basmane Altınpark Arkeolojik Kazı Alanı'ndan çıkan eserlerin çoğu müzede. Oteller Sokağı'nda, katlı otoparkın bitişiğinde yapılan kazılarda da çok önemli eserler bulundu. Eski adı Temaşalık olan Kubilay Mahallesi'nde Doç. Dr. Akın Ersoy ve arkadaşlarının yaptığı kazılarda yaklaşık 20 bin kişilik tiyatro sahnesi, oturma sıraları ortaya çıkarıldı. Yakında bin 500 yıl öncesinden olduğu gibi o sıralara oturup birlikte yapılacak etkinlikleri izleyebileceğiz. Etiler Mahallesi sınırlarında, Aziz Voukolos Kilisesi'nin yakınında 1970 yılında yanan Şonsol Sinagogu ve çevresindeki camii ve mescitler mahallenin kültürel zenginliğinin örnekleri olarak karşımıza çıkıyor. Benzer örnekleri diğer mahallerde de görmek mümkün" ifadelerinde bulundu.

Tarihi hamamlar kapanmanın eşiğinde

Basmane ve çevresinde bulunan eski İzmir hamamlarına dikkat çeken Beşikçi, "Anafartalar Caddesi'nde Basmane

"Binaların çelik konstrüksiyonlarla çevrilmesi kentin ayıbı"

Uzun süreden beri kolaya kaçıp, tarihi binaların etrafının çelik konstrüksiyonla çevrildiğini belirten Beşikçi, sıkıntının konstrüksiyonlarla geçiştirildiğini belirtti. Kentin merkezinde hemen yerde kaderine terk edilmiş, tarihi evlerin kapıları ve pencerelerinin yerlerinden sökülüp çalındığını dile getiren Beşikçi, "Bu mekanlar, belediye tarafından çelik konstrüksiyonlarla çevrilip 'dikkat tehlikelidir yaklaşmayın' tabelası asılıyor. Daha sonra enkaz sökücüler korumasız bu evlere girip binaları çökertiyorlar. Onarılması mümkün olan, ancak onarmak için maddi gücü olmayan ailelerin terk ettiği binalar tehlikeli olduğu gerekçesiyle yıkılabiliyor, bölgede bunun birçok örneği var" dedi. "Eski İzmir'i koruyamıyoruz" diyen Beşikçi, ilgili kurumları bölgeye ve İzmir tarihine karşı daha hassas olmaya davet etti.

Hamamı diğer adıyla Taşrakapı Hamamı İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından ihtiyaç sahiplerine sessiz sedasız ücretsiz berber ve hamam hizmeti veriyor. Aynı cadde üzerinde bulunan, yıllardan beri restorasyonu bir türlü bitmeyen, neden bitmediği merak edilen ancak bu konuda ilgililerin açıklama yapmadığı vakıf eseri Kıllıoğlu İbrahim Efendi Hamamı'nın da bir an önce caddeye ve kent kültürüne katılması gerekiyor. Biraz ilerisinde, Karakadı (Lüks) Tevfik Paşa Hamamı'nın da onarılıp tanıtımı yapılsa kentin turizm potansiyeline ciddi bir katkı sağlarlar. Kemeraltı Çarşısı'nda Yeşildirek Pasajı'nın içindeki hamamın ilk bakışta hamam olduğu algılanmıyor. Başınızı yukarıya kaldırıp bakıp kubbe ışıklarını görünce, bir hamam olduğu fark edilebiliyor. Hamamlar günümüzde müşteri bulamadığı için kapanma noktasına geldi. Agora girişindeki Şark Hamamı, yani eski adıyla Saçmacı Hamamı da depo olarak kullanılıyor" sözlerine yer verdi.

"Tarihi sinemalara yeniden işlev kazandırılabilir"

Bölgede eski sinemaların çoğunun yıkıldığını ya da atıl durumda olduğunu söyleyen Beşikçi, "Yıldız Sineması bilardo ve top sahası olarak kullanılıyordu, İzmir Büyükşehir Belediyesi bu sinemayı yıkılmaktan kurtarıp, kamulaştırdı. Sanırım yakında restorasyonuna başlanacak. Emniyet Oteli, Bıçakçı Han ve Yıldız Sineması'nın yıkımdan kurtulup kente kazandırılması, İzmir kültür yaşamına ve Basmane'ye hareket getirecek projeler" dedi.

Kent kültürüyle bütünleşen Asri, Saray, Yeni, Lale, İkbal, Kulüp ve diğer sinemaların tarihten silindiğini aktaran Beşikçi, "Altınordu Mahallesi'nde Atlas Sineması, Namazgah'ta yazlık Gönül Sineması, Ferahlı Mahallesi'nde Efe Sinemaları'nın perdeleri halen yerinde duruyor. Yazlık Gönül Sineması'nın İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından nostaljik filim gösterimi için yeniden düzenlenmesi güzel bir örnek. Araştırılırsa başka sinemalarda bulunabilir" diye konuştu.

"Bölgede izinsiz tadilatlar yapılıyor"

Tarihsel bölgede izinsiz yapılaşmaya ve tadilatlar dikkat çekiyor. Tescilli binaların nasıl restore edileceği yasalarla belirtilmiş olmasına rağmen kurallara uyulmadığını belirten Beşikçi, Ayrıca denetimsizlik had safhada, Dönertaş Sebili'nin önü, Hatuniye Parkı ikinci el eşya satıcılarının tezgâhı haline geldi. İzmir tarihine yakışmayan bu görüntüleri semtin başka yerlerinde de görebiliyoruz" ifadelerini kullandı. Basmane bölgesinde çeşme, sebil, sarnıç gibi eski su yapılarının bulunduğunu dile getiren Beşikçi, Polis Şehitliği'nde bulunan ve aynasında, 'Türkiye Cumhuriyeti memlekete verdi hayat' yazılı ay yıldızlı çeşmeye dikkat çekerek, "Geçen yıl bu çeşmenin üzerinde ateş yakıp zarar vermişlerdi, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin gayretiyle daha fazla hasar görmeden ayağa kaldırıldı. Aynı kaderi yaşayan durumu iyi olmayan onlarca çeşmelerde koruma bekliyor" diye konuştu.

"Tarihi evlerin depo ve atölye olması yapıların ömrünü azaltıyor"

İşlevini kaybetmiş mekanlara yeni fonksiyonlar verirken dikkatli olunması gerektiğini vurgulayan Beşikçi, "Konut olarak tasarlanmış yapıların depo ve atölye olması tarihi yapıların ömrünü azaltırken, yangın ve diğer nedenlerle yok olmasını neden olabiliyor. Taşımacılıkla ilgili öyküsü olan Türkiye'de ilk inşa edilen Kemer Tren İstasyonu ziyaret ederseniz pencerelerinin demir saçlarla kapatılıp, etrafının dikenli tellerle çevrilmiş olduğunu görürsünüz. Bu istasyon bir ara madde bağımlıları rehabilitasyon merkezi yapılmak istendi. Bu iş için aynı bölgede başka bir mekanlar bulunabilirdi. Tarihi istasyonun görüntüsünden olacak geleni gideni olmadı. Birinci Dünya Savaşı yıllarında cepheye asker uğurlanan Kemer Tren İstasyonu, bölge insanının ve İzmirlilerin kullanacağı kültür ya da semt merkezi yapılsaydı, daha çok hareket kazanırdı" değerlendirmesinde bulundu.

"İzmir'in tarihine yakışır taşınmaz kültür envanteri yok"

"Kültürel mirası koruyoruz demek çok zor" diyen Beşikçi, "Korumanın mahalle

ya da semt bazında bütün kurumların ve sivil toplum kuruluşlarının birlikteliğiyle yapılması gerekiyor. Birkaç bina restore edilirken, çeşitli nedenlerle çok sayıda binanın yok olduğunu görmezlikten gelemeyiz" diye konuştu. İzmir tarihine yakışır taşınmaz kültür envanterinin olmadığını vurgulayan Beşikçi, "Kentte henüz tanımlanması yapılmamış, kayıt altına alınmayı bekleyen eserlerimiz var" dedi. Yılların ihmaline uğrayan kültür mirasını korunması için yapılan çalışmaların daha çok olması gerektiğini aktaran Beşikçi, çöküntü ilan edilen alanlara daha çok ilgi gösterilmesi gerektiğini söyledi.

"İzmir'in yükünü Basmane çekiyor"

Basmane'de yaşayan İzmirlilerin, anıları olan mahallelerinden çeşitli nedenlerle ayrılıp başka semtlere göç ettiğini vurgulayan Beşikçi, "Aynı göç günümüzde de yaşanıyor. Konak ilçesi yoğun göç alırken, göç de veriyor. Bunun birçok nedeni var. Göçlerin yoğunluğundan bölgede açılan yeni otel ve pansiyonların dışında, eski İzmir evlerinin oda oda kiraya verildiğini, bu evlerde kalabalıklar halinde bir yaşam sergilendiğine tanık oluyoruz. Dünyanın birçok ülkesinden gelen sığınmacıların ve mültecilerin yaşam alanı haline gelen bu mekanlar otel ücretlerinden daha ucuz olduğu için tercih ediliyor. Ancak topluca yaşanan bu mekanların sağlıklı olduğunu söyleyemeyiz. Özellikle cilt hastalıkları konusunda duyumlar alıyoruz. Basmane, İzmir'in yükünü çeken semt olarak hak ettiği yerde değil, daha çok hizmet alması gerekiyor" sözlerine yer verdi.

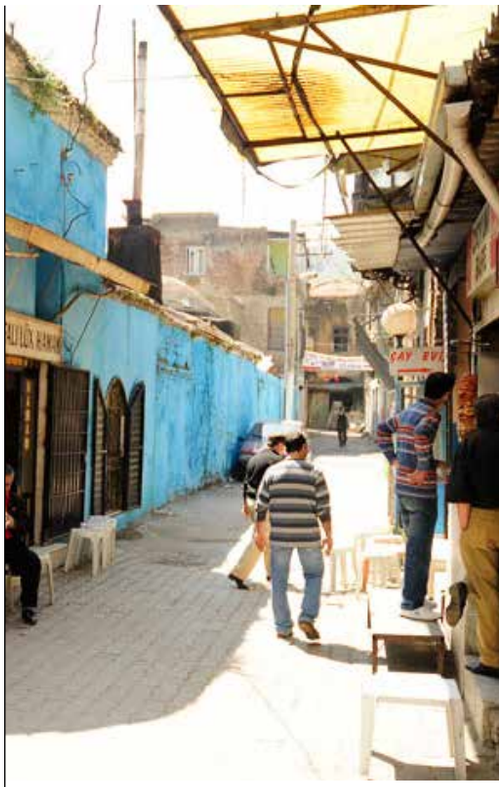
"Basmane sokakları tehlikeli değil"

Basmane sokaklarının tehlikeli olmadığını belirten Beşikçi, "İnsanların bölgeyi ziyaret etmekten çekindiği fazlasıyla abartılıyor. Son dönemde bu konuda yapılan video çekimleri moda oldu. Basmane sokaklarında başlarına hiçbir şey gelmeden rahatlıkla video çekimleri yapanlar, Afrikalıların yoğun yaşadığı sokakları tehlikeli gösteriyorlar. Halbuki bu sokaklar anlatıldığı gibi tehlikeli değil. Eskiden Basmane'ye gelenler, Basmane Karakolu'na uğrayıp, bölgeyi dolaşmak için polisten yardım isterlerdi. Sonunda endişelerinin yersiz olduğunu anlayıp polis desteği olmadan dolaşmaya başladılar. Basmane korkulacak bir yer değil, güvenlik konusunda diğer semtlerden bir farkı yok" diye konuştu.

"Sanathane yeniden semt merkezi olmalı"

Eski mekanlara işlev verilirken yanlışların yapıldığını vurgulayan Beşikçi, "Konak Belediyesi, Basmane Oteller Sokağı'nda Sanathane adıyla bir mekan açtı. Basmane Semt Merkezi'nin adı da Sanathane olarak geçmeye başladı. Hayırsever Nebahat Tabak Hanımefendi, sağlığında konağını Çocuk Yetiştirme Yurdu'na bağışlamıştı. Bir dönem yurt olarak kullanılan sonra terk edilen tarihi bina harap vaziyetteyken Konak eski Belediye Başkanı Muzaffer Tunçağ zamanında restore edilip semt merkezi haline getirildi. Burada birçok kültürel faaliyetle birlikte mesleksiz kadınlara meslek, mültecilere dil dersleri verildi. Yurt çocuklarının ciltçilik öğrendiği odada tiyatro gösterilerinin, salonunda ve açık alanında sergilerin açıldığı, panellerin düzenlendiğini hatırlıyorum. İzmirlilerin devamlı açık olan kapısından içeriye girip eski bir İzmir evini görebiliyordu. Şimdi başkanlık ofisi diye kapıları halka kapatıldı. Konak Belediyesi'nin kent kültürüne kattığı müze binalarının alınmasında, bu binanın tanınır olmasında emeği olan bir insanım. Tekrar halka açılmasını ve kendisini tanımadığım hayırsever Nebahat Tabak adının kendi evinde yaşatılmasını istiyorum. Bu yurtta büyümüş, "Yetimdik ama bizi devletimiz konaklarda büyüttü" diyen insanlar yurtlarını görmeye gidince içeriye giremediklerine üzülüyorlar. Nebahat Tabak Semt Merkezi'nin kaldığı yerden hizmet vermeye devam edeceği günleri göreceğiz" ifadelerinde bulundu. T

Basmane sokaklarının tehlikeli olmadığını belirten Beşikçi, "İnsanların bölgeyi ziyaret etmekten çekindiği fazlasıyla abartılıyor. Son dönemde bu konuda yapılan video çekimleri moda oldu. Basmane sokaklarında başlarına hiçbir şey gelmeden rahatlıkla video çekimleri yapanlar, Afrikalıların yoğun yaşadığı sokakları tehlikeli gösteriyorlar. Halbuki bu sokaklar anlatıldığı gibi tehlikeli değil

Türkiye'de kültür sanat, Cumhuriyet'in ilanıyla büyük atılım gösterdi

Kültürden sanata uzanan toplum kılavuzu: Cumhuriyet

Toplumun en temel belirleyicilerinden olan kültür sanatın gelişimi, Cumhuriyet'in ilanıyla Türkiye'de farklı bir boyut kazandı. Yüzyıllarca halktan soyutlanan sanat, Atatürk devrimleriyle halka indirgenirken, toplumun bilinç seviyesini aşılayıcı birçok atılımlar gerçekleştirildi

ENSAR ÇIRAK- ECEM ERDAL

Türkiye'de kültür sanat, diğer pek çok alanda olduğu gibi Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte büyük bir atılım gösterdi. İlk yıllarda sanatın halka ulaşmasını sağlamak için çeşitli çalışmalar yapılırken, devlet tarafından desteklenen sanat kurumları ve etkinlikler, kültür ve sanatın yaygınlaşmasına katkı sağladı. Cumhuriyet'in ilanından sonra, kültür ve sanat alanındaki ilk önemli gelişmeler arasında 1924 yılında kurulan Türk Dil Kurumu ve 1932 yılında kurulan Türk Tarih Kurumu gibi devlet kurumları yer aldı. Bu iki kurum, Türk kültür ve sanatının kökenlerini araştırarak ve tanıtarak, kültürel kimliğin oluşmasına katkı sağladı.

Resim, müzik ve edebiyatta çığır açan eserler Cumhuriyet'le geldi

Özellikle 1930'lu yıllarda, kültür ve sanat alanında yaşanan gelişmeler hız kazandı. Bu dönemde resim, müzik, edebiyat ve diğer sanat dallarında önemli eserler üretildi. Resim dalında İbrahim Çallı, Nazmi Ziya, Şeker Ahmet Paşa, Nuri İyem ve Bedri Rahmi Eyüboğlu gibi sanatçılar, özgün bir Türk resmi oluşturmak için çalışmalara imza attılar. Müzik alanında da Ahmet Adnan Saygun, Ulvi Cemal Erkin, Hasan Ferit Alnar ve Necil Kazım Akses gibi besteciler, Batı müziğiyle Türk müziğini birleştirerek yeni bir sentez oluşturma çabasına

giriştiler. Edebiyatta ise Nazım Hikmet, Orhan Veli Kanık, Cahit Sıtkı Tarancı, Ahmet Hamdi Tanpınar ve Sait Faik Abasıyanık gibi şair ve yazarlar, Türk edebiyatında çığır açan eserler ortaya koydular.

1940'lı yıllardan itibaren, kültür ve sanat alanındaki gelişmeler hız kazandı. Bu dönemde, devlet tarafından desteklenen sanat kurumları ve etkinliklerin sayısı arttı, ayrıca çeşitli sanat festivalleri ve bienaller düzenlenmeye başlandı.

Cumhuriyet'in ilanı sonrası temel ilkeler haline gelen halkçılık ve ulusal egemenlik, Türkiye'nin kültür sanat politikasının da yönünü belirledi. Cumhuriyet döneminin ilk on beş yılı içinde kültür sanat alanında devrim niteliğinde yenilikler gerçekleştirildi. Ulusal egemenliğin oluşmaya başladığı bu dönemde hedeflenen programın temel amacı; sanat eğitimi faaliyetlerinin ülkenin her yerine ulaşarak halkın kültürlenmesiydi.

Türkiye'nin yönetim kadrosu, Cumhuriyet'in ilk yıllarında birçok kültür sanat politikası geliştirdi. Bu kültür sanat politikalarının amaçları; ulusal sanat yaratma arzusu, ulusal olacak sanatın çağdaş olması ve ulusal çağdaş sanatın güzel sanatlar eğitimine yol göstermesiydi.

Tarihi yapılar yeni kimliklerine kavuştu

Cumhuriyet'in ilk yıllarında İstanbul ve Ankara'da süreli sergiler düzenlendi. 9 Ekim 1924 yılında bazı ufak onarımlar yapıldıktan ve ziyaretçilerin gezebilmeleri için gereken idari önlemler alındıktan sonra Topkapı Sarayı müze olarak halka açıldı. Yine bu dönemde gerçekleşen değişimlerden biri; Osmanlı'nın ilk güzel sanatlar okulu Sanayi-i Nefise Mektebi'nin 1928 yılında Güzel Sanatlar Akademisi ismini alarak dönüştürülmesiydi. Fatih'in İstanbul'u fethiyle 1453 yılında camiye dönüştürülen Ayasofya da yine Cumhuriyet'in erken döneminde 1934'de müzeye çevrildi. Hükümet tarafından 2020 yılında tekrar camiye dönüştürülene kadar ülkenin en fazla turist çeken noktalarından biri oldu. Diğer yandan, 1936 yılında başkent Ankara'da Devlet Konservatuvarı açıldı. 1937 yılında ise İstanbul'da bulunan Dolmabahçe Sarayı Veliaht dairesinde Resim Heykel Müzesi faaliyete geçti.

'Yurt gezileri', toplumu sanatçıyla kaynaştırdı

Özellikle resim müzelerinin açılması ile Türk resmine verilen önem had safhaya ulaşırken, özgün Türk resmi oluşturma çabaları hayata geçirildi. Özgün Türk resmi oluşturulurken dikkat edilen husus ise modern Türkiye'nin ilkeleri ve kültürel değerlerini yansıtması gerekliliği olarak belirlendi. 1938 yılında Cumhuriyet Halk Partisi, ressamları Anadolu'nun farklı illerinde görevlendirdi. 'Yurt Gezileri' olarak adlandırılan milli görevde amaç; toplumla sanatçıyı kaynaştırmak, sanatı Anadolu'ya taşımak ve sanatçının kafasında yeni izlenimler yaratma arzusuydu.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında hedeflenen sanat politikaları sonucu tiyatro en yaygın tür olarak öne çıktı. Bu dönemde çeşitli tiyatro binaları yapıldı, tiyatro toplulukları oluşturuldu. Şehir Tiyatrosu, Ankara Temsil Heyeti, İnkılap Tiyatrosu, Türk Akademi Tiyatrosu gibi birçok topluluğun yanında gezici topluluklarda faaliyet gösterdi.

1914 yılında Darülbedayi Osmani adıyla kurulan konservatuvar Osmanlı İmparatorluğu'nda kurulan ilk konservatuvardır. 1923 yılına kadar sahne sanatları ile ilgili tek kurum Darülbedayi ve ile musiki sanatlarla ilgili Darülelhan vardı. Darülbedayi, 1923 yılı sonrası toplumda tiyatro kültürünün oluşmasına, oyun yazılması ve sahnelenmesine fayda sağlanmıştır. Tiyatro mevsimi sonunda hissedarlar "Darulbedayi'yi dağıttılar. 1926 kışında Milli Eğitim Bakanlığı işe el atmak için kollara sıvamıştı. Ankara'da "Sanayii Nefise Müdürlüğü" kuruldu. İstanbul Valisi Muhittin Bey dağılmış olan "Darülbedayi" kumpanyasını yeni bir düzene bağlayarak "Şehir Tiyatrosu" haline dönüşümünü gerçekleştirdi lakin isim değişmedi.

1927 yılında Darülbedayi'nin başına getirilen Muhsin Ertuğrul, kadın ve erkek oyuncuların yetişmesini sağlamıştır. Sanat kurumu Darülbedayi, 1934 yılında İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları ismini almıştır. 1942 yılına kadar Darülbedayi, hemen

hemen her yıl Anadolu'da turneler düzenlenmiştir. İlerleyen yıllarda bu uygulamayı Devlet Tiyatrosu devam ettirmiştir.

Muhsin Ertuğrul, Türk edebiyatının en önemli şahsiyetlerinden olan Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Halide Edib Adıvar, Peyami Safa, Musahipzade Celâl ve Faruk Nafiz Çamlıbel'in eserlerini analiz ederek yararlanmıştır. Muhsin Ertuğrul, 1922-1953 yılları arasında 30 film yönetmiştir. Bu filmlerde, Ertuğrul'un tiyatrosunda da olduğu gibi Batı Sinemasından etkilendiği gözlenmektedir. Cumhuriyet'in ideolojisyle örtüşen tarihi yapımlara ağırlık vermiştir. Muhsin Ertuğrul, Cumhuriyet devrimlerinin uygulamaya geçmesi için çaba göstermiş bir kültür adamı olmuştur. Cumhuriyet ideallerinin sanat alanındaki yansıması olmuş, bu durumu kendine bir vazife olarak edinmiştir.

Cumhuriyet döneminin ilk yıllarında tiyatro, resim, müzik, dans ve mimari alanlarında birçok yenilik gerçekleştirilmiştir Modernleşme adımları atıldığı bu dönemde sanat alanını da modernleşme çabaları gerek inkılap gerek dönüşümlerle hızlanmıştır. Bu denli kültürel dönüşüm sonucu geleneksel sanat formları terk edilerek modern bir milli sanat oluşturmak istenmiştir. Bundan dolayı Cumhuriyet ideologları en az Avrupalılar kadar modern olan Türkiye'nin sanatının da modern olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Kültür sanat şehri; İzmir

Tarihi boyunca Hitit, Aiol, İyon, Lidya, Pers, Helen, Roma, Bizans, Aydınoğulları ve Osmanlı medeniyetlerine ev sahipliği yapan İzmir, 8 bin 500 yıllık tarihiyle oldukça zengin bir kültürel mirasa sahip. Kent, bu medeniyetlerin kültürel birikimleriyle çok katmanlı ve çok kültürlü bir yapıya kavuştu.

İzmir'in kültürü, bu zengin tarihi ve coğrafi konumundan kaynaklanıyor. Kent, Akdeniz'in en önemli liman kentlerinden biri olması nedeniyle, farklı kültürlerden insanların bir arada yaşadığı, etkileşime girdiği ve yeni kültürel unsurlar ürettiği bir merkez haline geldi. İzmir'in kültürel mirası, kentin tarihi ve turistik yerlerinde, müzelerinde, halk kültürü ürünlerinde ve geleneksel sanatlarında kendini gösteriyor.

İzmir'in cazibe merkezi: Kültür Sanat Fabrikası

Geçmişi 19. yüzyılın sonlarına dek uzanan Alsancak Tekel Fabrikası, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yoğun çabalarıyla yürütülen aslına uygun restorasyon, renovasyon ve yeniden inşa çalışmalarının tamamlanmasıyla İzmir Kültür Sanat Fabrikası olarak yeniden hayat buldu. Bu kez kapılarını kültür ve sanata açtı.

Yeni nesil kültür sanat merkezi haline getirilen İzmir Kültür Sanat Fabrikasında yer alan Arkeoloji ve Etnografya Müzesi, kentin tarihini keşfetmek isteyenler için tematik sergileriyle yeni nesil bir müze deneyimi sunmaktadır. İzmir Resim ve Heykel Müzesi de Tanzimat Dönemi'nden bugüne uzanan eserlerden oluşan dikkat çekici bir koleksiyonu ziyaretçileriyle buluşturuyor.

Ülkemizin ve İzmir'in kültür sanat dünyasına açılan pencerelerinden biri olan, bünyesinde verdiği hizmetlerle, toplumun sanatsal, kültürel, eğitsel ve sosyal ihtiyaçlarına yanıt veren özgün ve yenilikçi bir kültür sanat merkezi olarak konumlanan İzmir Kültür Sanat Fabrikası, kent insanının kültür, sanat ve doğa ile buluşmasını sağlamakta, tüm kentliler ve kenti ziyaret edenler için keyifli bir buluşma alanı olarak öne çıkmaktadır.

Arkas Sanat Merkezi, İzmir'i uluslararası alana taşıyor

Arkas Holding tarafından, İzmir'de döneminin en güzel yapılarından biri olarak 1906'da inşa edilen ve bugün Fransa Fahri Konsolosluğu olarak hizmet veren tarihi Fransa Konsolosluğu Binası, 2010 yılının Ekim ayında restore edildi. Binanın denize bakan bölümü Arkas Sanat Merkezi adı ile hayata geçirildi ve kapılarını ziyaretçilere açtı.

Arkas Holding Yönetim Kurulu Başkanı Lucien Arkas'ın kişişel ilgisi ve profesyonel yaklaşımı ile oluşan Arkas Koleksiyonu'nu sanatseverler ile paylaşmak isteği doğrultusunda kurulan Arkas Sanat Merkezi, birçok uluslararası

sanatçının eserleri ile önemli müze ve kurumların koleksiyonlarının sergilendiği ilk sanat merkezi olma özelliği de taşıyor. Ayrıca Arkas Holding tarafından İzmir'e 3 farklı sanat mekanı daha kazandırıldı. Sanatın çeşitli alanlarından eserlerin sergilendiği bu 3 mekan; Arkas Deniz Tarihi Merkezi, Arkas Sanat Urla ve Arkas Sanat Bornova Mattheys Köşkü'dür.

İzmir'i kültür ve sanat açısından dünyadaki önemli kentlerle boy ölçüşür bir seviyeye taşımayı kendine amaç edinmiş merkezler, düzenlediği önemli sergilerle İzmir'in kültürel kimliğini uluslararası sanat ortamı ile paylaşmaya devam ediyor.

Folkart Gallery'den çağdaş, evrensel sergiler

İzmir'e uluslararası standartlarda sanat galerisi kazandırma bilinci ile yola çıkan Folkart Gallery, düzenlediği çağdaş, evrensel sergilerle kültür ve sanatı geniş kitlelerle buluşturmayı sürdürüyor. Türkiye'nin en büyük sanat galerisi olma özelliği taşıyan Folkart Gallery aynı zamanda geleceğin sanatçısı yetenekli çocukları yetiştirmek amacıyla 2015 yılından bu yana her yıl resim kursu düzenliyor. Geleneksel hale gelen kursa çocuklar için Mask Kursu'da eklendi.

Folkart'ın sosyal sorumluluk projesi olarak hayata geçen ve binlere öğrenciye dokunan Folkart Academy ise kurulduğu 2017 yılından bugüne kadar binlerce öğrenciye ücretsiz eğitim sağlıyor. Eğitimlerde, yaratıcı drama, karakter yaratmak, diksiyon, ses ve müzik, hareket, oyunculuk, performatif içgörü, doğaçlama, reji, eleştiri teknikleri, dans ve bale, ileri oyunculuk teknikleri, ses eğitimi, dekor ve kostüm, dramaturji, makyaj dersleri yer alıyor.

Şehir Tiyatroları, kültür sanata ışık tutuyor

İzmir'i bir kültür kenti haline getirme vizyonuyla kurulan İzmir Şehir Tiyatroları, İzmir'in kültür ve sanat üretimine ışık tutuyor. İzmir Şehir Tiyatroları, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından 1978 yılında kurulan bir tiyatro topluluğudur.

Topluluk tarafından her yıl düzenli olarak yerli ve yabancı oyunlar sahneleniyor. Bu etkinlikler, İzmir'in yanı sıra çevre illerden de çok sayıda sanatseveri de ağırlıyor.

Kültürpark'tan kültürel çeşitliliğin korunmasına katkı

Kültürpark'ta her yıl düzenlenen İzmir Enternasyonal Fuarı başta olmak üzere, çok sayıda kültürel ve sanatsal etkinlik, konser, festival ve gösteri düzenlenmektedir.

Kültürpark, İzmir'de kültür sanat bilincinin gelişmesine, düzenlenen etkinlikler ile İzmir'de yaşayan insanların kültür sanata olan ilgisini ve bilincini artırmaktadır. Kültürpark, İzmir'de kültürel çeşitliliğin korunmasına katkı sağlamaktadır. Aynı zamanda İzmir'in zengin kültürel çeşitliliğini yansıtmaktadır.

İzmir Devlet Opera ve Balesi her yıl yeni eserler sergiliyor

İzmir Devlet Opera ve Balesi, Türkiye'nin en önemli opera ve bale topluluklarından biridir. 1935 yılında kurulan İzmir Devlet Opera ve Balesi, her yıl düzenli olarak opera, bale ve senfoni konserleri düzenlemekte ve repertuvarı, klasik ve modern opera, bale ve bale eserlerinden oluşmaktadır. Topluluk, her yıl yeni eserleri repertuarına eklemekte ve düzenlediği etkinliklerle İzmir'in kültürel zenginliğini artırmaktadır. T

“Cumhuriyet’in 100. Yılında kültür ve sanatın geldiği nokta çok önemli”

Sarper: Cumhuriyet’in ikinci yüzyılında gençler umut veren avantajımız

İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV), 1985’ten günümüze kadar şehri kültür sanatla buluşturmaya devam ediyor

İzmir’de kültür sanat denildiğinde ilk akla gelen kurumlardan olan İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı (İKSEV), 1985’ten günümüze kadar şehri kültür sanatla buluşturmaya devam ediyor. Cumhuriyet’in 100. yılında kültür ve sanatın geldiği noktanın önemli olduğunu vurgulayan İKSEV Yönetim Kurulu Başkanı Filiz Eczacıbaşı Sarper, Cumhuriyet’in ikinci yüzyılına girerken, gençlerin umut verdiğini dile getiriyor.

Dünyaya örnek olan ve pek çok ulusa yol gösteren Cumhuriyet’in, uzun yıllar hüküm süren büyük bir imparatorluğun ardından ülkemizi çağdaş uygarlık düzeyine çıkardığını söyleyen Sarper, “Cumhuriyet’in ilk yıllarında, alfabe, kıyafet gibi sosyal yaşamı belirleyen devrimlerin yanı sıra kültür ve sanata yönelik yapılan önemli çalışmalar, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu, konservatuarlar, yurt dışına bilim veya sanat eğitimine yollanan yetenekli öğrenciler bu günlere ulaşmamızda önemli katkılar sağladı. Pek çok kültürün iç içe yaşadığı Anadolu’nun çok köklü bir geleneğe sahip öz müziği derlenmiş, günümüzde Klasik Türk Sanat Müziği olarak adlandırılan, saray çevresinde gelişme fırsatı bulan müziğimiz korunarak aynı zamanda çok sesli batı müziğine de yer verildi. İlkokullarda düzenli olarak yapılan müzik derslerinde mandolin gibi mutlaka bir çalgının öğretilmesi için çalışıldı, müsamerelerde öğrenciler tiyatro ile tanıştırıldı, münazara ve konuşma kulüpleri açılarak öğrenciler okumaya ve konuşmaya teşvik edildi. Cumhuriyet kuşağı yeniliklere açık ve donanımlı olarak yetişti” dedi. Sarper, bahsettiği kuşağın günümüze kadar süre gelen kültür ve sanat geleneklerinde belirleyici olduğunu belirtti.

İzmir’in özünde kültür ve sanat yatıyor

Tarihi yaklaşık sekiz bin yıl öncesine uzanan İzmir’in, dünyanın en eski kentlerinden biri olduğunu ifade

eden Sarper, şu sözlere yer verdi: "Kazısı hala süren Kadifekale Amfi Tiyatrosu başta olmak üzere çevresi Efes, Pergamon, Metropolis, Klaros, Teos gibi tiyatrolarla çevrili olan bu kent her zaman kültür ve sanatın beşiği oldu. Büyük bir liman kentinin bütün olumlu etkilerine açık olan İzmir, çok dilli, çok dinli kozmopolit bir yerleşkenin renkli kültür ve sanat hayatına da sahiptir. Dolayısıyla İzmir'in özünde kültür ve sanat var.

1980'lerin başında bir grup aydın İzmirli, kentlerini tarihteki "Kültür ve Sanat Kenti" unvanına tekrar kavuşturmak için yola çıkmış ve 1985 yılının Aralık ayında, İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı'nı kurdu. İKSEV'in öncelikli amaçları; "Kültür ve Sanatın: Araştırılmasına, İncelenmesine, Oluşturulmasına, Öğrenilmesine, Öğretilmesine, Korunmasına, Kitlelere yaygınlaştırılmasına yönelik her türlü girişimde bulunmak" olarak belirlendi. Uluslararası İzmir Festivali öncelikli hedef olarak alınmış ve 1987'de ilk Uluslararası İzmir Festivali düzenlendi. Festival'in amacı İzmir'in adını uluslararası nitelikli sanat etkinlikleriyle duyurmak. Bu nedenle kentin tarihi bölgeleri Efes, Bergama, Metropolis, Kadifekale, Seferihisar Kale İçi, Çeşme Kalesi, İzmir ve Efes Agoraları, Efes Odeon gösteri mekânları içine alındı. İKSEV 2018 Avrupa Kültür Mirası yılında tarihi alanları kültür ve sanatla buluşturan Avrupa'nın ilk on festivalinden biri olarak gösterildi.

Festival'in başladığı o yıllarda İKSEV'in karşılaştığı en büyük sorunlardan biri kentteki salonların yetersizliği ve teknik alt yapı yokluğu. Sonraki yıllarda Festivalle birlikte artan sanatsal etkinliklerin sonucunda, kentteki salon ve teknik alt yapı sıkıntısı arttı. Bu sorun Ahmet Adnan Saygun Sanat Merkezi (AASSM) gibi dünya çapında bir konser salonu ve kent çevresindeki pek çok açık hava sahnesi ile çözülmeye çalışıldı.

Küresel salgın nedeniyle evlerimizde kapalı kaldığımız bir yılı saymazsak, kuruluşundan bu yana aralıksız devam eden Uluslararası İzmir Festivali otuz altıncısını, İzmir Avrupa Caz Festivali de otuzuncusunu, iki yılda bir kurucu başkanımız adına düzenlenen Dr. Nejat F. Eczacıbaşı Ulusal Beste Yarışması on ikincisini geride bıraktı. Festivallerin ve yarışmanın yanı sıra İKSEV, düzenlediği ustalık sınıfları, atölyeler ve Kültür Kongreleri ile İzmir'in kültür-sanat yaşamına önemli katkılarda bulundu."

Müziksev ile yok olmaya yüz tutan çalgılar yeniden hayat buluyor

2011'den bu yana tarihi bir Alsancak Köşkü'nde faaliyet gösteren MÜZİKSEV oluşumu hakkında bilgi veren Sarper, "Anadolu'da ve Orta Asya Türk dünyasında tarih boyunca kullanılmış ve halen kullanılan 316 çalgının sergilendiği zengin bir koleksiyondur. Özel yapılmış vitrinlerde korunan ve sergilenen bu çalgıları tanıtmak ve seslerini dinletmek amacıyla, MÜZİKSEV Konser salonunda etkinlikler yapılmakta. Bir konser piyanosu ve iyi bir akustiğe sahip salon sık sık gençlerin kullanımına sunulmakta. Ayrıca yok olmaya yüz tutmuş, artık unutulmuş geleneksel sazlar, dönemlerindeki teknikle tekrar yapılıyor ve sergileniyor" dedi.

1980'lerin başında bir grup aydın İzmirli, kentlerini tarihteki "Kültür ve Sanat Kenti" unvanına tekrar kavuşturmak için yola çıkmış ve 1985 yılının Aralık ayında, İzmir Kültür Sanat ve Eğitim Vakfı'nı kurdu

İKSEV, Kentte festival geleneği yarattı

İKSEV'in koyduğu hedeflere başarıyla ulaştığını dile getiren Sarper, "İKSEV kurulduğundan bu yana yüzlerce etkinlik düzenlemiş, binlerce izleyiciye ulaştı. Sanat beğenisinin yükselmesine katkıda bulundu, festival izleyicisi yeni bir kuşak yetiştirdi. İzmir'in özlendiği gibi Festivaller Kenti olabilmesi için temeli oluşturmuş, yanı sıra pek çok genç sanatçının yetişmesine katkı sağlamış, kentte bir festival geleneği yarattı. Tüm bunlarla birlikte İKSEV, Avrupa Festivaller Birliği Yönetim Kurulu üyeliği ve ardından başkan yardımcısı olarak yer almış ve İzmir'in dünya sanat platformunda güçlü bir ses olarak var olmasını sağladı" diye konuştu.

İkinci yüzyılda dijital sanat öne çıkacak

Sarper, "Cumhuriyet'in ilk yüz yılı kültür ve sanatın gelişiminde büyük atılımlara sahne olmuştur. İkinci yüzyılında bu atılım gelişerek sürecek. Dijital sanat, sanal sanat gibi yeni gelişmeler bu atılıma yol gösterecek. Tüm Avrupa'da yaşlanan kültür- sanat izleyicisinin aksine bizim gençleşen bir izleyici kitlemiz mevcut. Ve bu bize umut veren bir avantaj. Genç kuşak, izleyici ve sanatçı olarak, beğenileri ve yaratıları, ikinci yüzyıldaki değişim ve gelişimi şekillendirecek" ifadelerine yer verdi. T

Folkart Yönetim Kurulu Başkanı Mesut Sancak, 29 Ekim 2023-31 Mart 2024 tarihleri arasında sanat severlerle buluşacak 'Karanlıkta Akan Bir Yıldız Mustafa Kemal Atatürk Sergisi'ni 300 bin kişinin ziyaret etmesini beklediklerini söyledi

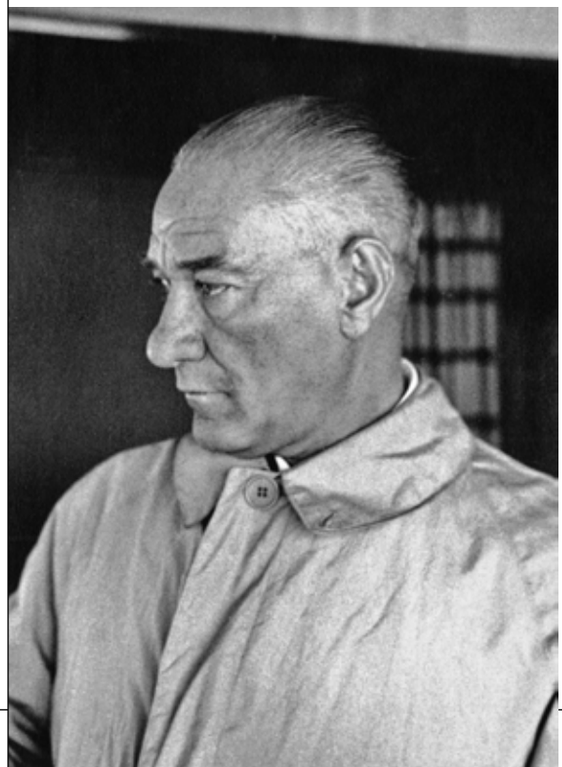
Folkart'tan Atatürk ve Cumhuriyet müzesi müjdesi

Folkart Galeri'de yaklaşık 18 tane sergilerinin olduğunu vurgulayan Folkart Genel Müdürü Metin Sancak, "İtiraf etmemiz gerekir ki bu sergi bizler için çok daha heyecanlı, çok daha gururlu, çok daha motivasyonu yüksek bir sergi oldu

SEZA NUR ALPDÜNDAR

Nazım Hikmet Ran'ın Kuvayi Milliye Destanı'ndaki unutulmayan dizesinden ilham alınan ve 7 yılda hazırlanan 'Karanlıkta Akan Bir Yıldız Mustafa Kemal Atatürk' adlı serginin tanıtımı gerçekleştirildi. 29 Ekim 2023-31 Mart 2024 tarihleri arasında sanat severlerle buluşacak serginin tanıtımında konuşan Folkart Yönetim Kurulu Başkanı Mesut Sancak, İzmir'e Atatürk ve Cumhuriyet müzesi kazandırmak için çalışmalara başladıklarının müjdesini verdi.

"Folkart Galeri'de 20'nci sergimizi gerçekleştirdik"

Serginin 7 yıllık bir hazırlıktan sonra ortaya çıkmış bir sanat eseri olduğunu vurgulayan Folkart Yönetim Kurulu Başkanı Mesut Sancak, "Sergiyi İzmir'de 300 bin kişinin gezmesini bekliyoruz. Bu sayı bu tip organizasyonlarda bir rekor. Yaptığımız ilk Atatürk sergimizde, 'Büyük Dahi Gazi Mustafa Kemal' sergisinde 220 bin İzmirli ve şehir dışından gelen insanımızı ağırladık. Bu sergimizde en az 300 bin kişi bekliyoruz. Folkart'ın yönetim kurulu başkanı olarak, inanın bu rakamlar diğer bütün rakamlardan

çok daha büyük keyif veriyor. Kaç metrekare inşaat yaptığımız, kaça sattığımız, ne kadar ciro yaptığımız, ne kar ettiğimiz tabii ki bunlar da önemli bu sergileri yapabilmek için ama sergimizi gezen insan sayısı daha önemli. Ama beni sergilere gelen ziyaretçilerin sayıları çok daha fazla ilgilendiriyor" diye konuştu.

Bütün Türkiye'nin bu sergiyi görmesini istediğini aktaran Sancak, "Sergi, Atatürk'ün ilk gençlik yıllarından itibaren başlıyor. Daha sonra Büyük Taarruz'a doğru gidiyor ve ilerliyor. En son Atatürk'ümüzün yaşlığı ve en son hali var. Özellikle en son parça beni çok fazla etkiliyor" dedi. Folkart Galeri'de 20'nci sergilerini gerçekleştirdiklerini belirten Sancak, sözlerini şöyle sürdürdü: "Türkiye'nin en büyük sanat galerilerinden biri oldu. Bu bunu bir müzeye dönüştürmek için çalışmalarımız başladı. Önümüzdeki birkaç yıl içerisinde İzmir'e çok güzel bir müze kazandırmak için yola çıktık. En kısa sürede bunu bitirmek istiyoruz ve İzmir'e böyle bir iş kazandırmak istiyoruz."

Eserlerin yüzde 25'i sergileniyor

Folkart Galeri'de yaklaşık 18 tane sergimiz olduğunu vurgulayan Folkart Genel Müdürü Metin Sancak, "İtiraf etmemiz gerekir ki bu sergi bizler için çok daha heyecanlı, çok daha gururlu, çok daha motivasyonu yüksek bir sergi oldu. Serginin önemi Cumhuriyet'in yüzüncü yılı olması sebebiyle kat be kat artıyor. Atatürk ve Cumhuriyet sergimiz 7 yıl sürdü. Bu eserleri burada tek çatı altında toplayabilmek, burada görülen eserler belki toplam eserlerin sadece yüzde 25'i. Katalogda çok daha fazla detayı görme şansınız olacak" diye konuştu.

Folkart olarak sosyal sorumluluk projelerini önemsediklerini belirten Sancak, "Saya Grubu adı altında sanayici bir kuruluşuz. Çok güzel projelerimiz var. Ekonomiye katkı sağlayan sayısız projelerin içerisindeyiz ama bu tür sosyal sorumluluklar bizi çok daha fazla mutlu ediyor, motive ediyor. Amacımız bu serginin yüz binlerce kişi tarafından gezilmesi. Ücretsiz olması ayrı bir gurur kaynağı. Çünkü gerçekten bu işin arkasında duran çok ciddi koleksiyonerlerimiz var. Eskiden bu tür sergiler daha çok İstanbul'da başlardı. Belki Ankara'ya giderdi. Eğer birisi sponsor olabiliyorsa İzmir'e geliyordu ve biz de mutlu oluyorduk. Ama bu kadar önemli etkinliklerin artık İzmir'den doğarak sonra Ankara ve İstanbul'a gidecek olması hepimizin aslında başarısıdır. Folkart olarak buna öncülük etmek bizim için ayrı bir gurur kaynağı. Tüm sanat sevenleri, tüm Atatürk'ü sevenler, Cumhuriyet'i sevenler, herkes buraya davetli. Amacımız rekor kırıp rekor ziyaretçilerle herkesi şahit kılmak" ifadelerinde bulundu.

Folkart kültür sanat odaklı projelerde öne çıkıyor

Saya Kurumsal İletişim Direktörü Ünal Ersözlü de "Uzun yıllardır Folkart güzel İzmir'de ve Türkiye'de de izleri görülen toplumsal dayanışma projelerinde, kurumsal hayırseverlikte, kültür sanat odaklı kurumsal sosyal sorumluluk projelerinde İzmir'de çok öne çıkan örnek olan bir kurum oldu. Elbette bir marka açısından baktığınızda bu sahici güzellikle dolu çok içten sıcak bir tablo" sözlerine yer verdi.

"Sergiyi kronolojik sırayla hazırladık"

Sergilenen eserlerin 7 yıllık sürecin sonunda sunulduğunu ifade eden Folkart Galeri Direktörü Fahri Özdemir ise "Sergiyi hazırlarken kronolojik süreçleri izledik. Hazırladığımız kitap aslında Yunanların, İzmir işgaliyle başlayıp Cumhuriyet'in ilan edildiği günüyle biten bir kitap. Kurucu önderimiz Mustafa Kemal Atatürk. Anlatılan hepimizin tarihi" dedi. T

Türkiye İktisat Kongresi'ni Açış Söylevi İzmir

17 Şubat 1923

Efendiler!

Aziz Türkiye'mizin iktisadî yükselme gereklerini aramak ve bulmak gibi vatanî, hayatî ve millî bir kutsal amaç için bugün burada toplanmış olan sizlerin, saygıdeğer halk temsilcilerinin karşısında bulunmakla çok mutlu ve sevinçliyim. Efendiler! uzun ihmallerle ve derin ilgisizlik ile geçen yüzyılların iktisadî yapımızda açtığı yaraları tedavi etmek, tedavi çarelerini aramak ve memleketi bayındırlığa, millî bir rahatlığa, mutluluğa ve servete ulaştıracak yolları bulmak için gerçekleşecek çalışmanızın çok kıymetli ve başarılı sonuçlara ulaşmasını dilerim.

Arkadaşlar, sizler doğrudan doğruya milletimizi oluşturan halk sınıflarının içinden geliyorsunuz ve onlar tarafından seçilmiş olarak geliyorsunuz. Bunun için memleketimizin, milletimizin halini, ihtiyacını ve milletimizin emellerini, üzüntülerini yakından biliyorsunuz. Herkesten daha iyi biliyorsunuz. Sizin söyleyeceğiniz sözler, alınması gereğini söyleyeceğiniz önlemler; doğrudan doğruya halkın dilinden söylenmiş gibi kabul olunur. Bu, en büyük doğrudur. Zira halkın sesi, hakkın sesidir.

Efendiler, tarih., milletlerin yükselme ve düşmesi sebeplerini ararken birçok siyasî, askerî, sosyal nedenler bulmakta ve saymaktadır. Şüphe yok, bütün bu nedenler, sosyal olaylarda etkilidir. Fakat bir milletin doğrudan doğruya hayatıyla, yükselmesiyle, düşmesiyle ilgili ve ilişkili olan milletin ekonomisidir. Tarihin ve tecrübenin belirlediği bu gerçek, bizim millî hayatımızda ve millî tarihimizde de tamamen görülmüştür. Gerçekten Türk tarihi araştırılırsa bütün yükselme ve düşme sebeplerinin bir iktisat meselesinden başka bir şey olmadığı anlaşılır. Efendiler, tarihimizi dolduran bunca başarılar, zaferler veyahut yenilgiler, yok olmalar ve felâketler, bunların, tümü; gerçekleştikleri devirlerdeki iktisadî durumlarımızla ilişkili ve ilgilidir. Yeni Türkiye'mizi hak ettiği yere ulaştırabilmek için, mutlaka ekonomimize birinci derecede önem vermek zorundayız. Çünkü zamanımız tamamen bir iktisat devresinden başka bir şey değildir. Efendiler, bir milletin hayat gereklerini, rahatlık ve mutluluğunu oluşturan ekonomiyle uğraşmaması, uğraşamaması dikkatleri çeken bir durumdur. Fakat biz kabul etmek zorundayız ki, ekonomimize gereği kadar önem vermemiş bulunuyoruz. Bir milletin doğrudan doğruya hayat gerekleri ile uğraşamaması, o milletin yaşadığı

devirler ile ve devirleri belirleyen tarih ile çok ilgilidir. Bundan dolayı biz de eğer uğraşamamış isek, gerçek nedenlerini geçirdiğimiz devirlerde ve özellikle tarihimizde arayabiliriz. Fakat böyle bir araştırma yaptığımız zaman, yazık ki itirafa mecburuz ki, biz henüz şimdiye kadar gerçek, ilmî, olumlu anlamı ile millî bir devir yaşayamadık. Bundan dolayı millî bir tarihe sahip olamadık. Bu noktayı biraz açıklamış olmak için hep beraber Osmanlı tarihini hatırlayalım.

Osmanlı tarihinde bütün gayretler, bütün çalışma, milletin isteği, emelleri ve gerçek ihtiyaçları açısından değil, belki şunun bunun özel emellerini, tutkularını karşılamak açısından gerçekleşmiştir. Örneğin Fatih İstanbul'u aldıktan sonra, yani Selçuk saltanatı ile Doğu Roma İmparatorluğu'nun mirasına konduktan sonra, Batı Roma İmparatorluğu'nu da zaptederek büyük bir saltanat kurmak istedi. Böyle geniş bir emel izledi. Böyle bir emeli izlemek ve uygulayabilmek için bütün milleti, ana unsuru arkasından bu hedefe doğru yönlendirdi. Örneğin Yavuz Sultan Selim, Fatih'in açtığı batı cephesini sağlamlaştırmakla beraber; bütün Asya'yı birleştirerek büyük bir İslâm İmparatorluğu meydana getirmek üzere böyle bir siyasî meslek izledi. Ana unsuru bunun arkasından dolaştırdı. Kanuni Süleyman her iki cepheyi en üst derecede genişletmek, bütün Bahr-i Sefid'i (Akdeniz) bir Osmanlı havuzu haline getirmek, Hindistan üzerinde gücünü kurmak gibi çok büyük, şahane bir siyaset izledi. Bu siyasetin uygulanması için ana unsuru kullandı.

Arkadaşlar, bütün bu işler ve hareketler, doğruluğu araştırılırsa, görülür ki bu büyük, güçlü padişahlar takip ettikleri dış siyasette kendi emelleri, hırsları ve arzularına dayanmışlardır. Büyük ve şahane arzularına dayanmakla beraber iç kuruluşlarını, iç siyasetlerini bu tutkularından doğmuş olan dış siyasetlerine göre düzenlemek zorunda kalmışlardır. Halbuki dış siyaset iç teşkilât ve iç siyasete dayandırılmak mecburiyetindendir. Yani iç teşkilâtının dayanamayacağı genişlik derecesinde olmamalıdır. Yoksa hayalî, dış siyasetler peşinde dolaşanlar, dayanma noktalarını kendiliğinden kaybederler. Gerçekten

Efendiler, milletin uğramış olduğu bu üzücü durumun, bu düşkünlüğün sebeplerini arayacak olursak bunu doğrudan doğruya devlet kavramında buluyoruz. Biliyorsunuz ki Osmanlı Devleti, şahsî saltanat ve son beş on yıl içinde de meşruti saltanat ilkesine dayanarak hükûmet idare ediyordu. Arkadaşlar, şahsî saltanatta her konuya tac sahiplerinin arzusu, iradesi ve amacı hâkimdir. Söz konusu olan yalnız odur.

Osmanlı hakanları, asıl olan noktayı unuttular. Duyguları ve emelleri üzerine bütün hareketleri ve fiilleri yaptılar. İç teşkilâtlarını dış siyasetlerine uydurmak zorunda kalınca aldıkları memleketlerde bütün unsurları: dilleri, dinleri, gelenekleri, her şeyi başka başka olan ve birçok milletlerden ibaret bulunan bu unsurları, olduğu gibi korumaya kalkıştılar ve onlara bütün bu şeyleri koruyabilecek ayrıcalıklar verdiler. Buna karşın ana unsur, uzun seferler yapmakla zafer meydanlarında ölmekle, zapt olunan memleketlerin kendisini ve halkını beslemekle ve onlara bekçilik etmekle kendi kendini yıpratıyordu. Bununla birlikte millet, ana unsur; kendi evinde, kendi yurdunda ve kendi hayati gereklerini kazanmak için çalışmaktan tamamen mahrum bir halde bulunuyordu. Bu tac sahipleri yöneticiler milleti böyle diyar diyar dolaştırmakla, onlara kendi yurtlarını düşünmeye izin vermemekle de yetinmiyorlardı. Belki fetihler sonucu elde edilen halkı memnun edebilmek için, sonra yabancıları memnun edebilmek için doğrudan doğruya, ana unsurun hukukundan ve hayati ve iktisadî kaynaklarından birçok şeyleri karşılıksız yardım olarak, hediye olarak onlara veriyorlardı. Örneğin Fatih zamanında Cenevizliler'e ve Patrik'e verilen ayrıcalıklar ile açılan yol, kendisinden sonra daima genişlemiş ve sağlamlaştırılmış bulunuyordu. Bu ayrıcalıklar, devletim en kuvvetli, en büyük zamanında gerçekleşmiş oluyordu. Ancak ve ancak bir padişah yardımı karşılıksız sunulan bir destek olmak üzere gerçekleşmiş oluyordu. Hepiniz hatırlayabilirsiniz, Kanunî Sultan Süleyman zamanında Venediklilerle ticaret antlaşması yapılmıştı. Fakat Padişah, Venediklilerle ticaret antlaşması yapmayı kendi şerefine ve onuruna aykırı buldu. Zira onun anlayışına göre antlaşma, birbirine denk milletler arasında yapılırdı. Halbuki Venedik o zaman Osmanlı Devleti'ne denk olmak şöyle dursun, onun doğrudan doğruya koruması altında idi. Bundan dolayı padişah böyle bir devletle antlaşma yapamazdı; ancak ona yardımlarda bulunabilirdi. Ve yardımlarda bulundu. İşte bu yardım kelimesi kapitülasyonlar kelimesi ile tercüme edilmiştir. Halbuki biliyorsunuz, kapitülasyon kelimesi, bir kale içinde kuşatılan, korunma gereçlerini

ve vasıtalarını kullandıktan sonra teslim olmak zorunda olanlar hakkında kullanılan bir kelimedir. İşte böyle bir kelimeyi, padişahların yardımını tercüme ederken kullanmış bulundular. Bu ufak ayrıntıyı iki noktadan tekrar edeyim: Millet hayati gerekleriyle uğraşmaktan yasaklanmış olarak diyar diyar dolaştırılıyor ve bu yeni diyarlar halkı, birçok ayrıcalıklara sahip olarak çalışılıyordu. Yani fatihler, ana unsuru peşine takarak kılıçla fetihler yaparken, kılıç sallarken zaptolunan memleket halkı kazandıkları ayrıcalıklarla sabana yapışıyorlar; toprak üzerinde çalışıyorlardı. Arkadaşlar, kılıç ile fetih yapanlar, sabanla fetih yapanlara yenilmeye ve sonuçta yerlerini bırakmaya mecburdurlar. Nitekim Osmanlı saltanatı da böyle olmuştur. Bulgarlar, Sırplar, Macarlar, Romenler sabanlarına yapışmışlar, varlıklarını korumuşlar, kuvvetlenmişler; bizim milletimiz de böyle fatihlerin arkasında serserilik etmiş ve kendi ana yurdunda çalışmamış olmasından dolayı bir gün onlara yenilmiştir. Bu bir gerçektir ki, tarihin her devrinde ve dünyanın her yerinde böyle gerçekleşmiştir. Örneğin Fransızlar Kanada'da kılıç sallarken oraya İngiliz çiftçisi girmiştir. Bu medenî sabanla kılıç mücadelesinde sonunda muzaffer olan sapandır. Ve Kanada'ya sahip oldu. Efendiler, kılıç kullanan kol yorulur, sonunda kılıcı kınına koyar ve belki kılıç o kında küflenmeye, paslanmaya mahkûm olur. Lâkin saban kullanan kol; gün geçtikçe daha fazla kuvvetlenir ve daha çok kuvvetlendikçe daha çok toprağa sahip olur.

Efendiler, Osmanlı fatihleri, hakanları, istilâcıları, ana unsur ile beraber sabanın önünde yenilip çekilmeye başladıktan sonra, asıl felâketlerin büyüğü başladı. Sırf şahane bir ihsan olarak, yabancılara verilmiş olan ve özel olan karşılıksız yardım, memleket içindeki Müslüman olmayan unsurlara verilmiş olan her şey, kazanılmış haklar olanak anlaşıldı.

Fakat yabancılar yalnız bu hukuku korumak ile de yetinmediler. Belki her gün onları biraz daha arttırmak için çareler aradılar ve buldular. İç unsurlar korumaya güçlerinin yettiği iç teşkilâtlarına dayanarak, dışarının daima kışkırtmasına ve yardımına sığınarak devletin ve aslî unsurunun yok edilmesiyle siyasî bir varlık olmak için çalışmaktan geri durmadılar. Yabancılar bir taraftan iç unsurları kışkırtıyorlardı; diğer taraftan da kendileri Osmanlı devletinin iç işlerine karışıyorlar ve her karışmada da yine devlet ve milletin aleyhine olmak üzere yeni yeni birtakım ayrıcalıklar, haklar alıyorlardı. Bu devamlı problemler altında zaten fakir düşmüş olan anayurtta, ana unsur devlete verebilecek parayı güç hazırlıyordu. Halbuki tacsahipleri yöneticiler, Saraylar, Babıâliler mutlaka büyük gösterişe, şana sahip olabilmek için, onu devam ettirebilmek, zevk ve tutkularını sağlayabilmek için her ne pahasına olursa olsun, bu parayı hazırlamak çaresine düşmüşlerdir. O çareler de, borçlanmalar oldu. O kadar çok borçlanmalar yapıyorlardı, o kadar kötü şartlar içinde borçlanmalar yapılıyordu ki, bunların faizleri de ödenemedi. En sonunda bir gün Osmanlı Devletinin iflâsına karar verdiler. Maliye işleri hemen kontrol altına alınmış ve başımıza genel borçlar belâsı çökmüş bulunuyordu.

Efendiler, milletin uğramış olduğu bu üzücü durumun, bu düşkünlüğün sebeplerini arayacak olursak bunu doğrudan doğruya devlet kavramında buluyoruz. Biliyorsunuz ki Osmanlı Devleti, şahsî saltanat ve son beş on yıl içinde de meşruti saltanat ilkesine dayanarak hükûmet idare ediyordu. Arkadaşlar, şahsî saltanatta her konuya tac sahiplerinin arzusu, iradesi ve amacı hâkimdir. Söz konusu olan yalnız odur. Milletin amaçları, arzuları, ihtiyaçları söz konusu olmaktan çok uzaktır. Bütün millet istekleri ve dileklerini bırakmış bulunuyordu. Çünkü tac sahipleri kendilerini Allah tarafından gönderilmiş bir kişi sayarlardı. Bir de onların etrafını alan çıkarcılar vardı. Onlar da padişahların fikirleri ve anlayışları ile dolu olarak ve padişahın bu arzusunu bir kutsal ve bir Kur'an gereği gibi herkese kabul ettirirlerdi. Bu gayet koyu ve sürekli etkilemeler karşısında gerçekten bir gün bütün halk bu arzu ve iradelerin yapılması gereken ve kayıtsız şartsız gereken kutsal emirler gibi olduğuna inanmış olurlardı. Böyle idare ve hâkimiyete rıza gösteren bir milletin sonu elbette felâkettir, elbette uğursuzluktur. Arkadaşlar! Son anlattığım noktada artık Osmanlı Devleti gerçekte ve fiili olarak bağımsızlıktan mahrum bir duruma

Efendiler, bu kadar verimli ve bu kadar kuvvetli olan yeni hükûmetimizin, düşmansız kalacağını saymak doğru değildir. Bu güzel temellerin bile içine bomba koyarak onu yıkmaya çalışanlar olacaktır. Onun hayatına, ilerlemesine karşı suikastler düzenlemeye girişecekler bulunacaktır. Bütün bunlara karşı en kuvvetli silâhımız ekonomideki genişlik, dayanıklılık ve başarımız olacaktır.

getirilmişti. Gerçekten bir devlet ki, kendi halkına koyduğu bir vergiyi yabancılara koyamaz. Gümrük uygulamalarını, vergilerini memleketin ve milletin ihtiyaçlarına göre düzenlemekten yasaklıdır. Ve bir devlet ki, fazla olarak yabancılar üzerinde yargı hakkını uygulamaktan mahrumdur. Böyle bir devlete elbette bağımsız denilemez. Devletin ve milletin hayatına yapılan müdahaleler yalnız bu kadar değil, daha fazla idi. Doğrudan doğruya milletin hayatını devam ettirmesi için gerekli olanlardan, örneğin tren yapmak için, örneğin fabrika yapmak için, örneğin her şey yapmak için devlet serbest değildi. Mutlaka dışarıdan karışmalar vardı. Bundan dolayı hayatını sürdürmekten alıkoyulan bir devlet bağımsız olabilir mi? Söylediğim gibi gerçekte devlet, istiklâlini çoktan kaybetmişti ve Osmanlı ülkesi yabancıların serbest bir sömürgesinden başka bir şey değildi ve Osmanlı halkı içindeki Türk milleti de tamamen esir bir duruma getirilmişti. Bu sonuç söylediğim gibi milletin kendi iradesine ve kendi hâkimiyetine sahip bulunamamasından ve bu irade ve hâkimiyetin şunun bunun elinde kullanıla gelmiş olmasından ileri geliyor. O halde kesinlikle diyebiliriz ki, biz millî bir devir yaşamıyorduk ve millî bir tarihe sahip bulunmuyorduk.

Örneğin, Osmanlı tarihi baştan sonuna kadar hakanların, padişahların, kişilerin, en sonunda zümrelerin hal ve hareketini kaydeden bir destandan başka bir şey değildir. Geçmişin, yüzyılların elimize tarih diye uzattığı kitabın mahiyeti bundan ibarettir. Arkadaşlar, milletin hâkimiyetine sahip olmaması yüzünden girdiği Dünya Savaşı'ndan kıymetli evlâtlarımızdan oluşmuş kahraman ordularımızın Galiçya'da, Romanya ve Makedonya'da, Kafkas dağlarında, Sina çöllerinde uğramış olduğu eziyetleri hatırlatmaya gerek görülecek kadar çok zaman geçmemiştir ve en sonunda bu dünya savaşının uğursuz sonucu da hepinizin bilgisi dahilindedir. Özellikle Mondros Mütarekesi'yle açılan ateşkes devrinin görüntüsü, bir an için tekrar düşünmüş olursanız göreceksiniz ki, baştan sonuna kadar bir dağılma görüntüsünden başka bir şey değildi. Devletler her türlü anlaşmalardan ve insanî ve medenî haklardan sıyrılarak memleketimizin en kıymetli ve en verimli yerlerini çiğnediler. İzmir'i, Bursa'yı, Eskişehir'i tâ Sakarya'ya kadar; sonra bütün Adana ve çevresini ve Trakya'yı, İstanbul'u, en saygın yerlerimizi çiğnediler. Fakat düşmanların bu hareket şeklinden daha üzücü ve acıklı ve daha çok üzülmeye değer olan bir nokta varsa, o da bu memleketin yüzyıllarca başında bulunan ve bu milletin irade ve hâkimiyetini kullanan insanların dahi düşman saflarına geçmiş olmasıdır. Ve arkadaşlar biliyorsunuz, bu düşmanlar yani iç düşmanlar, dış düşmanların yapmadığı ve yapmaya gücünün yetemeyeceği kötü ve acıklı yeme hareketlerinde kararsızlık göstermemişlerdir. Dış düşman kuvvetleri, saydığım saygın vatan topraklarında bulunurken, padişahın iradesi ile, çıkarttığı fetvalarla ve hilâfet orduları ile bu suçsuz millet, şurada burada alçaltılıyor ve aldatılıyordu. Gerçekten vatanımızın şurasında burasında isyanlar başlamıştı. Zaten çoktan beri manen ve fiilen istiklâlinden mahrum bırakılmış olan Osmanlı devletinin tükenmesinde başarı meydana gelmişti.

Osmanlı Devleti tamamen bitmişti. Fakat düşmanlarımız aynı zamanda Osmanlı Devleti'ni kuran Türk milletinin de, aslî unsurunun da, bu memleketin gerçek halkının da yok ve çökmüş olduğunu zannettiler. İşte bunda çok aldandılar. Osmanlı Devleti ve Osmanlı Devleti gibi çok devlet kurmuş olan Türk milleti yok olmamıştır. Tersine hayatına vurulan bu darbelerden, dış düşmanların ve iç düşmanların bu acı ve nefret edilecek darbelerinden birdenbire bütün acıkgözlülüğünü, bütün uyanıklığını takındı ve hayatını, şerefini, namusunu kurtarmak için tam bir kararlılıkla başını kaldırdı; birlikte ve birbirine dayanarak ortaya atıldı. İşte milletimiz o dakikadan itibaren millî devreye girdi, halk devresinin başlangıcına girdi. Millet bu noktadan başladığı gün kendisini hedefe ulaştıran yolların ve bizzat hedefin bulunduğu ufukların karanlıklar içinde bulunduğunu hepimiz hatırlarız. Fakat bu hal milletimizi ümitsizliğe düşürmedi. Tam bir kararlılık ile kutsal hedefe adımlarını attı. Efendiler, milletimiz, kesin kurtuluşa ve gerçek kurtuluşa sahip olabilmek için, iki ilkeye dayanmanın farz ve şart olduğunu anladı; büyük ve açık

kanaatlerle anladı. O ilkelerden birincisi Misak-ı Millî'nin ifade ettiği mananın ruhudur. İkincisi Anayasamızın belirlediği değiştirilemez gerçeklerdir. Biliyorsunuz ki Misak-ı Millî, milletin tam istiklâlini sağlayan ve bunu sağlayabilmek için ekonomisinin de gelişmesine engel olan bütün sebepleri bir daha ve kesinlikle geri gelmemek üzere kaldıran bir yöntemdir. Anayasa da Osmanlı İmparatorluğu'nun, Osmanlı Devleti'nin öldüğünü idrak ve ifade var olduğunu ilân eden bir kanundur ve bu devletin hayatının da kayıtsız şartsız milletin yetkisinde kalabilmesi için, halkın bizzat kendi alın yazısını idare etmesi esasını şart kılan bir kanundur. "Artık Türkiye halkı için tek temsilci, yasama ve yürütme yetkisini almış olan kendi meclisidir, Türkiye Büyük Millet Meclisidir" diyen bir kanundur ve Babıâli Hükûmeti yerine Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmetini koyan kanundur. Efendiler, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve bunun hükûmetinin milletten aldığı yetki tam bir istiklâl ve kayıtsız şartsız millî hâkimiyet ilkelerine dayanarak memleketi bayındır yapmak ve milleti zengin, rahat ve mutlu etmekten ibarettir. Böyle olmakla beraber Anayasa, bir özel madde ile Meclisin görevini de açıklar. O görevler ki, doğrudan doğruya milletin hukuk ve yetkisi iken yüzyıllarca şunun ve bunun elinde kalmıştır. Artık bu hukuk ve yetkinin hiçbir neden ve şekilde hiçbir makama ve kişiye bırakılamayacağını kesinlikle ifade etmek için bir özel madde koymuştur. Efendiler, milletimizin bu iki ilkeye dayanarak çalışmaya başladığı günden bugüne kadar geçen zaman, çok zaman değildir; üç buçuk, dört seneden ibarettir. Fakat milletimizin kazandığı başarı ve zafer bu üç buçuk dört seneye sığamayacak kadar çoktur, taşkındır, coşkundur, yüksektir, kuvvetlidir. Gerçekten o hükümdar buyruklarıyla, hilâfet ordulariyle ve bin türlü kışkırtmalar ve yalanlarla meydana getirilen isyanların tamamı bastırılmıştır. Millet tüfeksiz, topsuz, her türlü malzemesiz ve parasız bulunduğu bir zamanda yeniden dünyanın en kuvvetli ve en muazzam ordusunu kurmaya güç yetirmiştir. Ve bu ordu daha henüz kurulma durumunda iken Birinci İnönü, İkinci İnönü, Sakarya meydan savaşlarını ve zaferlerini kazanmıştır. Ve en sonunda bütün dünyayı hayretlerde bırakan, bütün dünyayı ister istemez övgülerine, sevkeden en son zaferi tam bir şiddet ve başarıyla kazanıp topraklarımızı ve kutsal vatanımızı çiğneyen düşman ordularını bire kadar yok etmiştir. Fakat Efendiler, tam bağımsızlık için şu kural vardır, millî hâkimiyet için bir kanun vardır, diyoruz. Bugün de büyük bir zaferin gerçekleştirici etkenleri ve yapanları olduğumuzu söylüyoruz. Bu noktada çok kesin olan bir gerçeği hep beraber tekrar etmek zorundayız. Bu kadar büyük, bu kadar kutsal ve büyük hedefler yalnız kâğıt üzerinde kurallarla ve kanun maddeleriyle ve sadece hırslarla, arzularla çözüm bulamaz. Tam gerçekleşmesini sağlayabilmek için tek kuvvet, gerçek ve en kuvvetli temel ekonomidir.

Siyasî, askerî zaferler ne kadar büyük olursa olsunlar, iktisadi zaferler ile taçlandırılamazlarsa meydana gelen zaferler devamlı olamaz, az zamanda söner. Bu bakımdan en kuvvetli ve parlak zaferimizin bile sağlayabildiği ve daha sağlayabileceği yararlı kazançları belirlemek için ekonomimizin, iktisadî hâkimiyetimizin sağlanması ve sağlamlaştırılması ve genişletilmesi gerekir. Efendiler, bu kadar verimli ve bu kadar kuvvetli olan yeni hükûmetimizin, düşmansız kalacağını saymak doğru değildir. Bu güzel temellerin bile içine bomba koyarak onu yıkmaya çalışanlar olacaktır. Onun hayatına, ilerlemesine karşı suikastler düzenlemeye girişecekler bulunacaktır. Bütün bunlara karşı en kuvvetli silâhımız ekonomideki genişlik, dayanıklılık ve başarımız olacaktır. Efendiler, içinde olduğumuz halk devrinin, millî devrin, millî tarihini yazabilmek için kalemlerimiz sabanlar olacaktır. Bence halk devri, iktisat devri kavramı ile açıklanabilir.

Öyle bir iktisat devri ki, onda memleketimiz bayındır olsun, milletimiz rahat olsun ve zengin olsun. Bu noktada bir felsefeyi size hatırlatayım. "El kanaatü kenzi lâyüfna". "Kanaat, yok edilmeyen bir hazinedir" anlayışı ile, fakirliği fazilet bilmek felsefesine de iktisat devri artık son versin. Efendiler! bu felsefeyi, mutlaka yanlış yorumlamak yüzünden bu millete, bu memlekete çok büyük kötülük edilmiştir. Biliriz ki, Allah dünya üzerinde yarattığı bu kadar nimetleri, bu kadar güzellikleri insanlar yararlansın, varlık içinde yaşasın

diye yaratmıştır ve fazla derecede yararlanmış olabilmek için de, bugün kâinattan esirgediği zekâyı, aklı insanlara vermiştir. Eğer vatan denilen şey kupkuru dağlardan, taşlardan, bataklık sahalardan, çıplak ovalardan ve vatan; şehirler, köylerden oluşsaydı, onun zindandan hiçbir farkı olmazdı. Ve gerçekten bu dediğimiz felsefesinin sahipleri bu kıymetli vatanımızı böyle zindan ve cehennem yapmaktan başka bir şey yapmamışlardır. Halbuki bu vatan evlât ve torunlarımız için cennet yapılmaya lâyık, çok yakışır bir vatandır. İşte bu memleketi böyle bayındır haline, cennet haline getirecek olan, ekonomik nedenler ve ekonomik faaliyetlerdir. Bundan dolayı öyle bir iktisat devri lâzımdır ki, artık milletimiz insanca yaşamasını bilsin, insanca yaşamanın neye bağlı olduğunu öğrensin ve o vasıtalara yönelsin. Hepimizin isteği şudur ki, bu memleketin fertleri ellerinde örnekleriyle ziraatin, ticaretin, sanatın, emeğin hayatın bir temsilcisi olsun. Ve artık bu memleket böyle fakir ve bu millet değersiz değil, belki memleketimize zengin memleketi, zenginler memleketi, bu yeni Türkiye'nin adına da çalışkanlar memleketi denilsin. İşte millet böyle bir devir içinde bulunuyor ve böyle bir devri yükseltecektir. Ve böyle bir devrin tarihini yazacaktır. Ve böyle bir devirde, böyle bir tarihte en büyük makam, en büyük hak, çalışkanlara ait olacaktır. Efendiler, Türkiye İktisat Kongresi tarihte ilk defa yüksek yer kazanacak bir kongredir. Sizler memleketin ihtiyacını ve milletin yeteneğini ve bunun karşısında bütün dünyada var olan çok kuvvetli iktisat teşkilâtına değer vererek, yapılması gereken önlemleri ve uygulaması gerekli olan bütün yenilikleri tam bir açıklıkla dile getirmelisiniz. Tâ ki o önlemler, o yenilikler uygulandıkça memleketimiz hayırlı neticelere, nurlara batmış olsun. Arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi'niz ve hükûmetiniz, elbette milletin istekleri dairesinde, gelişmeye, yenilenmeye tamamen taraftardır. Bunun için memleket ve millete faydalı olarak alacağınız önlemler tam bir memnuniyetle göz önüne alınacaktır. Buna şüphe etmiyorum. Efendiler, ekonomi sahasında düşünürken ve konuşurken zannedilmesin ki, biz yabancı sermayesine düşman bulunuyoruz. Hayır, bizim memleketimiz geniştir. Çok çalışma ve sermayeye ihtiyacımız vardır. Bundan dolayı

Efendiler! Hiç kimseden fazla bir şey istemiyoruz. Dünyanın her medenî milletinin tabiî olarak sahip olduğu şeylerden bizi mahrum etmemelidirler ve haklarımızı vermelidirler. Çünkü hakkımız tabiîdir, kanunîdir, mantıklıdır ve bize gereklidir. Biz, bu haktan vazgeçmeyeceğiz ve ne kadar haklı isek bu hakkımızı savunmak ve korumak için de memleketimizin, milletimizin yeteneği ve gücü o kadardır.

kanunlarımıza bağlı olmak şartiyle yabancı sermayelerine gereken güvenceyi vermeye her zaman hazırız ve isteriz ki, yabancı sermayesi bizim çalışmamıza ve var olan ama yetersiz kalan servetimize katılsın. Bizim için ve onlar için faydalı sonuçlar versin; fakat eskisi gibi değil. Gerçekten geçmişte ve özellikle Tanzimat devrinden sonra, yabancı sermayesi memlekette üstün bir yere sahip oldu. Ve ilmi manasiyle denebilir ki, devlet ve hükümet yabancı sermayesinin jandarmalığından başka bir şey yapmamıştır. Artık her medenî devlet gibi, millet gibi, yeni Türkiye de buna uyamaz. Burasını esir ülkesi yaptıramaz.

Arkadaşlar, son söz olarak demiştim ki, biz memleketimizi artık esir ülkesi yapamayız. Belki hepimizin dikkatlerini çekmiş olan Lozan konferansı'nın son görüşmesi bu nokta ile ilgilidir. Konferansın şimdilik gecikmeye uğrayışı hep aynı meseleden, aynı noktadan doğmuştur gibi anlaşılabilir. Ordularımız en büyük bir zaferi kazanmışlardır ve zafer yürüyüşünü durduracak hiçbir engel yoktur. Böyle bir zamanda İtilâf Devletleri, hukukumuzu, kanunî haklarımızı görüşmeler ile bile onaylayacaklarını ve meselelerin görüşmeler ile bile çözümleneceğini söylediler ve bizi konferansa davet ettiler. Milletimiz, Meclisimiz ve Hükûmetimiz samimî olarak barış taraftarı olduğu için, muzaffer ordularımızı durdurdu ve delegeler heyetimizi Lozan'a gönderdi. Aylardan beri konuşmalar ve tartışmalar sürüyor. Fakat henüz karşımızdakiler bizimle üç senelik, dört senelik bir hesabı görmüyorlar, üç yüz ve dört yüz senelik bir hesabı görmeye başlamışlardır. Ve hâlâ karşımızdakiler eski Osmanlı Devleti'nin tarihe geçtiğini ve bugün yeni Türkiye devletinin var olduğunu ve bu Türkiye devletini kuran milletin çok kararlı ve kahraman bir millet olduğunu ve bu milletin artık tam bağımsızlıktan ve milli hâkimiyetinden zerre kadar fedakârlık yapamayacağını anlamamışlardır. İşte bunu anlayamamak yüzünden kararsızlığa düşmüşler, beklemeye mecbur hissetmişlerdir. Arkadaşlar, onlar istedikleri kadar kararsız olsunlar, fakat bu millet kesin kararını vermiştir. Bu millet için kararsızlık devirleri çoktan geçmiştir. Devletlerin delegeler heyetimize

verdikleri son proje elbette heyetimizce kabule değer görülmedi. Diğer delegeler heyeti gibi bizim delegeler heyetimiz de durumu hükûmete ve gerekirse Meclis'e sunmak üzere memlekete geri gelmek üzeredir. Elbette sorular ve açıklamalar olacaktır. Ancak bütün millet, bütün dünya bilsin ki, en sonunda ve en sonunda millet tam bağımsızlığının sağlandığını görmedikçe yürümeye başladığı yolda bir an durmayacaktır.

Efendiler! Hiç kimseden fazla bir şey istemiyoruz. Dünyanın her medenî milletinin tabiî olarak sahip olduğu şeylerden bizi mahrum etmemelidirler ve haklarımızı vermelidirler. Çünkü hakkımız tabiîdir, kanunîdir, mantıklıdır ve bize gereklidir. Biz, bu haktan vazgeçmeyeceğiz ve ne kadar haklı isek bu hakkımızı savunmak ve korumak için de memleketimizin, milletimizin yeteneği ve gücü o kadardır. Efendiler, görülüyor ki, bu kadar kesin ve yüksek bir askerî zaferden sonra bile bizi barışa kavuşmaktan engelleyen nedenler, doğrudan doğruya ekonomik nedenlerdir. İktisadî düşüncelerdir. Çünkü bu devlet, bu millet iktisadî hâkimiyetini sağlarsa o kadar kuvvetli temel üzerinde yerleşmiş ve yükselmeye başlamış olacaktır ve artık bunu yerinden kımıldatamazlar. İşte düşmanlarımızın, gerçek düşmanlarımızın, bir türlü rıza göstermedikleri budur. Efendiler! Bu fiilen gerçekleşmiştir. Barış denilen şeyin sağlanması için yabancıların bu gerçeği itiraf etmemekteki kararsızlıklarına mantıki anlam vermek mümkün değildir. Çok isteğe değerdir ki, çok yakın bir zamanda onlar da bu gerçeği itiraf ederler ve bütün medeniyet dünyasının çok büyük istek ve özlemle beklediği barışın kurulmasına engel olmak sorumluluğundan çekinirler. Biz şimdiden hayatımızla ilgili gereklerimizi sağlamaya başlamış bulunuyoruz. Ve doğal olarak barış durumunun kurulmasında daha büyük gelişmeler oluyor. Fakat başarılı olmak için çok çalışmak gerektiğini bilmeliyiz. İktisadiyat diyoruz; fakat arkadaşlar, iktisadiyat demek, her şey demektir. Yaşamak için, mutlu olmak için, insan varlığı için ne gerekse onların tamamı demektir. Ziraat demektir, ticaret demektir, emek demektir, her şey demektir. Bütün bu konularda şimdi memleket ve milletimizin ne halde olduğunu sizler çok güzel bilirsiniz. Nitelendirmek istemeyeceğim. Ancak memleketimizin genişliği ve nüfusumuzun bu genişlikle ne kadar uygunsuz olduğunu da hatırlayınız. Bu geniş ve verimli toprakları işleyebilmek, işletebilmek için eksik olan el emeğini, mutlaka fenni aletler ile karşılamak zorundayız. Memleketimizi bundan başka tren ile ve üzerinde otomobiller çalışır yollarla şebeke haline getirmek mecburiyetindeyiz. Çünkü, garbın ve cihanın vasıtaları bunlar oldukça, trenler oldukça bunlara karşı merkepler ve kağnı ile yollar üzerinde yarışmaya çıkışmanın imkânı yoktur. Memleketimiz ziraat memleketidir. Bu yüzden halkımızın çoğunluğu çiftçidir, çobandır. Bundan dolayı en büyük kuvveti, kudreti bu alanda gösterebiliriz ve bu alanda önemli yarış meydanlarına atılabiliriz. Fakat aynı zamanda sanatımızı da artırmak ve genişletmek zorundayız. Eğer sanat konusunda yine hoşgörülü olursak o halde sanayi eserlerinde yine dışarıya haraç verici oluruz. Ürünlerin ve eşyaların değiş tokuşu ve servete dönüşmesi için, ticarete ihtiyacımız vardır. Ticaretimizin yabancılar elinde kalması, memleketimizin servetinden gereği kadar yararlanmamızı önler. Fakat bütün bunlar söylenildiği kadar basit ve kolay olmayan şeylerdir. Bunda başarılı olabilmek için gerçekten memleketin ve milletin ihtiyacına uygun ana program üzerinde bütün milletin birlikte ve denk olarak çalışması gerekir. Yüce Heyetiniz bu ilkelerin en kıymetlilerini inşallah bulup ortaya koyacaksınız. Arkadaşlar, bence yeni devletimizin, yeni hükümetimizin bütün ilkeleri, bütün programları iktisat programından çıkmalıdır. Çünkü demin dediğim gibi her şey bunun içinde yerleşmiştir. Bundan dolayı evlâtlarımızı o şekilde eğitmeli ve terbiye etmeliyiz, onlara o şekilde bilgi, anlayış vermeliyiz ki, ticaret, ziraat ve sanat dünyasında ve bütün bunların faaliyet alanlarında verimli olsunlar, etkili olsunlar, çalışır olsunlar, ameli bir organ olsunlar. Bundan dolayı eğitim programımız, gerek ilk öğretimde, gerek orta öğretimde verilecek bütün şeyler, bu bakış açısına göre olmalıdır. Eğitim programlarımız gibi devlet şubeleri için düşünülecek programlar bile, iktisat programına dayanmaktan kendini kurtaramazlar. İlkeli bir program uygulamak ve bu program üzerinde bütün

Ticaretimizin yabancılar elinde kalması, memleketimizin servetinden gereği kadar yararlanmamızı önler. Fakat bütün bunlar söylenildiği kadar basit ve kolay olmayan şeylerdir. Bunda başarılı olabilmek için gerçekten memleketin ve milletin ihtiyacına uygun ana program üzerinde bütün milletin birlikte ve denk olarak çalışması gerekir.

milleti denk olarak çalıştırmak lâzımdır. Bizim halkımızı yararları birbirinden ayrılır sınıflar halinde değil, tersine varlıkları ve çalışma sonucu birbirine lâzım olan sınıflardan ibarettir. Bu dakikada dinleyicilerim çiftçilerdir, sanatkârlardır, tüccarlardır ve işçilerdir. Bunların hangisi birbirinin karşıtı olabilir. Çiftçinin sanatkâra, sanatkârın çiftçiye ve çiftçinin tüccara ve bunların hepsine, birbirine ve işçiye muhtaç olduğunu, kim inkâr edebilir.

Bugün var olan fabrikalarımızda ve daha çok olmasını umduğumuz fabrikalarımızda kendi işçimiz çalışmalıdır. Rahat ve mutlu olarak çalışmalıdırlar ve bütün bu saydığımız sınıflar aynı zamanda zengin olmalıdır ve hayatın gerçek lezzetini tadabilmelidir ki, çalışmak için kudret ve kuvvet bulabilsinler. Bundan dolayı programdan söz edildiği zaman, âdeta denebilir ki, bütün halk için bir "Emek Misak-ı Millisî"dir. Ve böyle bir emek Misak-ı Millî'si mahiyetinde olan program etrafında toplanmaktan meydana gelecek olan siyasî şekli ise, sıradan bir parti yapısında düşünülmemek gerekir. Ve barıştan sonra meydana gelebilecek olan böyle bir siyasî şeklin şimdiye kadar olduğu gibi milletin kararlılığı ve imanı ile ve birlik ve dayanışmasının birbirine yardımcı olması ile başarılı olacağı hakkındaki inancım kuvvetlidir ve tamdır.

Efendiler! Yüce heyetinizin bugün toplamış olduğu Türkiye İktisat Kongresi çok önemlidir, çok tarihîdir. Nasıl ki Erzurum Kongresi, Sivas Kongresi felâket noktasına gelmiş olan bu milleti kurtarmak konusunda Misak-ı Millî'nin ve Anayasanın ilk temel taşlarını hazırlamak konusunda etkili olmuş, girişimci olmuş ve bundan dolayı tarihimizde, millî tarihimizde ve millî hayatımızda en kıymetli ve yüksek hatırayı kazanmış ise, kongreniz milletin ve memleketin hayat ve gerçek kurtuluşunu sağlamaya araç olacak kuralların temel taşlarını ve ilkelerini hazırlayıp ortaya koymak şekliyle tarihte en büyük adı ve çok kıymetli bir hatırayı kazanacaktır. Bu kadar kıymetli ve tarihi kongrenizi açmak şerefini bana verdiğinizden dolayı özellikle teşekkürlerimi sunarım. Ve böyle bir kongreyi düzenleyen sizlersiniz. Bundan dolayı sizi tebrik etmeğe değer görürüm. Ve tebrik ederim. Kongre açılmıştır efendim. T

DOĞANKOÇ
ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ

Genel Müdürlük
Akçay Cad. No: 202 Gaziemir - İZMİR
Tel: 444 44 95 * Faks: 0 232 252 40 54
info@dogankoc.com.tr

Güvenlik Eğitim Merkezi
Akçay Cad. No: 202 Gaziemir - İZMİR
Tel: 444 44 95 * Faks: 0 232 252 40 54
info@dogankoc.com.tr

Bölge Müdürlükleri

İstanbul Bölge Müdürlüğü
istanbul@dogankoc.com.tr

Bursa Bölge Müdürlüğü
bursa@dogankoc.com.tr

Ankara Bölge Müdürlüğü
ankara@dogankoc.com.tr

Antalya Bölge Müdürlüğü
antalya@dogankoc.com.tr

www.dogankoc.com.tr

İzmir'e miras kalan İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi, tam 100 yıl sonra, şehrin kadim kültürüne yaraşır şekilde yeniden düzenlendi

İkinci Yüzyılda Ekoloji ve Ekonomi Arasında Uyum Zamanı

SEDA GÖK

İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi'nin 8 ay süren hazırlıklarında, 9 oturum gerçekleştirildi. 72 saatlik çalışma sonrasında 192 karar alınarak 1000 sayfalık ön bir rapor hazırlandı

İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi, 15-21 Mart 2023 tarihleri arasında 'Yeniliğe Davet' sloganıyla İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından, Ahmet Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde düzenlendi.

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından, Türkiye'nin geleceğini inşa etmek için düzenlenen İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi, kendi alanındaki kanaat önderlerini ağırladı.

1923 yılında ilk kez İzmir'de gerçekleştirilen İktisat Kongresi ile günümüz arasında tarihsel bir köprü kuruldu. Oturuma katılan konuşmacılar, 1923 yılında yapılan kongre sonrasındaki yüz yıllık süreçte Türkiye'nin yaşadığı ekonomik, demokratik ve tarihsel gelişimi anlattılar. Ayrıca Türkiye'nin ilerlemesi ve kalkınması için yapılması gerekenlerin de yol haritası çizildi.

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer, açılış konuşmasında "Yüzyıl önceki kongrede masanın etrafında ekonominin can damarı olan çiftçiler, işçiler, tüccar ve sanayiciler vardı. Bugün artık doğa da o masada bir paydaş olarak oturuyor. İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi'nin sınırları Türkiye'yi de aşan ve iktisada dünya genelinde ilham verecek en temel özelliği işte tam da bu. Ekoloji ve ekonomi arasında bir uyum tarif etme çabası. Ortaya konulan bu yenilik, sürdürülebilirlikle ve klasik anlamdaki çevrecilikle sınırlı olmayan bir şey. Kongremizin tüm paydaşları ekolojiyle ilgili çok daha köklü, radikal ve güçlü bir şey söyledi. Doğayla uyum yoksa, iktisat da yok. İşte bu yüzden İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi, doğamızla uyuma yapılan bir davet. Güvenli, afetlere dirençli ve doğayla uyumlu şehirler kurmayı başarmak zorundayız. Bugün, uygarlığımızın en büyük sınavı yeryüzündeki yaşamın bir parçası olarak nefes alıp veren ve içinde güvenle yaşanan şehirler inşa edebilmektir. İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi'nde işte bu değişim için bir yol açmaya gayret ettik" dedi.

"Yeni Bir Hikâyeye İhtiyacımız Var"

Dünyanın başka bir krizde, dönüşümde olduğunu dile getiren Araştırmacı Yazar Bekir Ağırdır, "Dünyada da sanayi toplumunun üretim modeli tıkanmış. Bu modelin sorunu var. Hammaddeyi insanı emeği sonsuzmuş gibi kabul ediyor. Anladık ki kaynakların hiçbiri sonsuz değil.

Yer kürenin ritmi değişti bu üretim modeli yüzünden. 4 ay sonra muhtemel içme krizi ya da gıda krizi yaşayacak Türkiye'de dünya da. Bu üretim modelinin dünya için de Türkiye için de değişmesi gerekiyor" dedi.

İklim değişikliğini doğayı dikkate alan teknolojiye yaslanan insanı emeği ham maddeyi dikkate alan yeni bir ekonomik modele ihtiyaç olduğunu vurgulayan Ağırdır, "Yeni bir dayanışmaya ihtiyacımız var. Yeni bir hikâyeye ihtiyacımız var. Bugün karşımızdaki mesele derin. Derin bir adaletsizlik yoksullukla karşı karşıyayız. Sadece yardım politikalarıyla bunu halledemeyiz. Sosyal devleti dayanışmayı esas alan onurlu yaşam hakkını her bir bireyin inancı kökenine bakmaksızın onurlu yaşam hakkını inşa edecek yeni bir söze, vizyona, hikâyeye ihtiyacımız var" diye konuştu.

Değişimin Anahtarı Kobi'lerde

Dünyanın verimlilik odaklı bir üretim ve hizmet ekonomisine doğru dönüştüğüne dikkat çeken Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED) Yüksek Danışma Kurulu Başkanı Şükrü Ünlütürk, Türkiye'de bu değişimi gerçekleştirecek en önemli aktörün KOBİ'ler olduğunu söyledi. Ünlütürk, "Bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması ve KOBİ'lerimizin daha yüksek bir verimlilik ve performansla ülke ekonomisine çok daha yüksek bir katma değer sağlayabilmeleri için akılcı, bilimsel ve orta-uzun vadeli politikaların, kamu kurumları, yerel aktörler, iş dünyası ile STK'lar birlikteliğinde oluşturulması ve kararlılıkla uygulanması gerekiyor" diye konuştu.

"İzmir Türkiye'nin Ufkunu Açtı"

Boğaziçi Üniversitesi Modern Türkiye Tarihi Enstitüsü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Asım Karaömerlioğlu kongre kapsamında '1923 ile 2023 Sonrasına Yürümek' başlığıyla bir konuşma gerçekleştirdi. Prof. Dr. Karaömerlioğlu, "İzmir Cumhuriyet Türkiye'sine hep geleceğin inşasının ipuçlarını, yeni siyasal ve kültürel hayatın yönelimini gösteren bir şehirdir. Bu 1923 sonrasında da böyleydi. Bugün de böyle. İzmir her zaman Türkiye'nin ufkunun ve umudunun önünü açtı" dedi.

Nitelikli gençlerin yurt dışına kaçmaya çalıştığını anlatan Prof. Dr. Karaömerlioğlu, "Bu durum Türkiye'nin iktisadi geleceğinin en önemli sorunlarının başında geliyor. Oysa 1930'larda Türkiye nitelikli insanlar için bir çekim merkeziydi. Yüzlerce Alman bilim insanı Atatürk'ün çabaları ile ülkemizin gelişmesine katkı sundu. Bilim her şeyden önce niteliktir. Türkiye'de 1950'ler sonrasında iş başına gelen iktidarlar ise niceliğe önem verdi. Artık niteliğin önem kazandığı iktisadi bir ekosistem içerisindeyiz. Niteliksel sıçramaların yapılması gerekiyor. Mantar gibi gelişen, kalitesiz, apartman üniversitesi açmak değil. Kaliteli, nitelikli üniversiteler oluşturmak gerekiyor. Bilime saygısı olmayan toplumlar huzur ve refah içerisinde yaşayamaz" ifadelerine yer verdi.

"Kadınları İkinci Sınıf Varlık Olarak Gören Toplumlar Gelişemez"

Genç Cumhuriyet'in kadın hakları konusunda büyük atılım yaptığını ifade eden Prof. Dr. Karaömerlioğlu, "İzmir İktisat Kongresi'nin kadınların katılımı ile gerçekleştiğini unutmayalım. Kadın meselesi sadece insan hakları meselesi değil aynı zamanda iktisadi bir mesele. Kadınların toplam istihdam içerisindeki payları 2020 verilerine göre sadece yüzde 26. Yani erkek istihdamının yarısından az. Oysa kadınları ikinci sınıf varlıklar olarak gören toplumlar asla gelişemez. Onların yaratıcılığını kullanmayarak iktisadi gelişimi sağlayamazsınız" diye konuştu.

"Kalıcı Zafer İçin İktisadi İlerleme Şart"

1923 yılındaki İktisat Kongresi'nden ikinci yüzyıla geçen süreci rakamlarla anlatan Boğaziçi Üniversitesi'nden Prof. Dr. Şevket Pamuk, yeni iktisadi kalkınma programı için, "Aradan geçen yüzyıla rağmen bizim de bugün yeni kurallara, şeffaflığa ve hukuk devletine ihtiyacımız var" dedi. Prof. Dr. Pamuk, "Bu kuşak iktisadın ne kadar önemli olduğunu bilerek yetişti. Teknoloji farkının ne kadar önemli olduğunu bilerek çalışmalar yürüttü. İzmir'de bir iktisat kongresi toplanmasına karar verilmesi hiç rastlantı değil. Cumhuriyeti kuracak kadroların ekonomiyi ne kadar önemsediğini gösteriyor. Cumhuriyet farklı bir ekonomi kurabildiyse dünya koşullarının burada çok büyük bir katkısı oldu. Askeri zafer yeterli değil, kalıcı zafer için iktisadi ilerleme şart" ifadesine yer verdi.

Türkiye ekonomisinin rotası 100 yıl sonra aynı yerde çizildi. İktisat Kongresi'nde geçmişten geleceğe köprü kuruldu.

Kongre kapsamında 'İkinci Yüzyıl Demokrasi Zamanıdır' başlıklı sunum yapan Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Sıtkı Şükürer, "Cumhuriyet'in ikinci yüzyılı demokrasinin gerçek manada yürüyüşe geçiş zamanlarını çağırıyor. Tek tipleştirme ideolojisi artık ömrünü tamamladı. Her özgüvenli toplum gibi bu tercihlerin yarattığı yüzleşmelerden kaçınamayız

"Şeffaflığa ve Hukuk Devletine İhtiyaç Var"

Prof. Dr. Pamuk, Cumhuriyet'in ekonomisinin yüzyıl sonra bugün farklı bir yerde olduğunu dile getirerek, "Bugün kişi başına düşen gelirler yüzyıl öncesinin yaklaşık 20 katı. O yüzden geldiğimiz yolu küçümsemeyelim. Son dönemde çok ciddi sorunlar yaşıyoruz. Türkiye artık alt yapısı olmayan, demiryolu olmayan bir ülke değil ama sanayisi, eğitimi yetersiz, teknolojisi düşük bir ülke. Bugün geldiğimiz noktada iktisadi ilerleme için çok büyük sorunlarımız var. Bugün Türkiye ekonomisinin en önemli sorunu bir hukuk devletinin olmayışıdır. Türkiye'de ne siyasette ne toplumda ne de ekonomide hesap verilişin olmamasıdır. Ekonomiye dair şeffaf kuralların olmaması. Bugünün Türkiye'sinde güven yoktur. Yüz yıl önce İzmir'de İktisat Kongresi, Türkiye ekonomisi için yeni kurallar oluşturmak için yola çıktı. Bu yüz yıla rağmen bizim de bugün yeni kurallara şeffaflığa ve hukuk devletine ihtiyacımız var. Yeni başarılar ancak bu asgariler sağlanırsa mümkün olabilir. Daha müreffeh bir ekonomi için daha iyi bir eğitime ve teknolojiye ihtiyaç var ama kısa vadede yeni ekonominin oluşması ancak güvenin sağlanmasıyla mümkün olabilecek. Böyle bir dönemeçteyiz" ifadelerini kullandı.

"İklim Olayları Göçü Doğurur"

Bielefeld Üniversitesi öğretim görevlisi sosyolog Prof. Dr. Thomas Faist ise, 'İklim Tahribatı ve Göç Ulusötesi Sosyo-Ekolojik Sorun' konulu konuşmasında, "Uluslararası göçü bir ulus devletten diğerine gerçekleşen daimi bir hareketin ötesinde çok sayıda bağ ile çok sayıda ulus devlet içindeki iki ya da daha çok konumu ve hareket edenlerle kalanlar arasındaki çeşitli bağları özetleyen, çok boyutlu ekonomik, siyasi, kültürel ve demografik bir süreç olarak tanımlayabiliriz" sözlerine yer verdi. Prof. Dr. Faist, doğal felaketlerden en çok etkilenenlerin güney yarımkürede olan insanlar olduğunu söyleyerek, "Çoğunlukla iklim göçüne baktığımızda bunlar iklim tahribatı sonucu olarak ortaya çıkıyor. İklim olayları yavaş ortaya çıkar ve daha hızlı şekilde göçü ortaya çıkarır. Geleceği bilmek zor ama Himalayalar'ın erimesi gibi hızlı ortaya çıkacak sonuçlar var. Bu sadece göçe değil, sivil çatışmalara da dolaylı etki yaratır. Yer değiştirmenin, göçün çok sebepleri var elbette ama iklim göçmenlerini belirlemek zor değil. Gelecekteki göçe baktığımızda belki de geri dönülemeyecek bir noktaya geleceğiz" diye aktardı.

"İnsanlar Proaktif Olmalı"

İklim mültecilerini ev sahibi ülkelerin bazen kabul etmediğini belirten Prof. Dr. Faist, "İklim göçmenleri politik giriş çıkış alanında da çatışma yaratıyor. İklim değişikliği güvenlik tehdidi olarak da ortaya çıktı. Göçü alan ülkelerde bir ikilem ve döngü ortaya çıkıyor. Göçmenler sanki kurbanlar gibi görünüyor. Dolayısıyla insanlar proaktif olmalı. Sonuçların giderilmesi için çaba sarf etmeli. Yani direnç göstermeli. Dirençlilik denilen şey dış güçleri bastırma olarak düşünülebilir. İklim değişikliğine baktığımızda insanların ailelerinden ayrıldığını görüyoruz. Bu nedenle dirence baktığımızda bir kavram olarak dikkate alınması gerek. Sosyal eşitsizlikler var. Eğitime sağlığa erişim gibi konularda çözümlerin uzun vadeli ve kalıcı olması gerek. Sosyal bilimlerin iklim değişikliğinde verimli bir biçimde kullanılmalı" diye konuştu.

"Tercihlerin Yarattığı Yüzleşmelerden Kaçınamayız"

Kongre kapsamında 'İkinci Yüzyıl Demokrasi Zamanıdır' başlıklı sunum yapan Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Sıtkı Şükürer, "Cumhuriyet'in ikinci yüzyılı demokrasinin gerçek manada yürüyüşe geçiş zamanlarını çağırıyor. Tek tipleştirme ideolojisi artık ömrünü tamamladı. Her özgüvenli toplum gibi bu tercihlerin yarattığı yüzleşmelerden kaçınamayız. İkinci yüzyılın birinci önceliği ortak değerlerimizin çelişkilerimize çok daha ağır bastığını hissettiriyor. Yaşadığımız topraklarda demokratik bir bilinç içerisinde birlikte yaşama kıvancını hissederek, kimsenin hayat tarzına, beslendiği kültüre sınır koymaksızın, özgür, barış içinde yaşayacağımız ortak yurtseverliği sağlıyor. Eksikliğimiz tüm kurum ve kurallarımızla beklediğimiz gecikmiş demokrasi. Cumhuriyet'in ikinci yüzyılı bu beklentinin başlangıç vuruşu. Hiç şüphesiz demokrasi yürüyüşü sürekli bir çabayı gerektirir" ifadelerini kullandı.

"Gelir ve Servet Dağılımı Bozuluyor"

Gelecek Partisi Ekonomi Politikaları Başkanı Kerim Rota, İktisat Kongresi'nde "Son Yüzyılda Tasarruflarla İmtihanımız: İkinci Yüzyılda Ne Yapılmalı?" başlıklı bir konuşma yaptı. 1981 yılı sonrasında doğan kuşağın gelir ve servete ulaşmasının artık daha da zorlaştığını ifade eden Rota, "Çünkü çok daha rekabetçi ve emeğin değerinin daha az olduğu dünyada yaşamak zorundalar. 1990 sonrası doğanlar için bu durum çok daha zor. Yoksul bir ailede doğan çocuğun yoksul olma ihtimali artık daha yüksek. 1980'lerde doğan bir çocuğun, ailesinden daha fazla para kazanma durumu yüzde 40'lara kadar düştü" diye konuştu.

Rota, yaşanan bütün olayların sonunda güven probleminin ortaya çıktığını ifade ederek, "Devlete güven olmayınca yatırımları finansa edecek tasarrufların da vadesi kısalıyor. Dünyada gelir ve servet dağılımı çok ciddi şekilde bozuluyor. Soğuk savaşın sonunda çalışkan ve üretken olanların ödüllendirileceği bir dünya hayali kuruldu. Yüksek enflasyon sonunda 'bitti' dediğimiz mutlak yoksulluğun geri dönmesine neden oldu. Gelir adaletsizliği eğitimin vasatlaşmasına, istihdamın azalmasına ve reel ücretlerin düşmesine neden oldu. İyi eğitim alamayan gençler hayata bir sıfır yenik başlıyor. Gençlere umut verecek ikinci nesil toplum sözleşmesine ihtiyaç var" diye aktardı.

"Geliri Daha Adil Bölüşecek Politikalara İhtiyacımız Var"

Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (ESİAD) Ekonomi Gözlem Grubu Başkanı ve ekonomist Muhittin Bilget, 'Türkiye ve Dünyada Gelir Dağılımı, Dünyadaki Milli Gelirin Ülkelere Göre Dağılımı' adlı sunum yaptı. Bilget, "Türkiye'nin son 40 yılında dünyadaki yerinde değişen bir şey olmamış. Yüzde 1'i görmemişiz. Demek ki bir şeyleri yanlış yapıyoruz. Pastadaki payımızı artırmak için artık yeni politikalara, yeni stratejilere ihtiyacımız var. Yükselen ve gelişmekte olan ekonomilerdeki payımız yüzde 3,8'den 2'ye düşmüş. Yarı yarıya azalmışız. Üzerine düşmemiz gereken bir diğer konu da bu" sözlerine yer verdi. Bilget, Türkiye'de orta sınıf diye tabir edilen sınıfın yok olduğunu belirterek, "Bizim Türkiye olarak ikinci yüzyılda binde 8'lik payımızı yüzde 2'lerin üzerine çıkaracak ekonomi politikalarına ihtiyacımız var. Şimdiye kadar yaptıklarımızla olmadı. İkincisi de pastayı büyütürken geliri daha adil bölüşecek politikalara ihtiyacımız var" dedi.

"Minderin Tutuştuğu Bir Sürece Giriyoruz"

İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi kapsamında akademisyen ve sendikacı Yıldırım Koç, 'Türkiye'de Günümüzde Sendikacılığın Durumu ve Sorunları' adlı sunum yaptı. Türkiye'deki işçi sınıfı ve sendikacılığın gelişimi hakkında bilgi veren Koç, "Çok farklı bir sürece giriyoruz. İşçiler sendikacıları aşar ve kendileri eyleme başlar. Siyasal iktidarın zayıfladığı algısına geçerlerse bu konuda son derece gerçekçidirler ve kitlesel eylemler kendiliğinden gerçekleşir. Şimdi yepyeni bir ekonomik depreme gidiyoruz. Bugün Türkiye'nin yüzde 70'i işçi ve memur. Eğer diğer kesimleri de eklerseniz yüzde 80'i geçer. Bu koşullarda Türkiye tarihinde ilk defa bu kadar fazla toplumsal yoksullaşma olacak. Bu koşullarda, önümüzdeki günlerde insanların eylemlerde ekmek kavgasında birleşeceğini göreceksiniz. Benim madenci bir arkadaşımın sözü var; işçi sınıfı oturduğu minder tutuşmadan ayağa kalkmaz. Minderin tutuştuğu bir sürece giriyoruz" diye konuştu.

İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi'nin altıncı gününde akademisyen ve Uluslararası İlişkiler Uzmanı Soli Özel, 'Yeni Devlet için Milli Ekonominin Harcı: İzmir İktisat Kongresi' başlıklı bir sunum yaptı. Kongre sürecine ve Lozan görüşmelerine değinen Özel, "Kongrede kalkınmaya katkıda bulunacağı için yabancı sermayeye de sıcak bakılması gündeme geldi. Ancak bunun tek şartı ülkenin egemenliğine zarar vermeyecek olması olarak belirlendi. Yani kapitülasyonların kaldırılması gerekmediği vurgulandı

"Türkiye İşçi Sınıfı Nicel ve Nitel Olarak Güçlü"

Koç, 1923 yılında ilk İktisat Kongresi yapıldığında Türkiye işçi sınıfının nicel ve nitel olarak çok zayıf olduğunu ifade ederek, "Gayrimüslimler ağırlıktaydı. O dönemde İstanbul'daki sendikalar Anadolu'daki mücadeleye destek vermek yerine emperyalist ülkelerle iş birliği yaptılar. Müslüman işçiler ise mücadelede hayatını kaybettiler. Dolayısıyla 1923 yılındaki İktisat Kongresi'nde işçiler doğal olarak gerekli yeri bulamadı. Bugün çok farklı koşullardayız. Türkiye işçi sınıfı toplumsal ve siyasal geleceğe damga vuracak kadar nicel ve nitel olarak güçlü" dedi.

"Atatürk'ü Anlamak Bir Varoluş Kavgasının Adı"

Mustafa Kemal Atatürk hakkında yazdığı kitaplar ve fotoğraf koleksiyonuyla tanınan Hanri Benazus, İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi'nde '1923 Türkiye'si ve Mustafa Kemal' başlığı ile bir konuşma yaptı. Mustafa Kemal Atatürk'ün kendisi için çok büyük anlam taşıdığını belirten Benazus, "Atatürk dediğinizde bende akan sular durur. Kurduğu Cumhuriyet'in ne anlama geldiğini nasıl büyük bir nimet olduğunu anlayabilmek için etrafımıza göz atalım. Afganistan, İran, Irak, Emirlikler, Suudi Arabistan, Suriye'yi, Mısır'ı, Libya'yı, Cezayir'i, Fas'ı, Müslüman Afrika ve Asya ülkelerini şöyle bir gözden geçirin. Onun ve Cumhuriyet'in önünde hazır bir model de yoktu. Yolunu düşünerek, arayarak, deneyerek açtı. Şartlardan, tarihten yararlandı" sözlerine yer verdi. Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki zor şartları hatırlatan Benazus, Atatürk ve kurucu kadroların hayata geçirdiği çalışmalara değindi. Ülkenin demir ağlarla örüldüğünü, köylüye toprak, tarım araçları dağıtıldığını, köylüyü ezen vergilerin kaldırıldığını, hastalıkların kökünün kazındığını ifade eden Benazus, "Cumhuriyet ile aslında yüzlerce yıllık prangaları kırıp yoktan bir ülke kurma aşamasına gelmişlerdi. Kolay değildi yoksul ve bitkin bu milletin yaralarını sarmak. Devrimlerle ulusumuz hızla kalkınmaya başladı. Atatürk'ü anlamak bir varoluş kavgasının adıdır" diye ifade etti.

"Türkiye, Oyun Kurucu Kimliğiyle Öne Çıkan Bir Ülke"

İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi kapsamında Stratejik İletişim Danışmanı Salim Kadıbeşegil, 'Kazan-Kazan-Kazan' adlı sunum yaptı. Türkiye'nin ikinci yüzyılındaki vizyonunun önemli olduğunun altını çizen Kadıbeşegil, "Eğer biz yüzyıllık bir yolculuk yapacaksak başka bir vizyona ihtiyacımız var. Bu vizyonlar, insan hakları ile gezegen haklarının ortak bir yaşam kültüründe buluşması, eğitim, sağlık, enerji ve kültürün herkes için dünya standartlarında, nitelikli ve bir yurttaşlık hakkı gereği bedava olabileceği bir Türkiye, etik ve adil ticarette standartları oluşturan uluslararası kurumlara katkı veren, oyun kurucu kimliğiyle öne çıkan bir ülke. Bu vizyonları yerine getirmek için karşımıza çıkacak engeller ise iklim krizi, mülteci sorunu ve sosyal patlamalar, yoksulluk, gelir adaletsizliği, kurumların güçten düşmesi" dedi.

"Köy Enstitüleri Yeniden Açılmalı"

Kadıbeşegil, yeni yüzyıl için çözüm önerilerini sıralayarak, "Bu yüzyılda bu sorunların üstesinden gelmek isteyecek kurumlar olacak. İklim krizinde yerel yönetimlerin çalışma yürütmesi lazım. Eğitim konusunu çözmemiz lazım. Okul öncesi eğitimde kaliteyi arttırmamız lazım. Ekolojik okuryazarlık, insanlık ve demokrasi eğitimi vermemiz lazım. Öğretmenliğin itibarını yeniden artırmamız lazım. Köy enstitüleri bugünün imkanlarıyla yeniden açılmadır. Her alanda kültürü ve sanatı üretmeliyiz. İş dünyasının baştan sona yenilenmesi lazım. Katılımcı demokrasi kültürünü geliştirmemiz lazım. Temel vatandaşlık gelirinin oluşturulması lazım" diye konuştu.

"İçeride Güç Üretemeyen Ülke Etkili Bir Dış Politika da İzleyemez"

İkinci Yüzyılın İktisat Kongresi'nin altıncı gününde akademisyen ve Uluslararası İlişkiler Uzmanı Soli Özel, 'Yeni Devlet için Milli Ekonominin Harcı: İzmir İktisat Kongresi' başlıklı bir sunum yaptı. Kongre sürecine ve Lozan görüşmelerine değinen Özel, "Kongrede kalkınmaya

katkıda bulunacağı için yabancı sermayeye de sıcak bakılması gündeme geldi. Ancak bunun tek şartı ülkenin egemenliğine zarar vermeyecek olması olarak belirlendi. Yani kapitülasyonların kaldırılması gerekmediği vurgulandı. Zaten Lozan'da da uzlaşma ancak bu koşul gerçekleştikten sonra mümkün olmuştur. Mustafa Kemal bir yandan iktisadi egemenlik arayışında milli iktisat politikalarına devam etmek istemekte diğer yandan Avrupalı büyük güçlerle barışı imzalayıp içeride kendisinden daha az radikal olan siyasi güç odaklarını mümkünse devre dışı bırakarak yeni devletin refah ve güvenliğini sağlamaya odaklanmak istemektedir. Yeni devletin içinde yer alacağı dünya düzenini de gayet iyi okuyor" dedi.

Özel, "Hayalperestlikle vakit kaybetmemek, emperyal düşler peşinde koşmamak, tarihi de gönülden geçtiği gibi değil nesnel gözlerle okumak gerekir diye düşünüyorum ya da Gazi'nin söylediği gibi dış siyaset, iç teşkilat ve iç siyasete dayandırılmak mecburiyetindedir. Yani iç teşkilatının dayanamayacağı genişlikte olmamalıdır. İçeride güç üretemeyen ülke dışarıda ağırlık sahibi olamaz ve etkili bir dış politika da izleyemez" ifadelerini kullandı.

Kültür Ekonomisinde %30 Kayıp

İstanbul Bilgi Üniversitesi Sanat ve Kültür Yönetimi Bölüm Başkanı Doç. Dr. Serhan Ada ise kongre kapsamında, 'Yeni Kültür Politikalarının Eşiğinde' adlı bir sunum gerçekleştirdi. Türkiye'de kültüre ayrılan payın binde 4'e düştüğünü söyleyen Doç. Dr. Ada, "Hane halkının tüketim harcamalarında da ciddi düşüş var. Kültür ekonomisinin cirosu dolar bazında bakıldığında son 10 yılda aynı seviyede seyrediyor gibi görülse de yüzde 30 gibi bir kayıp var. Kültür ekonomisinde katma değer 2014 yılında, 1 milyar 209 milyon dolar mertebesindeyken, bugün 800 milyon dolar mertebesinde. Kültür sektöründe çalışanlara baktığımızda, ağırlığın el sanatlarında olduğunu görüyoruz" dedi. Kültürel çeşitliliğin en az biyoçeşitlilik kadar gerekli olduğunu vurgulayan Doç. Dr. Ada, kültürel diplomasi ve iş birliği konseyinin kurulmasının zamanının geldiğini ifade ederek, şunları söyledi: "Kültür alanında yapılan her işte, iklim önceliğinin, kamu sağlığının ve tüm insanların esenliğinin gözetilmesi artık bir zorunluluk. Herkes için kültür hakkı gerekiyor. Kültüre erişim ve kültür hayatına katılım, tüm insanlar için tanınmalı ve uygulamada gözetilmeli. Kültürel hakların fiilen kullanılması en çetin politikalar arasında olmalı." T

2123'ün Türkiye Cumhuriyeti ve Hayallerim

SELÇUK KARAATA
TİCARET Gazetesi Yazarı

Türkiye büyük bir ülkedir. Coğrafya, nüfus büyüklüğü, doğal kaynakları ile kritik rekabet avantajı yaratabilecek olan gereksinimlere sahiptir. Binlerce yıllık devlet geleneği mevcuttur. Bu geleneğin oluşturduğu mirası küçümsememek gerekir. Bugünün jeo-politik dinamikleri düşünüldüğünde zor bir coğrafyada konuşlandığımız gerçek

İnsan hayal kurmadan, umutlarını yeşertmeden yaşayamaz. Herkesin hem kendisiyle ilgili, hem de daha geniş ve büyük ölçekte ailesi, sosyal çevresi, iş çevresi ve hatta yön verebilmek için gücü yeterli olmasa dahi ülkesi ile ilgili beklentileri, arzuları ve hayalleri ve umutları vardır. Benim de sade ve sadece sıradan bir T.C. vatandaşı olarak umutlarım, hayallerini kurduğum beklentilerim var.

Özüme indiğimde, hiçbir zaman hayatı sadece kendi içinde bulunduğum çevre koşulları ile değerlendiremedim. Kendimi, mutluluklarımı dünyadan, ülkemden ve bu yapı içinde yaşananlardan izole edemedim. Evet, sadece kendine endeksli bir dünya kurup empati yapmaksızın, içe dönük, önce ben, hep ben, hep de bana diyerek (çok da tasvip edemediğim şekilde) bencilce yaşayabilmek bir özellik. Belki de çok çok gerçekçi olmak için şartları zorladığımda bu bir başarı mı acaba, evet ben yapamadığım için benim için başarı. Empati yapmayan, yapmayı kabul etmeyen veya yapamayan insanların farkındalık düzeyleri daha düşük oluyor kanımca. Bu da onları cahillik mutluluktur gibi bir hipotez dikkate alındığında mutluluğun sınırlarına daha da mı çok yaklaştırıyor? Bir yanda da toplumda kanaat önderleri, fikir liderleri, bilge kimseler ise insanlık gereği kendimizi başkalarının yerine koyarak yaşamayı, empati yapabilmeyi bir meziyet hatta toplumsal yaşamın bir gereği olarak ortaya koyuyorlar. Böylece bir dünya insanı olabileceğimizin altı çiziliyor.

Empatinin de kanımca sınırları çok zor belirleniyor olsa da aşırı dozu empati yapana zarar veriyor. Bu ideal düzeyinin belirlenmesi çok katmanlı belirsizlikler barındıran davranışın dozunu ayarlayabilmek, en optimum düzeyine yakınlaştırabilmek ayrı bir beceri. Gelelim tekrardan kendime. Türkiye'de doğdum, burada yaşıyorum. Başka bir yere gidecek olanaklarım yok. Bu takdirde ülkemle ilgili beklentilerim var ve sıralamak isterim. Dünya tarihine damga vurmuş bir kurtuluş savaşının ardından inşa edilen 100 yaşındaki Cumhuriyet, 2. yüzyılında nelere sahip olsun, küçük bir kesit sunmak isterim. Bazı ana başlıkları ile görüşlerimi paylaşacağım.

1. Siyaset: hayatın hemen hemen tüm dinamiklerinde yaşam standartlarını ve çevre koşullarını bu ülkede siyasetin niteliği belirliyor. Siyaset yapma yöntemleri şekillendiriyor. Yarınların yeni 100. yılında tamamen farklı bir siyaset anlayışı bekliyorum. Karşılıklı anlayışın hakim olduğu, yumrukların değil kalemlerin konuştuğu, bağırmadan çağırmadan, sözlü şiddetin hiç uğramadığı bir siyaset umuyorum. Futbol takımı tutar gibi fanatikçe, vazgeçmeksizin taraf olunan siyaset değil, yanlışların altından kalkmaya çalışılan, doğrunun ise norm-standart haline getirilen gurur duyacağımız bir siyasetten söz ediyorum. Toplum için siyaset. Kendisi veya birileri için değil. Ne olursa olsun menfaat ötesi bir siyaset. Atatürk'ün kurduğu büyük Cumhuriyet'in erdemlerini üzerinde taşıyan siyasetçilerin yaptığı bir siyaset. Koltuk ele geçtikten sonra 10 yıllarca orada oturmayı kendine hak olarak görmeyen, tam tersine bu durumu kabul etmeyip külliyen dışlayan anlayış, tutum ve davranış. Hukukun üstünlüğünden başka üstün ilkeler tanımayan siyaset. Güçsüzün, zayıfın, fakirin hakkını gözeten siyaset. İnsan hakkını doğuştan itibaren gelen bir edinim olarak kabul eden, fikrini ifade etmeyi kesinlikle teröre yönlendirmediğinde özgürlük ve hak olarak gören, adaletin terazisine saygı duyan anlayışın hakim olduğu siyaset. Dünyanın parmakla gösterdiği bir sistemi inşa edebilmiş bir siyaset.

2. Eğitim-Öğretim: işte en yumuşak karınlarımızdan biri daha. Top yekün değişimin ihtiyaç duyulduğu en kritik atılımlardan biri. OECD tarafından yapılan PISA sınav sonuçlarında Türkiye'de matematik, okuduğunu anlama gibi alanlarda ülkemiz son sıralarda. Bu kadar büyük bir genç nüfusa sahip bir ülkede çok fazla ve uzun zamandır süregelen eksikliklerin ve aksaklıkların olduğu bir eğitim düzenine sahibiz. OECD üyesi ülkelerin lise mezunlarının ortalama bilgi düzeyi ile bizim üniversite mezunu gençlerimizin bilgi düzeyi birbirine eşit. Bu durum kabul edilebilir değil.

Eğitimde kaliteyi artırmak için yurt dışında elde edilen başarı hikayelerine bakmak faydalı ama çok da gerekli değil. Potansiyel güç kendi içimizde mevcut. Dünyada eğitim sisteminde çok başarılı bulunan Finlandiya bile kendi eğitim yapısını sistem haline getirirken bizim Köy Enstitülerini model olarak dikkate almış. Biz neden mirasımıza yeniden can vermiyoruz. Önümüzdeki engel nedir? İyi eğitim almak bir haktır. Nitelikli eğitime ulaşmak insan olmanın doğal bir sonucu. En ücra köylerimize akıllı tahta koyabilecek kadar, sınıflara bilgisayar koyabilecek kadar, her haneye bir tablet bağışlayacak kadar ekonomisi büyük bir Cumhuriyetimiz var. Ezberden uzak, öğrenmeyi öğreteni, yaratıcılığı önceliklendiren, eski köye yeni adetler getirmek üzere yapılanmış bir eğitim sistemini kurabilecek kapasitemiz mevcut. Kısa zamanda etkin sonuçlar almamız mümkün. Tek gereksinim istemek ve yapmak.

Türkiye kadar büyük bir ülkede yüksek öğrenim kurumlarının dünyanın ilk 1.000 üniversitesi arasında en az 70-80 adet üniversitesinin olması gerekir. Bu ligde oyuncu olmamız şart. Bilim, teknoloji ve kalkınma için. Ar-Ge çalışmalarında öncülük edebilen üniversitelerin olduğu bir sistem. Çok fazla değil, sayı değil, şu kadar binadan oluşan değil; niteliğin yüksek olduğu bir yüksek öğrenim sistemi. Öğrencilerin barınmasını öncül

bir hizmet anlayışı olarak sunan, bunu en temel hak olarak gören bir siyaset.

Her bir vatandaşımızın üniversiteye gitmesi zorunlu değil. Türkiye'de özel sektörün en önemli ihtiyaçlarından biri nitelikli ara elemandır. Meslek lisesi ve teknik liselerin gücüne yeniden kavuşması zorunluluktur. Nitelikli işgücüne sahip değilsek kalkınmış-gelişmiş bir ülke olamayız. Bu kapıyı açmaya gücü yeten tek anahtar nitelikli eğitim ve öğrenimdir. Teknoloji üreten bir nesil yetiştirmek yeni yüzyılın birincil önceliklerinden olmalıdır. Cep telefonu ile sadece ve tümüyle sosyal medyaya ve diğer teknolojilerle bilgisayar oyunlarına saplanmış bir gençlik arzu ettiğimiz sonuçlara ulaşmamızda engeldir.

3. Ekonomi: mesele tek başına kişi başına düşen GSMH'yi yükseltmek değil, refah düzeyi yüksek bir ülke olmaktır. Refah düzeyini ölçen çalışmalardan biri

Birleşmiş Milletler'in İnsani Gelişme Endeksi'dir. Endeks ekonomi, çevre, eğitim, kadın işgücünün istihdama katılımı gibi çeşitli sosyal ve ekonomik bileşenlerden oluşur. Bu endekste yeni yüzyılda çok daha iyi yerlere gelebilmek mümkün. Refah düzeyini yükseltmek için istihdamı ve üretkenliği artıran bir ülke olmalıyız. Üretkenliği ve istihdamı etkileyen 3 faktör sözkonusudur.

Bu faktörler makro ekonomik istikrar, bilim ve teknoloji politikaları ve girişimciliktir. Politika yapıcılar ve özel sektör çare olarak katma değeri yüksek üründen bahsediyor. Buradaki katma değeri oluşturan bileşenler; Ar-Ge yoğunluğu, tasarım ve inovasyondur. Ar-Ge için kamu araştırma merkezlerinde yapılan öncül araştırmalar, üniversitelerin Ar-Ge çalışmaları, özel sektörün uygulamalı araştırma çalışmaları yapılan birimleri ön planda bulunur. Bir kamu Ar-Ge merkezi olan Refik Saydam Hıfzıssıhha Enstitüsü'nün geliştirdiği aşılar dünyanın en gelişmiş ileri ülkelerine dahi gönderilmişti. Sağlık, güvenlik, eğitim gibi alanlarda teknoloji geliştirmek üzere politikaların hayata geçirilmeye devam edilmesi ve bu politikaların süreklilik ortaya koyması gerekir.

İnovasyon kalkınmanın anahtar unsurlarındadır. İnovasyon değer yaratan yeniliktir. Bir ürünün veya hizmetin diğerlerinden farklı, benzersiz, biricik olması ve daha işlevsel halde bulunmasıdır. Yenilikçi düşünen nesiller için eğitim sisteminin ezberden koparak yaratıcılığın sınırlarını zorlaması gerekir. Yaratıcılığı geliştirmek için ise hayaller kurmayı ayıplayan bir kültürden uzaklaşmak şarttır. İşletmelerin geleneksel uygulamalardan farklı sistemler geliştirmek üzere açık, katılımcı ve paylaşımcı bir strateji sergilemesi önemlidir. Türkiye'deki özel sektör kuruluşlarının çoğunda çalışan mutluluğu ve refahı önemsenmemektedir. Çalışan aidiyeti yaratmak özel sektörü güçlendirecek, hem firmaların, hem de ülkenin rekabet gücü artacaktır. Genç nüfusun yeteneklerinden ve yetkinliklerinden yararlanmak için eğitim kurumlarında yetkinliklerin ve yeteneklerin erken keşfedilmesi için sistematik analizlerin bir model haline getirilmesi mümkündür.

Fırsat eşitliğini başaran ve bu başarısı ile tüm dünyada takdir edilen 100 yaşın üzerinde bir Cumhuriyet hayal ediyorum. Müzisyenler, ressamlar, bilim insanları ve dünya çapında marka olabilecek girişimcilerin çok erken yaşlarda keşfedilerek desteklendikleri, mutlu ve umutlu çocukların ve gençlerin olduğu bir Cumhuriyeti hayal ediyorum.

Türkiye büyük bir ülkedir. Coğrafya, nüfus büyüklüğü, doğal kaynakları ile kritik rekabet avantajı yaratabilecek olan gereksinimlere sahiptir. Binlerce yıllık devlet geleneği mevcuttur. Bu geleneğin oluşturduğu mirası küçümsememek gerekir. Bugünün jeo-politik dinamikleri düşünüldüğünde zor bir coğrafyada konuşlandığımız gerçek. Doğal olarak taşıdığı avantajların da haliyle farkındayız.

Topraklarımızın altı fay hatları ile çevrili. Japonya gibi. Japonya'da büyük depremler oluyor ama binalar yerli yerinde. Biz on binlerce can veriyoruz. Büyük acılar, telafi mümkün olmayan kayıplar yaşıyoruz. Yaşadık, yaşıyoruz ama yeni yüzyılda yaşamayalım. Ormanlarımızı alevlere terk etmeyelim. Kaynaklarımızın kıymetini bilelim. Yağan yağmur bir servet, akıp gitmesin. Londra'nın yüzde 45'i yeşil alan. İstanbul'un yüzde 2'si. Burada bir hata var.

Önümüzde aşmamız gereken çok şey var. Bunları koordine etmek hiç de kolay değil. Ama yetkin hale gelebilecek bir insan kaynağı mevcut. Yapmamız gereken 100 yıl öncesine bakmak ve bunu görmek. Hiçbir şeyi olmayan bir Cumhuriyeti bir rol model haline getiren biziz; büyüklerimiz, atalarımız ve Atatürk.

Israrla, istekle, vazgeçmeksizin Türkiye'nin yeni yüzyılda dünyanın en güçlü devletleri haline gelmesinin mümkün olduğuna inanmak istiyorum. Buna yaşamak için ihtiyacım var. Umutla. Umut olmadan yaşamak olmuyor bu hayat. **T**

CUMHURİYET
100 yıldır
bu topraklara
ekilen
en güzel
ATA
tohumudur
Kutlu olsun
İZMİR TİCARET BORSASI
1891
TÜRK TARIM
TİCARETİNDE 130 yıl
TÜRKİYE
YÜZYILI
100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Türkiye'deki lokomotif sektörlerin başında gelen otomotiv, oluşturduğu istihdam olanakları ile ekonomide önemli rol oynuyor

Otomotiv, ihracatta zirveyi koruyor

Türkiye otomotiv sektörü, ağustosta yüzde 21 artışla 2,7 milyar dolar ihracata imza attı. Böylece bugüne kadarki en yüksek Ağustos ayı rakamına ulaşan endüstri, yüzde 14,8'lik payı ile Türkiye ihracatında yine ilk sırada yer aldı

GÜLCİHAN ALTINKAYA

Otomotiv sektörü oluşturduğu katma değer ve üretimle Türkiye'deki lokomotif sektörlerin başında geliyor. Öte yandan sektör, oluşturduğu istihdam olanakları ile de ekonomide önemli rol oynuyor. Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) verilerine göre, Türkiye otomotiv sektörü, ağustosta yüzde 21 artışla 2,7 milyar dolar ihracata imza attı. Böylece bugüne kadarki en yüksek ağustos ayı rakamına ulaşan endüstri, yüzde 14,8'lik payı ile Türkiye ihracatında yine ilk sırada yer aldı. Sektörün ilk sekiz aylık ihracatı ise yüzde 17 artışla 22 milyar 802 milyon dolara yükseldi.

Ağustosta en büyük ürün grubu olan tedarik endüstrisinin ihracatı, geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 11 artışla 1 milyar 184 milyon dolar olurken binek otomobiller de yüzde 50 artışla 943 milyon dolar, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar 265 milyon dolar ve çekiciler de yüzde 23 artışla 131 milyon dolar ihracata imza attı. Otobüs, minibüs, midibüs ihracatı da yüzde 38 artarak 183 milyon dolar oldu.

ABD'ye yüzde 100 ihracat düşüşü görüldü

OİB verilerine göre, tedarik endüstrisinde en fazla ihracat yapılan ülke olan Almanya'ya ihracatta yüzde 7 oranında artış görüldü. Önemli pazarlardan Rusya Federasyonu'na yüzde 40, Romanya'ya yüzde 56, Fransa'ya yüzde 17 ve Birleşik Krallık'a yüzde 41 ihracat artışı yaşandı. Binek otomobillerde önemli pazarlardan Fransa'ya yüzde 50, Birleşik Krallık'a yüzde 147, İtalya'ya yüzde 37, Almanya'ya yüzde 105 ve Polonya'ya yüzde 76 ihracat artışı yaşandı. Eşya Taşımaya Mahsus Motorlu Taşıtlarda ise Birleşik

Otomobil pazarında % 64'lük artış

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) 2023 yılının ilk 8 aylık dönemine ilişkin verileri açıkladı. Geçen yılın aynı dönemine göre toplam üretim yüzde 13 artarak 943 bin 609 adet olarak gerçekleşti. Geçen yılın ilk 8 aylık dönemine göre yüzde 21 artış sağlayan otomobil üretimi ise 599 bin 915 adede ulaştı.

Traktör üretimiyle birlikte toplam üretim ise 981 bin 897 adede yükseldi. Ticari araç grubunda, yılın ilk 8 ayında üretim yüzde 2, ağır ticari araç grubunda yüzde 27 artış yaşanırken hafif ticari araç grubunda geçen yıla paralel seyretti. 2022 yılının ilk 8 aylık dönemine göre ticari araç pazarı 60, ağır ticari araç pazarı yüzde 32, hafif ticari araç pazarı ise yüzde 66 artış sağladı. Yılın ilk 8 ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre, toplam otomotiv ihracatı adet bazında yüzde 11 oranında artarken, otomobil ihracatındaki artış yüzde 26 olarak gerçekleşti. Bu dönemde, toplam ihracat 656 bin 750 adet, otomobil ihracatı ise 425 bin 934 adet düzeyinde gerçekleşti. 2023'ün 8 aylık döneminde toplam pazar, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 63 artarak 788 bin 197 adetten kapandı. Bu dönemde, otomobil pazarı da yüzde 64'lük artış sağladı ve 582 bin 419 adede ulaştı.

İhracat 23,3 milyar dolara ulaştı

Yılın ilk sekiz aylık döneminde otomotiv ihracatı geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre adet bazında yüzde 11 artarak 656 bin 750 adet olarak gerçekleşti. Bu dönemde otomobil ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 26 artarken, ticari araç ihracatı ise yüzde 8 oranında geriledi. Traktör ihracatı ise 2022 yılının aynı dönemine göre yüzde 13 artarak 13 bin 88 adet olarak gerçekleşti.

2023'ün ilk sekiz ayında toplam pazar, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 63 artarak 788 bin 197 adet düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde, otomobil pazarı da yüzde 64 oranında artış sağladı ve 582 bin 419 adet oldu. Ticari araç pazarına bakıldığında ise yılın ilk sekiz ayında, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla toplam ticari araç pazarında yüzde 60, ağır ticari araç pazarında yüzde 32, hafif ticari araç pazarında ise yüzde 66 büyüme sağlandı. 2023 yılı ocak-ağustos döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre otomobil satışlarındaki yerli araç payı yüzde 31, hafif ticari araç pazarında yerli araç payı ise yüzde 50 olarak gerçekleşti.

2023 hedefi; 34 milyar dolarlık tarihi rekor

Otomotivde fabrika bakımları ve yıllık izinlere rağmen bugüne kadarki en yüksek ağustos ayı ihracat rakamına ulaştıklarını aktaran OİB Yönetim Kurulu Başkanı Baran Çelik, "Binek otomobillerde yüzde 50 artış olurken, ülkelerde de Almanya'ya yüzde 22, Fransa'ya yüzde 41 ve Birleşik Krallık'a yüzde 29 artış kaydettik. Cumhuriyetimizin 100. Kuruluş yıldönümü şerefine yakışacak bir performans sergilemeyi hedeflediğimiz 2023 yılında, 34 milyar dolarlık tarihi rekora doğru emin adımlarla ilerliyoruz" dedi.

Otomotiv sektörü dijitalleşiyor

Üretim ve ihracatta katma değer oluşturmaya devam eden otomotiv sektörü, teknolojik gelişmelerle birlikte dijital altyapısını geliştiriyor. Türkiye'nin ihracatında ilk sıralarda yer alan sektör, teknolojik alt yapılara öncelik veriyor. Son dönemlerde otomotiv sektöründe hızlı bir dönüşüm meydana geldiğini belirten Ege Otomotiv Derneği (EGOD) Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Torun, "Otomotiv ana sanayiyle beraber yan sanayiyi de etkiliyor. Ürün gruplarındaki değişimler geleneksel ürün gruplarında yerini dijitalleşmeye bırakarak teknolojik altyapılar kurmaya itiyor. Bu da ciddi Ar-Ge yatırımlarının olmasını zorunlu kılıyor. Üretime değer katabilmek için aynı zamanda patent de üretebiliyor olmanız gerekiyor. Fakat dijitalleşme, teknolojinin gelişmesi ve patent üretimine yönelimin artması için üniversitelerin, sanayinin ve endüstrinin iş birliği oluşturması gerekiyor" dedi.

Krallık'a yüzde 44, ABD'ye yüzde 100 ihracat düşüşü görülürken İtalya'ya yüzde 101, Slovenya'ya yüzde 57, Fransa'ya yüzde 23, Belçika'ya yüzde 6 ihracat artışı gerçekleşti. Çekiciler ürün grubunda en fazla ihracat yapılan ülkeler olan Almanya ve Polonya'ya, Otobüs-Minibüs-Midibüs ürün grubunda ise Fransa ve İsrail'e yüksek oranlı ihracat artışları oldu.

En fazla ihracat yapılan ülke Almanya

En fazla ihracat yapılan ülke olan Almanya'ya, yüzde 22 artışla 394 milyon dolar ihracat yapılırken Fransa'ya da yüzde 41 gibi yüksek bir oranla 354 milyon dolar ihracat yapıldı. Birleşik Krallık'a yüzde 29 artışla 262 milyon dolar ihracat oldu. Yine önemli pazarlardan İtalya'ya yüzde 34, İspanya'ya yüzde 16, Polonya'ya yüzde 52, Belçika'ya yüzde 25, Rusya Federasyonu'na yüzde 43, Hollanda'ya yüzde 66 ihracat artışı kaydedilirken ABD'ye yüzde 31 ve Slovenya'ya yüzde 3 ihracat düşüşü yaşandı.

Ülke grubu bazında yüzde 65 pay ile ilk sırada yer alan Avrupa Birliği ülkelerine, yüzde 25 artışla 1 milyar 791 milyon dolar ihracat oldu. Yüzde 11 pay ile ikinci sırada yer alan Diğer Avrupa Ülkelerine ihracat da yüzde 25 arttı. Bağımsız Devletler Topluluğu'na ihracatta ise yüzde 29 artış yaşandı. T

Türkiye, gelişen ekonomisi, geniş iç pazarı, gelişmiş altyapısı, nitelikli ve rekabetçi iş gücü ve yatırımcı teşvikleri ile kimya sektöründe faaliyet gösteren üreticilerin, uzun yıllar kârlı bir şekilde faaliyet göstermelerine olanak sağlıyor

Kimyada 100. yıl hedefi; ihracatta birincilik

Dinamik bir iç pazar ile desteklenen güçlü büyüme ve rekabetçi üretim maliyetleri ile Türkiye, kimya sektöründe faaliyet gösteren şirketler için cazip bir yatırım destinasyonu olmaya devam ediyor

Kimya sanayi, pek çok sektöre ara mal ve hammadde temin eden bir sanayi dalı olarak gerek üretim gerekse de dış ticarette önemli bir role sahip. Türk kimya sanayi gerek üretim ve istihdamdaki gerekse de ihracattaki payı açısından Türkiye ekonomisindeki lokomotif sektörlerin başında geliyor. Sektör; tarım ilaçları, sentetik gübreler, veteriner ilaçları, sentetik elyaflar, sabun, deterjan, temizleyiciler, plastik ham maddeleri, beşerî ilaç sanayi, kozmetik sanayi, boya, yardımcı maddeler, deri, tekstil, inşaat malzemeleri, yapıştırıcı, derz, dolgu maddeleri, izolasyon malzemeleri, fotoğraf malzemeleri, barut ve patlayıcılar gibi birçok sanayi alanına nihai ve ara ürün sağlıyor.

Türk kimya sanayi, ağırlıklı olarak petrokimya, sabun, deterjan, gübre, ilaç, boya-vernik, sentetik elyaf, soda gibi çeşitli kimyasal hammadde ve tüketim ürünlerinin üretiminin gerçekleştirildiği tesislerden oluşuyor. Sektörde faaliyet gösteren firmalar ölçek ve sermaye kaynakları açısından farklılık gösteriyor. Sektörde faaliyet

Kimya mesleğinin Türkiye'deki ilk kadın öncüsü Remziye Hisar

Sektörün parlayan üssü; İzmir

İzmir'de kimya sektöründe ağırlıklı olarak petrol ve petrol ürünleri, deterjan, sabun, ilaç kimyasalları, boya gibi ürünleri üreten firmalar bulunuyor. İzmir'de kimya sektörü daha çok Aliağa, Çiğli ve Kemalpaşa'da yoğunlaşıyor. Özellikle Aliağa'da PETKİM etrafında yoğunlaşılırken, Aliağa'da ayrıca Kimya İhtisas OSB de bulunuyor. Çiğli'de bulunan Atatürk OSB'de ve Kemalpaşa OSB'de de çok sayıda kimya firması faaliyet gösteriyor. İzmir'de, PETKİM Petrokimya Holding A.Ş., SOCAR &Turcas Petrokimya A.Ş., DYO Boya Fabrikaları Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Kansai Altan Boya Sanayi A.Ş. vb. sektördeki önemli şirketler faaliyet gösteriyor.

gösteren firmaların önemli bir kısmı küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluşmakla birlikte, büyük ölçekli firmalar ile çok uluslu şirketler de bulunuyor. Kimya sektörü ithalata bağımlı bir sektör, kullanılan hammaddenin yüzde 70'i ithal edilirken, yüzde 30'u ise yerli üretimle karşılanıyor. Plastik üretimin ana girdisi yüzde 90 oranında petrokimya sektöründen sağlanıyor.

Kimyasal ürün satışları Türkiye'de de küresel eğilimle paralel seyrini sürdürüyor. Türkiye aynı zamanda kimya endüstrisindeki lider markaların bölgesel üretim, yönetim ve ihracat üssü konumunu güçlendiriyor. Türkiye kimya sanayisi; maliyet avantajı, başlıca tüketim pazarlarına coğrafi yakınlığı, küresel tedarik zincirlerindeki aksaklıklar, inovasyon ve değişen yasal düzenlemeler sayesinde yakaladığı büyümeyi devam ettirmeyi hedefliyor.

Toplam ihracatın %14'ü kimya sanayisinden

Kimya sektörü, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre; son beş yılda ihracatta yüzde 92 büyüme başarısı gösterdi. Sektör, 2022 yılında gerçekleştirdiği 33,6 milyar dolarlık rekor ihracat ile ilk sıraya yerleşti. 2022 yılını ihracat şampiyonu olmayı başaran sektörün hedefi kalıcı birincilik olurken, kimyevi maddeler ve mamuller ihracında miktar bazında yüzde 4,2 büyüme ile sektörün kilogram başı ihracat bedeli 1 dolar sınırını aşarak yüzde 30'luk artış ile 1,16 dolara yükseldi.

Toplam ihracatın yüzde 14'ünü oluşturan ve en büyük ikinci sanayi olan Türk kimya sanayisi, Türkiye'deki ana büyüme sanayilerden birisi. Kur dalgalanmalarından artan girdi maliyetlerine kadar çok sayıda zorluktan etkilense de Türk kimya sanayisinin ihracat ve üretim rakamları, Asya ile AB ve ABD gibi büyük tüketim pazarları arasındaki küresel tedarik zincirlerinde yaşanan değişimler ve artan lojistik maliyetleri etkileriyle geçtiğimiz yıl 2016 yılından bu yana en yüksek seviyesine ulaştı.

İhracatın ithalatı karşılama oranında 2023 hedefi; %70

Türk kimya sektörü ihracatı 2022'nin ilk çeyreğinde 7,5 milyar dolar ile bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 40 büyüme gerçekleştirdi. Türkiye'nin bir enerji koridoru üzerinde bulunma özelliğini kullanan kimya sektörünün ihracatının gelecek projeksiyonunda, yüksek katma değerli üretim yapısına geçip, ara girdi ithalatını azaltma yoluyla, ihracatın ithalatı karşılama oranının 2023 yılı itibariyle yüzde 70'e çıkarılması hedefleniyor. T

Türkiye'de kimya sektörünün ilk adımları

Türkiye'de özellikle 1972 ile 1990 arasında kimya sektöründe çeşitli küçük, orta ve büyük ölçekli fabrikalar yer almaya başladı. Kimya sanayi 1984 yılında kabul edilen Gümrük Kanunu ile dış piyasaya açılmış, 2000'li yıllarla birlikte ihracat potansiyelini arttırarak hızlı bir büyüme gösterdi. Türkiye'de kimya sektöründeki önemi gelişmeler Cumhuriyet'in ilanından sonra başladı. İlk olarak 1934-1938 yılları arasında yürürlüğe konulan Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı doğrultusunda çeşitli fabrikalar kurulması planlandı. Özellikle şeker, maden, seramik ve selüloz tarzı ürünlerin üretilmesi kararı alındı. 1950'li yıllarda ise nüfusun kırsal kesimden kente kaymaya başlaması ve ulaşım alanlarında gelişmeler olması sonucunda, sanayi gelişimi çeşitlenmeye başladı.

1961 yılı İzmit'te kurulan rafineri fuel oil, jet yakıt, LPG, motorin ve gaz yağı üretimine olanak sağladığı gibi, üretilen yakıtın bir kısmı da ihraç edilmiştir. Yine aynı yıllarda, Mersin'de Ataş, İzmir Aliağa, Batman ve Kırıkkale'de kurulan rafineriler ülkemizde üretimi artıran önemli bir adım oldu. Kimya sektöründe altın çağ 1970'li yıllardaki yapay gübre ve kimyasal asitlerin üretilmeye başlanması olarak anılır. Karabük'te bulunan asit, sulfuric, amonyum, sülfat, naftalin üreten kuruluşlar ve Bandırma'da bulunan sulfurik asit ve borik asit fabrikaları kuruldu. 1980'li yıllarda ise, sanayi siteleri açılmaya başlanmış ve İstanbul ve çevresi sanayinin başkenti oldu.

İstihdam oranında önemli bir paya sahip tekstil ve hazır giyim sanayisine perakende dahil edildiğinde çalışan sayısı 2 milyonu aşıyor

Tekstil, yüzde 60 kadın istihdamı oranıyla rekor kırıyor

TİM verilerine göre, 2022 yılında yüzde 2,1 artışla 10 milyar 359 milyon dolarlık ihracata imza atan tekstil sektörü, Türkiye ekonomisi içinde en yüksek 2'nci paya sahip

YAĞMUR ÖNGÜN

Türkiye'nin stratejik sektörleri arasında yer alan tekstil; ihracat, üretim ve sağladığı istihdam ile ülke ekonomisine önemli katkılar sunuyor. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, 2022 yılında yüzde 2,1 artışla 10 milyar 359 milyon dolarlık ihracata imza atan tekstil sektörü, Türkiye ekonomisi içinde en yüksek 2'nci paya sahip. İhracat ve üretime katkılarının yanı sıra istahdam oranında da önemli bir orana sahip tekstil ve hazır giyim sanayinde, toplam 1,2 milyon çalışan bulunuyor. Perakende ayağı da dahil edildiğinde bu sayısı 2 milyonu aşıyor. Çalışanların aileleri ile birlikte düşünüldüğünde sektörün 4 milyon kişiyi etkilediğini aktaran Ege Giyim Sanayicileri Derneği (EGSD) Yönetim Kurulu Başkanı Hayati Ertuğrul, "Yaklaşık yüzde 60 gibi bir oran ile kadın istihdamında rekor kıran bir sektör" dedi.

"Üretim maliyetleri yüzde 40 daha pahalı"

Yüksek enflasyon ve artan maliyetler, Avrupa'daki resesyon ve Rusya-Ukrayna savaşı gibi birçok olumsuz durum hazır giyim sektörünü olumsuz etkiledi. Hazır giyim sektöründe 2022'de başlayan durgunluk 2023'ün ilk yarısında da devam etti. Konfeksiyon ve hazır giyimin

emek yoğun sektör olduğunu, bu nedenle kurun büyük önem Ertuğrul, üretim maliyetlerinin rakip ülkelere göre yaklaşık yüzde 40 daha pahalı duruma geldiğini belirtti.

Ertuğrul, "Pandemi döneminde yakın coğrafyadan alışveriş için ülkemize dönen siparişler maliyetlerdeki artış nedeniyle rakip ülkelere kaymaktadır. Ülkemizde üretim cazip konumda iken şu an kayıpları geri çevirmek için uğraşıyoruz ki bu da çok kolay değil. Rekabetçi olamadığımız için bu yıl toparlanmaya geçiş zor gibi görünüyor. İç piyasa markaları da üretimini maliyetler nedeniyle dışarıya çekiyor" dedi.

"Yıl sonunda ihracat rakamları geçen yıl ile aynı olacak"

Geçen yıl toplam ihracatın 254,2 milyar dolara yükseldiğinin altını çizen Ertuğrul, "Hazır giyim ve konfeksiyon sektörü ise 21,2 milyar dolarla üçüncü sırada yer aldı. Tekstil ve hazır giyim birlikte değerlendirildiğinde ülkemiz ihracatında ikinci sırada yer olan çok kıymetli bir sektör" diye konuştu. Ertuğrul, yıl sonunda ihracatın geçen yıl ile aynı olacağını belirterek, "Kaliteli ve katma değerli üretimimiz nedeniyle sektörümüz ihracatta global pazardaki yerini koruyacaktır. Sektörümüz her döneme damga vuran bir sektör olma niteliğini koruyacaktır. Giyim sektörü her zaman var olacaktır bu nedenle eğitimli iş gücüne her zaman ihtiyaç duyulmaktadır" ifadesine yer verdi.

"2024 ilkbaharı ile birlikte düzelmeyi bekliyoruz"

Önümüzde bir seçim dönemi olduğunu ve ekonominin yönetim süreci için önem arz ettiğini aktaran Ertuğrul, "2024 ilkbaharı ile birlikte düzelmeyi bekliyoruz fakat Avrupa Birliği (AB)'nin yaşadığı durgunluktan çıkması ana pazarımız olması nedeni ile sektörümüzün geleceğini derinden etkilemektedir" diye konuştu.

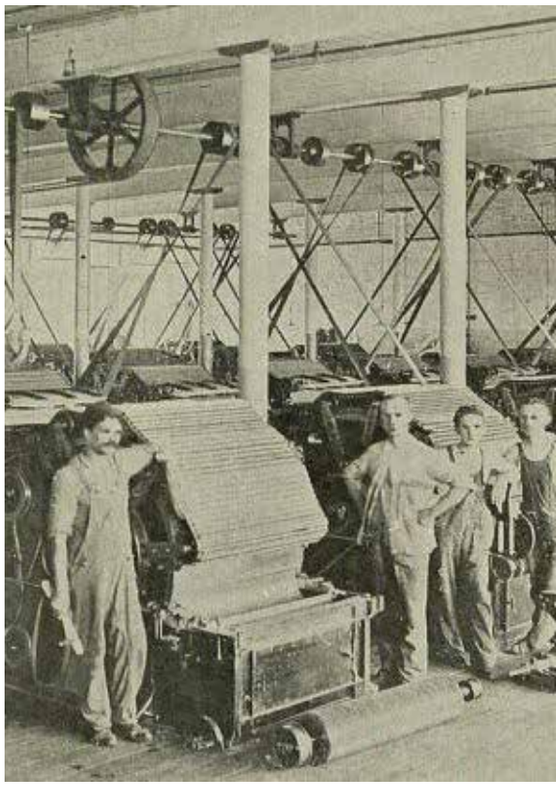

Hayati Ertuğrul
Ege Giyim Sanayicileri Derneği (EGSD) Yönetim Kurulu Başkanı

"Yıllık 1 milyon ton tekstil atığı ortaya çıkıyor"

Değer zinciri içerisinde üçüncü en büyük arazi ile su kullanımına, beşinci en büyük malzeme kaynağı kullanımına ve sera gazı emisyonlarına neden olan tekstil ürünlerinde, sürdürülebilirlik önemli bir gündem maddesi olarak yer alıyor. Bu nedenle tekstil Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı'na uyum sağlaması gereken sektörler arasında bulunuyor. Sektörde giderek artan bu sorunun çözümü için, sürdürülebilir malzemelerin ve üretim yöntemlerinin kullanılması gerekiyor. Giyim ve diğer tekstil ürünlerinde kullanılan biyo bazlı lifler ise genellikle daha sürdürülebilir alternatifler olarak kabul ediliyor. Biyo bazlı lifler plastikten türetilmiş sentetik tekstil ürünlerinden uzak durma şansı sunuyor.

Öte yandan, sürdürülebilirlik açısından tekstil atıklarını geri dönüşüme kazandırılması da önemli başlıklar arasında yer alıyor. Türkiye'de TOBB kapasite verilerine göre yılda 500 bin ton civarında üretim atığı meydana geliyor. Yaklaşık 500 bin tonda evsel atık oluşurken, yıllık 1 milyon ton civarında tekstil atığı ortaya çıkıyor.

"Siparişler geçen yılın yüzde 30 gerisinde"

Geçtiğimiz yılın ortasından itibaren yaşanan duraklamayı Christmas Dönemi'ndeki alışveriş hareketi ile aşma hedefi sonuç vermediğini aktaran Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği Başkanı Burak Sertbaş ise bölge özelinde bu yıl siparişlerin geçen yıllara göre yüzde 30 gerisinden geldiğini söyledi. Sertbaş, "Pandemi sonrası intikam alışverişlerinin zamanın bu çeyrek olacağını düşünüyorduk ama ümidimizi kaybettik. Bu çeyrek kaybedilince 2024'ün ilk 6 ayını da kaybedebiliriz. Ümitlerimiz 2024'ün ikinci yarısına kaldı" dedi. T

Sanayinin lokomotif sektörlerinden demir-çelik, Cumhuriyet'in ikinci yüzyılında da ekonomiye artı değer katmaya devam edecek

Karabük'te başlayan serüven yeşil dönüşümle bütünleşecek

Cumhuriyet'in ilanıyla birlikte ekonomi ve sanayide yeni vizyonların yaratılmasından demir-çelik sektörü de payını aldı. Serüvenine 1939'da Kardemir'in faaliyete geçmesiyle başlayan sektör, bu süreçte 38 bin ton üretimden 40 milyon tonluk üretime sıçradı. Dünya sıralamasında ilk 10 içinde yer alırken, Avrupa'da Almanya ile liderlik yarışına giren Türk çelik sektörü, 2021'de kıtada zirveye oturdu

ENSAR ÇIRAK

Cumhuriyet'in ikinci yüzyılına girdiğimiz bu dönemde, Türkiye sanayisinin ve ekonomisinin lokomotif sektörlerinden demir-çelik, katma değer üretmekte kritik rol oynamaya devam ediyor. Cumhuriyet'in ilanının ardından, yolculuğuna Karabük Demir-Çelik Fabrikaları (Kardemir) ile başlayan demir-çelik sektörü, geride bıraktığımız 100 yıllık serüvende neredeyse her geçen sene büyüyen kapasitesi ve artan ihracat rakamlarıyla ülke ekonomisine önemli boyutta katkı sağladı. Sektör, 1939 yılında faaliyete geçen Kardemir ile birlikte ilk defa 1940 yılında 38 bin ton ile Dünya Çelik Derneği kayıtlarında 31 ülke arasında 29'uncu sırada yer aldı. 1990 yılında 9,4 milyon tonluk üretimi ile 20'nci sıraya, 2000 yılında 14,3 milyon tonluk üretimi ile 17'nci sıraya yükselen demir-çelik sektörü, 2010 yılında ise 29,1 milyon tonluk üretimi ile dünyanın en büyük 10'uncu çelik üreticisi ülkesi konumuna geldi.

2001-2012: Ham çelik üretiminde atılım dönemi

Türkiye'nin toplam ham çelik üretimi 2001-2012 yılları arasında istikrarlı bir büyüme gösterdi. Söz konusu dönemde Türkiye'nin toplam ham çelik üretimi yüzde 140 oranında artışla, 15 milyon tondan 35,88 milyon tona yükseldi. 2012-2019 yılları arasında daha stabil bir seyir izleyen yıllık üretim miktarı, 31.5-27.5 milyon ton aralığında dalgalandı. 2021 yılında, dünya piyasalarında yaşanan Covid-19 kaynaklı üretim aksamaları ve biriken talebin desteğiyle üretim 40.36 milyon ton ile rekor seviyeye ulaştı.
Devam eden ve planlanan yatırımlar dikkate alındığında, 2023 yılının Türkiye'nin çelik üretiminde yeniden büyüme trendine girildiği bir yıl olabileceği ve yeni bir hızlı büyüme döneminin başlangıcını oluşturabileceği değerlendiriliyor.

Ham madde üretimi 2021'de rekor kırdı

2019 yılında ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisi, diğer bütün sektörlerde olduğu gibi demir-çelikte de kriz koşulları meydana getirdi. Ancak, bu koşullara rağmen Türkiye'deki demir-çelik sektörü diğer ülkelerin aksine üretime ara vermeyerek 2021 yılında 40,4 milyon ton çelik üretimi ile tarihinin en yüksek üretim seviyesine ulaştı. Sektör, 2020 yılında

erişmiş olduğu dünyanın en büyük 7'nci, Avrupa'nın ise en büyük çelik üreticisi konumunu korumayı başardı. 2021'de 25 milyar doları aşan ihracat yapan demir-çelik sektörü, ülkenin istihdamının da yaklaşık yüzde 1'ini karşıladı.

Ülkede 150'ye yakın firmanın faaliyet gösterdiği ve toplam kapasiteleri 8,5 milyon tonu bulan entegre tesislere sahip sektör için zirve yıl olan 2021'de nihai ürün dış ticaret dengesinde 8,1 milyar dolara yakın ihracat fazlası oluştu. Çelik sektörü bu performansı ile ihracatını en fazla artıran sanayiler arasında birinci sırada yer alırken, 2021 yılında ülke ihracatının yaklaşık yüzde 11'i demir-çelikten geldi.

Ülke ihracatında ilk dört sektör arasında

Türk çelik sektörü, 1960'lı yıllardan itibaren kamu yatırımlarına ilaveten özel sektör yatırımlarının üretime geçmesi ile birlikte otomotiv, beyaz eşya, inşaat ve gemi yapımı gibi birçok farklı alandaki sektöre girdi sağlamayı başardı. Sektör, iç piyasanın ihtiyacı olan ürünlerin büyük bir bölümünün üretimini gerçekleştirerek, ülkenin o dönemki ithal ikameci politikalarına ciddi katkılar sağladı. 1970 yılında ilk defa ihracat gerçekleştirmeye başlayan sektör, son 10 yıla bakıldığında, Türkiye'nin toplam ihracatından aldığı yaklaşık yüzde 7-12 arasındaki pay ile ülke ihracatında otomotiv, kimya ve tekstil sektörü ile birlikte ilk dört sektör arasında yer aldı.

Yassı üründe kapasite, çelik ile 8 kat büyüdü

Zamanla dünyanın en büyük inşaat demiri ihracatçısı konumuna ulaşan Türk çelik sektörü, sonrasında yassı ürün üretimi yoluyla imalat sanayinin de ihtiyaçlarını karşılamaya başlayarak, 2006 yılından bu yana gerçekleştirilen yatırımlarla 3 milyon ton olan yassı ürün üretim kapasitesini 18,5 milyon ton seviyesine kadar çıkarttı. 2023 yılında ise bu rakam 24 milyon ton seviyesine kadar ulaştı. 2000'li yıllarda katma değerli ürünlere verdiği ağırlığı artırmaya başlayan sektör, profiller demir yolu rayları ve tekerleri yüksek katma değerli filmaşin başta olmak üzere vasıflı çelik ve otomotiv sektörüne yönelik sac

üretimi gibi alanlarda yoğunluğunu artırarak, bu ürünlerin ihracat içerisindeki payını büyütmeye başladı. Çelik sektörü, katma değerli mamul üretimine yönelik çalışmalarını da bu süreçte devam ettirdi.

Gelecek yıllarda yassı ürün ithalatını azaltmak ve Türkiye'de yassı ürün üretimini teşvik etmek adına ithalat vergileri üzerine ithalat rejimi kararında değişiklik de sektörün beklentileri arasında yer alıyor. Mayıs ayında İthalat Rejimi Kararı'nda revize edilen bazı yassı çelik ürünlerine uygulanan ithalat vergilerinin, yassı ürün ithalatının gerilemesi ve yurt içi üretimin artması yönünde olumlu bir gelişme olması bekleniyor.

Sektör, rekabeti korumak için 'karbosuzlaşma' diyor

Gelecek için her geçen gün daha da tehditkar bir unsur haline gelen iklim değişikliğine karşılık, sektörün rekabet gücünü koruması için karbonsuzlaşma faktörü hayati önem taşıyor. Özellikle, sektör için önemli ticaret ortaklarından olan AB ile ticari ilişkilerin sekteye uğramamasının yolu, karbon emisyonu konusunun dikkatle ele alınmasından geçiyor. Uluslararası platformlarda karbon emisyonlarının azaltılması ve iklim değişikliği ile mücadelede Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması önemli bir araç olarak görülüyor.

Yurt içi talebin ithalatla karşılanması Türk çelikçisini zorluyor

Türkiye Çelik Üreticileri Derneği'ne (TÇÜD) ve diğer raporlara dayandırılan yukarıdaki veriler ışığında, sektörün yalnızca çelik üretiminde değil, yan sektörlerin gelişimi içindeki payı da göz ardı edilemez boyutlara ulaşıyor. Öte yandan, 2022 yılından bu yana yeterli kapasitesi bulunmasına rağmen yurt içi talebin ithalat ile karşılanması sektörü olumsuz etkiliyor. Özellikle devlet desteği alarak rekabet açısından avantaja sahip Rusya, Çin, Güney Kore, Hindistan ve son zamanlarda İran başta olmak üzere Uzak Doğu ülkeleriyle rekabette zorlanan sektör açısından en önemli sorunlardan birini bu oluşturuyor.

Bu kapsamda, oldukça yüksek seviyelerde artış gösteren dampingli ithalatın kısıtlanmasının ve yurt içi talebin iç piyasa tarafından karşılanmasını önceleyen adımların atılmasının, demir-çelik sektörünün Cumhuriyet'in 100'üncü yılında Türkiye'nin imalat sanayii ile birlikte, inşaat sektörünün gelişmesine ve Türkiye'nin cari açığının kapatılmasına olan katkısını artıracağı da sektör paydaşları tarafından vurgulanıyor. T

Depremin yıktıklarını İSDEMİR toparladı

Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinin ardından özellikle Hatay'da büyük yıkım meydana geldi. Bu yıkımdan şehir sakinleri gibi birçok kurum ve kuruluş da etkilendi. Erdemir ile birlikte Türkiye'nin demir-çelik ihtiyacının yüzde 25'ini karşılayan İskenderun Demir ve Çelik (İsdemir) de bu süreçte üretimine ara vermek zorunda kaldı. Hasar tespit çalışmaları boyunca yüksek fırınlarını çalıştırmayan kuruluş, depremzedelerin mağduriyetini gidermek için ekipler kurarak deprem bölgesinde arama kurtarma çalışmalarına katıldı.

Türkiye'nin 2023 yılının 8 ayında serbest bölgeler dâhil toplam makine ihracatı, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 11,1 artarak 18,6 milyar dolara ulaştı

Makine üretimi dünyada daralıyor, Türkiye'de büyüyor

Sıkılaşma eğilimlerinin büyüme oranları üzerindeki baskısının sürdüğünü belirten Karavelioğlu, önümüzdeki süreçte işletmelerin yeni gelişmelere karşı dirençli olması gerektiğini vurguladı

FİLİZ EROL

Teknoloji yeniliklerle birlikte sürekli gelişen ve geniş yan sanayi ağına sahip olan makine sektörü, yarattığı katma değerle ülkedeki ihracata katkı sağlıyor. Türkiye'nin 2023 yılının 8 ayında serbest bölgeler dâhil toplam makine ihracatı, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 11,1 artarak 18,6 milyar dolara ulaştı. Gelişmiş ülkelerin makine üretiminin daraldığı yılın ilk yarısında Türkiye'de üretimin yüzde 9,7 arttığını aktaran Makine İhracatçıları Birliği (MAİB) Başkanı Kutlu Karavelioğlu, "Finansmana erişimin tüm dünyada zorlaştığı ve yatırım maliyetlerinin işletmelerin iştahını kestiği bu ortamda, ihracatımızı artırmanın yeni yollarını arayacağız" dedi.

"Yılın ilk 7 ayında makine ihracatı %17,3 artarak 27,9 milyar dolar oldu"

En fazla makine ihracatı gerçekleştirilen 5 Avrupa ülkesini aktaran Karavelioğlu, "Almanya, İtalya, Birleşik Krallık, Fransa ve İspanya'ya yapılan ihracatın miktar bazında yüzde 2,5 ile 12,4 gerilediği bu dönemde, makine fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle gelirler yüzde 1,6 ile 11,6 arttı. Kilogram başına ortalama ihracat birim fiyatlarının 7,2 dolar olduğu sektörde ABD ve Rusya'ya yapılan makine ihracatında birim fiyatlar 10 doların üzerinde seyrediyor. Türkiye İstatistik Kurumu temmuz sonu verilerine göre, makine ihracatının yüzde 17,3 artarak 27,9 milyar dolara ulaştığı son 12 ayda, makine ithalatı yüzde 24,3 artarak 43,9 milyar dolara, dış ticaret açığı ise 16 milyar dolara yükseldi" dedi.

Türkiye'de makine ve teçhizat yatırımlarındaki artışın ilk iki çeyrekte yüzde 6,3 ve 7,4 seviyesinde gerçekleşmesinin büyüme verileri açısından olumlu olduğunu belirten Karavelioğlu, "Dünyadaki gelişmelere bağlı olarak, ülkemizin ihracat odaklı büyüme hedefi doğrultusunda ihracatçılarımıza yönelik yeni önlem ihtiyaçları öne çıkıyor. Orta Vadeli Program'da (OVP) bu ihtiyaçları işaret eden yerinde tespitler var ve plandaki fiyat istikrarı vurgusu bizim için hayati önem taşıyor. Tedariklerini Türkiye'den sağlayan yabancı şirketlerin yöneticileri, kendileriyle yaptığımız tüm görüşmelerde kur-enflasyon dengesindeki öngörülemezliğe dikkat çekiyor" dedi.

"Makine ihracatımızdaki artış rakiplerimizi kıskandırıyor"

Küresel enflasyonla mücadelenin henüz istenen sonuçları vermediği bu dönemde, sıkılaşma eğilimlerinin büyüme oranları üzerindeki baskısının sürdüğünü belirten Karavelioğlu, "Önümüzdeki 8-9 aylık süreç işletmelerin yeni gelişmelere karşı dirençli olması gereken bir dönem olacak. Makine ihracatının yüzde 61,2'sini yaptığımız Avrupa'da faiz artırımlarının sürme ihtimali, zayıf büyümenin yıl sonuna kadar devam etmesi anlamına geliyor. Bu süreç en yüksek üretim ve pazar entegrasyonumuzun bulunduğu Almanya'da, iki büyük pazarı Rusya ve Çin'le ticaretindeki sınırlamalar

nedeniyle bir küçülme dönemi olarak yaşanabilir. Bununla birlikte, Almanya'nın tüm sıkıntılı dönemlerinde Türkiye'deki makine imalatçılarının üretim ve rekabet gücünden daha fazla yararlanmak ihtiyacı duymuş olduğunu, bütün zorlu süreçlerin yeni işbirliklerinin geliştirilmesi konusunda sıra dışı fırsatlar sunduğunu gözden kaçırmamalıyız. Dünyada son yılların en düşük büyüme rakamlarının gerçekleştiği bir çeyreği ve küresel ticaretin hızlı daraldığı bir yılı geride bırakırken, makine ihracatımızdaki yüzde 11,1'lik artışın rakiplerimizi kıskandırdığını söyleyebiliriz" diye konuştu.

"Çin'le serbest ticari anlaşması imzalanmalı"

Küresel ölçekteki yavaşlamanın süreceği yılın ikinci yarısında, Türkiye'nin ekonomi politikalarında yaşanan değişimin muhtemel etkilerini değerlendiren Karavelioğlu, "İlk çeyrekte dövizin çapa atması sebebiyle ithalatın ucuzlaması, ithal mallara talebi artırınca müşterisi olduğumuz pek çok ülke sevinmişti. Çünkü dünyada talep daralması yaşanırken böyle hareketli bir pazarın varlığı herkesin iştahını kabartmıştı. İç piyasada talep düşüşü yaşayan ve parasını devalüe ederek agresif bir ihracat politikası yürütmeye çalışan Çin, bu süreci en iyi değerlendiren ülkelerden biri oldu. Çin, pek çok ülkenin katı önlemlerle iç pazarını ve yerli imalatçılarını korumaya çalıştığı yılın ilk 7 ayında Türkiye'ye yaptığı makine ihracatından 7 milyar dolar elde etti. Bu koşullar altında, biz de makine ihracatında böyle serbestçe hareket edebildiğimiz ve yüzde 30'un üzerinde artış sağlayabileceğimiz bir pazar bulursak ihracat açısından güzel olur. İhracatta karşılaştığımız yüzde 35'lik vergileri düşününce Çin ile serbest ticaret anlaşması imzalamak iyi olur" ifadelerini kullandı.

"Fiyat istikrarını hedefleyen adımlar, hemen uygulamaya geçilmeli"

Yaz başında TL'de yaşanan düzeltmenin cari açıkla mücadele açısından yerinde olduğuna dikkat çeken Karavelioğlu, mevcut kurların özellikle katma değeri nispeten düşük olan diğer sektörleri çok zorladığının vurguladı. Karavelioğlu, "İç ve dış pazardaki koşullar şu ana kadar makine ve teçhizat sanayi imalatımızda bir yavaşlamaya neden olmadı ama geçtiğimiz ay itibarıyla hayata geçen sıkılaşma eğilimleri, iş yaptığımız sektörlerin finansman koşullarını derinden etkiledi. OVP'de, enflasyonist ortamın olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik başlıkları ikna edici buluyoruz. Fiyat istikrarını hedefleyen bu adımların bir an önce uygulamaya geçilmesini bekliyoruz" diye konuştu.

"Makine; yeşil ve dijital dönüşümün merkezinde olmalı"

OVP'de öne çıkarılan yapısal alanları ihracat odaklı olarak analiz ettiklerinde, başta yeşil ve dijital dönüşüm olmak üzere seçilen alanların sanayicilerin ana gündemiyle örtüştüğünü gördüklerini belirten Karavelioğlu, "İhracatın teknoloji kompozisyonunun iyileştirilmesini ifade eden başlıklar, reform alanlarını gerek büyüme gerekse ticari mevzuat bakımından gözeterek hazırlanmış. İşletmelere yönelik kaynak, süreç ve enerji verimliliği, dijitalleşme gibi sektörel yol haritaları da Avrupa Yeşil Mutabakatı gözetilerek düzenlenmiş. Sürdürülebilirlik altyapısını oluşturan bu metin, yıllardır Avrupa'daki federasyonlarda ve tepe kuruluşlarda yer alan makine sektörü olarak bizim de katkı verdiğimiz bir mevzuat. Yeşil ve dijital dönüşüm başlıklarının ancak, sanayi sürecini başlatan, tetikleyen ve sonrasında devasa bir ekonominin oluşmasında kilit vazifesi gören makine sektörünü merkeze alarak tasarlanabileceği akılda tutulmalı. Özünde endüstrinin yeniden şekillenmesi, dönüşmesi, değişmesi gerekiyor, bize düşen görev ise ülkemizdeki bu çalışmalarda öncü olmak" sözlerine yer verdi.

"Ülkenin en rekabetçi ihraç ürünü makineler"

Sektörün 2023 yılı performansını değerlendiren Karavelioğlu, "Makineler uzun zamandır Türkiye'nin ikinci büyük ihraç kalemi. İhracatın yüzde 60'ını Avrupa'ya, bunun yüzde 42'si Avrupa Birliği'ne yapılıyor. İhracatımızın yüzde 9'u da ABD'ye yapılıyor. Türkiye'nin makinecilerinin ne kalite ne de teknoloji sorunu var. Türkiye'nin toplam ihracatının yüzde 11'ini de uzun zamandır makine sektörü gerçekleştiriyor. Makineler uzun zamandır ülkenin en rekabetçi ürünleri" dedi. T

Sektör, halka arz ve satın almada altın çağ yaşıyor

Sektörde halka arz ve satın alma çalışmalarının arttığını aktaran Karavelioğlu, "Türkiye genel imalatındaki yabancı yatırımların yüzde 2,4'ü makine sektörüne ait. Gıda ve kimyada bu oranların yüzde 15-16, tekstilde de yüzde 10'u üzerinde. Düz makine imalatçısından sadece 4'ü yabancı. Sektördeki yabancı payı çok düşük. Bu bize elbette yetmiyor. Iskalanmış bir potansiyel var karşımızda. Dünya ticaretinde kutuplaşmanın giderek güçlendiği, teknolojik rekabetin, kamplaşmanın ve bölgeciliğin yerelleşmeyi zorunlu hale getirdiği bir dönemdeyiz. Dünya başarısız olduğunu nihayet kabul ettiği liberal politikaların yerine yeni bir ekonomik model arayışı içerisinde. Doğu-Batı'yı birbirine bağlayacak birkaç ülkeden biri Türkiye. Çok daha fazla yatırım çekmesi gerekir ve çekecektir de. Bunu hızlandırmanın yollarını birlikte bulmalıyız" sözlerine yer verdi.

Ülke ekonomisine istihdam ve döviz geliri yaratmada büyük katkı sunan turizm sektörü, cari açığın kapatılmasında rol oynuyor

'Bacasız Sanayi' bölge ekonomisini kalkındırıyor

Son yirmi yılda turizm istihdamı 1,68 milyon kişiye ulaşırken; sektörde salgın koşullarına rağmen 59 milyar dolar ekonomik üretim değeri elde edildi

YAĞMUR ÖNGÜN

Turizm, ülke ekonomisine istihdam ve döviz geliri yaratmada katkı sağlıyor. Cari açığın kapatılmasında büyük rol oynayan turizm sektörü, bölgelerin ekonomik ve sosyal açıdan kalkınmalarına doğrudan büyük bir katkı veriyor. Katkıları ve önemi her geçen gün artan turizm sektörünün gelişiminin en önemli temeli ise Cumhuriyet'in kurucularının girişimleri ile inşa edilen Türk Seyyahin Cemiyeti, bugünkü adıyla Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu'nun hazırladığı afiş, yol haritaları, otel rehberleri ve broşürleri oluşturuyor. Türkiye'deki ilk turizm hareketi Ege Bölgesi'nden başlayarak, Akdeniz Bölgesi ve diğer bölgelere doğru yayılan bir yapı sergiledi. 1936 yılında açılan İzmir Uluslararası Fuarı, yeni turistik bölgelerin ortaya çıkmasını sağlarken İzmir Valiliği

de 1937 yılında hazırladığı Ege Bölgesi Turizm Planı ile İzmir ve Ege Bölgesi'nin turistik kapasitesi değerlendirildi. Böylelikle İzmir Fuarı uluslararası yönünün yanı sıra turizmin yurt çapında gelişmesinde diğer önemli bir gelişmeye vesile oldu.

Dünya turizm ekonomisinde Türkiye 16. sırada

Ülke genelinde sağlık turizminden yat turizmine kadar birçok alanda büyüyen turizm sektörünün önemi her geçen yıl artıyor. 2000'lerin başında dünya turizm ekonomisinde 20'inci sırada bulunan Türkiye'nin, günümüzde 16'ncı sıraya yükseldiği görülüyor. Son yirmi yılda turizm istihdamı 1,68 milyon kişiye ulaşırken salgın koşullarına rağmen 59 milyar dolar ekonomik üretim değeri elde edildi.

"Türkiye pandemi sürecinde en az kayıp yaşayan ülke arasında"

Klynveld Peat Marwick Goerdeler (KPMG), verilerine göre Türkiye pandemi sürecinde turizm sektöründe en az kayıp yaşayan ülkeler arasında yer alıyor. G20 ülkeleri içinde en az kayıp yaşayan ülkeler bazında bakıldığında; ilk sırayı Filipinler, Hollanda, Meksika, Kanada ve Türkiye'nin aldığı görülüyor. Türkiye'nin pandemi etkisinin olumsuz yansımalarının sürdüğü 2021'de bir önceki yıla göre yüzde 103 artarak 24,4 milyar dolara yükseldiği turizm gelirinde, bu yılın ikinci çeyreğinde de bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 190 artarak 8,7 milyar dolar olduğu gözleniyor.

Türkiye, 7 ayda 30 milyon 93 bin ziyaretçi ağırladı

Pandemi nedeni ile ksııtlamaların yok olduğu ve olumsuzlarının azıladığı 2023 yılında turizm sektöründeki hareketlilik arttı. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, 7 ayda Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin 26 milyon 766 bin 240'ını yabancılar, 3 milyon 327 bin 206'sını yurtdışı ikametli vatandaşlar oluşturdu.

Ocak-Temmuz döneminde Türkiye'ye gelen yabancı sayısında bir önceki yılın aynı dönemine oranla yüzde 16,22 artış yaşandı. Türkiye'ye en çok ziyaretçi gönderen ülkeler sıralamasında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 59,22 artış ve 3 milyon 498 bin 614 kişi ile Rusya Federasyonu birinci sırada yer

Turizmde hedef; 2028'de 100 milyar dolara ulaşmak

Türkiye'nin turizmde önemli hedeflerinin olduğunu belirten Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, 2028 yılındaki turizm hedeflerinin 100 milyar dolar olduğunu söyledi. Ersoy, "Geçen sene Cumhurbaşkanı tarafından turizm stratejik sektör ilan edildi. Her geçen yıl rekorlar kırarak bu yolculuğuna devam ediyor. Bu sene de 56 milyar dolar bir gelir elde etmek istiyoruz ve sonunda bu hedefi de yakalayacağız gibi gözüküyor. Her yıl arttırarak devam etmek istiyoruz. Hedefimiz 2028 yılında 100 milyar dolarlık bir gelir. Ulaşmak için mevcut turizm klasik turizm destinasyonları ilerlememiz mümkün değil. Yeni destinasyonlarımızı mümkünse 81 ilimizin turizmden, turizm pastasından pay almasını sağlamamız gerekiyor" diye konuştu.

Turizmde alternatifler artıyor

Türkiye, önemli jeopolitik konuma sahip ülkelerinden biri olarak, turizm çeşitleri bakımından da birçok alternatifi barındırıyor. İnsanların ilgi alanlarına, seyahat etme amaçlarına, bütçelerine ve daha farklı pek çok faktöre göre oluşan turizm çeşitleri sayesinde ülke her geçen gün daha fazla turist ağırlıyor. Türkiye'nin öne çıkan deniz, kum, güneş tatilinin yanı sıra trend olan bir çok tatil çeşitleri bulunuyor. Böylelikle kar yağışının yoğun ve karın yerde kalma süresinin uzun olduğu bölgelerde 'kış', sayısız medeniyete ev sahipliği yapmış olan Anadolu topraklarında 'inanç' turizmi artarken, kalabalıklardan kaçarak daha sakin tatil yapmak isteyenler için ise 'yayla' turizmi önem kazanıyor. Rafting, dağcılık, paraşüt gibi 'spor' türlerine duyulan merak da giderek artıyor. Dünyanın pek çok farklı ülkesinden deniz yoluyla Türkiye'ye giriş yaparak yatlarında seyahat eden turistler, 'yat' turizmine önemli katkılar sağlıyor. 'Kongre' turizmi de Türkiye ekonomisine katkıda bulunan ve ülkenin gelişmesini sağlayan alanlar arasında sayılırken, en yaygın turizm çeşitlerinden birinin de 'sağlık' turizmi de olduğu görülüyor.

aldığı görüldü. Almanya yüzde 7,32 artış ve 3 milyon 211 bin 724 kişi ile ikinci, İngiltere yüzde 14 artış ve 2 milyon 63 bin 740 kişi ile üçüncü oldu. Bu ülkeleri Bulgaristan ve İran izledi. Türkiye, bu dönemde ağırladığı 30 milyon 93 bin 446 ziyaretçiyle 2019'daki 26 milyon 524 bin sayısını geçerek yeni ziyaretçi rekoruna ulaştı.

"Turizmde 60 milyon turist hedefi yıl sonunda yakalanacak"

Turizmin yıl sonu hedefine yönelik değerlendirmelerde bulunan Ege Turistik İşletmeler ve Konaklamalar Birliği (ETİK) Başkanı Mehmet İşler, Türkiye'nin bu yılki turizm hedefinin, 60 milyon turist ve 55,5 milyar dolar girdi olduğunu belirtti. İşler, "Sezonun uzayacağını düşünecek olursak bu rakam yıl sonu yakalanır. Türk turizmi olumsuzluklara rağmen büyüyerek devam ediyor ve dünyadaki rakiplerle olan her geçen gün arasını kapatıyor. Türkiye, İngiltere pazarında İspanya'dan sonra ikinci sıraya geldi. Bu Türkiye için çok büyük bir başarı. Ukrayna pazarını kaybettik ama Rusya ve Almanya pazarları artarak devam ediyor. Yeni pazarlarla beraber Türk turizmi her sene hedeflerine büyük bir başarıyla gidiyor. Türkiye'nin 2030'daki turizm hedefi, stratejik planlamasında 100 milyar dolar girdi ve 100 milyon turistti. Ama bakan 2028-2029'da bu

hedefi yakalanabileceğini söyledi. Bu da Türk turizminin gerçekten iyi bir turist akımına sahne olduğu ve bu işi başarıyla yönettiğini gösteriyor. Bunda yeni kurulan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA)'nın çok büyük bir potansiyeli var. Ülkenin tanıtımını görsel ve dijital medyada TGA'nın yeni yarattığı kaynaklardan dolayı çok iyi yönetiyor ve gerekli pazarlara gerekli tanıtımları yaptığı için de bu dönüşümü görüyoruz" dedi. T

Tükelmat

Baskıda Fark Yaratma Sanatı

TÜKELMAT TİCARET GAZETESİ
TÜKEL MATBAACILIK TİC.VE SAN.A.Ş.
TUNA MAHALLESİ 5615/1 SK. NO:41 KAT:1 ÇAMDİBİ-İZMİR
Tel: 0 (232) 461 71 94 / info@tukelmat.com.tr
www.tukelmat.com

Savunma ve havacılık sanayii sektörünün 2023 yılının ilk 7 ayındaki ihracatı, 3 milyar dolar oldu. 2023 yılı için 6 milyar dolar ihracat hedefi bulunan Türk savunma ve havacılık sanayii sektörü, 7'nci ayda 3 milyar dolar ihracat düzeyine ulaştı.

Savunma sanayii gücünü; inovasyon ve yerli teknolojiden alacak

Son 10 yılda Türk savunma sanayine ilişkin politikalar yeniden kurgulanıyor. Daha önce ortak üretim ve lisans altında üretimle karşılanan savunma ihtiyaçları, günümüzde yurtiçi çözümlere dayalı, ekonomik değer yaratacak kritik ürünlerin özgün tasarım ve geliştirilmesi aşamasına geldi

SEDA GÖK

Bugün Türkiye'deki savunma sanayii; millileşme çalışmaları çerçevesinde kendi uydusunu, insansız hava aracını, eğitim uçağını, helikopterini, piyade tüfeğini, muharebe gemisini, zırhlı aracını, füze ve roket sistemlerini üretebilen bir konuma geldi. Son 10 yılda yerli teknolojiye dayalı bir savunma sanayinin altyapısı için çalışmalara ağırlık veriliyor.

Savunma ve Havacılık Sanayii İmalatçılar Derneği (SASAD) verilerine göre; 2021 yılına göre 2022 verilerinde

ciro 10 milyar 159 milyon 297 bin dolardan 12 milyar 196 milyon 447 bin dolara, yurt dışı satış gelirleri 3 milyar 224 milyon 786 bin dolardan 4 milyar 395 milyon 997 bin dolara yükseldi. Aynı dönemde Ar-Ge harcamaları 1 milyar 639 milyon 545 bin dolardan 2 milyar 61 milyon 312 bin dolara ithalat 2 milyar 62 milyon 204 bin dolardan 2 milyar 700 milyon 430 bin dolara, 75 bin 660 olan istihdam da 81 bin 132 seviyesine yükseldi.

Öte yandan 2021 yılı ihracat tutarı Savunma ve Havacılık Sanayi İhracatçıları Birliği(SSİB) verilerine göre 3 milyar 210 milyon dolar, 2022 yılı ihracat tutarı ise 4 milyar 396 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti, Amerika'ya yapılan ihracat 796 milyon dolar, Avrupa'ya yapılan ihracat 663 milyon dolar, diğer ülkelere (Orta Doğu, Asya, Afrika, Güney Amerika) yapılan ihracat 2 milyon 937 bin dolar seviyesine ulaştı.

İlk altı ayda da yükseliş sürdü

Savunma ve havacılık bu yılın ilk altı ayını da yine ihracat artışıyla kapattı. Savunma ve havacılık sektörü altı ayda 2 milyar 378 milyon dolarlık ihracat yaptı.

Savunma ve havacılık sanayiinin yılın ilk altı ayında ihracatı, rekor yılı olan önceki yıla göre yüzde 21,6 oranında artarak 2 milyar 379 milyon Dolara yükseldi. Haziran sonu itibariyle yıllıklandırılmış ihracat ise 4 milyar doların üzerinde, 4,8 milyar dolara ulaştı. Ocak-Haziran döneminde ihracatını en fazla ihracatı önceki yıllarda olduğu gibi havacılık sektörü gerçekleştirdi.

Savunma ve havacılık sektöründe ihracat son dönemde hem genel, hem de önemli ihracatçı sektörlere kıyasla hızlı artıyor. TİM verilerine göre yılın ilk altı ayı sonunda da genel ihracat artışının üstünde bir artış yakaladı. Altı aylık dönem sonunda genel ihracat 1,8 oranında gerilerken, savunma ve havacılık ihracatı yüzde 21,6 oranında en yüksek artışı gerçekleştirdi.

Savunma ve havacılık sanayiinin genel olarak yüzde 1'lerde olan toplam ihracat içindeki payı da son dönemdeki artışla birlikte Ocak-Haziran döneminde ve haziran ayı itibariyle yıllık olarak yüzde 2,2'ye yükseldi. Yıllık ihracat Haziran'da yüzde 25,2 artışla 4 milyar 788 milyon dolara ulaştı.

TİM, sektörün bazı alt sektörlerine yönelik kırılımları da yayımlıyor. Savunma sanayii sınıflandırmasından farklı olarak TİM metodolojisi içinde alt sektör olarak otomotiv, gemi-yat ve elektronik alandaki veriler derleniyor. Otomotivde büyük kara platformlarına yönelik ayrım gerçekleştirilmediği için ihracat çok düşük görülüyor. Türkiye'nin bu alandaki yıllık ihracatı 2022'de 835 milyon dolar seviyesindeydi.

Dünyada ilk 100'e giren Türk şirketi sayısı 4'e yükseldi

ASELSAN 47'ncilik ile listenin en üstünde yer alırken, bu şirketi TUSAŞ ve ROKETSAN izledi. Listeye ilk kez dahil olan ASFAT, 100'üncü sırada bulunuyor. ABD merkezli dünyanın en prestijli savunma sanayi listesi kabul edilen

"Defense News Top 100"deki Türk şirketi sayısı 4'e yükseldi. Merkezi ABD'de bulunan askeri yayıncılık kuruluşu Defense News Dergisi tarafından savunma satışları baz alınarak yayımlanan 2023 yılı "Defense News Top 100" listesi açıklandı. Buna göre, 2022 yılında 3 olan listedeki Türk savunma sanayi şirketi sayısı bu yıl 4'e yükseldi.

Şirketlerin yükselişi sürüyor

Geçen yıl listenin 49'uncu sırasında bulunan ASELSAN, bu yıl 47'nciliğe yükseldi ve Türk şirketleri arasında zirvedeki yerini korudu. Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TUSAŞ) da geçen yıl 67'nci sıradayken, bu listeye 58'inci sıradan girerek önemli bir çıkış gösterdi. ROKETSAN da 2022'de 86'ncı sırada iken 2023'te 80'inci sıraya ulaştı. Listeye ilk kez dahil olan Askeri Fabrika ve Tersane İşletme A.Ş. (ASFAT) ise listenin 100'üncü sırasında yer aldı.

İlk 10 şirket üç ülkeden

Listenin detaylarına bakıldığında ilk 10 şirketin 6'sının ABD, 3'ünün Çin ve 1'inin Birleşik Krallık firması olduğu görüldü. Listenin ilk 3 sırasında ise ABD şirketleri bulunuyor. Buna göre, Lockheed Martin zirvedeki yerini kimseye kaptırmazken, bu şirketi, RTX ve Northrop Grumman izledi.

Aviation Industry Corporation of China 4'üncü olurken, geçen yıl listenin 3'üncü sırasında yer alan Boeing ise 5'inci sıraya geriledi. General Dynamics 6'ncı, BAE Systems 7'nci, China North Industries Group Corporation Limited 8'inci, L3Harris Technologies 9'uncu ve China South Industries Group Corporation 10'uncu sırada yer aldı.

Rakamlar yükselişte

Veriler göre, 2021 yılında 10 milyar 159 milyon dolar olan ciro ihracatı yüzde 20,05 oranında artış ile 12 milyar 196 milyon dolara yükseldi. 2021 yılında 8 milyar 576 milyon dolar olan alınan siparişler yüzde 2,58'lik artış ile 8 milyar 797 milyon dolar seviyesine yükseldi. Yurt Dışı Satış Gelirleri, yüzde 36,32 artış oranıyla 3 milyar 224 milyon dolardan 4 milyar 395 milyon dolara yükseldi. Ar-Ge Harcamaları, yüzde 25,72 artış oranıyla 1 milyar 639 milyon dolardan 2 milyar 61 milyon dolara yükseldi. 2021 yılında 2 milyar 62 milyon dolar olarak olan ithalat, 2022 yılında yüzde 30,95 artışla 2 milyar 700 milyon dolar olarak gerçekleşti. 2021 yılında yüzde 7,23 oranında artış olan istihdam 75 bin 660 kişiden 2022 yılında 81 bin 132 kişiye yükseldi. Büyük ölçekli firma ihracat rakamları toplam ihracat 3 milyar 402 milyon dolar oldu. Buna göre; kara ihracatı yüzde 23,84 ile 811 milyon dolar, deniz ihracatı yüzde 12,31 ile 419 milyon dolar, hava (askeri) ihracatı yüzde 11,86 ile 404 milyon dolar, sivil havacılık ihracatı yüzde 24,80 ile 843 milyon dolar, silah, mühimmat ve füze ihracatı yüzde 15,23 ile 518 milyon dolar, güvenlik ihracatı yüzde 1,71 ile 58 milyon dolar, MRO ihracatı yüzde 1,58 ile 54 milyon dolar ve diğer ihracatlar yüzde 8,63 ile 295 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Listenin detaylarına bakıldığında ilk 10 şirketin 6'sının ABD, 3'ünün Çin ve 1'inin Birleşik Krallık firması olduğu görüldü. Listenin ilk 3 sırasında ise ABD şirketleri bulunuyor.

Kobilerin yıldızı parlıyor!

KOBİ ihracat rakamları toplamı 994 milyon dolar olarak gerçekleşti. Kara ihracatı yüzde 2,45 ile 24 milyon dolar, deniz ihracatı yüzde 15,95 ile 159 milyon dolar, Hava (askeri) ihracatı yüzde 14,29 ile 142 milyon dolar, sivil havacılık ihracatı yüzde 38,87 ile 386 milyon dolar, silah, mühimmat ve füze ihracatı yüzde 16,86 ile 168 milyon dolar, güvenlik ihracatı yüzde 0,77 ile 7 milyon dolar, MRO ihracatı yüzde 3,18 ile 32 milyon dolar ve diğer ihracatlar yüzde 8,03 ile 76 milyon dolar olarak gerçekleşti. Performans raporunu değerlendiren Savunma Sanayi Başkanı (SSB) Prof. Dr. İsmail Demir, 2022 yılında 12,2 milyar dolarlık ciroya ulaşan sektörün, aynı dönemde AR-GE yatırımları ise 2,1 milyar dolar seviyesine çıktığını kaydetti. Demir; "Yüksek kabiliyetli sanayi altyapısını güçlendirmeye, tasarım ve geliştirme faaliyetlerini desteklemeye, yerli ve milli üretimde öncü olmaya devam ederek Türk savunma sanayiini, Türkiye'nin küresel güç vizyonu doğrultusunda inşa etmeye devam edeceğiz. Bu vesile ile yakalanan başarı ivmesinde katkısı olan tüm ekosistemimizi tebrik ediyor, hedeflerimizi gerçekleştirebilmek ve hızla ilerleyen teknolojik çağda geleceğe en güçlü şekilde hazırlanabilmek için sektörümüzden daha da büyük başarılar beklediğimizi belirtmek istiyorum" dedi. T

100

29 EKİM

CUMHURİYETİMİZİN 100. YILI

Kutlu Olsun!

GELECEĞE TAŞIYORUZ

S AIR GLOBAL LOJİSTİK DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
Hürriyet Bulvarı 4/1 Kavala Plaza 6/605 Konak / İzmir
Tel: +90 (232) 425 25 11 • **Faks:** +90 (232) 425 95 79 • **Web:** www.sair.com.tr

Türkiye'nin 2022 yılında toplam yazılım ve bilişim hizmetleri ihracatı 2,6 milyar dolara ulaştı. 2023 yılında ulaşılması beklenen hedef ise 5 milyar dolar

Geleceğe ışık tutan teknoloji: Bilişim ve Yazılım

Türkiye Bilişim Derneği İzmir Şube Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Feyzullah Oktay, bilişim ve teknoloji sektörünün ciddi bir büyüme yaşadığını söyleyerek, Türk start-up'larının yabancı yatırımcıların radarına girdiğini ifade etti

KÜBRA CEYLAN

Bilişim teknolojisi ile yazılım, günümüzde iş dünyasında ve günlük yaşamda hızla artan bir öneme sahip. Bilgisayarlar ve bilgi sistemleri, veri işleme süreçlerini yöneterek iş dünyasının dinamiklerini değiştiriyor. Yazılım ise bilgisayarların işlevselliğini sağlayan temel unsurlardan biri olarak öne çıkıyor. İki ana kategoride değerlendirilen yazılım, uygulama yazılımları ve sistem yazılımları olarak işlev görüyor.

Hızla gelişen teknoloji, iş dünyasında verimliliği artırırken, aynı zamanda yeni fırsatlar ve zorluklar ortaya çıkarıyor. Bu bağlamda, bilişim teknolojisi ve yazılım, dijital dönüşümün temel taşları olarak öne çıkıyor, iş süreçlerini optimize etme ve rekabet avantajı elde etme konusunda kilit bir rol oynamakta. Dünya genelinde 2022 yılında start-up yatırımları yüzde 35 azalsa da Türkiye'de önceki yıla göre yatırımlarda yüzde 10 artış görülüyor. Bilişim sektörünün toplam ihracatı 2018-2022 yılları arasında dolar bazında ortalama yüzde 10 artmıştır. Bu artıştaki temel itici güç yazılım sektöründeki ihracatın artışındandır. Yazılım sektörü, toplam bilişim teknolojileri ihracatı içerisindeki en yüksek paya sahip kategori arasında yer aldı. 2023 yılının ilk çeyreğinde Türkiye'nin bilişim sektöründe yaptığı yatırımlar ve yabancı sermaye hakkında TOBB Yazılım Konseyi tarafından yapılan araştırmaya göre; 2023 ilk çeyreğinde oyun girişimleri 5-10 milyon dolarla öncelikle yatırım almakta, aynı listede yer alan; perakende teknoloji şirketleri 12 milyon dolar, blok zinciri ekosistem platformu 11 milyon dolar, bulut çağrı hizmeti platformu 5 milyon dolar, üretim tedarik süreci sayısallaştırma platformu 5 milyon dolar olduğu bilgisine ulaşıldı.

Yeni nesil cihazlar, yazılımla şekilleniyor

Yazılım, elektronik aygıtların belirli bir görevi yerine getirmesini sağlayan programların tamamını oluşturan bir teknolojidir. Hayatımızın her alanına nüfuz eden yazılım, bilgisayar dili kullanılarak geliştirilen anlamlı anlatımların temelini oluşturmakta. Aynı zamanda bilgisayarlar, telefonlar, televizyonlar, mobil teknoloji, internet ve sanayide kullanılan yeni nesil cihazlar, birçok sektörde yazılımın etkisiyle şekilleniyor.

Web sitelerinin gizlilik politikaları okuma oranı attı

Son üç ay içinde internet kullanan bireylerin kişisel verilere erişimi yönetmek amacıyla en fazla kullandığı yöntemler incelendiğinde, yüzde 41,8 ile web sitelerinin kişisel verilerin güvenliğini kontrol etme ön plana çıkıyor. Bunun yanında, yüzde 36,2 ile kişisel verilerin reklam amaçlı paylaşımına izin vermemek ve yüzde 31,1 ile web sitelerinin veya uygulamaların gizlilik politikasını okuma da sıkça tercih edilen yöntemler arasında yer alıyor.

Dijital çağın hedefi büyüdü

Son dönemlerde yazılıma yatırım yapan firmalar büyüyerek öne çıkmaya başladı. Araştırma şirketi M2S tarafından gerçekleştirilen, Türkiye'nin 'İlk 500 Bilişim Şirketi-Bilişim 500' kapsamında edinilen sonuçlara göre, ilk 500 bilişim firmasının 2022 yılında toplam geliri 372 milyar TL oldu. Yapılan araştırmalarda bir önceki yıla göre büyüme oranı yüzde 74 olarak gerçekleşti. 89 yeni şirketin daha yer aldığı bu senenin sıralamasında bulunan şirketlerin 187'si yüzde 100'ün üzerinde bir büyüme gerçekleştirdi. TÜBİSAD'ın açıkladığı son verilere göre ise 2022 yılında toplam bilişim ihracatı 28,6 milyar TL'ye ulaşmış durumda. Bunun 24 milyar TL'si yazılım şirketlerinden elde edildiği bilgisine ulaşıldı.

"Dijital çağa yatırımlar yerel ekonomiyi güçlendiriyor"

Türkiye'nin bilişim sektöründeki bu dinamik ortamı, İzmir'in kucaklayıcı ve yenilikçi yapısıyla birleştiğinde, şehir bilişim dünyasında önemli bir oyuncu olarak öne çıkıyor. Gelecekteki dijital çağa hazırlık adına yapılan bu yatırımlar, hem yerel ekonomiyi güçlendiriyor hem de İzmir'i bilişimdeki çıtalı yükselten bir merkez haline getiriyor.

Türkiye Bilişim Derneği İzmir Şube Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Feyzullah Oktay, "Özellikle 1975 yılında İzmir'de sadece dört adet bilgisayar olduğunu ve az sayıda bilgisayar firması olduğunu düşünecek olursak; İzmir'de bilişim sektörünün gelişmesinin önünde büyük ölçüde ileri düzeyde olduğunu" belirtti.

Türkiye'nin bilişim sektöründeki gelecek planlarına dair konuşan Oktay, sektörün gelişimini destekleyen etkinliklerin devam ettiğini vurguladı. Oktay, yazılım, bilişim ve teknoloji gibi konuların ülkede daha fazla öne çıkarılması gerektiğini savunarak, Türkiye Bilişim Derneği'nin bu alandaki çalışmalara öncülük ettiğini belirtti. Özellikle 12 Ekim 2023'te İzmir AOSB'de düzenlenen KOBİ-Bilişim 2023 başlıklı toplantının, diğer illerde de benzer şekilde yapılarak geleceğe yönelik yatırım planlarına ışık tutacağını ifade eden Oktay, bu toplantılarda start-up'lara ve genç girişimcilere iç girişim olanaklarının önemli olduğunu ifade etti. Türk start-up'larının uluslararası yatırımcıların dikkatini çekmesinin önemli bir gelişme olduğunu belirten Oktay, Türk start-up'ları yabancı yatırımcıların radarına girmiş olduğunu ve bunun çok önemli bir gelişme olduğunu bu gelişmeyi unıcornlar tarafından oluşturulduğunu söyledi.

"Yazılım ihracatına önem verilmeli"

Yeni nesillerin beyin göçüne yönlendirilmemesi için ülkemizin yazılım bilişim ve teknoloji alanında daha da özveriyle çalışmalı, çalışmalar desteklenmeli, bu konu ihracatla birlikte özdeşleştiğinde daha da büyük getirileri olacağını ifade eden Oktay, "Yazılımın ihracatına önem verilmeli. Özellikle İŞKUR ve KOSGEB istihdam destekleri de bu konuda önem yaratmaktadır. Açık kaynak kodlu yazılımların gelişmesinin ve kullanımının önünün açılması önemli. Yerli ve milli yazılımlara yönelim şirket ve kamu kurumlarında bu kategoride yer alan yazılımların kullanılması ve teşvik edilmesi sürekli olarak desteklenmeli. Yazılımların satış sonrası destek hizmeti altyapısının ileri teknolojiler kullanarak ve akıllı destek sağlayıcı modüller geliştirilerek yapılması önemli"diye ekledi.

"Melek yatırımcı altyapısının büyük bir gelişme içinde"

Bilişim sektörüne yapılan yatırımın giderek arttığını ifade eden Oktay, sektörün yatırımcı sayısının her geçen gün artış yaşadığını kaydetti. İlerleyen zamanlarda sektör içindeki yatırımcı ve oyuncu sayısında daha da artış gözlemlediklerini belirten Oktay, "Söz konusu durum zaman içinde değişmekte ve farklılıklar göstermektedir. Ancak, son yıllarda TOBB Yazılım Konseyinin de yaptığı çalışmalara bakıldığında yatırım sayısı artmakta melek yatırımcı altyapısının büyük bir gelişme içinde olduğu görülmekte ve yabancı sermayenin gerek ülkemizde yer alan şirketler ile ortak çalışma yapması veya birleşmeler yapma görüntüsü sürekli olarak artmaktadır. Bu artış özellikle; E-Ticaret, Fintech, siber güvenlik karar destek sistemleri konusunda yer almaktadır" ifadesinde bulundu.

Sektördeki oyuncu ve yatırımcı sayısındaki artışın büyüme oranını hızlandırdığını vurgulayan Oktay, "İzmir özelinde bilişim sektörünün hızla büyüdüğünü ve İzmir'de 1975 yılında sadece dört büyük bilgisayar firması varken, günümüzde binlerce farklı kategoride firma bulunduğuna dikkat çekiyor. Ancak, rekabet koşullarının gözden geçirilmesi, kümelenme çalışmalarının yapılması ve yazılım envanter çalışmalarının sürdürülmesi gerektiğini" savundu.

"Kamu destekleri bilişimin altyapısını güçlendiriyor"

Türkiye'de yapılan çalışmalar hakkında değerlendirmede bulunan Oktay, "Türkiye'de bilişim sektörünün gelişmesi Ar-Ge ve inovasyon çalışma ortamlarının genişlemesi ve gururla söyleyebiliriz ki; son yıllarda içinde olduğumuz ve büyük bir ivme yaşadığımız teşvik / hibe programlarının artması, yurtdışı firmaların ülkemize gelmesi ve yatırım yapması, yurtdışı firma ve programlar ile ortak proje yaratılması, yatırım teşvikleri, uzaktan çalışma/ Hibrit çalışma olanaklarının artması, Tekmer, TEKNOPARK altyapısının oluşması büyük bir hızla devam etmektedir ve kanımızca TBD olarak yaptığımız çalışmalarda bu yapıyı görmekteyiz.

Ayrıca Tübitak, KOSGEB, T.C Ticaret Bakanlığı çalışmaları diğer deyişle kamu destekleri bu altyapının büyük bir hızla gelişmekte olduğunu göstermektedir" diye ekledi. T

Ulaştırma ve lojistikte küresel boyutta rekabetçi olabilmek için lojistiğin hemen her alanında güçlendirici adımlar atılması gerekiyor

Türkiye, Orta Koridor'un lojistik üssü olacak

Türkiyenin, lojistik sektöründe aldığı aksiyonlarla transit taşımacılık merkezi olmayı hedeflemesi gerektiğini söyleyen Ulusoy, "Özellikle Rusya-Ukrayna savaşının etkisi ile canlanan Orta Koridor, Türkiye'nin önemini daha da artırdı" dedi

SEZA NUR ALPDÜNDAR

Küreselleşen dünyada ülkelerin dış ticaretteki başarılarını etkileyen önemli faktörlerin başında lojistik sektörü geliyor. Ulaşım coğrafyası, ticari akışın gelişimini iyi değerlendirmede, ekonomik olarak uygulama sahasında üstünlük elde etmede önemli avantajlar yaratıyor. Avrupa, Asya, Afrika ve Orta Doğu'nun geçiş koridoru üzerinde yer alan Türkiye, dünyanın en önemli lojistik üslerinden biri olabilecek bir konumda yer alıyor.

Rusya-Ukrayna savaşının etkisi ile canlanan Orta Koridor'un, Türkiye'nin önemini artırdığını belirten Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD) Yönetim Kurulu Başkanı

Ayşem Ulusoy, "2022 yılında Orta Koridor'daki yük hacmi yaklaşık yüzde 40 oranında arttı. Limanlarımız, taşıma filomuz ve depolarımızla birlikte bu transit yük hacmi ülkemiz üzerinden taşındı. Transit taşımacılık bir fırsat olarak önümüzde dururken bu rota üzerinde gelişime açık birçok alan bulunuyor. Orta Koridor üzerinde gümrük geçişlerinin dijitalleşmesi ve transit geçişin liberalleştirilmesi bu rotada transit sürenin azaltılmasına katkı sağlayacak önemli bir unsur olacak" dedi.

"Lojistik sektörü ticaretin ayrılmaz bir parçası"

Günümüzde en ucuza en çok mal getirme imkânına sahip olan ülkelerin rekabette ön sıralara çıktığını, lojistik kabiliyet ve etkinliğini artıracak açılım alanları sunduğunu belirten Ulusoy, "Türkiye bu anlamda 4 saatlik uçuş mesafesiyle 1 buçuk milyar insanın yaşadığı, 38 trilyon dolar gayrisafi milli hasılaya sahip ve 7 trilyon 45 milyar dolar ticaret hacmi olan 67 ülkenin merkezinde, 27 ülkeyle de Serbest Ticaret Anlaşması içinde yer alıyor. Bu toplamda 1 milyarlık bir pazara doğrudan ulaşım demek. Bu anlamda lojistik sektörü ticaretin ayrılmaz bir parçası. Pandemi döneminde önemi anlaşılan lojistik sektörü geride bırakmaya hazırlandığımız 2023 yılında da önemli işler başardı" dedi.

Avrupa, Asya, Afrika ve Orta Doğu'nun geçiş koridoru üzerinde yer alan ülkemizin dünyanın en önemli lojistik üslerinden biri olabilecek bir konumda yer aldığını aktaran Ulusoy, "Genç ve nitelikli iş gücüne sahip ülkemizin etrafındaki uluslararası lojistik koridorlar ile bağlantıları ülkemizi bölgesinde lojistik merkez olarak ortaya çıkmasına katkı sağlıyor. Ülkemizin son dönemlerde altyapıları güçlendirilen karayollarına yapılan yatırımlar, teknolojik ve yenilikçi sistemlerle kurulan deniz limanları ve uluslararası arenada öncü hava meydanları lojistiğin ülke ekonomimizdeki etkisinin bir yansıması. Ticari faaliyetlerin vazgeçilmez bir parçası olan lojistik hizmetlerin geliştirilmesi için atılacak her adım nihai olarak ekonomimize, ticaretimize ve ülkemizin kalkınmasına fayda sağlayacak" ifadelerinde bulundu.

Lojistik sektörü ekonomik daralmanın gölgesinde kaldı

Lojistik sektörünün 2022'yi ve 2023'ün ilk yarısını pandemiden kalan sorunların ve Rusya-Ukrayna Savaşı nedeniyle yaşanan ekonomik daralmanın gölgesinde geçirdiğini belirten Ulusoy, "Pandemi sonrası biriken talepler, lojistik sektöründe olumlu bir hava estirmişti fakat 2022 yılının son çeyreğinde enflasyon ve merkez bankalarının faiz artırımı kararı, taleplerin yavaşlamasına yol açtı. 2023 yılına geldiğimizde ise küresel ekonomideki negatif görünüm, sektörü krizin boyutlarını tespit etmeye ve önlemler almaya itti.

Dolayısıyla 2023 yılının ilk altı ayında sektörümüz özellikle orta ve küçük ölçekli işletmelerimiz yeni yatırım ya da büyüme planları yerine tedbirci bir

1930'larda İzmir Gümrük ve Limanı

politika izledi. Savaşın hemen akabinde dünyanın en büyük petrol tedarikçisi Rusya'nın petrol arzının önündeki engeller ve ambargo kuralları akaryakıt fiyatlarının yükselmesine neden oldu. Kapanan hava ve deniz limanları ve yükselen petrol fiyatları lojistik sektöründe ciddi bir maliyet sorunu yarattı. Özellikle karayolundaki navlun fiyatları akaryakıt zamlarından kaynaklı yükseldi. Ayrıca lastik ve yedek parça fiyatları döviz kurlarındaki artışın bir sonucu olarak önemli gider kalemleri arasında yer aldı. Lojistik maliyetlerdeki bu artış, sektörümüzü ve nihai olarak tüketiciyi doğrudan etkiledi.
Seçim süreci, düşen navlunlar sonucunda kısmen Uzak Doğu'ya kaybettiğimiz Avrupa ihracatlarımız gibi değişimler de sektörümüzü etkileyen konular arasında yer aldı" diye konuştu.

"Lojistik sektöründeki zorluklar 2024'te devam edebilir"

2023'ün seyrini ABD ve AB tarafında devam eden resesyon, Çin'in zayıf büyüme verileri belirlediğini aktaran Ulusoy, "2023'ün ilk altı ayı, lojistik sektörü ve ekonomi için zorlu bir dönem oldu diyebiliriz. 2023'ün geri kalan kısmında ise geçen yıla paralel taşıma hacimlerinin gerçekleşmesini bekleyebiliriz. Küresel ekonomideki yavaşlama ve tedarik zincirindeki bozulmalar nedeniyle 2023 yılında yaşanan düşüşün devam etmesi durumunda, lojistik sektöründeki zorlukları 2024'te de devam edebilir. Lojistik sektörü bu zorlukların üstesinden gelmek için daha esnek ve uzun vadeli tedarik zincirleri oluşturmalı, yeni teknolojileri iş süreçlerine hızla entegre etmeli ve sürdürülebilir politikalar izlemeli. Sürdürülebilir politikalar yanında stratejiler geliştirmek bizim gibi istihdam oranı yüksek sektörler için oldukça kritik bir konu" ifadelerinde bulundu.

"Orta Koridor, Türkiye'nin önemini artırdı"

Türkiye'nin, lojistik sektöründe aldığı aksiyonlarla transit taşımacılık merkezi olmayı hedeflemesi gerektiğini söyleyen Ulusoy, "Özellikle Rusya-Ukrayna savaşının etkisi ile canlanan Orta Koridor, Türkiye'nin bu noktada önemini daha da artırdı. Önemli fırsatların başında sektörümüzde sunulan hizmetlerin çeşitliliği geliyor. Ukrayna krizinde ülkemizin de içerisinde bulunduğu Orta Koridor'a kayan yük trafiğinde ülkemiz sektörümüzün sunduğu hizmet çeşitliliği sayesinde önemli bir rol üstlendi. 2022 yılında Orta Koridor'daki yük hacmi yaklaşık yüzde 40 oranında arttı. Limanlarımız, taşıma filomuz ve depolarımızla birlikte bu transit yük hacmi ülkemiz üzerinden taşındı. Transit taşımacılık bir fırsat olarak önümüzde dururken bu rota üzerinde gelişime açık birçok alan bulunuyor. Orta Koridor üzerinde gümrük geçişlerinin dijitalleşmesi ve transit geçişin liberalleştirilmesi bu rotada transit sürenin azaltılmasına katkı sağlayacak önemli bir unsur olacak. Bu bağlamda sektörümüzün gündeminde her zaman ülkemize yüksek katma değerli üretimin canlandırılması ve ihracatı desteklemek yer aldı çünkü biz lojistikçiler ihracatçımızın en önemli paydaşı konumundayız" diye konuştu.

Yeni pazarlara erişimi kolaylaştıracak ana ulaştırma ve lojistik merkezlerin geliştirilmesi gerektiğini vurgulayan Ulusoy, sözlerini şöyle sürdürdü: "Merkezlerin iyileştirilmesi, ulaştırma ve lojistikte küresel boyutta öncü olunması, verimliliğin artırılması ülkece hedeflerimiz arasında yer almalı. Tüm bu unsurlar lojistiğin gelişimine önemli ölçüde katkı sunacak ve lojistiğin gelişimiyle birlikte ihracatımız farklı destinasyonlara, yüksek kaliteli hizmet ve verimlilik anlayışıyla yükselmeye devam edecek. Ulaştırma ve lojistikte küresel boyutta rekabetçi olabilmek için lojistiğin hemen her alanında güçlendirici adımlar atılması gerekiyor." T

Ekonomi Haberciliğinde
TAM 82 YILDIR
SİZİN TİCARETİNİZ
BİZİM TİCARET'İMİZ...
TİCARET
Ekonomi gazeteciliğinde öncü
TİCARET
www.ticaretgazetesi.com.tr

İç ve dış ticaret için önemli bir işleve sahip olan limanlar hem yerel hem de ulusal kalkınma üzerinde son derece belirleyici etkilere sahip

Limanlar bölgesel ekonomik kalkınmanın lokomotifi

Erdemir: Ekonomisi, çevreci özellikleri ve taşıma maliyetleri açısından denizyolunun üstünlüğü diğer taşıma modlarına göre giderek açılıyor, denizyolunun payı da giderek artıyor. Bu yönüyle denizyolu taşımacılığının ana merkezleri olan limanlar ülkelerin küresel rekabetteki en stratejik lojistik merkezleri haline geliyor

SEZA NUR ALPDÜNDAR

Limanlar hem tedarik zincirinin hayati bir parçası olarak, hem de bölgesel kalkınma ve istihdam girişimleri açısından bulunduğu bölgenin en önemli lojistik yatırımları arasında yer alıyor. Limanlar ülkeye ve bulundukları bölgeye hem ekonomik ve hem de sosyal faydalar sağlıyor. Firmaların pazar alanlarını genişleterek rekabeti arttırıyor ve böylelikle de tüketiciler için daha düşük fiyatlar oluşmasına imkan sağlıyor. Bunlar imalat firmaları, ağır sanayi ve perakendeciler de dâhil olmak üzere tüm ekonomik faaliyet sektörlerini kapsıyor. Bu nedenle, limanların ekonomik faydaları hizmet ettikleri hinterlant ile bu hinterlanttaki sanayi ve ticaretin çeşitliliği ile farklılaşıyor. Limanların ekonomik kalkınmada da ülkeler için anahtar rol oynadığını dile getiren Türkiye Liman İşletmecileri Derneği (TÜRKLİM) Yönetim Kurulu Başkanı Aydın Erdemir, limanların bölgedeki istihdamı, işgücü gelirlerini, ticari kazançları ve vergi gelirlerini artıran bölgesel ekonomik kalkınmanın lokomotifi olduğunu belirtti.

"Denizyolunun payı giderek artıyor"

Pandemiden bu yana küresel gelişmelere paralel olarak Türkiye'de denizyoluyla taşınan yüklerin payının giderek arttığını söyleyen Erdemir, "TÜİK verilerine göre, dış ticarete konu taşımalarda tonaj olarak ithalat yüklerin yüzde 96'sı, ihracat yüklerinin ise yüzde 80'i denizyoluyla taşınırken, değer olarak hem ithalat hem de ihracat yüklerin yüzde 60'tan fazlası denizyoluyla taşınıyor. Bu oranların gelecek yıllarda daha da artacağı bekleniyor.

Ekonomisi, çevreci özellikleri ve taşıma maliyetleri açısından denizyolunun üstünlüğü diğer taşıma modlarına göre giderek açılıyor, denizyolunun payı da giderek artıyor. Bu yönüyle denizyolu taşımacılığının ana merkezleri olan limanlar ülkelerin küresel rekabetteki en stratejik lojistik merkezleri haline geliyor. Ayrıca bir ülkenin sanayisinin ve özellikle ihracatının rekabet gücünün artması bir yana yatırım çekme cazibesi açısından da liman yatırımlarının önemi son derece arttı. Günümüzde ülkeler arasındaki entegrasyonun giderek güçlenmesi ile beraber küresel lojistik ve tedarik zincirinde limanlar ciddi bir görev üstleniyor. Aynı zamanda iç ve dış ticaret için önemli bir işleve sahip olan limanlar hem yerel hem de ulusal kalkınma üzerinde son derece belirleyici etkilere sahip. Limanlar bulundukları kentin ve bölgenin iktisadi anlamda gelişimine önemli katkı sağlıyor. Limanlara sahip olan kentlerin Sosyo Ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) olmayan kentlere göre son derece yüksek olduğu gibi limana bitişik ve yakın olan kentlerin SEGE değerleri de limana uzak kentlere göre daha olumlu. Bir liman bölgedeki istihdamı, işgücü gelirlerini, ticari kazançları ve vergi gelirlerini artıran bölgesel ekonomik kalkınmanın lokomotifi niteliğinde" diye konuştu.

"Dış ticaretteki darboğazlar limanlardaki yük hareketine yansıyacak"

Erdemir, "Türkiye'nin ihracatının yüzde 60'ının tek başına AB ve diğer

İstanbul Limanında yük nakliyesi

Strateji ve Eylem Planı yapılacak

Yer seçimi, ÇED izni, proje, plan, izin ve yatırım süreçleri itibarıyla çok uzun yılları bulan liman yatırımlarının zaman kaybetmeksizin bir an önce hayata geçirilmesi için ülkemizin ihtiyaç duyacağı kapasitenin planlanması gerektiğine vurgu yapan Erdemir, bu konuda arka arkaya hedefler ve eylem planlarının da açıklandığını aktardı. Erdemir, sözlerini şöyle sürdürdü: "2024-2026 Orta Vadeli Plan'ın (OVP) Politika ve Tedbirler başlıklı bölümünde; yeni sanayi bölgeleri ve lojistik hatları afet riskleri gözetilerek oluşturulacağı, mevcut demiryolu altyapısı daha etkin kullanılarak, sanayi bölgeleri ve limanlarla bağlantıları güçlendirileceği, lojistik merkezlerin ve iltisak hatlarının işletme ve yönetim modellerinin geliştirilmesine yönelik Lojistik Koordinasyon Kurulu'nun yönlendiriciliğinde mevzuat hazırlıklarının tamamlanacağı, çevreye duyarlı çok modlu taşımacılık terminalleri oluşturulacağı, Yeşil Liman uygulaması için teşvikler sağlanarak çevreye zararlı makine ve ekipmanların kullanımı azaltılacağı vb. içinde yeliş liman uygulamalarından dijital teknolojilerin yaygınlaştırılmasına kadar birçok konuda yapılacaklarla destekleme ve teşvikler de yer aldı. OVP ile ilgili hazırlanan 2024-2026 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi'nde 2024-2026 dönemi kamu yatırım tahsislerinde KÖİ modeliyle yürütülenler dâhil, 11. Kalkınma Planının öncelikli imalat sanayii sektörlerine ve bu sektörlere yönelik beşeri ve fiziki altyapıyı güçlendirecek Ar-Ge, dijitalleşme, insan kaynakları, lojistik, enerji ve eğitim gibi yatay alanlar ile tarım, turizm ve savunma sanayii alanlarına öncelik verileceği açık bir şekilde belirtiliyor. Yine bu rehberde Denizyolu ulaştırmasıyla ilgili olarak Filyos Limanı, Doğu Akdeniz Ana Konteyner Limanı ve Çandarlı Limanının tamamlanmasına birinci derecede öncelik verileceği, elverişli konumlarda Ro-Ro limanlarının yapımına yönelik yatırımlara önem verileceği hem özel hem de kamu limanlarındaki işlemleri, maliyetleri ve bürokratik süreçleri asgari düzeye indirmeye yönelik yatırımlara ve projelere birinci derecede önem verileceği de öne çıkarılıyor. TÜRKLİM olarak hem geçtiğimiz aylarda yayınladığımız Türkiye Limancılık Sektör Raporu ile 12. Kalkınma Plan çalışmalarına sunduğumuz raporlarımızda uygun ve hızlı bir şekilde liman yatırımlarının önünün açılması için başta süresi kısalan limanların kullanım sözleşmelerinin uzatılması yanında liman yatırımlarının her türlü devlet teşviklerinden yararlanabilmesi adına Stratejik Yatırımlar kapsamına alınması dahil sorunları ve çözümlerini ortaya koymuştuk. Önümüzdeki aylarda da bunlarla ilgili Strateji ve Eylem Planı'nı ortaya koyacağız."

Avrupa ülkeleriyle yapıldığı öngörüldüğünde dış ticarette yaşanan darboğazların limanlardaki yük hareketine yansıyacağı görülmektedir. Ayrıca; başta IMF, Dünya Bankası, OECD olmak üzere tüm küresel kuruluşlar yaptıkları açıklamalarda Rusya ve Ukrayna arasında devam eden savaş koşullarının yayılabileceği, jeopolitik gerilimlerin ve bölgesel çatışmaların artabileceği, ABD ve Çin arasındaki rekabetin daha da yoğunlaşabileceğini belirtmektedir. Başta ABD ve AB olmak üzere yüksek enflasyon ve fiyat artışları nedeniyle istihdam gücündeki artışın yavaşlaması, enerji fiyatlarındaki belirsizlikler gibi ekonomik kırılmalarla önümüzdeki 5 yılda küresel büyümenin sınırlı olacağı uyarısı yapılıyor" ifadelerinde bulundu.

"Liman tesislerimiz özel sektör tarafından işletiliyor"

Ülkemizde TCDD'ye bağlı olan Haydarpaşa ve İzmir Alsancak limanları dışında kamunun elinde liman tesisi kalmadığını aktaran Erdemir, "Halihazırda özelleşmiş limanlar dahil olmak üzere Türkiye'de faaliyette olan 217 liman tesisimiz çok büyük bir ağırlıkla özel sektör tarafından işletiliyor, bu yatırımcılarımız limanlara yatırım yaparak büyütüyor ve modernize ediyor. Türkiye'de kuru yük limanlarımızın hala ağırlıklı bir bölümü sanayiciler tarafından inşa edilip işletilirken, başta kimya, petrokimya ve demir çelik olmak üzere gelecekte inşası planlanan birçok sanayi tesisimiz ile sanayi veya endüstri bölgeleri limanlarla birlikte projelendiriliyor. Bunun ilk örneği Yumurtalık'ta Rönesans tarafından inşa edilen Ceyhan Petrokimya Endüstri Bölgesi ile limanı. Diğer taraftan konteyner limanlarımıza baktığımızda küresel liman operatörlerinin (KTO) payı giderek artıyor. TÜRKLİM'in yayınladığı Türkiye'de Küresel Terminal Operatörlerinin Durumu Raporu'na göre, 2020 yılında yerli ortakların 5,7 milyon TEU,

KTO'ların 5,3 milyon TEU ve KTO dışındaki diğer yabancı ortakların ise 711 bin TEU paya sahip olduğu hesaplandı.

2020 yılından günümüze bunun arttığı görüldü. En son DP World ile Evyapport'un yaptığı ortaklıkta gelecek açısından Türk limanlarının önemini gösterdi. Türkiye'nin jeostratejik önemi, Avrasya ve Avrupa arasındaki köprü geçiş koridoru olma rolü başta Batılı ülkeler olmak üzere tüm küresel güçler tarafından da biliniyor" diye konuştu.

"Gelişmelerin dışında kalmamak için limanlardaki eksiklikleri tamamlamalıyız"

Çin'in Kuşak ve Yol girişiminin son 10 yılda 150'den fazla ülke ve uluslararası kuruluşun paydaşı haline gelerek dünya nüfusunun 3'te 2'sini kapsayan coğrafyaya yayıldığını aktaran Erdemir, "Demir ve kara yolunun yanı sıra deniz yolunu da kapsayan proje, Çin'i dünyaya bağlayan girişim olmasıyla dikkati çekmişti. Tahmini olarak 100'den fazla ülkede 2 bin 600'den fazla projeyi kapsadığı tahmin edilen bu koridor, 6 ana güzergahtan oluşuyor. Bu güzergahlardan birini de Türkiye'den başlayıp Çin'e kadar ulaşan ve Orta Koridor adı verilen proje oluşturuyor.

Bu güzergah Türkiye'den demir yolu ve kara yolu bağlantılarıyla sırasıyla Gürcistan, Azerbaycan ve Hazar Denizi'ne, buradan da Hazar geçişi kullanılarak Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Kazakistan güzergahını takip ederek Çin'e ulaşıyor. Yine Rusya, İran ve Hindistan tarafından 2002'de imzalanan bir anlaşma ile temeli atılan Kuzey-Güney Ulaştırma Koridoru (INSTC) projesi de var. Bu koridor kara, tren ve deniz yolu güzergâhlarından oluşan 7 bin 200 kilometrelik bir ulaşım ağını içeriyor. Güneydoğu Asya'yı Kuzey Avrupa'ya bağlayacak olan bu koridor da iki güzergâhtan oluşuyor. Ana güzergâh, Hindistan'ın liman kenti Mumbai'de başlayıp İran'ın Basra Körfezi'ndeki Bender Abbas ve Hazar Denizi kıyısındaki Bender Enzeli limanlarından geçerek deniz yoluyla Rusya'nın Astrahan şehrine ulaştıktan sonra, buradan demir yolu ile St. Petersburg şehrinden geçerek Avrupa'ya varacağı planlanıyor.

Aynı zamanda, KGUK bünyesinde Batı Hazar güzergâhı inşaatının tamamlanması durumunda ise Rusya'nın St. Petersburg şehri, Azerbaycan'dan geçecek olan demir yolu ile İran'ın Bender Abbas Limanı'na doğrudan bağlanmış olacak. Türkiye'nin tüm gelişmelerin dışında kalmaması önemli. Bu açıdan başta demiryolları ve limanlar olmak üzere eksikliklerimiz tamamlamamız gerekiyor. Bakıldığında Türkiye ile Çin arasında Kuşak-Yol girişimine dair resmi bir anlaşmamız bulunmuyor.

Ukrayna-Rusya savaşına rağmen Türkiye için öngörülen orta koridordan da beklenen yükleri de alamamamız önemli bir handikap. Bu açıdan hem Türkiye'nin Bakü-Tiflis-Kars (BFK) demiryolunu geliştirmesi, başta Yavuz Selim Köprüsü'ne demiryolu geçişini hayata geçirmesiyle Marmaray'dan demiryolu geçiş kapasitesini geliştirmesi de gerekiyor. Yine başta transit merkezler konumundaki ana limanlar olmak üzere limanlara demiryolu bağlantılarını sağlaması, halihazırda planlanmış kara terminalleriyle yük aktarma merkezlerini de tamamlaması gerekiyor" ifadelerinde bulundu. T

Sağlık turizmi kapsamında Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin öncelikli olarak almak istediği hizmet; saç ekimi, katarakt ameliyatı, diş operasyonları, romatizma tedavileri, hacamat ve sülük tedavileri olarak kaydedildi

Türkiye, sağlık turizminde ivme kazandı

Sağlık turizminden elde edilen gelir, 2023'ün ilk iki çeyreğinde 1 milyon 33 bin 942 dolar tutarında gerçekleşti

ESİN ÖZDEMİR

Son yıllarda ivme kazanmayı sürdüren 'sağlık turizmi', hem dünyada hem de Türkiye'de önemli bir alternatif turizm çeşidi olarak yer alıyor. Dünyanın farklı yerlerindeki insanların şifa bulmak, tedavi olmak ve uygun sağlık hizmeti alabilmek için ülkelerarası yaptıkları seyahatlerin tamamı sağlık turizmi olarak adlandırılıyor. Bu amaçla seyahat eden kişilere ise "sağlık turisti" deniyor.

Türkiye, sağlık turizminin bütün çeşitlerinde hizmet verebilen başlıca ülkelerden biri olarak ön plana çıkıyor. Sağlık alanında yapılan yatırımların olumlu sonuçlar ortaya çıkarmasıyla birlikte, Türkiye'deki birçok sağlık kurumu, diğer ülkelerdeki kurumlarla rekabet edebilecek düzeye ulaştı. Ülkemiz; artan genç nüfusu, eğitilebilir ve kalifiye iş gücü, gelişmiş insan kaynakları ve ekonomisi ile dünya çapında önemli bir yer edindi. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) verilerine göre, çoğu gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere kıyasla, Türkiye'deki sağlık hizmetleri daha az maliyetli durumda.

Türkiye'nin ilk kadın doktoru Safiye Ali

Arap Ve İran asıllı turistler çoğunlukta

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 2015 yılında ülkemize gelen sağlık turisti sayısı 395 binden biraz fazla iken, 2018'de bu rakam 594 bine ulaştı. Pandeminin etkisiyle, 2020 yılında 400 binlere gerileyen sağlık turisti sayısı ise 2022'de 1 buçuk milyona yaklaştı. Sağlık turizminin ülkeye getirdiği döviz miktarı da her yıl artış gösterdi. 2015'te 638 bin 622 dolar olan gelirler, 2022 yılında 2 milyon 119 bin dolara yükseldi. 2023'ün ilk iki çeyreğinde ise toplam 746 bin 290 kişi sağlık hizmeti almak için ülkemize gelmiş ve buradan elde

Ölümün girmediği şehir: İzmir

Ülkemiz ve sağlık turizmi açısından yüksek potansiyele sahip olan İzmir; koşulları itibarıyla sağlık turizmi yapmaya uygun bir coğrafik ve yatırım iklimine sahip. "Ölümün girmediği yer", "vasiyetnamelerin açılmadığı şehir" olarak anılan İzmir, Bergama'da yer alan, tarihin ilk hastanesi Akslepion'a ev sahipliği yapıyor. Hamilelerin ve ölüme yakın olanların giremediği rivayet edilen Asklepion, insan sağlığının yanı sıra medikal terapiler ve eczacılık üzerine yapılan bilimsel gelişmelerin de çıkış noktası.

Termal kaynakların 59'u İzmir'de

Türkiye'de sıcaklığı ve debisi ile öne çıkan 410 termal kaynağın 123'ü Ege Bölgesi'nde bulunurken, bu kaynakların 59'u İzmir'de yer alıyor. Önemli kaynakları bünyesinde barındıran İzmir; Balçova Agamemnon, Allianoi, Asklepion, Karakoç, Çeşme-Şifne vb. gibi pek çok kaplıcasıyla antik dönemlerden beri şifa dağıtmasıyla biliniyor. Günümüzde de aynı işlevini devam ettiren şehirde; Bayındır Ilıcaları, Bergama Kaplıcaları, Menemen Ilıcaları, Ilıcagöl Ilıcası, Tavşan Adası Ilıcası, Çeşme Ilıcaları, Şifne Kaplıca ve Çamuru, Seferihisar Kaplıcaları, Urla Ilıcaları ve Gülbahçe Ilıcalarında termal turizm yapılıyor.

Modern tıbbın imkânlarından da yararlanılan kaplıcalarda, sıcak su, çamur banyosu ve içme suları bulunuyor.

"İzmir'in kendine has fırsatları var"

Sağlık Turizmi Derneği Başkanı Ercan Karakuş, İzmir'in sağlık turizmindeki güçlü yönlerini ve olanaklarını anlattı. Türkiye'nin sağlık turizmi alanında belirli bir konuma sahip olduğunu vurgulayan Karakuş, İzmir'in de Türkiye pazarı içerisinde kendine has fırsatları olduğunu belirtti. Karakuş, "İzmir, turizm potansiyeli en yüksek illerden biri. İzmir ve çevresindeki illerin; denizi, kumu ve kültürel varlıklarıyla en gözde yerler arasında olduğu biliniyor. Coğrafi konum açısından ülkemiz, Ortadoğu ve Kafkaslar'ın dibinde. Avrupa'ya yakın. Avrupa ile iç içe olmuş bir ülke. Haliyle bu durumda Türkiye, bu fırsatları değerlendirerek her geçen gün sağlık turizminde aldığı payı artırmaya devam ediyor" dedi.

"Pazarlama ve strateji eksiklikleri giderilmeli"

İzmir'in yeterince iyi tanıtılmadığı düşüncesini paylaşan Karakuş, pazarlama ve strateji konusundaki eksikliklerin giderilmesi gerektiğini söyledi. Karakuş, ülkedeki birçok zincir hastanenin İzmir'de şubesi olduğuna dikkat çekerek, "İstanbul sağlık turizminde birinci sırada. Arkasından Antalya geliyor. Üçüncü sırada ise Ankara var. İzmir, dördüncü-beşinci sırada kalıyor. Şehir yalnızca sağlık turizmiyle değil, kültürel olarak da büyük bir potansiyel barındırıyor. Bugün Konya, Mevlana'yı iyi tanıttıkları için sağlık turizmi yapabiliyor. Karadeniz Bölgesi, doğasını ve yeşilliğini tanıtabilmeyi başarması nedeniyle hasta çekebiliyor. Eğer İzmir yeterince sağlık turizmi yapamıyorsa, burada pazarlama ve strateji eksikliği vardır" ifadelerinde bulundu.

edilen gelir 1 milyon 33 bin 942 doları tutarında gerçekleşti.

Turizm gelirinin yaklaşık yüzde 30'u, yurtdışında yaşayan gurbetçiler üzerinden sağlanıyor. 2021 yılının ilk dört aylık döneminde İstanbul'a en çok ziyaretçi gönderen ilk 10 ülke; Rusya, İran, Almanya, Ukrayna, Irak, Fransa, Özbekistan, Azerbaycan, ABD ve Libya oldu. Sağlık turizmi kapsamında gelenlerin büyük bölümünü Arap ve İran kökenli turistler oluşturdu. Batılı ülkelerden gelen sağlık turistlerinin önemli bir bölümünün de Arap kökenli turistlerden oluştuğu görülüyor.

2022 yılında Türkiye'ye en fazla ziyaretçi gönderen ilk üç ülke İngiltere, ABD ve Almanya olarak kaydedildi. En çok harcama yapanlar sıralamasında ise sırasıyla ABD, İngiltere ve Suudi Arabistan'dan gelen turistler yer aldı. ABD ve İngiltere'den gelen sağlık turistlerinin azımsanmayacak bölümünü de Arap ve İran asıllı turistler oluşturdu. Özellikle İngiltere'den hatırı sayılır ölçüde Arap sağlık turisti Türkiye'ye geldi.

"Ülke ekonomisine katkısı, 1 milyar 600 milyon dolar"

Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, sağlık turizmi nedeniyle gelen turistlerin, diğer turistlere göre en az iki kat daha fazla döviz bıraktığının altını çizdi. 876 bin 521 kişinin 2022 yılında sağlık turizmi için gelerek ülke ekonomisine 1 milyar 600 milyon dolar döviz getirisi sağladığı bilgisini paylaşan Palandöken, "Saç ekimi, katarakt ameliyatı, diş operasyonları, romatizma tedavileri, hacamat ve sülük tedavileri gibi her türlü operasyon için ülkemize gelen turistler ise diğerlerinin en az iki katı daha fazla döviz bırakıyor.

Kaplıcalarımız, şifalı sularımız, yaylalarımız, dağ havası, ormanlık alanlar gibi doğal varlıklarımız sağlık turizmi ile daha çok değerlendirilmeli" ifadelerini kullandı. T

İEÜ'den Ege'de bir ilk: 'Sağlık Turizmi' eğitimi

İzmir Ekonomi Üniversitesi (İEÜ), sağlık turizmi sektöründe görev yapan kişilere, İngilizce ya da Türkçe olarak mesleki eğitim verilmesi konusunda Ticaret Bakanlığı tarafından yetkilendirildi. Çevrim içi olarak gerçekleştirilecek eğitimlere, Türkiye'nin her bölgesinden katılım sağlanabilecek.
Bu eğitimlerden, bakanlık tarafından sağlık turizmi için yetkilendirilen firmaların çalışanları faydalanabilecek. Eğitim imkanından yararlanmak isteyen firmalar, İzmir Ekonomi Üniversitesi'ne başvuruda bulunarak süreç hakkında detaylı bilgi alabilecek.

Prof. Dr. Ertürk: İzmir, büyük bir potansiyele sahip

İEÜ Sürekli Eğitim Merkezi Müdürü Prof. Dr. Nesrin Oruç Ertürk, İzmir'in sağlık turizmi alanında büyük bir potansiyele sahip olduğuna dikkat çekti. Üniversite olarak sağlayacakları eğitim imkanıyla bunu daha da geliştirmeyi hedeflediklerini kaydeden Prof. Dr. Ertürk, "İzmir; doğal kaynakları, uygun iklimi, kaplıcaları, şifalı otları, kültürel zenginlikleri ve uygun ulaşım olanakları gibi birçok açıdan oldukça avantajlı, sağlık turizminde büyük potansiyel barındıran bir şehir. İzmir, sağlık turizminde her zaman zirvede olabilecek donanıma sahip. Üniversite olarak bu alanda çalışan kişilere eğitim desteği sunmak demek, aynı zamanda İzmir'in sağlık turizmindeki gelişimine de katkı sağlamak, itici güç olmak demek. Çalışmalarımızı bu bilinçle sürdüreceğiz" ifadelerini kullandı.

Dünya altın rezervi ülke sıralamasında 11'inci sırada olan Türkiye, AB ülkeleri arasında en fazla altın üretimi gerçekleştiren ülke konumunda

Madencilik, cari açığı kapatmaya merhem olacak

Maden eski merkez Soma

Madencilik sektörü, ülke ekonomisine yıllık yaklaşık 40 milyar dolar katkı sağlıyor

FİLİZ EROL

Günümüzde dünyada yaklaşık 90 çeşit madenin üretimi yapılırken Türkiye'de 60 maden türünde üretim yapılıyor. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA) verilerine göre, dünyada 132 ülke arasında toplam maden üretim değeri itibarıyla 28'inci sırada yer alan ülkemiz, maden çeşitliliği açısından ise 10'uncu sırada bulunuyor. Ülke ekonomisine yıllık yaklaşık 40 milyar dolar katkı sağlayan madencilik sektörü, gerçekleştirdiği ihracat ile cari açığın azaltılmasında önemli rol oynuyor.

Türkiye'nin doğal kaynaklarının sanayinin ihtiyacı olan ham maddeleri karşılamak üzere harekete geçirilmesinin; cari açık üzerinde olumlu etki yaratabileceklerini aktaran Altın Madencileri Derneği (AMD) Başkanı ve Maden Platformu Sözcüsü Mehmet Yılmaz, "Şu an yaklaşık 6,5 milyar dolar bir ihracat rakamımız var. Madencilik sektörü olarak üretimimizi yeteri kadar artırabilirsek kısa sürede altın hariç 15 milyar dolar ihracata ulaşabiliriz" dedi.

"Küresel madenciliğin 2,4 trilyon dolara ulaşmasını bekliyoruz"

2025 yılında küresel madencilik piyasasının 2,4 trilyon dolar büyüklüğe ulaşmasının beklendiğini ifade eden Yılmaz, "Bu büyümeden ülkemizin hak ettiği payı alması gerekir. Halihazırda küresel piyasalarda Türkiye madencilik sektörü son derece önemli bir konuma sahip" dedi. Türkiye, dünyanın en büyük mermer ve traverten ihracatçısı, en büyük bor üreticisi ve ihracatçısı, en büyük feldspat ihracatçısı, ikinci büyük krom cevheri ihracatçısı, üçüncü büyük doğal taş

üreticisi ve ihracatçısı, yine dünyanın sekizinci büyük çinko üreticisi,10'uncu büyük kurşun üreticisi. Dünya altın rezervi ülke sıralamasında ise 11'inci sırada. AB ülkeleri arasında en fazla altın üretimi gerçekleştiren ülke konumundayız. Verdiğim bu rakamlar ülkemizin maden potansiyelini ortaya koyuyor" diye konuştu.

"Türkiye, çok büyük bir yeraltı servetine sahip"

Yıllık 100 milyar dolara ulaşan dış ticaret açığının ekonominin yumuşak karnı olduğunu aktaran Yılmaz, "Bu açığın neredeyse tamamı petrol, doğal gaz ve maden ithalatından kaynaklanıyor. Oysa Türkiye, çok büyük bir yeraltı servetine sahip. Dolayısıyla kapatmayı çalışılan cari açıkta bu sektör lokomotif rol oynayabilir. Bilimsel çalışmalar, Türkiye'nin toplam yer altı kaynaklarının bugünkü piyasa değerinin 3,5 trilyon doların üzerinde olduğunu ortaya koyuyor. Altın hariç sadece madencilikten kaynaklanan cari açık yaklaşık 30 milyar dolar. Buna yıllık ortalama 25-30 milyar dolar altını da eklediğimizde 60 milyar dolar madencilik ve madencilikten dolayı oluşan ürünlerden kaynaklı ithalat yükümüz var. Örneğin, yeraltında keşfedilmeyi bekleyen 5 bin tonun üzerinde altın rezervimiz var. Bu rezervin güncel piyasa değeri ise 275 milyar dolar civarında. Ayrıca bilindiği gibi altın ithalatına da her yıl çok ciddi bedeller ödüyoruz. Eğer altın üretimimizi önce 50 ton, sonra da 100 tona çıkarırsak dışarıya ödediğimiz on milyarlarca doları ülkemizde yatırım, üretim ve istihdama dönüştürebiliriz" ifadelerini kullandı.

"İstihdamımızı en az üçe katlayacağız"

Madencilik sektörü olarak 180 bin istihdama sahip olduklarını dile getiren Yılmaz, "Madencilik sektörünün istatistiki açıdan çarpanı 4'tür. Yani madencilik sektöründe çalışan bir kişi diğer sektörlerde dört kişiye iş imkânı açıyor. 15 milyar dolar ihracat hedefimizi, altında da 100 ton hedefimizi gerçekleştirirsek bu istihdamı en az üçe katlamayı düşünüyoruz" dedi.

"Rehabilitasyon sektörün vazgeçilmezi"

Madencilik faaliyetlerine izin verilen alanın ülkedeki orman alanının sadece binde 3'üne tekabül ettiğini hatırlattığını ve özellikle izinler noktasında orman idaresiyle yaşadıkları sorunları aktardıklarını belirten Yılmaz, "Madencilerin terk edilen veya ekonomik rezervin kalmadığı alanları rehabilite ederek, orman mevzuatına uygun biçimde basamaklandırıp orman idaresine teslim ediyor. Söz konusu alanların ağaçlandırma bedellerinin sahaya girerken peşin olarak ödeniyor. Ancak bizim önceliğimiz sektör olarak, yer altındaki madenleri yer yüzüne çıkarırken önce insan sonra çevre ondan sonra madencilik yapalım diyoruz. Çünkü bunu yapamazsak eğer, kazanılan paranın kirli hava, su ve toprakla hiçbir anlamı olmayacağının farkındayız. Sürdürülebilir madencilik, standardı yüksek madencilik, yöreye halkına saygı duyan madencilik bizim artık olmazsa olmazımız. Madencilik faaliyetleri bittikten sonra doğadan ödünç aldığımız şekle ve forma en yakın şekilde nasıl doğaya iade edebiliriz diye planlamasını hatta bütçelemesini en baştan yapıyoruz. Dolayısıyla rehabilitasyon konusu bizim için gerçekten vazgeçilmez bir unsur" sözlerine yer verdi. T

MADENCİLİK, SANAYİ ÇARKLARINI HIZLI DÖNDÜRECEK

Türkiye Madenciler Derneği (TMD) Yönetim Kurulu Başkanı Ali Emiroğlu, ülkede madencilik sektörünün gelişmesinin madenleri hammadde olarak kullanan sanayinin çarklarının hızla dönmesini sağlayacağını belirtti

Tüm sektörlerde bir üretim atılımı gerçekleştirmenin itici gücünün madencilik sektöründe yapılan üretim olacağını vurgulayan Türkiye Madenciler Derneği (TMD) Yönetim Kurulu Başkanı Ali Emiroğlu, "Bu bağlamda yatırım ortamını iyileştirerek madencilik sektörünün daha hızlı gelişmesinin sağlanması gerekiyor. Ülkemizde madencilik sektörünün gelişmesi hem madenleri hammadde olarak kullanan sanayimizin çarklarının hızla dönmesini sağlayacak hem de bizlere ihracat rekorları kırdırıp, cari açığın azaltılmasına önemli bir katkı sağlayacak" dedi.

"Maden çeşitliliğinde fark yaratma potansiyeline sahibiz"

Madencilik sektörü için 15 milyar dolar ihracat ve 100 ton altın üretim hedefi bir hayal olmadığını söyleyen Emiroğlu, "Ülkemiz bunu yapacak insan potansiyeline, bilgi, deneyim ve kaynağa sahip. Türkiye madencilik sektörü olarak diğer bağlı sektörlerle birlikte ülke ekonomisine yıllık yaklaşık 40 milyar dolar katkı sağlıyor. Orta Vadeli Program (OVP)'de sürdürülebilir madencilik politikalarına atıfta bulunulması bugüne kadar yaptığımız çalışmaları çok daha değerli kılıyor. Kamu otoritesinin sürdürülebilir madencilik konusunda atacağı tüm adımların en büyük destekçisi biz olacağız" değerlendirmelerinde bulundu.

Türkiye'nin dünyada bilinen 90 çeşit maden ve mineralin yaklaşık 80'ine sahip olduğunu ve bunlardan 60'ının ülkede üretildiğine dikkat çeken Emiroğlu, "Maden çeşitliliği açısından zengin bir ülke olarak geleceğimizde fark yaratma potansiyeline sahibiz" diye konuştu.

Ülkelerin gündeminde olan sıfır karbon hedefine ulaşmak için güneş, rüzgar ve deniz üstü enerji önem kazanıyor

Enerjide 2030 hedefi; üretimin %65'ini yenilenebilir kılmak

Raporda, 2021-2030 yılları arasında kurulacak güneş enerjisi projelerine, Türkiye'de üretilmeleri halinde 5 yıl daha tarife garantisi verilmesinin enerjiyi karbonsuzlaştırma planlarını destekleyeceğinin altı çizildi

BERFİN DURMAZ

Türkiye enerji sektöründe sürdürebilirlik çalışmalarını devam ettirirken yenilenebilir enerji alanında da faaliyetlerini sürdürüyor. Ülkelerin gündeminde olan sıfır karbon hedefine ulaşmak için güneş, rüzgar ve deniz üstü enerji de önem kazanıyor. İngiliz danışmanlık şirketi Ernst and Young'ın yılda iki kere hazırladığı EY Yenilenebilir Enerji Ülke Çekicilik Endeksi'nin (RECAI) Haziran 2023 Raporu'na göre, Almanya ilk kez Çin'i geride bırakarak ABD'den sonra 2'nci sıraya yerleşti. Dünyadaki yenilenebilir enerji pazarının ilk 40'ında yer alan ülkeleri değerlendiren listede ABD ilk sıradaki yerini korurken, Türkiye üç puan ilerleyerek 30'uncu sıradan 27'nci sıraya yükseldi. Türkiye'nin yenilenebilir enerji yatırımlarını çekme konusunda 3 puan artışla 27'nci sıraya yükseldiğini belirten rapor, bunu hükümetin yeni 10 yıllık vadeli yenilenebilir enerji projelerine verdiği tarife garantisine bağladı.

Raporda, 2021-2030 yılları arasında kurulacak güneş enerjisi projelerine, Türkiye'de üretilmeleri halinde 5 yıl daha tarife garantisi verilmesinin enerjiyi karbonsuzlaştırma planlarını destekleyeceğinin altı çizildi. Plan kapsamında 2035 yılına kadar ise 53

Kurulu güçte temiz enerjinin payı %54,6

Ağustos ayı itibarıyla 105 bin 300 megavat seviyesindeki elektrik enerjisi kurulu gücü içinde, yenilenebilir enerji kaynaklarının payının 57 bin 468 megavat ile yüzde 54,6'ya karşılık geldiğini belirten Enerji Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ENSİA) Yönetim Kurulu Başkanı Alper Kalaycı, "Ülkemiz genelinde temiz enerji kaynaklarının üretim içindeki payı bu seviyedeyken, OSB'lerin sadece yüzde 10 seviyesinde temiz enerji üretmelerini yetersiz görmekteyiz. 2053 Net Sıfır ulusal hedeflerimize ulaşabilmemiz için 2035 yılına kadar her yıl en az 8 bin megavat güneş enerjisi santrali devreye almamız gerekiyor" dedi.

Deniz üstü rüzgar enerjisinde 130 GW kurulum hedefleniyor

Küresel Rüzgar Enerjisi Konseyi (GWEC) ve online istatistik portalı Statista verilerine göre, dünya genelinde rüzgar enerjisi kurulu gücünde artışın yıllık 25 bin megavata ulaşması öngörülüyor. İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında enerji yoğun sektörlerdeki fosil yakıtlardan arınmak isteyen ülkelerin son yıllarda hızlandırdığı yatırımlarla deniz üstü rüzgar enerjisi kurulu gücünde geçen yıl 8 bin 800 megavat artış kaydedildi. Deniz üstü rüzgar enerjisi kurulu gücü, 2022 sonu itibarıyla 2013'teki 7 bin 171 megavat seviyesine göre 8 kat artarak 63 bin 300 megavata çıktı. Deniz üstü rüzgar enerjisinde 2023- 2027 döneminde 130 gigavat seviyesinde kurulum hedefleniyor.

"Elektrik üretimindeki yenilenebilir enerji payı %42'ye çıktı"

Türkiye'de mevcut kurulu gücün yaklaşık yüzde 55'inin yenilenebilir enerji kaynaklarından oluştuğunu dile getiren Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Abdullah Tancan, geçen yıl sonu itibarıyla elektrik üretiminin 326 milyar kilovata ulaştığını belirtti. Türkiye'nin yenilenebilir enerji kurulu gücünde Avrupa'da 5'inci, dünya genelinde de 12'nci sırada olduğunu bildiren Tancan, "Türkiye'nin ekipman üretiminde dünya genelinde 13'üncü, Avrupa'da ise 6'ncı sırada yer alıyor. Özellikle Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması ve Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı modelleriyle yenilenebilir kaynakların kurulu gücü ve üretiminde son 21 yılda önemli mesafeler kaydettik.

2002'de 31 bin 846 megavat olan elektrik kurulu gücü 3,3 kat artarak temmuz sonunda 105 bin 135 megavata ulaştı. Bu yatırımların büyük çoğunluğunu özel sektörümüz gerçekleştirdi. Elektrik üretimindeki yenilenebilir enerji payını yüzde 42'ye çıkardık" ifadelerine yer verdi.

gigavatlık (GW) güneş enerjisine ihtiyaç bulunuyor. Böylece 2030 yılına kadar enerji üretiminin yüzde 65'inin yenilenebilir kaynaklara dönüştürülmesi hedefleniyor.

Türkiye'nin güneş kurulu gücü 10 bin 196 megavata ulaştı

Türkiye Elektrik İletimi Anonim Şirketi (TEİAŞ)'nin verilerine göre, Türkiye güneş enerjisi kurulu gücü haziran ayı sonu itibariyle 10 bin 196 megavata (MW) ulaştı. TEİAŞ'ın aylık raporuna göre, toplam kurulu gücün yüzde 54,72'sine denk gelen 57 bin 355 megavatını yenilenebilir enerji kurulumları oluşturdu. Güneş kurulumlarının 8 bin 727 megavatını lisanssız güneş kurulumları oluştururken, 1469 megavatını lisanslı güneş kurulumları oluşturdu. T

Türkiye'nin ilk elektrik santrali Tarsus

Rüzgâr ve güneş enerji kaynaklarının payları yükseltilecek

Türkiye'de 2018'de profesyonelce tasarlanmış bir deniz üstü RES ihalesi düzenlendiğini, şartnameyi alan çok sayıda firma olmasına rağmen ihaleye katılımın olmadığını aktaran Denizüstü Rüzgar Enerjisi Derneği (DÜRED) Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Murat Durak, bunun sebeplerine bakılması ve deniz üstü RES projelerini hayata geçirmek için çalışmalar yürütülmesi gerektiğine dikkat çekti. Çalışmada Türkiye'nin elektrik sisteminde mevcut durumda sahip olduğunu belirten Durak, önümüzdeki dönemde sahip olabileceği imkânlar ve yenilenebilir enerji potansiyeli göz önüne alındığında rüzgâr ve güneş enerji kaynaklarının toplam elektrik üretimi içindeki paylarının yükseltilmesinin planlandığını belirtti. Durak, bu kapsamda 2035'te kaynaklar bazında; deniz üstü rüzgar enerjisi kurulu gücünün 5 gigavata, kara üstü rüzgar enerjisi kurulu gücünün 24,6 gigavata, güneş enerjisi kurulu gücünün 52,9 gigavata, hidroelektrik enerji kurulu gücünün 35,1 gigavata, jeotermal ve biyokütle kurulu gücünün 5,1 gigavata ve nükleer enerji kurulu gücünün 7,2 gigavata ulaşmasının planlandığını söyledi.

"Sera gazı emisyonu olmadan yeşil hidrojen üretilebilir"

Türkiye'de, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması (YEKDEM) aracılığıyla deniz üstü tesislerde taban fiyatın 6,75 dolarcent/ kWh, YEKDEM tavan fiyatın 8,25 dolar-cent/ kWh ve YEKDEM fiyat uygulama süresinin de 10 yıl olduğunu aktaran Durak, bu tesisler için yerli katkı fiyatı uygulama süresinin de 5 yıl olarak belirtti. Durak, deniz üstü RES'lerle, sera gazı emisyonu olmadan yeşil hidrojen üretilebileceğini, bu sebeple bu projelerin talebi karşılamak için gelecekte yeşil hidrojen üretim merkezleri olma potansiyeline de sahip olduğunu vurguladı.

Pandemi ile ivme kazanan e-ticaret sektörüne ilişkin otoriteler, 2025'e kadar 7,4 trilyon dolarlık sektör hacmi bekliyor

E-ticaretin küresel hacmi katlanarak artıyor

Türkiye'de en popüler iş tanımlarından biri haline gelen e-ticaret faaliyetleri 2021 yılında 161 milyar TL olurken, 2022'de 348 milyar TL'ye yükseldi. Açıklanan verilere göre, Türkiye'de e-ticaret hacmi son 1 yılda yüzde 116 arttı

TUNAY AFYON

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) tarafından 'mal ve hizmetlerin üretim, reklam, satış ve dağıtımlarının telekomünikasyon ağları üzerinden yapılması' şeklinde ifade edilen e-ticaret, Türkiye'de, dünyadaki gibi internet tabanlı ticari faaliyetlerin bütünü olarak adlandırılıyor. Türkiye'de özellikle pandemi döneminde, satın alma işlemi için belirli bir coğrafi alan veya bölge ile sınırı olmama özelliği nedeni ile önemli oranda ivme kazanan e-ticaret sektörü, ticari işletmelerin satış kanallarını büyüten unsur oldu.

Son 3 yıllık süreçte dünya genelinde alışveriş tarzının değişmesi e-ticaret sektörünün önünü açtı. E-ticaret sektörü kapsamında dünyada 2025 yılına kadar, perakende e-ticaret satış rakamlarının 7,4 trilyon dolar düzeyine ulaşması öngörülüyor. Ticaret faaliyetleri 2022'de 348 milyar TL oldu. İşletmelerin, yurtdışı başta olmak üzere farklı pazarlara açılmaları maddi olarak büyük getiriler sağlayan sektörde, döviz geliri elde eden işletmeler, ülke

ekonomisine de katkıda bulunuyor. Zaman ve mekândan bağımsız olması nedeni ile kişilere ticarete girme imkânı tanıyan e-ticaret sektörü ile katma değerde de artış yaşanıyor. Türkiye'de en popüler iş tanımlarından biri haline gelen e-ticaret faaliyetleri 2021 yılında 161 milyar TL olarak gerçekleşirken 2022'de bu rakam 348 milyar TL'ye yükseldi. Sonuçlara bakıldığında da e-ticaret hacminin son 1 yıl içerisinde yüzde 116 oranında arttığı görüldü.

Dünyada e-ticarette 2025'e kadar 7,4 trilyon $ satış beklentisi

Günümüzde e-ticaret, son derece önemli bir iş modeli durumuna geldi. Özellikle küresel ekonomide e-ticaret, iş stratejisinin en kritik bileşeni ve ekonomik kalkınma yolunda önemli bir role sahip. Zaman ve mekân sınırı olmaması, dünyanın her yerinden alışveriş yapma imkanını işletmelerle kullanıcılara sunan sektörde günümüzde küçük ve orta ölçekli işletmelerden büyük markalara kadar, kullanıcılarına ürün ve hizmetlerini ulaştırabilen ve e-ticaret sitesine sahip çok sayıda işletmenin bulunduğu söylenebilir. 2023'te açıklanan verilere göre, 2021 yılında perakende e-ticaret satışları, dünya genelinde yaklaşık olarak 4,9 trilyon dolar civarında gerçekleşti. 2022'nin henüz ikinci çeyreğinde perakende e-ticaret satışları yaklaşık 257 milyar dolar düzeyine ulaşırken bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 2,7'lik bir artış yaşandı. Edinilen son verilerle birlikte dünyada ve Türkiye'de e-ticaret hacmi hızla artıyor. Gelinen bu noktada ise e-ticaret sektöründe 2025 yılına kadar perakende e-ticaret satış rakamlarının 7,4 trilyon dolar düzeyine ulaşması öngörülüyor.

"Her beş üründen bir tanesi e-ticaret kanallarından alınıyor"

E-ticaret sektörüne ilişkin değerlendirmelerde bulunan E-Ticaret İşletmecileri Derneği (ETİD) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve PttAVM CEO'su Hakan Çevikoğlu, Ticaret Bakanlığı verilerine göre her beş üründen bir tanesinin e-ticaret kanallarından alındığını söyledi. Çevikoğlu, dünyada çevrimiçi satılan her dört paketten birinin başka ülkeye gittiğini aktararak, Türkiye'de bu oranın yirmi pakette bir olduğunu belirtti. E-ticaret sektöründe fırsat oluştuğunu vurgulayan Çevikoğlu ayrıca dünyadaki büyük pazar yerleri dışında ülkelerin lokal pazar

yerlerinin de satıcılar tarafından değerlendirilmeye alınmasının öneminin altını çizdi.

E-ticaret sektörü için 'veri analitiği' vurgusu

E-ticarete dair bir başka değerlendirme de Sovos Türkiye Ülke Müdürü Elçim Sirek'e ait. Sirek, çalışma dünyasında geleceği belirleyecek bir sonraki dalganın, dijitaldeki belgelerin anlamlandırılması anlamına gelen veri analitiği olduğuna dikkat çekti. Finansal belgelerin nerede, nasıl saklandığı ile verileri yorumlamak için neler yapıldığının hiç olmadığı kadar önemli hale geleceğini belirten Sirek, "Bu nedenle hem ana işiniz hem de işinizin bir parçası olan pazarlama, insan kaynakları, finans gibi yan dallarla ilgili teknolojik gelişmeleri takip edebilmeniz, dönüşümün bir parçası olabilmeniz çok kıymetli. Mesela, Türkiye e-dönüşüm sürecinde Avrupa'nın 10 yıl, diğer bazı ülkelerin ise 20 yıl ilerisinde" ifadelerini kullandı. T

İnşaat sektöründe artan girdi maliyetleri, küresel ekonomik durgunluk ve siyasi belirsizlikler sektörün büyümesini yavaşlattı

İnşaat sektörünün GSYİH payı %6,5'a yükseldi

Demir, konut kredisinin makul oranda ve ulaşılabilir olmaması durumunda inşaat sektöründeki daralmanın devam edeceğini vurguladı

FİLİZ EROL

Türkiye ekonomisinin en önemli sektörlerinden biri olan inşaat sektörünün, 2022 yılı sonu itibarıyla, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) içindeki payı yüzde 4,8 iken 2023 yılı içinde bu pay 5-6,5 arasına yükseldi. Türkiye inşaat sektörü, son yıllarda bazı zorluklarla karşı karşıya kaldı. Bu zorluklar arasında, artan girdi maliyetleri, küresel ekonomik durgunluk ve siyasi belirsizlikler gibi zorluklar, sektörün büyümesini yavaşlattı. 2023 yılında, Türkiye inşaat sektörünün büyümesinin yavaşlaması bekleniyor.

İnşaat sektörünün Türkiye'nin kalkınmasındaki rolünü aktaran İnşaat Müteahhitleri Sanayici ve İş İnsanları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Şeref Demir, "İnşaat sektörü, tedarikçi sektörlerin çokluğu, istihdam üzerinde doğrudan ve dolaylı olumlu etkileri ile her dönem ülkemiz ekonomisinde dikkat çekici bir sektör. İnşaat sektörünün ülkemiz GSYH içerisindeki payı yüzde 5-6,5 arasında, toplam istihdamdaki payı ise yüzde 5-7 aralığını gördü" dedi.

Konut kredisine ulaşımın zorlaşması ve vatandaşın gelirinin yeterince artmamasının, 2021 yılının ikinci çeyreğinden itibaren konut satışlarını düşürdüğünü vurgulayan Demir, "Talebin azalmasının etkisiyle, üretimde de kayda değer oranda düşüş gözlemleniyor. Geldiğimiz noktada konut kredisinin makul oranda ve ulaşılabilir olmaması durumunda inşaat sektöründe daralmanın devam etmesi kaçınılmaz" dedi.

"Konut fiyatlarının düşmesini beklemek hayal"

İnşaat sektörünün 2023 yılını değerlendiren Demir, "Her geçen gün artan maliyet artışları, bütün sektörleri etkilediği gibi inşaat sektörünü de etkiliyor. Artan malzeme fiyatları ve işçilik maliyeti, üretilen her ürüne yansıdığı gibi, konut fiyatlarının artmasına da sebep oluyor. Konunun uzmanı gibi kendini tanıtan birileri fiyatların düşeceği yönünde yanlış yönlendirme yaparak ihtiyacı olanların alımını öteleyerek sonrasında daha yüksek fiyattan almalarına neden oluyor. Bir ürünün fiyatının düşmesi için, maliyet artışlarının olmamasının yanı sıra, fiyatlardaki kar marjının da çok yüksek olmaması gerekiyor. Dolayısıyla konut fiyatlarının düşmesini beklemek gerçekleşmeyecek bir hayal" diye konuştu.

"Konut satışlarının kaldıracı, konut kredi faiz oranları"

Ülkedeki konut satışlarının kaldıracının, konut kredi faiz oranları olduğunu dile getiren Demir, "Konut kredi faizlerinde

Türkiye'nin ilk kadın inşaat mühendisi Sabiha Güreyman

vatandaşlarımız aylık yüzde 1 civarındaki bir faiz oranını adeta psikolojik sınır olarak görüyor, buna göre alım kararlarını veriyor ya da erteliyor. Bu nedenle, bir an önce sadece sıfır konut ve ticari alanlarda da geçerli olmak üzere, konut kredi faizlerinin aylık yüzde 1 civarında olacağı bir kampanya yapılması ihtiyacı var. Yine bu kampanyada, artan ev fiyatlarının gerektirdiği kredi miktarının da vatandaşlarımıza sağlanması son derece önemli. Ayrıca konut arzının arttırılmasına yönelik önlemler alınması da önem taşıyor" ifadelerini kullandı.

"Enflasyon muhasebesinin yapılması şart"

Müteahhitlik sektörünün yıllara dair imalatları gerektirmesi, fiyat dalgalanmalarından en çok etkilenen sektörlerden biri olmasına sebep olduğuna belirten Demir, "Birkaç yıl süren inşaat süresi içerisinde, arsa, inşaat malzemeleri ve işçilik maliyetlerinde son yıllarda olduğu gibi büyük çaplı artışlar yaşanabiliyor. Bu da müteahhit firmaların yüksek enflasyon kaynaklı yüksek vergilere maruz kalmalarına sebep oluyor. Enflasyondan arındırılmış maliyet muhasebesi oluşturulmaması nedeniyle, yükselen satış rakamları gerçekte yapılmamış kağıt üstünde karlar oluşturarak, yüksek vergilere sebep oluyor" sözlerine yer verdi.

Demir, "İçinden geçtiğimiz şartlar, 31 Aralık 2023 öncesinde bir enflasyon muhasebesi yapılmasını gerekli kılıyor. Aksi takdirde, müteahhitlik sektörü alım satımdan değil, enflasyondan kaynaklanan yüksek vergi ödemeleri nedeniyle büyük bir darbe alıyor. Bu da şirketlerin sermayelerinin azalmasına, dolasıyla da zaten azalmış olan konut arzının daha azalmasına, inşaat sektörünün istihdamının da düşmesine neden oluyor. Bu nedenle, yüksek enflasyona maruz kaldığımız bu dönemde, enflasyon muhasebesinin acilen getirilmesi gerekiyor" diye konuştu. T

Türkiye'de çimento ihtiyacı artacak

Çimento sektörünün çatı birliği Türkiye Çimento Sanayicileri Birliği (TÜRKÇİMENTO), 2023 yılının ilk yarısına ilişkin üretim ve satış rakamlarını açıkladı. Sektörün yüzde 94'ünü temsil eden TÜRKÇİMENTO üyelerinin, 2023 yılı Ocak-Haziran döneminde toplam üretimi geçen yılın aynı dönemine oranla yüzde 7,7 artarak 36,7 milyon tona yükseldi. 2023 yılı 6 aylık döneminde iç satışlar da yüzde 14,4 artışla 28 milyon tona ulaştı. 2023 yılı Ocak-Haziran döneminde, üretilen çimentonun yaklaşık yüzde 21,8'i ihraç edildi.

Yılın ilk yarısına ilişkin değerlendirmelerde bulunan TÜRKÇİMENTO Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Yücelik, "İnşaat sektöründe yaşanan küçülmenin de etkisiyle sektör 2022 yılını iç ve dış satışlarda tonaj olarak daralma ile tamamlandı. 2023 yılının ilk yarısında üretim ve iç satışta artışlar yaşadık. Ancak işçi ücretleri ve enerji fiyatlarındaki artışlardan sektörün etkilenmemesi mümkün değil. Yılın ikinci yarısında ilk yarıya kıyasla daha farklı ve olumlu bir resmin ortaya çıkmasını bekliyoruz. Yaşadığımız deprem felaketiyle tetiklenen kentsel dönüşüm çalışmaları ve devam etmekte olan alt yapı projeleriyle ülkemizde çimento ihtiyacını artıracağını öngörüyoruz. Çimento sektörünün büyümesini en çok etkileyen unsurlar, konut sektörü ve alt yapı yatırımlarıdır. Bu yatırımları karşılayabilecek üretim kapasitesine fazlasıyla sahip bir sektörüz" diye konuştu.

Yıllık inşaat malzemeleri ihracatı 29,86 milyar $

Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (Türkiye İMSAD) İnşaat Malzemesi Sanayi Dış Ticaret Endeksi'nin 2023 yılının ağustos ayı sonuçlarını açıklandı. Buna göre, ağustos ayında bir önceki temmuz ayına göre yaklaşık 300 milyon dolar artış gösteren ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise yüzde 11,3 geriledi. Ağustos ayı ihracatı miktar olarak 4,13 milyon tona yükselirken, yıllık inşaat malzemesi ihracatı ise 29,86 milyar dolara geriledi. Raporda, inşaat malzemesi sanayi ihracatının hem yeni maliyet artışlarına hem de TL'deki düzeltmenin katkılarına uyum sağlamaya çalıştığı belirtildi.

İhracat ağustos ayında değer olarak yükseldi

İç piyasalarda yeni ekonomi politikaları ve sıkı para politikasının ağustos ayında daha belirgin hale geldiğine dikkat çekilen raporda, ihracatın bir önceki aya göre yaklaşık 300 milyon dolar artışla 2,63 milyar dolara yükseldiği belirtildi. Ancak ağustos ayı ihracatı değer olarak geçen yılın ağustos ayı ihracatının yüzde 11,3 altında kaldı. İnşaat malzemesi ihracatı miktar olarak ise 2023 Ağustos'ta 4,13 milyon tona yükseldi. İhracat miktar olarak temmuz ayının 475 bin ton üzerinde gerçekleşti. İhracat miktarı geçen yılın aynı dönemine göre ise yüzde 19,9 geriledi. İnşaat malzemesi sanayi ortalama yıllık ihracat birim fiyatı 0,64 dolar/kg ile ağustos ayında geçen yılın ayını dönemine göre yüzde 10,7 arttı.

Cumhuriyet'imizin 100 Yılı İçinde Paylaştığımız 82 Yıl

AHMET S. TÜKEL
Ticaret Gazetesi İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Müdürü

II. Dünya Savaş'ının zor yıllarında da savaşa girmemiş olmanın verdiği avantajla, ticaret hayatı zorunlu kısıtlamalarla da olsa devam ederken, 28 yaşında bir genç gazeteci, günün uygun olmayan koşullarına rağmen aklına koyduğu gazeteyi 1942 yılının 20 Nisan'ında yayınlamaya başladı

TİCARET

Çuval yine günün konusu oldu

Tanzim satışı haberinin yağ piyasasında tesiri hafifledi

Son kararlar umumiyetle kara borsa faaliyetlerini durdurmuştur

Kereste piyasası boşalıyor

Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk Milletine en büyük armağanı olan Cumhuriyet'in 100. Yılını kutluyoruz. 23 Ekim 1923'ten 19 yıl sonra kurulan ve bugüne kadar aksamadan yayınlanan gazetemiz TİCARET için de 100. Yıl için hazırladığımız bu ilavede siz okuyucularımıza hatırlatma amaçlı olsa da bu uzun dönemi kapsayan süre kapsamında TİCARET ile bilgilere yer vermenin doğru olacağını düşündük. Geçmişi yeniden yazmıyoruz. Bu yazıda yer alan konuları daha önce de gazetemizin kuruluş yıldönümlerinde sizlere aktarmış idik. Belki bir tekrar gibi gelebilir ama tarihimizi yeniden yazmak gibi bir yaklaşımımız yok. Kuruluşumuzdan bugüne geçen süre içinde TİCARET'in yaşamını sizlerle tekrar paylaşıyoruz.

Cumhuriyet'in kurulduğu yıllarda Türk ekonomisine baktığımız zaman İstanbul ve İzmir'in ticaret ve ekonomik hareketliliğin en yoğun olduğu iller olduğunu görüyoruz. Ekonomik kalkınma yolunda çok önemli adımlar atıldığı Cumhuriyet'in başlangıcı sonrası gelişmeler hızlanırken,

SÜHA SÜKUTİ TÜKEL

tarih boyunca önemli bir liman kenti olması nedeniyle ticaretin yoğun olarak yapıldığı, coğrafi konumu itibarıyla da önemli tarım ürünlerinin yetiştirildiği bir bölgenin verdiği avantajla, İzmir Şehri Türkiye Cumhuriyeti'nin de önde gelen merkezlerinden birisi olma özelliğini devam ettirmiştir.

II. Dünya savaşının zor yıllarında da savaşa girmemiş olmanın verdiği avantajla, ticaret hayatı zorunlu kısıtlamalarla da olsa devam ederken, 28 yaşında bir genç gazeteci, günün uygun olmayan koşullarına rağmen aklına koyduğu gazeteyi 1942 yılının 20 Nisan'ında yayınlamaya başladı.

Bu gazeteci Süha Sükuti Tükel idi. Babası askeri Doktor Hasan Sükuti'nin İzmir'de hastanede görevini yaptığı yıllarda, I. Dünya Savaşının başlamasından birkaç ay sonra 1914 yılının 27 Eylül'ünde doğan Süha Sükuti, teyzesi Eribe Öktem'in eşi olan "Anadolu" Gazetesinin sahibi Haydar Rüştü Öktem'den etkilenerek genç yaşlarda hangi mesleği yapmak istediğini belirlemiş ve bunun da gazetecilik olduğuna karar vermişti.

1931 yılında Anadolu Gazetesinde çalışmaya başlayan Tükel, o yıllarda girişimci yapısının verdiği şevkle kendi adına da bazı yayınlar çıkarmayı dener. Bunların içinde en tanınmış olanı "Asrın Çocuğu" adıyla yayınlanan ve gençlere yönelik olarak hazırlanmış dergidir ve gençler arasında ilgi gördüğünden bahsedilir.

Ne var ki aklında yaşadığı şehrin limanına her gün girip çıkan, belli mevsimlerde de yoğun trafiğini gözlemlediği büyüklü küçüklü gemiler ve onların yarattığı faaliyet vardır. Her sabah Karşıyaka'dan vapurla İzmir'e giderken gördüğü bu manzara, olayın arkasındaki dinamikleri düşünmeye itmiştir Süha Sükuti Tükel'i. Kendi mesleği ile olabilecek ilişkisini düşünmeye başlar. 1925 yıllarında İzmir'de o zaman eski harflerle yayınlanan ve daha sonra Ticaret Matbaacılık olarak faaliyet gösteren müessesenin sahibi Halit Raşit Yılmaz'ın çıkardığı, 30'lu yıllarda da yayınına son verilen Ticaret adlı bir yayından esinlenerek bu konuda bir gazete çıkarma düşüncesi gittikçe pekişir.

Bu arada II. Dünya savaşı başlamıştır. Gazetenin en önemli hammaddesi kağıttır ve Türkiye'de üretilmemektedir. İthalata dayalı bir sistem içinde ve harp koşullarında böyle bir riske girmenin ne derece doğru olduğu sorusu arkadaşları tarafından sürekli gündeme getirilmekte, zamanlama açısından beklemesinin daha doğru olacağı tavsiye edilmektedir.

Bir grup arkadaşı ise. memleketin böyle bir yayına ihtiyacı olduğunu belirterek zaman kaybetmeden işe girişmesini önermektedir.

Sonunda kendisi de bu işin biran evvel yapılması gerektiği konusunda ikna olur. Çıkarılacak yayının adı TİCARET olacaktır ve başlığı altında "Borsa Piyasa" ibaresi bulunacaktır.

Süha Tükel, gazetenin formatı üzerinde çalışmalar başlatır. O sıralarda savaş yılları olmasına rağmen, İzmir'e muntazam olarak İsveç'ten gemi gelmekte ve bu gemi de aynı zamanda kâğıt getirmektedir. İzmir'de kâğıt ithalatını yapan firmayla anlaşmak zor olmamıştır. Her gün aralıksız çıkması planlanan bir yayın için en önemli handikap olan hammadde temini böylece bir sorun olmaktan çıkmış, en azından kâğıt temini konusu hallolmuştur.

Gazeteyi basacak matbaa arayışında, Kemeraltı'nda faaliyet gösteren "Mehşer Matbaası" seçilir. Tabaka olarak basılacak gazetenin ebadı da 32 x 46 cm olarak tespit edilir. Günün şartlarında gazete tek renkli, siyah beyaz olarak basılacaktır. Gazetenin sayfa düzenlemesi de "Nihat Basımevi"nde (daha sonraları Piyasa Matbaası olarak faaliyet göstermiştir) gerçekleştirilecektir. Gazetenin idarehanesi Gazi Bulvarı'nda, Borsa'yı geçtikten sonraki blokta yer alan Demirelli İşhanında yer almıştır. Hanın küçük bir bölümü kiralanır ve ilk yayın tarihi olarak belirlenen 20 Nisan için bir yarış başlar.

Bazı prensipleri de uygulamak gerektiğine inanmıştır Süha Tükel. Her şeyden önce Gazete abone sistemi ile çalışacaktır. Hedef her sabah işyerlerine erken saatte gazeteyi ulaştırmak olacaktır. Piyasalardaki gelişmeler, borsadaki hareketler yakından takip edilecek ve okuyuculara iletilecektir. Ayrıca hükümetin aldığı kararların tüccarı, esnafı direkt etkilediği için, bu konulardaki sorunların hükümete ve yetkili makamlara iletilmesinde bir rol oynayacaktır Ticaret Gazetesi. İlk sayısında bu görüşler okuyuculara iletilir.

Gazetenin fiyatı 9 kuruş olarak tespit edilir. Ancak yıllık abone sistemi olarak uygulanacağı için bir yıllık abone bedeli 14TL dir. Bu rakamların ne ifade ettiği hakkında bir fikir verebilmek için ilk nüshamızdan iki temel fiyatın okuyucularımız arasında bir fikir oluşturabileceğini düşünüyoruz. 24 ayar külçe altının gramı 4.90TL, dolar ise 130 kuruştur.

Ticaret yayın hayatına dört sayfalı bir gazete olarak başladı. İlk Yazı İşleri Müdürü görevini Nihat Şevki Kar üstlendi.

1947 yılına gelindiğinde, ekonomik durum gittikçe bozulmaya başladı ve bir devalüasyonun yaklaştığına dair beklentiler çoğaldı. Nitekim 7 Eylül Pazar günü Recep Peker Hükümeti bir operasyonla liranın dövizlere karşı değerini düşürdü, dolar 180 kuruştan 280 kuruşa yükseltildi, Türk parasına sürekli değer kaybettiren ve yakın zamanda da 6 sıfırın atıldığı duruma getiren yola girilmiş oldu

"Günün İçinden" adını verdiği köşesinde kendisini "Bir vakit günlük siyasi gazetelerde fıkra yazarı bir muharrir" olarak tanıtmıştı.

Gazetenin ilk sayısında "Ziraat Bankası, Banca Commerciale Italiana ve Dresdner Bank" ilanları yer aldı. Ziraat Bankasının ilanı para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye dağıtılacağını duyuruyordu. Diğer bankaların ilanları ise her türlü ticari muamelenin yapıldığını belirterek tüccarlara sesleniyordu. Sıhhat Eczanesi'nin ilanı yanı sıra İzmir'deki Elhamra, Tayyare, Lale ve Yeni sinemalarının da ilanları ilk sayıda yer aldı.

Gazete ilgi çekmişti. İzmir'in ticaret erbabı gazeteye abone olmakta gecikmedi. Esas ilgi İzmir dışından gelmekte idi. Zamanın iletişim ve ulaşım koşulları düşünüldüğünde bu gelişme de bir bakıma normaldi O zamanlar büyük şehirler dışında bulunan kişilerin haber alma imkanları oldukça kısıtlı idi. Ticaret yaşamında en önemli konu fiyattır. Kararlar fiyata göre verilir, mal alım satımları ona göre yapılır. İzmir'den bir tüccar müstahsilden mal almaya gittiği zaman, teklif ettiği fiyatın ne ölçüde piyasayı yansıttığı konusunda üreticinin haberdar olması o günlerde pek kolay değildi. Kaldı ki o yıllarda takas usulü ticaret de yaygın olarak yapılmakta idi. Örneğin, kasabalara kumaş götürülmekte, bunun karşılığında incir, üzüm alınabilmekte idi. Takas işleminin hangi parite üzerinden gerçekleştirileceği konusunda TİCARET'in rakamları çoğu kez referans olarak kullanılmaya başlanmıştı.

Bu gelişmeler, yavaş da olsa gazetenin abone sayısında artışı da beraberinde getirince, 1944 yılında format değişikliğine gidildi ve gazete 36 x 57 ebadında kâğıda basılmaya başladı. Aynı yıl gazetenin baskıları Piyasa Matbaasında yapılmaya ve başlıkta kırmızı renk kullanımına geçildi.

Savaş sonrası politik hayatta önemli değişikliklerin işaretlerinin başlaması, ülkede ilk defa halkoyuyla bir iktidarın seçilecek olması ve çok partili döneme geçiş, demokrasi açısından çok şey ifade ediyordu. Aslında Osmanlı'da meşrutiyete geçiş sırasında bir seçim yapılmıştı. I. Abdülhamit'in tahta geçmesinden ve bir müddet sonra Kanun-i Esasi'nin kabul edilmesi ile Osmanlı'da seçim yapılarak bir meclisin kurulması öngörülmüştü. Bu sebeple Türk tarihinde ilk seçim 1877 yılında yapıldı denilebilir. Ancak, bu seçimler bir seçim yasasına göre gerçekleştirilmemiş, illere, önemlerine göre kaç milletvekili çıkarabilecekleri bildirilmiş ve ilk seçimlerde halk oy kullanmamıştır. İl meclisleri seçim yapmışlar, bu seçimler sonucunda seçilen temsilciler, padişahın tayin ettiği Ayan Meclisi üyelerinden meydana gelmişti.

Normal olarak 1947 yılında yapılması gereken seçimler, büyük olasılıkla yeni kurulmuş olan Demokrat Parti'nin daha fazla güçlenmesine meydan vermemek amacıyla bir yıl önceye alınmış ve 20 Temmuz 1946'da yapılması kararlaştırılmıştı.

Gazetenin ön sayfasında çerçeve içinde yer alan ve 19 Temmuz 1946 Cumartesi günkü Ticaret'te yayınlanan başyazı da ilk defa halkın oyuna başvurulacak olan seçimin ne kadar hayati bir önem taşıdığını göstermesi bakımından ilginçtir. Ticaret'in kurucusu Süha S. Tükel tarafından kaleme alınan yazıda "Reyini kullanırken cihan ölçüsünde bir imtihan geçirmekte olduğunu unutma. Çünkü memleket idaresini ellerine tevdi edeceğin kimselerin yüklendikleri işlerde göstereceği başarı, senin adına seçme kudret ve kabiliyetini de ispat edecektir" denilmekte, bugünkü şartlar altında bile geçerliliğini koruyan mahiyette bir yazı olarak Ticaret'in tarihteki sayfaları arasında yerini korumaktadır.

Seçimlerden birkaç gün sonra "Ne Olur" başlıklı kısa bir fıkra yayınlanır. Aslında işlerin pek de iyi gitmeyeceğinin bir anlamda ifadesidir bu. Nitekim kurulan hükümet ekonomik durumun gittikçe bozulmasına seyirci kalırken, muhalif sesleri de susturmak için bazı önlemleri almakta, gazeteler kapatılmakta, demokratik düzene geçiş zor günler yaşarken, seçimi kazanmış olan Halk Partisi, muhalif seslerden ders çıkaracağına, bildiği yoldan gitmekte kararlı olduğunu göstermektedir.

Bu arada seçimden önce Ticaret 59 x 84 ebadında Marinoni marka tabaka

basan bir baskı makinası satın almış ve gazeteyi kendi tesislerinde basmaya başlamıştır. Dört sayfalık gazeteyi basmak da aslında çok zor değildi. Makinanın hızı saatte 2.500 civarında olduğu için, dış yüzde 1. ve 4. Sayfalar renkli başlık nedeniyle 2 defa, iç sayfalar ise tek geçişte basılabilmekteydi. Yaklaşık 1.500 civarında gazete basıldığı için hemen hemen üç saatlik bir sürede basım bitiyordu. Tabakanın son yüzü basılır basılmaz makinadan çıktığı andan itibaren de tabakalar katlanmak üzere mücellithaneye verilirdi. Tek renkli olan makinada önce kırmızı mürekkep ile başlık basılmakta, gazete idarehanesinin bulunduğu binaya çok yakın olan İzmir Ticaret Borsası'ndan günlük işlemler ile ilgili bilgi alındıktan sonra "linotype" marka tek satırı kurşuna dizen makinalarda haberler yazılır, mürettipler bu satırları sayfadaki gerekli yerlerine yerleştirdikten sonra da provasını alıp musahhihlere düzeltmeleri yapmaları için teslim ederlerdi. Son düzeltmeleri yaptıktan sonra hataların bulunduğu satırlar değiştirilir ve iç sayfalar baskıya gönderilirdi. Daha sonra birinci sayfa haberleri için beklenir ve o işlemler de akşamüstü 5'e kadar bitmiş olurdu. Ticaret'in de matbaa ile ilişkisi zorunlu olarak bu şekilde başlamıştı. Ticaret'i basmasının yanı sıra, elde bulunan makinanın elverdiği ölçüde başka işler de basılabilmekteydi.

1947 yılına gelindiğinde, ekonomik durum gittikçe bozulmaya başladı ve bir devalüasyonun yaklaştığına dair beklentiler çoğaldı. Nitekim 7 Eylül Pazar günü Recep Peker Hükümeti bir operasyonla liranın dövizlere karşı değerini düşürdü, dolar 180 kuruştan 280 kuruşa yükseltildi, Türk parasına sürekli değer kaybettiren ve yakın zamanda da 6 sıfırın atıldığı duruma getiren yola girilmiş oldu.

8 Eylül günü Ticaret'in "İktisadi İnkılap" başlıklı yazısı o zamana göre ilginç bir analiz yaparak durumu değerlendirdi ve bu kararların ekonomimiz için hayırlı alamayacağını okuyucularına ihdas etti. 1929 buhranından sonra II. Dünya savaşını takiben günümüze kadar gelen dönemde muhtelif ekonomik krizlerle karşılaşan ekonomide, bunları devalüasyon yapma zorunluluğu noktasına gelip uygulayarak atlatmaya çalışan politikaların, cari açık verip borçlanma yöntemi ile ekonomiyi idare etmenin de başlangıcı 1947'de alınan bu kararlardır.

YEREL GAZETELER

Ticaret'in yanı sıra Süha Tükel yerel gazetelerin de önemine inanmıştı. 50'li yıllarda Muğla, Denizli ve Küçük Menderes adları altında Ticaret'ten ayrı olarak günlük üç gazeteyi daha çıkarmaya başladı. Bu gazetelerin söz konusu şehirlerde muhabirleri bulunuyor, gelen haberler İzmir'de düzenlenip basılıyor ve günlük olarak Ege'deki gazetenin ismini taşıyan şehirlere gönderiliyordu. Zamanına göre oldukça ileri bir düşünce ürünü olan yerel gazeteler 60'lara kadar sürdü. Yayınlar yeterli reklam alınamaması nedeniyle yaşatılamadı.

OTO TRAFİK

Bir diğer haftalık gazete de tabloid boyda basılan ve başlığında üç ışıklı trafik lambasının bulunduğu "OTOTRAFİK" adlı yayındı Gazete renkli olarak basılıyor, oto tamircilerini ilgilendirebilecek görsellerle donatılmış haberler, yeni otomobil modelleri, yurt dışı otomobil fuarları ile ilgili haberler bu yayında geniş bir şekilde yer alıyordu. Türkiye'de henüz otomobillerin sadece ithal olarak temin edilebildiği bir ortamda, araç sayısının da azlığı dikkate alınırsa, böyle bir girişimi başlatmak elbette kolay değildi. Nitekim bu yayın da uzun ömürlü olamadı.

1931 yılında Anadolu Gazetesinde çalışmaya başlayan Tükel, o yıllarda girişimci yapısının verdiği şevkle kendi adına da bazı yayınlar çıkarmayı dener. Bunların içinde en tanınmış olanı "Asrın Çocuğu" adıyla yayınlanan ve gençlere yönelik olarak hazırlanmış dergidir ve gençler arasında ilgi gördüğünden bahsedilir

Başbakan İnönü Fuar açılışında: Yanında oğlu Erdal İnönü, ikisinin arkasında not alan şapkalı gazeteci Süha Sükuti Tükel

Gazetenin ilk sayısında "Ziraat Banka'sı, Banca Commerciale Italiana ve Dresdner Bank" ilanları yer aldı. Ziraat Bankasının ilanı para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye dağıtılacağını duyuruyordu. Diğer bankaların ilanları ise her türlü ticari muamelenin yapıldığını belirterek tüccarlara sesleniyordu. Sıhhat Eczanesi'nin ilanı yanı sıra İzmir'deki Elhamra, Tayyare, Lale ve Yeni sinemalarının da ilanları ilk sayıda yer aldı

İNGİLİZCE GAZETE

Ticaret'in abone sayısının artması ve yurt dışından gazeteyi takip etmek isteyenlerin de bulunması nedeniyle 1963 yılında haftalık olarak gazetenin İngilizce versiyonu yayınlanmaya başladı. Yurt içindeki konsolosluklar ve Büyükelçilikler ile az sayıda da olsa yaşayan ve ekonomik hayatın içinde bulunan yabancılara hitap etmek amacıyla çıkarılan bu yayın da maalesef ancak bir buçuk yıl sürdürülebildi. Aslında piyasalar ve ekonomik haberleri sayesinde belli bir ilgiyi görüyordu. Ancak ülkede bulunan yabancıların sayısının azlığı ve yurt dışındaki abonelere ulaştırılmasının yüksek maliyeti, bu gazetenin de yaşamını etkilemişti.

Bu gazetenin çıkarılmasında Yeni Asır'dan ayrılmış olan Rahmetli Haluk Cansın'ın da önemli bir payı olduğunu belirtmek lazım. Haluk Cansın'ın anılarını aktardığı "Unutmaya kıyamadıklarım" adlı kitabından alıntı yaparak Süha Tükel'in kişiliği ve girişimciliğini anlatan, kızı Nükhet İzmiroğlu'nun Süha Sükuti Tükel ile ilgili kaleme aldığı bir yazısında bahsettiği bir bölümü burada aktarmak isterim:

"...İzmir'in basın çevresi avuçiçi kadar küçük. Benim Yeni Asır'dan ayrıldığım, dakikasında etrafa yayıldı... Haberi öğrenen Amerikalılar, hemen 1 Haziran'da işe başlayabileceğimi bildirerek, bana 'ekonomi danışmanlığı' teklif ettiler...müsbet cevabımı bildirmeye karar vermiştim ki, aynı akşam bir telefon. Arayan, Ticaret gazetesinin sahibi Süha Sükûti Tükel. Kendisine daima hürmet duyduğum beyefendi bir gazeteci. Kırk yıla yakın bir zaman önce İzmir'de kurduğu gazeteyi mütevazı ve dürüst ölçüler içinde sürdürmeyi başarıyor. Çok büyük sayıda olmasa bile, sadece İzmir'de ve Ege'de değil, Türkiye'nin hemen her köşesinde aboneleri var.

'Haluk Bey' diyor 'Yeni Asır'dan ayrıldığınızı duydum. Gazeteciliğe de tamamen veda etmek istediğinizden bahsediliyor.' 'Evet öyle efendim... Şartlar onu gerektirdi.' Süha Bey, beni gayet iyi anladığını söylüyor: 'Ama' diyor 'Bunca yıl emek verdiğiniz mesleğinizden kopmanız niye? Benim size bir başka teklifim var. Gelin, Ticaret gazetesinde birlikte çalışalım. Biliyorsunuz bizim gazetede politika yok. Pamuktu, üzümdü, incirdi, tütündü bizim konularımız bunlar. Siz, aslında politikadan soğudunuz. Bizim gazetede yazı işlerinin başına geçersiniz, politikaya hiç bulaşmadan, sadece bu konularla ilgilenirsiniz. Kafa kafaya veririz ve gazeteyi geliştiririz.'

Kafam da kalbim de bir yanıyla gazetecilikten kopma fikrine o kadar direnme halinde ki, Süha Bey'in bu istikametteki her kelimesi ılık ılık içime akıyor. Ama bir tereddütüm var: Biliyorum ki Süha Bey, ihtilalciler tarafından daha birinci gün alelacele İzmir'den Ankara'ya götürülüp devlet başkanı yapılan Orgeneral Cemal Gürsel'in Karşıyaka'daki yakın arkadaşlarından. Yıllardan beri birlikte oynadıkları briç partileri iyice meşhur. Gerçi Cemal Paşa'nın bizzat ihtilalci olmadığı, sadece ihtilali yapanlar tarafından saygı ve güven uyandıran bir figür olarak vitrine konduğu muhakkak. Ama o kadarı bile, Süha Bey'le telefon konuşmamızı hemen müspet bir sonuca bağlamama mani oluyor. Ertesi sabah için buluşup teklifi yüz yüze konuşmak üzere randevulaşıyoruz.

...Süha Bey'in birlikte çalışmamız yolundaki isteği, bir heyecan derecesinde. Dile getirdiği projeleri dinlerken, tesiri altında kalmamak mümkün değil. Yalnızca Türkiye'yi değil, Avrupa ülkelerini de içine alan hedefleri art arda sıralıyor. Konuşması arasına sıkıştırıverdiği sözler arasında, bana özel bir çalışma odası hazırlatma ve bir baba adayı olarak, iç rahatlığıyla kabul edebileceğim seviyede bir maaş ödeme vaatleri de var...

Sonunda Amerikalıların 'ekonomi danışmanlığı' teklifine teşekkür ve ret... Süha Sükûti Bey'in ekonomi gazeteciliği teklifine ise teşekkür ve kabul...Ve 1 Haziran 1960 tarihinden itibaren, gazeteciliğe Ticaret gazetesi yazı işleri müdürü sıfatıyla devam!

...Süha Bey'in bana karşı davranışlarındaki centilmenlik hakkında da bir not düşmeliyim. Yeni patronum, Ankara'dan dalga dalga bütün memlekete yayılan olaylara benim hangi gözle baktığımı, ne gibi düşünceler ve hisler içinde olduğumu elbet biliyordu. Bildiği için de, olup bitenler hakkında bir şeyler söylemesi gerektiğinde kelimeleri son

Ticaret çalışanları bayram yemeğinde

derece dikkatli seçiyor, üzüntülerime üzüntü eklemekten tam bir incelikle kaçınıyordu. Yeni Asır'da bıraktığım arkadaşlarımla dostça temaslarımı devam ettirmem karşısında da bir an bile anlayışsızlık göstermedi. Eski gazetemde, benim ayrılmamdan sonra yazı işleri müdürlüğünü tek başına yüklenen Cemil Devrim, hemen her akşamüzeri bana uğramakta ve günün en son haberlerini sıcağı sıcağına anlatmaktaydı. Sonra da evlerimize gitmek üzere çok kere beraber çıkıyorduk.

Çiğ bir patron için, yakınlığın bu derecesi karşısında hazımsızlık göstermek, işten bile olmaz. Hatta o gazeteden bu gazeteye, bu gazeteden o gazeteye haber kayması evhamı, büyük bir ihtimalle gerginlik sebebi teşkil eder. Fakat Süha Bey'in o derece basit bir tarakta tek bir defa dahi, bezi olmadı. Bana da, Cemil'e de güveni sonuna kadar devam etti.

Süha Bey, gazetesine de, ailesine de çok düşkündü. Ticaret'in İstanbul'daki organizasyonunu kuvvetlendirmek için bir defasında 'station wagon'uyla birlikte İstanbul'a gitme kararı verdik. Yanına eşini de almıştı. Gidişte de dönüşte de şahit olduğum konuşmalar, Süha Bey'in gazete sahipliğinde olduğu kadar aile reisliğinde de rahat rahat 10 numara almayı hak ettiğini göstermekteydi. Süha Bey'in, yıllar önce tabloid boyda dörder yahut altışar sayfayla başlattığı Ticaret'i, artık haftanın –Pazar hariç- altı günü, tam boy sekiz sayfalık dolgun bir gazete olarak Anadolu'nun en uzak köşelerinde bile abonelere sahip hale gelmesi, onu tatmin etmiyordu. Yurtdışına da açılmanın yollarını arıyordu. Anlaşılan bu durumda benim İngilizceme de ümit bağlamıştı. İlk olarak Liverpool'daki pamuk borsasıyla temas kurduk. Bu borsanın, bütün dünyadaki pamuk üretimi hakkında muhabir raporlarıyla dolu haftalık bir yayın organı vardı: ona abone olduk. Kısa bir süre sonra, o organın Türkiye muhabirliğini üstlendim ve her Cuma günü buradaki pamuk satışlarını, fiyatlarını, miktarlarını, üretim ve stok durumlarını Liverpool'a telgrafla bildirmeye başladım.

Bunu, yine İngiltere'de çıkan ve pamuktan başka ürünlerle ilgili haftalık sektör raporları yayımlayan bir başka organla benzer ilişki kurmamız takip etti. Karşılıklı haber alışverişinde bulunuyorduk. Kısacası Ticaret'i, Fasih İnal ve Selahattin Türkkan gibi güçlü kalemlerin de yazı ailemize eklenmeleriyle, okuyucuları için cazip ve faydalı hale getirme yolundaydık.

Ancak Süha Bey için bu kadarı yeterli mi? Bir süre sonra yeni bir fikir ortaya attı: 'Ticaret'i İngilizce olarak da çıkaralım! Haftalık olsun. Dört sayfa. Tabloid boyda. Türkiye'deki piyasa hareketleri ve ekonomi gelişmeleri hakkında bilgi edinmek isteyen yabancılara hitap etsin. Abone bedelleri de dolar cinsinden alınsın'...

Heyecan verici bir düşünce...Yalnız ben, İngilizce bilgimin bu kadar iddialı bir

Gazetenin Kurucusu
Süha Sükuti Tükel

Gazetanin 1942'de kurulduğu Demirelli İş Hanı

Süha Tükel Basında 50 yıl ödülü 1984'den 1991'e kadar yayınlanan Export Turkey dergisi Ticaret'in 60'lı yıllarda yayınladığı ingilizce nüshası

proje için yeterli olmayabileceğinden endişeliyim. Her hafta hazırlayacağım yazılar için babamdan* bir 'gözden geçirip rötuşlama'vaadi de aldıktan sonra, kollarımı sıvayıp işe giriştim. Sonuç, hiç fena değil. Çeşitli ülkelerden edindiğimiz adreslere giden tanıtım mektuplarımıza karşı, önce cesaret verici cevaplar, sonra da dolar havaleleri gelmeye başladı ve Ticaret kısa zamanda Türkçesi ile

YEAR 20 MONDAY, AUGUST 14 TH, 1961 No. 2851

SULTANA MARKET OPENS TODAY

STATE DEBTS

An increase of T.L. 6,7 billions during the last ten years

Foreign debts rise to T.L. 5 billions

Probable price levels: T.L. 2.25 per kilo for No. 9s and T.L. 2.35 for No. 10s

Difference of opinions about quantity of crop continues - First shipments abroad soon

Common Market vs. Turkey

First an agreement of long term partnership

FIG CROP ESTIMATES

A record yield for Turkey at 56.650 tons

Production described as "Golden Crop,"

Germany buys Turkish peaches from Bursa

Swiss interest for citrus fruits

Rose - otto exports

Switzerland and France bought new lots

First dried figs arrive at market

Quiet conditions on imported merchandise

LARGE UNSOLD STOCKS

İstanbul'dan Erzurum'a, Diyarbakır'a ve Trabzon'a, İngilizcesi ile de New York'tan Londra'ya, Hamburg'a ve Paris'e kadar yayılmış benzersiz bir okuyucu halkasıyla çevrili tek Türk gazetesi olma vasfını kazandı.

Kendisine hedef olarak zenginlikten çok, mesleki başarıyı seçmiş olan Süha Bey, artık hayatından çok memnundu..."

EXPORT TURKEY

24 Ocak 1980 kararlarının ardından Özal'ın vizyonu çerçevesinde liberal politikaların uygulamaya başlaması, Türk ekonomisinde inanılmaz bir canlılığı da beraberinde getirmişti. İthal ikamesine dayalı, dövizi bulundurmanın bile el yaktığı bir dönemden, serbest piyasa ekonomisine geçiş aslında hiç de kolay olmadı. Düşünün ki Fransa bile Başbakan Mitterand'ın ülkeyi yönettiği o dönemlerde bankalardan bazılarını millileştirme girişiminde bulunurken, Türkiye, İngiltere'de Margaret Tatcher'ın öncülüğünü yaptığı özelleştirme girişimini bile başlatmıştı. Her ne kadar bu alanda o dönemler başarılı olamamış olsa bile, ihracata dayalı bir kalkınma modelinin uygulanmak istenmesi, Türk iş adamlarını yabancı piyasalarda yeni Pazar arama girişimine itmişti.

Ticaret de o dönemlerde bu konuda yardımcı olabilmek ve Türk firmalarını ve ürünlerini dışarıda tanıtabilmek amacıyla "Export Turkey" adı altında, Time mecmuası ebadına üç ayda bir yayınlanan bir dergiyi hayata geçirmişti. Tüm konsolosluklar ve büyükelçiliklerimizin bulundukları ülkelerdeki kuruluşların adreslerini temin ettikten sonra, özellikle Ortadoğu ve Avrupa'ya yönelik 8,000'e yakın adres içeren bir liste oluşturulmuş ve 1983 yılından itibaren özetle Türk ekonomisinin ihracat potansiyeline değinen yazılar ve röportajlar içeren, ekonomik durum ile ilgili rakamlara yer veren bir dergi ortaya çıkmıştı. Söz konusu yayın 1991 senesinin ilk aylarına kadar devam etti. İlk Körfez harekâtı, sonrası ise artan gönderi maliyetleri nedeniyle yayın kapatılmak zorunda kaldı.

MATBAACILIK

Yukarıda belirttiğimiz gibi, Ticaret 1946 yılında kendi gazetesini basmak için bir makine satın almıştı. Tabaka kâğıt üzerine baskı yapan bu makine matbaacılık konusunda da ilk adımların başlangıcını teşkil etti. Yerel yayınlar ile ilgili yapılan girişim de zaten elde böyle bir makinanın bulunması ve bu makinanın kapasitesini doldurmak arayışları ile sürdürüldü.

60'lı yıllara gelindiğinde İstanbul'da yayınlanan gazeteler yeni pazar arayışları ve okuyucuya günlük ulaşma amacıyla bölgelere girmeye başlamışlardı. O zamanlar İstanbul gazetelerini İzmir'de günü gününe okumak mümkün değildi. Bu durumun sadece 60 yıl önce olduğunu düşünmek bile bugün için belki insanlara zor geliyordur. Ancak bu nedenle İzmir'de gazete basma ihtiyacı ortaya çıkmıştı.

İzmir'in yakından tanıdığı gazeteci rahmetli İlhan Esen ile bir ortaklık kuruldu ve Şerif Remzi Reyent'in Konak'ta İktisat Kongresi'nin yapılmış olduğu binasında o zamanlar rotatif olarak bilinen ilk tesis kuruldu. Süha Tükel'in %60, İlhan Esen'in %40 ortak olduğu bu tesis, Milliyet ve Tercüman gazetelerinin İzmir ve bölge baskılarını yapmaya başladı.

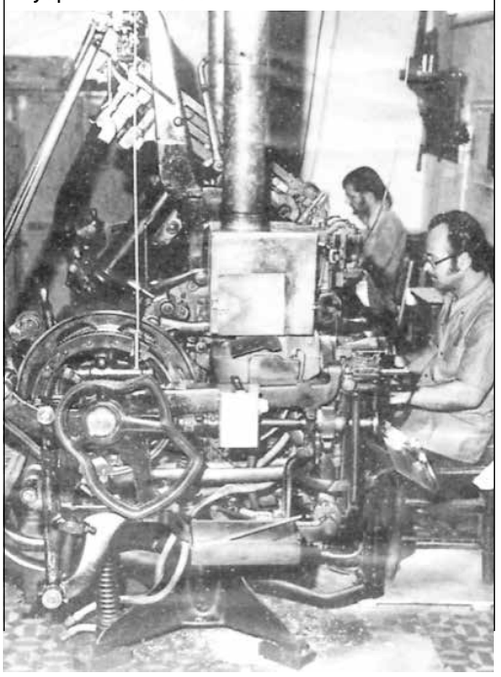
O zamanlar söz konusu gazetelerin tirajları 3-4 bin ile sınırlı olduğu için ve sayfa sayısının da azami 12 olması nedeniyle 1930'lardan kalma, fakat iyi çalışan

Albert Frankenthall marka kullanılmış bir makine satın alınıp çalıştırılmaya başlandı. Gazetelerin matrisleri İstanbul'dan geliyor, burada kalıplara aktarılıp gazeteler basılıyordu.

Bu girişim uzun süre devam etti. Ancak baskı sistemi değişmeye başlamış ve 67'den itibaren ofset baskıya geçilmeye başlanmıştı. Maliyet daha yüksek ve ithalata bağımlı olmasına rağmen kaliteli baskı, temiz bir ortam, hızlı bir şekilde kalıp değiştirebilme imkânı ve en önemlisi kurşun gibi bir zararlı maddeden kurtulmuş olmak, ofset baskıyı tercih nedenleri arasındaydı.
İstanbul gazetelerinin yavaş yavaş İzmir'de kendi matbaalarını kurmaya başlamaları nedeniyle rotatif olarak adlandırılan makinanın iş potansiyeli azalmış ve sonunda satılmak durumunda kalmıştı. Ofset'e geçişte İzmir'de Yeni Asır Gazetesi yine öncü olmuş ve İzmir gazetesi olarak ilk Rotatif Ofset baskı tesisini kurmuştu. Ticaret de eski eski sistemle basmanın avantajı kalmaması, tirajın artmış olması ve çok sayfayı aynı anda basabilme imkanı nedeniyle 1970 yılından itibaren Yeni Asır gazetesinin tesislerinde basılmaya başlandı.

İzmir'de baskı talebinin artmış olması, bu alanda bir iş imkanını da getirdi. Bu nedenle ofsete geçerek sistemin işleyişini öğrendikten sonra, Süha Tükel,

Linotip markasından esinlenilerek adlandırılan kurşun kullanarak dizgi yapılan makinalar

yine kendisine ait bir makine satın almak için girişimlerde bulundu ve 1974 yılında Günaydın ve Cumhuriyet gazetelerinin de Ege Bölgesi nüshalarını basmak üzere anlaşarak yeni bir tesisi kurdu. Ege Bölgesindeki İstanbul gazetelerinin tirajlarının sürekli artması, 1970'li yılların ikinci yarısında bugün bile erişilmesi zor olan 200 binin üzerinde tirajlara ulaşmaları, her gazetenin kendi tesisini kurma girişimini getirdi. Bu nedenle 80'li yıllar İstanbul gazetelerinin İzmir'de kendi tesislerini kurmalarıyla geçti. Bu durum Ticaret'in matbaasını menfi yönde etkilediği için 1994 yılında gazete basımı yapan makinalar Güneş gazetesine satıldı. Eldeki mevcut baskı ön hazırlık sistemlerinin olması nedeniyle de matbaacılığa ticari boyutta devam edilmesine karar verildi ve düz ofset olarak adlandırılan ve tabaka kâğıt üzerine baskı yapan makinalara yatırım yapıldı.

Bu girişimi, bugün için hâla yenilikçi yatırımlarıyla matbaacılık sektöründe faaliyet gösteren "Tükelmat Ticaret Gazetesi Tükeller Matbaacılık ve Ticaret Sanayi A.Ş."nin temelini oluşturdu.

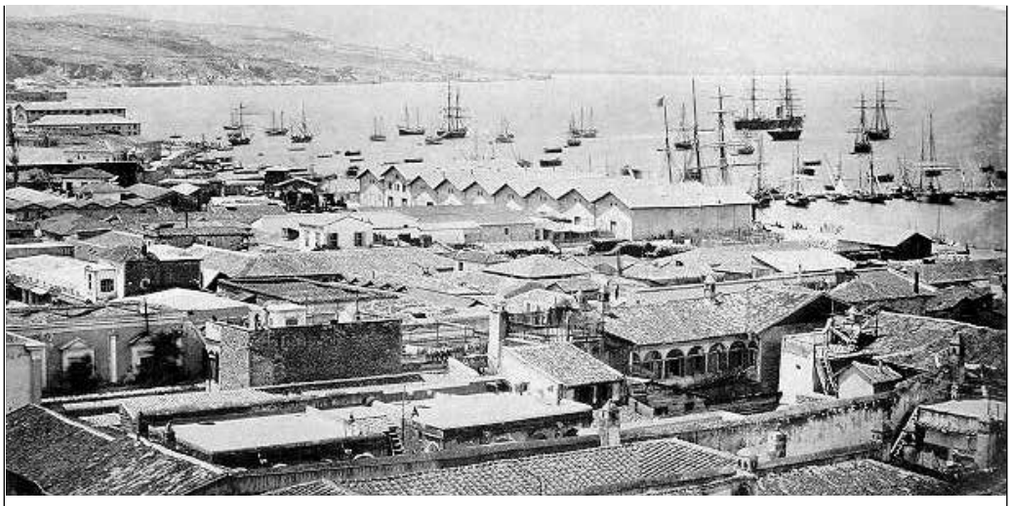
BİNADAN ÇIKIŞ

Ticaret 1940'lı yıllarda girdiği Gazi Bulvarı 18 nolu adresindeki Demirelli İşhanında faaliyetini sürdürmekteydi. Binanın zemin katında da matbaa yer almaktaydı. Şehir trafiğinin yoğunlaşması ve matbaa için gerekli kağıtların indirme-bindirme işlerinin gittikçe zorlaşması nedeniyle merkezin dışında bir yere taşınma zamanı gelmişti. 1993 yılında yeni bir baskı makinası yatırımı, taşınma programını tetikledi ve 2017 yılına kadar faaliyet gösterilen Çınarlı'daki binaya taşınıldı. Daha sonra Gazetenin şehir merkezinde olmasının daha avantajlı olacağı düşünülerek, ilk kez gazete ve matbaa ayrı binalarda hizmet vermeye başladı. Matbaa Çamdibi'ne taşınırken, Gazete de Dokuz Eylül Meydanı'nda Meydan Han'ın 7. Katında faaliyetini sürdürmeye başladı.

BUGÜNKÜ BAŞLIK

Ticaret 1942 senesinde kurulduğundan beri başlığını çok ufak değişiklikler yaparak kullandı. Ticaret yazısı hep muhafaza edildi, ilk yıllarda kullandığı harf karakterindeki "i" harfinin üzerinde bulunan yuvarlak nokta daha sonra 1944 yılında aynı harfin karakterin içine dikdörtgen olarak gömülmesiyle 1950'ye kadar devam etti. O tarihten sonra da başlığın altındaki Borsa – Piyasa ibaresi kaldırıldı.

Ticaret'in yanı sıra Süha Tükel yerel gazetelerin de önemine inanmıştı. 50'li yıllarda Muğla, Denizli ve Küçük Menderes adları altında Ticaret'ten ayrı olarak günlük üç gazeteyi daha çıkarmaya başladı. Bu gazetelerin söz konusu şehirlerde muhabirleri bulunuyor, gelen haberler İzmir'de düzenlenip basılıyor ve günlük olarak Ege'deki gazetenin ismini taşıyan şehirlere gönderiliyordu. Zamanına göre oldukça ileri bir düşünce ürünü olan yerel gazeteler 60'lara kadar sürdü. Yayınlar yeterli reklam alınamaması nedeniyle yaşatılamadı

Süha Bey'in, yıllar önce tabloid boyda dörder yahut altışar sayfayla başlattığı Ticaret'i, artık haftanın –Pazar hariç- altı günü, tam boy sekiz sayfalık dolgun bir gazete olarak Anadolu'nun en uzak köşelerinde bile abonelere sahip hale gelmesi, onu tatmin etmiyordu. Yurtdışına da açılmanın yollarını arıyordu

60'li yıllarda Basın İlan Kurumunun kurulmasından sonra gazetenin başlığının altında "Günlük Siyasi Ticari Gazete" ibaresi yer almaya başladı. 74 senesinden itibaren Gazete kendi tesislerinde rotatif ofset makinada basılmasına rağmen, dizgi sistemi, özellikle de tabloların bulunduğu sayfalar hala linotip marka kurşun dizen makinalar ile yapılmakta idi. 78 senesinden itibaren bu durum değişti. Yeni dizgi makinaları alındı ve gazete o zaman için elektronik denebilecek bir sistemle hazırlanmaya başlandı. Ancak makinalarda sadece tek satırlık ekran olduğu için yazılar sütun olarak dizilip fotoğraf kâğıdı benzeri bir malzeme üzerine çıkarılmakta, mürettipler de bu kağıtları mumlayarak sayfa planı üzerine yerleştirip sayfa sekreterlerinin çizdikleri sayfaları düzenlemekte idiler. Başlıklar ise yine şerit halinde ayrı bir makinada dizilmekte ve yazıların üzerine yerleştirilmekteydi.

1980'li yılların ortalarına doğru gazetede ofset sisteminin verdiği avantajla ve yeni satın alınmış dizgi sisteminin olanaklarından da faydalanarak sayfa mizanpajı ve kullanılan karakterler, gazetenin başlığı ile ilgili değişiklik yapma ihtiyacını kendiliğinden doğurdu. O sıralarda İstanbul'un reklam ajanslarından Manajans, İzmir'de bir ofis açmış ve başına da İzmir'in yakından tanıdığı gazeteci, köşe yazarı Haluk Cansın'ı getirmişti.

Haluk Cansın 1960-65 yıllarında Ticaret'te Yazı İşleri Müdürü olarak görev almış, gazetenin haftalık İngilizce nüshasının çıkarılmasına ön ayak olmuş biri olarak gazeteyi yakinen ve iyi bilen birisi idi ve bu işi en iyi şekilde gerçekleştirebilecek kişi idi.

Nitekim, çalışmaların Manajans'la yürütülmesine karar verildi. Haluk Cansın ısrarla gazetenin başlığında bir şekilde Ticaret'in ekonomi gazeteciliği ile ilgisinin vurgulanmasını istiyordu. Bugün halen kullanmakta olduğumuz ve "i" harfinin üzerindeki noktasının ilk günlerdeki gibi yuvarlak olarak kullanıldığı ve yanında "Ekonomi Gazeteciliğinde Öncü" ibaresinin bulunduğu başlık, Manajans'ın önermiş olduğu ve özellikle de Haluk Cansın'ın bize sunduğu başlıktır.

DİJİTAL DÜNYA

Son yirmi yılda dijital teknoloji, iletişimin yeni kurallar çerçevesinde değişik bir görünüm almasına neden oldu. Birçok kimse yazılı basının yok olabileceği endişesini taşımaya başladı. Gazetelerin en kıymetli ürünleri ve onca emek ve masraf yapılarak sunulan haberlerine internet üzerinden bir tıklamayla ulaşmanın yolu açılmıştı. Bazı gazeteler hariç, birçoğu başlangıçta ücretsiz olarak sunmaya başladı ve finansal olarak zor günler ile karşı karşıya kaldılar.
Ticaret de 2001 yılından beri internet üzerinde www.ticaretgazetesi.com.tr adresinde yayın yapıyor. Ancak, internet yayınında başından beri izlediği strateji, diğer gazetelere göre farklı oldu. Gazetenin genel haberleri le ilgili bölümlere herkes rahatlıkla ve ücretsiz olarak ulaşırken, Ticaret'in özellik taşıyan bölümlerine sadece abone olanlar ulaşabiliyor.

Kurulduğu günden beri Ticaret'in çekirdek yapısını oluşturan fiyat tabloları, yeni piyasa

ve borsa işlemleri, daha sonraki yıllarda gazete sayfalarında yer almaya başlayan ihale ilanları, dijital yayının başladığı ilk günden beri okuyuculara, abonelere belli bir ücret karşılığında sunuluyor.

Ekim ayından itibaren de bu alanda daha modern ve güncel görünüme sahip bir web sitesi uzun süren detaylı çalışmalardan sonra hayata geçirildi. Bu kapsamda ilginç bir istatistiğimiz de var. Gazetenin web sitesi günde 8-10 bin kişi tarafından ziyaret ediliyor ve ortalama 7,8 sayfa tıklanarak izleniyor. Bu durumda günlük 70-80 bin civarında bir tıklama ortaya çıkmış oluyor. Gazetenin dar bir kapsamda, ekonomi ve ticaret ile ilgili yayın yapıyor olması, bu tıklamayı yapan kişilerin de iş dünyasından insanlar olmaları, yukarıda belirtilen rakam küçük görünse bile, ciddi bir ilginin olduğunu gösteriyor.

Bir diğer ilginç istatistik ise, gazete sadece Türkçe yayınlanmasına rağmen, internet üzerinde izlenimin %70'inin yurt dışından geliyor olması. Tabi bu sınıflandırmayı yaparken IP adresleri dikkate alınmadığı için VPN kullanımı yaygınlaştığından belki tam olarak bu rakamlar doğru olmayabilir. Ama Çin'den ABD'ye, Norveç'ten Avustralya'ya gazetenin web sitesini ziyaret edenlerin olması, bizleri oldukça keyiflendiriyor ve şevkimizi arttırıyor.

Yaklaşık on iki yıldır klasik görünümümüzden fazla uzaklaşmadan gazeteyi siz okurlara renkli olarak sunmaya başladık. Sade bir görünümün, bizim ciddiyete verdiğimiz önemi yansıttığını düşünüyoruz. Fazla abartmaya kaçmadan, ama okuyucuya daha cazip gelebilecek şekilde renkli ama aynı zamanda ciddiyetini yansıtan bir gazete sunmaya çalışıyoruz.

Bu değişimin en azından son zamanlarda artan bir reklam trafiğinin de oluşmasına neden olduğunu gazetenin sayfalarında herhalde görüyorsunuz.

Öte yandan, renkli ve ciddi görünümlü bir gazete sunma çabamızda ne kadar başarılı olduğumuz konusu ise siz okuyucularımızın takdirinde.

Yazı işleri ve genel yayın müdürleri

Ticaret'in ilk Yazı İşleri Müdürlüğü görevini Nihat Şevki Kar yaptı. Daha sonra Tevfik Eryılmaz, Cihat Gökçek, Haluk Cansın, Sezai Güven, Enver Akdoğan ve son olarak da görevi halen yürütmekte olan Mehmet Cemal Tükel üstlendi. Sorumlu Yazı İşleri Müdürlüğü görevini ise gazetenin Ankara temsilciliğini yürüttükten sonra İzmir'e dönen Seda Gök sürdürüyor.

Gazetenin ilk yayınlandığı yıllarda, 1944 yılında künyede Osman Kapani Umumi Neşriyat Müdürü olarak görülmektedir. Ancak daha sonra 1946 yılında bu görev künyeden kaldırıldı. Genel Yayın Müdürü görevine daha sonra 1964 yılında rastlıyoruz. Yazı İşleri Müdürü Cihat Gökçek ilk Genel Yayın Müdürü oldu. Daha sonra İlhan Esen ve ondan sonra da Ahmet S. Tükel görevi üstlendi.

Ticaret 1942 senesinde kurulduğundan beri başlığını çok ufak değişiklikler yaparak kullandı. Ticaret yazısı hep muhafaza edildi, ilk yıllarda kullandığı harf karakterindeki "i" harfinin üzerinde bulunan yuvarlak nokta daha sonra 1994 yılında aynı harfin karakterin içine dikdörtgen olarak gömülmesiyle 1950'ye kadar devam etti. O tarihten sonra da başlığın altındaki Borsa – Piyasa ibaresi kaldırıldı

1923

1942

2023

Cumhuriyet ile yürüyoruz

Ekonomi gazeteciliğinde öncü
TİCARET

100 YILIN

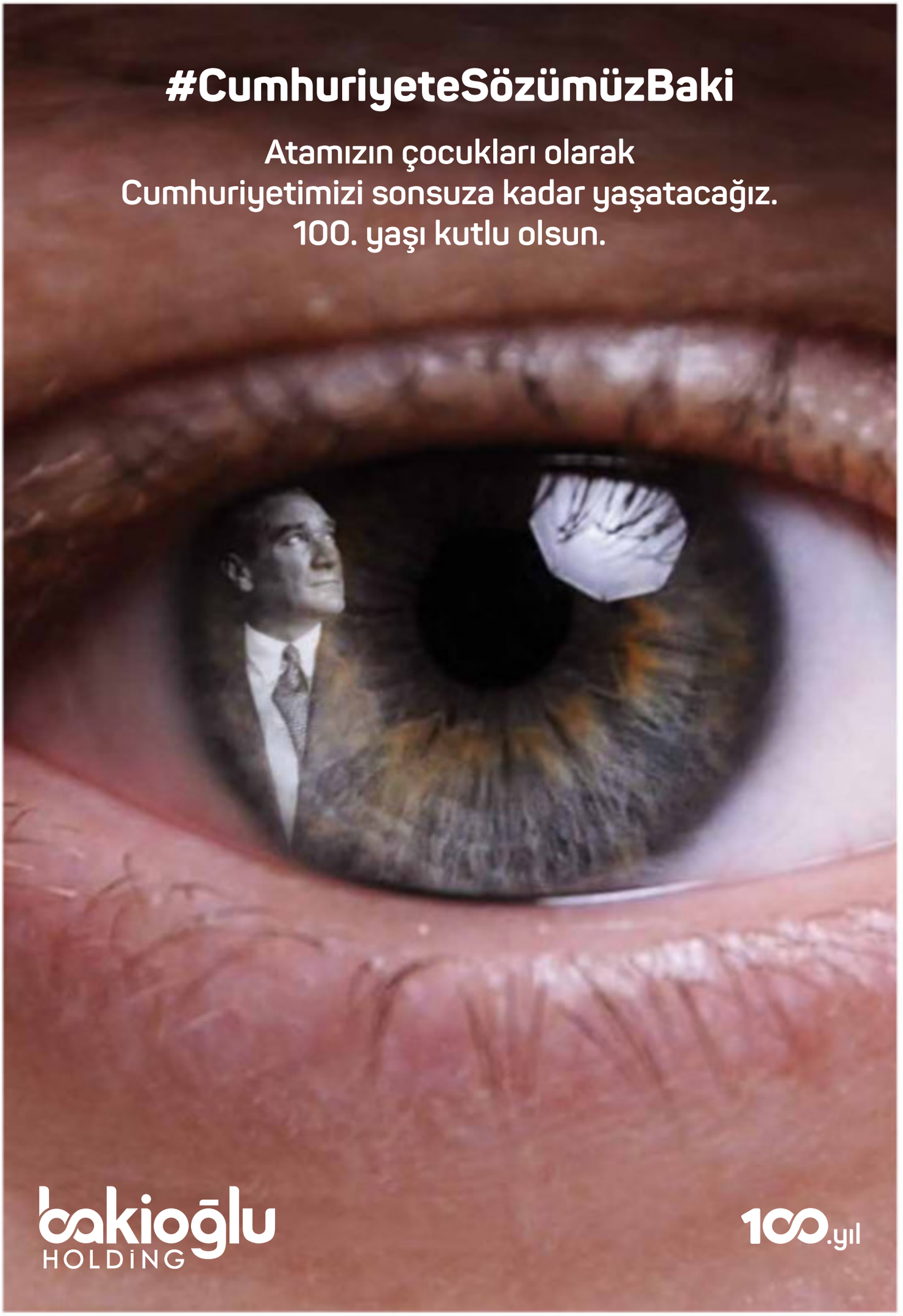
AYDINLIĞINA ENERJİ VEREN

CUMHURİYET

BUGÜN VE DAİMA BİZE EMANET!

Aydem perakende | Gediz perakende

#CumhuriyeteSözümüzBaki
Atamızın çocukları olarak
Cumhuriyetimizi sonsuza kadar yaşatacağız.
100. yaşı kutlu olsun.
bakioğlu
HOLDİNG
100.yıl